

KARL MAY

WINNETOU

II

S T O P Y

S **T** **O** **P** **Y**

S T O P Y

S T O P Y

JOSEPH CONRAD

HELENA SEKULOVÁ

KARL MAY

MAYNE REID

M. K. RAWLINGSOVÁ

NIKOLAJ TOMAN

JAMES F. COOPER

FREDERICK MARRYAT

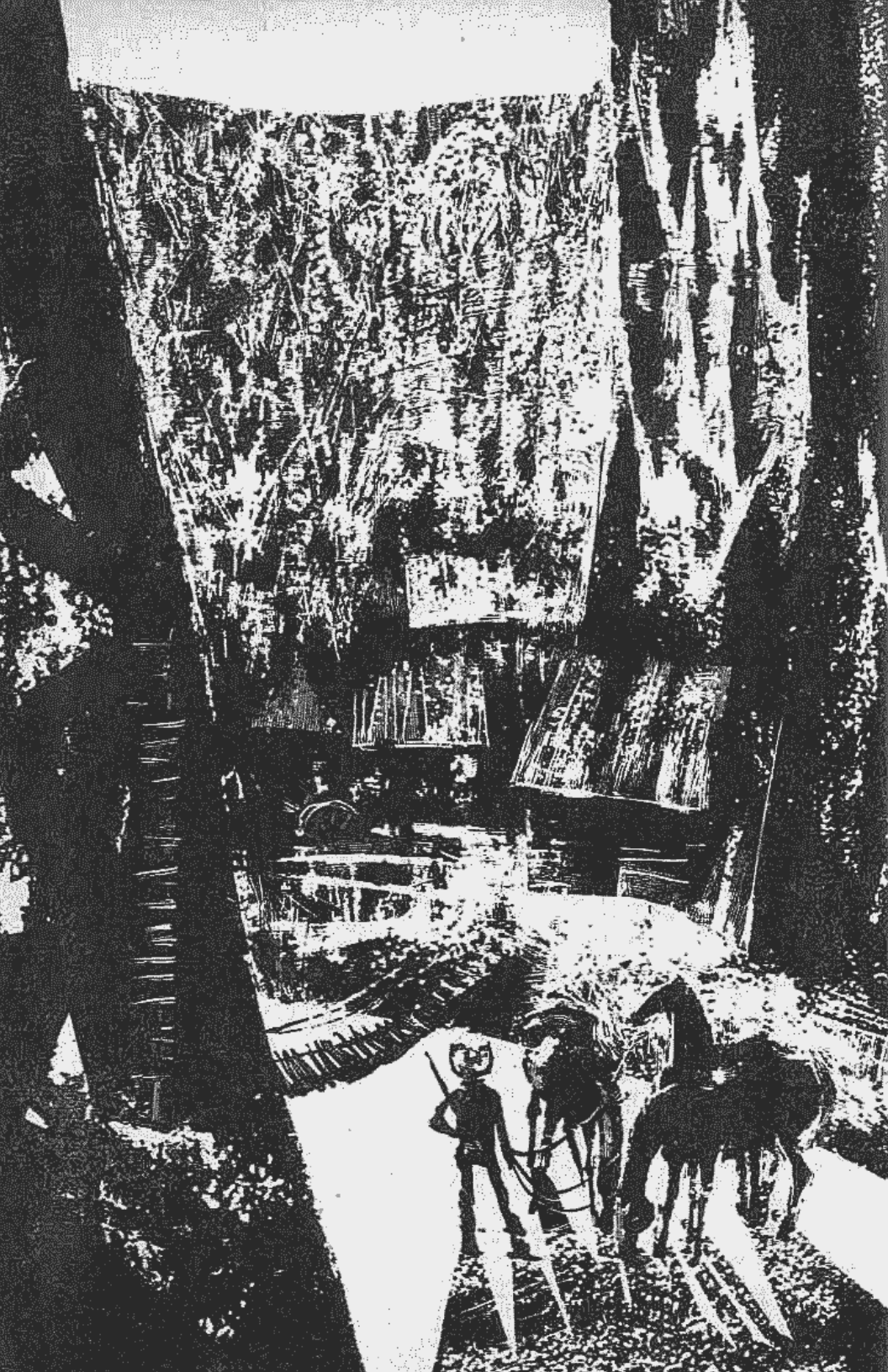
A. CASTLE - J. HAILEY

B. GORDONOVÁ

66-093-65 14/6. 4

Cena viaz. Kčs 31,—

Na severoamerickej pôde sa v minulých storočiach stretli v krutom boji dve plemená: červené a biele. Bieli prišli do Nového sveta so sladkým úsmevom na perách a červení ich privítali s otvoreným náručím. Ale neskôr sa k americkým brehom začali valiť prúdy vystáhalcov z Európy: miesto sladkých rečí zahrmeli pušky, miesto znášateľnosti zavládla nenávisť. Rozpútal sa nemilosrdný boj o územie. Bola to, pravda, historická nevyhnutnosť, no mohlo sa to uskutočňovať bez krutosti a vraždenia. Hoci Karl May — autor románu Winnetou — v Amerike nebol, chápal nevyhnutnosť belošskej rozpínavosti, no chápal aj tragické položenie indiánskych kmeňov. Preto v tomto románe vyslovuje hnev a rozhorčenie, obžaláva ľudskú krutosť a bezcitnosť, bojuje proti nezmyselnému vraždeniu a rasizmu. Hlavní hrdinovia, Apač Winnetou a beloch Old Shatterhand, sú symbolom zbratania ľudstva, statočnosti, ozajstného priateľstva a hrdinstva. No prídu si na svoje aj čitatelia, ktorí túžia po romantike a dobrodružstvách, pretože dej tohto Mayovho románu je naozaj vzrušujúci.

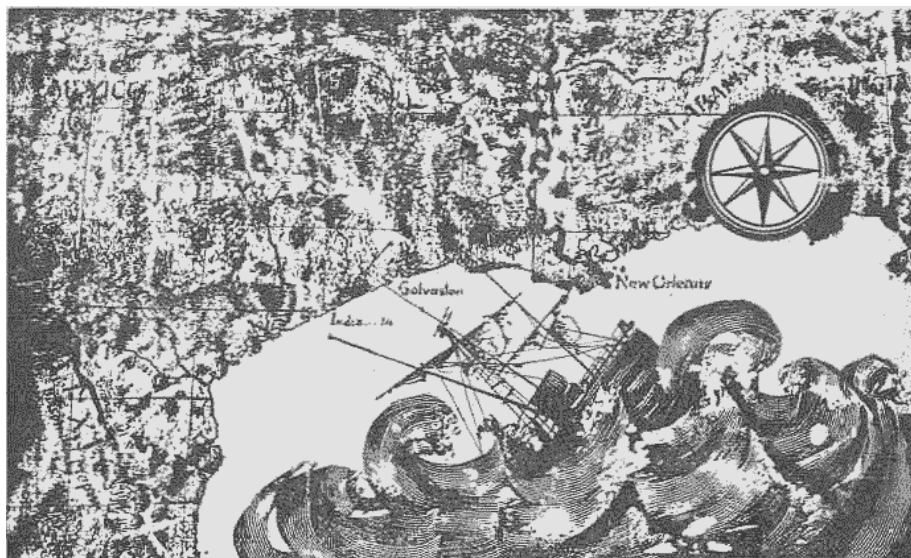
KARL MAY

WINNETOU

druhý diel

MLADÉ LETÁ 1965

Translation © dr. Teofil Ušák 1965
Illustrations © Teodor Schnitzer 1965

Prvá kapitola

STANEM SA DETEKTÍVOM

Sotva vyšiel prvý diel Winnetoua, už mi čitatelia začali posielat' listy s mnohými otázkami, ako sa udalosti ďalej vyvíjali. Všetko sa dialo celkom inakšie, než som si vtedy predstavoval.

Po ozajstnej štvanicí prišli sme k ústiu Rio Bosco de Natchitoches, kde sme mali nájsť Apača, ktorého tam Winnetou zanechal. Bohužiaľ, táto nádej sa nám nesplnila. Pravda, našli sme stopy ľudí, ktorí tu boli, ale čo nám tie stopy, prezradili! Našli sme tu aj mŕtvoly obidvoch obchodníkov, ktorí nám vtedy povedali, čo sa deje v dedine Kiowov. Ako som sa neskoršie dozvedel od Winnetoua, zastreli ich Santer.

Tento lotor tak rýchlo plával dolu prúdom, že sa dostal k ústiu spomenutej rieky zároveň s obchodníkmi, hoci tí

odišli z Tanguovho tábora oveľa skôr. Musel sa vzdať Winnetouových nuggetov, a tak bol bez akýchkoľvek prostriedkov. Ulakomil sa teda na tovar oboch obchodníkov. Aby sa ho zmocnil, zastrelil obidvoch nič netušiacich mužov, a to pravdepodobne z úkrytu. Potom zmizol aj s ich mulicami. Toto všetko Winnetou vyčítal zo stôp, ktoré našiel pri ústí rieky Natchiioches, keď ta dorazil.

Vrah nemal ľahkú úlohu. Previesť toľké mulice s nákladom cez savanu je pre jedného človeka veľmi ťažká vec. Okrem toho sa musel čo najviac ponáhľať, lebo vedel, že idú za ním prenasledovatelia.

Na nešťastie pršalo už niekoľko dní a dážď zmyl všetky stopy. Winnetou sa teda nemohol spoliehať na svoj zrak, ale iba na rozličné domnienky. Santer pravdepodobne vyhľadal najbližšie osady, aby v nich speňažil svoju lúpež, a tak ich Apači museli všetky po rade prehľadať.

Takto stratil Winnetou veľa dní. Napokon však znovu našiel stratenú Santerovu stopu na Gaterovej faktórii. Santer tu bol, všetko popredal a kúpil si výborného koňa. Potom zamieril na východ po vtedajšej Red Riverskej ceste. Winnetou prepustil všetkých svojich Apačov, ktorí by mu boli len prekážali. Poslal ich domov a vydal sa za vrahom iba sám. Mal pri sebe dosť zlatých zrn. Bol teda po hmotnej stránke zabezpečený, aby mohol ostať dlhšie vo východných štátoch.

Keďže nám Winnetou pri rieke Natchitoches nezanechal nijaký odkaz, nevedeli sme, Kde je, a nemohli sme ísť za ním. Zamierili sme teda do Arkansasu a najkratšou cestou sme sa vybrali do St. Louisu. Nesmierne som ľutoval, že som sa nestretol so svojím priateľom, ale nebolo v mojej moci zmeniť to.

Do St. Louisu sme dorazili po dlhej ceste istého večera. Rozumie sa samo sebou, že som ihneď vyhľadal svojho starého priateľa Mr. Henryho. Keď som vstúpil do jeho dielne, sedel pod lampou pri sústruhu. Nezačul zaškrípať dvere.

– Good evening, Mr. Henry! – pozdravil som ho, akoby som bol len včera uňho naposledy. – Budete už čoskoro hotový so svojou guľovnicou?

Pri týchto slovách som si sadol na roh lavice práve tak, ako som to robieval často predtým. Vyskočil zo stoličky, chvíľku hľadel na mňa meravo, nechápavo a potom od radosti priam skríkol:

– Vy... vy... zememerač... vy... vy... čertovský Old Shatterhand!

Potom napriahol ramená, objal ma, tisol ma k sebe a jednostaj ma bozkával na obe líca, že to len mľaskalo.

– Old Shatterhand! Odkiaľ poznáte to meno? – spýtal som sa, keď sa výbuch jeho radosti trochu utíšil.

– Odkiaľ? Ešte sa aj spytujete? Vy potmehúd, veď sa o vás všade rozpráva! Stali ste sa zálesákom, aký nemá páru! Prvý mi o vás priniesol správu Mr. White, inžinier z najbližšej sekcie. Vychvaľoval vás až do neba, to musím povedať. Ale korunou všetkého bolo to, čo mi o vás hovoril Winnetou.

– Ako to?

– Všetko mi vyrozprával, všetko.

– Čo? Ako? Vari tu bol?

– Pravdaže bol tu... pravdaže!

– A kedy tu bol?

– Pred troma dňami. Rozprávali ste mu o mne a o starej medveďobjijke, a tak ma nemohol obísť. Veru mi vyrozprával, aký zálesák sa z vás stal. Bizóny, sivé medvede, a tak ďalej, a tak ďalej! Dokonca ste získali hodnosť náčelníka.

Ešte dlho pokračoval týmto tónom. Viac raz som ho prerušil, ale nepomohlo to. Znovu a znovu ma objímal a náramne sa tešil, že on ma vlastne poslal na divoký západ, a tak dal môjmu životu nový smer.

Winnetou už nestratil Santerovu stopu. Hnal sa po nej až do St. Louisu. Stadiaľto viedla potom do New Orleansu. Pretože sa tak ponáhlal, prišiel som do St. Louisu neskoršie

než on. Nechal mi u Henryho odkaz, aby som šiel za ním do New Orleansu, ak mi to bude po vôli. Hneď som sa rozhodol, že pôjdem.

Pravdaže, najprv som si musel vybaviť úradné záležitosti. Urobil som tak hneď na druhý deň ráno. Sedel som už zavčasu s Hawkensom, Stonom a Parkerom za sklenenými dverami, kde ma kedysi skúšali bez môjho vedomia. Môj starý priateľ Henry nemohol vydržať a šiel so mnou. Mali sme čo rozprávať, oznamovať a vysvetľovať. Vyšlo najavo, že zo všetkých sekcií moja mala najzaujímavejšie zážitky. Pravda, zo zememeračov ostal som nažive iba ja jediný.

Sam sa zo všetkých síl snažil, aby vymohol pre mňa zvláštnu odmenu, ale márne. Dostali sme ihneď svoje peniaze, ale ani o dolár viac. Úprimne sa priznám, že som nákrasy a poznámky, ktoré som urobil a zachránil za toľkých námah, odovzdal s pocitom trpkého sklamania. Páni určili piatich zememeračov, ale zaplatili len jednému a platy ostatných štyroch si strčili do vlastných vreciek, hoci dostali do rúk celkový výsledok našej spoločnej práce – ba lepšie povedané, bol to výsledok len mojej lopoty.

Sam na nich ostro vystúpil, ale dosiahol iba to, že ho vysmiali. S poklonami ho odprevadili k dverám a s ním aj Dicka a Willa. Prirodzene, šiel som s nimi a mávol som rukou. Ostatne suma, ktorú som dostal, bola na moje pomery dosť značná.

Chcel som ísť za Winnetouom, ktorý mi nechal u Mr. Henryho adresu istého hotela v New Orleanse. Zo zdvorilosti a trochu i z kamarátstva som sa spýtal Sama a jeho dvoch druhov, či by chceli ísť so mnou. Oni si však chceli v St. Louise najprv dôkladne odpočinúť, čo som im nemohol zazlievať. Kúpil som si bielizeň a iné potrebné veci, ba aj nové šaty, ktoré som si obliekol miesto svojho indiánskeho oblečenia. Nato som parníkom odcestoval na juh. Zopár svojich vecí, ktoré som nechcel vliecť so sebou, medzi nimi aj ťažkú medvedobijku, nechal som u Henryho, ktorý mi sľúbil, že všetko bude dobre opatrovať. Pravdaže, aj Gaštana

som tam nechal. Už som ho nepotreboval. Všetci sme boli presvedčení, že sa onedlho vrátim.

Ale stalo sa inakšie. Práve zúrila občianska vojna. Ešte som ju nespomenul, keďže nijako nevplývala na udalosti, ktoré som doteraz rozprával. Náhodou práve teraz sa uvoľnila cesta po rieke Mississippi, ktorú slávny admirál Farragut znovu vydobyl pre severné štáty. Parník, na ktorom som cestoval, sa veľmi oneskoril pre rozličné opatrenia, ktoré, pravdaže, boli potrebné. Keď som prišiel do New Orleansu a v určenom hoteli som sa spytoval na Winnetoua, povedali mi, že práve včera odcestoval a odkazuje mi, že sa vybral do Vicksburgu za Santerom, ale pre neisté pomery mi vraj neradí ísť za ním. Neskôr mi vraj u Mr. Henryho v St. Louise nechá odkaz, kde sa s ním môžem stretnúť.

Čo teraz robiť? Rád by som bol navštívil príbuzných vo vlasti, ktorí potrebovali moju podporu. Peniaze som mal. Alebo sa mám vrátiť do St. Louisu a tam čakať na Winnetoua? Nie. Ktovie, či bude môcť prísť. Vypytoval som sa na lode, ktoré mali odplávať. Bola tam loď istého Yankeeho, ktorý chcel využiť vtedajšie prímerie a odplávať na Kubu. Stadiaľ by som sa už príležitostne dostal do Nemecka alebo aspoň do New Yorku. Rýchlo som sa rozhodol a nasadol som na loď.

Nebol som dost' opatrný, mal som si peniaze uložiť v niektorej banke, aby som si ich potom doma mohol na poukážku vybrať. Ale na ktorého bankára v New Orleanse som sa vtedy mohol spoľahnúť? Okrem toho nemal som čas uložiť si peniaze; cestovný lístok som si kúpil len krátko pred odchodom lode. Všetky peniaze mal som teda pri sebe vo vrecku.

Vyrozprávam celú túto osudnú príhodu len stručne. V noci nás zrazu prekvapil hurikán. Mali sme síce zachmúrené, veterné počasie, ale plavba bola dobrá a večer nič neprezrádzalo, že príde nebezpečná víchrica. Išiel som teda bezstarostne spať ako aj ostatní cestujúci, ktorí tiež využili príležitosť a odplávali z New Orleansu. Po polnoci

ma zrazu zobudilo hučanie a dunenie búrky. Vyskočil som z lôžka. Práve v tejto chvíli sa loď tak prudko otriasla, že som spadol, a celá kabína, ktorú som obýval ešte s troma cestujúcimi, sa zrútila na mňa i so všetkým zariadením. Kto myslí v takejto chvíli na peniaze? Tu išlo predsa o život. V hlbokoj tme a v nesmiernom zmätku by iste dlho trvalo, kým by som našiel kabát s peňaženkou. Rýchlo som sa vydriapal z trosiek a vybehol som – nie, vytackal som sa na palubu, lebo loď sa hrozne hádzala a kolísala.

Vonku som nevidel nič. Bolo tma ako v rohu. Hurikán ma ihneď zvalil a vtom sa už aj ponad mňa prehnala obrovská vlna. Zdalo sa mi, že počujem krik a hlasy ľudí, ale v hukote víchrice všetko zanikalo. Tu sa niekoľko ráz rýchlo za sebou zablysko a na chvíľu sa nočná temnota rozžiarila. Uzrel som pred sebou príboj a za ním hneď zem. Loď sa zasekla medzi skaliská a nápor vln zdvíhal jej zadnú časť vysoko do výšky. Bola stratená a v každej chvíľke sa mohla roztrhnúť. Voda odniesla všetky člny. Ako sa môžem zachrániť? Len plávaním! Pri ďalšom blesku uzrel som ľudí, ktorí ležali na palube a chytali sa všetkého naokolo, aby ich obrovské vlny neodniesli so sebou. Ja som však mal iný názor. Práve takejto vlne sa musím zveriť.

Vtom sa už aj jedna privalila. Zdalo sa mi, že je vysoká ako dom. Videl som ju dobre aj v tme, lebo žiarila fosforeskujúcim ligotom. Pod jej náporom loď zapraskala a každú chvíľu som čakal, že sa rozsype na kúsky. Pridržiaval som sa železného nosníka, ale teraz som sa ho pustil. Bože môj, pomôž mi a zachráň ma! Mal som pocit, akoby ma more vynieslo na vysokánsku vežu. Zakrútilo ma ako loptu, vtiahlo ma do hĺbky a potom ma znovu vyhodilo hore. Nepohol som ani jediným údom, veď teraz by mi nijaká námaha nepomohla. Keď ma však vlna zanesie až na breh, musím sa zo všetkých síl namáhať, aby ma neodvliekla nazad.

Nebol som hádam ani pol minúty v rozbúrenom mori, ale mne sa zdalo, že to trvalo celé hodiny. Zrazu ma mohutná

vlna vyhodila do vzduchu. Odletel som do pokojnej vody medzi skaliská. Len aby ma vlna znovu neuchopila! Ruky a nohy sa mi len tak mihali, plával som zo všetkých síl, a namáhal som sa tak, ako ešte nikdy. Keď som pred chvíľou použil výraz „pokojná voda“, prirodzene, nemyslel som to v pravom slova zmysle. Vlna ma preniesla cez príboj. Tu už neboli vlny vysoké ako domy, ale víchrica tak rozbúrila a rozvírila vodu, že ma hádzalo hore a dolu, napravo a naľavo. Poletoval som ako ľahký korok v mise, ktorú naplnili vodou a začali ňou triasť. Veľké šťastie bolo, že som už predtým zbadal zem. Nebyť tejto priaznivej okolnosti, pravdepodobne by som bol zahynul. Vedel som, ktorým smerom mám plávať. Pravda, v rozzúrených živloch mi to šlo nesmierne pomaly. Napokon som však dosiahol breh. Nepovodilo sa mi celkom tak, ako som chcel. More bolo tmavé a breh tiež. V hustej tme som nerozoznal dobre zem od vody. Nemohol som teda na brehu nájsť vhodné miesto a narazil som hlavou na skalisko. Cítil som sa, ani čo by ma bol niekto ovalil sekerou. Bol som ešte natoľko duchaprítomný, že som sa rýchle vyštveral na skalú. Potom som zamdlel.

Keď som precitol, hurikán ešte stále zúril. Bolela ma hlava, ale to som si príliš nevšimával. Omnoho väčšmi ma trápilo, že som nevedel, kde som. Ležím na pevnej zemi, alebo na úskalí vyčnievajúcim z vody? Nesmiem sa pohnúť z miesta, na ktorom som sa ocitol! Bralo bolo hladké a ploché a musel som napnúť všetky sily, aby ma z neho nezmetla víchrica, ktorá bola ešte stále silná. Po chvíli som však zbadal, že sa búrka trochu utišuje. Ako to už pri takýchto víchriciach býva, netrvala dlho, a hurikán zrazu prestal, akoby uťal. Aj dážď sa prestal liať a na oblohe sa zaligotali hviezdy.

Pri ich svite som už mohol zistiť, kde som. Bol som na brehu. Za mnou zúril príboj. Pred sebou som videl niekoľko ojedinelých stromov. Išiel som k nim. Vydržali v búrke. Niektoré však víchrica vytrhla a zhodila na zem, alebo dokonca ich odniesla na veľkú vzdialenosť. Potom som

spozoroval niekoľko pohybujuúcich sa svetiel. Tam musia byť ľudia. Ponáhlal som sa k nim.

Stáli pred niekoľkými budovami, ktoré búrka poriadne doriadila. Z jednej odniesla dokonca celú strechu. Ako sa tí ľudia divili, keď ma zbadali! Hľadeli na mňa meravo, ani čo by som bol nejaký prízrak. More ešte hučalo tak hlasne, že sme museli kričať, aby sme sa rozumeli. Boli to rybári. Búrka zahнала našu loď k súostroviu Tortugas, a to na ostrov, na ktorom leží pevnosť Jefferson. Tu boli zatvorení vojnoví zajatci zo spojeneckých južných armád.

Rybári sa ma ujali veľmi priateľsky. Dali mi čisté bielizeň a najpotrebnejšie šatstvo, lebo som mal na sebe iba nočné oblečenie, ako som si na lodi ľahol na lôžko. Potom urobili poplach, lebo mienili prezrieť celé pobrežie, či tam azda nie sú ešte aj iní stroskotanci, ktorí sa zachránili z lode. Do rána našli šestnásť osôb. Troch ešte vzkriesili, ale ostatní boli mŕtvi. Keď sa rozvidnelo, uvidel som na brehu plno trosiek, ktoré sem vyhodili vlny. Loď sa roztrieskala. Predná časť jej trupu ležala na úskalí, kam ju zahnal hurikán.

Bol som teda stroskotancom, a to v plnom zmysle slova, lebo som nemal nič, vôbec nič. Peniaze, ktorými som chcel urobiť radosť príbuzným vo vlasti, ležali na morskom dne. Pravdaže, bolo mi za nimi ľúto, ale vedel som sa nad tento žiaľ povzniesť. Veď som sa zachránil. Zaiste som mal veľké šťastie, lebo okrem mňa z toľkých ľudí sa zachránili iba traja.

Veliteľ pevnosti sa o nás dobre postaral. Dostali sme všetko, čo sme potrebovali, a mne zaobstaral aj miesto na lodi plávajúcej do New Yorku. Keď som sa do tohto mesta dostal, bol som ešte chudobnejší než vtedy, keď som doňho vkročil prvý raz. Nemal som nič – iba odvahu začať znovu.

Prečo som sa vydal do New Yorku, a nie do St. Louisu, kde som mal známych a kde som mohol počítať aspoň na pomoc starého Henryho? Nešiel som do St. Louisu práve preto, že som už aj tak bol zaviazaný Henrymu vďačnosťou a nechcel som tento záväzok ešte zväčšovať. Bol by som sa

ta vybral, keby som bol mal istotu, že tam nájdem Winnetoua. No túto istotu som nemal. Mohol prenasledovať Santera ešte celé mesiace, alebo aj dlhšie. Kde som ho mal zatiaľ hľadať? Pevne som sa síce rozhodol, že sa s ním musím stretnúť, ale to sa musím vybrať na západ do puebla pri Rio Pecos. Aby som sa na túto cestu mohol odvážiť, musím najprv zohnať aspoň najpotrebnejšie peniaze. A za vtedajších okolností som ich mohol najskôr zohnať v New Yorku, aspoň tak som bol presvedčený.

Tento predpoklad ma nesklamal; mal som šťastie. Zoznámil som sa s veľmi slušným človekom Mr. Josy Taylorom, riaditeľom známej súkromnej detektívnej kancelárie. Prosil som ho, aby ma prijal do svojich služieb. Keď počul, čím som bol a čím som sa v poslednom čase zamestnával, riekol mi, že ma vyskúša, hoci som Nemec. Nepovažoval totiž Nemcov za veľmi schopných pre tento odbor. No podarilo sa mi získať jeho dôveru niekoľkými úspechmi, za ktoré som vďačil skôr náhode než bystrému umu. A jeho dôvera ku mne sa ustavične zväčšovala, takže mi napokon venoval zvláštnu priazeň a uprednostnene mi dával také úlohy, ktoré znamenali istý úspech a skvelú odmenu.

Jedného dňa si ma dal zavolať do svojho kabinetu, kde sedel starší pán, hľadiaci ustarostene pred seba. Keď sme sa predstavili, dozvedel som sa, že je to bankár Ohlert. Prišiel nás požiadať o pomoc v istej súkromnej záležitosti. Prípád bol preňho osobne veľmi zarmucujúci a pritom nebezpečný aj pre jeho obchody. Mal jediné dieťa, syna Williama, dvadsaťpäťročného, slobodného. Keď syn vydal nejaké obchodné príkazy, mali takú platnosť ako otcove. Otec mal za ženu Nemku, a aj sám bol nemeckého pôvodu. Syn bol skôr rojčivej povahy, nie príliš praktickejš. Viacej sa zaoberal vedou, literatúrou a filozofickými knihami než účtovnou knihou. Pokladal sa za význačného vedca, ba dokonca aj za básnika. Toto presvedčenie sa v ňom ešte utvrdilo, keď mu nemecké noviny, vychádzajúce v New Yorku, uverejnili

niekoľko básní. Nejakým spôsobom prišiel na myšlienku, že napíše tragédiu, ktorej hrdinom bude šialený básnik. Myslel si, že musí študovať stavy šialenstva, keď také čosi chce napísať. Zaobstaral si množstvo kníh o tejto téme. Malo to však hrozný následok. Vždy väčšmi sa stotožňoval s týmto básnikom a napokon si namyslel, že sám je šialený. Jeho otec sa prednedávnom spoznal s lekárom, ktorý údajne chcel založiť súkromný ústav pre duševne chorých. Tento človek vrazil, že bol dlhý čas asistentom slávnych psychiatrov. Vedel si získať úplnú bankárovu dôveru. Napokon ho Ohlert prosil, aby sa zoznámil s jeho synom a pokúsil sa ho uzdraviť.

Od toho dňa sa začalo medzi lekárom a Ohlertom mladším úprimné priateľstvo, ktoré však malo neočakávaný výsledok – jedného dňa obidvaja zrazu – zmizli. Až teraz sa bankár podrobnejšie vyzvedal o lekárovi a zistil, že je to šarlatán. Takých je v Spojených štátoch na tisíce, lebo tu sa môžu nerušene venovať svojmu remeslu.

Taylor sa vyzvedal, ako sa tento domnelý psychiater volá. Keď bankár spomenul meno Gibson a udal i jeho byt, tu vysvitlo, že máme do činenia so starým známym, ktorého už dlhšie stopujeme pre inú vec. Dokonca som mal i jeho fotografiu. Bola uložená v kancelárii, a keď som ju Ohlertovi ukázal, ihneď spoznal pochybného priateľa a lekára svojho syna.

Tento Gibson bol podvodníkom prvej triedy. Už dlhší čas sa potľkal po Spojených štátoch a po Mexiku a predstieral rozličné povolania. Včera si bankár zašiel ku Gibsonovmu domácomu. Dozvedel sa, že Gibson zaplatil, čo bol dlžen za nájomné, a potom odcestoval. Kam, to nikto nevie. Bankárov syn si vzal so sebou značnú sumu. Dnes prišiel od spriatelenej banky v Cincinnati telegram, že William tam vybral päťtisíc dolárov a potom odcestoval za svoju nevestu do Louisville. Prirodzene, zpráva o ceste do Louisville bola lož.

Celkom oprávnene bankár predpokladal, že domnelý lekár uniesol svojho pacienta, aby tak mohol získať značné sumy. Všetci poprední peňažníci a bankári poznali Williama osobne, a tak mohol od nich dostať peňazí, koľko len chcel. Teraz išlo o to: chytiť únoscu a odvieť chorého domov. Túto úlohu zverili mne. Dostal som potrebné splnomocnenie, pokyny a taktiež i fotografiu Williama Ohlerta. Najprv som parníkom odcestoval do Cincinnati. Keďže ma Gibson poznal, vzal som si aj potrebné veci na prestrojenie. Môže sa stať, že sa budem musieť preobliecť, aby ma nikto známy nepoznal.

V Cincinnati som vyhládal dotyčného bankára. Dozvedel som sa od neho, že, William Ohlert je naozaj s Gibsonom. Stadiaľto som potom cestoval do Louisville, kde som vypátral, že obaja si kúpili lístky do St. Louisu. Prirodzene, hneď som sa vybral za nimi, ale ich stopu som našiel až po dlhšom usilovnom hľadaní. Pri tom mi veľmi pomohol môj starý priateľ Mr. Henry. Rozumie sa samo sebou, že som ho hneď vyhládal. Nemálo sa prekvapil, keď ma videl ako detektíva. Zo srdca ma ľutoval, že som pri strokotaní lode prišiel o peniaze. Keď sme sa lúčili, musel som mu sľúbiť, že po vyriešení úlohy vzdám sa svojho miesta a odídem na divoký západ. Tam môžem vyskúšať jeho novú opakovačku. Medveďobjku mi zatiaľ uschová.

Ohlert a Gibson odplávali na mississippskom parníku do New Orleansu, kam som ich musel nasledovať. Ohlert starší mi dal zoznam tamojších bánk, s ktorými udržiaval obchodné spojenie. V Louisville a v St. Louise som zašiel do všetkých týchto bánk a dozvedel som sa, že William bol v každej a vybral si peniaze. Tak isto si vybral peniaze aj u dvoch obchodných priateľov v New Orleanse. Ostatných bankárov som vystríhal a poprosil som ich, aby mi ihneď odkázali, ak by ešte prišiel.

To bolo všetko, čo som sa dozvedel. A teraz som sa ocitol v zástupe nás, ktoré sa valili po uliciach New Orleansu ako mohutný príboj. Obrátil som sa, pravdaže, na

políciu. Nemohol som nič robiť, len vyčkávať, aký výsledok bude mať zákrok polície. Aby som aspoň čosi robil, chodil som sem a tam v dave. Azda mi pomôže nejaká priaznivá náhoda.

New Orleans vyzerá naozaj ako typické juhoamerické mesto, najmä však jeho staršie štvrte. Tu sú špinavé úzke ulice a domy s besiedkami a balkónmi. Vidieť tu všetky možné farby pleti od chorobne žltej tváre belocha až po najtmavšiu tvár černocho. Verklikári, potulní speváci a gitaristi vyhúdajú a lomozia, až v ušiach zalieha. Mužovia kričia, ženy vrieskajú. Tu nahnevaný námorník schmatol nadávajúceho Číňana za vrkoč a vlečie ho za sebou. Tam zase sa rujú dvaja černosi, obklúčení kruhom smejúcich sa divákov. Na tamtom rohu sa zrazili dvaja nosiči. Ihneď odhodili svoje bremená a už sa aj zúrivo kľbčia. Príde tretí, chce ich rozbrániť, ale vtom sa naňho z obidvoch strán zosypú údery, ktoré pôvodne neboli preňho určené,

Lepším dojmom pôsobia početné malé predmestia, v ktorých sú pekné vilky. Okolo viliek sú samé záhrady, v ktorých rastú ruže, cezmíny, oleandre, hrušky, figovníky, broskyne, pomarančovníky a citrónovníky. Tam nájdu obyvatelia vytúžený pokoj a oddych po dennej lopote v rušnom meste.

Pravdaže, najživšie je v prístave. Tu sa doslovne hmýria lode a plavidlá každého druhu a veľkosti. Tu ležia na sebe obrovské baly bavlny a sudy, medzi ktorými pobehávajú stovky robotníkov. Človek by si myslel, že sa ocitol na východoindickom trhu medzi obchodníkmi s vlnou.

Blúdil som teda po meste a všetko som si všimal – ale nadarmo. Prišlo poludnie. Bolo veľmi horúco. Ocitol som sa na krásnej širokej ulici, zvanej Common Street. Tu mi zrazu oči utkveli na vývesnom štíte nemeckého hostinca. Vypit' si v tejto horúčave trochu plzenského by mi iste nezaškodilo, a tak som teda vošiel.

Už vtedy sa toto pivo tešilo veľkej obľube. To sem mohol vidieť aj podľa toho, že v lokáli sedelo množstvo

hostí. Až po dlhom hľadaní uzrel som prázdnu stoličku celkom v kúte vzadu. Stál tam malý stolík, pri ktorom bolo miesto len pre dvoch ľudí. Na jednej stoličke sedel muž, ktorý nebudaj svojím výzorom odstrašoval návštevníkov, aby si k nemu prisadli. Ja som však šiel rovno k nemu a poprosil som o dovoľenie vypiť si pri ňom pivo.

Tvárou mu preletel akoby súcitný úsmev. Premeral si ma skúmavým, takmer pohľadavým pohľadom a spýtal sa:

– Master, máte pri sebe peniaze?

– Pravdaže! – odvetil som a začudoval som sa takej otázke,

– Môžete si teda zaplatiť pivo a miesto pri stolíku?

– Myslím, že hej.

– Well, prečo sa teda spytujete, či vám dovoľím prisadnúť si? Kalkulujem, že budete asi Dutchman a že ste tu greenhorn. Nech parom uchyťí každého, kto by sa odvážil brániť mi, keď si chcem sadnúť, kde sa mi páči. Len si teda sadnite. Vložte si nohy, kde sa vám páči, a dajte poriadnu facu každému, kto by vám to chcel zakázať!

Úprimne sa priznám, že sa mi správanie a reč tohto človeka páčili. Cítil som, že mi na líca vystúpila červeň. Vlastne jeho slová boli pre mňa urážlivé. Mal som nejasný pocit, že by som to nemal dovoliť a že by som sa aspoň mal pokúsiť o obranu. Preto som odvetil, len čo som si sadol:

– Master, ak ma pokladáte za Nemca, to ste uhádli, ale prezývku Dutchman si zakazujem. Ak ma aj naďalej budete tak volať, dokážem vám, že nie som ani greenhorn. Človek predsa môže byť zdvorilý a pritom môže mať aj hodne za ušami,

– Pshaw! – riekol ľahostajne. – Nevyzeráte príliš prefíkane. Ani sa nenamáhajte napaprčiť sa. Neviedlo by to k ničomu. Nemyslel som to s vami zle a naozaj neviem, ako by ste vy mne mohli dať príučku. Old Death nie je človek, ktorý by sa dal z rovnováhy vyviesť nejakou hrozbou.

Old Death! Ach, tento človek je Old Death! Často som už počul o tomto známom, ba preslávenom zálesákovi.

Rozprávalo sa o ňom pri všetkých táborových ohňoch za Mississippi a jeho sláva prenikla i do východoamerických miest. Ak bola pravda čo len desatina alebo dvadsatina toho, čo sa o ňom rozprávalo, tak bol poľovníkom a stopárom, pred ktorým treba zdvihnúť klobúk. Potíkal sa na západe celý svoj život, a nebol ani len raz poranený, hoci sa vystavoval mnohým nebezpečenstvám. Preto ho mnohí poverčiví ľudia pokladali za nezraniteľného. Ako sa vlastne volal, to nikto nevedel. Old Death bolo jeho „bojové meno“. Tak ho pomenovali pre jeho mimoriadne vycivenú postavu. „Stará smrť!“ Keď som ho tak videl sedieť pred sebou, ľahko som pochopil, že ho takto pomenovali.

Bol náramne dlhý. Zdalo sa, že jeho postava, hodne naklonená dopredu, sa skladá len z kože a kostí. Kožené nohavice mu len tak plieskali o nohy. Poľovnícka košeľa, taktiež kožená, sa mu časom tak zbehla a scvrkla, že mu rukávy, siahali len asi do polovice predlaktia. Na obnaženej časti predlaktia bolo možno rozoznať obidve kosti, vretennú i lakt'ovú, tak zreteľne ako na kostre. Aj ruky boli samá kosť, ani čo by patrili smrtke.

Z poľovníckej košele vytŕčal predlhý krk kostlivca. Hrtan visel v koži na krku akoby v koženom vrecku. A tá hlava! Zdalo sa, že nie je na nej ani päť dekagramov mäsa. Oči ležali hlboko v očných jamkách. Na hlave nemal ani jediný vlas. Hrozne vpadnuté líca, ostré čeľuste, vyčnievajúce líčne kosti, rozčľapený tupý nos so širokými, skoro kolmými nozdrami – naozaj, to bola hlava kostlivca, ktorej sa človek mohol zľaknúť, keby ju nečakane uzrel. Pohľad na túto hlavu zapôsobil aj na môj čuch. Zdalo sa mi, že cítim výpary hniloby, zápach sírovodíka a čpavku. Človek mohol pritom stratiť chuť do jedla i pitia.

Jeho chudé dlhé nohy trčali v akýchsi veľkých kožených, puzdrám podobných čižmách zhotovených z jedného kusa konskej kože. Mal na nich naozaj obrovské ostrohy, ktorých kolieska boli vypílené z mexických strieborných mincí, zvaných pesos.

Na dlážke pri ňom ležalo sedlo s úplným konským postrojom. O sedlo bola opretá dlhá kentucká puška, akú teraz už len zriedkavo vídať, keďže musela ustúpiť novším typom. Ostatná jeho výzbroj sa skladala zo zálesáckeho noža a dvoch veľkých revolverov. Tieto zbrane mal za opaskom. Opasok bol vlastne kusom koženej hadice a mohol slúžiť majiteľovi prípadne aj ako peňaženka. Dookola viseli na opasku skalpy veľkosti dlane. Tieto skalpy iste nesedeli kedysi na hlavách belochovo. Dalo sa teda predpokladať, že terajší majiteľ ich vzal z hláv premožených Indiánov,

Hostinský mi priniesol objednané pivo. Keď som chcel pohár priložiť k perám, poľovník zdvihol svoj pohár a riekol:

– Počkajte, nie tak chytro, boy! Najprv si štrngneme, počul som, že taký zvyk je vo vašej vlasti,

– Áno, ale len medzi dobrými známymi, – odvetil som. Váhal som, či si mám s ním štrngnúť, alebo nie.

– Len sa toľko neokúňajte! Teraz sedíme pekne spolu a nemáme prečo navzájom si lámať väzy, ani len v myšlienkach. Teda štrngnime si! Nie som vyzvedač, ani podvodník a spokojne si môžete so mnou štvrt'hodinku posedieť.

To už znelo inakšie než predtým. Štrngol som si s ním a riekol som:

– Sir, viem, s kým mám do činenia. Ak ste naozaj Old Death, nemusím sa báť, že som v zlej spoločnosti,

– Poznáte ma teda? Aspoň nemusím o sebe rozprávať. Nuž hovorte vy o sebe. Prečo ste vlastne prišli do Spojených štátov?

– Priviedlo ma sem to, čo sem privádza aj iných. Prišiel som hľadať šťastie.

– To verím. Tam v starej Európe si ľudia myslia, že tu človek otvorí len vrecká a hneď sa do nich sypú ligotavé doláre. Keď sa tu na niekoho usmeje šťastie, píšu o ňom všetky noviny. Ale o tých tisícoch, ktoré klesajú v zápase s vlnami života a miznú bez stopy, o tých nehovorí nikto. Už ste našli šťastie alebo ste mu aspoň na stope?

– Myslím, že som mu na stope.

– Majte teda oči otvorené, nech sa vám tá stopa nestratí. Viem veľmi dobre, ako ťažko ju potom nájsť. Azda ste už počuli, že som scout. Vyrovnám sa hociktorému zálesákovi. A predsa som doteraz márne behal za šťastím. Stokrát som už myslel, že potrebujem za ním len natiahnuť ruku. Keď som však ruku vystrel, šťastie mi zmizlo ako vzdušný zámok, Ktorý si vybájila iba obrazotvornosť.

Povedal to smutným hlasom a potom hľadel mlčky do zeme. Keď som na jeho slová nič neodvetil, pozrel o chvíľku hore a riekol:

– Nemôžete vedieť, prečo takto rozprávam. Vysvetlenie je celkom jednoduché. Vždy sa mi tak trochu stisne srdce, keď vidím Nemca, a to ešte mladého Nemca, o ktorom si musím povedať, že hádam aj on zahynie. Musím vám totiž prezradiť, že aj moja matka bola Nemka. Nemčina je teda moja materinská reč. Ak sa vám páči, môžeme sa teda rozprávať po nemecky. Matka ma pred svojou smrťou dôkladne poučila, kde mám hľadať šťastie. Ale ja som sa pokladal za múdrejšieho a bežal som nepravým smerom. Master, buďte múdrejší než ja. Vidím na vás, že sa vám práve tak môže povodiť ako mne.

– Naozaj?... Prečo?

– Ste príliš jemný. Cítiť z vás voňavku. Keby nejaký Indián videl váš účes, odpadol by od hrôzy. Na vašom obleku nie je jediná škvrna, jediný prášok. V takomto čistom oblečení sa na západe šťastie nehľadá,

– Nechcem hľadať šťastie práve tu

– Tak? Budete taký láskavý a prezradíte mi, aké je vaše povolanie a čím ste sa zaoberali?

– Študoval som.

Povedal som to s určitou hrdosťou. On sa však iba trochu usmial. Na jeho kostlivej tvári vyzeral úsmev ako posmešný úškl'abok. Pozrel na mňa, pokrútil hlavou a povedal:

– Študovali ste! Ó, beda! Iste si na tom veľa zakladáte? A práve ľudia vášho druhu najčastejšie tu stroskotajú, keď

hľadajú šťastie. Veľa rás som sa už o tom presvedčil. Máte nejaké zamestnanie?

– Áno, v New Yorku.

– Aké?

Vedel sa vypytovať tak nenútene, že mu človek voľky-nevoľky musel odpovedať. Keďže som mu nesmel vyzradiť pravdu, vysvetľoval som mu:

– Som v službách istého bankára; aj sem som prišiel na jeho príkaz.

– Bankára? Ach! Pravdaže, potom je vaša cesta oveľa rovnejšia, než som si myslel. Sir, len si držte pevne to miesto. Nie každý študovaný človek dostane zamestnanie u amerického bankára. A to ešte v New Yorku! Teda vám veľmi dôverujú, i keď ste taký mladý. Z New Yorku posielajú na juh len toho, na koho sa môžu spoľahnúť. Veľmi ma teší, sir, že som sa vo vás zmyľil! Teda máte tu vybaviť zaiste nejakú peňažnú záležitosť?

– Čosi podobného.

– Tak! Hm!

Znovu na mňa pozrel ostrým, skúmavým pohľadom, usmial sa alebo lepšie povedané uškľabil sa ako pred chvíľkou a pokračoval:

– Myslím si však, že by som vedel uhádnuť, prečo ste vlastne sem prišli.

– Pochybujem

– Proti tomu nemám nič, ale chcem vám dať dobrú radu. Ak si nepravate, aby každý vedel, že ste sem prišli kohosi hľadať, dávajte si lepší pozor na oči. Až príliš nápadne a dôkladne ste si prezreli všetkých ľudí tu v lokáli. Stále hľadáte cez oblok, aby ste pozorovali okoloidúcich. Teda niekoho hľadáte. Uhádol som?

– Áno, master. Rád by som tu stretol istého človeka, o ktorom neviem, kde býva.

– Hľadajte ho po hoteloch!

– Bolo to daromné a tak isto daromné bolo aj všetko pátranie polície.

Tu sa mu znovu na tvári zjavil úškl'abok, ktorý mal byť priateľským úsmevom. Zachichotal sa, luskol prstami a riekol:

– Master, predsa ste len greenhorn, pravý, ozajstný greenhorn. Neurazte sa, ale je to naozaj tak.

Pravdaže, v tejto chvíli som pochopil, že som toho povedal priveľa. Potvrdil túto moju domnienku, keď pokračoval:

– Prišli ste sem za nejakou peňažnou záležitosťou alebo čímisi podobným, ako ste mi povedali, človeka, o ktorého v tejto veci ide, hľadá polícia na váš príkaz. A vy sám sa potľkate po uliciach a krčmách, aby ste ho našli. Nebol by som Old Deathom, keby som nevedel, s kým mám do činenia.

– Nože s kým, sir.

– S detektívom, súkromným detektívom, ktorý ma rozriešiť istý prípad, a to ani nie tak kriminálny ako skôr rodinný prípad.

Tento človek bol naozaj vzorom bystroumnosti. Mal som priznať, že jeho dohady sú správne? Nie. Preto som odvetil:

– Česť vašej bystroumnosti, sir, ale tentoraz ste sa prepočítali.

– Neverím.

– Ba hej!

– Well! To už je vaša vec, či to priznáte alebo nie. Ja vás nemôžem, a ani nechcem k tomu nútiť. No keď nechcete, aby vás človek prehliadol, musíte sa správať opatrnejšie. Ide o peňažnú záležitosť. Prípad zverili greenhornovi. Teda chcú postupovať šetrne. Dotyčný je iste nejaký dobrý známy alebo dokonca blízky príbuzný poškodeného. Predsa však bude v tom čosi kriminálneho, inak by vám tunajšia polícia nesľúbila pomoc. Hádám dotyčného niekto zvedol a tento zvodca je s ním a chce ho využívať. Áno, áno, sir, len sa mi dívajte do tváre. Čudujete sa mojej fantázii? Nuž, dobrý zálesák si z dvoch stôp zostaví celú dlhú cestu, odtiaľto hoci až do Kanady, a málokedy sa stane, že sa pritom zmýli.

– Master, fantázia vám pracuje obdivuhodne.

– Pshaw! Pre mňa, za mňa, popierajte to aj ďalej. Mne to neuškodí. Dost' dobre sa tu vyznám a mohol by som vám dať osožnú radu. No keď myslíte, že sa dostanete k cieľu rýchlejšie vlastnou cestou, je to síce chvályhodné, ale pochybujem, že by to bolo aj múdre.

Vstal a vytiahol z vrecka starý kožený mešec, aby zaplatil pivo. Myslel som si, že som mu svojou nedôverou spôsobil bôľ, a aby som to napravil, riekol som:

– Sú isté záležitosti, s ktorými sa nesmieme zveriť nikomu, a najmä nie cudziemu. Naozaj som vás nechcel uraziť a myslím...

– Ej, ej, – prerušil ma.

Položil na stôl peniaze a pokračoval:

– O nejakej urážke tu nie je ani reči. Dobre som to s vami myslel. Máte v sebe čosi, čím by ste si mohli získať moju priateľskú náklonnosť.

– Hádám sa ešte stretneme.

– Sotva. Dnes idem do Texasu a stadiaľ do Mexika. Nemôžem predpokladať, že vaša prechádzka povedie tým istým smerom, a tak – farewell, sir. Príležitostne si spomeňte na to, že som vás nazval greenhornom. Od Old Deatha to môžete pokojne prijať, lebo vás nechcel uraziť. Ani jednému nováčikovi nezaškodí, keď o sebe zmýšľa trochu skromne.

Nasadil si na hlavu sombrero so širokou strechou, ktoré viselo nad ním na stene, vzal si na chrbát sedlo a postroj, zobral pušku a odchádzal. No po troch krokoch sa napochytro obrátil, znovu prišiel ku mne a dôverne mi zašepkal:

– Sir, nič v zlom, ale aj ja som – študoval a dnes myslím s veľkým potešením na to, akým nafúkaným hlupákom som vtedy bol. – Good bye!

Teraz už naozaj odišiel. Ani raz sa neobrátil. Hľadel som za ním, až kým jeho nápadná postava, vzbudzujúca úsmevy okoloidúcich, nezmizla v množstve ľudí. Rád by som sa bol naňho hneval, poriadne som sa namáhal nazloštiť sa naňho,

ale nepodarilo sa mi to. Jeho výzor vzbudil vo mne akýsi súcit. Jeho slová boli drsné, ale jeho hlas znel milo, nevtieravo a dobroprajné. Z tohto hlasu sa dalo vycítiť, že to myslel so mnou naozaj dobre. Páčil sa mi, hoci bol taký škaredý. Nemohol som ho však zasvätiť do svojich plánov. To by bolo nielen neobozretné, ale dokonca ľahkomyselné, aj keď som predpokladal, že by mi hádam mohol dať dobré pokyny. Slovo greenhorn som mu nemal za zlé. Pri Samovi Hawkensovi som si už navykol na túto prezývku, nemohla ma uraziť. Nepokladal som ani za potrebné povedať mu, že som už raz bol na západe.

Oprel som sa laktom o stôl, bradu som si podoprel dlaňou a zadumane som hľadel pred seba. Tu sa otvorili dvere a kto vošiel, nebol nikto iný ako – Gibson.

Zastal pri dverách a prezeral si prítomných. Keď som predpokladal, že jeho pohľad už musí padnúť na mňa, obrátil som sa k dverám chrbtom. Nebolo tu iné voľné miesto iba po Old Deathovi. Gibson teda musí prísť ku mne prisadnúť si. Už som sa v duchu tešil, ako sa zľakne, keď ma zbadá.

Ale neprišiel. Počul som škripot zatvárajúcich sa dverí. Rýchlo som sa obrátil. Naozaj, spoznal ma a ušiel. Videl som ho ako vychádza a rýchlymi krokmi sa náhli preč. Vo chvíľočke som mal na hlave klobúk. Hodil som hostinskému peniaze a vyfrkol som z dverí. Gibson utekal napravo. Zrejme chcel zmiznúť za hustou skupinkou ľudí. Obrátil sa, a keď ma zbadal, hnal sa ešte rýchlejšie. Musel som pridať i ja. Keď prebehol za spomínanú skupinu ľudí, videl som ho vbehnúť do bočnej uličky. Práve som k nej dorazil, keď zahýbal za roh na jej konci. Tu sa zrazu obrátil, zložil z hlavy klobúk a posmešne mi zakýval. Prirodzene, že ma to nazlostilo. Bolo mi už jedno, či sa mi chodci budú smiať, a pustil som sa do prudkého cvalu. Ani jediného policajta nebolo vidieť. Požiadať hocikoho iného o pomoc by bolo daromné. Nikto by mi nepomohol.

Keď som dobehol na roh, ocitol som sa pred malým námestím. Po oboch stranách stáli tesne vedľa seba malé

domčeky. Naproti zase som videl vilky v nádherných záhradách. Na námestí bolo dosť ľudí, ale Gibsona som tu nevidel. Zmizol.

Vo dverách holičského krámu stál černocho. Podľa všetkého stál tu asi dosť dlho. Iste videl utekajúceho Gibsona. Pristúpil som k nemu, zdvorilo som zdvihol klobúk a spýtal som sa ho, či nevidel utekať z uličky bieleho gentlemana.

Usmial sa, vyceril dlhé žlté zuby a odpovedal:

– Yes, sir, ja ho už vidieť. On utekať rýchlo, veľmi rýchlo. Tam on vbehnúť.

Ukázal na jednu z malých viliek. Zad'akoval som mu a už som sa aj ponáhlal k označenej budove. Železná brána záhrady, v ktorej vilka stála, bola zamknutá. Zvonil som dobrých päť minút, až napokon mi otvoril sluha, zase černocho. Povedal som mu, o čo ide. Zaplesol mi bránu pred nosom a zakričal:

– Ja najprv opýtať massa. Bez dovoľenia massa ja neotvoríť.

Odišiel a ja som stál najmenej desať minút akoby na žeravom uhlí. Konečne sa vrátil s odkazom:

– Nesmiem otvoriť. Massa zakázať. Dnes nijaký muž nevojsť. Brána stále zatvorená. Teda aj vy hneď odísť, lebo keby preskočiť azda plot, massa použiť domáce právo a strieľať z revolvera.

Bol som v koncoch. Čo som mal robiť? Násilím som vniknúť nesmel. Bol som presvedčený, že majiteľ vilky by naozaj na mňa strieľal. Američan nepozná žarty, keď ide o jeho dom. Neostávalo mi nič iného, len ísť na políciu.

Keď som nanajvýš rozhnevaný kráčal opäť po námestí, rozbehol sa ku mne akýsi chlapec. Držal v ruke lístok.

– Sir, sir, – volal. – Počkajte! Máte mi dať desať centov za tento lístok.

– Od koho je?

– Od gentlemana, ktorý vyšiel z tamtoho domu. – Chlapec pritom neukázal na vilku, ale práve opačným

smerom. – Ten gentleman mi vás ukázal a napísal zopár riadkov. Keď mi dáte desať centov, dostanete lístok.

Dal som mu peniaze a vzal som si lístok. Chlapec odbehol. Na prekliatom papieriku, ktorý bol vytrhnutý zo zápisníka, stálo:

Vážený master Germán,

prišli ste hádam kvôli mne do New Orleansu? Predpokladám to, lebo ma naháňate. Považoval som vás za hlupáka, ale nie za takého korunovaného hlupáka, ktorý ma chce chytiť. Kto má v hlave čo len pol deka rozumu, ten sa na také čosi nemôže odvážiť. Len sa pekne vráťte do New Yorku a pozdravte mastera Ohlerta. Dobre som sa postaral o to, aby na mňa nezabudol, a dúfam, že aj Vy si občas spomeniete na naše dnešné stretnutie. Pravda, pre vás sa skončilo neslávne.

Gibson

Lahko si predstaviť, aký som bol nadšený, keď som čítal túto preľúbeznú ódu. Zhúžval som lístok, strčil do vrečka a šiel som ďalej. Možno ma Gibson z diaľky potajomky pozoruje. Nechcel som spôsobiť tomuto človekovi potešenie svojimi rozpakmi.

Skúmavo som pozrel po námestí. Gibsona nebolo vidieť. Aj černochoch zmizol spreď holičského krámu. Ani chlapca som nemohol nikde objaviť, aby som sa ho spýtal na Gibsona. Iste dostal príkaz čo najrýchlejšie zdúchnuť.

Zatiaľ čo som sa namáhal dostať sa do vilky, Gibson mal dosť času pohodlne mi napísať niekoľkoriadkový list. Černochoch si robil zo mňa blázna. Gibson sa mi iste smeje. Aj chlapec, ako sa dalo vyčítať z výrazu jeho tváre, dobre vedel, že som človek, z ktorého si chcú poriadne utiahnuť.

Bol som veľmi nazlostený, Spravil som si hanbu, preveľkú hanbu. Radšej ani polícii nespomeniem, že som stretol Gibsona. A tak som mlčky odchádzal.

Nevrátil som sa viacej na námestie, ale prehl'adal som všetky ulice, ktoré doňho viedli. Pravdaže, bez najmenšieho

úspechu. Rozumie sa samo sebou, že Gibson čo najrýchlejšie zmizol z tejto štvrte, ktorá bola preňho taká nebezpečná. Mohol som predpokladať, že využije prvú príležitosť a ujde aj z New Orleansu.

Prišiel som na túto myšlienku, hoci som nemal ani „pol deka“ rozumu. Hneď som sa vydal na miesto, kde kotvili lode, ktoré mali toho dňa odplávať. Išli so mnou aj dvaja policajti oblečení v civilných šatách, aby mi pomáhali – ale aj to bolo nadarmo. Veľmi som sa hneval, že ma takto dobehli. Nemal som pokoja. Dlho do noci som behal po všetkých hostincoch a vinárňach, po všetkých uliciach. Keď som bol už nanajvýš unavený, vrátil som sa do hotela, kde som býval, a ľahol som si spať.

Snívalo sa mi, že som v blázinci. Stovky šialencov, ktorí sa pokladali za básnikov, natŕčali mi svoje objemné rukopisy, aby som ich prečítal. Prirodzene boli to samé tragédie, ktorých hlavným hrdinom bol šialený básnik. Musel som čítať a čítať, lebo Gibson stál s revolverom vedľa mňa a vyhrážal sa mi, že ma ihneď zastrelí, ak len na chvíľku prestanem čítať. Nuž som čítal a čítal, až mi pot cícerkom tiekol z čela. Chcel som si kvapky potu zotrieť a vytiahol som vreckovku. Tým som na sekundu prestal čítať a tu ma – Gibson zastrelil!

Rachot výstrelu ma zobudil. Nebol to iba domnelý zvuk, ale skutočný. Od rozčúlenia som sa v posteli hádzal sem a tam. Chcel som Gibsonovi vyraziť revolver z ruky a pritom som zhodil lampu položenú na stolíku, ktorý stál tesne pri posteli. Ráno mi za ňu započítali osem dolárov.

Keď som sa zobudil, priam som sa kúpал v pote. Vypil som čaj a po tom som sa vydal k nádhernému Pontchartrainskému jazeru. Tu som sa okúpал, čo ma veľmi osviežilo. Potom som sa znovu vybral hľadať Gibsona. Opäť som sa dostal k nemeckému hostincu, kde som sa včera zoznámil s Old Deathom. Vošiel som. Nedúfal som, že by som tu našiel nejakú stopu. Dnes už nebolo v lokáli toľko ľudí. Včera sa nebolo možno dostať k novinám. Teraz ležali

viaceré na stole. Vzal som prvé, ktoré mi prišli pod ruku. Boli to Deutsche Zeitung – Nemecké noviny, ktoré už vtedy vychádzali v New Orleanse a vychádzajú ešte i dnes, aj keď pravdepodobne medzitým viac ráz zmenili nakladateľa a redaktora, ako sa to v Amerike často robí.

Rozložil som noviny, hoci som nemal v úmysle naozaj ich čítať. Prvé, čo som si povšimol, bola báseň. Keď si prezerám noviny, básne čítam obyčajne naposledy alebo najradšej ich vôbec nečítam; Nadpis vyzeral ako názov kapitoly v nejakom krváku.

Odpudzovalo ma to. Nadpis znel: „Najhroznejšia noc.“ Už som chcel stranu obrátiť, keď mi vtom oči padli na dve litery, ktorými bola báseň podpísaná: „W. O.“ To boli predsa začiatkové litery mena Wiliam Ohlert! Toto meno sa mi už dlho a neprestajne motalo v hlave, a tak nie div, že som ho uvádzal do spojitosti s týmito písmenami. Ved' Ohlert mladší písal básne. Či azda využil svoj pobyt v New Orleanse na to, aby tunajších obyvateľov potešil nejakou rýmovačkou? Hádam preto mu báseň tak rýchlo uverejnili, lebo im zaplatil. Keby bol môj predpoklad správny, mohol by som pomocou tejto básne prísť na stopu hľadaných. Čítal som verš za veršom:

Najhroznejšia noc

Znáš tú noc, ktorá klesá na hory,
keď víchor skučí, hustý šľahá dážď,
noc, v ktorej hviezda jedna nehorí,
zrak neprenikne čiernych temnôt plášť?
Je to noc temná, ale svitne ráno skvostné.
Lahni si, odpočiň si sladko, bezstarostne!

Znáš tú noc a jej hrozné temnosti,
keď hasne život, steká slza z býv
a zblízka zaznieva hlas večnosti,
že ti až v žilách strachom tuhne krv?

Je to noc temná, ale svitne ráno skvostné.
Ľahni si, odpočiň si sladko, bezstarostne!

Znáš tú noc, v ktorej sa um neblysne
a v ktorej za slobodou úpie duch,
ktorá sť'a had sa plazí úlisne,
tisíciach diablov škrek ti hádže v sluch?
Ó, nespi, veď tu šialenstva je desná brána,
táto noc najhroznejšia nemá, nemá rána.

W. O.

Priznám sa, že ma táto báseň, keď som ju dočítal, hlboko dojala. Aj keby ju mnohí pokladali za literárne bezcennú, predsa len to bol výkrik hrôzy nadaného človeka, ktorý márne zápasí s temnými mocnosťami šialenstva a cíti, že im podlieha a že niet preňho záchrany. No rýchlo som premohol pohnutie, lebo som musel konať. Bol som presvedčený, že túto báseň napísal William Ohlert. Vyhľadal som si na zadnej strane novín adresu vydavateľa a vybral som sa k nemu.

Administrácia i redakcia boli v tom istom dome. V administrácii som si kúpil jeden výtlačok novín a dal som sa ohlásiť v redakcii. Tam som sa čoskoro dozvedel, že môj predpoklad bol správny. Vraj istý William Ohlert včera priniesol báseň a prosil, aby ju čo najskôr uverejnili. Keďže redaktor odmietol, básnik zaplatil desať dolárov a vyžiadal si podmienku, že mu báseň uverejnia v dnešnom čísle a že mu pošlú korektúru. Správal sa veľmi zdvorile, ale vyzeral rozrušené a jednoducho opakoval, že báseň písal krvou srdca... Ostatne to je fráza, ktorú radi používajú nadaní aj nenadaní básnici.

Aby mu mohli poslať korektúru, musel im nechať adresu, a tak som sa ju dozvedel. Býva alebo býval v poprednom a drahom penzióne na jednej z ulíc v novej štvrti mesta.

Vybral som sa teda tam, ale najprv som sa vo svojom byte prestrojil na nepoznanie. Podľa môjho názoru sa mi to

veľmi dobre podarilo. Potom som si priviedol dvoch tajných policajtov, ktorí mali stáť pred dvermi spomínaného domu, kým budem dnu.

Bol som úplne presvedčený, že sa mi podarí chytiť hľadaného oplana i jeho obeť. Preto som v dobrej nálade potiahol zvonec, nad ktorým na mosadznej tabuľke bolo napísané: „First-class pension for Ladies and Gentlemen.“ Bol som teda na mieste. Penzión bol majetkom istej dámy. Vrátnik mi otvoril a spýtal sa, čo si želám. Požiadal som ho, aby ma ohlásil u majiteľky penziónu. Podal som mu aj navštívenku, ktorá však znela na iné meno. Zaviedol ma do prijímacej izby. Nemusel som dlho čakať na lady.

Bola to elegantne oblečená, pomerne silná dáma. Mohla mať asi päťdesiat rokov. Pravdepodobne niektorý z jej predkov bol černocho. Svedčili o tom jej brčkavé vlasy a tmavšie sfarbené nechty. Vyzerala veľmi dobrosrdečná a prijala ma čo najzdvorilejšie.

Predstavil som sa ako redaktor fejtónovej rubriky v „Nemeckých novinách“. Ukázal som jej posledné číslo novín a poznamenal som, že sa musím zhovárať s autorom básne. Nesiem mu honorár a zároveň sa s ním chcem dohodnúť o ďalšej spolupráci, lebo báseň mala veľký ohlas.

Dáma ma pokojne počúvala, pozorne si ma prehladla a napokon riekla:

– Teda ten pán uverejnil u vás báseň? Aké je to milé! Škoda, že neviem po nemecky, hneď by som vás poprosila, aby ste mi ju prečítali. Je dobrá?

– Výborná. Už som mal česť povedať vám, že sa čitateľom veľmi páčila.

– To ma veľmi zaujíma. Ten pán pôsobil na mňa dojmom jemného, vzdelaného muža. Bol to ozajstný gentleman. Len škoda, že tak málo rozprával a že sa s nikým nestýkal. Len raz vyšiel; to bolo iste vtedy, keď vám priniesol báseň.

– Naozaj? Ja som sa s ním síce rozprával len krátko, ale dozvedel som sa od neho, že si tu vyberal v bankách peniaze. Musel teda častejšie vychádzať.

– Hádam vtedy, keď som nebola doma. Alebo mu azda obchodné veci vybavoval jeho tajomník.

– Má aj tajomníka? O tom nehovoril. Musí to byť teda zámožný pán.

– Pravdaže. Dobre platil a jedol iba najvyberanejšie jedlá. Všetko vyplácal jeho tajomník, master Clinton, lebo on opatroval jeho peniaze.

– Clinton! Ach, ak sa ten tajomník volá Clinton, potom ho poznám z novinárskeho klubu. Pochádza z New Yorku alebo aspoň stadiaľ prišiel. Je zábavným spoločníkom. Stretli sme sa včera napoludnie...

– Súhlasí, – prerušila ma. – Práve vtedy nebol doma.

– A tak sme sa spriatelili, – pokračoval som, – že mi daroval svoju fotografiu. Ja som nemal svoju pri sebe, ale musel som mu ju naisto sľúbiť, lebo dnes sa máme stretnúť. Tu je ten obrázok, – a ukázal som jej Gibsonovu fotografiu, ktorú som stále nosil pri sebe.

– Naozaj, to je tajomník, – riekla, hneď ako hodila prvý pohľad na fotografiu. – Bohužiaľ tak skoro s ním nebudete a od mastera Ohlerta nedostanete ďalšiu báseň. Obaja odcestovali.

Zľakol som sa, ale rýchlo som sa ovládol a riekol:

– Veľmi ľutujem. Iste sa náhle rozhodli odcestovať.

– Pravdaže. Je to veľmi, veľmi dojímavá historka. Master Ohlert síce o tom nerozprával, lebo nikto sa nepíše rád vo vlastných ranách. No jeho tajomník mi všetko rozpovedal. Pravdaže, musela som mu sľúbiť, že budem mlčať ako hrob. Musím vám povedať, že ľudia, ktorí u mňa bývajú, vždy majú ku mne zvláštnu dôveru.

– To vám verím. Je to celkom prirodzené, lebo máte veľmi jemné spôsoby a ste samá láskavosť, – klamal som celkom bezočivo.

– Ó, prosím! – odvetila polichotená, hoci táto poklona bola neohrabaná. – Tá historka ma dojala takmer až k slzám. Teším sa, že sa tomu nešťastnému mladíkovi podarilo ešte včas ujsť.

– Ujst'? To teda značí, že ho prenasledovali?

– Je to naozaj tak.

– Ach! Aké zaujímavé! Taký nadaný, geniálny básnik a prenasledujú ho! Keďže som redaktor a v určitom zmysle teda kolega nešťastníka, horím túžbou dozvedieť sa o tom niečo bližšieho. Noviny predstavujú veľkú moc. Hádám by som mohol napísať o ňom článok, a tak mu pomôcť. Aká škoda, že vám prikázali mlčať o tej zaujímavej historke.

Líca sa jej začervenali. Vytiahla nie celkom čistú vreckovku, aby ju podľa potreby mala hneď poruke, a riekla:

– Čo sa týka mlčanlivosti, sir, necítim sa byť ňou teraz už zaviazaná, lebo tí páni odcestovali. Viem, že novinárstvo volajú veľmocou, a bola by som náramne šťastná, keby ste úbohému básnikovi dopomohli k jeho právam.

– Rád urobím všetko, čo je v mojich silách. Ale museli by ste ma oboznámiť s celou záležitosťou.

Musím sa priznať, že len s veľkou námahou som utajil vzrušenie.

– Oboznámim vás, lebo srdce mi káže všetko vám rozpovedať. Ide tu o vernú a pritom nešťastnú lásku.

– To som si myslel, lebo nešťastná láska je najväčšie, najpálčivejšie a najbolestnejšie utrpenie, aké poznám.

Pravdaže, vtedy som o láske nemal ani poňatia.

– Aký ste mi len sympatický, sir, keď takto hovoríte. Aj vy ste pre žili takýto bôľ?

– Ešte nie.

– Tak ste šťastný človek. Ja som až do dna vypila tento kalich. Moja matka bola mulatka. Zasnúbila som sa so synom istého francúzskeho kolonistu. Teda s kreolom. Ale naše šťastie zničil otec môjho snúbenca, keďže nechcel do svojej rodiny prijať miešanku, Veľmi teda cítim s úbohým básnikom, ktorý bude nešťastný pre tú istú príčinu.

– Líbi nejakú miešanku?

– Áno, mulatku. Otec mu túto lásku zakázal a prefikánym spôsobom si získal reverz, v ktorom sa tá dáma zaväzuje, že

sa zrieka svojho šťastia a manželského zväzku s Williamom Ohlertom,

– Aký krkavčí otec! – zvolal som roztrpčene, začo dáma pozrela na mňa blahosklonným pohľadom.

Veľmi si pripúšťala k srdcu, čo jej Gibson nahovoril. Iste mu zhovorčivá lady rozprávala o svojej bývalej nešťastnej láske a on sa hneď vytasil s rozprávkou, pomocou ktorej sa mu podarilo vzbudiť jej súcit a odôvodniť svoj náhly odchod. Pravdaže, veľmi dôležitá bola pre mňa správa, že teraz používa meno Clinton.

– Áno, ozajstný krkavčí otec, – prisvedčila. – Ale William zachoval snúbenici vernosť a ušiel s ňou až sem. Tu ju ubytoval v penzióne.

– Ale ešte nechápem, prečo musel odísť z New Orleansu,

– Pretože sem prišiel jeho prenasledovateľ,

– Jeho otec sem poslal nejakého prenasledovateľa?

– Áno, jedného Nemca. Ó tí Nemci! Nenávidím ich! Hovorí sa, že sú národom filozofov, ale ľúbiť nevedia. Tento naničhodný Nemec ich hnal s reverzom v ruke z mesta do mesta až sem. (V duchu som sa musel smiať, že sa dáma tak rozhorčovala nad pánom, s ktorým sa práve tak láskavo rozprávala.) Viete, je to detektív. Má Williama lapiť a doviest' ho nazad do New Yorku,

– Opísal vám tajomník tohto zúrivého prenasledovateľa?
– spýtal som sa. Napäto som čakal, čo mi dáma ešte o mne povie.

– Veľmi podrobne, ved' možno rátať s tým, že tento barbar objaví Williamov byt a príde ku mne. Ale ja ho už privítam! Premyslela som si už každé slovo, ktoré mu poviem. Nesmie sa dozvedieť, kam William odcestoval. Pošlem ho práve opačným smerom.

Tu mi opísala toho „barbara“ a aj ho pomenovala menom. Bolo to moje meno. Aj opis mojej osoby bol veľmi presný, aj keď výrazy, ktoré pri tom používala, neboli pre mňa lichotivé.

– Každú chvíľu ho čakám, – pokračovala. – Keď mi vás ohlásili, domnievala som sa, že to je už on. Na šťastie som sa zmýlila, Vy nie ste prenasledovateľom milencov. Vy nie ste lupičom sladkého šťastia. Vaše srdce nie je priepasťou nepráva a zrady. Vidím vo vašich dobráckych očiach, že uverejníte vo svojich novinách článok, v ktorom toho Nemca rozdrvíte a zaujmete sa prenasledovaných.

– Pravdaže, veľmi rád by som tak urobil, ale to by som najprv musel vedieť, kde je William Ohlert. Rozhodne mu musím napísať. Hádam viete jeho terajšie bydlisko?

– Viem síce, kam odcestoval, ale nemôžem vám povedať, či tam ešte bude, keď príde váš list. Toho Nemca by som poslala na severozápad. No vám poviem, že William Ohlert odcestoval na juh, do Texasu. Zamýšľa odísť do Mexika; chcel pristáť vo Veracruze, Ale ani jedna loď tam nemala hneď odplávať. Nebezpečenstvo bolo veľké, nemohol čakať, a tak odišiel na Delfíne, ktorý mieril do Quintany.

– Viete to určite?

– Celkom určite. Musel sa ponáhľať. V poslednej minute mu priniesli batožinu na loď. Postaral sa o to môj vrátnik a bol aj na palube. Tam sa rozprával s námorníkmi a dozvedel sa, že Delfín popláva naozaj iba po Quintanu, Predtým ešte pristane v Galvestone. Master Ohlert naozaj odcestoval týmto parníkom, lebo môj vrátnik tam čakal, až kým loď neodplávala,

– A jeho tajomník a miss odcestovali s ním?

– Pravdaže. Vrátnik dámu nevidel, lebo sa utiahla do dámskej kajuty. Ani sa na ňu nevypytoval, lebo moje služobníctvo je navyknuté na veľkú diskretnosť a ohľaduplnosť. Je však isté, že William tu nenechal svoju snúbenicu. Veď tu by jej hrozilo nebezpečenstvo, že ju ten nemecký zúriviec chytí. Vlastne sa teším na jeho príchod. To bude veľmi zaujímavý výstup. Najprv sa pokúsím obmäkčiť mu srdce, a keď sa mi to nepodarí, tak spustím naňho hrmavicu. Budem sa s ním tak zvysoka a pohrdavo rozprávať, že sa bude doslova krútiť ako červík.

Dobrá pani sa naozaj veľmi rozčúlila. Túto záležitosť si veľmi pri pustila k srdcu. Teraz vstala zo stoličky, zaťala malé mäsité päste, pohrozila nimi smerom k dverám a výstražné zvolala:

– Áno, len príd', len príd', ty diabolský Germán! Prekolem ťa očami a rozmliaždim ťa slovami!

Teraz som už dosť počul a mohol som ísť. Iný by aj bol tak urobil a dámu jednoducho ponechal v jej omyle. Ja som si však povedal, že je mojou povinnosťou všetko jej vysvetliť. Nesmie dlhšie pokladať lotra Gibsona za čestného človeka. Nebudem mať nijakú výhodu z tejto úprimnosti. Začal som teda:

– Nemyslím, že budete mať príležitosť prekat' ho očami a rozmliaždiť slovami.

– Prečo?

– Pretože sa pustí do toho z iného konca, než si vy myslíte. Ani sa vám nepodarí poslať ho na severozápad. Odcestuje rovno do Quintany, aby chytil Williama a jeho domnelého tajomníka.

– Vôbec nevie, kde sú.

– Ba predsa vie, veď ste mu to vy povedali.

– Ja? Nemožné! Musela by som predsa o tom vedieť.

Kedy som mu to povedala?

– Práve teraz.

– Sir, nerozumiem vám! – zvolala dáma začudovane.

– Pomôžem vám, aby ste mi rozumeli, len mi dovoľte, aby som trošku zmenil svoj výzor.

Pri týchto slovách som strhol čiernu parochňu, fúzy i bradu a odložil som okuliare. Dáma odo mňa naľakane cúvla.

– Preboha! – vykrikla. – Vy nie ste redaktor, ale ten Nemeč! Oklamali ste ma!

– Musel som tak urobiť, lebo vás predtým podviedli. Historka s mulatkou je od začiatku až do konca lož. Zneužili vaše dobré srdce, mali vás na posmech. Clinton vôbec nie je Williamovým tajomníkom. V skutočnosti sa volá Gibson a je

to veľmi nebezpečný podvodník. Mám za úlohu zneškodniť ho.

Klesla na stoličku, akoby omdlievala a skríkla:

– Nie, nie! To je nemožné! Ten milý, láskavý, skvelý muž predsa nemôže byť podvodníkom. Neverím vám.

– Uveríte mi, len čo ma vypočujete. Dovoľte mi, aby som vám všetko vyrozprával.

Vysvetlil som jej, ako to v skutočnosti bolo a mal som úspech. Jej doterajšia náklonnosť k tomu „milému, láskavému, skvelému“ tajomníkovi sa zmenila na veľmi prudký hnev. Nahliadla, že ju oklamal podlým spôsobom, a napokon pochopila a uznala, že som musel prísť k nej prestrojený

– Keby ste sa neboli prestrojili, – riekla, – neboli by ste sa dozvedeli pravdu a podľa mojich údajov boli by ste sa vybrali na sever do Nebrasky alebo Dakoty. Tohto Gibsona-Clintona treba za jeho výčiny čo najprísnejšie potrestať. Dúfam, že hneď vyrazíte a budete ho prenasledovať. Prosím vás, napíšte mi z Quintany, či sa vám ho podarilo chytiť. Keď ho budete prevážať do New Yorku, musíte sa stavať aj u mňa, aby som mu mohla povedať, ako veľmi ním opovrhujem.

– To sotva bude možné. Nie je také ľahké v Texase kohosi chytiť a previezť ho do New Yorku. Úplne by mi stačilo, keby sa mi podarilo oslobodiť Williama Ohlerta z rúk jeho zvodcu a zachrániť aspoň časť sumy, ktorú si obidvaja na cestu povyberali z bánk. Nateraz by ma však mimoriadne tešilo, keby som od vás mohol počuť, že už viac nepokladáte Nemcov za barbarov, ktorí nevedia ľúbiť. Veľmi ma bolelo, že práve vy ste si urobili takú zlú mienku o mojich rodákoch.

Dáma sa najprv ospravedlnila a potom ma uistila, že sa zo svojho omylu už vyliečila. Rozlúčili sme sa veľmi srdečne. Obidvom policajtom, čakajúcim pred domom, som povedal, že záležitosť je vybavená. Vtisol som im do rúk pripitné a náhlil som sa preč.

Prirodzene, musel som sa čo najrýchlejšie vybrať do Quintany. Najprv som hľadal loď, ktorá by tam plávala. Nemal som šťastie. Jeden parník bol pripravený na cestu do Tampica, ale nikde na ceste sa nezastaví. Lode, ktorými som sa mohol dostať do Quintany, odplávajú až o niekoľko dní. Konečne som našiel rýchloplachetnicu, ktorá už popoludní mala odplávať s nákladom do Galvestonu, Môžem teda na nej cestovať. Dúfal som, že z Galvestonu sa nejakou loďou už rýchlo dostanem do Quintany. Rýchlo som sa teda pripravil na cestu a nasadol na rýchloplachetnicu.

Bohužiaľ, nádej ma sklamala. V Galvestone som nenašiel loď, ktorá by plávala do Quintany, Mohol som jednou loďou odplávať, ale až do Matagordy, ležiacej za Quíntanou pri ústí východného Colorada. Uist'ovali ma však, že odtiaľ sa veľmi ľahko môžem dostať nazad do Quintany. Preto som sa rozhodol využiť túto príležitosť a neskôr sa ukázalo, že som urobil dobre,

Vtedy bola pozornosť washingtonskej vlády obrátená na juh, na Mexiko, krajinu, ktorá ešte veľmi trpela krvavými bojmi medzi republikou a cisárstvom.

Spojené štáty uznali za prezidenta mexickej republiky Benita Juareza a rozhodne sa bránili proti tomu, aby vládol Maximilián. Cisára Maximiliána pokladali za uzurpátora a začali naliehať na Napoleona, ktorý potom Maximiliána donútil vyhlásiť, že svoje vojská stiahne z Mexika, Vít'azstvá Pruska v nemeckej vojne ho potom nepriamo donútili dodržať slovo a odvtedy bol už Maximiliánov pád spečatený.

Pri vypuknutí občianskej vojny sa Texas vyslovil za secesiu a tým sa postavil na stranu otrokárskeho štátu. Secesionistické južné štáty vojnu prehrali, ale tým nenastal pokoj medzi obyvateľstvom. Ľud bol roztrpčený proti severu, a preto sa staval nepriateľsky proti jeho politike. Obyvateľstvo Texasu bolo vlastne republikánskeho zmýšľania. Nadchýnalo sa za Juareza, „indiánskeho hrdinu“, ktorý sa odvážil pustiť do boja proti Napoleonovi a proti potomkovi mocného habsburského rodu. Keďže však vláda

vo Washingtone bola na strane tohto „indiánskeho hrdinu“, v Texase potajomky brojili proti nemu. Tým vznikol medzi texaským obyvateľstvom hlboký rozpor. Jedni sa otvorene postavili za Juareza. Iní boli proti nemu, a to nie z presvedčenia, ale iba preto, že chceli odporovať politike Spojených štátov. Pre tento rozkol nebolo ľahké cestovať po krajine. Tu nikto nemohol utajovať svoje politické zmýšľanie. Každého donútili otvorene vystupovať.

Nemci usadení v Texase neboli jednotní. Sympatizovali s Maximiliánom ako s Nemcom, no ich vlasteneckému cíteniu nevyhovovalo, že prišiel do Mexika pod Napoleonovou ochranou. Dost' sa už nadýchali republikánskeho vzduchu a dobre vedeli, že Francúzi neoprávnene vtrhli do Montezumovej krajiny a že sledujú len jediný cieľ: oživiť francúzsku slávu a tým odvrátiť pozornosť Francúzov od vlastných nevyliciteľných bied. Preto Nemci mlčali a nechodili na nijaké politické demonštrácie, aj keď za vojny secesionistov držali so Spojenými štátmi proti otrokánskym barónom.

Takáto bola situácia, keď sme uzreli pred sebou plochú, dlhú hrádzu, ktorá oddeľuje Matagordskú zátoku od Mexického zálivu. Vplávali sme cez Paso Caballo, ale rýchlo sme museli spustiť kotvy, lebo zátoka je tu taká plytká, že ťažšie lode by mohli uviaznuť na dne.

Za hrádzou kotvili menšie plavidlá, pred ňou v mori zase viaceré veľké lode, trojst'ážníky a jeden parník. Prirodzene, hneď som sa dal člkom zaviesť do Matagordy, aby som sa tam spýtal, či sa mi skoro podarí odplávať do Quintany. Bohužiaľ som sa dozvedel, že až o dva dni tam odpláva jeden škuner. Ostal som teda trčať v Matagorde a zlostil som sa, že Gibson takto získa predo mnou náskok štyroch dní, čo môže využiť a bez stopy zmiznúť.

Potešoval som sa iba tým, že som urobil všetko, čo bolo za terajších pomerov možné.

Keďže mi nič neostávalo, len trpezlivo vyčkávať, vyhládal som hostinec a dal som si ta odniesť batožinu z lode.

Matagorda bola vtedy menším mestom než dnes. Leží vo východnej časti zátoky a jej prístav je omnoho menej významný než napríklad galvestonský. Ako všade v Texase aj tu je pobrežie nízke a nezdravé. Nie je bahnisté, ale zato aj tu je vlhko. Človek ľahko môže dostať zimnicu, a veru by mi nebolo príjemné, keby som tu musel dlho trčať.

Môj „hotel“ sa podobal nemeckému hostincu tretej alebo štvrtej triedy. Moja izba bola tesná ako lodná kajuta. Posteľ som mal takú krátku, že mi v spánku z nej vytŕčala hlava alebo nohy.

Keď som si uložil veci, chystal som sa na prechádzku, že si poobzerám mesto. Ako som vykročil z izby a mieril ku schodom, musel som prejsť vedľa dvier, ktoré boli práve otvorené. Nazrel som do izby a videl som, že je celkom tak zariadená ako moja. Na dlážke ležalo pri stene sedlo a nad ním visel konský postroj. V kúte blízko obloka stála opretá dlhá kentucká puška.

Mimovoľne mi prišiel na um Old Death, no tieto predmety mohli patriť aj niekomu inému.

Vyšiel som z hostinca a pomaly som sa vliekol dolu ulicou. Keď som chcel zahnúť za roh, vrazil do mňa muž, ktorý prišiel z druhej strany a nemohol ma vidieť.

– Thunder-storm! – osopil sa na mňa. – Dávajte predsa pozor, sir! Keď zabočujete za roh, nesmiete sa rútiť ako veľká voda.

– Veď idem ako slimák. Keď hovoríte, že sa rútim, to je to isté, akoby ste ustricu vyhlásili za mississippský parník, – odvetil som so smiechom.

Ustúpil o krok, pozrel na mňa a zvolal:

– Veď je to tá nemecká zelená žubrienka, ktorá nechcela priznať, že je detektívom! Sir, čo hľadáte tu v Texase a dokonca v Matagorde?

– Vás nie, master Death!

– To verím! Zdá sa, že patríte k ľuďom, ktorí nikdy nenájdú, čo hľadajú, zato však vrážajú do všetkých ostatných, s ktorými nemajú nič do činenia. Iste budete hladný a smädný. Poďte, zakotvíme voľakde pri dobrom pive. Zdá sa, že váš nemecký ležiak je už všade rozšírený. Dokonca ho možno nájsť aj v tomto zapadnutom hniezde. Podľa mojej mienky toto pivo je to najlepšie, čo od váš vôbec možno dostať. Máte už byť?

– Áno, tu dolu v hostinci „Uncle Sam“.

– Výborne, aj ja som si tam rozložil svoj vigvam.

– Hádám v izbe, v ktorej som videl jazdecký výstroj a pušku, na prvom poschodí?

– Áno. Musím vám totiž povedať, že sa nemôžem od tých vecí odlúčiť. Veľmi som si ich oblúbil. Koňa možno všade dostať, ale dobré sedlo nie. No poďte, sir! Práve som bol v istej krčme, kde majú dobre chladené pivo, čo je v tento horúci júnový deň ozajstným občerstvením. Rád by som si ešte vypil pohár piva alebo aj viac.

Zaviedol ma do menšieho lokálu, v ktorom predávali fľaškové pivo, ale hodne draho. Boli sme jediní hostia. Ponúkol som mu cigaru. Odmietol. Vytiahol si z vrečka tabuľku žuvacieho tabaku a odkrojil si z neho „kúsok“, ktorý by bol vystačil aj pre piatich silných námorníkov. Vopchal ho do úst, s pôžitkom ho postrčil jazykom medzi zuby a líce a po tom povedal:

– Tak, teraz som vám k službám. Som zvedavý, aký vietor vás tak rýchlo dohnal za mnou. Priaznivý?

– Naopak, veľmi protivný.

– Hádám ste vôbec nechceli sem ísť?

– Veru nie, mal som namierené do Quintany. Keďže som však nenašiel loď, ktorá by ma tam bola rýchlo dopravila, pricestoval som sem, Povedali mi, že tu ľahko nájdem loď, ktorá ma zavezie do Quintany, Bohužiaľ, musím čakať celé dva dni.

– Len to znášajte trpezlivo, master. Potešujte sa sladkou myšlienkou, že ste a budete smoliarom.

– Pekná útecha! Hádám si nemyslíte, že vám za ňu pošlem ďakovný list.

– Ale nemusíte, – zasmial sa Old Death, – dávam rady vždy nezištne. Ostatne vodí sa mi práve tak ako vám. Aj ja tu nečinne trčím, pretože som bol príliš pomalý. Chcel som ísť hore do Austinu a potom ďalej, kúsok za Rio Grande del Norte. Ročné obdobie je priaznivé. Napršalo a Colorado má dosť vody, takže menšie parníky môžu po ňom plávať do Austinu. Väčšiu čiastku roka je napoly vyschnuté.

– Počul som, že na rieke je hrádza, ktorá veľmi prekáža plavbe lodí.

– Vlastne nie je to ani hrádza, ale iba mohutný nános dreva, ktorý asi osem anglických míľ odtiaľto núti rieku rozdeliť sa na viaceré ramená. Za týmto nánosom dreva je už rieka stále voľná až po Austin, ba aj ďalej. Keďže sa cez tento nános nedá preplávať, najmúdrejšie je ísť pešo až k nemu a potom za nim vystúpiť na loď. Tak som to aj ja chcel urobiť. Ale vaše nemecké pivo je všetkému na vine. Pil som ho, pil, a zdržal som sa v Matagorde pridlho. Keď som prišiel k hrádzi, parník práve odchádzal. Musel som sa teda vliecť nazad i so sedlom a teraz musím čakať až do zajtra rána, keď odpláva najbližšia loď.

– Sme teda druhovia v nešťastí, a tak sa môžete upokojovať tou istou útechou, ktorú ste aj mne radili. Aj vy ste smoliar.

– To zase nie. Nikoho neprenasledujem a je mi celkom ľahostajné, či prídem do Austinu dnes alebo o týždeň. Mrzí ma to však, a najmä preto, že sa mi ten hlúpy zelený skokan vysmial. Bol rýchlejší než ja. Keď videl, že ostanem na brehu i so sedlom, pískaľ na mňa z paluby. Keď tohto chlapíka niekde dolapím, streľím mu ešte silnejšie zaucho, než dostal na palube nášho parníka.

– Pokľbčili ste sa s niekým, sir?

– Či som sa pokľbčil? Čo tým myslíte, sir? Old Death sa nikdy neklbčí. Stalo sa to na „Delfíne“, na ktorom som sem pricestoval. Bol tam jeden chlapík a ten sa vždy uškieral nad

mojou postavou. Kedykoľvek ma zbadal, smial sa. Nuž som sa ho raz spýtal, čo mu je také smiešne. Keď odpovedal, že moja kostra v ňom vzbudzuje vždy veselú náladu, strelil som mu takú facku, že si hneď sadol. Chcel na mňa vytiahnuť revolver, ale vtom prišiel kapitán a rozkázal mu, aby sa stadiaľ pratal. Vraj si facku zaslúžil, lebo ma urazil. Preto sa mi teraz ten oplan smial, keď som neskoro prišiel k hrádzi. Ľutujem iba jeho priateľa, ktorý s ním cestoval. Vyzeral ako ozajstný gentleman, len bol smutný a zamračený, Hľadel vždy meravo pred seba, akoby bol duševne chorý.

Tieto posledné slová silne upútali moju pozornosť.

– Duševne chorý? – spýtal som sa. – Viete meno toho nešťastníka?

– Kapitán ho nazýval master Ohlert.

Mykol som sa, akoby ma ktosi bol udrel do tváre. Rýchlo som sa spytoval ďalej:

– Ach! Ako sa volal jeho spoločník?

– Ak sa dobre pamätám, menoval sa Clinton.

– Je to možné, je to možné? – zvolal som a vyskočil zo stoličky. – Títo dvaja boli s vami na lodi?

Zadivené pozrel na mňa a spýtal sa:

– Preskakujete vám, sir? Vybuchujete ako raketa. Zaujímajú vás títo dvaja muži?

– Veľmi, až priveľmi! Veď práve ich hľadám.

Znovu mu preletel tvárou úškl'abok, aký som už častejšie uňho videl.

– Pekné, pekné! – prikývol. – Konečne teda priznávate, že hľadáte dvoch mužov? A práve týchto dvoch? Hm, sir, vy ste naozaj greenhorn. Sám ste sa pripravili o dobrý úlovok.

– A to ako?

– Mali ste mi v New Orleanse všetko úprimne rozpovedať,

– To som predsa nesmel.

– Človek smie urobiť všetko, čo ho privedie úspešne k cieľu. Keby ste sa mi boli zdôverili so svojou záležitosťou, obaja by už teraz boli vo vašich rukách. Bol by som ich

spoznal, len čo vkročili na palubu parníka, a hneď by som bol príbehol k vám alebo poslal po vás. Nie je to jasné?

– Ale kto mohol vedieť, že sa s nimi stretnete na lodi! Ostatne, veď nechceli cestovať do Matagordy, ale do Quintany.

– To len tak povedali. Veď v Quintane, kde sme stáli, nevystúpili na breh. Ak ste rozumný, vyrozprávate mi celý príbeh. Hádám vám po môžem tých chlapíkov dolapiť.

Tento človek to myslel so mnou úprimne a dobre. Ani len na um mu neprišlo uraziť ma, a predsa som sa cítil zahanbený. Včera som mu nechcel nič vysvetľovať, a dnes ma okolnosti k tomu donútili. Moja osobná hrdosť mi našepkávala, aby som mu nič nepovedal. Ale rozum predsa zvíťazil. Vytiahol som obidve fotografie a podal som mu ich.

– Skôr, než vám všetko vyrozprávam, prezrite si tieto obrázky. Sú to tie osoby, o ktorých ste hovorili?

– Áno, áno, sú – prikývol, len čo hodil prvý pohľad na fotografie. – Omyl je vylúčený.

Potom som mu úprimne vyrozprával, o čo ide. Pozorne ma počúval, a keď som skončil, pokrútil hlavou a zamyslene riekol:

– Čo som od vás počul, všetko je jasné ako slnko. Len jedno mi nejde do hlavy, je William Ohlert úplný blázon?

– Nie. Nerozumiem sa síce do duševných chorôb, ale myslím, že tu ide iba o monomániu. Keď odhliadneme od jeho jedinej chorobnej idey, je celkom pánom svojich duševných schopností.

– Preto mi je tým nepochopiteľnejšie, že má Gibson našho neobmedzený vplyv. Zdá sa, že tohto človeka vo všetkom poslúcha. Gibson akiste prefíkane podporuje jeho chorobnú predstavu a zneužíva ju na svoje ciele. No dúfam, že mu prideme na všetky úskoky.

– Teda ste presvedčený, že cestujú do Austinu? Nechcú azda cestou niekde inde vystúpiť?

– Nie. Ohlert povedal kapitánovi parníka, že idú do Austinu.

– To sa čudujem. Predsa len nevyzradí, kam mieni ísť.

– Prečo nie? Možno Ohlert vôbec nevie, že ho voľakto prenasleduje a že je na bludných cestách. Iste je presvedčený, že koná celkom správne. Žije iba pre svoju ideu a ostatné je Gibsonovou vecou. Choromyseľný nepokladá za nerozumné vyzradiť, že cestuje do Austinu. Kapitán to povedal potom zase mne. Čo zamýšľate teraz urobiť?

– Prirodzene, že musím za nimi, a to čo najrýchlejšie.

– Hoci ste taký netrepezlivý, predsa len musíte dočkať až do zajtrajšieho rána. Skôr neodchádza nijaká loď.

– A kedy dorazíme do Austinu?

– Keď terajší vodný stav potrvá, doplávame tam až pozajtra.

– To je neskoro, veľmi neskoro!

– Nesmiete zabúdať, že pre nízky stav vody aj tí dvaja prídu do Austinu neskôr. Loď viac ráz uviazne na dne, tomu sa nedá zabrániť. Trvá to potom vždy dlhší čas, kým sa znovu pohne.

– Keby som len vedel, čo Gibson vlastne zamýšľa a kam chce Ohlerta odvliečiť.

– Pravdaže, to je aj pre mňa hádanka. Nejaký úmysel iste má. Peniaze, ktoré doteraz vybral, by ho mohli urobiť zámožným človekom. Stačí, aby si ich len vzal, ušiel s nimi a Ohlerta jednoducho opustil. Keď to neurobil, to je istý znak, že ho chce ďalej vykorisťovať. Mimo riadne ma tá záležitosť zaujíma. Máme rovnakú cestu, aspoň predbežne, núž tak som vám k službám. Ak ma budete potrebovať, rád vám pomôžem.

– Sir, veľmi vďačne prijímam vašu ponuku. Vzbudzujete vo mne úprimnú dôveru. Vaša priazeň je mi vítaná a myslím, že vaša pomoc mi bude veľmi osožná,

Potriasli sme si ruky a vyprázdnili sme poháre. Škoda, že som sa tomuto človekovi nezdôveril už včera.

Práve nám hostinský znovu nalial do pohárov, keď sme začuli vonku divoký krik. Hulákajúce ľudské hlasy a psí

brechot boli čoraz bližšie. Zrazu sa dvere prudko rozleteli a vstúpilo šesť mužov. Všetci si už voľakde poriadne uhli, lebo ani o jednom z nich sa nemohlo povedať, že je triezvy. Podľa ich tvárí bolo hneď na prvý pohľad vidieť, že sú to suroví ľudia. Mali ľahké oblečenie, aké sa nosí na juhu, a skvelé zbrane. Každý mal pušku, nôž a revolver alebo pištoľu. Okrem toho visel im po boku hrubý bič na černochoch. Každý viedol psa na silnom remeni. Všetci psi boli obrovského vzrastu. Patrili k rase, ktorú v južných štátoch tak starostlivo vychovávajú a používajú pri chytaní ujedných černochoch. Volajú ich „krvaví psi“ alebo „lapači ľudí“.

Tí oplani ani len nepozdravili. Bezočivo na nás zagánili a hodili sa na stoličky, že to až zapraskalo. Vyložili si nohy na stôl a začali naň bubnovať opätkami. Takýmto zdvorilým spôsobom volali hostinského, aby prišiel k nim.

– Človeče, máš pivo? – okríkol ho jeden z nich. – Nemecké pivo?

Vyľakaný hostinský prikývol.

– To chceme piť. Aj ty si Nemec?

– Nie.

– To je tvoje šťastie. Nemecké pivo chceme piť, ale sami Nemci nech idú do čerta. Sú to abolicionisti, ktorí pomáhali severu. Oni sú na vine, že sme stratili svoje miesta.

Hostinský odbehol k pultu, aby svojich vznešených hostí čo najrýchlejšie obslúžil. Mimovoľne som sa obrátil, aby som videl hovoriaceho. Spozoroval to. Som presvedčený, že v mojom pohľade nebolo nič, čo by ho bolo mohlo uraziť. Možno sa mu nepáčilo, že sa naňho dívam, a možno sa mu veľmi žiadalo s niekým sa pochytiť.

Skríkol na mňa:

– Čo tak na mňa hľadíš? Azda som nehovoril pravdu?

Odvrátil som sa bez slova,

– Dajte si pozor, – zašepkal mi Old Death, – To sú lotri najhoršieho druhu. Iste to budú prepustení dozorcovia otrokov. Keď sa zrušilo otroctvo, ich zamestnávateľia vyšli

na mizinu. Títo ničomníci sa teraz spolčili, aby vystrájali neplechu. Lepšie bude, keď si ich nevšimneme. Rýchlo vypime a berme sa stadiaľto.

Ale práve toto šepkanie sa chlapovi nepáčilo. Zakričal:

– Aké tajnosti tu máš čo rozprávať, ty stará kostra? Ak táraš o nás, hovor hlasne, lebo inak ti otvoríme papuľu.

Old Death priložil pohár k ústam a pil. Nepovedal ani slovo. Mužovia dostali pivo a ochutnávali ho. Bolo naozaj výborné. Ale hostia boli v bezuzdnej nálade a vylievali ho po miestnosti. Ten, čo pred chvíľou hovoril, držal svoj pohár ešte plný v ruke a volal:

– Nie na zem! Zdá sa, že tým dvom, ktorí tamhľ'a sedia, táto gebuzina veľmi chuti. Nech sa teda občerstvia.

Rozohnal sa a vylial pivo ponad stôl na nás dvoch. Old Death si pokojne utrel rukávom mokrú tvár. Ja som však nemohol túto bezočivú urážku prijať tak pokojne. Klobúk, golier, kabát, všetko som mal mokré a pivo zo mňa len tak kvapkalo. Zasiahol ma naplno. Obrátil som sa a povedal som:

– Sir, pekne vás prosím, aby ste to druhý raz neurobili. Robte si žarty so svojimi kamarátmi. Proti tomu nič nenamietam. Nás však nechajte láskavo na pokoji!

– Tak? A čo by ste spravili, keby som dostal chuť obliať vás ešte raz?

– To sa uvidí.

– To sa uvidí? To sa musím teda hneď dozvedieť, čo uvidím. Hostinský, nové poháre!

Ostatní sa smiali a hulákali svojmu smelému kompánovi na slávu. Bolo zrejmé, že zopakuje svoj bezočivý kúsok.

– Preboha, sir, nezačínajte si s tými oplanmi! – vystríhal ma Old Death.

– Bojíte sa? – spýtal som sa.

– Ani mi na um nepríde. Majú však hneď po ruke zbrane a ani najobratnejší človek nezmôže nič proti zákernej guľke. Nezabúdajte, že majú aj psov.

Povaľači priviazali svojich psov o nohy stola. Aby ma neobliali zasa odzadu, presadol som si tak, že som mal lotrov po pravej strane.

– Ach! Posadil sa do strehu! – smial sa lotor, ktorý mal hlavné slovo. – Chce sa brániť, no len čo sa pohne, pustím naňho Pluta. Ten je na ľuďi dobre vycvičený.

Odviazal psa a držal ho na remeni. Hostinský im ešte nepriniesol pivo. Teda ešte sme mali čas položiť peniaze na stôl a odísť. No nemyslel som, že by nám banda bola dovolila vzdialiť sa. Okrem toho priečilo sa mi utekať pred týmito podľými ľuďmi. Veď takíto chvastúni sú v hĺbke duše zbabelci.

Siahol som do vrečka a pripravil som si revolver. V zápase sa nedám zahanbiť, to som vedel, ale pochyboval som, či sa mi podarí premôcť psov. Pravda, už som mal do činenia aj so psami, ktorí boli vycvičení na ľuďi, teda jednej šelmy sa nemusím obávať.

Teraz prišiel hostinský. Postavil poháre na stôl a prosebne riekol svojim hašterivým hosťom:

– Gentlemani, veľmi sa teším vašej návšteve, ale prosím vás, dajte pokoj týmto dvom mužom. Aj to sú moji hostia.

– Oplan, – zareval jeden naňho. – Chceš nás poučovať? Počkaj, hneď schladíme tvoju horlivosť!

A vtom už aj vyliali naňho dva alebo tri poháre. Hostinský pokladaj za najmúdrejšie rýchlo zmiznúť z miestnosti.

– A teraz tam na toho tlčhubu! – zvolal môj nepriateľ. – Teraz mu dáme!

Ľavou rukou držal psa a pravou vyšpl'achol na mňa pivo z pohára. Vyskočil som zo stoličky a uhol sa nabok, takže ma nezasiahol. Zdvihol som päšť. Chcel som priskočiť k nemu a potrestať ho. Ale on ma predišiel.

– Pluto, go on! – zvolal oplan, pustil psa a ukázal na mňa.

Len-len, že som stihol ustúpiť k stene. Obrovské zviera už na mňa skočilo ako tiger. Pes bol odo mňa asi na päť krokov. Túto vzdialenosť preletel jediným skokom. Bol si

istý, že sa mi zubami zatne do hrdla, ak len ostanem na mieste. No práve vo chvíli, ako ma chcel zdrapnúť, uhol som sa bleskurýchle na bok. Pes vrazil pyskom do steny. Nárast po tomto prudkom skoku psa takmer omráčil. Zrútil sa na zem. Bleskurýchle som ho chytil za zadné nohy, rozohnal som sa a šmaril som mu hlavu do steny, že mal hneď roztrieskanú lebku.

Nastal hrozný rev a lomoz. Psi vyli a mykali remeňmi, ktorými boli priviazaní o stoly. Mužovia kliali a majiteľ zabitého psa sa chcel vrhnúť na mňa. Tu však vyskočil Old Death, namieril na lotra dva revolyvery a skríkol:

– Stop! Už je toho práve dost, boys! Ešte krok, a strieľam. Nech sa nikto neopováži siahnuť po zbrani! Zmýlili ste sa v nás. Ja som stopár, Old Death. Dúfam, že ste o mne počuli. A tento sir, môj priateľ, sa vás práve tak málo bojí ako ja. Sadnite si a pokojne pite pivo! Nech nikto nesiahne rukou do vrecka, lebo naozaj strelím!

Táto posledná výstraha patrila dozorcovi otrokov, ktorý sa blížil s rukou vo vrecku. Iste tam mal revolver. Ale vtom som už aj ja vytrhol svoj. Obaja sme mohli osemnásť ráz vystreliť. Prv než by niektorý z týchto darmošľapov schytil zbraň, zasiahla by ho naša guľka. Starý stopár sa zrazu celkom zmenil. Jeho zohnutá postava sa vzpriamila. Oči sa mu ligotali a na tvári sa mu zračila rozvaha a energia, netrpiaca odpor. Bolo zábavné pozorovať týchto ľudí, ktorí zrazu skrotli, hoci sa pred chvíľou správali tak bezočivo. Hundrali síce polohlasné poznámky, no posadali si, a dokonca ani majiteľ zabitého psa sa neodvážil prísť k nemu, lebo by sa bol dostal do mojej blízkosti. Ešte sme tu obidvaja stáli s revolvermi v rukách, keď vošiel nový host – Indián.

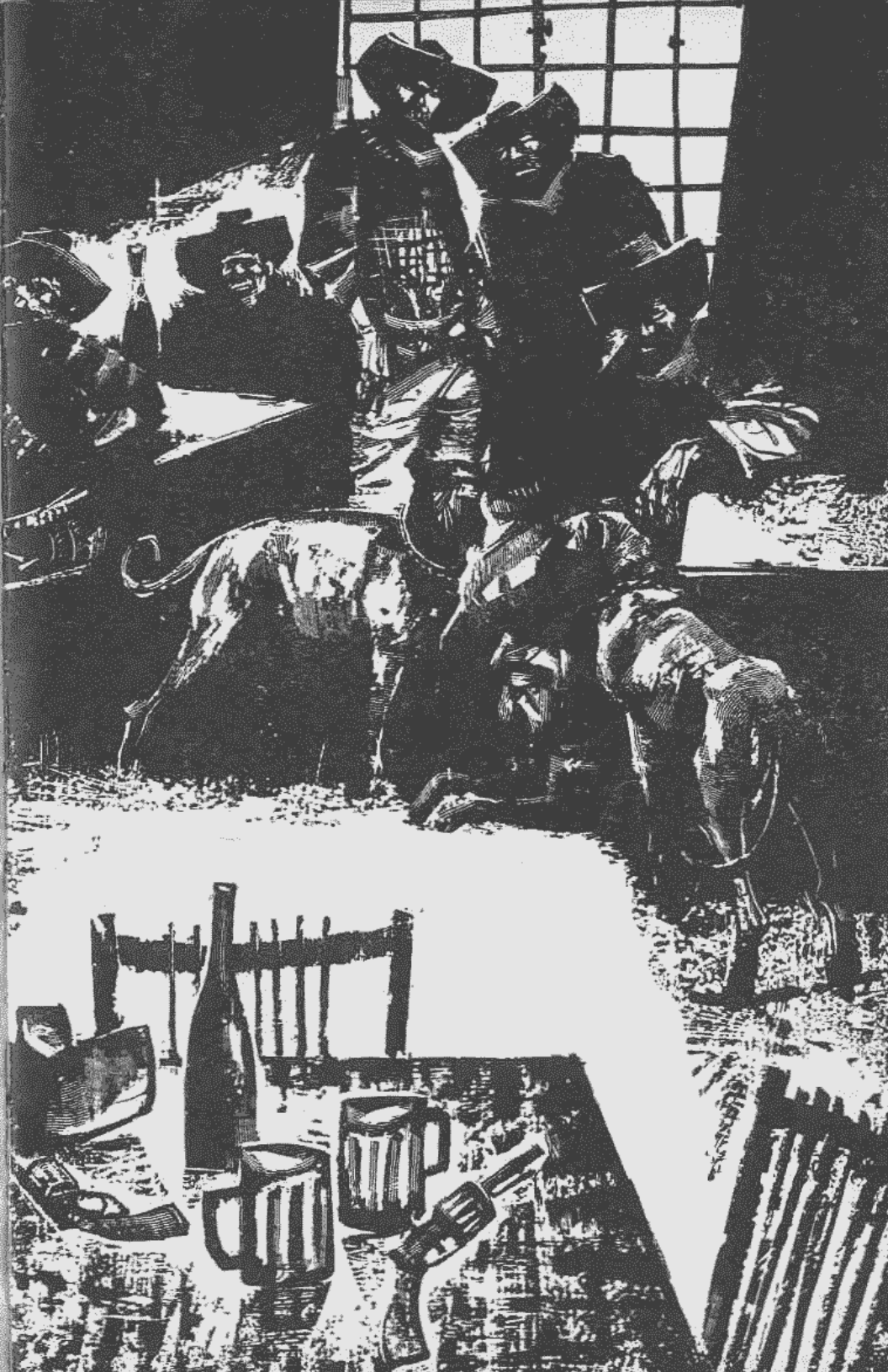
Mal poľovnícku košeľu z bielej kože, ozdobenú červenou indiánskou výšivkou, Legíny boli z tej istej kože a švíky na nich boli okrášlené hustými strapcami vlasov zo skalpov. Na košeli a nohaviciach nebolo vidieť ani najmenej škvrny alebo nečistotu. Na malých nohách mal mokasíny vyšité

perlami a ozdobené dikobrazími ostňami, Okolo hrdla mu viselo vrecúško s medicínou, umelecky vyrezaná fajka mieru a trojitá reťaz z medvedích pazúrov. Reťaz značila, že premohol najobávanejšieho dravca Skalistých hôr. Okolo drieku sa mu vinul široký opasok z drahocennej santillskej látky. Spoza opaska trčali rukoväte noža a dvoch revolverov. V pravej ruke držal dvojhlavňovú pušku, ktorej drevené časti boli vybíjané striebornými klincami. Indiánova hava bola nepokrytá. Jeho husté, dlhé, modročierne vlasy boli spletené do vysokého chochola podobného prilbe a prepletené kožou štrkáča. Nijaké orlie perá alebo iné odznaky neozdobovali jeho vlasy, a predsa na prvý pohľad bolo vidieť, že tento mladík musí byť náčelníkom alebo slávnym bojovníkom. Črty jeho vážnej, mužnej tváre sa mohli nazvať rímskymi. Líčne kosti mu len nepatrne vyčnievali. Pery, nad ktorými nebolo fúzov, mal plné, ale jemne vykrojené. Jeho pleť bola matnej, jasnohnedej farby s ľahkým bronzovým nádychom. Slovom, bol to Winnetou, náčelník Apačov, môj „pokrvný brat“.

Chvíľu postál pri dverách. Jeho čierne oči premerali skúmavým ostrým pohľadom celú miestnosť i ľudí, čo boli dnu. Potom si sadol blízko nás, čo najďalej od darmošľapov, ktorí naňho vyvalovali oči.

Už som zdvihol nohu, že priskočím k nemu a radostne ho pozdravím, ale on si ma nevšímal, hoci ma videl a prirodzene i poznal. Iste mal nejakú príčinu takto sa správať. Nehýbal som sa teda z miesta a snažil som sa ukazovať ľahostajnú tvár.

Bolo na ňom vidieť, že hneď pochopil situáciu. Keď hodil druhý letný pohľad na našich protivníkov, pohľadovo prižmúril oči. Keď sme si sadli a revolvery zastrčili znovu za opasky, zaihral mu na perách sotva badateľný, milý úsmev.

Jeho osobnosť na všetkých veľmi zapôsobila. Len čo vošiel, nastalo ticho ako v kostole. Hostinský podľa toho usúdil, že nebezpečenstvo sa pomínulo. Vopchal hlavu do polootvorených dverí, a keď videl, že sa už nemá čoho obávať, odvážil sa opatrne vojsť.

– Prosím si pohár piva, nemeckého piva! – povedal Indián príjemným, zvučným hlasom a najkrajšou plynou angličtinou.

To bolo povalačom divné. Dali hlavy dohromady a začali si šepkať. Z kradmých pohľadov, ktorými Indiána premeriavali, sa dalo vytušiť, že nehovoria o ňom nič chvályhodného.

Keď dostal pivo, zdvihol pohár proti svetlu obloka a pokojným, znaleckým pohľadom skúmal tekutinu; potom si upil.

– Well, – povedal hostinskému a mľaskol jazykom. – Dobré je to vaše pivo. Veľký Manitou naučil bielych ľudí rozličným umeniam. Naučil ich aj variť pivo, čo je tiež nemalé umenie.

– Človek by ani neveril, že je to Indián, – zašepkal som Old Deathovi. Pretvaroval som sa, akoby som Winnetoua nepoznal.

– Je to Indián, a ešte aký! – odvetil mi Old Death taktiež pošepky, ale dôrazne.

– Poznáte ho? Stretli ste sa s nim už niekedy alebo ste ho aspoň videli?

– Nie, ešte som ho nevidel. Ale poznám ho podľa postavy, oblečenia, veku a najviac podľa jeho zbrane. To je tá slávna strieborná puška, ktorej guľka nikdy nechýbí cieľ. Máte šťastie poznať najslávnejšieho indiánskeho pohlavára Severnej Ameriky, Winnetoua, náčelníka Apačov. Vyniká medzi všetkými Indiánmi. Jeho meno sa spomína v každom paláci, v každom zrube a pri každom táborovom ohni. Je to spravodlivý a múdry muž, je čestný, verný, hrdý a nesmierne udatný. Je majster v používaní všetkých zbraní. Niet v ňom falše, je priateľom a ochrancom všetkých, ktorí potrebujú

pomoc, nech už majú červenú alebo bielu pleť. Poznajú ho široko-d'aleko v Spojených štátoch, ba aj za ich hranicami ako najčestnejšieho a najslávnejšieho hrdinu divokého západu.

– Ale kde sa naučil tak dobre po anglicky? A kde si osvojil spôsoby bieleho gentlemana?

– Veľa cestuje po východných štátoch. Povráva sa aj to, že do zajatia Apačov sa dostal istý európsky učenec. Zaobchodili s ním tak dobre, že sa rozhodol zostať u nich a vychovávať ich v mierových myšlienkach. Bol Winnetouovým učiteľom, ale jeho ľudomilné názory sa neujali a pomaly si ho prestali všímať.

Hovoril to veľmi ticho. Ledva som ho mohol rozumieť. A predsa Indián, ktorý sedel od nás na dva a pol metra, sa zrazu obrátil k môjmu novému priateľovi:

– Old Death sa mýli. Biely učenec prišiel sám k Apačom a prijali ho priateľsky. Stal sa Winnetouovým učiteľom. Vychovával z neho dobrého človeka, učil ho rozoznávať neprávom od spravodlivosti, pravdu od lži. Neprestali si ho všímať, ba naopak, veľmi ho ctili. Nikdy viac netúžil za bielymi ľuďmi. Keď umrel, postavili mu pomník a nasadili okolo duby. Odišiel do večne zelených saván. Tam sú všetci blažení a nezabývajú sa, ale pred tvárou Manitouovou pijú radosť a slasť. Tam ho Winnetou opäť uvidí a zabudne na všetku nenávisť, na ktorú sa musí dívať tu na zemi.

Old Death bol náramne šťastný, že ho tento človek spoznal. Tvár mu žiarila radosťou, keď sa ho spytoval:

– Ako to, sir? Vy ma poznáte?... Naozaj?

– Ešte som vás síce v živote nevidel, ale hneď som vás spoznal, ako som vstúpil. Vy ste scout, ktorého meno spomínajú široko-d'aleko až k Las Animas.

Po týchto slovách sa znovu obrátil. Za jeho reči sa mu na tvári nezmenila ani jediná črta. Teraz sedel ticho a zdalo sa, že nad čímisi premýšľa. Len jeho uši sa občas pohýbali, akoby čomusi načúvali.

Zatiaľ si povalači i naďalej čosi šepkali. Spýtavo na seba pozerali, prikyvovali si a zdalo sa, že konečne prišli k akémusi rozhodnutiu. Indiána nespoznali, a ani podľa jeho reči si nedomysleli, kto je. Teraz si na ňom chceli vyliat' zlosť za porážku, ktorú utrpeli od nás. Chceli mu dať pocítiť, ako veľmi opovrhujú červenokožcom. Iste si mysleli, že ani ja, ani Old Death sa ho neujmeme, že nám to ani len na um nepríde. Nás neurazia, a teda mali by sme sa podľa všetkého správať pokojne a prizerať sa, ako ubližujú nevinnému človekovi. Jeden z povalačov vstal. Bol to ten, čo si začal so mnou. Pomaly a vyzývavo kráčal k Indiánovi. Vytiahol som z vrecka revolver a položil ho na stôl, aby som ho mal ihneď po ruke.

– Nie je to potrebné, – pošepkal mi Old Death. – Chlapík ako Winnetou by si vedel poradiť, aj keby tých oplanov bolo dvakrát viac.

Lotor sa naširoko rozkročil pred Apačom, podoprel si boky rukami a povedal:

– Čo tu hľadáš v Matagorde, červenokožec? Nestrpíme divochov vo svojej spoločnosti.

Winnetou nepovažoval muža za hodného čo len jedného pohľadu. Priložil pohár k ústam, upil si poriadny dúšok a pokojne mľaskol jazykom, potom položil pohár na stôl.

– Nepočul si, čo som povedal, prekliaty červenokožec? – spýtal sa darmošľap. – Chcem vedieť, čo tu robíš. Potlkaš sa tu len preto, aby si nás vypočul a aby si všeličo vyzvedal. Červenokožci držia s tým lotrom Juarezom, ktorý má tiež červenú kožu. My sme však na strane cisára Maxa a obesíme každého Indiána, ktorý nám príde do cesty. Ak ihneď s nami nezavolaš „Nech žije cisár Max!“, tak ti dáme povraz okolo hrdla.

Apač aj teraz mlčal. Na tvári sa mu nepohol ani jediný sval.

– Pes, rozumieš mi? Chcem odpoveď! – okríkol ho povalač, teraz už navidomoči rozzúrený. Pritom mu položil päšť na plece.

Tu sa Indiánova pružná postava bleskurýchle vztýčila.

– Ustúp! – zvolal rozkazovačne, – Nestrším, aby na mňa brechal kojot.

Kojotom nazývajú zbabelého prériového vlka, ktorého všade pokladajú za opovrhnutiahodné zviera.

– Kojot? – zvolal povalač. – To je urážka, za ktorú ti pustím žilou, a to zaraz.

Vytrhol revolver. Ale tu sa čosi stalo, čo nikto nečakal. Apač mu vyrazil zbraň z ruky, chytil ho okolo bokov, vyzdvihol a šmaril ho do obloka. Pravdaže, sklo sa hneď rozbilo na kúsky a vyletelo na ulicu aj s oplanom.

Stalo sa to oveľa rýchlejšie, než sa to dá vyrozprávať. Rinčanie skla, zavýjanie psov, nazlosteny rev ostatných povalačov, to všetko spôsobilo pekelný hurhaj. Ale i tak bolo zreteľne počuť prenikavý Winnetouov hlas. Indián pristúpil k lotrom, ukázal na okno a zvolal:

– Chce ešte niekto z vás tadiaľ vyletiť? Nech sa ozve!

Winnetou sa mimovoľne dostal blízko k jednému zo psov. Pes naňho vyskočil, ale tu ho Apač prudko kopol. Pes začal skučať a zaliezol pod stôl. Dozorcovia otrokov bojzливо ustúpili a mlčali. Winnetou nemal v ruke nijakú zbraň. Už samotná jeho osobnosť mala na všetkých mocný účinok. Ani jeden z povalačov neodpovedal. Indián sa podobal krotiteľovi zveri, ktorý vstupuje do klietky a divé šelmy ovláda iba pohľadom.

Tu sa dvere otvorili a vošiel ten, ktorý pred chvíľkou vyletel oblokom. Tvár mal ľahko poškriabanú od črepín. Vytiahol nôž a so zúrivým výkrikom sa hnal na Winnetoua. Apač sa iba trochu uhol a rýchlym hmatom chytil ruku držiacu nôž. Potom ho schmatol okolo bokov ako predtým, vyzdvihol ho a hodil na zem, kde lotor ostal ležať nehybne v bezvedomí. Ani jeden z jeho druhov sa nepokúsil napadnúť víťaza. Winnetou potom pokojne, akoby sa nič nebolo stalo, vzal svoje pivo a vypil ho. Nato pokynul hostinskému, ktorý sa nastrašene učupil za dverami, vedúcimi do jeho izbičky. Indián mu položil do ruky malú

zlatú hrudku, ktorú vytiahol z koženého vrecúška, zastrčeného za opaskom.

– Master landlord, – riekol Apač, – tu máte za pivo a za oblok. Ako vidíte, „divoch“ si svoj dlh zaplatí. Dúfam, že dostanete svoje peniaze aj od civilizovaných. Nechcú pri sebe strpieť „červenokožca“. Winnetou, náčelník Apačov, odchádza nie preto, že by sa ich bál; zistil, že tieto bledé tváre majú bielu iba kožu, ale nie dušu. Nepáči sa mu pri nich.

Schytil svoju striebornú pušku a vyšiel z lokálu. Nepozrel na nikoho, ani na mňa.

Teraz povalači znovu ožili. Zdalo sa však, že ich zvedavosť je ešte väčšia než ich hnev, zahanbenie a starosť o zamdletého druha. Ponajprv sa spýtali hostinského, čo dostal.

– Nugget, – odpovedal a ukázal im kúsok rýdzeho zlata, veľký ako lieskový oriešok. – Nugget, ktorý je hoden najmenej dvanásť dolárov. Oblok je teda dobre zaplatený. Bol už starý. Rám práchnivel a tabuľky boli na viacerých miestach prasknuté. Myslím, že maj plné vrecúško takýchto nuggetov.

Povaláči sa zlostne pohoršovali nad tým, že červenokožec má toľko zlata. Nugget šiel z ruky do ruky. Všetci odhadovali jeho cenu. Využili sme príležitosť, zaplatili sme a odišli.

– No, master, čo poviete na toho Apača? – spýtal sa ma Old Death, keď sme sa šťastlivo dostali von. – Všetkým nemá páru medzi Indiánmi? Tí lotri ustúpili pred ním ako vrabce, keď zočia sokola. Aká škoda, že ho viacej neuvidím. Mohli sme ísť hneď za ním, lebo by som rád vedel, čo tu robí, či táborí mimo mesta, alebo či sa usadil v niektorom hostinci. Musel nechať svojho koňa niekde v stajni. Neviem si predstaviť. Apača bez koňa, a tobôž nie Winnetoua. Ostatne, sir, aj vy ste sa dobre držali. Takmer som sa bál, lebo začať si s takýmito ľuďmi je vždy nebezpečné. No tej psej beštie ste sa zbavili smelo a šikovne. Z toho vidieť, že už dlho

nebudete greenhornom. Ale už sme blízko hostinca, v ktorom sme ubytovaní. Vojdeme? Ale radšej nie. Starý traper, ako som ja, nerád sa krčí medzi múrmi. Najradšej som, keď mám nad sebou voľné nebo. Prejdime sa trochu po tejto krásnej Matagorde. Nevie, ako by sme inakšie zabili čas. Alebo by ste si radšej zahráli trochu v karty?

– Nie. Nie som kartár a ani sa ním nechcem stať.

– To je správne, mladý priateľ! Ale tu takmer každý hrá v karty a v Mexiku je to ešte horšie. Tam hrajú mužovia i ženy, starí i mladí a nože majú hneď pripravené. Osviežme sa teda trošku prechádzkou! Potom sa najeme a zavčasu si ľahneme spať. V tejto požehnanej krajine človek nikdy nevie, či sa aj na druhý večer uloží na odpočinok, a nevie ani to, kde sa uloží.

– Ale také zlé to hádam predsa len nie je.

– Sir, nesmiete zabúdať, že ste v Texase. Pomery ani zďaleka nie sú usporiadané. My napríklad zamýšľame ísť do Austinu. Je však veľmi pochybné, či sa ta dostaneme. Mexické udalosti sa prevalili ako vlny aj cez Rio Grande. Tu sa všeličo prihodí, čo sa inak nestáva, a okrem toho musíme rátať aj s Gibsonovými nápadmi. Keď mu príde na um prerušiť cestu do Austinu a niekde vystúpiť, rozumie sa, že aj my musíme tak isto urobiť.

– Ale ako sa dozvieme, že vystúpil z lode?

– Budeme sa vyzvedať. Parník po Colorade pláva pomaly. Tu sa lode tak nenáhli ako na Mississippi alebo inde. Na každom mieste budeme mať štvrt'hodinku na pátranie. Ba musíme byť prichystaní aj na to, že budeme musieť vystúpiť na breh, kde nie je ani mesto, ani nijaký hotel, v ktorom by sme sa mohli ubytovať.

– Ale čo bude potom s mojím kufrom?

Pri tejto mojej otázke sa hlasito rozosmial.

– Kufor, kufor! – zvolal. – Vziať si so sebou kufor, to je ešte zvyšok dávnych predpotopných zvyklostí. Ktorý rozumný človek vlečie so sebou takú ťarchu? Keby som bol všetko vláčil so sebou, čo som na svojich cestách a

potulkách potreboval, nebol by som sa ďaleko dostal. Vezmite si so sebou len to, čo najnutnejšie potrebujete. Všetko ostatné si neskôr kúpite. Aké dôležité veci máte vo svojom starom kufrisku?

– Šaty, bielizeň, toaletné potreby, pomôcky na prestrojenie a tak ďalej.

– To všetko sú celkom pekné veci, ale môžete ich kdekoľvek kúpiť. A kde ich nedostanete kúpiť, tak ich ani nepotrebujete. Košeľu môžete nosiť dovtedy, kým sa celkom neroztrhá. Potom si kúpite novú. A toaletné predmety? Sir, neurazte sa, ale kefký na vlasy a nechty, pomády, mastičky na fúzy a podobné veci sú mužovi len na hanbu. Pomôcky na prestrojenie? Tie vám mohli byť užitočné tam, kde ste boli doteraz, ale tu už nie. Tu sa nemusíte skrývať pod falošnými vlasmi. Taký romantický nezmysel vás neprivedie k cieľu. Tu treba rýchlo konať, len čo svojho Gibsona nájdete. A...

Zasekol sa. Premeral si ma od hlavy až po päty. Na tvári sa mu zjavil veselý úškrn, keď pokračoval:

– Tak, ako tu predou mnou stojíte, mohli by ste sa zjaviť v izbe najnáročnejšej lady alebo v parteri nejakého divadla. Texas však sa vôbec nepodobá ani v najmenšom nejakému salónu alebo divadelnej lóži. Ľahko sa môže stať, že už po dvoch-troch dňoch budú na vás visieť iba zdrapy z vášho elegantného obleku a váš krásny cylinder sa bude ponášať na ťahaciu harmoniku. Či azda viete, kam sa Gibson obráti? Rozhodne nezamýšľa ostať v Texase. Chce zmiznúť, a teda musí prejsť cez hranice Spojených štátov. Keď sa berie týmto smerom, je jasné nad všetku pochybnosť, že chce ísť do Mexika. V zmätkoch tejto krajiny sa môže stratiť a nikto, nijaká polícia vám ho nepomôže objaviť.

– Hádám máte pravdu. Myslím si však, že by sa uberal priamo do niektorého z tamojších prístavov, keby chcel naozaj do Mexika. Nezmysel! Musel rýchlo odísť z New Orleansu, a teda nasadol na prvú odchádzajúcu loď. Okrem toho mexické prístavy sú v rukách Francúzov. Kto vie, možno nechce o Francúzoch ani počuť. Nemá inú voľbu.

Musel sa rozhodnúť pre cestu vnútrozemím a rozhodne je dosť múdry, aby sa príliš neukazoval vo väčších mestách. Možno sa vyhne aj Austinu a vystúpi už niekde predtým. Pôjde k Rio Grande, pravdaže, na koni a málo zaľudneným krajom. Chcete ísť za ním so svojím kufrom, cylindrom a v tomto elegantnom obleku? Keby ste mali takýto úmysel, musel by som vás vysmiať.

Prírodzene, vedel som, že má pravdu, ale zo žartu zahľadel som sa skormútené na svoj pekný oblek. Tu mi so smiechom poklepal na plece a riekol:

– Nech vás to nezarmucuje. Len pekne odložte tento nepraktický oblek! Zájďte k obchodníkovi, predajte mu všetky svoje neužitočné haraburdy a zadovážte si za to iné šaty. Rozhodne musíte mať pevný a trvácny traperský oblek. Kalkulujem, že vám dali dosť peňazí na cestu?

Prikývol som.

– Nuž tak je teda všetko v poriadku. Preč teda s parochňami! Viete jazdiť a strieľať?

Prisvedčil som,

– Musíte si zadovážiť koňa. No tu na pobreží ho nedostanete. Tu sú kone drahé a zlé. Vo vnútrozemí vám predá koňa každý farmár, ale nedostanete zase sedlo. To si musíte kúpiť tu.

– Beda mi! Azda musím behať so sedlom na chrbte ako vy?

– Áno, prečo nie? Azda by ste sa za to hanbili pred ľuďmi? Čo koho po tom, že nosím sedlo? Nech sa o to nikto nestará. Keď sa mi zapáči, budem vláčiť so sebou hoci aj pohovku, aby som si na nej príležitostne mohol oddýchnuť dakde v prérii alebo v pralese. Kto by sa mi smial, tomu dám po nose, že sa mu pred očami rozožnú hviezdičky. Človek sa má hanbiť len vtedy, keď vykonal niečo zlého alebo nejakú hlúposť. Povedzme, že Gibson s Williamom voľakde vystúpili, kúpili kone a odcválali. Vidíte, aké výhodné by pre vás bolo, keby ste mali naporúdzi sedlo. Urobte si, ako

chcete. No ak si naozaj želáte, aby som ostal pri vás, zariad'te sa podľa mojej rady. Rýchlo sa teda rozhodnite!

Povedal, aby som sa rozhodol, ale nečakal na moje rozhodnutie. Chytil ma za rameno, obrátil ma a ukázal na veľký obchod, nad ktorým bolo napísané polmetrovými literami: STORE FOR ALL THINGS. Odvliekol ma ku vchodu a posotil dovnútra, takže som v obchode vrazil do otvoreného suda haringov. Old Death sa uškrnul a vteperil sa za mnou.

Nápis nad obchodom neklamal. Obchod bol veľmi veľký a bolo v ňom naozaj všetko, čo človek v tunajších pomeroch potreboval, dokonca aj sedlá a pušky.

Výjav, ktorý sa potom odohral, bol jedinečný svojho druhu. Podobal som sa malému školáčikovi, ktorý stojí so svojím otcom pred jarmočnou budú a vyjadruje svoje žiadosti váhavo, no predovšetkým musí brať to, čo mu skúsený otec vyhľadá. Old Death hneď na začiatku položil podmienku, že majiteľ krámu prijme miesto peňazí oblek, ktorý mám na sebe, a všetko, čo mám v kufri. Obchodník ochotne na to pristal a hneď poslal svojho pomocníka po môj kufor. Keď sa pomocník vrátil, odhadli cenu mojich vecí, a len potom začal Old Death hľadať pre mňa tovar. Dostal som: čierne kožené nohavice, pár vysokých číziem, pravdaže s ostrohami, červenú vlnenú košeľu, vestu tej istej farby s mnohými vreckami, čiernu vlnenú šatku, poľovnícky kabát z jelenice, nezafarbený kožený opasok široký ako dve dlane a pravdaže, dvojitý, vrecko na náboje, mešec na tabak, fajku, kompas a dvadsať iných potrebných maličkostí, onučky miesto pančúch, obrovské sombrero, vlnenú prikrývku s otvorom uprostred, aby sa mohla tade prestrčiť hlava, laso, roh na pušný prach, kresadlo, zálesácky nôž, sedlo s kapsami a postroj. Potom sme si vybrali pušku. Old Death nebol priateľom novôt. Odstrčil všetko, čo bolo novšieho dáta, a siahol po starej búchačke, ktorú by som si iste nebol povšimol. Keď ju znaleckým okom preskúmal, nabil ju,

vyšiel pred krám a vystrelil do ozdobného štítu na vzdialenom dome. Trafil presne.

– Well, – uspokojené prikyvoval. – Tá bude dobre strieľať. Toto staré železo bolo v znamenitých rukách a je cennejšie, než všetky tie haraburdy, ktoré honosne nazývajú menom puška. Kalkulujem, že túto zbraň zhotovil skvelý majster, a dúfam, že mu ňou budete robiť česť. Teraz ešte formičku na liatie guliek. A sme hotoví. Aj olovo tu dostaneme. Zaraz ideme domov a ulejeme takú zásobu guliek, že sa celučičké Mexiko naľaká.

Vybral som si ešte zopár drobnosti, ako napríklad vreckovky a iné veci. Pravdaže, Old Death to všetko pokladal za celkom zbytočné. Potom som šiel do malej bočnej miestnosti, kde som sa preobliekol. Keď som sa vrátil do krámu, Old Death sa so záľubou zahľadel na mňa.

V duchu som sa tešil nádejou, že mi odnesie sedlo. Ale to mu neprišlo ani na um. Naložil mi celú tú barikádu na chrbát a vystrčil ma na ulicu.

– Tak, – uškrnul sa vonku, – teraz vidíte, že sa naozaj nemáte za čo hanbiť. Každý rozumný človek vás bude považovať za veľmi múdreho gentlemana. A čo povedia hlupáci, na to sa vykašlite.

Teraz som už nebol o nič dôstojnejší než Old Death. Musel som svoje jarmo trezливо vliecť až do hostinca, kým on si hrdo kráčal vedľa mňa a iste sa v duchu smial, že som sám sebe nosičom.

Keď sme prišli do „hotela“, Old Death si ľahol spať. Ja som šiel vyhľadať Winnetoua. Každý si ľahko domyslí, akú radosť som mal, keď som ho dnes uvidel. Musel som sa zo všetkých síl premôcť, aby som mu nepadol okolo krku. Ako prišiel do Matagordy a čo tu chce? Prečo sa tváril, akoby ma vôbec nepoznal? To musí mať príčinu, ale akú?

Iste sa chcel práve tak so mnou rozprávať, ako i ja som túžil hovoriť s ním. Pravdepodobne ma niekde čaká. Keďže som poznal jeho zvyklosti a spôsoby, nebolo mi ťažko nájsť ho. Zaiste nás pozoroval a videl, že sme šli do hotela. Musím

ho teda hľadať nablízku. Šiel som k zadnej časti domu, za ktorou bolo už len pole. Naozaj, uzrel som ho asi vo vzdialenosti dvesto krokov opierať sa o strom. Keď ma zbadal, pomaly vykročil smerom k lesu. To sa vie, že som šiel za ním. Čakal ma prd stromami. S tvárou rozžiarenou od radosti mi vyšiel v ústrety a zvolal:

– Šarlí, môj milý, milý brat! Akou radosťou sa naplnilo moje srdce, keď som ťa dnes tak nečakane uzrel! Som ako rozjasené ráno, keď po noci vychádza slnko.

Pritiahol ma k sebe a bozkal ma. Odvetil som mu:

– Ráno vie, že slnko musí prísť. My sme však nemohli ani tušiť, že sa tu uvidíme. Aký som šťastný, že znovu počujem tvoj hlas.

– Čo viedlo tvoje kroky do tohto mesta? Máš tu nejakú povinnosť, alebo si pristál v Matagorde, aby si odtiaľto vyrazil smerom k nášmu pueblu na Rio Pecos?

– Priviedla ma sem istá povinnosť, ktorú mám vykonať.

– Môže mi môj biely brat prezradiť, aká je to povinnosť? Vyrozpráva mi, kade pochodil odvtedy, čo sme sa rozlúčili hore pri Red River?

Vtiahol ma na kúsok hlbšie do lesa, kde sme si sadli. A tak bok po boku, ruka v ruke sme sedeli spolu a rozprával som mu svoje zážitky. Keď som skončil, vážne kývol hlavou a riekol:

– My sme merali cestu pre ohnivého koňa, aby si dostal peniaze. Hurikán ti ich zase vzal. Keby si chcel ostať u apačských bojovníkov, ktorí si ťa tak obľúbili, nikdy by si nepotreboval peniaze. Múdro si urobil, že si nešiel do St. Louisu a nečakal ma u Henryho. Nemohol som prísť.

– Dochytil môj brat vraha Santera?

– Nie. Zlý duch ho ochraňoval a veľký, dobrý Manitou dopustil, aby mi unikol. Odobral sa k vojsku do južných štátov a tam mi zmizol medzi mnohými tisícmi. Ale moje oči ho ešte vypátrajú a potom mi neujde. Vrátil som sa k Rio Pecos. Nemohol som ho potrestať. Naši bojovníci po celú zimu oplakávali smrť Inču-čunu a mojej sestry. Potom som

sa musel vydať na mnohé daleké cesty. Ponavštevoval som kmene Apačov. Musel som ich zdržať od prenáhlených činov, lebo chceli ísť do Mexika bojovať. Počul už môj brat o Juarezovi, červenom prezidentovi?

– Hej.

– Kto má pravdu? On, alebo Napoleon?

– Juarez.

– Môj brat zmýšľa celkom tak ako ja. Prosím ťa, nepýtaj sa ma, čo tu v Matagorde robím. Musím to aj pred tebou zamlčať, lebo som to sľúbil Juarezovi, s ktorým som sa zišiel v El Paso del Norte. Iste pôjdeš za dvoma bledými tvármi, ktoré hľadáš, a naše stretnutie na tom nič nezmení.

– Musím ísť za nimi. Ako by som sa tešil, keby si ma mohol sprevádzať! Je to možné?

– Nie. Mám vykonať povinnosť práve takú veľkú, ako je aj tvoja. Dnes ešte musím ostať tu, ale zajtra odplávam loďou do La Grange, skadiaľ musím ísť potom cez pevnosť Inge k Rio Grande del Norte.

– Cestujeme tou istou loďou, len neviem ako ďaleko. Teda zajtra ešte budeme spolu.

– Nie.

– Nie? Prečo nie?

– Nechcel by som svojho brata zapliesť do svojich záležitostí. Preto som sa aj nedávno správal, akoby som ťa nepoznal. Nerozprával som sa s tebou aj preto, že bol pri tebe Old Death.

– Aj preto?

– Vie, že si Old Shatterhand?

– Nie. Toto meno sme vôbec nespomenuli.

– Celkom iste ho však pozná. Bol si doteraz na východe, a preto nevieš, ako často sa o tebe na západe hovorí. Old Death teda iste počul o Old Shatterhandovi. Zdá sa však, že ťa pokladá za greenhorna.

– Je to tak.

– Tým väčšie bude neskôr jeho prekvapenie, keď počuje, kto je tento greenhorn. Nerád by som svojmu bratovi

prekazil radosť z tohto odhalenia. Na lodi sa teda nebudeme zhovárať. Až nájdeš Ohlerta a jeho únoscu, potom budeme spolu dlhšie. Prídeš k nám predsa, nie?

– Celkom určite,

– Teraz sa teda rozlúčime, Šarlí. Čakajú tu na mňa bledé tváre.

Vstal. Uznal som, že musí zachovať tajomstvo, a rozlúčil som sa s ním. Dúfal som, že len na krátky čas.

Na druhý deň ráno najali sme si dve mulice a šli sme do prístavu, kde parník čakal na cestujúcich. Na mulice sme naložili aj svoje sedlá, takže sme ich – našťastie – nemuseli niešť.

Parník mal nízky ponor a bol stavaný podľa amerického spôsobu. Už boli na ňom mnohí cestujúci. Keď sme po lodnom mostíku prešli na palubu so sedlami na chrbtoch, ktosi zakričal mocným hlasom:

– Tisíc hrmených! Tu prichádza pár dvojnohých osedlaných somárov! Či už videl voľakto dačo takého? Ľudia, uvoľnite im miesto! Pustite ich dolu do podpalubia! Takéto zvieratá predsa nemôžu ostať medzi gentlemanmi!

Poznali sme tento hlas, Najlepšie miesta prvej triedy, kryté sklenenou strechou, obsadili povalači, s ktorými sme mali včera do činenia. Včerajší hlasný krikl'úň, ktorý bol pravdepodobne ich vodcom, privítal nás teraz novou urážkou. Obrátil som sa k Old Deathovi. Keďže prijal tieto slová pokojne, aj ja som sa tváril, akoby som ich vôbec nebol počul. Sadli sme si naproti týmto chlapíkom a sedlá sme šuchli pod lavicu.

Old Death sa pohodlne rozložil. Vytiahol revolver, odistil ho a položil vedľa seba. Nasledoval som jeho príklad a tiež som si pripravil revolver. Chlapíci dali hlavy dokopy a čosi si šepkali. Neodvážili sa však nahlas vysloviť nejakú urážku. Aj dnes mali so sebou psov, z ktorých, pravdaže, jeden už chýbal. Najmä onen krikl'úň pozeral na nás zvlášť nepriateľsky. Bol zhrbený, akiste ho tak pokrivil ten let oblokom a potom Winnetou, ktorý s ním nezaobchádzal

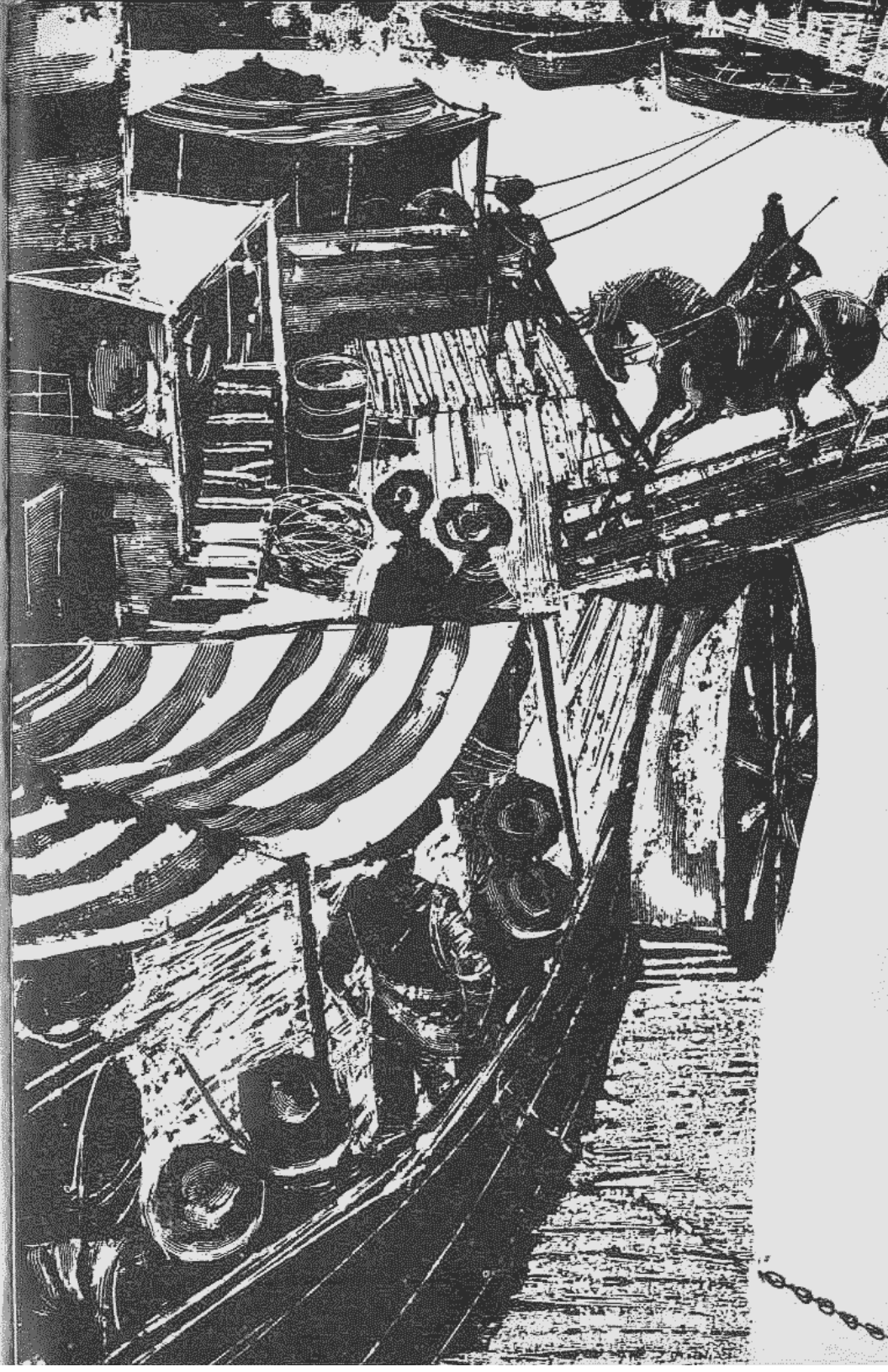
príliš jemne. Na oplanovej tvári sa ešte zachovali čerstvé stopy po obločnom skle.

Keď prišiel sprievodca a spytoval sa nás, ako ďaleko cestujeme, Old Death udal prístav Columbus. Potiaľ sme si zaplatili. Veď tam si potom môžeme kúpiť lístok aj ďalej. Old Death bol toho názoru, že Gibson necestoval až do Austinu.

Zvonec práve zazvonil druhý raz, keď prišiel nový cestujúci – Winnetou. Prišiel na vraníkovi osedlanom podľa indiánskeho spôsobu. Bolo to skvelé zviera. Winnetou zostúpil zo sedla až na palube. Potom zaviedol koňa na prednú časť lode, kde stála latková ohrada, vysoká asi po plecia. Bola určená iba pre kone cestujúcich. Indián si potom sadol vedľa ohrady na obrubu palubného zábradlia. Darmošľapi ho ostro pozorovali. Odfhali a hlasito pokašliavali, aby na seba upúťali jeho pozornosť, ale márne. Sedel opretý o hlaveň svojej striebornej pušky, poloodvrátený od nich a zdalo sa, že ich vôbec nepočuje.

Teraz zazvonili posledný raz. Chvíľku sme čakali, či azda nepríde nejaký cestujúci. Potom sa kolesá rozkrútili a loď vyplávala.

Zdalo sa, že cesta nám uplynie celkom dobre. Na palube vládol úplný pokoj až po Wharton. Tu vystúpil iba jeden človek, ale zato pristúpilo mnoho cestujúcich. Old Death vyšiel na niekoľko minút na breh, aby sa u komisionára, ktorý tam stál, povypytoval na Gibsona. Dozvedel sa, že tu nevystúpili takí dvaja mužovia, na ktorých by sa jeho popis hodil. Taký istý záporný výsledok malo aj jeho pátranie v Columbase. Preto sme si kúpili nový cestovný lístok až do La Grange. Od Matagordy po Columbus loď preplávala vzdialenosť, ktorú by človek pešo prešiel asi za päťdesiat hodín. Bolo teda už neskoro popoludní, keď sme sa dostali do La Grange. Za celý čas sa vzdialil Winnetou len raz zo svojho miesta, aby napojil koňa a nasypal mu kukurice.

Zdalo sa, že povalači zabudli na svoj hnev proti nemu i nám. Vždy sa púšťali do reči s novými cestujúcimi, ale každý od nich akosi bočil. Vyhlasovali hrdo, že sú proti abolicionistom. Každého sa vypytovali, akého je zmýšľania, a nadávali na všetkých, ktorí neboli rovnakej mienky s nimi. Výrazy, ako „prekliaty republikán“, „černošský ujko“, „prisluhovač Yankeeov“ a iné ešte horšie len sa im tak sypali z úst. Preto sa každý radšej od nich odtiahol a nechcel mať s nimi nič do činenia. Akiste to bola príčina, že prestali do nás dobiedzať. Nemohli dúfať, že im niekto z cestujúcich bude nadržať. Keby boli na lodi ešte aj iní secesionisti, bolo by po pokojnej plavbe.

V Columbase vystúpilo veľa mierumilovných cestujúcich a miesto nich prišli iní, ako sa zdalo, zmýšľajúci práve opačne. Medzi nimi pritackala sa po lodnom mostíku aj banda asi pätnástich až dvadsiatich opilcov, od ktorých sa nedalo čakať nič dobrého. Povaláči ich privítali s búrlivým jasotom. K opilcom sa pridružili ešte aj niektorí z nových cestujúcich. Čoskoro sa dalo spozorovať, že nepokojné živly budú teraz v prevahe. Ničomníci sa bezočivo rozložili na laviciach a nespytovali sa, či azda niekomu neprekážajú. Sáčali sa medzi pokojnými cestujúcimi sem i tam a všemožne sa snažili ukázať, že sa cítia pánmi lode. Kapitán ich pokojne nechal vystrájať. Akiste sa domnieval, že najlepšie je nevnímať si ich. Kým mu neprekážali pri velení na lodi, nechával cestujúcich, aby sa sami bránili proti ich výčinom. Ani trošku sa neponášal na Yankeeho. Bol zavalitý, čo je u Američanov zriedkavosť. Mal červené líca a na tvári mu stále poihrával dobromyseľný úsmev. Bol by som sa stavil neviem o čo, že kapitán je nemeckého pôvodu, akiste zo Švábska.

Väčšina secesionistov sa odobrala do lodnej reštaurácie. Stadiaľ sa potom nieslo ich divoké hulákanie. Bolo počuť cvengot rozbíjaných fliaš. Zrazu pribehol kričiaci černocho, akiste čašník. Vyliezol ku kapitánovi a s bedákaním sa mu žaloval. Jeho slovám sme nemohli dobre rozumieť. Len

tol'ko som počul, že ho šľahali bičom a že ho chcú obesiť na komín.

Kapitánova tvár teraz zvažnela. Pozrel, či ide loď správne, a zišiel po schodíčkoch. Zamieril do reštaurácie. Tu mu kráčal oproti sprievodca. Stretli sa celkom blízko nás. Počuli sme, o čom sa rozprávali.

– Kapitán, – hlásil sprievodca, – už sa nemôžeme ďalej nečinne prizerať. Tí ľudia majú za lubom čosi zlého. Ten Indián nech vystúpi na breh. Chcú ho obesiť. Včera sa s jedným z nich pobil. Okrem toho sú tu dvaja belosi, len neviem, ktorí sú to, a aj tých chcú zlynčovať, lebo aj s nimi mali včera akúsi zádrapku. Sú to vraj Juarezovi špióni!

– Do čerta! To je už vážne. Ktorí dvaja to môžu byť? Skúmavo sa obzrel dookola.

– To sme my, sir, – ohlásil som sa. Vstal som a podišiel k nim.

– Vy? No keď vy ste Juarezovými špiónmi, tak zjem na raňajky vlastný parník! – povedal a premeriaval si ma.

– Pravdaže nie sme! Ja som Nemec a ani najmenej sa nestarám o vašu politiku.

– Nemec? Tak sme krajanovia! Prvá rieka, ktorú som v živote uzrel, bol Neckar vo Švábsku. Nedovolím, aby vám niekto ublížil. Hneď pristaneme pri brehu, aby ste mohli vystúpiť a tak sa vyhnúť nebezpečenstvu.

– To neurobím. Bezpodmienečne musím cestovať ďalej na tejto lodi. Nemôžem strácať čas.

– Naozaj? To je nepríjemné. No počkajte chvíľku!

Odišiel k Winnetouovi a čosi mu hovoril. Apač ho počúval, potom pohrdavo zakrútil hlavou a odvrátil sa. Kapitán sa vrátil k nám a namrzene oznamoval:

– To som si myslel. Indiáni majú tvrdé hlavy. Ani on nechce vystúpiť.

– Tak je s ním zle ako i s týmito dvoma pánmi, lebo tí lotri to myslia vážne, – ustarostené riekol sprievodca. – A nás je na parníku len zopár, nezmôžeme nič proti toľkej presile.

Kapitán hľadel zamyslene pred seba. Tu sa jeho dobromyseľná tvár rozjasnila, akoby bol dostal skvelú myšlienku. Obrátil sa k nám:

– Vyparátim týmto secesionistom taký kúsok, že budú naň dlho spomínať. Predovšetkým nesmiete použiť zbraň. Zastrčte si pušky pod lavicu k sedlám. Keby ste sa bránili, tým by ste situáciu len zhoršili.

– All devils! Máme sa teda pokojne dať zlynčovať, master? – zvolal Old Death namrzene.

– Nie, ale pokiaľ možno, neútočte! V pravej chvíli zaučíkuje môj prostriedok. Schladíme týchto oplanov kúpeľom. Spoločnite sa na mňa. Nemám čas na vysvetľovanie. Tí chlapi už prichádzajú.

Naozaj, banda práve vychádzala z reštaurácie. Kapitán sa rýchlo od nás odvrátil a dal potichu sprievodcovi akési rozkazy. Sprievodca sa ponáhlal ku kormidelníkovi, pri ktorom stáli dvaja člnári. O chvíľku som ho videl, ako šepká pokojamilovným cestujúcim tajné pokyny. Nemohol som ho však ďalej pozorovať, lebo do mňa a Old Deatha začali zabídať secesionisti. Len toľko som zbadal v nasledujúcich desiatich minútach, že spomínaní mierumilovní cestujúci sa natlačili na prednú palubu.

Sotvaže opití secesionisti vyšli z reštaurácie, hneď obkľúčili nás dvoch. Podľa kapitánových pokynov sme zbrane odložili.

– To je on! – zvolal včerajší krikľúň a ukázal na mňa. – Ešte včera bol oblečený elegantne ako gentleman. Dnes si vzal traperský oblek. Prečo sa preobleka? Zabil mi psa a obaja nás ohrozovali revolvermi.

– Je to špión, áno, špión! – kričali aj iní. – Dokazuje to jeho preoblečenie. A je to Nemec. Zostavme porotu! Musí visieť! Dolu so severnými štátmi, s Yankeemi a ich prisluhovačmi!

– Čo to vystrájjate, gentlemani! – zvolal v tej chvíli kapitán zhora. – Chcem mať na lodi pokoj a poriadok. Dajte cestujúcim pokoj!

– Mlčte, sir, – zareval nahor jeden bandita. – Aj my chceme poriadok a teraz si ho urobíme! Vari patrí k vašim povinnostiam brať na loď špiónov?

– K mojim povinnostiam patri odvážať ľudí, ktorí si zaplatili cestovné. Ak prídu ku mne vodcovia secesionistov, môžu cestovať s nami, pravda, ak zaplatia a budú sa poriadne správať. Som znášavivý, ale keď mi budete kaziť obchod, vyložím vás na breh a môžete plávať do Austinu po suchej zemi.

Odpovedal mu výsmešný rehot a výskok Old Deatha a mňa obkľúčili tak tesne, že sme sa nemohli pohnúť. Prirodzene, protestovali sme, ale naše slová zanikli vo zverskom reve surovej bandy. Vytiahli nás z prvej triedy až k dymiacemu komínu, na ktorý nás chceli obesiť. Hore mal komín železné kruhy, cez ktoré boli prevlečené laná. Bolo to teda neobyčajne pekné a praktické zariadenie, na ktorom sa dalo vešať jedna radosť. Stačilo len spustiť laná a omotať nimi naše citlivé krky. Potom nás mohli už len pohodlne vytiahnuť nahor ako vlajku. Tu utvorili okolo nás kruh a zostavili porotu. Pravdaže, bol to hotový výsmech, a nie porota. Tí lotri nevedeli ani toľko uvažovať, aby sa spýtali, prečo nesiahneme po zbrani. Videli predsa, že máme nože a revolvéry a že ich nechceme použiť. Muselo to mať nejakú príčinu.

Old Death sa ovládol iba s veľkou námahou, aby vyzeral pokojne. Rukou častejšie siahol k opasku. No keď jeho pohľad zaletel nahor, kapitán mu vždy potajomky pokynul, aby sa len nedal vyviešť z rovnováhy.

– No, – povedal mi Old Death po nemecky, aby ho ostatní nerozumeli, – ešte sa podrobím. Keď však budú dorážať príliš zúriivo, za minútku budú mať v telách našich dvadsaťštyri guliek. Keď začnem, strieľajte hneď aj vy.

Počujete? – zvolal spomínaný krikľuň. – Rozprávajú sa po nemecky. To je istý dôkaz, že sú to prekliati Germáni a patria k lotrom, ktorí najväčšmi škodia južným štátom. Čo

chcú tu v Texase? Sú to špióni a zradcovia. Zatočíme s nimi skrátka.

Jeho návrh privítali s revom. Kapitán na nich zakričal a prísne ich vystríhal, ale opäť ho vysmiali. Potom sa ktorýsi z nich spýtal, či najprv odpraví Indiána, alebo najprv obesia nás. Rozhodli sa, že najprv skončia s Indiánom. Ich vodca poslal dvoch mužov, aby priviedli červenokožca.

Mužovia nás tesne obkľučovali, a tak sme Winnetoua nemohli vidieť. Počuli sme krik. Winnetou zrazil jedného z lotrov na zem a druhého hodil cez palubu. Potom vkĺzol do sprievodcovej kajuty, postavenej zo železného plechu. Stála neďaleko kolesového krytu. Bolo na nej malé okienko a cez to sa teraz vysunula dvojúrovňová hlaveň Winnetouovej pušky. Prirodzene, na lodi nastal náramný zmätok. Všetci bežali k palubnému zábradliu a kričali na kapitána, aby poslal námorníka s člnom zachrániť topiaceho. Kapitán poslúchol a pokynul jednému námorníkovi. Ten ihneď skočil do člna, pripevneného na zadnej časti lode, uvoľnil lano, a o chvíľu už vesloval k topiacemu. Ten oplán na šťastie vedel trochu plávať a zo všetkých síl trepal rukami i nohami, aby sa udržal na vode.

Stáli sme s Old Deathom osamele. O vešaní zatiaľ nebolo reči. Videli sme, ako kormidelník a ostatní námorníci uprene hladia na kapitána. Ten nám pokývol, aby sme prišli bližšie, a potom nám prítlmeným hlasom povedal:

– Pozor, meššurs! Teraz sa okúpu. Ostaňte len pokojne na lodi, nech sa robí čokoľvek. Ale potom bedákajte, ako môžete najviac.

Dal zastaviť stroje a prúd pomaly odnášal loď stranou k pravému brehu. Tam bol na dne piesočný nános, na ktorom sa rozrážali vlny. Odtiaľto až k brehu bola rieka plytká. Kapitán pokynul – kormidelník sa usmial, prikývol a zamieril s loďou rovno k nánosu. Zrazu pod nami zaškrípalo. Pociťili sme náraz. Všetci sa zatackali, ba mnohí aj popadali – loď uviazla. Teraz si už nikto nevšimá čl, lebo pozornosť všetkých sa obrátila na loď. Pokojamilovní cestujúci, ktorých

sprievodca vopred o všetkom upovedomil, revali podľa dohovoru zo všetkých síl, akoby prežívali hroznú smrteľnú úzkosť. Ostatní sa domnievali, že naozaj sa stala nehoda, a tiež začali bedákať. Tu sa na zadnej časti paluby zjavil lodník a tváril sa nanajvyš vyľakane. Utekal ku kapitánovi a kričal:

– Kapitán, voda v podpalubí! Úskalie nám rozčeslo kýl vo dvoje. Loď sa o dve minúty potopí!

– Tak sme stratení! – skríkol kapitán. – Zachráň sa, kto môžeš! Voda je plytká až po breh. Rýchlo do nej!

A už aj utekal zo svojho stanovišťa. Odhodil kabát, vestu i čiapku, čo najrýchlejšie si vyzul čižmy a skočil cez palubu. Voda mu siahala len po krk.

– Do vody, do vody! – volal. – Teraz je ešte čas. Keď sa loď bude potápať, vznikne vír a zahynú v ňom všetci, čo ostanú na palube.

Čudné bolo, že sa kapitán zachraňoval prvý a že sa najprv dopoly vyzliekol. Ale ani jeden zo secesionistov nad tým nerozmýšľal. Zmocnila sa ich hrôza. Poskákali cez palubu a čo najrýchlejšie sa brodili k brehu. Nezbadať, že

kapitán pláva k opačnej strane lode, odvrátenej od brehu. Tam mu rýchlo spustili povrazový rebrík, po ktorom vystúpil na palubu. Loď sa teda už zbavila oplanov. Len pred chvíľou vládol na nej strach a hrôza, no teraz sa tu ozýval hlasitý, veselý smiech.

Len čo sa prví z lotrov dostali na breh, kapitán vydal rozkaz, aby sa loď pohla. Široké a pevne stavané dno lode, ktorá mala nízky ponor, neutrpelo ani najmenšiu škodu. Kolesá sa rozkrútili a loď už aj plávala. Kapitán mával kabátom ako zástavou a zakričal na breh:

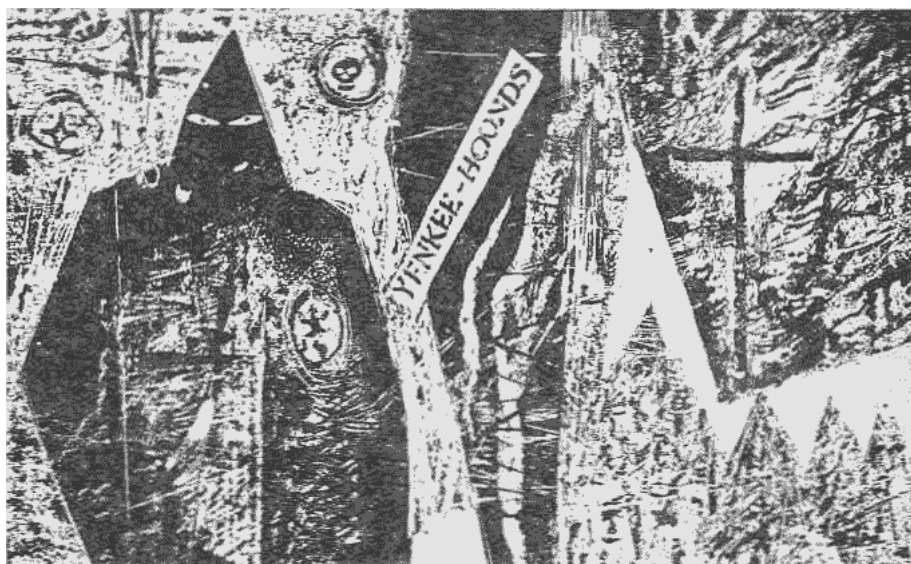
– Farewell, gentlemani! Keď ešte raz dostanete chuť niekoho súdiť, obeste sa sami. Vaše veci, ktoré sú tu na lodi, odovzdám v La Grange. Môžete si ísť tam po ne.

Lahko si predstaviť, akým dojmom zapôsobili tieto posmešné slová na oplanov, ktorí sa dali tak napáliť. Zúrivo sa rozkričali. Vyzývali kapitána, aby ich hneď vzal na palubu. Zastrájali sa, že ho udajú, že ho zabijú. Len tak sypali zo seba rozličné vyhrážky. Tí, ktorým sa pušky nezamáčali, dokonca aj strieľali na loď, ale nespôsobili nijakú škodu. Napokon jeden z nich v bezmocnej zúrivosti zareval na kapitána:

– Pes! Počkáme tu, až sa budeš vracat', a obesíme ťa na tvoj vlastný komín.

– Well, sir, nech sa páči, len príd'te na palubu! Zatiaľ pozdravujte generálov Mejiu a Marqueza.

Teraz sme už uháňali plnou parou. Plávali sme zväčšenou rýchlosťou, aby sme dohonili zmeškaný čas.

Druhá kapitola

KU-KLUX-KLANCI

Toto slovo je ešte aj dnes jazykovou hádankou. Našli už rozličné vysvetlenia. Meno slávneho Ku-Klux-Klanu alebo inak písané Kukluxklanu, je podľa niektorých iba napodobnenie zvuku, aký vydáva naťahovanie kohútika na puške. Iní zase tvrdia, že je to zloženina slov: cuc, výstraha, gluck, kotkodákať, clan, škótske slovo pre kmeň, rod alebo bandu. Nech je, ako chce, členovia Ku-Klux-Klanu hádam sami nevedia, odkiaľ ich meno pochádza a čo znamená. Zaiste je im to celkom ľahostajné. Možno niektorý z nich vyslovil toto meno, iní ho podchytili a opakovali. Pritom sa vôbec nestarali, či toto označenie má alebo nemá nejaký zmysel.

Cieľ, ktorý tento spolok sledoval, nebol taký nejasný. Spolok sa šíril najprv v niektorých oblastiach Severnej Karolíny, potom rýchlo prenikol aj do Južnej Karolíny,

Georgie, Alabamy, Mississippi, Kentucky a Tennessee. Napokon vysielal svojich členov aj do Texasu, aby tam pracovali pre jeho ciele. V tomto združení bolo mnoho zúrivých, roztrpčených nepriateľov severných štátov. Ich úlohou bolo po skončení občianskej vojny bojovať proti nastávajúcemu poriadku všetkými prostriedkami, aj nedovolenými a zločinnými. A naozaj, Ku-Klux-Klanci udržiavali južné štáty po mnohé roky v ustavičnom rozrušení. Nijaký majetok pred nimi nebol istý, hatili priemysel i obchod, a ani najostrejšie opatrenia nepomohli zamedziť toto neslýchané šarapatenie.

Tajný sväz vznikol ako následok rekonštrukčných opatrení, ktoré musela vláda použiť proti premoženému Juhu. Skladal sa z ľudí, ktorí boli prívržencami otroctva, nepriateľmi Spojených štátov a republikánskej strany. Členovia sa museli zaviazat' prísnou prísahou, že budú dodržiavať tajné predpisy. Svoju organizáciu nesmeli vyzradiť pod trestom smrti. Neštítali sa nijakého násillia, neštítali sa ani podpaľáčstva a vraždy. Mávali pravidelné schôdzky a protizákonné činy prichádzali vykonať vždy na koni a v dôkladnom zakuklení. Odstreľovali kňazov na kazateľniciach a sudcov pri súde, prepadávali statočných občanov a otcov a nechávali ich ležať uprostred ich rodiny s chrbtom dorezaným až po kosť. Ľudia sa natoľko nebáli všetkých bitkárov, vrahov a podpaľáčov dohromady, ako členov Ku-Klux-Klanu, ktorí tak hrozne vystrájali, že napríklad guvernér Južnej Karolíny požiadal prezidenta Granta o vojenskú pomoc. Inak si už nemohol pomôcť proti tajnému sväzu, ktorý sa povážlivo rozšíril. Grant predložil záležitosť kongresu a ten vydal zákon proti členom Ku-Klux-Klanu. Podľa tohto zákona mal prezident plnú moc, aby bandu zničil. Už to je presvedčivý dôkaz, aké nesmierne nebezpečenstvo znamenali títo Ku-Klux-Klanci tak pre jednotlivcov, ako i pre celý národ, keď bolo treba siahnuť k takémuto drakonickému, výnimočnému zákonu. Klan sa pomaly stal pekelnou priepasťou, v ktorej sa stretli všetky

podvrtné živly. Jedného duchovného zastrelili na kazateľnici. Po kázni sa modlil za duševnú spásu rodiny, ktorej členov KuKlux-Klanci zavraždili za jasného dňa. Kňaz vo svojej nábožnej horlivosti a celkom podľa pravdy označil výčiny Klanu za boj synov diabla proti synom božím. Tu sa na protíľahlom chóre zjavila zakuklená postava a strelila mu do hlavy. Prv než sa preľaknutí veriaci spamätali, zlosyn zmizol.

Keď náš parník dorazil do La Grange, bol už večer. Kapitán vyhlásil, že dnes už nemôže ďalej plávať, lebo lodi na rieke hrozia za tmy mnohé nebezpečenstvá. Museli sme teda v La Grange vystúpiť. Winnetou odcválal pred nami po lodnom mostíku a zmizol v nočnej tme medzi najbližšími domcami.

Aj v La Grange stál komisár pripravený poslúžiť majiteľovi lode. Old Death sa hneď obrátil naňho:

– Sir, kedy sem priplávala posledná loď z Matagordy? Vystúpili všetci cestujúci?

– Posledná loď sem priplávala predvčerom asi o tomto čase. Všetci cestujúci vystúpili na breh, lebo parník plával ďalej až na druhý deň ráno.

– Ale boli ste tu, keď ráno cestujúci nastupovali?

– Pravdaže som tu bol, sir.

– Hádám mi teda môžete podať istú zprávu. Hľadáme dvoch priateľov, ktorí sem pricestovali posledným parníkom, a teda vystúpili aj na breh. Radi by sme vedeli, či potom ráno pokračovali v ceste.

– Hm, na to sa nedá tak ľahko odpovedať. Bolo tma ako v rohu a cestujúci sa tlačili, keď vystupovali z lode. Jednotlivca si človek naozaj nemohol nejako zvlášť povšimnúť. Pravdepodobne tí ľudia všetci ráno zase odcestovali okrem istého mastera Clintona.

– Clinton? Ach, práve toho myslím. Prosím, poďte sem k svetlu! Môj priateľ vám ukáže fotografiu a poviete nám, či je to master Clinton.

Komisionár naozaj rozhodne vyhlásil, že je to človek, o ktorom hovoril.

– Viete, kde sa ubytoval? – spytoval sa Old Death.

– Presne neviem, ale veľmi pravdepodobne u seňora Cortesia, lebo jeho ľudia mu odnášali kufre. Señor Cortesio je tak trochu agentom pre všetko; je rodom Španiel. Myslím, že teraz sa zaoberá pašovaním zbraní do Mexika.

– Dúfam, že je to gentleman.

– Sir, dnes chce byť každý gentlemanom, aj keď si sám musí nosiť sedlo na chrbte.

To platilo, pravdaže, nám dvom. Stáli sme tu pred ním so sedlami na chrbtoch. No nechcel nás tým uraziť, iba si trochu zažartoval. Preto sa Old Death rovnako priateľsky spytoval, ďalej:

– Zdá sa, že v tomto nešťastnom meste nehorí nijaké svetlo okrem vášho lampáša. Je tu niekde hostinec, kde by sme sa mohli vyspať a kde by sme mali pokoj od ľudí aj od bláh?

– Je tu len jeden. Keďže ste tu pri mne tak dlho stáli, ostatní cestujúci vás už akiste predbehli a obsadili všetky miesta, ktorých ostatne nie je veľa.

– To teda nie je príjemné, – odvetil Old Death, ktorý sa tváril, že nerozumel uštipačnú poznámku. – A do súkromných domov by nás neprijali?

– Hm, sir, nepoznám vás. Ja sám by som vás nemohol prijať, lebo mám celkom malý byt. Mám však známeho, ktorý by vás iste neodmietol, ak ste čestní ľudia. Je to Nemec, kováč, prisťahoval sa sem z Missouri.

– No, – odvetil môj priateľ, – aj tento môj spoločník je Nemec. A ja tiež viem dobre po nemecky. Nie sme nijakí lotri. Chceme zaplatiť, a aj môžeme. Kalkulujem teda, že váš známy by to s nami mohol skúsiť. Poviete nám, kde býva?

– Netreba. Zaviedol by som vás ta, ale mám ešte prácu na lodi. Ostatne, master Lange, tak sa ten človek volá, nie je teraz doma. V tomto čase sedí obyčajne v hostinci. Všetci Nemci tu majú taký zvyk. Stačí vám teda, keď sa spýtate na

mastera Langeho z Missouri. Povedzte mu, že vás posiela komisionár. Choďte rovno a potom zabočte za druhým domom naľavo. Tam už poznáte hostinec podľa svetla. Okenice má Iste ešte otvorené.

Dal som mužovi prepitné za zprávy a potom sme sa vliekli so svojím konským postrojom ďalej. Hostinec sme spoznali nielen podľa svetla, ale ešte skôr podľa hurhaja, ktorý sa ozýval z otvorených oblokov. Nad dverami bola figúra zvierat'a, ktoré sa podobalo obrovskej korytnačke, ale malo krídla a iba dve nohy. Pod figúrou bol nápis: „Hawks inn“. Figúra teda nemala predstavovať korytnačku, ale dravého vtáka a hostinec sa preto volal „U sokola“.

Keď sme otvorili dvere, zahalil nás oblak smradľavého dymu. Hostia museli mať skvelé pľúca. Nielenže sa v tomto ovzduší nepodusili, ale dokonca sa tu celkom dobre cítili. Ostatne aj podľa mohutnej činnosti ich hlasiviek sa ľahko dalo usúdiť, že stav ich pľúc je znamenitý. Nikto nehovoril, každý len kričal. Zdalo sa, že nikto nezmlkne ani len na sekundu, aby počul, čo mu druhý reve. Keď sme sa ocitli pred touto príjemnou spoločnosťou, zastali sme na chvíľku pri dverách, aby si naše oči privykli na dym a aby sme rozoznali jednotlivé osoby a predmety. Spozorovali sme, že sú tam dve miestnosti, jedna väčšia pre obyčajných hostí a druhá menšia pre vznešenejších. Tu v Amerike bolo zvláštne, a dokonca nebezpečné takéto rozlišovanie, lebo ani jeden obyvateľ slobodných štátov neuzná spoločenský alebo morálny rozdiel medzi sebou a inými.

Keďže vpredu nebolo miesta, šli sme do zadnej izby. Dostali sme sa tam tak, že si nás nikto ani nevšimol. Tam boli ešte dve stoličky voľné. Zložili sme sedlá do kúta a sadli sme si na stoličky. Pri stole sedeli viacerí muži. Pili pivo a rozprávali sa po nemecky. Pozreli na nás iba krátkym, skúmavým pohľadom. Zdalo sa mi, že rýchlo prešli na inú tému, len čo sme sa priblížili. Usudzoval som tak podľa ich neistého rozhovoru, pri ktorom museli zhľadávať slová. Dvaja z nich si boli podobní. Na prvý pohľad bolo vidieť, že

to bude asi otec a syn. Obaja boli vysokej, mocnej postavy, mali tváre s ostrými črtami a silné päste, stvrdnuté v usilovnej a namáhavej robote. Ich tváre pôsobili dojmom statočnosti, ale teraz boli červené od prudkého rozčúlenia. Iste sa pred chvíľou rozhovor krútil okolo nemilej veci.

Keď sme sa usadili, mužovia pri našom stole sa pomkli bližšie k sebe, takže medzi nimi a nami vznikla veľká medzera. To znamenalo, že nechcú o nás nič vedieť.

– Len pokojne sed'te, meššurs! – povedal Old Death. – Nie sme nebezpeční, neuhryzneme vás, aj keď sme od rána nič nejedli. Azda by ste nám prezradili, či tu dostať jedlo, ale také, po ktorom by sme nemali ťažkosti s trávením!

Jeden z nich, ktorého som považoval za otca, prižmúril pravé oko a odvetil so smiechom:

– Keby ste sa chceli zahryznúť do našich vzácnych osôb, sir, tak by sme sa proti tomu trochu bránili. Ostatne, vy sa napodiv podobáte Old Deathovi. Myslím, že takéto prirovnanie je vám len na česť.

– Old Death? Ktože je to? – spýtal sa môj priateľ a strúhal čo najhlúpejšiu tvár.

– Rozhodne slávnejšia firma než vy. Je to zálesák a stopár, ktorý za mesiac vykoná na svojich potulkách viac ako tisíce iných za celý život. Môj chlapec Will ho videl.

Tento „chlapec“ bol asi dvadsaťšesťročný, mal na tmavohnedo opálenú tvár a pôsobil dojmom, akoby si vedel poradiť aj s pol tuctom bitkárov. Old Death zboku naňho pozrel a spýtal sa:

– Ten že ho videl? A kde?

– V šesťdesiatom druhom roku hore v Arkansase, krátko pred bitkou pri Pea Ridge. No vy iste neviete nič o týchto udalostiach.

– Prečo nie? Mnoho rás som sa už potuloval po Arkansase a myslím, že som práve v tom čase tam voľakde bol.

– Tak? Komu ste vtedy nadržali, ak sa smiem spýtať? Dnes sú v našej krajine také pomery, že človek musí presne

vedieť politické zmýšľanie muža, s ktorým sedí pri jednom stole.

– Nerobte si starosti, master. Predpokladám, že nedržíte s premoženými otrokármi, a ja som taktiež proti nim. Ostatne, mohli ste spozorovať, že nepatrím k tomuto druhu ľudí, keď hovorím po nemecky.

– Buďte nám vítaní! Ale nemýľte sa, sir. Keď niekto rozpráva po nemecky, to ešte nie je neklamná známka jeho zmýšľania. Aj v druhom tábore sú ľudia, ktorí hovoria celkom dobre po nemecky a využívajú to, aby si získali našu dôveru, to som už veľa rás skúsil. Ale hovorili sme o Arkansase a Old Deathovi. Azda viete, že sa Arkansas pri vypuknutí občianskej vojny chcel pripojiť k Spojeným štátom. Ale nečakane sa stalo celkom inakšie. Mnohí čestní mužovia, ktorým sa hnusilo otroctvo ako i výčiny južných barónov, sa síce spojili a vyhlásili, že sú proti secesii, no luza, ku ktorej, prirodzene, rátam aj týchto barónov, sa rýchlo chopila verejnej moci. Rozumnejších zastrašili, a tak Arkansas pripadol Juhu. Rozumie sa samo sebou, že to roztrpčilo najmä obyvateľov nemeckého pôvodu. Zatiaľ však nemohli proti tomu nič robiť a museli sa iba prizerať, ako krajina, najmä jej severná časť, trpí následkami vojny. Býval som v Missouri, v Poplar Bluff, neďaleko arkansaských hraníc. Môj chlapec, ktorý tu pred vami sedí, vstúpil do jedného z nemeckých plukov, ako sa samo sebou rozumie. Bolo treba pomôcť unionistom v Arkansase, a tak poslali jeden oddiel na výzvedy za hranice. Aj Will bol s týmito ľuďmi. Nečakane natrafili na nesmiernu presilu. Hoci sa zúfalo bránili nepomohli si.

– Teda ich zajali? Veru, to bolo vtedy zlé. Každý vie, ako sa vtedy v južných štátoch zaobchodilo so zajatcami. Najmenej osemdesiaty zo sta umierali pre zlé zaobchádzanie. Ale vášmu synovi hádam nešlo o život?

– Ohó! To sa veľmi mýlite! Naši udatní chlapi sa dobre držali; Keď vystrielali všetku muníciu, začali sa biť kolbami a nožmi. Secesionisti mali veľké straty. Boli nad tým takí

rozzúrení, že sa rozhodli pozabíjať všetkých zajatcov. Will je môj jediný syn a nechýbalo mnoho, bol by som ho oplakával. Len Old Deathovi ďakujem za to, že Will ostal nažive.

– Ako, master? Napínate moju zvedavosť. Vari ten stopár priviedol nejaký trestný oddiel a vyslobodil zajatcov?

– To by bol prišiel neskoro. Kým by bol mohol priviesť takúto pomoc, zajatci by boli bývali už mŕtvi. Nie, Old Death si počínal ako ozajstný, pravý a rozvážny zálesák. Odviedol zajatcov celkom sám,

– Tisíc hrmených! Taký kúsok!

– Veru! Priplazil sa do tábora na bruchu, ako sa vyzvedači zakrádajú k Indiánom. Túto lesť mu obľahčil aj dážd', ktorý sa toho večera prudko lial a vyhasil oheň. Rozumie sa samo sebou, že niektoré predné stráže musel Old Death umlčať nožom. Secesionisti táborili v jednej farme. Bol ich tam celý pluk. Prirodzene, dôstojníci obsadili dom a mužstvo umiestili, kde sa práve dalo. Zajatcov, ktorých bolo dvadsať, zatvorili do miestnosti, kde sa lisoval cukor. Dozerali na nich štyri stráže. Každá stála na jednom rohu lisovne. Na druhý deň mali nešťastných zajatcov postrieľať. V noci, krátko pred výmenou stráží, počuli väzni na streche nad sebou neobyčajný šuchot, ktorý nemohol pochádzať od dažďa. Načúvali. Zrazu čosi zaprašťalo. Ktosi prelomil strechu z dlhých šindľov. Šindle boli z mäkkého dreva. Neznámy potom ďalej rozšíril otvor, až do miestnosti šibal dážd'. Asi desať minút bolo ticho. Potom ktosi spustil do budy kmeň mladého stromu, na ktorom boli ešte kúsky po odrezaných vetvách. Kmeň bol dosť silný, aby udržal človeka. Zajatci po ňom vyliezli na strechu nízkeho stavania a sklzli sa z nej na zem. Tu zbadali štyri stráže, nehybne ležiace na zemi. Veru, tým sa už nič nesnívalo. Zajatci im hneď odobrali zbrane. Záchranca vyviedol oslobodených veľmi prefíkane z tábora až na cestu, vedúcu k hraniciam, ktorú všetci poznali. Až tu sa dozvedeli, že človek, ktorý

nasadil vlastný život, aby ich zachránil, bol stopár Old Death.

– Išiel potom s nimi? – spýtal sa Old Death.

– Nie. Povedal, že má dôležitú prácu, a odišiel do tmavej, daždivej noci. Nestihli sa mu ani poďakovať a nemohli si ho ani obzrieť. Noc bola taká tmavá, že nebolo možno rozoznať tvár toho človeka. Will uzrel iba dlhú vychudnutú postavu. Ale zhováral sa s Old Deathom, a ešte dnes vie každé slovo, ktoré mu ten hrdina povedal. Keby Old Death raz prišiel k nám, presvedčil by sa, že my Nemci sme vďační ľudia.

– To hádam vie aj tak. Kalkulujem, že váš syn nie je prvý Nemec, s ktorým sa Old Death stretol. Počujte však, sir, poznáte tu istého mastera Langeho z Missouri?

Muž prekvapene zdvihol hlavu,

– Langeho? Prečo sa naňho spytujete?

– Bojím sa, že tu „U sokola“ nenájdeme nocľah. Spýtal som sa komisionára pri rieke, kto by nám dal prenocovať. Pomenoval mastera Langeho a poradil nám, aby sme mu povedali, že nás k nemu posielala komisionár. Pritom poznamenal, že ho nájdeme tu.

Starší muž si nás opäť premeral skúmavým pohľadom a potom riekol:

– Mal pravdu, sir, lebo ja sám som master Lange. Keďže vás posielala komisionár a keďže vás aj ja pokladám za statočných ľudí, buďte mi vítaní! Dúfam, že sa vo vás nesklamem. Kto však je tento váš spoločník? Ešte neprehovoril ani slovo.

– Váš krajan, Sas. Je to študovaný človek a prišiel sem hľadať šťastie.

– Ó, beda! Tí prostí ľudia tam doma si myslia, že tu im budú pečené holuby lietať do úst. Poviem vám, sir, tu musí človek oveľa ťažšie pracovať a prežiť oveľa viacej sklamaní než doma, aby to k čomusi dotiahol, Ale nič v zlom. Želám vám úspech a vítam vás.

Teraz aj mne podal ruku. Old Death mu znovu stisol pravicu a riekol:

– Ak pochybujete, či si zasluhujeme vašu dôveru, obrátim sa na váš ho syna. On mi dosvedčí, že som dôveryhodný človek.

– Môj syn Will? – spýtal sa Lange prekvapene,

– Áno, on a nikto iný. Povedali ste, že sa rozprával s Old Deathom a že si ešte pamätá každé jeho slovo. Povedali by ste mi, mladý priateľ, o čom ste sa rozprávali? Veľmi ma to zaujíma.

Will odpovedal na otázku veľmi živo:

– Keď nás Old Death zaviedol na cestu, vykročil po nej prvý. Mal som poranené rameno, lebo sa mi oň šuchla guľka. Rana ma veľmi bolela, lebo nebola obviazaná a rukáv sa mi k nej pevne prilepil. Išli sme cez húštinu. Old Death pustil silný konár, ktorý sa za ním pružne vyrovnal a trafil ma do rany. Tak ma to zbolelo, že som vykrikol a...

– A tu vám stopár povedal, že ste osol! – vpadol mu Old Death do reči.

– Odkiaľ to viete? – spýtal sa Will začudovane.

Old Death mu neodpovedal na otázku, ale pokračoval:

– Nato ste mu povedali, že vás postrehli do ramena a že rana sa zapálila. Poradil vám, aby ste rukáv odlepili vodou a aby ste si ranu usilovne ochladzovali šťavou zo skorocelu, tým sa vraj zápal vylieči.

– Áno, tak to bolo! Sir, ako to môžete vedieť? – zvolal mladý Lange prekvapene.

– Ešte sa spytujete? Ja sám som vám dal túto dobrú radu. Pred chvíľou váš otec povedal, že sa napodiv podobám Old Deathovi. Nuž mal celkom pravdu. Podobám sa Old Deathovi tak, ako sa žena niektorého muža podobá jeho manželke.

– Tak... ta-tak... tak ste to vy sám? – zvolal Will radostne, vyskočil zo stoličky a už sa aj hnal k Old Deathovi s otvoreným náručím. No otec ho zadržal. Mocnou rukou stiahol Willa zase na stoličku a riekol:

– Počkaj, chlapče! Keď ide o objatie, otec má prednostné pravo a aj povinnosť položiť predné laby okolo hrdla tvojho

záchrancu. No teraz od toho upustíme, veď vieš, kde sme a ako nás pozorujú. Teda pokojne sed'! – Potom sa obrátil k Old Deathovi a pokračoval: – Sir, nezazlievajte mi túto námietku. Je dobre odôvodnená. Tu totiž zúri sám čert. Môžete mi veriť, že som vám vd'ačný, ale práve preto si pokladám za povinnosť vyhnúť sa všetkému, čo by vás mohlo priviesť do nebezpečenstva. Ako viem a ako som často počul, vy ste prívržencom abolicionistov. Za vojny ste vykonali veci, ktoré vás preslávili, ale vojsku južných štátov ste tým narobili veľké škody. Pridelili vás k oddielom severnej armády ako vodcu a stopára a vy ste zaviedli vojakov do tyla nepriateľa, a to po cestách, po akých by sa nikto iný neodvážil. Preto sme si vás veľmi ctili, ale niektorí ľudia z južných štátov vás nazývali a ešte i dnes nazývajú špiónom. Dobre viete, ako sa teraz veci majú. Ak sa dostanete do spoločnosti secesionistov, hrozí vám nebezpečenstvo, že vás obesia.

– To viem veľmi dobre, master Lange, ale nič si z toho nerobím, – odpovedal Old Death celkom chladne. – Pravda, netúžim po tom, aby ma obesili. Už sa mi tým často vyhrážali, ale nikdy to neurobili. Aj dnes nás chcela banda povalačov obesiť na komín parníka, ale sa im to nepodarilo.

A Old Death im vyrozprával prípad na parníku. Keď skončil, Lange zadumane riekol:

– To bolo od kapitána veľmi pekné, ale vystavil sa tým nebezpečenstvu. Do zajtra rána ostane tu v La Grange. Povaľáči však prídu sem hádam ešte v noci. Potom môže čakať ich pomstu. A s vami zatočia azda ešte horšie.

– Bah! Nebojím sa týchto pár chlapov. Už som mal do činenia s inými chlapíkmi.

– Len si nebuďte príliš istý, sir. Tí vagabundi tu nájdu znamenitú pomoc. Už niekoľko dní nie je v La Grange bezpečne. Zo všetkých strán prichádzajú cudzinci, ktorých človek nepozná. Postávajú vo všetkých kútoch a na každom rohu a čosi si pošepkávajú. Neprišli sem za obchodmi. Nečinne sa tu potulujú. Človek na nich hneď vidí, že nič

nerobia a že neprišli sem pracovať. Aj teraz sedia v susednej miestnosti a každý tak naširoko otvára papuľu, že by si ju grizly rád zvolil za brloh. Už prišli na to, že sme Nemci, a pokúsili sa nazlostiť nás. Keby sme im odpovedali, iste by tiekla krv a niekoľkí by to zaplatili životom. Ostatne dnes sa mi tu nechce ostať dlhšie a zaiste aj vy túžite po odpočinku. Čo sa týka večere, nie je to práve najlepšie. Som vdovec a raňajky i večeru si pripravujeme sami, len na obed chodievame do hostinca. Pred niekoľkými dňami som predal aj dom, lebo tu mám už pod nohami horúcu pôdu. Tým nechcem povedať, že ľudia sa mi tu nepáčia. Vlastne nie sú horší než inde, ale krvavá vojna sa v Štátoch skončila iba nedávno a jej následky ešte tvrdo cítime; ba v Mexiku sa ešte stále vraždia. Texas leží práve medzi obidvoma nepriateľskými územiami. Všade to kvasí, kam len človek pozrie. Zo všetkých končín sa sem zbieha zberba a strpčuje mi pobyt. Preto som sa rozhodol predat' dom a odísť k dcére. Veľmi šťastne sa vydala. Nájdem u jej manžela miesto, že by som si lepšie ani nemohol žiadať. Okrem toho našiel som tu v meste kupca, ktorému sa dom páčil a zaplatil mi hneď v hotovosti. Dal mi peniaze predvčerom. Môžem teda odísť, kedy sa mi zachce. Idem do Mexika.

– Vari vás čert pokúša, sir? – zvolal Old Death.

– Mňa? Prečo?

– Ved' ste sa pred chvíľou sťažovali, že v Mexiku sú zlé pomery. Spomenuli ste, že sa tam ľudia vraždia, a teraz ta sám chcete ísť.

– Nemám iné východisko, sir. Ostatne vo všetkých krajoch Mexika nie je rovnako. Ja chcem ísť do oblasti, ktorá leží kúsok za Chihuahua, a tam sa už vojna skončila. Juarez musel síce ujsť až do El Pasa, ale rýchle pozbieral sily a energicky zahnal Francúzov na juh. Ich dni sú už spočítané. Ženú ich z krajiny a neborák Maximilián musí zaplatiť účet. O hlavné mesto sa bude bojovať, ale severné kraje obídu naľahko. Tam býva môj zať, ku ktorému sa chcem odobrať aj s Willom. Tam nás očakáva všetko, čo si len môžeme

priať. Viete, sir, môj zať je majiteľom strieborných baní, a teda je veľmi bohatý. Už vyše pol druhu roka žije v Mexiku a v poslednom liste mi píše, že do ich rodiny zavítal malý kráľ strieborných baní, ktorý mohutne kričí za starým oteckom. Doparoma, môžem tu teda ostať? V baniach dostanem dobré miesto a môj syn Will tiež. Okrem toho môžem malého kráľa baní naučiť prvú večernú modlitbičku a neskôr aj abecedu a násobilku. Vidíte, meššurs, že ma tu nič nezdrží. Starý otec nevyhnutne musí byť pri vnukoch, inak nie je na pravom mieste. Preto chcem teda do Mexika, a keď sa vám páči, môžete ísť so mnou, budem sa tešiť.

– Hm! – zahundral Old Death. – Sir, nežartujte. Môže sa stať, že vás chytíme za slovo.

– Čože? Vy by ste chceli ísť do Mexika? To by bolo skvelé! Dajte mi na to ruku, sir! Cestujeme spolu.

A podával mu ruku.

– Pomaly, pomaly! – smial sa Old Death. – Chceme síce ísť do Mexika, a pravdepodobne aj pôjdeme, ale nie je to ešte celkom isté. A keby sme aj šli, teraz ešte nevieme, ktorým smerom by sme sa pustili.

– Sir, ak ide len o to, pôjdem s vami, kam chcete. Stadiaľto vedú všetky cesty do Chihuahua. Je mi celkom jedno, či tam prídem dnes alebo zajtra. Som sebecký človek a pozerám vždy na to, či budem mať z niečoho osoh. Vy ste obratný zálesák a slávny stopár. Keď pôjdem s vami, istotne sa dostanem k cieľu svojej cesty a vaša ochrana má pre mňa v dnešných nepokojných časoch veľkú cenu. A kde sa dozviete bližšie podrobnosti o smere svojej cesty?

– U istého seňora Cortesia. Poznáte azda toho človeka?

– Či ho poznám! La Grange je také malé mestečko, že si tu všetky mačky tykajú. Práve tento seňor kúpil môj dom.

– Predovšetkým by som chcel vedieť, či je to oplán, alebo statočný človek.

– Je to statočný človek, statočný. Pravdaže, po jeho politickom presvedčení ma nič. Je mi to jedno, či je niekto za cisárstvo alebo za republiku, nech si len inak plní svoje

povinnosti. Señor Cortesio má stále styky so zahraničím. Neraz som videl, že v noci nakladajú jeho ľudia plné, ťažké debny na mulice. Potajomky sa uňho schádzajú akísi mužovia a potom idú k Rio del Norte. Preto si myslím, že je to naozaj tak, ako mnohí vravia: vraj dodáva Juarezovým prívržencom zbrane a muníciu a posielajú im aj ľudí, ktorí chcú bojovať proti Francúzom. Za tunajších pomerov je to odvážny kúsok. Do takého čohosi sa človek môže pustiť iba vtedy, keď je presvedčený, že aj pri prípadných stratách ostane mu ešte hojný zisk.

– Kde býva señor Cortesio? Musím sa s ním ešte dnes rozprávať.

– O desiatej môžete s ním hovoriť. Mal som sa s ním ešte dnes rozprávať, ale medzitým sa všetko vybavilo, takže rozhovor nie je potrebný. Povedal mi, že o desiatej môžem prísť k nemu, vraj krátko predtým sa vráti domov.

– Mal nejakú návštevu, keď ste uňho boli?

– Mal. Sedeli uňho dvaja mužovia, jeden mladý a jeden starší.

– Spomenuli sa aj ich mená? – nadhodil som napäto.

– Áno. Sedeli sme takmer hodinu spolu a za toľký čas sa už v rozhovore spomenú mená. Mladší sa volá Ohlert a staršieho nazývali señor Gavilano. Nazdávam sa, že señor Gavilano bol Cortesiovým známym, lebo sa rozprávali o tom, že pred niekoľkými rokmi boli spolu v hlavnom meste Mexika.

– Gavilano? Toho človeka nepoznám. Azda sa teraz Gibson takto menuje?

S touto otázkou sa Old Death obrátil na mňa. Vytiahol som fotografie a ukázal ich kováčovi. Obidvoch hneď poznal a povedal:

– Sú to oni, sir. Tento s chudou žltou tvárou kreola je señor Gavilano. Druhý je master Ohlert, ktorý ma priviedol do nemalých rozpakov. Jednostaj sa ma vypytoval na gentlemanov, ktorých som nikdy v živote nevidel. Tak napríklad spytoval sa ma na černocho menom Othelo, na

mladú miss z Orleánsu menom Jeanne, ktorá najprv pásala ovce a potom tiahla s kráľom do boja. Ďalej sa ma spytoval na istého mastera Fridolína, ktorý sa vybral do železných hút, na nešťastnú lady Márie Stuartovú, ktorej v Anglicku odsekli hlavu. Vyzvedal sa na akýsi zvon, ktorý vraj vyzváňal pieseň od Schillera, aj na veľmi básnicky založeného sira menom Ludwig Uhland, ktorý preklial dvoch spevákov, za čo mu kráľovná hodila ružu, ktorú si odopála z hrude. Tešil sa, že som Nemeč, a pospomínal mi množstvo mien, básní a divadelných hier. Zapamätal som si z toho len to, čo som vám práve teraz povedal. Všetko sa mi to v hlave krútilo ako mlynské koleso. Zdá sa, že master Ohlert je celkom dobrý a neškodný človek, ale stavil by som sa, že mu trochu preskakuje. Nakoniec vytiahol noviny a čítal mi z nich akúsi rýmovačku. Bola v nej reč o akejsi hroznej noci, ktorá mala dva razy za sebou ráno, ale tretí raz už nemala. Spomínalo sa tam čosi aj o daždivom počasí, o hviezdach, víchre, večnosti, o krvi v žilách, o akomsi duchovi, ktorý reve za slobodou, o tisíciach diabloch v uchu a o akomsi hadovi. Skrátka a dobre, bola to úplne nemožná, číra motanina. Nemalo to ani hlavy ani päty. Naozaj som nevedel, či sa mám smiať alebo plakať.

Nepochyboval som ani trochu, že hovoril s Williamom Ohlertom. Gibson si teraz už po druhý raz premenil meno. Pravdepodobne aj meno Gibson bolo nepravé. Vedel som, že Ohlertov vodca a zvodca má žltú pokožku ako kreol, veď som ho videl. Možno naozaj pochádza z Mexika a možno Gavilano bolo jeho pôvodné meno, pod ktorým ho poznal aj seňor Cortesio. Gavilano značí krahulec. Pravdaže, toto meno sa naňho práve hodilo. Predovšetkým mi záležalo na tom dozvedieť sa, pod akou zámienkou vláčil Williama všade so sebou. Musela to byť zámienka pre duševne chorého veľmi vábivá a musela úzko súvisieť s jeho utkvelou predstavou: napísať tragédiu o šílenom básnikovi. Azda sa Ohlert aj o tom zmienil pred kováčom. Preto som sa ho spýtal:

– Akou rečou hovoril s vami ten mladík?

– Po nemecky a veľa rozprával o tragédii, ktorú chce napísať. No predtým vraj musí sám všetko prežiť, čo bude v jeho diele.

– To je neuveriteľné.

– Myslíte? Ja mam celkom inakšiu mienku, sir. Práve v tom spočíva šialenstvo, že človek podniká veci, ktoré by rozumným ľuďom neprišli ani len na um. Každé tretie Ohlertovo slovo bolo seňorita Felisa Perilla, Vraj ju musí uniesť pomocou svojho priateľa.

– To je naozaj šialenstvo, číre šialenstvo. Ak tento človek skutočne prenáša do života postavy a príbehy svojej tragédie, nevyhnutne mu v tom musíme zabrániť. Dúfam, že je ešte tu v La Grange?

– Nie. Už je preč. Včera odcestoval. Odišiel aj so seniorom Gavilanom na Hopkinsovu farmu a odtiaľ sa vyberú k Rio Grande.

– To je nepríjemné, veľmi nepríjemné! Čo najrýchlejšie musíme za nimi, ak možno ešte dnes. Viete azda, kde by sme tu dostali dva dobré kone?

– Viem, práve u senora Cortesia. Vždy má kone, pravda, najmä pre ľudí, ktorých verbuje pre Juareza. Ale neradil by som vám cestovať v noci. Nepoznáte cestu a potrebujete teda vodcu, ktorého však dnes už sotva dostanete.

– Hádám pedsa. Skúsime všetko, aby sme odtiaľto ešte dnes mohli vyraziť. Predovšetkým musím sa rozprávať s Cortesiom. Už je desať preč, a keďže by mal byť o tomto čase doma, prosil by som vás, aby ste nám teraz ukázali, kde býva,

– Milerád. Poďme teda, sir, ak chcete.

Keď sme vstali a chystali sa odísť, začuli sme pred domom dupot konských kopýt. O chvíľočku vstúpili do prednej miestnosti noví hostia. Prekvapil som sa i znepokojil, keď som tých ľudí spoznal. Boli to deviaty alebo desiaty secesionisti, ktorým dal dnes kapitán takú peknú príležitosť zachrániť sa na brehu. Zdalo sa, že viacerí z

prítomných hosti ich poznajú, lebo ich živo vítali. Z otázok a odpovedí sme vyrozumeli, že ich tu očakávali. Zo začiatku boli všetci noví hostia takí zaujatí, že si nás nepovstali. To nám bolo veľmi milé, lebo sme si ani trochu neželali vzbudiť ich pozornosť. Preto sme si zase sadli. Keby sme teraz odchádzali, museli by sme prejsť medzi nimi a túto príležitosť by celkom iste boli využili a boli by sa pustili do nás. Keď Lange zbadal, kto prišiel, zavrel dvere, takže nás nemohli vidieť, ale my sme mohli všetko počuť, o čom sa rozprávali. Okrem toho vymenili sme si so spolusediacimi miesta, takže sme boli obrátení chrbtami k prednej miestnosti, nemohli nám teda vidieť do tvári.

– Nemusia vás vidieť, – poznamenal kováč. – Už predtým vládla v susednej izbe nepriateľská nálada proti nám. Keby poval'ači zbadali, že tu sedia tí, ktorých pokladali za špiónov a ktorých dnes chceli obesiť, hneď by bolo zle-nedobre.

– Nech by bolo, – odvetil Old Death. – Hádám si nemyslíte, že sa nám chce tu sedieť až dotiaľ, kým tamtí odídu? Na to nemáme čas, lebo nevyhnutne musím ísť ku Cortesiovi.

– To môžete, sir! Pôjdeme tadiaľ, kde nás nevidia.

Old Death sa poobzeral po izbe a potom povedal:

– Kadiaľ? Môžeme ísť len cez prednú izbu.

– Nie Tadiaľto to máme omnoho pohodlnejšie.

Pri tých slovách ukázal na oblok.

– Myslite to vážne? – spýtal sa Old Death. – Tak sa mi vidí, že sa bojíte. Máme zmiznúť ako gáfor? Máme sa stratiť ako myši, ktoré zo strachu pred mačkou zalezú do dier? To by sa nám pekne vysmiali.

– Nepoznám strach. No osvedčené staré porekadlo hovorí: múdrejší ustúpi. Úplne mi stačí povedomie, že nekonám zo strachu, ale z opatrnosti. To už ani nespomínam, že tu vo vedľajšej izbe sedí desaťkrát viacej ľudí, než je nás. Vagabundi sú bujní a nazlostení. Neprepustili by nás len tak naľahko, iste by sa do nás zadrapi. Nie som človek, ktorý si

dá brnkať na nos, a ani vás nepokladám za ľudí, ktorí také niečo pokojne znesú. Istotne sa tu strhne poriadna ruvačka. Keby som mal bojovať päšťami, kopancami alebo odlomenými nohami zo stoličky, nebál by som sa presily. Veď som kováč a viem poriadne búchať nielen na nákovu, ale i do hláv! No revolver je čertovsky hlúpa zbraň. Najzbabelejší zakrpatenec môže položiť najsmelšieho obra guľkou veľkou ako hrášok. Preto bude najmúdrejšie a najjednoduchšie prejsť týmto chlapíkom cez rozum a potajomky ubzknúť cez okno. Na to sa budú väčšmi hnevať, než keby sme sa proti nim postavili a niekoľkým prebili hlavy. Lenže pritom by sme aj my obišli s krvavými nosmi, alebo by sa nám stalo hádam ešte niečo horšie.

V duchu som s týmto rozumným človekom súhlasil a tiež aj Old Death, lebo po chvíli povedal:

– Pravdaže, vaša mienka nie je na zahodenie. Prijímam váš návrh a vytrepem sa cez okno s celou svojou kostrou i so všetkým, čo je na nej. Len počúvajte, ako tí lotri revú. Som presvedčený, že rozprávajú o dobrodružstve na parníku.

Mal pravdu. Noví hostia rozprávali, ako sa im povodilo na parníku. Potom hovorili o Old Deathovi, o Indiánovi a o mne a tiež aj o kapitánovom úskoku. Hneď sa mu chceli pomstiť, ale nemohli sa dohodnúť. Niektorí z nich chceli vyčkať najbližší parník, no iní vraveli, že nemajú na to chuť ani čas.

– Veď sme nemohli sedieť na brehu celú večnosť, – povedal ten, ktorý mal v rozhovore hlavné slovo. – Museli sme sa predsa ponáhľať sem, lebo tu na nás čakali. Mali sme šťastie. Našli sme nablízku farmu, v ktorej sme si vypožičali kone.

– Vypožičali? – zasmial sa jeden z poslucháčov.

– Áno, vypožičali, ale pravdaže podľa nášho spôsobu. No koní bolo málo, a preto sme museli sedieť na každom po dvaja. Neskoršie sa naše položenie zlepšilo. Natrafili sme ešte aj na iné farmy, a tak konečne každý mal svojho koňa.

Po tejto zlodejskej historke, zahučal neviazaný smiech. Rečník potom pokračoval:

– Je tu všetko v poriadku? Našli ste tých ľudí?

– Áno, máme ich.

– A šaty?

– Priviezli sme ich vo dvoch debnách. To postačí.

– To bude zábava. Ale aj špióni a kapitán dostanú, čo pes nechce. Veď parník ešte dnes v noci kotví tu, v La Grange, a tak kapitána ľahko nájdeme. Ani Indiána a obidvoch špiónov nemusíme dlho hľadať. Ľahko ich spoznáme. Jeden z nich mal traperský oblek a obaja si niesli sedlá, hoci kone nemali.

– Sedlá? – zvolal ktosi naradovane. – Veď tí dvaja, čo sem nedávno prišli a sedia tu vedľa, mali tiež...

Ostatok iba šepkal, ale, prirodzene, išlo o nás.

– Meššurs, — povedal kováč, — je najvyšší čas, aby sme odtiaľto zdúchli, lebo o chvíľku prídu sem. Ležte rýchlo popredu! Sedlá vám podáme.

Mal pravdu. Čo najrýchlejšie som vyskočil oknom a vôbec som sa za to nehanbil. Za mnou nasledoval Old Death. Potom nám kováč a jeho syn podali sedlá i pušky a napokon aj sami vyskočili.

Ocitli sme sa pri zadnej stene domu na malom ohradenom mieste, nepochybne v záhradke. Keď sme preskakovali cez plot. zbadali sme, že aj ostatní hostia, ktorí boli s nami v izbe, vyliezajú oknom. Ani oni nedúfali, že sa k nim secesionisti budú správať priateľsky, a preto pokladali za najmúdrejšie nasledovať náš príklad.

– No, — smial sa Lange, — ale budú tí chlapíci otvárať oči, keď zbadajú, že im vtáčky uleteli. Ale naozaj, takto je to najlepšie.

– Lenže v tejto chvíli je to pre nás čertovsky nepríjemná hanba! — frľal Old Death. — Zdá sa mi, že už počujem ich výsmešný rehot.

– Nech sa len smejú. My sa budeme smiať naposledy, a teda najlepšie. Dokážem vám, že sa ich nebojím, ale do ruvačky v krčme sa nepustím.

Obaja kováči nám odnášali sedlá. Povedali, že nepripustia, aby ich hostia sami vliekli toľkú t'archu. Čoskoro sme sa ocitli medzi dvoma budovami. Jedna z nich, naľavo od nás, stála v hlbkej tme, ale z druhej, napravo, prenikalo mihavé svetlo cez štrbiny okeníc.

– Señor Cortesio je doma, – povedal Lange. – Býva v izbe, z ktorej vychádza svetlo. Stačí, keď zaklopete na dvere, hneď vám otvorí. Keď s ním skončíte, príd'te k nám, sem naľavo, tu bývame. Zaklopte na okenicu pri dverách! Zatiaľ vám prichystáme niečo pod zuby.

Pobrali sa k svojmu domu a my dvaja sme sa obrátili napravo. Zaklopali sme.

Dvere sa trochu pootvorili a akýsi hlas sa spýtal:

– Kto tu byť?

– Dvaja priatelia, – odvetil Old Death. – Je señor Cortesio doma?

– Čo vy chcete od seňora?

Podľa vyjadrovania bolo zrejmé, že s nami hovorí černocho.

– Chceme s ním uzavrieť obchod.

– Aký obchod? Povedať, lebo inak nesmiem dnu!

– Povedz len toľko, že nás posielala master Lange.

– Massa Lange? Ten byť dobrý. Pravdaže, potom smiem dnu. Chvíľku počkať.

Zavrel dvere, ale čoskoro ich opäť otvoril a priniesol pánov odkaz:

– Prísť dnu! Señor povedať, že by rád hovoríť s cudzincami.

Vošli sme úzkou chodbou do malej izby. Zdalo sa, že ju používajú ako kanceláriu, lebo jediným jej zariadením bol písací pult, stôl a niekoľko drevených stoličiek. Pri písacom pulte stál dlhý vychudnutý muž s tvárou obrátenou ku dverám. Na prvý pohľad bolo vidieť, že je to Španiel.

– Buenas tardes! – odpovedal na náš zdvorilý pozdrav. – Posielala vás señor Lange? Smiem vedieť, seňores, čo vás ku mne priviedlo?

Bol som zvedavý, čo mu Old Death odvetí. Vonku mi totiž povedal, aby som ho nechal hovoriť.

– Možno bude z toho obchod, señor, alebo nám možno podáte iba malú zpravu. Sami ešte nevieme presne, – odpovedal Old Death.

– No veď uvidíme. Sadnite si a vezmite si cigarrillo!

Podal nám puzdro s cigaretami a zápalky. Nesmeli sme odmietnuť. Mexičan si ani predstaviť nevie nijaký rozhovor alebo zábavu bez fajčenia. Old Death miesto najjemnejšej cigarety by bol mal desaťkrát radšej kúsok žuvacieho tabaku. Vybral si najmenšiu a najtenšiu cigaretu, zapálil ju, niekoľko ráz si mocne potiahol a už aj bolo po nej. Ja som si svoju lepšie šetril.

– Čo nás k vám privádza, – začal Old Death, – nie je príliš dôležité. Len preto prichádzame tak neskoro, lebo ste doteraz neboli doma. A nechceme odložiť návštevu až nazajtra, lebo u vás sú také pomery, že tu nemôžeme dlhšie ostať. Chceme ísť do Mexika a ponúknuť svoje služby Juarezovi. Také niečo, pravda, človek nerád robí naslepo. Radi by sme mať určitú istotu, že nás ochotne prijmú. Preto sme sa potajomky vyzvedali. Dopočuli sme sa pritom, že tu v La Grange sa môžeme dať zverbovať. Spomenuli nám vaše meno, señor, a tak sme prišli. Azda budete taký láskavý a poviete nám, či sme sa dostali k pravému človekovi.

Mexičan hneď neodpovedal, ale skúmavo nás pozoroval. Zdalo sa, že jeho oči so záľubou utkveli na mne. Bol som mladý, zdravého výzoru. Old Death sa mu natoľko nepáčil. Nezдалo sa mu, že by tento chudý, dopredu nachýlený človek bol súci vydržať veľké námahy. Napokon sa señor Cortesio spýtal:

– Kto vám povedal moje meno, señor?

– Istý muž, s ktorým sme sa stretli na lodi, – luhal Old Death. – Potom sme sa náhodou zišli aj s masterom Langem a dozvedeli sme sa od neho, že pred desiatou hodine nebudete doma. Sme Severania, nemeckého pôvodu, a bojovali sme proti Juhu. Máme teda vojenské skúsenosti, a

tak by sme mohli aspoň v niečom byť prezidentovi Juarezovi na osoh.

– Hm! To znie celkom pekne, seňor. Musím vám však úprimne povedať, že nepôsobíte práve najlepším dojmom; pochybujem, že by ste vydržali námahy a strádanie, ktoré budú od vás požadovať.

– Pravda, to ste povedali úprimne, seňor, – usmieval sa môj priateľ. – No stačí, keď vám poviem svoje meno, a hneď vás presvedčím, že sa im veľmi zídem. Zvyčajne ma volajú Old Death.

– Old Death! – zvolal Cortesio prekvapene. – Je to možné? Vy že ste len slávny stopár, ktorý narobil Juhu také veľké škody?

– Ja som to. Moja postava je ako legitimácia.

– Tak je, tak je, seňor. Musím byť veľmi obozretný, nesmie vyjsť najavo, že verbujem ľudí pre Juareza. Najmä teraz si musím dávať pozor. No keďže ste Old Death, nemusím nič tajiť. Môžem vám teda otvorene povedať, že ste na pravej adrese. Som ochotný zverbovať vás, a to hneď. Ba dokonca vám môžem prisľúbiť aj hodnosť, lebo človeka, ako je Old Death, budú si vedieť oceniť a nepichnú ho len tak medzi obyčajných vojakov.

– To dúfam aj ja, seňor. A pokiaľ ide o môjho spoločníka, aj on to čoskoro dotiahne ďalej, aj keby na začiatku musel nastúpiť ako ucháň. Hoci je mladý, u abolicionistov to vytiahol až na kapitána. Má síce len také obyčajné meno, Miller, ale hádam, ba je to veľmi pravdepodobné, že ste už o ňom počuli. Slúžil u Sheridanana a velil ako poručík prvému oddielu predvoja pri slávnom bočnom útoku cez Missionary-Ridge. Zaiste viete, aké skvele činy sa tam vtedy robili. Sheridan si zvlášť obľúbil Millera, a preto mu dával prednosť a prideľoval ho k najsmelším podujatiam. V krvavom a rozhodnom boji pri Five-Forks generála Sheridanana zajali. Oslobodil ho istý slávny jazdecký dôstojník, a to bol práve Miller. Preto

myslím, seňor, že to bude pre vás dobrý ťah, keď ho prijmete.

Old Death luhal, až sa hory zelenali. Ale smel som proti tomu niečo povedať? Cítil som, ako mi krv udrela do líc, ale dobrý Cortesio sa domnieval, že sa pýrim iba zo skromnosti. Podal mi ruku a aj on začal zo seba sypať lži ako novinár:

– Táto zaslúžená pochvala vás nemusí privádzať do rozpakov, seňor Miller. Pravdaže, počul som už o vašich činoch a srdečne vás vítam. Prirodzene, aj vy nastúpите ako dôstojník a som ochotný ihneď vám poskytnúť určitú sumu, aby ste si mohli zaobstarať to najpotrebnejšie.

Old Death chcel súhlasiť. Videl som to na ňom, preto som rýchlo zasiahol do rozhovoru:

– Netreba, seňor! Nezamýšľame dať sa od vás vystrojiť. Predbežne potrebujeme iba dva kone, ktoré by sme hádam mohli dostať. Sedlá máme.

– Tak je dobre. Môžem vám prepustiť dva výborné kone, a ak ich naozaj chcete zaplatiť, dám vám ich za to, za čo som ich kúpil. Zajtra ráno môžeme ísť do stajne a ukážem vám ich. Sú to najlepšie kone, aké mám. Máte už nocľah?

– Áno. Pozval nás master Lange.

– Veľmi dobre. Keby nebol tak urobil, bol by som vás ja pozval, aby ste ostali u mňa, hoci mám veľmi malý byt. Prajete si, aby sme to ostatné zariadili už teraz, alebo až zajtra ráno?

– Hneď teraz, – odpovedal Old Death. – Aké formality ešte treba vybaviť?

– Nateraz vôbec nijaké. Keďže si všetko sami platíte, prijímú vás, až keď prídete k vojsku, a potom zložíte aj prísahu. Teraz musím vykonať iba jediná vec: dám vám každému pas a odporúčajúci list, a tým vám zabezpečím hodnotu, na ktorú podľa svojich schopností máte nárok; Rozhodne bude lepšie, keď vám tieto dokumenty hneď vystavím. Počkajte láskavo asi štvrt' hodinky. Poponáhľam sa. Tu ležia cigarety a ponúknem vám i dobrého vína,

z ktorého inak nedávam nikomu. Bohužiaľ, už mi z neho ostala len jedna fľaša.

Posunul pred nás cigarety a priniesol fľašu vína. Potom pristúpil k písaciemu pultu a pustil sa do písania. Old Death sa za Mexičanovým chrbtom veselo uškrnul, čím mi dával najavo, že je nanajvýš spokojný. Potom si nalial plný pohár a vypil ho na Cortesiovo zdravie jedným dúškom. Ja som ani zďaleka nebol taký spokojný ako on, lebo sme ešte vôbec nespomenuli dvoch mužov, na ktorých mi záležalo

Zašepkal som to Old Deathovi. Naznačil mi posunkom, že aj o to sa postará.

Za štvrt' hodiny Old Death vypil celú fľašu sám a Cortesio skončil prácu. Prv než by bol odporúčajúci list zapečatil, prečítal nám ho. S obsahom sme mohli byť veľmi spokojní. Potom vyplnil nie dve, ale štyri blankety a každý sme z nich dostali po dve. Na svoj údiv som videl, že sú to pasy, jeden vo francúzskej, druhý v španielskej reči. Pas vo francúzštine mal podpis Bazainov, pas vo španielčine zasa Juarezov. Cortesio spozoroval môj údiv, lebo sa potmehúdscky usmial a povedal:

– Vidíte, señor, že som schopný chrániť vás vo všetkých možných prípadoch. Ako som prišiel k francúzskemu pasu, to je moja vec. Neviete, čo vás môže postihnúť. Bude teda dobre postarať sa, aby ste boli zabezpečení pre každý prípad, Iným by som tieto dvojité pasy veru nedal. Vystavujem ich len vo výnimočných prípadoch. Vojaci, ktorí odtiaľto odchádzajú s ozbrojeným sprievodom, nedostávajú vôbec nijaké pasy.

Old Death využil príležitosť a vyslovil otázku, na ktorú som toľko čakal:

– Kedy odišli stadiaľto poslední ľudia?

– Včera. Mal som transport vyše tridsiatich nováčkov. Sám som ich odprevádzal až po Hopkinsovu farmu. Tentoraz boli s nimi aj dvaja súkromní seňori.

– Ach, vy dopravujete aj súkromné osoby? – spýtal sa Old Death zadivene.

– Nie, z toho by vznikli nepríjemnosti. Len včera som urobil výnimku, lebo jeden z tých pánov bol môj dobrý známy. Ostatne, iste viete dobre jazdiť, a tak môžete ich oddiel dohoniť ešte pred Rio Grande, ak vyrazíte zajtra zavčas ráno.

– Na ktorom mieste chcú ti ľudia prejsť cez rieku?

– Idú smerom k Orliemu priesmyku. No pretože ich nesmie nikto vidieť, zahýbajú trochu severnejšie. Medzi Rio Nueces a Rio Grande vedie cesta pre mulice zo San Antonio. Prejdú krížom cez túto cestu, obídu pevnosť Inge, ktorej sa musia vyhnúť, a potom prejdú cez Rio Grande medzi dvoma jeho prítokmi, Las Moras a Moral, lebo tam je ľahko schodný brod, ktorý poznajú len naši vodcovia. Stadiaľ sa budú uberať smerom na západ, aby sa dostali do mesta Chihuahuy cez Bayu, Cruces, San Vincente, Tabal a San Carlos.

Všetky tieto miesta mi boli celkom neznáme. Ale Old Death prikyvoval a hlasite opakoval každé meno, akoby kraj veľmi dobre poznal.

– Iste ich dohoníme, ak len nemajú lepšie kone, ako my, – riekol. – Ale či dovoľia, aby sme sa k nim pridružili?

Cortesio živo prisvedčil. Ale môj priateľ sa spytoval ďalej:

– Lenže či budú súhlasiť tie dve súkromné osoby, ktoré ste spomínali.

– Pravdaže. Tí dvaja nemajú čo rozkazovať, ba môžu byť radi, že smú cestovať pod ochranou nášho oddielu. Pretože sa s nimi stretnete, musím vám pripomenúť, že sú to gentlemani, a podľa toho by ste sa k nim mali aj správať. Jeden je rodený Mexičan, menuje sa Gavilano. Je to môj známy. Prežil som s ním pekné chvíle v hlavnom meste. Má mladšiu sestru, ktorá pomiatla hlavy všetkým seňorom.

– Tak hádam aj on je pekný muž?

– Nie. Nie sú si podobní, lebo je to jeho nevlastná sestra. Volá sa Felisa Perillová a vo vyšších spoločenských kruhoch ju poznali ako pôvabnú cantoru a rozkošnú balerínu.

Neskoršie zmizla, a len teraz som od jej brata počul, že ešte žije v okolí Chihuahuy. Presnejšie mi o nej nevedel nič povedať, lebo aj on ju musí najprv vypátrať, keď ta príde.

– Smiem sa spýtať, čím vlastne tento seňor je alebo čím bol?

– Je to básnik.

Old Death sa zatváril prekvapene a pohrdavo, a tak statočný Cortesio doložil:

– Seňor Gavilano píše básne nezištne. Má značný majetok a nemusí si dať platiť za svoje verše.

– No, to mu teda závidím.

– Hej, aj iní mu závideli, a preto chystali proti nemu všelijaké úklady. Musel odísť z mesta, kde býval, ba dokonca aj z krajiny. Teraz sa vracia i s jedným Yankeeom, ktorý chce poznať Mexiko a ktorý ho prosil, aby ho uviedol do ríše básnického umenia. V hlavnom meste Mexika chcú postaviť divadlo.

– Želám im k tomu mnoho šťastia! Gavilano teda vedel, že teraz bývate v La Grange?

– Ó nie. Bol som náhodou pri rieke, keď tam pristál parník a vychádzali z neho cestujúci, ktorí tu chceli prenocovať. Ihneď som spoznal seňora Gavilana a, pravdaže, ponúkol som mu nocľah, a tiež i jeho spoločníkovi. Vysvitlo, že obaja chceli ísť do Austinu a odtiaľ za hranice, Ja som im však povedal, že teraz majú príležitosť dostať sa tu rýchlejšie a bezpečnejšie. Cudzincovi tu neradno ostať dlhšie, najmä ak nenadŕža secesionistom. V Texase teraz šarapatia ľudia, ktorí radi lovia v kalnej vode. Je to všelijaká neužitočná a nebezpečná zberba. O jej pôvode a cieľi nevie nikto nič. Všade počuť o násilnostiach, o prepadoch a ukrutnostiach, ale vinníkov nikto nepozná. Zmiznú vždy bez stopy, tak ako prišli, a polícia je v týchto prípadoch celkom bezradná,

– Azda sú to výčiny Ku-Klux-Klanu? – spýtal sa Old Death.

– Takto sa už mnohí spytovali. Pátrania posledných dní dokazujú, že pravdepodobne to všetko vystrája táto tajná

banda, Predvčerom našli v Hallestville dve mŕtvolý, na ktorých boli pripevnené kartičky s nápisom „Yankee-Hounds“ – „Yankeeski psi“, V neďalekom Shelby na smrť zbičovali istú rodinu, lebo ich otec slúžil pod velením generála Granta. Dnes som sa dozvedel, že pri Lyone našli čiernu kapucňu, na ktorej boli prišité dva kusy bielej látky zostrihnuté v podobe jašterice,

– Sto hromov! Také masky nosia Ku-Klux-Klanci!

– Áno, zahalujú si tváre čiernymi kapucňami, na ktorých sú biele figúry. Každý jednotlivec má zvláštnu figúru, podľa ktorej ho poznajú, lebo nesmú vedieť mená svojich druhov.

– Môžeme teda čakať, že tajný sväz začne šarapať aj tu. Dávajte si pozor, don Cortesio! Iste prídu aj sem. Najprv boli v Hallestville a potom sa našla kapucňa v Lyone. Teda sú čoraz bližšie, všakže?

– Tak je, seňor, máte pravdu. Odo dneška budem dvere a okna ešte starostlivejšie zatvárať a budem mať vždy poruke nabitú pušku.

– To urobíte veľmi dobre. Týchto lotrov neslobodno šetriť, lebo ani oni nešetria nikoho. Kto sa im vzdá bez boja a ráta s ich milosrdenstvom, veľmi sa sklame. Ja by som sa s nimi zhováral iba prachom a olovom, Ostatne ani tu v hostinci nebolo bezpečne. Videli sme tam gentlemanov, ktorým veru nemožno ani trochu dôverovať. Urobili by ste múdro, keby ste starostlivo ukryli všetko, čo by mohlo prezradiť, že držíte s Juarezom. Urobte tak ešte dnes. Lepšie je vykonať raz zbytočne nejakú vec z opatrnosti, než sa pre malú nedbalosť dať zbičovať, alebo dokonca zastreliť. Myslím, že teraz sme si u vás už všetko vybavili. Zajtra ráno sa opäť uvidíme. Alebo máte nám ešte dnes dačo povedať?

– Nie, seňori. Pre dnešok sme skončili. Veľmi sa teším, že som vás spoznal, a dúfam, že neskoršie počujem o vás mnoho dobrého. Som presvedčený, že u Juareza nájdete šťastie a budete rýchlo postupovať

S týmito slovami nás prepustil. Podal nám priateľsky ruku a šli sme, Keď sa za nami zatvorili dvere a kráčali sme

k bytu Langeho, nemohol som sa už zdržať, mierne som Old Deatha šťuchol do rebier a povedal som:

– Ale, master, čo vám to prišlo na um, že ste toho seňora tak balamutili! Veď ste luhali ako najatý.

– Tak? Ha! Tomu vy nerozumiete, sir! Mohol nás predsa odmietnuť. Preto som sa pousiloval vzbudiť v seňorovi čo najväčší záujem o nás.

– A dokonca aj peniaze ste chceli prijať! To by bol zrejmy podvod.

– No taký zrejmy práve nie, lebo nevedel o ňom nič. Prečo by som nemal vziať, čo nám dobrovoľne ponúkol?

– Nie je predsa našim úmyslom zarobiť si tieto peniaze.

– Tak? No, v tejto chvíli to, pravdaže, nie je našim úmyslom. Ale odkiaľ viete tak presne, že sa nám nenaskytne príležitosť poslúžiť Juarezovi? Možno, že nebudeme mať iné východisko. No predsa uznávam, že máte pravdu. Dobre, že sme peniaze nevzali, lebo by sme sotva boli dostali pasy a odporúčajúci list. Najlepšie však je, že teraz vieme, ktorým smerom sa Gibson obrátil. Poznám tú cestu veľmi dobre. Skoro ráno vyrazíme a som presvedčený, že ho dohoníme. Keď ukážeme naše papiere, veliteľ oddielu sa nebude ani na chvíľočku zdráhať a obidvoch nám vydá.

U Langeho sme nemuseli klopať. Stál v otvorených dverách a opieral sa o veraje. Zaviedol nás do izby. Jej tri obloky boli zastreté silnými prikrývkami.

– Meššurs, nečudujte sa týmto záclonami – riekol. – Náročky som zastrel okná prikrývkami. Budeme sa rozprávať čo možno najtichšie. Ku-Klux-Klanci nemusia vedieť, že ste u nás,

– Videli ste tých ničomníkov?

– Len ich špiónov. Keďže ste boli tak dlho u seňora Cortesia, nudil som sa, a tak som vyšiel von, že vás tam počkám, aby ste nemuseli klopať. Tu som začul, že sa ktosi prikráda z tej strany, ako stojí hostinec, Privrel som dvere až na úzku škáru, aby som mohol cez ňu pozorovať, Prišli traja mužovia a zastali blízko dverí. Aj v tme som mohol

rozoznať, že majú veľmi dlhé, široké nohavice, voľné kabátce a tváre zahalené kapucňou. Každá kapucňa bola z tmavej látky, na ktorej boli jasné figúrky.

– Ach, takto sa maskujú Ku-Klux-Klanci!

– Celkom tak. Dvaja z tých troch zastali pri dverách. Tretí sa prikradol k obloku a pokúšal sa štrbinou nazrieť dnu. Keď sa vrátil, oznamoval, že v izbe je len mladík, pravdepodobne mladý Lange. Starý tam vraj nie je, ale na stole je prichystané jedlo. Tu jeden z tých dvoch poznamenal, že teraz budeme večerať a potom pôjdeme spať. Chceli obísť okolo domu, aby videli, kade by sa najlepšie dostali dnu. Potom zmizli za rohom. Zastreli sme rýchlo obloky a vtom ste prišli vy. Ale pre tých lotrov nesmiem zabudnúť, že ste mojimi hosťami. Sadnite si, jedzte a pite! Dnes budete mať slabú večeru, nuž ako u zálesáka, ale čo mám, to dám rád a vďačne. O nebezpečenstve, ktoré mi hrozí sa môžeme rozprávať aj pri jedle.

– Rozumie sa samo sebou, že vás v tomto nebezpečenstve neopustíme, – povedal Old Death. – A kdeže je váš syn?

– – Keď ste vychádzali z Cortesiovho domu, odkradol sa do tmy. Mám niekoľko dobrých priateľov, Nemcov, s ktorými môžeme rátať. Potajomky ich privedie sem. Dvoch z nich už poznáte. Sedeli v hostinci pri našom stole.

– Mali by sa však snažiť, aby sa sem dostali nepozorovane. Bude pre vás výhodné, keď si Ku-Klux-Klanci budú myslieť, že budú mať do činenia len s vami a s vaším synom.

– Nerobte si starosti! Títo ľudia už vedia, čo majú robiť, a ostatne aj Willovi som povedal, ako sa má správať.

Na večeru bola šunka, chlieb a pivo. Sotva sme začali jesť, počuli sme kňučanie psa; zdalo sa nám však, že je to o niekoľko domov ďalej.

– To je znamenie, – riekol Lange a vstal. – Naši ľudia sú tu.

Išiel otvoriť. Vrátil sa so svojím synom a s piatimi chlapmi, ktorí boli ozbrojení puškami, revolvermi a nožmi. Mlčky si posadali, kde a ako sa komu dalo. Nikto z nich neprehovoril slovo. Všetci sa dívali na obloky, či sú dobre zastreté. Takých ľudí sme potrebovali. Nehovoriť veľa, neplytvať slovami, ale konať – to je hlavné. Medzi nimi bol i jeden starý človek so sivými vlasmi a sivou bradou. Nespúšťal oči z Old Deatha a napokon sa mu prihovoriť:

– Prepáčte, master, Will mi povedal, s kým sa tu zídem. Veľmi som sa tomu potešil, lebo myslím, že sme sa už raz videli.

– Možno, – odpovedal stopár. – Už som mnohých ľudí videl.

– Nespomínate si na mňa?

Old Death sa pozorne zahľadel na hovoriaceho a potom povedal:

– Veru sa mi zdá, že sme sa už kdesi stretli, ale neviem sa rozpomenúť, kde to bolo.

– V Kalifornii, asi pred dvadsiatimi rokmi, a to v čínskej štvrti. Len si spomeňte! Hrali sme tam v karty o vysoké stávky a pritom sme fajčili ópium. Prehral som všetky svoje peniaze, asi tisíc dolárov. Ostala mi iba jediná minca. Tú som nechcel postaviť na kartu, ale prefajčiť a potom si vpáliť guľku do hlavy. Bol som náruživým hráčom a zmocňovalo sa ma zúfalstvo. Tu...

– Dobre, dobre! Spomínam si!– prerušil ho Old Death. – Netreba o tom hovoriť.

– Ba predsa, sir. Vy ste ma zachránili. Vyhrali ste polovičku sumy, ktorú som prehral. Odviedli ste ma nabok, vrátili ste mi peniaze a musel som vám svätosväte sľúbiť, že nikdy viac nebudem hrať a najmä že sa zrieknem ópia, ktoré si podmaňuje ľudí ako démon. Sľúbil som vám to a sľub som aj dodržal, aj keď mi to bolo ťažké. Vy ste môj záchranca, Medzitým som sa stal majetným človekom, a keď mi chcete urobiť veľkú radosť, dovoľte, aby som vám mohol tie peniaze vrátiť.

– Taký hlúpy nie som! – smial sa Old Death, – Dlho som bol hrdý na to, že som raz „vyparatil“ aj čosi dobrého. A toto povedomie nepredám za vaše peniaze. Keď raz zomriem, nevezmem so sebou nič, ale vôbec nič dobrého, iba tento jediný skutok, a ten si teda nedám zobrať. Rozprávajme sa o iných veciach, ktoré sú teraz naliehavejšie. Vtedy som vás vystríhal pred dvoma diablami, ktorých som, bohužiaľ, veľmi dobre poznal. Len svojej silnej vôli môžete ďakovať za záchranu. Nehovorme viac o tom!

Pri týchto scoutových slovách skrslo vo mne hrozné tušenie. V New Orleanse mi Old Death povedal, že mu matka ukázala cestu, vedúcu k šťastiu, ale on šiel radšej svojím vlastným smerom. Teraz sa vyjadril, že veľmi dobre pozná obidve strašné neresti: kartárstvo a fajčenie ópia. Poznal ich iba z toho, že pozoroval iných? Sotva. Domnieval som sa, že sám bol náruživým kartárom a hádam je ním ešte i dnes. A čo sa týka ópia, jeho zhubný vplyv sa zrejme prejavoval v Old Deathovej vychudnutej kostrovitej postave. Azda aj teraz potajomky fajčí ópium? Hádam nie, lebo fajčenie tohto jedu si vyžaduje veľa voľného času a toho scout nemal na našej ceste veľa. Ale možno, že ópium jedol. Zaiste ešte i teraz sa oddáva požívaniu tohto nebezpečného jedu. Keby sa ho bol zriekol, už by sa jeho telo bolo pomaly zotavilo z následkov. Začal som hľadiť na svojho druhá inými očami. Odteraz som si ho už nielen vážil, ale vo veľkej miere aj ľutoval. Ako asi bojoval proti tým dvom démonom! Aké musel mať zdravé telo, akého bystrého ducha, keď ich jed ešte dodnes celkom neznivočil. Čo sú všetky dobrodružstvá, ktoré prežil, všetky námahy a strádania v divočine proti bojom, ktoré sa museli odohrať v jeho duši! Možno bojoval proti týmto neúprosným, silným náruživostiam, ako indiánske plemeno odsúdené na vymretie bojuje proti múdrejším bledým tváram. Už zistilo, že ho v tomto boji stíha porážka za porážkou, a predsa sa bráni ďalej a stále odporuje, hoci už leží na zemi, Meno Old Death malo

odteraz pre mňa príšerný zvuk. Slávny scout je zasvätený záhube, proti ktorej telesná smrť je neopísateľné dobrodenie.

Posledné slová: „Nehovorme viac o tom!“ vyriekol Old Death tak dôrazne, že starý Nemeč sa neodvážil protirečiť a začal o inom:

– Well, sir! Teraz máme do činenia s nepriateľom, ktorý je práve taký zúrivy a neúprosný ako démoni kartárstva a ópia. Ale na šťastie môžeme ho ľahšie premôcť ako tie dve neresti, a aj ho premôžeme. Ku-KluxKlan je hrozny protivník, a my všetci sa musíme brániť, nielen ten, koho najprv a priamo napadne. Je to ohava, ktorá má tisíce a tisíce údov, Každý ohľad bol by chybou, Ktorá by sa nám neskoršie rozhodne vypomstila. Hneď pri prvom útoku musíme ukázať, že sme neúprosní. Ak sa tu Ku-Klux-Klancom podarí usadiť, tak sme stratení. Pustia sa do nás a postupne nás všetkých pohrdúsia. Preto sa domnievam, že by sme ich mali tak privítať, aby sa všetci poriadne vylákali a viac sa neodvážili prísť. Dúfam, že aj vy ste tej istej mienky.

Ostatní mu prisvedčili.

– Výborne, – pokračoval, pretože mu ako najstaršiemu prepustili slovo. – Teraz sa musíme tak pripraviť, aby sa im zámery nepodarili a aby sa proti nim samým obrátilo všetko, čo na nás chystali. Má niekto z vás nejaký návrh? Ak niekto prišiel na dobrú myšlienku, nech ju povie, počúvame ho.

Jeho oči a aj oči ostatných sa upreli na Old Deatha. Keďže bol skúseným zálesákom, iste vedel najlepšie zo všetkých, ako sa správať proti takým nepriateľom. V očiach, ktoré naňho hľadeli, videl očakávanie a tichú výzvu. Uškrnul sa, pokýval hlavou a riekol:

– Meššurs, keď ostatní mlčia, poviem teda niekoľko slov. Musíme počítať s okolnosťou, že prídu až potom, keď sa master Lange uloží spať. Ako ste zavreli zadné dvere? Na závoru?

– Nie. Na zámku, ako všetky ostatné dvere.

– Well. Isteže aj to vedia a kalkulujem, že majú pakľúče. Bola by to od nich neodpustiteľná chyba, keby ich nemali. Združenie má rozhodne aj členov, ktorí sú zámočníkmi a vedia zaobchádzať s pakľúčmi. Prídu celkom iste dovnútra a závisí len od nás, ako ich privítame.

– Rozumie sa samo sebou, že ich privítame s puškami v rukách. Hneď budeme na nich páliť.

– A oni na vás, sir! Záblesky vašich pušiek im prezradia, kde ste, kde stojíte. Nie, nestrieľať. Kalkulujem, že by to bola priam rozkoš zajať ich tak, aby pritom na nás nemohli strieľať.

– Myslíte, že je to možné?

– Veru hej, ba dokonca pôjde to pomerne ľahko. Schováme sa v dome a pustíme ich dnu. Len čo sa ocitnú vo vašej komore, zachlopíme za nimi dvere a zamkneme ich. Niekoľkí z nás budú strážiť pred dverami komory a iní zasa vonku pod oblokom. Nebudú môcť vyjsť, a jednoducho sa musia vzdať.

Starý Nemec pochybovačne pokrútil hlavou a energicky vyhlásil, že je za to, aby vlamačov postrieľali. Old Death pri týchto slovách starého Nemca prižmúril oko a vystruhol takú grimasu, že by sa boli iste všetci rozrehotali, keby polozenie nebolo bývalo také vážne.

– Sir, čo sa uškľabujete? – spýtal sa Lange. – Nesúhlasíte?

– Veru nie, master. Návrh nášho priateľa sa mi vidí veľmi praktický a iste sa dá ľahko uskutočniť. No kalkulujem, že to môže celkom inakšie vypáliť, než si predstavuje. Členovia tajného sväzu by si zaslúžili priam výprask, keby si tak počínali, ako sa on nazdáva. Domnieva sa, že všetci prídu naraz a predstavia sa pred naše pušky ako na defilírke. Keby tak urobili, nemali by v hlavách ani štipku rozumu. Som presvedčený, že otvoria tíško zadné dvere a potom pošlú dnu najprv iba jedného alebo dvoch chlapov, aby dom preskúmali. Pravdaže, tohto jedného alebo dvoch chlapíkov môžeme odstreliť. No ostatní by rýchlo zdúchli,

ale čoskoro by sa vrátili a vybavili by si, čo zameškali. Nie, sir, z tohto plánu nebude nič. Musíme ich pustiť dnu, všetkých do jedného. A potom ich lapiť. Pre takýto postup mám ešte aj iný a veľmi dôležitý dôvod. Aj keby sa váš plán dal uskutočniť, prieči sa mi postrieľať toľkých ľudí ako zajace. Veď by ani nestihli oľutovať svoje hriechy. Meššurs, sme ľudia. Chceme sa síce brániť proti ľuďom, a to tak, aby im prešla chuť vrátiť sa. Ale to môžeme urobiť aj menej krvavým spôsobom. Ak trváte na tom, že ich treba postrieľať ako divú zver, pre mňa za mňa urobte tak, ale ja a môj priateľ nechceme mať s tým nič. Odídeme a vyhladáme si iné miesto, kde sa vyspíme, aby sme neskôr nemuseli spomínať na túto noc s hrôzou a s výčitkami svedomia.

Hovoril mi priam z duše. jeho slová mali žiaduci účinok. Mužovia prikyvovali a starec povedal:

– Vaše dôvody sú celkom správne, sir! Myslel som si, že takéto privítanie by ich raz navždy vyhnalo z La Grange. Zabudol som však na zodpovednosť, ktorú by sme pritom vzali na seba. Preto by som rád prijal váš plán, keby som mal nádej, že sa podarí.

– Sir, každý plán, aj najlepší, môže stroskotať. Je to nielen ľudský postup, ale aj múdry, keď tých ľudí vpustíme dnu a zamkneme, aby sme ich živých dostali do rúk. Verte mi, takto to bude lepšie, omnoho lepšie, než keby sme ich postrieľali. Myslíte na to, že by ste uvalili na seba pomstu celého sväzu, keby ste zabili toľkých jeho členov. Ku- Klux- Klancov by ste takto nevyhnali z La Grange, ba naopak, ešte by ste ich sem pritiahli, aby ukrutne pomstili smrť svojich druhov. Prosím vás teda, prijmite môj plán. To je najlepšie, čo môžete urobiť; Aby sa vydaril, musíme byť čo najbedlivejší. Preto ešte raz obídem dom. Azda objavím niečo, čo by nám mohlo prospieť.

– Ale, sir, hádam by ste to ani nemuseli robiť, – poznamenal Lange. – Veď sám ste tej mienky, že tam iste postavili stráž. Ten muž by vás mohol vidieť.

– Mňa vidieť? – smial sa Old Death. – Také niečo mi ešte nikto nepovedal! Old Death predsa nie je taký hlúpy, aby sa dal vidieť, keď ukradomky obchádza nejaký dom alebo keď sa chce priplaziť k nejakému chlapovi! Master, to je smiešne! Ak máte kúsok kriedy, nakreslite mi tu na stôl pôdorys vášho domu a dvora, aby som sa podľa neho vedel orientovať. Vypustite ma cez zadné dvere a tam ma počkajte, až sa vrátim. Nebudem klopať, iba nechtami zaškrabem na dvere. Keď bude teda ktosi klopať, tak je to niekto iný a nesmiete ho vpustiť.

Lange vzal kúsok kriedy z rímsy nad dverami a nakreslil na stôl žiadaný pôdorys. Old Death si náčrt dôkladne prezrel a na znak uspokojenia sa blažene ušklábil. Obaja už odchádzali, boli práve pri dverách, keď sa Old Death ešte raz obrátil a spýtal sa ma:

– Sir, prikrádali ste sa už niekedy k človekovi?

– Nie, – odvetil som podľa dohovoru s Winnetouom.

– Tak máte teraz skvelú príležitosť vidieť, ako sa to robí. Ak chcete, môžete ísť so mnou.

– Počkajte, sir! – zamiešal sa do toho Lange. – To by bolo príliš smelé podujatie, vecí váš priateľ sám priznáva, že je v týchto veciach neskúsený. Ak urobí čo len malú chybu, stráž vás spozoruje a všetko sa tým pokazí.

– Nezmysel! Poznám síce tohto mladého mastera len krátky čas, ale viem, že až horí túžbou stať sa dobrým zálesákom. Vynasnaží sa, aby neurobil nijakú chybu. Hej, keby išlo o to, priplichtiť sa k nejakému indiánskemu náčelníkovi, rozhodne by som ho so sebou nevezal. Uisťujem vás však, že ani jeden statočný zálesák sa nezníži natoľko, aby vstúpil do Ku-Klux-Klanu. Preto sa nemusíme obávať, že by stráž Ku-Klux-Klancov bola taká vycvičená a šikovná, aby nás mohla lapiť. A keby nás aj spozorovali, bude tam predsa Old Death, aby chybu napravil. Chcem toho mladíka vziať so sebou, a aj pôjde so mnou! Poďme teda, sir! Ale nechajte svoje sombrero tu, aj ja tak urobím. Steblá, z ktorého je upletené, sú príliš jasné a mohli by nás

prezradiť. Sčešte si vlasy na čelo a vyhrňte si golier, aby ste mali tvár čo najviac zakrytú. Buďte stále pri mne a robte presne to, čo budem robiť ja. Rád by som videl toho Kluxa alebo Klexa, čo by nás spozoroval.

Nikto sa už neodvážil odporovať. A tak sme vyšli na chodbu a po nej sme sa dostali k zadným dverám. Lange nás vypustil. Dvere ticho otvoril a tak isto ticho ich za nami aj zavrel. Sotvaže sme sa ocitli vonku, Old Death sa pričupil a ja tiež. Zdalo sa, že chce očami prevítať tmu. Počul som, ako dlhými dúškami v'ahoval do nosa vzduch.

– Kalkulujem, že tu pred nami niet ani živej duše, – zašepkal mi a ukázal na dvor a na stajňu. – No predsa sa chcem presvedčiť. Musíme byť obozretní. Hádám ste sa ako chlapec učili napodobňovať cvrčka. Šúcha sa pritom steblo trávy medzi dvoma palcami.

Mlčky som mu prisvedčil.

– Tu pred dverami rastie tráva. Odtrhnite si steblo a čakajte, až sa vrátim. Nepohnite sa z tohto miesta. Keby sa však niečo stalo, zacvrlikajte. Hneď prídem.

Ľahol si na zem a štvornožky sa odplazil do tmy. Prešlo asi desať minút, kým sa vrátil. Nevidel som ho prichádzať, ale akýmsi šiestym zmyslom som vycítil, že sa blíži.

– Je to tak, ako som si myslel, – zašepkal mi. – Na dvore a za týmto prvým rohom niet ani živej duše. Ale za druhým rohom, kde je oblok spálne, akiste niekto stojí. Aj vy si ľahnite na zem a plazte sa za mnou. Ale nie azda na bruchu ako had, lež ako jašterica; musíte liezť iba na prstoch rúk a nôh. Nestúpajte na celé chodidlá, ale dotýkajte sa zeme iba končekmi prstov. Pôdu pred sebou najprv ohmatajte rukami, aby ste azda nezlomili nejaký konárik. A dobre si zapnite poľovnícku kazajku, aby sa azda jej okraj nešúchal po zemi... A teraz dopredu!

Odplazili sme sa až k rohu. Old Death tam zastal – a tak som zastal i ja. Po chvíli obrátil ku mne hlavu a zašepkal mi:

– Sú dvaja. Buďte opatrný!

Plazil sa ďalej a ja za ním. Zakrádal sa povedľa domového múru, ale potom odliezol až k drôtenému plotu záhrady, okolo ktorého sa ovíjalo divé hrozno a iné plazivé rastliny. Pozdĺž tohto plotu sme sa plazili rovnobežne so zadnou stenou domu, od ktorej sme boli vzdialení asi na desať krokov. V tomto priestore medzi nami a domom som čoskoro zazrel akúsi tmavú masu, ktorá sa veľmi podobala stanu. Ako som sa neskoršie dozvedel, bola to hromada fazuľových a chmeľových žrdi. Ktosi pri nich tíško hovoril. Old Death vystrel za mnou ruku a chytil ma za golier. Pritiahol ma k sebe, takže sa nám hlavy celkom dotýkali, a zašepkal mi:

– Tu sedia. Musíme sa dozvedieť, o čom sa rozprávajú. Vlastne by som mal ísť sám, lebo vy ste greenhorn, ktorý mi môže celú výpravu iba pokaziť. Ale dvaja počujú viacej ako jeden. Trúfate si nebadane sa k nim tak blízko priplaziť, aby ste ich počuli?

– Áno, – odpovedal som.

– Tak sa o to pokúsime. Vy sa k nim priplazte z tejto strany a ja z druhej. Keď už budete blízko, položte si tvár na zem, aby nezbadali lesk vašich očí. Ak by vás predsa spozorovali, ak by napríklad začuli váš hlasitý dych, tak ich hneď musíme zneškodniť.

– Zabijeme ich? – zašepkal som.

– Nie, museli by sme ich zabiť potichu, teda nožom, a taký obratný vy nie ste. Nemôžeme si dovoliť výstrel z revolvera. Len čo zbadajú niektorého z nás, hneď sa vrhnem na jedného a vy na druhého. Oboma rukami mu stisnete hrdlo, aby nevydal ani hlások. Pritom ho musíte strhnúť na zem. Čo s nimi urobíme, to vám poviem potom. Len nijaký lomoz! Viem, že ste mocný chlapík, ale trúfate si potichu zložiť jedného z tých oplanov?

– Pravdaže, – odvetil som,

– Teda dopredu, sir,

Obišiel hrbu žrdi a plazil sa k nim z jednej strany, kým ja som sa k nim prikrádal zasa z druhej. Napokon som sa dostal

k pyramíde žrdi, Obidvaja lotri sedeli tesne vedľa seba s tvármi obrátenými k domu. Podarilo sa mi celkom nečujne natoľko sa k nim priblížiť, že som mal hlavu od najbližšieho len asi pol metra. Teraz som si ľahol na brucho a tvár som si položil do dlaní. Ako som čoskoro zbadal, malo to dve výhody. Po prvé, nemohla ma prezradiť pleť mojej tváre, ktorá sa jasnejšie odrážala v tme, a po druhé, v tejto polohe som mohol oveľa lepšie počuť než so zdvihnutou hlavou. Hovorili rýchlo a ich šepot bol zrozumiteľný na niekoľko krokov.

– Kapitánovi dáme pokoj, – riekol ten, ktorý mi bol najbližšie. – Vyhnal vás síce z lode na breh, ale keď sa na to rozumne dívame, konal iba svoju povinnosť. Vieš, Locksmith, aj on je síce prekliaty Nemec, ale keď ho zahrdúsime, to nám nepomôže, iba poškodí. Ak sa chceme tu v Texase usadiť a aj udržať, nesmieme si to rozhádzať s námorníkmi.

– Dobre! Ako chcete, kapitán. Ten Indián nám ušiel, aspoň sa tak nazdávam. Ani jeden Indián neostane trčať v La Grange celú noc, aby čakal na odchod lode. Ale tí dvaja sú ešte tu; myslím tých nemeckých psov, ktorých sme chceli obesiť. Sú to špióni a musíme ich zlynčovať. Keby sme len vypátrali, kde sú. Ušli z hostinca cez oblok, tí zbabelci. Zmizli bez stopy.

– Ved' zistíme, kde sú. Slimák iba preto ostal v hostinci. Nebude mať pokoj, kým sa nedozvie, kde sú. Je to prefíkaný chlapík. Len jemu môj zeme ďakovať za zprávu, že Lange dostal od Mexičana peniaze za dom. Urobíme teda dobrý obchod a pritom budeme mať aj skvelú zábavu. Mladý bojoval proti nám ako dôstojník, a preto musí odvisnúť. Starý ho poslal k vojsku, a preto nám musí za to zaplatiť. Neobesíme ho. Tak ho zbičujeme, že mu bude mäso visieť z chrbta. Potom ho vyhodíme na ulicu a jeho chajdu zapálime.

– Z toho nebude mať škodu, lebo dom mu už nepatrí, – odvetil druhý.

– Tým väčšmi sa bude zlosť Mexičan a iste už nikoho viac nepošle cez Rio Grande k Juarezovmu vojsku. Urobíme s Langem poriadok a dáme mu poriadnu príučku, aby na ňu pamätal až do smrti. Naši ľudia už vedia, čo má ktorý z nich robiť. Ale si naozaj presvedčený, Locksmith, že sa tvoje kľúče hodia?

– Kapitán, neurážajte ma! Rozumiem sa do svojho remesla. Dvere, cez ktoré sa chceme do tohto domu dostať, sa dajú celkom ľahko otvoriť mojím pakľúčom.

– V poriadku. Len keby tí chlapi šli čím skôr drichmať. Naši ľudia budú iste už netrpezliví, lebo v tom bazovom krovisku za stajňou sa čertovsky zle sedí. Langeovci tam odhadzovali všetky črepy. Rád by som bol, keby si čím skôr mohol odísť a dať znamenie našim kamarátom. Ešte raz pôjdem počúvať k okenici, či tie nemecké nočné sovy ešte stále nie sú v posteli.

Kapitán vstal a tíško odišiel k jednej okenici na obývacej izbe. Jeho spoločníci ho nazývali kapitánom. Toto pomenovanie ako i rozhovor, ktorý som práve vypočul, ma utvrdili v domnienke, že je to vodca. Druhého volali Locksmith. To značí zámočník. Možno sa naozaj tak menoval, ale pravdepodobne bol zámočníkom, pretože povedal, že vie dobre narábať pakľúčmi. A práve teraz sa trochu pohol. Počul som slabé zaštrnganie. Má pri sebe kľúče. Z týchto myšlienok ma vyrušil Old Death. Slabo ma potiahol za nohu. Odplazil som sa kúsok nazad. Old Death ležal za žrdami. Priblížil som tvár k jeho tvári. Potichu sa ma spýtal, či som všetko počul a rozumel,

Prisvedčil som.

– Tak vieme, na čom sme. Vyparatíme týmto oplanom taký kúsok, že budú nad ním dlho krútiť hlavami! Len keby som sa mohol na vás spoľahnúť.

– Skúste to so mnou! Čo mam robiť? – odpovedal som.

– Zdrapnúť jedného z tých chlapíkov za gágor.

– Well, sir, urobím to.

– – Dobre. Aby ste si však boli celkom istý, vysvetlím vám, ako si máte počínať. Počúvajte!... Azda len nepríde sem za žrde!

Kapitán sa práve vracal od okenice. Mali sme šťastie, pretože hneď si zase sadol na staré miesto.

Od Death nepokladal za potrebné počúvať ich ďalej. Zašepkal mi:

– Nuž teda poviem vám, ako máte toho oplana zdrpnúť. Doplazíte sa k nemu od chrbta. Keď polohlasne zavolám, schytíte ho oboma rukami za hrdlo, ale správne, rozumiete? Obidva vaše palce na jeho šiji sa musia končekmi dotýkať a ostatnými ôsmimi prstami, štyrmi z každej strany, mu stisnete hrdlo. Týmito ôsmimi prstami mu musíte stlačiť gágor z celej sily.

– To by sa zadusil.

– Ale kdeže! Človek sa tak rýchlo nezadusí. Oplani, lotri a podobná čeliadka patria do triedy šeliem, ktorá má neobyčajne tuhý život. Keď ho už budete pevne držať, stlačíte ho na zem, lebo tak bude váš stisk silnejší. Len aby ste všetko robili správne! Ako sme už povedali, doplazíte sa za neho. Nesmiete ho azda stiahnuť k sebe, ale musíte ho stlačiť k zemi, a to smerom naľavo, aby padol na bok a potom na brucho. A hneď sa naňho zvalíte. Tak ho zdoláte najistejšie. Keďže ste nie zvyknutý na takéto zápasnícke hmaty, možno sa mu predsa vyderie z hrdla nejaký zvuk. Najviac, ak sa mu podarí krátko a zúfalo vykriknúť „bé“. Potom stíchne a budete ho držať tak dlho, až prídem. Dokážete toto všetko?

– Pravdaže. Neraz som sa už kľbčil.

– Kľbčil, – posmieval sa mi Old Death. – To neznamená nič, vôbec nič. Ak chcete položiť kapitána, musíte si uvedomiť, že je pomerne vysoký. Sir, robte česť svojmu učiteľovi! Aby vás tí dnu nevysmiali! Teda dopredu! Čakajte potom na moje zavolanie!

Zase sa odo mňa odplazil. Liezol som zase na miesto, kde som predtým ležal, ba prikradol som sa ku kapitánovi

ešte bližšie. Pritiahol som kolená k telu, aby som sa rýchlo mohol narovnať

Obaja Ku-Klux-Klanci pokračovali v rozhovore. Zlostili sa, že musia dlho čakať, a to nielen oni sami, ale aj ich spoločníci. Potom spomenuli nás dvoch a tešili sa, že Slimák už vypátra, kde sme. Tu som začul pritlmený hlas Old Deathov:

– Ved' sme tu, meššurs! Dávajte predsa pozor!

Hneď som vyskočil za kapitánovým chrbtom. Schytil som mu krk, ako mi to scout povedal. Prstami som mu pevne stisol hrdlo. Potom som ho stlačil nabok a na zem. Kolenom som ho ešte väčšmi pritlačil, takže zaryl tvárou do zeme. Nato som mu kľakol na chrbát. Nevydal ani hlások. Kŕčovite šklbol rukami a nohami a potom už ležal ticho. Vtom sa pri nás učupila akási postava.

Bol to Old Death. Rukoväťou revolvera udrel rýchlo kapitána do hlavy a potom povedal:

– Pustite ho, sir, lebo sa naozaj zadusí! Ako začiatočník nepočínali ste si zle. Zdá sa mi, že máte skvelé schopnosti. Kalkulujem, že raz bude z váš preslávený zločinec, alebo poriadny zálesák. Vezmite chlapa na plece a poďme!

Prehodil som si na plece jedného, on zase druhého, ktorého omráčil, Kým som ja mal robotu s kapitánom. Vrátili sme sa k zadným dverám. Old Death na ne zaškrabal podľa dohovoru. Lange nás vpustil.

– Čo to nesiete? – spýtal sa potichu, keď v tme rozoznal, že nesieme akési bremená.

– Uvidíte, – odvetil Old Death veselo. – Zamknite a poďte dnu!

Ako sa všetci chlapi zadivili, keď sme položili našu korisť na dlážku!

– Sto hromov! – vyhrkol starý Nemec. – Ved' sú to dvaja Ku-Klux-Klanci! Mŕtvi?

– Dúfame, že nie, – odpovedal scout, – Uvidíte, ako dobre som urobil, keď som vzal so sebou tohto mladého мастера. Dobre sa držal. Ba dokonca premohol vodcu bandy.

– Vodcu? Ach, to je skvelé! Ale kde trčia jeho ľudia? A prečo ste týchto dvoch priniesli sem?

– Musím vám to ešte aj vysvetľovať? Ved' sa to dá celkom ľahko uhádnuť. Ja a tento mladý sir oblečíeme si šaty obidvoch lotrov a privedieme sem bandu, ktorá sa skrýva za stajňou.

– Vari vás čert pokúša? Môžete na to doplatiť životom. Čo, ak zistia, že ste nepraví Ku-Klux-Klanci?

– To nezistia, – odvetil môj priateľ rozvážne, – Old Death je prešibaný chlapík a tento mladý master nie je celkom taký hlúpy, ako vyzerá.

Old Death vyrozprával, čo sme vypočuli a čo sme vykonali. Potom vyložil svoj plán. Mal som zastupovať Locksmitha, ísť za stajňu a priviesť Ku-Klux-Klancov do domu. On si zasa chcel obliecť kapitánove šaty, lebo bol práve taký vysoký ako kapitán a chcel si zahrať na vodcu bandy.

– Rozumie sa samo sebou, – doložil Old Death, – že budeme hovoriť pošepky. Pri šepkaní sú všetky hlasy rovnaké.

– Nuž ak sa na to chcete odvážiť, urobte tak! – riekol Lange. – Neponesiete na trh naše kože, ale vaše vlastné. Čo však máme zatiaľ robiť my?

– Ponajprv tíško vyjdete a prinesiete niekoľko silných kolov alebo žrdí, ktorými podoprieme dvere komory, aby ich tí oplani zdnuka nemohli otvoriť. Hneď potom zhasnete svetlo a schováte sa v dome. To je všetko, čo máte urobiť. Čo bude potom, to nemôžeme teraz ešte rozhodnúť.

Otec a syn vyšli na dvor po koly. Zatiaľ sme obidvoch zajatcov vyzliekli. Mali čierne preoblečenie, na ktorom boli prišité biele odznaky. Kapitán mal na kapucní, na hrudi a na stehnách obraz dýky. Locksmith mal na tých istých miestach obraz kľúčov. Dýka teda bola odznakom vodcu. Ku-Klux-Klanca, ktorý sedel v hostinci, aby vypátral náš pobyt, volali Slimákom! Teda iste bude na jeho preoblečení odznak slimáka. Práve keď sme kapitánovi vyzliekali nohavice,

prišiel k sebe. Tieto ku-klux-klanské nohavice mali taký strih ako nohavice švajčiarskych horalov a Kapitán ich mal natiahnuté na vlastných nohaviciach. Kapitán hľadel zmätene a prekvapene dookola. Chystal sa vyskočiť a siahol si k boku, kde mal predtým puzdro s revolverom. Old Death ho však rýchlo stlačil zase dolu. Oprel mu o prsia hrot zálesáckeho noža a vyhrážal sa mu:

– Len pokoj, kamarát! Opoväž sa čo len pípnuť alebo pohnúť a táto krásna oceľ sa ti vborí do tela.

Ku-Klux-Klanec bol vyše tridsaťročný. Mal vojensky pristrihnuté fúzky. Podľa tmavej, dost' vyžitej tvári s ostrými črtami dalo sa predpokladať, že je južan. Oboma rukami si chytil boľavé miesto na hlave, kde ho zasiahla rukoväť revolvera, a spýtal sa:

– Kde som? Kto ste?

– Tu býva Lange, ktorého ste chceli prepadnúť. Ja a tento mladý muž sme Nemci, ktorých pobyt mal Slimák vypátrať. Vidíš, otcitol si sa tam, kam ťa hnala túžba.

Zajatec zovrel pery a divo, ale pritom vyľakane sa díval dookola. Vtom sa vrátil Lange so synom. Priniesli niekoľko kolov a zároveň aj píľku.

– Povrazov tu máme dost', – povedal starý Lange. – Mohli by sme zviazať aj dvadsať mužov.

– Zatiaľ dajte povrazy len pre týchto dvoch.

– Nie, zviazať sa nedám! – zvolal kapitán a znovu sa pokúsil vstať. Ale Old Dealh mu ešte silnejšie pritlačil nôž k hrudi a riekol:

– Neopoväž sa hýbať! Zabudli ti povedať, kto som. Volajú ma Old Death, a iste teda vieš, s kým máš do činenia. Alebo sa azda domnievaš, že som priateľ otrokárov a Ku-Klux-Klancov?

– Vy ste... Old... Old Death? – vyjachtal kapitán náramne prekvapený.

– Áno, kamarát, ja som to! A teraz si už nebudeš robiť zbytočné nádeje. Viem, že si chcel mladého Langeho obesiť a jeho otca zbičovať tak, aby mu až mäso viselo z chrbtu.

Potom si chcel zapáliť dom. Ak ešte očakávaš od nás nejaké ohľady, budeš ich mať len v tom prípade, ak sa zmieriš so svojím osudom.

– Old Death, Old Death, – opakoval kapitán bledý ako mŕtvola. – Tak je so mnou koniec.

– Ešte nie. My nie sme suroví vrahovia ako vy. Necháme vás nažive, ak sa vzdáte bez boja. No ak sa nevzdáte, zajtra môžeme pohádzať vaše mŕtvoly do rieky. Teraz ti oznámim svoje požiadavky. Ak budeš podľa nich konať, môžete navždy odísť z tohto kraja a pre mňa za mňa hoci aj z Texnsu. Ak pohrdneš mojou radou, je po vás. Teraz sem privediem tvojich ľudí. Budú teda našimi zajatcami ako ty. Rozkážeš im, aby sa vzdali. Ak to neurobíš, postrieme vás ako divé holuby na strome.

Ku-Klux-Klanca zviazali a strčili mu do úst vreckovku. Aj druhý sa prebral, ale pokladal za múdrejšie neprerieknuť ani slovo. Aj jeho zviazali a vopchali mu do úst vreckovku. Potom ich obidvoch odniesli do spálne a uložili do postelí, kde spával Lange a jeho syn. Tu ich poviažali ešte pevnejšie, takže sa nemohli ani pohnúť, a zakryli ich až po krk.

– Tak, – smial sa Old Deatli. – Teraz sa už komédia môže začať. Ako sa budil tí oplani čudovať, keď v týchto pokojných spáčoch spoznajú svojich druhov! Bude to pre nich náramná radosť! Ale povedzte, master Lange, ako by sa to dalo zariadiť, aby sme sa mohli zhovárať s tými ľuďmi, keď ich už budeme mať, ale zhovárať tak, aby nás nemohli vidieť, ani chytiť. My ich však musíme dobre pozorovať.

– Hm, – zamyslel sa starý Lange. Potom ukázal na povalu. – Odtiaľ zhora by sme sa mohli na nich dívať. Povala sa skladá len z jednej vrstvy dosák. Mohli by sme niektorú dosku odstrániť.

– Tak poďte všetci nahor a vezmite si so sebou aj zbrane. Vyjdete po schodoch a ostanete tam dotiaľ, kým bude treba. Ale najprv si musíme pripraviť vhodné koly, ktorými podoprieme dvere.

Niekoľko drúkov rozpílili na kratšie kusy, aby vyhovovali svojmu účelu, a uložili ich neďaleko dverí. Obliekol som si Locksmithove nohavice a blúzu a Old Death si zase navliekol kapitánove šaty. Vo vrecku mojich nohavíc bol železný kruh s hrbou pakľúčov.

– Vôbec ich nesmiete použiť, – povedal Old Death. – Nie ste zámočníkom ani vlamačom a svojou nešikovnosťou by ste sa pritom len prezradili. Musíte si teda vziať so sebou pravé kľúče. Potom budete predstierať, že otvárate pakľúčom. Vezmeme si so sebou nože a revolvery. Naše pušky vezmú títo páni. Zatiaľ čo si my vonku budeme vybavovať svoju úlohu, oni odtrhnú z povaly niektorú dosku. Ale potom musia zahasit' všetky svetlá.

Všetci prikývli, že tak urobia. Potom nás vypustili. Zamkol som dvere zvonku. Mal som pri sebe kľúč od domových dvier, od izby a komory. Old Death ma teraz ešte dôkladnejšie poučoval než pred chvíľou. Keď sme počuli praskot dosky, ktorú odtrhovali na povale, rozišli sme sa. Old Death išiel k zadnej časti domu, kde stála kopa žrdi, a ja som sa pobral cez dvor, aby som priviedol svojich milých kamarátov. Kráčal som k stajni. Nešiel som potichu, lebo som chcel, aby ma počuli a oslovili. Keby som ich ja oslovil prvý, mohol by som azda urobiť nejakú chybu.

Vo chvíli, keď som chcel zahrnúť za roh, vstala zo zeme postava, o ktorú som sa takmer potkol.

– Stop! – povedal muž. – To si ty, Locksmith?

– Yes, už môžete všetci prísť, ale potichu.

– Oznamim to poručíkovi. Počkej tu!

Zmizol. Teda majú aj poručíka! Zdá sa, že Ku-Klux-Klan je vojenská organizácia. Nečakal som ani minútu, keď prišiel druhý muž. Tíško mi povedal:

– Ale to trvalo! Drichmú už konečne ti prekliati Nemci?

– Áno! Trvalo to dlho, ale teraz spia ako dudky. Vyslopali celý džbán brandy.

– Budeme teda mať ľahkú robotu. Ako to bude s dverami?

– Mám výborné pakľúče,

– Tak pôjdeme. Polnoc sa už minula a čoskoro sa začne aj u Cortesia harmatanec, ktorý sme určili na jednu hodinu po polnoci. Ved' nás!

Množstvo zakuklených postáv sa vynorilo za ním. Všetci ma nasledovali. Keď sme prišli k domu, tíško k nám pristúpil aj Old Death. V tme nebolo možno rozoznať jeho postavu od kapitánovej.

– Máte nejaké zvláštne rozkazy, kapitán? – opýtal sa poručík.

– Nie, – odpovedal Old Death pevným, prirodzeným hlasom. – Všetko zariadime podľa toho, ako to bude dnu. Nože, Locksmith, pokús sa otvoriť dvere!

Pristúpil som k dverám a držal som v ruke pravý kľúč. No predstieral som, že skúšam viaceré. Keď som napokon otvoril, stal som si k Old Deathovi a vpustili sme ostatných dnu. Aj poručík ostal pri nás. Keď už všetci potichu vošli, opýtal sa:

– Máme vytiahnuť lampáše?

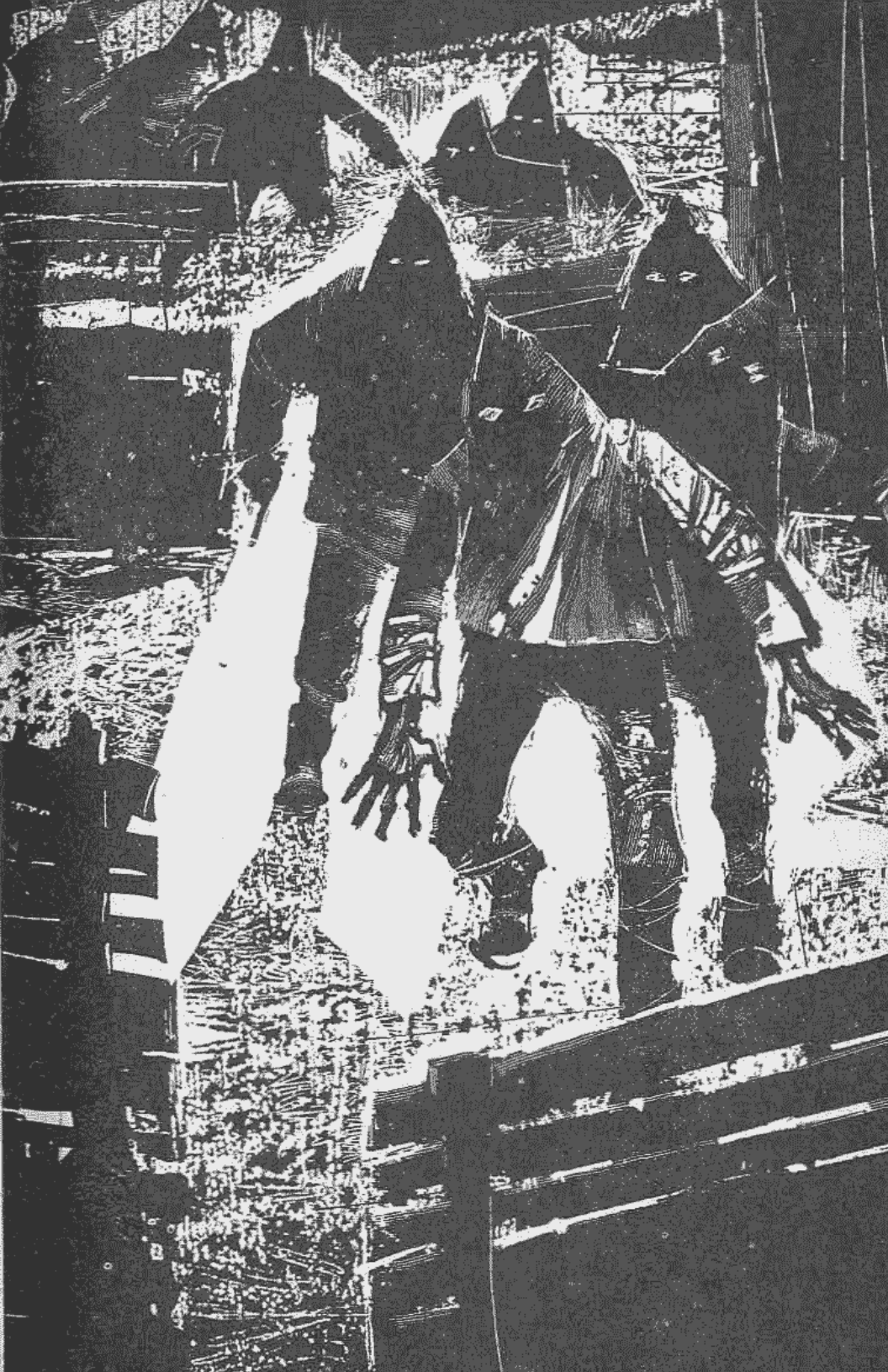
– Zatiaľ len váš.

Teraz sme vošli aj my. Opäť som zavrel dvere, ale nezamkol som. Poručík vytiahol z vrečka svojich širokých nohavíc horiaci zlodejský lampáš. Na poručíkovom odeve boli biele odznaky v podobe zálesáckeho noža. Napočítali sme pätnásť osôb. Každý mal inakší odznak. Boli tu gule, polmesiac, kríže, hady, hviezdy, žaby, kolesá, srdcia, nožnice, vtáky, štvornohé zvieratá a všelijaké inakšie figúry. Zdalo sa, že poručík rád rozkazuje. Kým ostatní nehybne stáli, svietil lampášom do každého kúta a napokon sa spýtal:

– Nepostavíme tu k dverám stráž?

– Načo? – odpovedal Old Death. – To vôbec nie je potrebné. Nech Locksmith zamkne, potom sa nikto nedostane dnu.

Hneď som zamkol. Aby však poručík dačo nezvetril, nechal som kľúč vo dverách.

– Musíme všetci dnu, – povedal teraz Old Death. – Kováč i jeho syn sú mocní ako medvede.

– Dnes ste akýsi inakší, kapitán!

– Pretože sú teraz inakšie okolnosti. Napred!

Postrčil ma k dverám. Tam som zase musel hrať tú istú komédiu. Predstieral som, že nemôžem hneď nájsť vhodný kľúč. Napokon som odomkol a všetci sme vošli. Old Death, vzal poručíkovi lampáš z ruky a posvietil na dvere komory.

– Teraz sem! – povedal. – Ale potichu, potichu!

– Máme vytiahnuť aj ostatné lampáše?

– Nie, až v komore.

Old Deathovi záležalo na tom, aby Ku-Klux-Klanci privčas nespoznali „sladko snívajúcich spáčov“. Pätnásť osôb by sa zmestilo v komore. Išlo len o to, všetkých dostať dnu, aby sme nemuseli väzniť niektorých ešte aj v izbe. Dvere komory som otváral ešte pomalšie a zdanlivo opatrnejšie. Konečne sa dvere otvorili. Old Death osvietil lampášom spáľňu, nazrel dovnútra a zašepkal:

– Spia, rýchlo dovnútra! Ale potichu, potichu! Poručík, napred.

Neposkytol mu čas na zaváhanie alebo rozmýšľanie. Postrčil ho dopredu a ostatní šli hneď za poručikom na prstoch. Len čo bol posledný dnu, prichlopil som dvere a otočil kľúčom.

– Rýchle koly! – povedal Old Death.

Ležali tu. Boli práve dosť dlhé, aby sme ich mohli šikmo vkliesniť medzi obločný rám a dvere. Urobili sme tak a teraz by dvere zdnuka nebol vyvalil ani slon. Po tejto práci náhlil som sa na schody.

– Ste tu? – zvolal som nahor. – Sú v pasci, zíd'te!

Rýchlymi skokmi sa hnali dolu.

– Všetci sú v spálni. Traja z vás nech vyjdú von pod oblok a podprú ho drúkmi. Kto by chcel zo spálne vyjsť, do toho vpáľ'te guľku.

Znovu som otvoril zadné dvere a traja muži vybehli. Ostatní ma nasledovali do obývacej izby. Zatiaľ v spálni vznikol náramný hurhaj. Napálení lotri zbadali, že sú zamknutí. Vytiahli lampáše a pri ich svetle zistili, kto vlastne leží v jednej i druhej posteli. Teraz kliali a divoko revali. Päťami búchali na dvere.

– Otvorte, otvorte, lebo vám všetko dodrúžgame, – kričali. Keď ich hrozby nemali nijaký účinok, pokúsili sa vylomiť dvere. Ale tie nepovolili, podpory držali pevne. Potom sme počuli, že otvorili oblok a pokúsili sa vyraziť okenicu.

– Nejde to, – nahnevane zvolal jeden z nich. – Voľáčím ju zvonku podopreli,

Tu sme počuli, ako vonku ktorýsi z našich ľudí výhražne zakričal:

– Preč od okenice, ste zajatcami! Kto vyrazí okenicu, toho hneď zastrelíme,

– Áno, – doložil Old Death mocným hlasom z izby. – Aj dvere sme obsadili. Je nás dost', aby sme vás všetkých mohli poslať na druhý svet. Opýtajte sa svojho kapitána, čo máte robiť.

A mne zašepkal: – Poďte so mnou na povalu! Zoberte si lampáš a pušku. Ostatní nech tu zažnú lampu.

Vyšli sme na povalu do malej komôrky, ktorá bola práve nad spálňou. Veľmi ľahko sme našli vylomenú dosku. Zastrelili sme lampáš a odložili kapucne. Potom sme zdvihli dosku a mohli sme hľadiť dolu do spálne, ktorú osvetľovalo niekoľko lampášov.

Ku-Klux-Klanci tu stáli tesne popri sebe. Obom zajatcom sňali putá a vytiahli im z úst vreckovky. Kapitán čosi hovoril svojim ľuďom. Rozprával potichu, ale, ako sa zdalo, veľmi dôrazne.

– Oho! – povedal poručík hlasnejšie. — Máme sa vzdať? Koľko je našich nepriateľov?

– Viacej než dost'. Za päť sekúnd vás môžeme všetkých postrieľať! – zvolal Old Death nadol.

Očí všetkých sa upreli dohora. Práve v tej chvíli sme počuli vonku výstrel a potom ešte jeden. Old Death hneď pochopil, čo to značí, a za raz to využil.

– Počujete? – pokračoval. – Aj naproti u Cortesia odháňajú vašich kompánov guľkami. Celá La Grange je proti vám. Vedeli sme veľmi dobre, že ste tu a pripravili sme vám privítanie, o akom sa vám ani nesnívalo. Nepotrebujeme tu nijaký Ku-Klux-Klan. V izbe vedľa nás stoja dvanásť, vonku pod oknom šiesti a nás tu hore je taktiež šesť. Ja som Old Death, rozumiete! Dám vám desať minút na rozmyslenie. Ak zložíte zbrane, budeme s vami zaobchádzať zhovievavo. Ale ak sa nevzdáte, všetkých vás postrieme. Nemám viac čo povedať, to je moje posledné slovo. Rozmyslite si to!

Opäť položil dosku na staré miesto a zašepkal mi do ucha:

– Teraz rýchlo dolu, musíme pomôcť Cortesiovi!

Odviedli sme dvoch chlapov z izby. Ostal tam iba Lange so svojím synom. Ďalších dvoch sme zase vzali pred obloka. Tam zatiaľ postačí jeden strážca. Boli sme teda piati. Práve zahučal ďalší výstrel. Prebehli sme na druhú stranu a uzreli sme tam štyri zakuklené postavy. Ďalší štyria práve pribiehali od zadnej časti Cortesiovho domu. Jeden z nich zvolal hlasnejšie, než chcel:

– Aj tam vzadu strieľajú. Nedostaneme sa dnu.

Ľahol som si na zem a plazil som sa bližšie. Tu som počul, ako jeden z tých, čo stáli vpredu, odpovedal:

– Do čerta, máme smolu! Kto to mohol tušiť. Mexičan zvetril nebezpečenstvo a pozobúdza výstrelmi všetkých ľudí. Už všade zažívajú svetlá. Za nami počuť kroky. O niekoľko minút nám budú za päťami. Ponáhľajme sa! Vyrazme kolbami dvere. Dobré?

Nečakal som na odpoveď, ale rýchlo som prebehol ku svojim druhom a prosil som:

– Meššurs, rýchlo zaútočme kolbami na tú bandu! Chcú vylomiť dvere u Cortesia.

– Well, well! Smelo do toho! – znela odpoveď. O chvíľočku už aj padali údery akoby z oblakov na prevrapených Ku-Klux-Klancov. S revom ušli. No štyria z týchto oplanov, poriadne zasiahnutí, nevládali ujst'. Odzbrojili sme ich a potom Old Death prikročil k dverám Cortesiovho domu a zaklopal.

– Kto je tam? – spýtal sa hlas zdnuka.

– Old Death, seňor. Zahnali sme tých lotrov, aby vás neobťažovali. Už sú preč, otvorte!

Dvere sa trochu poodchýlili. Mexičan spoznal scouta, hoci mal ešte na sebe kapitánove nohavice a blúzu, a spýtal sa:

– Naozaj sú preč?

– Za horami-dolami. Štyroch sme zajali. Strieľali ste?

– Áno. To bolo moje šťastie, že ste ma vystríhali, inak by sa mi bolo zle povodilo. Ja som strieľal tu vpredu a môj černochoch zase v zadnej časti domu, takže sa nemohli dostať dnu. Pravdaže, videl som aj vás, ako ste na nich zaútočili.

– Áno, zachránili sme vás, ale teraz nám zasa vy poďte pomáhať! K vám sa už nevrátia, ale my máme na druhej strane ešte pätnásť takýchto lotrov a nechceme, aby nám zdupkali. Váš černochoch môže zatiaľ bežať z domu do domu a urobiť poplach. Celá La Grange musí byť na nohách, aby sme tým oplanom poriadne posvietili na cestu.

– Teda nech najprv zaskočí k šerifovi. Počúvajte, prichádzajú ľudia! Hneď budem u vás, seňor.

Vrátil sa do domu. Sprava prichádzali dvaja mužovia s puškami v rukách a spytovali sa, čo značia tie výstrely. Keď sme im všetko vysvetlili, hneď boli ochotní pomáhať. Dokonca ani tí občania z La Grange, ktorí boli secesionistického zmysľania, nedržali s Ku-Klux-Klancami, Vyčíňanie týchto lotrov muselo vzbudiť odpor všetkých politických strán. Štyroch domlátených sme chytili za golier a odvieďli na druhú stranu do Langeho izby. Lange nám oznamoval, že sa Ku-Klux-Klanci doteraz správajú pokojne. Seňor Cortesio prišiel onedlho za nami. Potom sa sem

dovalilo toľko obyvateľov z La Grange, že izba pre nich nestačila a mnohí museli ostať vonku. Všetci rozprávali, robili hurhaj, náhlivo chodili sem i ta. Old Death ma zase vzal so sebou do komôrky na povale. Keď sme odtiahli dosku, videli sme, že zajatcov ovládol bezmocný hnev a zúfalstvo. Opierali sa o steny, sedeli na posteliach alebo ležali na dlážke a doslovne ovesili zakuklené hlavy,

– Nuž teda desať minút už uplynulo, – ozval sa Old Death. – Ako ste sa rozhodli?

Nedostal odpoveď. Jeden z nich zakľal.

– Mlčíte? Z toho uzatváram, že sa nechcete vzdať, začneme teda strieľať.

Priložil si k lícu pušku a ja som urobil tak isto. Zvláštne, že nikomu z nich neprišlo na myseľ namieriť na nás revolverom. Tí lotri boli zbabelci a iba vtedy si trúfali, keď mohli používať násilie proti bezbranným.

– Odpovedajte, lebo strieľam! – vyhrážal sa Old Death. – To je moje posledné slovo.

Nikto z nich neodpovedal, Tu mi Old Death pošepkal:

– Páľte aj vy! Musíme trafiť, lebo inak nás nebudú brať vážne. Mierť poručíkovi do ruky, ja budem kapitánovi!

Naše dva výstrely zahučali súčasne. Guľky trafili presne. Obaja dôstojníci hrozne vykřikli a čoskoro revali a zavýjali všetci v odporanom koncerte. Naše výstrely počuli aj ostatní. Domnievali sa, že bojujeme s Ku-Klux-Klancami. Preto začali strieľať aj tí, čo boli v izbe, aj tí pred oblokom. Guľky lietali cez dvere a okenicu do spálne. Trafili viacerých Ku-Klux-Klancov. Všetci sa vrhli na zem, kde sa cítili bezpečnejšie, a revali, akoby ich piekli pri mučiarskych koloch. Kapitán si kľakol na posteľ, zavinul si krvácajúcu ruku do plachty a zavolať nahor:

– Prestaňte! Vzdávame sa!

– Dobré, – odpovedal Old Death. – Všetci odstuňte od postelí! Pohádzte na ne zbrane, potom vás vypustíme. Beda tomu, u koho nájdeme ešte nejakú zbraň! Bez milosrdenstva

ho zastrelíme! Počujete mnoho hlasov, vonku stoja stovky ľudí. Zachránite sa len tak, keď sa celkom vzdáte.

Položenie, v ktorom sa členovia tajnej bandy ocitli, bolo beznádejné, lebo na útek nemohli ani myslieť. To vedeli. Ak sa vzdajú, čo sa im môže stať? Neuskutočnili svoje plány, a teda ich nikto nemôže obviniť, že spáchali zločin. Rozhodne bude lepšie podrobiť sa Old Deathovej žiadosti, než sa pokúsiť o odpor, čo by pre nich aj tak malo zlé následky. A tak leteli na postele ich nože a revolyvery

– Dobre, meššurs, – zvolal Old Death.– Teraz vám ešte chcem pripomenúť, že odstrelíme každého, kto siahne po zbrani, keď sa otvoria dvere. Teraz ešte chvíľku čakajte.

Poslali ma dolu do obývacej izby, aby som Langemu oznámil, že má Ku-Klux-Klancov vypustiť a poviazať. Ale odniesť tento odkaz nebolo také ľahké, ako sme sa domnievali. Chodba bola plná ľudí. Mnohí mali lampáše, ktoré napochytro pozháňali. Mal som na sebe Ku-Klux-Klanský oblek okrem kapucne. Pokladali ma teda za člena tajnej bandy, a hneď ma chytili. Ani nepočúvali, čo som hovoril na svoju obranu. Tak ma štuchali a buchnátovali, že ma to bolelo ešte aj o niekoľko dní. Zaraz ma chceli odvliecť pred dom a tam ma zlynčovať.

Bol som veru v nemalej tiesni, lebo moji útočníci ma nepoznali.– Najmä jeden dlhý kostnatý chlapisko ma stále džugal päťou pod rebrá a pritom reval:

– Von s ním, von! Na stromoch sú vetvy, krásne vetvy! Nádherné vetvy, silné vetvy, ktoré ani nezaprašia, keď na ne zavesíme to nedochôdča!

Pritom ma tisol k zadným dverám.

– Ale, sir, – zakričal som naňho, – veď ja nie som Ku-Klux-Klanec, spýtajte sa mastera Langeho!

– Pekné vetvy, nádherné vetvy! – odpovedal a znovu ma štuchol päťou do boku.

– Žiadam si, aby ste ma odviedli k masterovi Langemu do izby. Preobliekol som sa do týchto šiat iba preto, aby...

– Naozaj nádherné vetvy! A aj povraz nájdeme v La Grange! Mäkučký, skutočne elegantný povraz z dobrých konopí!

Tisol ma ďalej a zas ma udrel päťou do boku, že som napokon stratil trpezlivosť. Tento chlap by mohol natoľko nahuckať ľudí, že by ma zlynčovali. Keby ma dostal von, nič dobrého by ma nečakalo.

– Pane! – zareval som teraz naňho.– Nedovolím, aby ste so mnou zaobchádzali tak surovo! Chcem k masterovi Langemu! Rozumeli ste?

– Nádherné vetvy! Jedinečné povrazy! – reval ešte hlasnejšie než ja a počastoval ma mocným boxerským úderom medzi rebrá. Teraz už vo mne vzkypela žľč. Z celej sily vrazil som mu päť pod nos, takže by bol iste družgol na zem horeznačky, keby tu bolo bývalo toľko miesta. Ľudia však stáli tesne pri sebe. No aký-taký priechod mi predsa len urobili. Hneď som využil túto príležitosť a násilím som sa predieral smerom k izbe. Pritom som kričal z plného hrdla a ako slepý som mlátil okolo seba. Na všetky strany som rozdával buchnáty, kopance a údery. Ľudia mi aspoň natoľko ustúpili, že sa utvorila úzka ulička, cez ktorú som sa dostal do izby. Ale kým som si päťami kliesnil cestu dopredu, ulička za mnou sa hneď zatvárala. Všetky ruky, ktoré ma mohli zasiahnuť, začali sa len tak mihat, takže údery pästí sa na mňa sypali doslovne ako krupobitie. Beda ozajstným Ku-Klux-Klancom, keď už nepravého takto na belaso pomalovali. Kostnatý chlapisko sa hnal za mnou najrýchlejšie, ako len mohol. Ručal ani postrelený diviak a dostal sa do izby zároveň so mnou. Keď ho Lange zbadal, spýtal sa:

– Prepánajána, milý sir, čo sa stalo? Prečo tak kričíte? Čo sa vám prihodilo, že krvácate?

– Na strom s týmto Ku-Klux-Klancom! – odvetil zúrivec.
– Rozmliaždil mi nos, vybil mi dva zuby, alebo tri, ba možno aj štyri. Nádherné zuby! Jediné, ktoré som ešte mal napredku! Obeste ho!

Teraz sa mal už za čo zlostiť, lebo skutočne trošku krvácal.

– Tohto tu? – spýtal sa Lange a ukázal na mňa. – Ale, sir, vážený sir, veď to vôbec nie je Ku-Klux-Klanec. To je náš priateľ a práve jemu môžeme najviac ďakovať, že sme tých oplanov chytili. Nebyť jeho, už by som so synom nežil, ani seňor Cortesio a naše domy by už horeli.

Kostnatý vyvalil oči a naširoko roztvoril krvácajúce ústa. Ukázal na mňa a spýtal sa:

– Bez... bez... tohto tu?

Nádherný výjav! Všetci okolostojaci sa rozchichotali. Kostnatý vytiahol vreckovku a utieral si pot z čela a krv z úst a nosa. Ja som si zasa šúchal rozličné miesta, na ktorých ešte aj neskôr bolo vidieť momentkové fotografie jeho kostnatých prstov.

– Počuli ste, sir? – zahrnel som naňho. – Ako šialený ste dychtili po tom, aby ste ma videli hojdať sa na strome. A od vašich prekliatych štuchancov a úderov ma bolí každá kostička v tele. Sir, cítim sa ako lúpeživý rytier, ktorého poriadne zmastili.

Chlapisko si nevedel inakšie pomôcť z rozpakov, nuž znovu rozďavil ústa a mlčky nám otrčil ľavú ruku. Na dlani ležali dva „jediné“ predné zuby, ktoré len donedávna mali „pevné a trvalé bydlisko“ v Jeho ústach. Teraz som sa musel aj ja smiať, lebo vyzeral veľmi užialene. Potom som konečne odovzdal Langemu odkaz od Old Deatha.

Už predtým sem poznášali z opatrnosti všetky povrazy. Ležali prichystané v kúte spolu so šnúrami, špagátmi a remeňmi.

– Vypustite ich teda! – povedal som. – Ale iba po jednom. A každého, ktorý vyjde, hneď zviažte! Old Death sa iste čuduje, prečo tak dlho otáľame. Vlastne by tu mal byť šerif. Cortesiov černochoh predsa hneď odbehol poňho.

– Šerif? – opakoval Lange začudovane. – Ten je predsa tu. Napokon ani neviete, komu máte ďakovať za buchnáty a údery? Veď tu stojí.

A ukázal na kostnatého.

– Tisíc hrmených, sir, – oboril som sa naňho. – Vy ste šerif? Vy máte najvyššiu právomoc v tomto krásnom okrese? Vy tu máte udržiavať poriadok a dozerať na plnenie zákonov? A vy máte právo lynčovať? To je ozaj priveľa. Nečudo, že sa Ku-Klux-Klanci odvažujú tak rozťahovať vo vašom okrese

Tým som ho uviedol do náramných rozpakov. Nevedel, čo má robiť. Znovu nám natŕčal pred oči obidva zuby a jachtal:

– Prepáčte, sir! Zmylil som sa, lebo máte takú zločineckú tvár,

– Ponížene ďakujem. Zato vy máte tvár ako hlavný ochutnávateľ Spojených amerických octární. Nuž aspoň teraz konajte svoju povinnosť, ak nechcete upadnúť do podozrenia, že potajme držíte s Ku-Klux-Klancami, a preto chcete lynčovať statočných ľudí.

Pri týchto slovách sa mu opäť vrátilo povedomie jeho úradnej dôstojnosti.

– Oho! – zvolal a uderil sa do pŕs. – Ja, šerif tohto presláveného okresu Fayeta mám byť Ku-Klux-Klancom? Hneď vám dokážem opak. Ešte tejto noci zatočíme s tými oplanmi. Ustúpte, meššurs, aby sme mali pre nich miesto. Vyjdite na chodbu, ale mierte sem puškami, aby tí lotri videli, kto je pánom v dome. Niektorí vezmite povrazy do rúk a otvorte dvere!

Uposlúchli rozkaz. Varí pol tucta dvojhlavňových pušiek mierilo k dverám spálne. V izbe teraz boli šerif, obaja Langeovci, Cortesio, dvaja Nemci, ktorí sa hneď na začiatku pripojili k nám, a ja. Množstvo ľudí, zhromaždené vonku, kričalo, aby sme so zajatcami čím skôr urobili poriadok. Otvorili sme teda okenice, aby ľudia mohli nazrieť dnu a pre svedčiť sa, že nezaháľame. Teraz odstránili podpery. Otvoril som dvere spálne. Ani jeden Ku-Klux-Klanec nechcel prvý von. Vyzval som kapitána a potom poručíka, aby vyšli. Obaja mali poranené ruky a na nich vreckovky miesto

obväzov. Okrem nich boli poranení ešte asi štyria členovia bandy. Hore na povale, pri otvore, ktorý vznikol odstránením dosky, sedel Old Death a mieril puškou do spálne. Hľadel, ako zväzujú ruky Ku-Klux-Klancom, ktorých tak šikovne preľstili. Potom zajatcov jedného po druhom stavali k ich štyrom druhom, ktorých sme priviedli od Cortesia a ktorých tiež medzitým zviazali. Ľudia vonku videli, čo sa robí, a hlasito nám privolávali haló a hurá. Ponechali sme zajatcom kapucne, iba kapitánovi a poručíkovi sme odkryli tvár. Dlhú som sa vypytoval a zháňal po ránhojičovi, až napokon mi priviedli muža, ktorý tvrdil, že v najkratšom čase ošetrí a obviaže všetky možné rany, prípadne i operuje. Prehliadol ranených a rozposlal pol tučta ľudí po La Grange, aby mu priniesli vatú, kúdeľ, handričky, náplasť, tuk, mydlo a iné veci, potrebné pre jeho ľudomilné povolanie.

– Odveďte ich do hostinca, – nariadil šerif. – Najlepšie bude celú záležitosť skoncovať čo najrýchlejšie. Utvoríme porotu a hneď vykonáme aj rozsudok. Ide o výnimočný prípad, ktorý si vyžaduje aj výnimočný postup.

Zpráva o tomto rozhodnutí sa rýchlo rozšírila aj medzi ľuďmi vonku. Zástup sa rozbehol do hostinca. Každý si chcel zaistiť dobré miesto. Mnohí, ktorým sa to nepodarilo, stáli na schodoch, na chodbe alebo vonku pred hostincom. Privítali Ku-Klux-Klancov zlovestnými vyhrážkami a strážcovia sa museli poriadne usilovať, aby zabránili násilnostiam. Len s veľkou námahou sme sa dostali do takzvaného „salónu“, rozsiahlej, ale nízkej miestnosti, určenej na tanečné zábavy. Miesto pre hudobníkov, zapratané hudobnými nástrojmi a stoličkami, ihneď vyprázdnilo a priviedli sem zajatcov. Keď im zložili kapucne, vysvitlo, že nie je medzi nimi ani jediný obyvateľ z La Grange.

Teraz utvorili porotu. Skladala sa z predsedu, ktorým bol šerif, ďalej z verejného žalobcu, z obhajcu, zapisovateľov a porotcov. Keď utvárali túto porotu a videl som jej členov, až

mi mráz prebehol po chrbte. No za týchto pomerov a v tomto prípade sa nedalo inšie robiť.

Svedkami boli obaja Langeovci, Cortesio, piati Nemci, Old Death a ja. Ako usvedčujúci materiál ležali na stole revolvery, nože a pušky obvinených. Old Death sa postaral, aby sem priniesli všetky zbrane, ktoré mali ukryté za stajňou. Zistilo sa, že každá puška bola nabitá. Šerif začal zasadanie súdu poznámkou, že svedkovia nemusia prisahať, a doložil:

– Obžalovaní sú na takom nízkom mravnom stupni, že netreba skladaním prísahy obťažovať takých statočných a počestných gentlemanov, ako ste vy. Okrem Ku-Klux-Klancov sú v salóne prítomní iba muži, ktorých spravodlivé a zákonité zmýšľanie je nad každú pochybnosť, ako zisťujem na svoju veľkú radosť i zadosťučinenie.

Mnohonásobné bravó bolo mu odmenou za toto lichotenie. Poďakoval sa dôstojným úklonom. Ale ja som tu videl aj mnohé tváre, ktoré ani zďaleka nesvedčili o nejakom „spravodlivom a zákonitom zmýšľaní“, ako sa pochvalne vyjadril šerif.

Najprv vypočuli svedkov. Najmä Old Death vyrozprával všetko dopodrobna. Nám ostatným neostávalo nič iné, len mu prisvedčovať. Potom vystúpil „štátny zástupca“. Opakoval naše výpovede a vyhlásil, že obžalovaní sú členmi zakázaného spolku. A tento spolok má zhubný cieľ: podkopať zákonitý poriadok, podrývať základy štátu a páchať odsúdeniahodné zločiny, ktoré sa trestajú dlhoročným alebo doživotným väzením, ba dokonca aj smrťou. Už len členstvo v tomto spolku stačí, aby dotyčného zatvorili na desať alebo dvadsať rokov. Okrem toho sa dokázalo, že obvinení chceli zabiť bývalého republikánskeho dôstojníka, ukrutne zbičovať dvoch väzených gentlemanov a zapáliť jeden dom tohto slávneho mesta. A konečne dvoch cudzích, nanajvýš mierumilovných a počestných mužov – pri týchto slovách sa poklonil Old Deathovi a potom i mne – chceli obesiť. Pravdepodobne by sme vraj boli pritom prišli o život. Teda obesiť nás bol trestuhodný úmysel, a najmä

preto, lebo práve nám dvom treba ďakovať za odvrátenie nešťastia, ktoré hrozilo mestu La Grange. Preto vraj musí žiadať čo najprísnejší trest a navrhuje, aby dali slučku na krk niekoľkým Ku-Klux-Klancom, ktorých si bystrozrakí sudcovia slávnej poroty už budú vedieť vybrať. Ostatných, aby mali „morálnu príučku“, treba poriadne zbičovať a potom doživotne zavrieť medzi silné žalárne múry, aby v budúcnosti nemohli ohrozovať štát a jeho počestných občanov.

Aj štátnemu zástupcovi volali mnohonásobné bravó a aj on sa poďakoval dôstojným úklonom. Teraz sa ozval aj obhajca. Najprv poznamenal, že predseda urobil neodpustiteľnú chybu, keď sa obžalovaných nespýtal na ich mená a iné okolnosti. Dovoľuje si vraj poradiť členom poroty, aby tak urobili teraz. Ved' musia vedieť, koho vešajú alebo zatvárajú, keď už pre iné nie, tak aspoň kvôli úmrtnému listu a iným vypisovačkám... Bola to duchaplná poznámka a úplne som s ňou súhlasil, aj keď len v duchu, Obhajca pripustil, že Ku-Klux-Klanci mali úmysly, aké sa tu spomínali, ale podľa pravdy musí vyhlásiť, že nič z toho neuskutočnili. Všetko ostalo iba pri pokuse. Preto nemôže byť ani reči o obesení alebo doživotnom väzení. Spytuje sa každého z prítomných, či jednoduchý pokus o nejaký zločin niekoho už poškodil. A vôbec, môže nevykonaný zločin, ktorý nebol spáchaný, niekomu ublížiť? Zaiste že nie a ani v tomto prípade sa to nestalo. Ku-Klux-Klanci nikomu neublížili, a teda nevyhnutne žiada, aby ich spod obžaloby úplne oslobodili. Tým členovia vysokého súdu a ostatní veľactení prítomní dokážu, že sú ľudomilní gentlemani a pokojamilovní kresťania. Aj jemu zopár hlasov prisvedčilo. Ukláňal sa hlboko a na všetky strany, akoby mu volal na slávu celý svet.

Tu predseda vstal po druhý raz. Ponajprv poznamenal že sa náročky nespytoval obžalovaných na meno a „podobné náležitosti“, keďže je celkom presvedčený, že by ho aj tak oklamali. Keby ich obesili, navrhuje, aby pre stručnosť

vystavili jediný spoločný úmrtný list, ktorý by znel asi takto: „Devätnásť Ku-Klux-Klanci, obesení z vlastnej viny.“ Ďalej vraj priznáva, že tu išlo len o pokusy a podľa toho bude obžalovaných vypočúvať. Ale vraj iba dvom cudzím gentlemanom majú čo ďakovať, že sa tieto pokusy nestali skutkami. Aj pokus je nebezpečný, a preto ho treba potrestať. On vraj nemá čas ani chuť celé hodiny sa dohadovať so štátnym zástupcom a obhajcom. Ani len na um mu nepríde pridloho sa zapodievať s bandou devätnásťich dobre vyzbrojených chlapov, ktorí sa dali chytiť dvom mužom. Takí zbabelci si vraj nezaslúžia ani len pozornosť kanárika alebo vrabca. Vyčítali mu vraj, že je priateľom Ku-Klux-Klancov. Nenechá to však len tak. Postará sa, aby Ku-Klux-Klanci odtiahli s hanbou a nikdy nepomysleli na návrat. Spytuje sa teda pánov porotcov, či obžalovaní, ktorí sa pokúsili o vraždu, lúpež, ublíženie na tele a podpaľačstvo, sú vinní, alebo nie. Prosí však, aby páni porotcovia neodkladali odpoveď až na posledný december budúceho roku, lebo tu pred súdom sa zišlo množstvo poslucháčov, ktorých nesmú nechať dlho čakať na rozsudok.

Jeho posmešné vývody odmenili hlasitým potleskom. Páni porotcovia odstúpili do kúta izby a tu sa radili sotva dve minúty. Potom hlavný porotca oznámil predsedovi výsledok. Predseda zase vyhlásil poslucháčom, že porota uznala Ku-Klux-Klancov za vinných. Nápadné bolo, že šerif za tejto porady rozkázal, aby odobrali zajatcom všetko, čo majú vo vreckách, najmä peniaze. Keď tento príkaz splnili, hneď spočítali peniaze. Šerif uspokojené pokyvoval hlavou a potom vstal, aby vyhlásil rozsudok.

– Meššurs, – vrael, – súd uznal obžalovaných za vinných. Myslím, že budete radi, keď vám stručne poviem, aký trest vinníkov postihne. Jednohlasne sme sa na tomto rozsudku dohodli a neúprosne ho aj vykonáme. Zločiny, ktoré sme spomínali, Ku-Klux-Klanci nevykonali, a preto kvôli pánu obhajcovi, ktorý sa odvolal na našu ľudskosť a

kresťanské zmýšľanie, sme sa rozhodli, že ich nezlyncujeme...

Obžalovaní si vydýchli. Bolo na nich vidieť, že im odľahlo. Medzi poslucháčmi sa ozvali jednotlivé výkriky nespokojnosti.

Šerif pokračoval:

– Už som spomenul, že aj pokus o zločin je nebezpečný. Ak týchto Ku-Klux-Klancov nepotrestáme, musíme sa postarať aspoň o to, aby nám viac nemohli byť nebezpeční. Preto sme sa rozhodli vyhnať ich z Texasu, a to takým zahanbujúcim spôsobom, aby im nikdy neprišlo na um ešte niekedy sa tu ukázať. Preto sme sa rozhodli, že všetkým dohola ostriháme vlasy a oholíme fúzy a bradu. Niektorí z prítomných gentlemanov iste sa radi pustia do tejto veselej roboty. Kto nebýva ďaleko, nech zabehne domov po nožnice. Tým, ktorí nevedia dobre strihať, vysokocotená porota dá prednosť.

Zahučal všeobecný smiech. Ktosi otvoril okno a zakričal:

– Prineste nožnice! Ostriháme Ku-Klux-Klancov. Kto príde s nožnicami, toho vpustíme dnu.

Bol som presvedčený, že v nasledujúcej chvíľke sa všetci, čo stoja vonku, rozbehnú za nožnicami. A naozaj, hneď som sa presvedčil. Že som uvažoval správne. Bolo počuť veľký dupot a prenikavé výkriky: „Rýchlo, rýchlo, nožničky i veľké nožnice!“ Ktosi dokonca reval, aby mu priniesli „shears for clipping trees“ a „shears for shipping sheeps“, čiže záhradnícke a ovčiarske nožnice.

– Ďalej sme sa dohodli, – pokračoval šerif, – že odsúdených dopravíme na parník, ktorý po jedenástej hodine priplával z Austinu a na úsvite vyrazí do Matagordy. Tam ich potom odvedú na loď, ktorá prvá odpláva a nikde v Texase nezastane. Dopravia teda Ku-Klux-Klancov na loď a nebudú sa spytovať, kto sú, odkiaľ pochádzajú a kam loď ide. Odteraz až do chvíle, keď sa dostanú na loď, nesmú vyzliecť svoje preoblečenie, aby každý cestujúci videl, ako my Texasania zaobchádzame s Ku-Klux-Klancami, Ani putá

im nesnímeme. Chlieb a vodu dostanú až v Matagorde. Všetky výdavky sa zaplatia z ich vlastných peňazí. Je toho pekná suma, vyše tritisíc dolárov. Iste to voľakde nakradli. Ostatný ich majetok, najmä zbrane, skonfiškujeme a ihneď predáme na dražbe. Porota určila, že za utržené peniaze nakúpime piva a brandy, aby si veľavážení svedkovia tohto rokovania i so svojimi ladies malí čím zvlažiť hrdlá pri tanečnej zábave. Po skončení súdneho rokovania usporiadame tu veselicu a na úsvite odprevadíme Ku-Klux-Klancov k parníku. Budeme im pritom spievať smutné piesne za sprievodu hudby. Budú sa prizerať na náš bál, a preto nech ostanú na mieste, kde sú teraz. Ak pán obhajca má nejakú námietku proti tomuto rozsudku, radi ho vypočujeme, len nech sa pousiluje hovoriť stručne. Prv než sa bál začne, máme ostríhať Ku-Klux-Klancov a popredať ich veci na dražbe, a to je hodne roboty.

Radostné volanie, ktoré sa teraz ozvalo, mohlo sa nazvať skôr revom. Predseda a obhajca sa museli veľmi namáhať, aby obnovili poriadok. Konečne sa obhajca dostal k slovu:

– Chcel by som ešte niečo povedať v prospech svojich klientov, – začal. – Zdá sa mi, že rozsudok slávneho súdu je prítvrdý. Pravda, túto tvrdosť zmierňuje posledná časť rozsudku, týkajúca sa piva, brandy, tanca, hudby a spevu. To všetko je viac než dostatočná náhrada. Preto vyhlasujem v mene tých, ktorých záujmy tu zastupujem, že som s rozsudkom úplne spokojný, a dúfam, že pre obžalovaných to bude dobrá príučka, aby začali lepší a užitočnejší život. Vystríham ich, aby viac už nikdy neprišli k nám, lebo už by som neprevzal ich obhajobu, a tak by ostali bez významnej právnickej pomoci a rady. Ešte úradne poznamenávam, že za svoju obhajobu žiadam od každého klienta po dva doláre. Za devätnástich mužov je to dohromady tridsaťosem dolárov. Ak mi peniaze hneď vyplatíte pred toľkými svedkami, nemusím aspoň podpisovať potvrdenku. V tom prípade si ponechám iba osemnásť dolárov a ostatných dvadsať dám na svetlo a za sálu. Hudobníkov by sme mohli vyplatiť zo

vstupného. Navrhujem, aby vstupné bolo pätnásť centov za gentlemana. Prirodzene, ladies nemusia nič platiť.

Sadol si a šerif vyhlásil, že s ním úplne súhlasí.

Sedel som tu ako vo sne. Je to všetko skutočnosť? Nemohol som pochybovať, lebo obhajca dostal peniaze a mnohí odbehli domov, aby privedli manželky na bál. Iní zase prišli s nožnicami všetkých možných druhov. Chcel som sa hnevať, ale nedarilo sa mi to. Smial som sa s Old Deathom, že sa dobrodružstvo tak veselo skončí. Ku-Klux-Klancom naozaj dohola ostrihali hlavy a oholili fúzy a brady. Potom sa začala dražba. Zbrane sa predali rýchlo a s veľkým ziskom. Aj ostatné predmety sa čoskoro pomíňali. Ani sa nedá opísať, aký hurháj, dupot, tlačénica a sácanie nastalo. Každý chcel byť v salóne, hoci sa tam nemohla zmestiť ani desatina prítomných. Potom prišli hudobníci: klarinetista, huslista, trubač a napokon sa doterigal chlapík so starým fagotom. Táto podivuhodná kapela sa uvelebila v kúte a začala ladiť svoje predpotopné nástroje. Neprijemne mi z toho brneli uši. Vytušil som, že sa nemám čo tešiť na výkony hudobníkov. Chcel som odísť, najmä keď sa ukázali ladies, ale Old Death ma nechcel pustiť. Povedal, že my dvaja sme vlastne hlavné osoby tejto slávnosti a po všetkých námahách a nebezpečenstvách sa musíme teraz aj trochu pobaviť. Šerif ho počul a prisviedčal mu. Ba dokonca veľmi energicky vyhlásil, že by to bola urážka pre všetkých občanov z La Grange, keby sme my dvaja nechceli prvým tancom začať zábavu. Old Deathovi ponúkol do tanca svoju ženu a mne zasa dcéru. Obidve sú vraj výborné tanečnice. Keďže som mu vybil dva zuby a on mi zase niekoľkokrát vrazil päťou medzi rebrá, museli sme sa pokladať za blízkych príbuzných. Iste by som ho preto veľmi zarmútil, keby som nesplnil jeho naliehavú prosbu a neostal na zábave. Sľuboval, že sa postará, aby nám rezervovali osobitný stôl. Čo som mal robiť? Na nešťastie práve v tej chvíľke prišli obe ladies a hneď nás predstavil. Kto chce medzi vlkmi byť, musí spolu s nimi vyt'. Nahliadol som, že

sa musím odvážiť do slávneho prvého tanca. Budem sa teda natriasť a hopkať, ako viem. Nedá sa nič robiť. Som jeden z hrdinov dnešného dňa a k tomu ešte – súkromný detektív inkognito.

Dobrý šerif sa vari náramne tešil, že nás obetoval bohyniam svojej domácnosti. Obstaral nám stôl, ktorý však mal veľkú chybu: bol iba pre štyri osoby. A tak nás nemilosrdný osud prinútil ostať v spoločnosti obidvoch ladies. Boli to vzácne dámy. Úradné postavenie šerifovo vyžadovalo, aby sa správali čo najdôstojnejšie. Matka mala vyše päťdesiat, Plietla vlnený sveter a prehovorila iba raz, o Napoleonovom kódexe. Potom však zatvorila ústa natrvalo. Dcéra bola vyše tridsaťročná. Priniesla si sem zväzok básní a tvárila sa, že v ňom neprestajne číta, hoci okolo nás vládol pekelný hurhaj. Počila Old Deatha poznámkou, ktorá mala byť duchaplná: spomenula slávneho francúzskeho básnika-pesničkára Pierra Jeana de Béranger. Keď ju starý scout úprimne uisťoval, že s týmto sirom ešte nikdy nehovoril, upadla do večného mlčania. Keď sa podávalo pivo, naše dámy nepili. Ale keď im šerif priniesol dva poháriky brandy, ich ostré, nepriateľské črty oživil.

Tu ma veľactený šerif znovu hrkol medzi rebrá a zašepkal mi:

– Tanec sa už začne. Chytrý do toho!

– Nedajú nám košom? – spýtal som sa a v mojom hlase rozhodne nebolo badať mnoho radosti.

– Nie. Ladies sú dobre informované.

Vstal som a poklonil som sa pred šerifovou dcérou. Zašomral som čosi o tom, aká je to pre mňa česť, potešenie a vyznačenie. A dostal som – knihu básní, ku ktorej miss tak prilipla. Old Death to začal praktickejšie.

Zavolať na matku:

– No poďme teda, missis! Začneme kolo doprava či doľava? Ako sa vám bude páčiť? Skáčem ako srnec.

Ako sme obaja tancovali, aké nešťastie sa pritrafilo môjmu priateľovi, keď sa skopícol i so svojou tanečnicou na

zem, ako sa gentlemani podgurážili – o tom sa radšej nebudem rozpisovať. Stačí, keď spomeniem, že do rána poriadne ubudlo zo zásob pijatky. Šerif však uisťoval, že peniaze získané z dražby sa ešte všetky neminuli. Vraj zajtra alebo hádam dnes večer by sa mohlo v tanečnej zábave pokračovať. V obidvoch prízemných izbách, v záhrade i pred hostincom sedelo alebo ležalo veľa takých, čo si priveľa uhli a mali ťažkú hlavu. Sotvaže však počuli zprávu, že už pôjde sprievod k prístavu, všetci skočili na nohy. Sprievod šiel v takomto poriadku: najprv hudobníci, potom členovia súdu, Ku-Klux-Klanci vo svojom zvláštnom úbore, potom my svedkovia a za nami zástup masterov, sirov a gentlemanov, podľa toho, ako sa komu páčilo.

Američania sú podivuhodný národ. Čo potrebujú, majú hneď všetko poruke. Ľudia, čo sa k sprievodu pridružili – a boli tu všetci okrem ctihodných pastorov a ladies – mali v rukách rozličné predmety, vhodné na ohlušujúci hrmot, piskot, rachot, pleskot, štrngot. Keď už všetci stáli v rade, šerif pokynul a sprievod sa pohol. Virtuózi, kráčajúci popredu, spustili národnú americkú pieseň Yankee-doodle. Po skončení piesne začal sa priam pekelný koncert, že až v ušiach zaliehalo. Nedá sa ani vypovedať, ako všetci pritom pískali, revali a spievali. Cítil som sa, akoby som sa bol ocitol medzi samými pojašencami. Tak sme šli pomalými, smútočnými krokmi až k rieke. Tam zajatcov odovzdali kapitánovi. Boli sme si istí, že bude na nich dobre dozerat'. Zaručil sa nám, že neujde ani jediný.

Keď sa loď pohla, hudobníci zahrli prekrásny tuš, ku ktorému sa opäť pripojil pekelný koncert. Pokým oči všetkých sledovali loď, chytil som Old Deatha pod pazuchu a pobrali sme sa s Langem a jeho synom domov. Keď sme vošli do Langeho domu, hneď sme si ľahli, že si trochu pospíme. Spali sme však dlhšie, než sme si boli zaumienili. Keď som sa prebraí, Old Death bol už hore. Nemohol spať, lebo ho klalo v boku. Veľmi som sa zľakol, keď mi povedal, že dnes nemôže ďalej cestovať. Klanie v boku mu spôsobil

nešťastný pád pri tanci. Poslali sme po ránhojiča. Prišiel, prehliadol pacienta a vyhlásil, že noha sa vytkla v stehennom kĺbe a že ju treba pošnúť do pôvodnej polohy. Najradšej by som mu bol strelil zaucho. Naťahoval nohu sem a tam tuším celé storočie a uisťoval nás, že počujeme v kĺbe prasknúť. Pravdaže, napínali sme uši nadarmo. Scouta ani trochu nebolelo, keď mu ránhojič nohu ťahal. Preto som mastičkára odstrčil, a prezrel som Old Deathovi bok. Mal na ňom sinku so žltým okrajom. Bol som presvedčený, že je to pomliaždenina.

– Musím vám to natrieť horčicovým alebo iným olejom, to vám pomôže, – riekol som, – Pravdaže, aspoň dnes musíte ležať. Škoda, že nám zatiaľ Gibson ujde.

– Ten? – odvetil Old Death.– – Nerobte si starosti, sir. Keď takému starému poľovníckemu psovi, ako som ja, dajú zaňuchať pravý smer. nevzdá sa, až kým koristiť nelapí. Na to sa môžete už spoľahnúť.

– V poriadku, ale čo, keď William Ohlert získa priveľký náskok?

– Aj tak ho dohoníme. Kalkulujem, že je celkom jedno, či ich dochytíme o deň skôr alebo neskôr. Hlavná vec, že ich lapíme. Hore hlavu! Ten vysokoctený šerif nám so svojom tancovačkou a oboma dámmami urobil malý škrt cez rozpočet. Môžete sa však spoľahnúť, ja už nás obidvoch z toho vysekám, alebo lepšie povedané, vykosím. Volajú ma predsa Old Death, Stará Smrť. Rozumeli ste?

Pravdaže, to bola slabá útecha. No keďže som vedel, že Old Death dodrží slovo, snažil som sa byť bezstarostný. Sám som predsa nemohol odísť. Potešil som sa, keď master Lange pri obede povedal, že chce ísť s nami, lebo zatiaľ má tú istú cestu ako my.

– Nebudeme vám so synom zlými kamarátmi, – ubezpečoval nás. – Viem dobre jazdiť na koni a znamenite strieľať. A keď cestou natrafíme na zberbu belochoch alebo červenokožcov, nemusíme pred nimi utekať. Teda, vezmete nás? Súhlasíte?

Pravdaže sme súhlasili. Neskoršie prišiel Cortesio, ktorý spal ešte dlhšie než my, a chcel nám ukázať kone. Old Death sa vyterigal na dvor, hoci ho bok náramne bolel. Sám chcel vidieť kone.

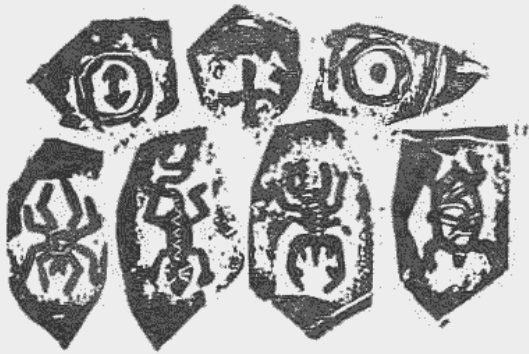
– Tento mladý master síce tvrdí, že vie jazdiť, – hovoril, – ale ja už dobre viem, čo si mám o tom myslieť. Neverím, že by sa vyznal v koňoch. Keď kupujem koňa, možno si vyberiem práve takého, o ktorom by si niekto myslel, že je najhorší. Ja však viem, že práve ten je najlepš. Neraz sa mi to už stalo.

Musel som pred ním jazdiť na všetkých koňoch, čo boli v stajni. Znaleckým okom pozoroval každý ich pohyb a potom sa opatrne spýtoval na cenu. Naozaj sa tak stalo, ako povedal. Nevzal tie dva kone, ktoré Cortesio pre nás určil. _

– Nie sú také dobré, ako sa zdajú, – povedal. – O niekoľko dní by nám ochoreli. Nie, nevezmem ich. Radšej si zoberieme tieto dva staré pejky, ktoré sú napodiv také lacné.

– Ale veď to sú obyčajné kone do záprahu, – poznamenal Cortesio.

– Prepáčte, señor, nerozumiete sa do toho. Sú to kone z prémie, ale boli v zlých rukách. Nestratia len tak ľahko dych a kalkulujem, že ich nebudeme musieť preberať z mdloby po sebamensej námahe. Kúpime ich. Hotovo, dohodli sme sa!

Tretia kapitola

CEZ HRANICE

O týždeň neskôr cválali piati jazdci po území, na ktorom sa stretajú južné hranice terajších texaských okresov Mediny a Uvaldy. Z týchto piatich jazdcov boli štyria belosi a jeden černochoch. Belosi cválali dvaja a dvaja a černochoch jazdil za nimi sám. Prví dvaja belosi boli takmer rovnako oblečení, ibaže mladší mal šaty čistejšie než jeho starší, náramne chudý druh. Ich hnedé kone, pejky, rezko cválali a občas veselo zafučali. Zdalo sa, že sú zvyknuté na namáhavé cesty v tomto odľahlom kraji. Na druhých dvoch belochoch bolo vidieť, že je to otec a syn. Aj oni boli rovnako oblečení, ale mali iba vlnený oblek a nie kožený, ako tí, čo cválali pred nimi. Na hlavách mali plstene klobúky so širokými

strieškami, Ozbrojení boli dvojhľavňovou puškou, nožom a revolverom. Černoch bol svalnatý a jeho oblek bol z ľahkej, kalikovej látky tmavej farby. Na kučeravej hlave mu sedel takmer nový cylinder. V ruke držal dlhú dvojhľavňovú pušku. Spozna opaska mu trčala mačeta, dlhý ohnutý nôž, podobný šabli, aké sa používajú najmä v Mexiku.

Mená štyroch belochov poznáme. Boli to Old Death, Lange so synom a ja. Černoch bol Cortesiov sluha z La Grange, ten istý, čo nás v onen pamätný večer vpustil k Mexičanovi.

Old Death potreboval celé tri dni, kým sa vystrábil z úrazu, ktorý utrpel za takých smiešnych okolností. Vytušil som, že ho to veľmi mrzelo. Keď niekoho zrania v boji, je to česť. No skydnúť sa pri tanci a pritom si domliaždiť svaly a udrieť kosť, to je nanajvýš mrzutá vec pre poriadneho zálesáka a starý scout si to veľmi bral k srdcu. Pomliaždenina ho iste veľmi bolela, hoci sa to snažil utajiť, inak by ma nebol nechal čakať tri dni na odchod. Často sa mu tvár zrazu pošklbla, čo nasvedčovalo, že ho poranenie ešte vždy pobolieva. Pravdaže, Cortesio sa dozvedel, že sa obaja Langeovci pripoja k nám. Posledný deň prišiel k nám a spýtal sa nás, či by sme mu neurobili malú službu a nevzali so sebou aj černocho Sama. Prirodzene, veľmi sme sa čudovali tejto žiadosti, ale neukázali sme to na sebe. Nie je potešenie cestovať po celé týždne s černocho, ktorého človek ani dobre nepozná. Cortesio nám to však vysvetlil. Dostal totiž z Washingtonu dôležitú zprávu, a preto musel ihneď poslať tak isto dôležitý list do Chihuahuy. Mohol ho poslať aj po nás, ale musí dostať odpoveď a tú by sme mu my nepriniesli. Preto bol prinútený vyslať posla a na túto službu najvhodnejšou osobou bol černoch Sam, ktorý bystrým umom prevyšoval všetkých svojich súkmeňovcov. Slúžil Cortesiovi už dlhé roky, bol mu verný, oddaný a už viac ráz prekonal nebezpečnú cestu cez mexické hranice. V každom nebezpečenstve sa správal veľmi smelo. Cortesio nás uistoval, že Sam nám nebude ani trochu na ťarchu, ba

naopak, bude nám pozorným a ochotným sluhom. A tak sme privolili. Veru sme potom neoľutovali. Sam bol nielen dobrým jazdcom, ale dokonca znamenitým. Vycvičil sa v jazde na koni, keď bol so svojím pánom ešte v Mexiku. Tam musel na koni strážiť čriedy dobytky. Bol šikovný a veľmi úslužný. Úctivo sa držal vždy za nami. Zdalo sa, že z nás štyroch si obľúbil najmä mňa. Ustavične mi preukazoval všelijaké pozornosti, ktoré boli znakom jeho hlbokej náklonnosti ku mne.

Old Death považoval za zbytočné mrhanie času vyhľadávať Gibsonovu stopu a sledovať ju z miesta na miesto. Presne sme vedeli, akým smerom a cez ktoré miesta sa bude uberať vojenský oddiel, ku ktorému sa Gibson pripojil. Scout pokladal teda za rozumnejšie ísť priamo k Rio Nueces a potom k Orliemu priesmyku. Pravdepodobne medzi touto riekou a spomínaným priesmykom alebo hádam aj skôr natrafíme na stopu oddielu. Pravdaže, museli sme sa veľmi náhlit', lebo oddiel mal pred nami veľký náskok. Nechcel som ani veriť, že by sme ho dohonili. Old Death mi však vysvetľoval, že mexické oddiely verbovancov sa nesmú príliš ukazovať, a preto musia odbočovať hneď napravo, hneď zas naľavo a robiť pritom veľké okľuky. My vraj môžeme napredovať takmer v priamej čiare, a tak môžeme vyrovnať aj náskok niekoľkých dní.

A tak sme za šesť dní prešli takmer dvesto anglických míľ. Takýto výkon by nikto nebol od našich pejkov očakával, okrem Old Deatha. Staré kone akoby tu na západe ožili. Veľmi im šlo k duhu, že sa mohli voľne pást' a že sa mohli jednostaj pohybovať na čerstvom vzduchu. Zo dňa na deň boli smelšie, čulejšie a mladšie. Scout sa tomu náramne tešil. Veď to dokazovalo, že sa dobre vyzná v koňoch. Už sme mali za sebou San Antonio a Castroville. Prešli sme cez okres Medina, bohatý na vodu, a blížili sme sa k oblasti, v ktorej voda bola stále zriedkavejšia. Tu sa začínala smutná texaská piesočná púšť, ktorá pôsobí najpochmúrnejším dojmom medzi Nueces a Rio Grande. Najprv sme chceli ísť

k Rio Leone, hlavnému prítoku Rio Frio, a potom k sútoku Turkey Creeku a Rio Nueces. Na severozápade sa pred nami vypínal vysoký vrch Leona, neďaleko ktorého je pevnosť Inge. Tadiaľto musel oddiel prejsť, ale tak, aby ho nezbadala posádka pevnosti.

Dúfali sme, že čoskoro natrafíme na stopy oddielu, s ktorým náš veľactený Gibson cestoval.

Pôda tu bola veľmi vhodná pre rýchlu jazdu. Práve sme boli na rovnej prérii, kde rástla nízka tráva. Kone tu priam leteli. Vzduch bol veľmi čistý, takže sa obzor pred nami črtal veľmi jasne a zreteľne. Keďže sme cválali na juhozápad, hľadeli sme väčšinou iba týmto smerom a neobzerali sme sa príliš napravo ani naľavo. A tak nie div, že sme pomerne neskoro zbadali blížiac sa jazdcov. Upozornil nás na nich Old Death. Ukázal rukou napravo a riekol:

– Pozrite, meššurs! Čo myslíte, čo je to tam v diaľke?

Uzreli sme tmavý bod. Zdalo sa, že sa k nám blíži len veľmi pomaly.

– Hm, – ozval sa Lange, ktorý si zacláňal dľaňou oči. – Tam sa pasie nejaké zviera.

– Tak! — usmial sa Old Death. – Zviera! A vraj sa pasie! Strelili ste capa! Vaše oči, ako sa zdá, si ešte dobre nenavykli na perspektívu. Ten bod je od nás vzdialený najmenej dve anglické míle. Bod, ktorý vidíme z takej vzdialenosti, nemôže byť jedno zviera. To by musel byť len bizón, a to päťkrát väčší než odrastený slon. No tu bizónov niet. Niekedy sa síce stáva, že daktorý bizón odbehne od čriedy a potuluje sa sám, rozhodne však sa to nestáva v tomto ročnom období, ale iba na jar alebo na jeseň. Okrem toho, necvičený zrak sa veľmi ľahko zmyli, keď odhaduje rýchlosť nejakého predmetu, pohybujúceho sa v značnej diaľke. Keď sa bizón alebo kôň popásajú, postupujú iba pomaly, krok za krokom. Stavil by som sa neviem o čo, že tamten bod sa pohybuje rýchlosťou cválajúceho koňa.

– Nemožné, – začudoval sa Lange.

– Nuž keď belosi takto nesprávne uvažujú, – riekol Old Death, – počujme, čo povie černocho! Sam, čo je to tam v diaľke?

Černocho až dosiaľ skromne mlčal. No teraz, keď sa ho scout priamo spýtal, povedal:

– To byť jazdci. Štyria, piati alebo šiesti.

– To si aj ja myslím. Azda Indiáni?

– Ó nie, sir! Indiáni neprísť tak priamo k bielym. Indián sa skryť, aby najprv vidieť bielych ukradomky, a až potom s nimi hovoriť, jazdci prichádzať rovno k nám, teda to byť bieli.

– Veľmi správne uvažuješ, milý Sam. Teším sa, že máš taký jasný rozum, hoci tvoja pleť je taká tmavá.

– Ó, sir, ó! – pousmial sa dobrý černocho a pritom vyceril všetky zuby. Pochvala Old Deatha bola preňho zvláštnym vyznamenaním.

– Keď tí ľudia naozaj chcú prísť k nám, – poznamenal Lange, – musíme teda na nich počkať.

– Ani na um nám nepríde, – odvetil scout. – Musíte predsa vidieť, že nemieria priamo k nám, ale zahli trošku južnejšie. Vidia, že aj my napredujeme, a cválajú teda šikmo, aby sa s nami stretli. Nuž teda dopredu. Nemáme čas zdržovať sa. Azda sú to vojaci z pevnosti Inge a konajú tu výzvednú službu. Ak je to tak, nemôžeme sa tomuto stretnutiu príliš tešiť.

– Prečo nie?

– Lebo sa dozvieme nejakú nepríjemnú zprávu, master. Pevnosť Inge leží dosť ďaleko odtiaľto severozápadným smerom. Keď veliteľ pevnosti vysielal hliadky tak ďaleko, iste visí vo vzduchu dačo nedobrého. Ved' sa to čoskoro dozviete.

Jazdili sme ďalej nezmenšenou rýchlosťou. Bod sa teraz navidomoči blížil. Napokon sa rozdelil na šesť menších bodov, ktoré sa rýchlo zväčšovali. Čoskoro sme zreteľne videli, že sú to vojaci. O päť minút sme už rozoznali vojenské uniformy. A čoskoro potom boli už tak blízko, že

sme počuli, ako na nás volajú, aby sme zastali. Bol to seržant dragúnov s piatimi mužmi.

– Prečo sa tak rýchlo ženiete? – spýtal sa a zastavil koňa.
– Nevideli ste, že prichádzame?

– Videli, – odvetil chladnokrvne scout, – ale nechápeme, prečo by sme na vás mali čakať.

– Pretože bezpodmienečne musíme vedieť, kto ste.

– Nuž sme belosi, cestujúci na juh. To vám hádam stačí.

– Do čerta! – napajedil sa seržant. – Nemyslíte si, že si z nás môžete robiť dobrý deň!

– Pshaw, – usmial sa Old Death pokojne. – Nemám náladu na žartovanie. Sme tu na širšej prérii, a nie v škole, kde by sme vám ako učiteľovi poslušne a úctivo museli odpovedať na otázky, aby sme nedostali trstenicou.

– Musím konať podľa príkazov, ktoré som dostal. Vyzývam vás, aby ste povedali svoje mená!

– A keď vás neposlúchneme?

– Vidíte, že sme ozbrojení a že vás môžeme k poslušnosti donútiť.

– Ach, ach, naozaj môžete? Nesmierne ma teší, že máte takú moc. Ale neradím vám, aby ste to skúsili. My sme slobodní ľudia, master seržant. Radi by sme videli človeka, ktorý by sa osmelil tvrdiť, že ho musíme poslúchať. Počujete: že musíme! Takého oplana by som roznosil na kopytách svojho koňa.

Oči mu len tak blčali. Pritiahol koňovi uzdu. Kôň sa hneď vzopál na zadné nohy, a keď pocítil stisk jazdcových stehien, poslúchol a hrozným skokom letel rovno na seržanta. Ten rýchlo strhol svojho koňa nabok a chcel vybuchnúť, ale Old Death mu neposkytol čas a rýchlo pokračoval:

– O tom ani nehovorím, že som aspoň dvakrát taký starý ako vy. Vám sa za celý život ani toľko neposníva, koľko som ja skúsil a videl. Spomínali ste, že máte zbrane. Chcem vám na to odpovedať. Azda si myslíte, že naše nože sú z marcipánu, hlavne našich pušiek z cukru a guľky

z čokolády? Od týchto sladkostí by vám iste prišlo zle. Vravíte, že musíte konať podľa príkazov, ktoré ste dostali. Well, tak to treba a nemám nič proti tomu, ale azda vám rozkázali oboriť sa na skúsených zálesákov a rozprávať sa s nimi povýšenecky ako generál s regrútom? Sme ochotní zhovárať sa s vami, hoci sme vás nevolali. Predovšetkým však žiadame zdvorilosť.

Poddôstojník bol v pomykove. Old Death vyzeral veľmi prísrne. Jeho slová mocne zapôsobili.

– Už sa len toľko nehnevajte, – riekol seržant.– – Nechcel som sa správať grobiansky.

– No vo vašom hlase a vo vašich výrazoch nebolo veľa jemnosti.

– Ved' nie sme v salóne nejakej vznešenej lady. Potuluje sa tu všelijaká zberba a musíme mať otvorené oči, lebo tu sme akoby v prvej línii.

– Zberba? Azda aj nás počítate medzi týchto pochybných gentlemanov? – vybuchol Old Death.

– Nemôžem hovoriť ani tak, ani onak. Ale človek, ktorý má dobré svedomie, nebude sa zdráhať povedať svoje meno. V tomto kraji je teraz neobyčajne mnoho naničhodných oplanov, ktorí sa chcú dostať k Juarezovi. Takýmto lotrom nemožno dôverovať.

– Teda držíte so secesionistami, s južnými štátmi?

– Áno. Dúfam, že aj vy.

– Držím s každým statočným človekom a som proti každému podliakovi. Nemáme nijaký dôvod zamlčovať, ako sa voláme a odkiaľ ideme. Prichádzame rovno z La Grange.

– Teda ste Texasania. No, Texas drží s Juhom. Mám teda do činenia s ľuďmi rovnakého zmyšľania.

– S ľuďmi rovnakého zmyšľania! All devils! Používate hneď príliš veľké slová, že by som to od seržanta nebol čakal. Miesto toho, aby som vám povedal všetkých našich päť mien, ktoré by ste aj tak čoskoro zabudli, poviem vám iba svoje, aby som vám nezatažoval pamäť. Som starý

zálesák, a tí, čo ma poznajú, obyčajne ma nazývajú Old Death.

Toto meno hned' zapôsobilo. Seržant nadskočil v sedle a vyvalil oči na starého scouta. AJ ostatní vojaci sa naňho zadívali prekvapene, ale pritom priateľsky. Poddôstojník stiahol obrvy a riekol:

– Old Death! To ste naozaj vy? Špión severných štátov?

– Pane, – zvolal hrozivo starý stopár. – Dajte si pozor! Ak ste už o mne počuli, iste dobre viete, že sa nedám beztrestne urážať. Dal som pre Úniu všetko, čo som mal. Bol som hotový vyliati svoju krv a obetovať život, pretože sa mi tak páčilo a pretože som zábery Severu pokladal za správne a ešte aj dnes ich za také pokladám. Pod slovom špión rozumiem čosi iné, čím som nikdy nebol. A keď ma takto pomenuje holobriadok, ako ste vy, nezmasťím ho len preto, že ho ľutujem. Old Death sa nezľakne šiestich dragúnov, ani desiatich, ba ani vtedy, keby ich bolo ešte viacej. Na šťastie zdá sa mi, že vaši druhovia sú rozumnejší než vy. Žiadam ich, aby povedali veliteľovi pevnosti Inge, že sa stretli s Old Deathom a že vy ste ho okríkli ako fagana. Som presvedčený, že vám dá poriadnu príučku. Odídete od neho s takým dlhým nosom, že jeho koniec nerozoznáte ani ďalekohľadom.

Posledné slová dosiahli svoj cieľ. Veliteľ pevnosti iste bude rozumnejší človek ako jeho podriadený. Prirodzene, seržant musí vo svojej zpráve spomenúť aj naše stretnutie a jeho výsledok. Keď sa vodca výzvedného oddielu stretne s nejakým slávnym poľovníkom, je to preňho veľká výhoda. Obaja si môžu vymeniť myšlienky a názory. Môžu si navzájom oznámiť svoje pozorovania a udeliť aj užitočné rady. So zálesákmi, ako bol Old Death, zaobchádzajú dôstojníci ako so seberovnými, s najväčším ohľadom a úctou. Čo teraz seržant povie svojmu veliteľovi o našom stretnutí, keď sa tak neúctivo správal voči osvedčenému stopárovi? Iste si to teraz aj sám v duchu uvedomil, lebo

červeň rozpakov mu obliala celú tvár až po korenenky vlasov. Old Death chcel naňho ešte väčšmi zapôsobiť a pokračoval:

– Vašej rovnošate všetka česť, ale aj moja je toľko hodna. Hoci ste mladý, nezaškodilo by vám vypočuť si niekoľko dobrých rád od Old Deatha. Kto je teraz veliteľom v pevnosti Inge?

– Major Webster.

– Ten, čo bol pred dvoma rokmi kapitánom pevnosti Ripley? – spytoval sa Old Death ďalej.

– Áno, ten.

– Nuž tak ho odo mňa pozdravte. Veľmi dobre ma pozná. Často som s ním strieľal do terča a veru neraz sme trafili presne do čierneho stredu. Podajte mi svoj zápisník! Napíšem vám niekoľko riadkov. Potom mu ich ukážete! Kalkulujem, že sa nesmieme potešiť slovu špión, ktorým jeden z jeho podriadených počastoval Old Deatha.

Seržant si už v pomykove nevedel rady. Pregľgal, pregľgal a konečne s očividnou námahou vyjachtal:

– Ale, sir, môžem vás uistiť, že som to naozaj tak zle nemyslel. Mám starostí vyše hlavy. Stále sa musím zlostiť, a preto nie div, že mi vykláza nepatričné slovo.

– Tak, tak! Teraz to už znie zdvorilejšie než predtým. Povedzme teda, že rozhovor začíname iba teraz. Máte v pevnosti Inge dostatočnú zásobu cigár?

– Veru nie. Žiaľ, tabak sa nám už minul,

– To je veľmi zle. Vojak bez tabaku je iba polovičným človekom. Môj druh si napchal cigarami kapsu na sedle. Možno vám niečo dá zo svojej zásoby.

Oči seržanta a ostatných sa žiadostivo upreli na mňa. Vytiahol som za hrst' cigár a rozdelil som ich medzi vojakov, ba ešte som im aj pripálil. Poddôstojník si niekoľko ráz potiahol a hneď sa mu tvár rozjasnila blaženosťou.

Kývol mi hlavou na znak vďaka a riekol:

– Taká cigara je hotová fajka mieru. Myslím, že by som sa nevedel hnevať ani na úhlavného nepriateľa, keby mi tu v prérii daroval voňavú cigaru. Nefajčil som už celé týždne.

– Keď viete pre cigaru zabudnúť aj na najväčšie nepriateľstvo, nemôžete byť zlý človek, – smial sa Old Death.

– Nie, nie som taký zlý. Ale, sir, musíme ísť ďalej, a preto je načas, aby som sa vás spýtal na niektoré veci. Videli ste hádam stopy po Indiánoch alebo belochoch?

Old Death odvetil záporne a spýtal sa, či sa hádam seržant domnieva, že tu môžu byť Indiáni.

– Pravdaže môžu. Celkom oprávnené sa to môžeme domnievať, lebo tí lotri znovu vykopali vojnovú sekeru.

– Tisíc hrmených! To je zle. Ktoré kmene bojujú proti sebe?

– Komančovia a Apači.

– To sú dva najnebezpečnejšie kmene! A my sme práve medzi ich územiami. Keď sa zacvaknú nožnice, beda všetkému, čo je medzi nimi.

– Áno, dávajte si pozor. Urobili sme už všetky prípravy a poslali sme viacerých poslov so žiadosťou o posilu a zásoby. Takmer celé dni a noci hliadkujeme v širokom okruhu. Musíme podozrievať každého, koho stretneme, kým sa nepresvedčíme, že nie je oplan. Preto mi musíte prepáčiť, že som sa pred chvíľou správal trochu neúctivo.

– Už som na to zabudol. Ale prečo sa Indiáni pustili do vojny?

– To zavinil ten prekliaty... pardon, sir! Možno zmýšľate inakšie o ňom než ja... myslím prezidenta Juareza. Hádam ste už počuli, že musel ujsť až do El Pasa. Pravdaže, Francúzi sa hnali za ním. Prišli až do Chihuahuy a Cohahuely. Musel sa pred nimi skryť ako mýval pred psami. Zahnali ho až k Rio Grande a boli by ho ešte ďalej prenasledovali a napokon dolapili, keby náš prezident vo Washingtone nebol býval taký hlúpy a nebol im to zakázal. Dokonca nechceli o ňom vedieť ani Indiáni, ku ktorým predsa patrí ako rodený červenokožec.

– Aj Apači sa ho zriekli?

– Áno. Vlastne neboli proti nemu, ale ani zaňho. K nikomu sa nepridružili a pokojne ostali vo svojich brlohoch. To im radil Winnetou, ich mladý, ale už slávny náčelník. Bazainovým agentom sa potom tým lepšie podarilo poštvať proti nemu Komančov. Prišli v celých húfoch, ale potajomky, ako je to už ich spôsob, cez hranice do Mexika, aby úplne porazili Juarezových prívržencov.

– Hm! Chcete povedať, aby rabovali, vraždili a podpaľovali? Čo je Komančov do Mexika? Majú predsa svoje sídliská a lovištia na druhej strane za Rio Grande, nie na tejto. Môže im byť celkom ľahostajné, kto vládne v Mexiku, či Juarez, či Maximilián alebo Napoleon. Pravdaže, zavolali ich páni Francúzi a huckali ich proti mierumilovným ľuďom. Nemôžeme vlastne Komančom ako divochom príliš zazlievať, že rýchlo využili túto dobrú príležitosť zbohatnúť. Nechcem skúmať, kto je za to zodpovedný.

– Nuž ani ja sa o to nestarám. Slovom, prešli na druhú stranu Rio Grande a prirodzene urobili všetko, čo od nich Francúzi žiadali. Pritom natrafili na Apačov. Komančovia vždy boli úhlavnými nepriateľmi Apačov. Preto prepadli ich tábory a postrieľali všetkých, ktorí sa nechceli vzdať, a ostatných zajali. Pravdaže, pritom vzali Apačom aj všetky stany a kone.

– A čo sa stalo potom?

– Potom, sir? Zajatých mužov priviazali k mučiarskym kolom, ako je to u Indiánov zvykom.

– Kalkulujem, že taký zvyk nie je veľmi príjemný pre tých, ktorí sa musia dať zaživa upražiť a dopichať nožmi. To majú na svedomí páni Francúzi! Pravda, Apači hneď vyrazili proti Komančom, aby sa pomstili?

– Nie. Veď sú to zbabelci!

– To je prvý raz, čo také čosi počujem. Rozhodne by túto nadávku neprijali pokojne.

– Vyslali niekoľkých bojovníkov, aby celú záležitosť prerokovali s najstaršími náčelníkmi Komančov. Rokovanie sa konalo u nás.

- V pevnosti Inge? Prečo tam?
- Lebo to bolo neutrálne miesto.
- Pekné! To chápem. A náčelníci Komančov prišli?
- Áno, päť náčelníkov s dvadsiatimi bojovníkmi.
- A koľko Apačov prišlo?
- Traja.
- S akým sprievodom?
- Bez akéhokoľvek sprievodu.

– Hm! A to ešte hovoríte, že sú zbabelci? Traja muži sa odvážia prejsť cez nepriateľské územie, aby sa potom stretli s dvadsiatimi piatimi nepriateľmi! Pane, ak len trochu poznáte Indiánov, musíte pripustiť, že to bol hrdinský čin. Ako sa rokovanie skončilo?

– Nezmierili sa, ba roztržka sa ešte zväčšila. Napokon sa Komančovia vrhli na troch Apačov. Dvoch prebodli, ale tretí, hoci bol ranený, dobehol k svojmu koňovi a preskočil s ním asi dvojmetrovú ohradu. Komančovia ho síce prenasledovali, ale už ho nedohonili.

– A to sa stalo na neutrálnej pôde, pod ochranou pevnosti a pod dozorom majora americkej armády? Aká podlosť od Komančov! Je vari div, že teraz aj Apači vykopú vojnovú sekeru? Bojovník, ktorému sa podarilo ujsť, im priniesie zprávu o zločine a prirodzene teraz vyrazia s veľkými oddielmi. Keďže poslov zavraždili v pevnosti belochoch, ozbrojení Apači zaútočia aj na bledé tváre. Ako sa k nám zachovávajú Komančovia?

– Priateľsky. Náčelníci nás o tom uistili, keď odchádzali z pevnosti. Povedali, že bojujú len proti Apačom a že hneď proti nim vyrazia. Bledé tváre sú vraj ich priatelia.

– Kedy bolo rokovanie, ktoré sa tak krvavo skončilo?

– V pondelok.

– Dnes je piatok, teda odvtedy uplynuli štyri dni. Ako dlho sa Komančovia ešte zdržali v pevnosti po Apačovom úteku?

– Neostali dlho. O hodinu vyrazili.

– A vy ste ich pustili? Veď porušili medzinárodné právo! Mali ste ich zadržať, aby pykali za svoj čin. Prehrešili sa proti Spojeným štátom, lebo na ich území sa dopustili vierolomnosti a dvojnásobnej vraždy! Major ich mal zajať a poslať do Washingtonu zprávu o celom prípade. Nechápem to.

– Práve v ten deň bol na poľovačke a vrátil sa až večer.

– Aby nemusel byť svedkom rokovania a podlého zločinu! Poznám to. Keď sa Apači dozvedia, že ste dovolili Komančom odísť z pevnosti, potom beda každému belochovi, ktorý sa im dostane do rúk! Nebudú ľutovať ani jedného.

– Sir, príliš sa rozohňujete. Aj pre Apačov bolo dobré, že Komančovia mohli odísť. Keby neboli odišli, Apači by boli o hodinu stratili ešte jedného náčelníka.

Old Death prekvapene zdvihol obočie:

– Ešte jedného náčelníka? Ach, uhádnem, ktorého. Štyri dni sú odvtedy. Mal výborného koňa a jazdil rýchlejšie než my. Bol to on, celkom iste on.

– Koho myslíte? – spýtal sa začudovane seržant.

– To mohol byť len Winnetou.

– Áno, on to bol. Sotvaže Komančovia zmizli na západe, uzreli sme, že z východu od Rio Frio sa blíži jazdec. Prišiel si do pevnosti kúpiť pušný prach, olovo a guľky do revolvera. Nemal odznaky svojho kmeňa a nepoznali sme ho. Pri nákupe sa dozvedel, čo sa prihodilo. Náhodou tam bol aj dôstojník, ktorý mal toho dňa v pevnosti dozor. Indián sa s ním pustil do reči.

– To je veľmi, veľmi zaujímavé, – zvolal nedočkavo Old Death. – Škoda, že som pri tom nebol. Čo povedal dôstojníkovi?

Iba tieto slová: „Mnoho belochov bude pykať za zločin, ktorý sa u vás stal a ktorému ste nezabránili. Ani vinníkov ste nepotrestali!“ Potom odišiel z obchodu a vyskočil do sedla. Dôstojník vyšiel za ním a s obdivom sa zahľadel na skvelého Indiánovho vraníka. Tu mu Winnetou ešte povedal:

„Chcem byť čestnejší než vy. Oznamujem vám, že odo dneška je vojna medzi bojovníkmi Apačov a bledými tvármi. Bojovníci Apačov pokojne sedeli vo svojich stanoch. Tu ich zákerne prepadli Komančovia. Pobrali im ženy, deti, kone a stany. Veľa našich pozabíjali a ostatných odvliekli, aby ich na smrť umučili pri mučiarskych koloch. Múdri otcovia Apačov vtedy ešte počúvali na výstražný hlas Veľkého Ducha. Nevykopali hneď vojnovú sekeru, ale poslali k vám poslov, aby tu u vás rokovali s Komančmi. No aj týchto poslov Komančovia napadli a zabili, a to ešte vo vašej prítomnosti. Pustili ste vrahov na slobodu, a tým ste dokázali, že ste nepriateľmi Apačov. Za všetku krv, ktorá odo dneška potečie, budete sa zodpovedať vy, a nie my!“

– Áno, áno, taký je Winnetou! Akoby som priam jeho počúvali – riekol Old Death. – Čo mu odpovedal dôstojník?

– Spýtal sa ho, kto je. Indián až teraz povedal, že sa volá Winnetou a že je náčelníkom Apačov. Dôstojník hneď zakričal, aby zavreli bránu a Indiána zajali. Mal na to právo, lebo náčelník Apačov práve vypovedal bledým tváram vojnu a okrem toho nebol v pevnosti ako posol. Winnetou sa však iba hlasito zasmial, vrazil s koňom do našich vojakov, ba aj dôstojníka a všetkých zvalil na zem. Ani sa neobzrel k bráne, ale priam preskočil ohradu, ako to predtým urobil jeho súkmeňovec. Hneď poslali za ním oddiel vojakov, ale už nebolo po ňom ani stopy.

– Tu to máte! Poštuchali ste do osieho hniezda! Beda pevnosti a jej posádke, ak nezvíťazia Komančovia! Apači vás pozabíjajú do jedného. Nemali ste azda nejakú návštevu?

– Len jediný raz. Predvčerom za súmraku prišiel k nám jazdec, ktorý chcel ísť do Sabinalu. Volal sa Clinton. To viem celkom isto, lebo som mal práve pri bráne stráž, keď prišiel.

– Clinton! Hm! Opíšem vám toho človeka. Dávajte pozor, či to bol on!

Opísal Gibsona, ktorý odnedávna začal používať falošné meno Clinton. Seržant riekol, že sa popis presne zhoduje.

Aby sme mali úplnú istotu, ukázal som mu Gibsonovu fotografiu. Seržant vyhlásil, že je to naozaj muž, ktorého spomínal.

– Tak ste sa dali oklamať, — riekol Old Death. — Ten človek rozhodne necestoval do Sabinalu. Prišiel k vám len vyzvedať. Patrí ku zberbe, o ktorej ste pred chvíľou hovorili. Potom sa vrátil k svojim druhom, ktorí naňho čakali. Inak sa nestalo nič dôležitého?

– Viac neviem o ničom.

– Tak sme skončili. Povedzte majorovi, že ste sa so mnou stretli. Ste jeho podriadený, a teda mu nemôžete nič vyčítať, ani prezradiť, čo si myslím o posledných udalostiach. Mohli ste však vyhnúť veľkému nešťastiu a zabrániť mnohému krviprelievaniu, keby ste neboli takí vlašníci v plnení svojich povinností. Good bye, boys!

Old Death obrátil koňa a odcválal. Krátkym pozdravom sme sa rozlúčili s dragúnmi, ktorí zamierili na sever, a pustili sme sa za scoutom. Hodný kus cesty sme precválali mlčky. Old Death zvesil hlavu a premýšľal. Na západe slnko klesalo čoraz nižšie. O necelú hodinu nastane už súmrak, ale teraz sme ešte videli pred sebou líniu južného obzoru svietiť ako ostrú čepel' noža. Dnes sme sa mali dostať k rieke Leone, pri ktorej rástli stromy. Museli by sme ich spozorovať na obzore ako širší pás, ale sme ho nikde nevideli. Predpokladali sme teda, že sme ešte ďaleko od cieľa, ku ktorému sme mali dnes doraziť. Aj Old Death si to akiste v duchu uvedomoval, lebo vždy znovu popohнал koňa, keď chcel spomaliť krok. Neponáhľali sme sa nadarmo; práve keď sa stále rastúci kotúč slnka dotýkal západného horizontu, uzreli sme na juhu tmavý pás. Čím väčšími sme sa blížili, tým bol pás zreteľnejší. Až dosiaľ sme cválali iba po piesočnatej pôde, ale teraz sa znovu ukázala tráva. Videli sme, že spomínaný pás sa skladá zo stromov. Pri rýchlej jazde sa nám zdalo, že ich vrcholce nám kývajú, akoby nás privolávali. Old Death popustil koňovi uzdu, aby spomalil krok, potom ukázal na tmavý pás na obzore a riekol:

– Keď v tomto kraji vidíme niekde stromy, musí byť blízko voda. Iste je pred nami rieka Leone. Utáboríme sa na jej brehu.

Čoskoro sme prišli k stromom. Tvorili úzky háj, rozprestierajúci sa na obidvoch brehoch rieky. Pod korunami stromov rástli husté kroviská, Koryto rieky bolo široké, ale vody v ňom tieklo veľmi málo. No miesto, ku ktorému sme dorazili, predsa nebolo vhodné na prechod. Preto sme sa pomaly pustili hore prúdom. Po krátkom hľadaní sme našli miesto, kde bola plytčina a vlnky sa hladko kĺzali po ligotavých žabiciach. Hneď sme sem zamierili s koňmi, aby sme prešli na druhú stranu, Old Death bol na samom predku. Práve keď jeho kôň chcel prednou nohou vstúpiť do vody, zadržal ho, zoskočil zo sedla a sklonil sa, aby pozorne preskúmal dno rieky,

– Well, – prikývol. – To som si myslel. Tu sme natrafili na stopu, ktorú sme skôr nemohli zbadat', pretože breh je z tvrdého kremeňa, na ktorom nezostávajú nijaké odtlačky. Pozrite riečne dno!

Aj my sme zostúpili a zbadali sme okrúhle priehlbinky, trochu väčšie ako dlaň. Viedli ďalej do rieky,

– To je stopa? – spýtal sa Lange, – Iste budete mať pravdu, sir. Možno tu bol kôň, a teda aj jazdec,

– Sam, nože si aj ty pozri stopu! Chcel by som vedieť, čo si o nej myslíš

Černoch stál skromne za nami. Teraz podišiel dopredu, pozrel do vody a potom riekol:

– Tu byť dvaja jazdci a prejsť cez rieku,

– Podľa čoho usudzuješ, že tu boli aj jazdci a nie iba samé kone?

– Kôň, ktorý má železá, nebyť divý mustang, ale krotký kôň a na tom vždy sedieť jazdec, Aj stopy byť hlboké. Kone iste niest' nejaké bremeno a tým bremenom byť jazdci. Samotné kone nikdy nejst' do vody vedľa seba, ale jeden za druhým. Aj zastat' najprv pri brehu a naslopať sa vody, a až potom utekať na druhú stranu. Ale tieto kone nezastať a

hneď sa pustiť na druhú stranu. Ba aj vedľa seba bežať. To kone robiť vtedy, keď musieť poslúchať uzdu. Kde byť uzda, tam aj sedlo a na ňom jazdec,

– To si dobre povedali – pochválil ho starý scout, – Ja sám by som to nebol vedel lepšie vysvetliť. Vidíte, meššurš, že neraz sa aj beloch môže dosť poučiť od černocho. Tí dvaja jazdci sa veľmi ponáhľali, nemali ani toľko času, aby dovolili koňom napiť sa. Iste boli smädné. Každý zálesák sa predovšetkým stará o svojho koňa. Kalkulujem teda, že jazdci dovolili koňom napiť sa pri druhom brehu. Iste mali títo dvaja jazdci príčinu, prečo sa chceli čo najrýchlejšie dostať na druhý breh. Dúfam, že sa tú príčinu dozvieme.

Zatiaľ čo sme skúmali stopu, kone pili dlhými glgmi. Znovu sme vy skočili do sediel a dostali sme sa suchí na druhú stranu, lebo rieka tu bola plytká, že ani strmene nedosahovali k vode. Len čo sme sa znovu ocitli na pevnej pôde, Old Death, ktorého bystrým očiam nič neušlo, sa ozval:

– Už mi je všetko jasné! Pozrite na túto lipu! Má kôru olúpanú do výšky chlapa. A čo to tu trčí v hline?

Ukázal na zem, do ktorej boli vo dvoch radoch zapichnuté tenké paličky. Neboli hrubšie ako ceruzka a boli aj také dlhé.

– Čo znamenajú tieto paličky? – pokračoval Old Death. – Aký vzťah je medzi nimi a olúpanou kôrou? Vidíte tie uschnuté kúsky lyka, ktoré ležia roztrúsené tu dookola? Tieto paličky voľakto použil ako pomôcky pri spletaní lyka; Videli ste hádam niekedy dosky, na ktorých sa pletú siete, prikrývky a podobné veci? Nie? Podobnú dosku máme aj tu, lenže nie je z dreva a nemá železné kolíčky. Obaja jazdci splietli z lyka široký dlhý pás. Podľa usporiadania paličiek môžeme uhádnuť, že bol asi meter dlhý a pätnásť centimetrov široký. Teda viac ako treba na opasok. Ako viem, takéto pásy z čerstvého lyka obyčajne používajú Indiáni na obväzovanie rán. Šťavnaté lyko chladí ranu, a keď uschne, tak pevne sa stiahne, že je dostatočnou oporou aj pre

zlomenú kosť. Kalkulujem, že aspoň jeden z oboch jazdcov bol ranený. A teraz pozrite sem do plytčiny! Vidíte v piesku tie dve jamy mušľovitého tvaru? Tu sa obidva kone váľali vo vode. To robievajú len indiánske kone. Jazdci im odňali sedlá, aby sa zvieratá mohli vyváľať a osviežiť. To dovoľujú Indiáni koňom iba vtedy, keď majú pred sebou ešte namáhavú cestu. Môžeme teda naisto tvrdiť, že obaja jazdci sa tu zdržali len dotiaľ, kým uplietli obväz z lyka, a potom odcválali ďalej. Teda dospeli sme pri skúmaní k takémuto výsledku: prešli tadiaľto dvaja jazdci na indiánskych koňoch. Jeden z jazdcov, ak nie obidvaja, bol ranený. Mali tak naponáhle, že na tamtej strane nenapojili kone, lebo tu na druhom brehu videli lipu, ktorej lyko chceli použiť ako obväz. Keď ranu obviazali, rýchlo odcválali. Čo z toho vyplýva, meššurs? Napnite trošku mozog!

Poslednú vetu povedal starý scout mne.

– Pokúsím sa, – odvetil som, – Ale nesmiete ma vysmiať, ak neuhádnem!

– Ani mi len na um nepríde! Pokladám vás za svojho žiaka. Nemožno predsa čakať od učňa dokonalý úsudok.

Začal som vysvetľovať:

– Pretože obidva kone boli indiánske, predpokladám, že aj ich majitelia boli Indiáni. Musím pritom myslieť na príhodu v pevnosti Inge. Jeden Apač utiekol, ale bol poranený. Aj Winnetou cválal odtiaľ čo najrýchlejšie. Zaiste sa hnal za prvým Apačom a čoskoro ho dohonil, lebo má výborného koňa.

– Nerozmýšľate zle! – prikývol Old Death. – Viete ešte niečo?

– Áno. Obidvom Apačom išlo predovšetkým o to, dostať sa čo najrýchlejšie k svojim súkmeňovcom. Musia im predsa oznámiť, aká pohana sa im stala v pevnosti, a musia ich upozorniť, že čoskoro môžu očakávať útok nepriateľských Komančov. Preto sa obidvaja tak veľmi ponáhľajú. Iste predpokladali, že pri rieke nájdu lyko, a teda ranu obviazali

až tu. A preto dožičili koňom len najnutnejší odpočinok a hneď odcválali.

– Tak je. Som s vami spokojný. Nepochybujem, že to prešiel tadiaľto Winnetou s mierovým vyjednávatel'om. Pravdaže, prichádzame neskoro a ich stopu už v tráve nenájdeme. Ale viem si domyslieť, ktorým smerom sa obrátili. Museli prejsť cez Rio Grande práve tak ako my. Pustili sa k rieke priamym smerom. Aj my to urobíme, a tak kalkulujem, že azda naďabíme na nejakú stopu po nich. Teraz sa obzrime po mieste, kde by sme sa mohli utáboriť na noc, lebo zajtra musíme vyraziť hneď na úsvite.

Stopárove vycvičené oči našli čoskoro vhodné miesto. Dookola boli húštiny a hustá šťavnatá tráva. Naše kone sa tu mohli dosýta napásť. Odsedlali sme ich a priviazali sme ich na lasá, ktoré sme si priniesli z La Grange. Potom sme sa utáborili a skromne sme sa navečerali zo zvyškov našich zásob. Spýtal som sa, či rozložíme táborový oheň. Old Death sa posmešne uškrnul a riekol:

– Sir, túto otázku som od vás čakal. Nebodaj ste kedysi čítali ne jeden pekný román o Indiánoch od Coopera alebo od iných spisovateľ'ov? Iste sa vám tieto pekné vecičky páčili?

– Veru áno!

– Hm, áno! To sa tak príjemne číta. V tých románoch ide všetko tak hladko a pekne. Človek si zapáli fajku alebo cigaretu, sadne si do kresla, nohy vyloží hodne vysoko a zahľbi sa do peknej knihy, ktorú si vypožičal z knižnice. Ale vyberte sa raz do pralesa na ďaleký západ! Tu je to trochu inakšie, než čítame v podobných knihách. Cooper bol celkom dobrý spisovateľ a aj ja som s pôžitkom čítal jeho dielo Kožená Pančucha. Na západe však nebol. Znamenite vedel spojiť poéziu so skutočnosťou, ale na západe človek nachádza iba holú skutočnosť a čo sa týka poézie, aspoň ja som nemohol po nej objaviť ani stopu. V takých románoch sa človek dočíta o pekne horiacom táborovom ohni, na ktorom sa pečie šťavnatý bôčik z bizóna. Ale poviem vám toľko: keby sme si teraz zapálili ohník, pach dymu by sem

prilákal každého Indiána, ktorý je v okruhu dvoch anglických míľ.

– Ved' to je vzdialenosť takmer na hodinu cesty! Je to možné?

– Ved' sa ešte presvedčíte, aký čuch majú červenokožci. A keby to sami nezaňuchali, zvetrili by to ich kone a prezradili by to tým zvláštnym fkaním, na ktoré si zvykli od malička. Nejednen beloch už na to doplatil životom. Preto myslím, že by sme sa drieš mohli vzdať poézie táborového ohňa.

– Azda sa predsa len nemusíme strachovať, že sú Indiáni nablízku. Ved' Komančovia ešte nemôžu byť na ceste. Kým prídu vyjednávatelia domov a kým rozpošlú poslov k rozličným kmeňom, aby zhromaždili bojovníkov, uplynie dlhší čas.

– Hm! Aké múdre reči vie sypať zo seba taký greenhorn! Žiaľ, zabudli ste na tri veci. Po prvé, práve teraz sme na území Komančov. Po druhé, ich bojovníci sa práve teraz valia do Mexika. A po tretie, aj tí, čo ostali doma, sú zhromaždení a pripravení na vojnové ťaženie, a tak ich netreba pomaly zvolávať. Alebo azda pokladáte Komančov za takých hlúpych, že zabijú vyslancov Apačov a vopred sa nepripravlia na to, aby hneď mohli vyraziť? Hovorím vám, že vražda apačských poslov nebola azda výsledkom náhleho hnevu. Komančovia si všetko vopred dobre rozvážili a na všetkom sa uzhodli. Kalkulujem, že Komančovia sú už pri Rio Grande, a obávam sa, že Winnetou bude mať veľké ťažkosti dostať sa tadiaľ nepozorovane ďalej.

– Tak držíte s Apačmi?

– V duchu áno. Stala sa im krivda. Podlým spôsobom ich prepadli. Okrem toho je mi Winnetou neobyčajne sympatický. Ale rozum nám káže, aby sme sa do toho neplietli. Môžeme si blahoželať, ak so zdravou kožou dosiahneme svoj cieľ. Ani len na um nám nepríde bratríčkovat' sa s jednou či druhou stranou. Ostatne, nemám sa Komančanov prečo báť. Poznajú ma. Nikdy som im

náročky neublížil. Často som bol u nich a privítali ma celkom priateľsky. Jeden z ich najslávnejších náčelníkov Oyo-koltsa, čiže Biely Bobor je mi dokonca veľkým priateľom. Preukázal som mu istú službu. Sľúbil mi, že na to nikdy nezabudne. Stalo sa to pri Red Riveri. Tam ho napadol oddiel Čikasov. Iste by ho to bolo stálo skalp aj život, keby som ta nebol práve vtedy prišiel. Toto priateľstvo je teraz pre nás nesmierne dôležité. Budem sa naň odvolávať, až natrafíme na Komančov, ktorí by mali s nami nepriateľské úmysly. Ostatne, sme tu piati muži a dúfam, že každý z nás vie dobre narábať puškou. Prv než by niektorý Indián dostal moju kožu z hlavy spolu s celou frizúrou, museli by si aspoň desiati jeho druhovia zadovážiť cestovné lístky do večných lovišť. Musíme sa prichystať na všetky prípady a tak sa správať, akoby sme boli na nepriateľskom území. Preto nebudeme spať všetci piati zároveň, ale jeden z nás musí bdieť. Stráž sa bude vymieňať každú hodinu. Odrežeme si päť stebiel trávy rozlične dlhých a budeme losovať, aby sme tak určili poradie, ako budeme strážiť. Každý môže spať päť hodín. To nám iste postačí.

Odrezal päť stebiel trávy. Mne sa ušla posledná stráž. Zatiaľ čo sme losovali, nastala noc a celkom sa zotmelo. Kým sme ešte nespali, stráž sme nepotrebovali. A veru nikomu z nás sa nechcelo spať. Zapálili sme si cigary a živo sme besedovali. Bol to zaujímavý rozhovor. Old Death nám rozprával svoje zážitky. Spozoroval som, že vyberal také príhody, aby sa z nich poslucháči mohli dačomu priučiť. Tak nám prešiel čas. Vytiahol som hodinky; bolo pol jedenástej. Odrazu Old Death zastal v reči a pozorne načúval. Jeden z našich koni zaffkal, akoby od rozčúlenia a strachu. Aj ja som si povšimol toto zvláštne zaffkanie.

– Hm, – zahundral Old Death. – Čo to bolo? Nemal som pravdu, keď som povedal Cortesiovi, že obidve naše mrciny boli už v prérii? Takto fčka iba kôň, ktorý už nosieval zálesáka. V blízkosti je určite nejaký podozrivý tvor. No neobzerajte sa, meššurs! V húštine je tma ako v rohu, a keď

človek napne oči, aby v takej temnote niečo videl, zaligotajú sa, hoci nemáte o tom ani tušenia, ale nepriateľ by to zbadal. Pozerajte teda pokojne dolu! Ja sám sa už rozhliadnem dookola, ale klobúk si stiahnem hlboko do čela, takže oči budú v tme a nikto ich nezbadá. Počúvajte! Zase! Nehýbte sa!

Fŕkanie sa opakovalo. Jeden z koní – tuším to bol môj – hrabal kopytom, akoby sa chcel odtrhnúť z lasa. Mlčali sme a domnieval som sa, že je to tak dobre. Ale Old Death zrazu zašepkal:

– Čo vám to prišlo na um, tak zrazu zmlknuť? Ak je naozaj niekto nablízku a počul, že sme hovorili, teraz zasa zbadá, že mlčíme. Domyslí si, že sme si povšimli zaffkanie koňa a že vzbudilo naše podozrenie. Teda hovorte, hovorte ďalej! Rozprávajte niečo, čokoľvek chcete!

Ale tu černochoch tíško riekol:

– Sam vidieť, kde ten muž byť. Sam zbadat' dve oči.

– Dobre, ale viacej sa tam nedívaj, lebo aj on zbadá tvoje oči. Kdeže je?

– Kde Sam priviazať svojho koňa. Napravo pri drienkových kroch. Celkom pri zemi vidieť slabo blyšťať dva body.

– Dobre. Prikradnem sa k tomu človekovi odzadu a trochu mu poštekľím väzy. Nemusíme sa báť, že by ich tu bolo viacej, lebo v tom prípade by sa naše kone správali celkom inakšie. Teda hovorte hlasito! Bude to mať dvojnásobný účinok. Po prvé, ten chlap si pomyslí, že nemáme nijaké podozrenie, a po druhé, pre váš rozhovor nebude počuť šuchot, ktorému sa človek môže v tejto tme ťažko vyhnúť.

Lange sa ma čosi nahlas opýtal a ja som mu práve tak hlasito odpovedal. Z toho sa rozpriadol živý rozhovor, Snažil som sa rozprávať veselo a žartovne, aby sa ostatní mohli smiať. Hlasitý smiech bol najvhodnejší spôsob, ako presvedčiť vyzvedača o našej bezstarostnosti a zároveň odvrátiť jeho pozornosť od šuchotu, ktorý by prípadne

spôsobil zakrádajúci sa Old Death. Aj Will a černocho začali žartovať a tak vyše desať minút sme sa hlasito bavili. Zrazu sme počuli Old Deathov hlas:

– Haló, nerevte ako levy! Nie je to potrebné, lebo ho už mam, Prinesiem ho,

Z miesta, kde bol priviazaný černochoh kôň, sme počuli šuchot. Potom sa k nám starý stopár priterigal ťažkým krokom a zložil pred nami bremeno, ktoré niesol.

– Tak, – riekol. – Bol to veľmi ľahký boj, lebo ste robili taký hurhaj, že tento Indián by nebol nič zbadal, aj keby okolo neho bolo nastalo zemetrasenie.

– Indián? Tak sú nablízku ešte aj viacerí?

– Možno, ale nie je to pravdepodobné. Teraz by sme však potrebovali trochu svetla, aby sme si tohto muža mohli obzrieť. Videl som tu neďaleko suché lístie a malý uschnutý stromček. Prinesiem to všetko sem. Zatiaľ dávajte na toho chlapíka pozor.

– Nehýbe sa. Je mŕtvy?

– Nie. Iba jeho vedomie si trochu odskočilo na prechádzku. Zviazal som mu ruky na chrbte jeho vlastným opaskom. Kým sa mu vráti vedomie, vrátim sa i ja.

Odišiel vyťať spomínaný stromček. O chvíľu ho priniesol i s kopou suchého lístia. Rozsekali sme stromček nožmi na drobné kúsky. Zápalky sme mali, a tak čoskoro vzbĺkol ohnák, pri svetle ktorého sme si mohli zajatca dôkladne obzrieť. Drevo bolo také suché, že nevznikal takmer nijaký dym.

Teraz sme si obzerali Indiána. Mal na sebe indiánske kožené nohavice so strapcami, poľovnícku košeľu z tej istej kože ako nohavice a jednoduché mokašiny bez akýchkoľvek ozdôb. Hlavu mal hladko oholenú, len uprostred temena mu trčal pramienok vlasov. Tvár mal natretú na žltu a okrem toho sa mu po nej ťahali čierne priečne pásiky. Old Death mu vzal zbrane i všetko, čo mu viselo na koženom opasku. Jeho výzbroj sa skladala z noža, luku a koženého tulca. Luk

a tulec boli zviazané remienkom. Indián ležal nehybne a so zatvorenými očami, akoby bol mŕtvy.

– Obyčajný bojovník, – poučoval nás Old Death. – Nemá pri sebe ani jediný dôkaz, že zabil nepriateľa. Nevisí mu na opasku ani jediný skalp a jeho legíny nezdobí ani jediný stravec ľudských vlasov. Nemá pri sebe ani vrecúško s medicínou. Teda nemá nijaké meno, alebo ho stratil, pretože mu odobrali medicínu. Teraz ho použili ako vyzvedača, lebo to je nebezpečné poslanie, pri ktorom sa môže vyznamenať, zabiť nepriateľa, a tak si znovu získať meno. Pozrite, hýbe sa! Hneď príde k sebe. Ticho!

Zajatec sa vystrel a zhlboka vdýchol. Keď zacítil, že má zviazané ruky, zachvel sa na celom tele. Otvoril oči, chcel vyskočiť, ale zase padol nazad. Hľadel na nás meravým, plamenným pohľadom. Keď zbadal Old Deatha, vykĺzlo mu z úst:

– Koša-pehve!

Je to komančské slovo a znamená Old Death, čiže Stará Smrť.

– Áno, ja som to, – prikývol scout. – Pozná ma červený bojovník?

– Synovia Komančov veľmi dobre poznajú človeka, ktorý sa takto menuje, lebo bol u nich.

– Ty si Komanč. Zistil som to podľa bojových farieb, ktoré máš na tvári. Ako ťa nazývajú?

– Syn Komančov stratil meno a nikdy viac nebude nijaké mať. Vybral sa do prémie, aby si ho získal. Ale upadol do rúk bledých tvárí a teraz ho čaká len potupa a hanba. Prosí bielych bojovníkov, aby ho zabili. Bude spievať bojovú pieseň a nepočujú od neho ani jediné zabledákanie, ani jediný vzdych, keď budú páliť jeho telo na mučiarskom kole.

– Nemôžeme splniť tvoju prosbu, lebo sme kresťania a tvoji priatelia. Zajal som ťa, pretože som v hustej tme nemohol vidieť, že si synom Komančov, ktorí nažívajú s nami v mieri. Ostaneš nažive a vykonáš ešte mnoho veľkých

činov. Získaš si meno, pred ktorým sa vaši nepriatelia budú triasť. Si voľný.

Rozviazal mu ruky. Čakal som, že Komanč teraz naradostene vyskočí, ale neurobil tak. Ostal ležať, akoby ešte stále bol zviazaný, a riekol:

– Syn Komančov predsa nie je voľný. Chce zomrieť. Vbodni mu nôž do srdca!

– Nemám na to nijakú príčinu a ani najmenšiu chuť. Prečo by som ťa mal zabiť?

– Pretože si ma preľstil a zajal. Keď sa to dozvedia bojovníci Komančov, odoženú ma a povedia: „Najprv stratil medicínu a meno a potom vbehol do rúk bledým tváram. Jeho oči sú slepé a uši hluché. Nikdy nebude hoden nosiť odznak bojovníka.“

Povedal to tak smutne, že som ho naozaj ľutoval. Nemohol som síce rozumieť všetky jeho slová, lebo rozprával angličtinou, v ktorej bolo pomiešaných mnoho komančských výrazov. Čo som však nerozumel, to som sa snažil uhádnuť.

– Náš červený brat sa nemusí hanbiť, – povedal som rýchlo, skôr než mohol Old Death odpovedať. – Keď niekoho preľstí taká slávna bledá tvár, ako Koša-pehve, to nie je nijaká hanba. A ostatne, bojovníci Komančov sa nikdy nedozvedia, že si bol naším zajatcom. Naše ústa budú o tom mlčať.

– A potvrdí mi to aj Koša-pehve? – spýtal sa Indián.

– Veľmi rád, – prisvedčil starý stopár. – Povieme, že sme sa stretli celkom pokojne. Som váš priateľ, a nie je to od teba chyba, keď ku mne priamo pristúpiš, len čo ma spoznáš.

– Môj slávny biely brat hovorí slová, ktoré znamenajú pre mňa radosť. Dôverujem jeho reči a môžem odísť, lebo takto sa nevrátim s hanbou k bojovníkom Komančov. Ale bledým tváram budem vždy vďačný za ich mlčanlivosť tak dlho, kým len moje oči budú vidieť slnko.

Posadil sa a zhlboka si vydýchol. Na jeho tvári pokrytej hrubou vrstvou farby nebolo badať nijaké citové hnutie, ale

hneď sme spozorovali, že sme mu veľmi uľahčili na srdci. Pravdaže, prenechali sme skúsenému scoutovi, aby pokračoval v rozhovore s ním. Old Death mu povedal:

– Náš červený brat videl, že to s ním myslíme dobre. Dúfame, že aj on nás bude považovať za priateľov a teda úprimne odpovie na moje otázky.

– Koša-pehve sa môže pýtať, poviem len pravdu.

– Vyšiel môj indiánsky brat iba sám do prérie zabiť nepriateľa alebo nejaké nebezpečné divé zviera, aby sa potom vrátil do vigvamu s novým menom? Alebo sú s ním ešte aj iní bojovníci?

– Sú. A je ich toľko ako kvapiek v rieke.

– Chce tým môj červený brat povedať, že všetci bojovníci Komančov odišli zo svojich stanov?

– Vydali sa na bojové ťaženie, aby si priniesli skalpy svojich nepriateľov.

– Akých nepriateľov?

– Tých psov Apačov. Od Apačov sa začal šíriť zápach a prenikol až do stanov Komančov. Preto vysadli na kone, aby zem úplne očistili od tých kojotov.

– Vypočuli si predtým radu starých múdrych náčelníkov?

– Starí bojovníci sa zhromaždili a rozhodli sa pre vojnu. Potom sa museli medicinmani spýtať Veľkého Ducha na jeho mienku. Manitouova odpoveď znela uspokojivo. Priestor medzi táborišťami Komančov a Veľkou Riekou, ktorú bledé tváre nazývajú Rio Grande del Norte, sa len tak hmýri našimi bojovníkmi. Slnko štyri razy zapadlo odvtedy, čo nosili od stanu ku stanu vojnovú sekeru.

– A môj červený brat patrí k niektorému oddielu bojovníkov?

– Áno. Táboríme pri rieke powyše tohto miesta. Vyslali vyzvedáčov preskúmať, či je kraj bezpečný. Uberal som sa popri rieke v smere prúdu a prišiel som až sem, kde som vyňuchal kone bledých tvárí. Plazil som sa húštinou, aby som zistil, koľko je tu bledých tvárí. Ale tu ma napadol Koša-pehve a na krátky čas ma usmrtil.

– Na to sme už zabudli. Nech nikto o tom nehovorí. Koľko komančských bojovníkov táborí tamhore?

– Je ich tam práve desaťkrát desať.

– A kto je ich vodcom?

– – Mladý náčelník Avat-vila, čo v reči bledých tvarí znamená Veľký Medveď.

– Toho nepoznám a nikdy som jeho meno nepočul.

– Dostal toto meno pred niekoľkými mesiacmi. Zabil v horách sivého medveďa a priniesol jeho kožu a pazúry. Je to syn Oyo-koltsov, ktorého bledé tváre nazývajú Biely Bobor.

– Aha, toho poznám. To je môj priateľ.

– Viem, lebo som ťa videl uňho, bol si hosťom v jeho stane. Jeho syn Veľký Medveď ťa iste prijme priateľsky.

– Ako ďaleko je táborišťe jeho bojovníkov?

– Môj biely brat nemusí ta ísť ani polovicu času, ktorý volá hodina.

– Poprosíme ho teda, aby sme mohli byť jeho hosťami. Nech nás môj červený priateľ zavedie k nemu.

O necelých päť minút sme vysadli na kone a vyrazili. Indián šiel pred nami. Viedol nás najprv pod stromami, potom voľným priestranstvom. Keď sme sa dostali k rieke, zamieril po brehu proti prúdu.

Po dobrej štvrt'hodine sa pred nami vynorili viaceré tmavé postavy. To boli táborové stráže. Indián, ktorý nás viedol, prehovoril s nimi zopár slov a potom odišiel. My sme však museli zastať. O nejaký čas sa vrátil s odkazom, že môžeme ísť za ním. Bolo tma ako vo vreci. Obloha bola zamračená a nebolo na nej vidieť ani jedinú hviezdu. Napínal som zrak, díval som sa napravo i naľavo, ale nemohol som nič rozoznať. Tu sme opäť museli zastať. Náš sprievodca povedal:

– Nech moji bieli bratia zatiaľ nepostupujú. Synovia Komančov nerozkladajú za vojnového ťaženia ohne, ale teraz sú presvedčení, že nablízku niet nepriateľa. Preto zapália oheň.

Zmizol v tme. O chvíľku som uzrel žiarivý bod, veľký ako špendlíková hlavička,

– To je takzvané punks.

– Čo je to punks? – spýtal som sa. Tváril som sa, že to neviem.

– To je zapaľovač prérie. Dve drevká, jedno je široké a druhé je tenká zaokrúhlená palička. V širokom drevku je jamka, ktorú naplnia suchou práchnivinou z dutých vyhnitých stromov, nazvanou punks. To je najlepšie práchno, aké len jestvuje. Tenkú paličku zastoknú do práchniviny v jamke. Potom ju rýchlo šulkajú medzi dlaňami, že sa krúti ako miešačka. Týmto trením sa práchno zohreje a zapáli. Pozrite!

Zažiaril plamienček, ktorý sa čoskoro silne rozblčal. To už horela kopa suchého lístia. No oheň sa čoskoro zase zmenšil. Indián nestrpí plameň svietiaci do diaľky. Preto aj teraz rozložili okolo ohňa konáre, a to tak, že jedným koncom smerovali do stredu kruhu. Oheň v tomto strede mohli veľmi ľahko zväčšovať alebo zmenšovať. Podľa toho, či drevo postrkovali bližšie alebo ho odťahovali, aj jazyky plameňa šibali silnejšie alebo slabšie. Keď na začiatku dovysoka vzbĺklo lístie, videl som, kde sme sa ocitli. Boli sme pod stromami a obkľučovali nás Indiáni so zbraňami v rukách. Len málokto mali pušky, väčšinou boli ozbrojení kopijami, šípami a lukmi. No všetci mali tomahavky, hroznú indiánsku sekeru, ktorá je v rukách vycvičeného bojovníka oveľa nebezpečnejšou zbraňou, než by si niekto myslel. Keď oheň upravili, aby horel iba do žiaducej výšky, nariadili nám zosadnúť. Odviedli naše kone a teraz sme boli úplne v moci Indiánov. Bez koňa sa v tomto kraji človek nemôže obísť. Zbrane od nás nežiadali. Ved' čo zmôže päť chlapov proti sto! Veru nebol to pre nás potešujúci pomer!

Dovolili nám pristúpiť k ohňu. Sedel pri ňom iba jediný bojovník. Nemohli sme vidieť, či je mladý alebo starý, pretože mal celú tvár pomal'ovanú takými istými farbami a takým istým spôsobom ako vyzvedač, ktorého sme chytili.

Bojovníkove vlasy boli spletené do vysokého chochola, v ktorom trčalo brko skalného orla. Na opasku mal dva skalpy. Okolo krku sa mu vinula šnúrka, na ktorej bolo pripevnené vrecúško s medicínou a kalumet, čiže fajka mieru. Križom cez kolená mu ležala stará puška, hádam z roku 1820 alebo 1830. Pozorne si nás po jednom obzeral. Tváril sa, že černocho nevidí, lebo Indián černocho pohrda.

– Ten je pyšný, – poznamenal Old Death nemecky, aby mu Indián nerozumel. – Ukážeme mu, že aj my sme náčelníci. Len si posadajte, ja sa s ním už porozprávam.

Sadol si naproti náčelníkovi, Aj my sme sa pousádzali. Len Sam stál, lebo vedel, že by ako černocho vystavil nebezpečenstvu vlastný život, keby aj on použil výsadu náčelníkov sedieť pri ohni.

– Uff, – zvolal Indián nazlostene. Vychrlil ešte niekoľko slov, ktoré som však nerozumel,

– Rozumieš reči bledých tváří? – spýtal sa ho Old Death.

– Avat-vila jej rozumie, ale nehovorí ňou, lebo sa mu nechce, – odpovedal náčelník. Old Death nám jeho slová hneď prekladal.

– Ale teraz by som ťa prosil, aby si ňou hovoril!

– Prečo?

– Lebo moji druhovia nerozumejú reč Komančov a musia predsa vedieť, o čom sa hovorí.

– Teraz sú u Komančov, nech teda hovoria ich rečou. To vyžaduje zdvorilosť.

– Mýliš sa. Nemôžu predsa hovoriť rečou, ktorú nevedia. Iste to uznáš. Sú hosťami Komančov. Aj oni teda majú právo požadovať od vás zdvorilosť, ktorú ty žiadaš od nich. Môžeš hovoriť anglicky. Ak nebudeš rozprávať touto rečou, neuveria ti, že ju ovládaš,

– Uff! – zvolal. A potom pokračoval lámanou angličtinou: – Povedal som, že ovládam reč bledých tváří, a ja neluhám. Ak mi neveria, urážajú ma a dám ich zabiť. Prečo ste sa odvážili sadnúť si ku mne?

– Pretože ako náčelníci máme na to právo.

– Aký náčelník si ty?
– Som náčelník scoutov.
– A tento? – spýtal sa a pozrel na Langeho.
– To je náčelník kováčov, ktorí kujú zbrane.
– A tento? – spýtal sa a pozrel na Willa.
– To je jeho syn a kuje meče, ktorými sa rozsekávajú hlavy. Zhotovuje aj tomahavky.

Zdalo sa, že to vzbudilo v Indiánovi úctu, lebo riekol:

– Keď vie konať takú prácu, je veľmi šikovný náčelník. A tento tu? – Pritom hlavou kývol na mňa:

– Tento slávny muž prišiel z ďalekej krajiny cez more, aby spoznal bojovníkov Komančov. Je to náčelník múdrosti a všetkých vied. A až sa vráti domov, tisícom a tisícom bude rozprávať, čo za ľudia sú Komančovia.

Zdalo sa, že toto presahuje Indiánovu chápacosť, Bedlivo si ma obzeral a potom riekol:

– Teda patrí medzi múdrych a skúsených mužov? Ale veď nemá biele vlasy.

– V jeho krajine sa synovia hneď rodia takí múdri ako tu starci.

– Veľký Duch teda musí mať veľmi rád tú krajinu. Ale synovia Komančov nepotrebujú cudzincovu múdrosť, lebo sami majú dosť rozumu, aby vedeli, čo im treba k šťastiu. Zdá sa mi, že jeho múdrosť neprišla s ním do tejto krajiny, lebo sa odvážil skrížiť náš bojový chodník. Keď bojovníci Komančov vykopú tomahavk, nestrpia pri sebe bielych mužov.

– Vidí sa mi, že nevieš, čo povedali vaši vyjednávatelia v pevnosti Inge. Vyhlásili, že chcú viesť vojnu len s Apačmi a že k bledým tváram sa budú i naďalej správať priateľsky.

– Nech si vyjednávatelia sami dodržia, čo povedali, ja som pri tom nebol.

Až doteraz hovoril veľmi nepriateľsky. Old Death mu vždy odpovedal priateľsky. Teraz však pokladal za rozumné zhovárať sa iným spôsobom. Nahnevane sa oboril na Komanča:

– Ako to hovoríš! Kto vlastne si, že sa opovažuješ vraviť také slová Koša-pehvi? Prečo si mi nepovedal svoje meno? Máš vôbec nejaké? Ak nie, tak mi povedz aspoň meno svojho otca!

Náčelník akoby zmeravel úžasom nad takou smelosťou. Hodnú chvíľu hľadel starému scoutovi uprene do tváre a potom odvetil:

– Človeče! Mám ťa dať umučiť na smrť?

– To si ešte dobre rozmyslíš!

– Ja som Avat-vila, náčelník Komančov.

– Avat-vila? Veľký Medveď? Keď som zložil prvého medveďa, bol som ešte chlapec a odvtedy som zabil toľko sivých medveďov, že by som si ich pazúrmí mohol ovešať celé telo. Kto zabil jedného medveďa, nie je v mojich očiach veľkým hrdinom.

– Tak pozri na skalpy pri mojom opasku!

– Pshaw! Keby som bol všetkým, ktorých som premohol, vzal skalpy, mohol by som nimi ozdobiť všetkých tvojich bojovníkov.

– Som synom veľkého náčelníka Oyo-koltsu.

– Na toto už viacej dám, ako na všetko, čo si hovoril predtým. Vyfajčil som s Bielym Bobrom fajku mieru. Prisahali sme si navzájom, že jeho priatelia budú aj mojimi priateľmi, že moji priatelia budú i jeho priateľmi, a vždy sme slovo dodržali. Dúfam, že jeho syn bude rovnako zmýšľať.

– Hovoríš príliš odvážne. Pokladáš bojovníkov Komančov za myši, na ktoré môže pes brechať, ako sa mu len zachce?

– Čo to hovoríš? Pes? Pokladáš Old Deatha za psa, ktorého môžeš podľa ľubovôle vyšľahať? Hneď ťa pošlem do večných lovíšť!

– Uff! Tu stojí sto mužov.

Ukázal rukou dookola.

– Dobre! – odpovedal starý scout. – Ale tu sedíme my, ktorí vyvážime aj sto tvojich Komančov. Všetci, čo sú tu, mi nemôžu zabrániť, aby som ti nevpálil do tela guľku. A potom

by som sa porátal aj s nimi. Pozri, tu mám dva revolvery. V každom je šesť guliek. Rovnako sú ozbrojení aj moji štyria druhovia. To je spolu šesťdesiat guliek. A okrem toho máme ešte pušky a nože. Prv než by ste nás premohli, zahynula by polovica tvojich bojovníkov.

Takto ešte s náčelníkom nikto nehovoril. Päť mužov proti sto! A starý stopár si predsa takto trúfal vystúpiť. Indián to nemohol pochopiť a povedal:

– Musíš mať veľmi silnú medicínu!

– Áno, mám medicínu, amulet, ktorý dosiaľ každého môjho nepriateľa poslal na druhý svet a tak to bude aj naďalej. Pýtam sa ťa, či nás chceš uznať za priateľov, alebo nie!

– Poradím sa so svojimi bojovníkmi.

– Náčelník Komančov si musí pýtať radu od svojich ľudí? To som si veru nemyslel. Keďže to však hovoríš, musím tomu veriť. My sme náčelníci, ktorí robia, čo sa im páči. Máme teda viacej vážnosti i moci než ty, a preto nemôžeme s tebou sedieť pri ohni. Vysadneme na kone a odcválame.

Vstal, ale v rukách ešte vždy držal oba revolvery. Vstali sme aj my. Veľký Medved' vyskočil, akoby ho pohrýzla vretenica. Oči mu len tak horeli a pery sa mu mykali, takže mu bolo vidieť biele zuby. Iste bojoval sám so sebou tvrdý boj. Keby sa teraz dačo strhlo, museli by sme odvahu starého stopára zaplatiť vlastnými životmi. Rozhodne by sme však aj my niektorých, ba dokonca mnohých Komančov zabili alebo poranili. Mladý náčelník vedel, aká hrozná zbraň je revolver. Pochopil, že jeho prvého by guľka zasiahla. Bol zodpovedný svojmu otcovi za všetko, čo sa stane. U Indiánov nikoho nenútiť, aby šiel na vojnové ťaženie. Keď sa však Indián vyberie s bojovníkmi, podlieha potom železnej disciplíne a neúprosným zákonom. Neraz otec pošle v boji vlastných synov do istej smrti. Keď niekto prejaví v boji zbabelosť alebo neschopnosť či slabosť, nedostatok sebaovládania, keď postaví svoje osobné záujmy nad záujmy celku, stihne ho

všeobecné opovrhnutie. Neprijme ho nijaký iný kmeň, ani nepriateľský. Je vyhnancom a blúdi v divočine. Len tak si môže trochu napraviť naštrbenú povesť, ak sa vráti do blízkosti svojho kmeňa a tu dobrovoľne umrie pomalou, bolestnou smrťou, aby dokázal, že vie aspoň trpieť. To je jediný spôsob, ktorý mu otvorí cestu do večných lovišť. Myšlienka na večné lovištia pomáha Indiánovi vykonať veci, ktorých by iný človek nebol schopný.

Dušou mladého náčelníka sa tiahli takéto úvahy. Má nás dať pozabíjať? Ale ako to potom povedať otcovi? A čo, keď ho tu bledé tváre zastrelia? Ostatní Komančovia potom povedia otcovi, že bol neschopný a že sa nevedel ovládať, že mu náčelnícka sláva stúpila do hlavy a neprijal otcovho priateľa za hosťa, ba oboril sa naňho i na jeho druhov ako na kojotov. Old Death rozhodne počítal s tým, že mladý náčelník bude takto uvažovať. Preto tvár starého stopára nebola ani trochu ustarostená. Stál pokojne pred Indiánom s prstami na kohútikoch oboch revolverov a pevne mu hľadel do očí blčiacich hnevom.

– Chcete odísť? – zvolal Indián. – Kde sú vaše kone? Nedostanete ich. Moji bojovníci vás obklúčili.

Ale zároveň s nami aj teba. Pomysli na svojho otca, Bieleho Bobra. Ak ťa zasiahne moja guľka, nezahalí si hlavu a nebude spievať žalospevy za mŕtvych, ale si povie: „Nemal som syna. Old Death zastrelil neskúseného fagana, ktorý si nevážil mojich priateľov a počúval iba hlas nerozumnej pýchy!“ A tiene tých, ktorých zabijeme s tebou, ti zabránia vojsť do večných lovišť. Staré baby otvoria bezzubé ústa a vysmejú mladého náčelníka, ktorý nešetřil životy zverených mu bojovníkov, lebo sa nevedel ovládnuť. Pozri, ako tu pred tebou stojím! Vyzerám azda ako človek, ktorý sa bojí? Nerozprávam sa takto s tebou zo strachu, ale preto, že si synom môjho červeného brata, ktorému želim, aby mal z teba radosť. Nože sa rozhodni! Povedz len podozrivé slovo svojim bojovníkom, urob jediný pohyb a strieľam. Boj sa začne.

Náčelník stál nehybne vari minútu. Nebolo na ňom vidieť, čo sa mu odohráva v duši, lebo tvár mal pokrytú hustou farbou akoby vrstvou lepu. Pomaly si však sadol, odviazal si zo šnúry kalumet a povedal:

– Veľký Medved' bude s bledými tvármi fajčiť fajku mieru.

– Dobre urobíš. Keď chceš bojovať s oddielmi Apačov, nesmieš si znepriatelieť ešte aj belochov.

Aj my sme si znovu sadli.

Veľký Medved' vytiahol spoza opaska mešec a napchal fajku kinni-kinnikom, to jest tabakom, v ktorom je pomiešané lístie divých konopí. Zapálil fajku a znovu vstal. Povedal krátku reč, ktorú som však zabudol. Viem len toľko, že sa v nej často vyskytovali výrazy: mier, priateľstvo, bieli bratia. Šesťkrát potiahol, vyfúkol dym k nebu, k zemi a na štyri svetové strany. Potom podal fajku Old Deathovi. Aj ten povedal priateľskú reč a napokon podal fajku mne a poznamenal, že hovoril za nás všetkých a že si máme iba šesť rás potiahnuť a vyfúknuť dym podobne ako on. Potom fajka putovala k Langemu a jeho synovi. Sama obišla, lebo Indián by nikdy nevzal do úst fajku, z ktorej fajčil černocho. No zato prijali aj Sama do nášho mierového spolku. Keď sa táto ceremónia skončila, Komančovia, ktorí doteraz stáli, posadali si v širokom kruhu okolo nás a vyzvedač musel prísť k ohňu a vyrozprávať náčelníkovi, ako sa s nami stretol. Podal teda zprávu, ale pritom nespomenul, že ho Old Death zajal. Keď vyzvedač odišiel, poslal som Sama ku koňom, aby mi priniesol cigary. Pravdaže, z Komančov dostal cigaru iba náčelník. Ved' by veľmi uškodilo mojej „náčelnickej cti“, keby som sa aj k obyčajným bojovníkom správal tak bratsky. Veľký Medved' iste vedel, aká vzácna je cigara. Na tvári mu od rozkoše zaihral široký úsmev. Keď si cigaru zapálil, pri prvých ťahoch spokojne zakrochkal. Boli to naozaj podobné zvuky, aké vydáva to známe milé zviera, z ktorého pochádzajú pražské a westfálske šunky, keď sa s veľkou rozkošou trie o roh chlieva. Potom sa nás neobyčajne

priateľsky spýtal na cieľ našej cesty. Old Death nepokladal za potrebné povedať mu pravdu. Podal mu iba stručné vysvetlenie, že chceme dohoniť niekoľkých belochov, smerujúcich do Mexika cez Rio Grande.

– Moji bieli bratia môžu teda ísť s nami, – poznamenal Indián. – Vyrazíme hneď, len čo nájdeme stopu Apača, ktorú hľadáme.

– A ktorým smerom sa uberal ten Apač?

– Bol na mieste, kde sa bojovníci Komančov zhovárali s apačskými supmi. Bieli volajú to miesto pevnosť Inge. Naši ho chceli zabiť, ale im ušiel. Trafili ho však niekoľké guľky, a tak sa nemohol dlho udržať v sedle. Musí byť niekde v tomto kraji. Nevideli azda moji bieli bratia dakde v prérii jeho stopu?

Bolo jasné, že mal na mysli Apača, ktorého Winnetou previedol cez rieku a potom obviazal. O Winnetouovi nevedel Veľký Medveď vôbec nič.

– Nie, – odvetil Old Death a vlastne ani neluhal, lebo sme nevideli stopu v prérii, ale iba niekoľko šľapaj v rieke. To sa vie, ani na myseľ nám neprišlo prezradiť Winnetoua.

– Tak musí ten pes trčať niekde nižšie pri rieke. Ďalej nemohol cváľať, lebo bol ranený. Okrem toho sú tu rozostavení bojovníci Komančov, aby privítali na brehu rieky každého Apača, utekajúceho z pevnosti Inge.

To značilo, že Winnetou je v nebezpečenstve. Pravda, bo! som presvedčený, že Komančovia nenájdu stopu v rieke, lebo ju naše kone pošliapali. Ale ak sa tu Komančovia zdržovali už štyri dni, možno obaja Apači padli niektorému ich oddielu do rúk. Ak o tom Veľký Medveď nevedel, to nebol ešte dôkaz, že sa tak nestalo. Prefikáný scout, ktorý na všetko myslel, poznamenal:

– Keď budú moji červení bratia hľadať stopu, nájdu miesto, kde sme prešli cez rieku a kde sme olúpali strom. Otvorila sa mi stará rana a musel som si ju obviazať lykom. Je to skvelý prostriedok, nech si to môj červený brat zapamätá.

– Bojovníci Komančov poznajú tento prostriedok a vždy ho použijú, keď sa ocitnú v blízkosti lesa. Môj biely brat mi nepovedal nič nového.

– Teda vám aspoň želám, aby udatní bojovníci Komančov nemuseli pričasto používať tento prostriedok. Prajem vám víťazstvo a slávu, lebo som váš priateľ. Ľutujem, že nemôžem ostať u vás. Chcete hľadať stopu, ale my sa musíme poponáhľať, aby sme dohonili belocho.

– To sa teda moji bieli bratia stretnú s Bielym Bobrom. Ten sa bude tešiť, keď vás uvidí. Dám vám aj jedného bojovníka, ktorý vás k nemu zavedie.

– Kde je tvoj otec? Kde je ten slávny náčelník?

– Keď chcem Old Deathovi odpovedať na túto otázku, musím miesta nazývať tak ako bledé tváre. Keď moji bratia vyrazia stadiaľto smerom na západ, prídu k prítoku rieky Nueces, ktorý volajú Turkey Creek, Morčací potok. Potom musia prejsť cez Chico Creek, za ktorým sa rozprestiera veľká púšť až po Elm Creek. Po tejto púšti sa preháňajú bojovníci Bieleho Bobra a nikoho nepustia cez brod, ktorý vedie cez Rio Grande del Norte povyše Orlieho priesmyku.

– Do čerta! – vykĺzlo sa scoutovi, ale rýchlo doložil: – Práve tým smerom musíme ísť aj my. Môj červený brat nás tou správou neobyčajne potešil a som veľmi šťastný, že znovu uvidím Bieleho Bobra. Teraz si však musíme odpočinúť, aby sme zajtra ráno vstali čerství.

– Sám ukážem svojim bratom miesto, kde si majú ľahnúť.

Vstal a zaviedol nás k silnému stromu s hustým lístím; tu malo byť naše nočľazisko. Potom dal priniesť naše sedlá a prikrývky. Odvtedy, ako s nami vyfajčil fajku mieru, bol akoby vymenený. Po jeho odchode prezreli sme si kapsy na sedlách. Nechýbala nám ani najmenšia vec. Bol som príjemne prekvapený. Sedlá sme si položili pod hlavy ako podušky, zakrútili sme sa do prikrývok a ľahli sme si vedľa seba. Čoskoro prišli aj Komančovia. Hoci bola tma,

spozorovali sme, že si políhali na odpočinok tak, aby utvorili okolo nás kruh.

– Za to ich nesmieme podozrievať, – poznamenal Old Death. – Urobili tak len preto, aby nás chránili, a nie aby nám azda chceli prekážať pri úteku. Keď raz človek vyfajčí s Indiánmi fajku mieru, môže sa na nich spoľahnúť. A čo sa týka toho olúpaného stromu, to som Veľkého Medveďa poriadne oblafol. Musel som ho však odvieť od Winnetouovej stopy. Ale aj tak kalkulujem, že Winnetou sa len veľmi, veľmi ťažko môže dostať cez Rio Grande. Iný by to vôbec nedokázal. Viem, že len on jediný je toho schopný. Lenže to bude preňho dvojnásobne ťažké, pretože má so sebou raneného. Na také porady, ako bola v pevnosti Inge, obyčajne vysielajú najskúsenejších ľudí. Preto kalkulujem, že ranený je stavec. Nezabúdajme, že má iste aj ranovú horúčku. Nie je mysliteľné, že by ho nezachvátila pri takej štvani. Preto sa nesmierne bojím oňho aj o Winnetoua. Ale teraz spime, dobrú noc!

Želal nám dobrú noc! Ale pre mňa veru nebola dobrá. Nemohol som ani oko zažmúriť, lebo ma trápili starosti o Winnetoua. Preto som bol už hore, alebo lepšie povedané, ešte vždy hore, keď sa na východe začalo brieždiť. Zobudil som svojich spoločníkov. Vstali celkom ticho, ale hneď sa zobudili aj niekoľkí Indiáni okolo nás. Teraz pri dennom svetle sme ich lepšie mohli pozorovať, než večer pri svite slabého ohňa. Prešiel ma mráz, keď som zbadal odporne pomalované tváre a čudácky poobliekané postavy. Len niektorí z nich boli dostatočne oblečení. Na mnohých viseli iba biedne handry, v ktorých sa hmýril hmyz. No všetci mali mocné, urastené postavy. Práve kmeň Komančov je známy tým, že má najpeknejších mužov. O ženách sa pravdaže nič takéto nehovorí. Squaw je pre Indiána iba opovrhovanou otrokyňou.

Náčelník sa nás spýtal, či chceme „raňajkovať“. A hneď nám aj priniesol niekoľko kúskov šľachovitého mäsa. Bolo mäkké, lebo ho niektorý jazdec akiste dlhšie mal pod

sedlom. Zadaťovali sme mladému náčelníkovi a vyhovorili sme sa, že ešte máme zásoby. Pravda, mali sme, ale bol to len kúštiček šunky. Veľký Medveď nám priviedol aj bojovníka, ktorý nás mal sprevádzať. Scout veru musel použiť všetko svoje diplomatické umenie, aby náčelníka od toho odhovoril. Veľký Medveď až potom ustúpil, keď mu starý stopár vysvetlil, že pre bielych bojovníkov je urážka dať im sprievodcu. Tak sa to robí len vtedy, keď sa na cestu vydávajú chlapci alebo neskúsení a neobratní mužovia. My už nájdeme bojovníkov Bieleho Bobra. Naplnili sme si vodou mechy z kože a vzali sme si aj niekoľko viazaníc trávy pre kone. Krátko sme sa rozlúčili a vyrazili sme. Pozrel som na hodinky. Ukazovali práve štyri.

Najprv sme išli pomaly, aby sa kone trochu rozchodili. Pôda bola ešte trávnatá, ale trávnik stále redol a bol čoraz biednejší, až napokon Celkom zmizol a miesto neho sa ukázal piesok. Keď sme už nevideli za sebou stromy, rastúce na brehu rieky, zdalo sa nám, že sme na Sahare. Dookola sa šírila len rovina bez najmenšej vyvýšeniny. Videli sme len piesok, samý piesok a hore nad sebou slnko, ktoré už poriadne pražilo, hoci bolo skoro zrána.

– Čoskoro môžeme kone pohnať do cvalu, – poznamenal Old Death. – Musíme sa ponáhľať najmä predpoludním, zakiaľ budeme mať slnko za sebou. Naša cesta vedie rovno na západ. Popoludní nám bude slnko svietiť do tvári. Jazda bude preto nepríjemnejšia.

– Ale v tejto jednotvárnej rovine, kde niet nijakých značiek, môžeme ľahko stratiť smer, či nie? – riekol som, aby som ešte väčšmi utvrdil Old Deatha v domnienke, že som greenhorn.

Starý stopár sa súcitne zasmial a odvetil:

– Sir, to je zasa jedna z vašich slávnych otázok. Slnko je predsa najspôľahlivejším ukazovateľom cesty. Naším najbližším cieľom je Turkey Creek, asi tridsať kilometrov odtiaľto. Ak chcete, môžeme tam byť za necelé dve hodiny.

Scout pobodol koňa najprv do klusu, potom do cvalu a my sme urobili tak isto. Odteraz sme už nehovorili. Každý myslel len na to, aby koňovi uľahčil a aby ho nenamáhal zbytočnými pohybmi. Prešla hodina, potom druhá, ale potom sme už koňom dovolili ísť iba krokom, aby sa príliš nezadychčali. Old Death ukázal dopredu a povedal mi:

– Sir, pozrite sa na hodinky. Išli sme dve hodiny a päť minút. Tu pred sebou máme už Nueces. Je to tak?

Pravdaže bolo tak.

– No vidíte, – pokračoval, – skúsený zálesák musí mať hodinky takrečeno v hlave. Aj za tmavej noci vám poviem, koľko je hodín, a zmýlim sa nanajvýš o niekoľko minút. Postupne sa tomu aj vy naučíte.

Rieka sa vinula pred nami ako tmavý pás. Nerástli tam stromy, iba kroviská. Lahko sme našli miesto súce na prechod. Onedlho sme sa dostali k Turkey Creeku, ktorý tu vtekal do Rio Nueces. Bol takmer vyschnutý. Stadiaľto sme potom šli k Chico Creeku. Dorazili sme k nemu krátko po deviatej. Aj jeho koryto bolo takmer úplne vyschnuté. Len kde-tu bola špinavá kaluž, z ktorej vytekal biedny jarček. Tu už chýbali nielen stromy, ale aj kroviská. Trávy tu bolo len máličko a aj tá bola zvädnutá. Na druhom brehu sme zostúpili a napojili sme kone vodou z mechov. Namiesto vedra sme použili klobúk Willa Langeho. Trávu, ktorú sme mali so sebou, kone rýchlo zožrali. Pol hodiny sme oddychovali a potom sme vyrazili k Elm Creeku, nášmu poslednému cieľu. Na tomto poslednom úseku cesty sme zbadali, že kone sú už unavené. Krátky oddych ich posilnil iba trochu, a tak sme mohli napredovať len krokom.

Bolo poludnie. Slnko nemilosrdne pražilo. Piesok bol horúci a hlboký, že sa kone v ňom doslova brodili. Len ťažko sme napredovali. Okolo druhej sme znovu zosadli, aby sme dali koňom poslednú vodu. My sami sme nepili. Old Death to nedovolil. Poznamenal, že my omnoho ľahšie môžeme vydržať smäd ako kone, ktoré nás musia niesť cez túto piesočnú púšť.

– Ostatne, – doložil s úškrnom, – dobre ste sa držali. Ani neviete, akú veľkú vzdialenosť sme prešli. Povedal som, že dorazíme k Elm Creeku večer, ale budeme pri ňom už o dve hodiny. Prejsť túto cestu na takýchto koňoch, to je veru ťažká vec, ktorú by hocikto nedokázal.

Starý scout zrazu zmenil smer; dosiaľ sme šli na západ a teraz odbočil na juh.

– To je priam zázrak, že sme ešte nenatrafili na stopu nejakého Komanča. Zaiste sa stiahli ďalej k rieke. Akí sú hlúpi, že tak dlho hľadajú utekajúceho Apača! Keby boli hneď prešli cez Rio Grande, boli by nepriateľa prekvapili.

– Iste sa domnievajú, že to ešte stále môžu urobiť, – poznamenal Lange. — Ak sa Winnetou s raneným nedostal šťastne na druhú stranu, tak Apači ani len netušia, že zradní Komančovia sú tak blízko.

– Hm, uvažujete celkom nesprávne, sir. Práve preto sa bojím o Winnetoua, že tu nevidím Komančov. Nepotulujú sa po kraji, ale voľakde sa zhromaždili. To je veľmi zlý znak, kto vie, čo je s tými dvoma Apačmi? Možno ich lapili.

– Aký by bol v tom prípade Winnetouov osud?

– Najhroznejší, aký si len môžeme predstaviť. Nezabili by ho, ba ani by ho nemučili na tomto vojnovom ťažení. Nie, zajat' presláveného náčelníka Apačov bola by pre Komančov neslýchaná udalosť, ktorú by museli osláviť dôstojným, to jest príšerným spôsobom. So silnou strážou by ho dopravili domov, na pastviská Komančov, kde ostali iba ženy, deti a starci. Tam by ho mimoriadne dobre opatrovali, takže by mu nič nechýbalo, iba sloboda. Ženy by mu vyčítali z očí každé želanie. Ak si však myslíte, že zajatca by tak dobre opatrovali iba z veľkej láskavosti, náramne by ste sa mýlili. Chceli by tým zajatca iba posilniť, aby neskoršie vydržal čo najdlhšie mučenie a neumrel hneď na začiatku. Hovorím vám, Winnetou by musel umrieť, ale nie rýchlo, nie za hodinu, nie za deň. Rozrezali by jeho telo na kúsky, ale priam s vedeckou opatrnosťou, aby sa trápil dlhé, dlhé dni, kým by ho vyslobodila smrť. Len takáto smrť je dôstojná

náčelníka. Som presvedčený, že pri všetkých týchto vyberaných mukách by nepohol ani jediným svalom na tvári, ba ešte by sa svojim trýzniteľom vysmial. Naozaj sa oňho bojím a úprimne vám poviem, že by som prípadne aj vlastný život vystavil nebezpečenstvu, aby som ho vyslobodil z ich rúk. Komančovia sú tu rozhodne pred nami, smerom na západ. Odbočíme trochu južnejšie, aby sme sa dostali k môjmu starému priateľovi. Možno sa od neho dozvieme, čo sa deje pri Rio Grande. Cez noc ostaneme uňho.

– Budeme mu vítaní?

– To sa vie! Inak by som ho nenazýval svojím priateľom. Je to rancho, farmár, pravý Mexičan, nefalšovaného španielskeho pôvodu. Niektorého z jeho predkov raz voľakto pasoval za rytiera, a aj on sa považuje za caballera, rytiera. Preto aj svojmu ranču dal ľubozvučné meno Estancia del Caballero. Jeho samého volajte señor Atanasio.

Po tomto objasnení sme mlčky pokračovali v ceste. Nepodarilo sa nám kone pohnať do cvalu, lebo zapadali do piesku až po kolená. Postupne ho však bolo čoraz menej a asi o štvrtej hodine popoludní uzreli sme na svoju veľkú radosť prvú trávičku. Potom sme sa uberali cez prériu, na ktorej sa preháňali na koňoch vaqueri, strážiaci čriedy koní, hovädzieho dobytky a oviec. Naše kone akoby ožili; samy od seba zrýchlili chôdzu. Pred nami sa týčili stromy; A nakoniec sme uprostred zelene uzreli jagať sa čosi biele.

– To je Estancia del Caballero, – vysvetľoval Old Death.
– Svojrážna stavba, celkom v štýle moquiských a cunniských stavieb, ozajstná pevnosť, lebo v tejto krajine je to veľmi potrebné.

Zatiaľ sme sa k budove priblížili a mohli sme na nej rozoznať aj podrobnosti. Okolo budovy sa ťahal múr vysoký skoro štyri metre. Bola v ňom mohutná široká brána a viedol k nej most ponad hlbokú priekopu, v ktorej však teraz nebolo vody. Budova vyzerala tak, akoby sa skladala z obrovských kociek postavených na seba. Prízemie sme nevideli, lebo ho celkom zakrýval múr. Poschodie malo užšiu základňu, takže

dookola neho ostal priestor pre galériu, ktorá mala strechu z bieleho plátna. Po oblokoch tu nebolo ani stopy. Nad prvým poschodím, ktoré malo podobu kocky, ležalo druhé, takého istého tvaru. Jeho základňa bola opäť menšia, takže znovu vznikla galéria, ktorá mala tiež plátennú strechu. Teda prízemie, prvé a druhé poschodie boli obrovskými murovanými kockami, z ktorých vyššia bola vždy menšia než tá, čo ležala pod ňou. Steny boli natreté na bielo. Pretože aj plátno bolo tej istej farby, budova svietila belosťou do diaľky.

Až keď sme sa celkom k nej priblížili, spozorovali sme, že na každom poschodí sa dookola tiahne pás úzkych otvorov podobných strieňam. Pravdepodobne to boli obloky.

– Krásny palác, – zasmial sa Old Death. – Budete sa čudovať nad jeho zariadením. Rád by som videl indiánskeho náčelníka, ktorý si namýšľa, že by mohol túto budovu dobyť.

Prešli sme po moste k bráne, na ktorej bol malý otvor. Vedľa brány visel zvonec, veľký ako ľudská hlava. Old Death zazvonil. Zvuk bolo počuť azda aj na polhodinu cesty. O chvíľu sa v otvore ukázal indiánsky nos a dvojce tučných perí, z ktorých sa ozvalo po španielsky:

– Kto je tu?

– Priatelia domáceho pána, – odvetil scout, – Je señor Atanasio doma?

Nos a ústa sa posunuli nižšie a zahľadel sa na nás pár tmavých očí. Potom sme počuli slová:

– Aká radosť, señor Death! To sa vie, hneď vás pustím. Podte, señori! Ohlásim vás.

Počuli sme, ako odtíska závoru. Brána sa otvorila a vošli sme. Muž, ktorý nám otvoril, bol tučný Indián, oblečený v bielych plátenných šatách. Bol to jeden z takzvaných „Indios fideles“, to jest z veriacich Indiánov, ktorí na rozdiel od divých Indiánov, čiže „Indios bravos“, sú mierumilovní a prijali civilizáciu. Zamkol bránu, hlboko sa poklonil, potom

dôstojne prešiel cez dvor na druhú stranu a potiahol drôt visiaci na múre.

– Máme čas, môžeme zatiaľ obísť celú budovu, – navrhol Old Death. – Poďte, prezrieme si ju!

Až teraz sme mohli vidieť prízemie. Aj na ňom sa ťahal rad malých strieľní po všetkých štyroch stranách. Budova stála uprostred dvora ohradeného múrmi. Dvor bol dosť široký a nebol vydláždený, ale pokrývala ho tráva. Okrem strieľní neboli tu nijaké iné obloky a ani dvere. Objazdili sme celú budovu a zase sme sa ocitli na jej prednej strane. Dvere sme však nikde nenašli.

– Ale ako sa dá vojsť do budovy? – spýtal sa Lange.

– To hneď uvidíte! – odpovedal Old Death.

Tu sa z galérie prízemia vyklonil akýsi muž, aby pozrel, kto je dolu. Keď zbadal Indiána, jeho hlava opäť zmizla a potom spustil úzke schodíky podobné rebríku. Vyšli sme po nich hore. Keby sa z nás bol niekto domnieval, že aspoň na prvom poschodí budú dvere, bol by sa zmýlil. Na druhom poschodí, stál zase sluha v bielych šatách a spustil zase rebrík, po ktorom sme vyšli až na plochú strechu domu. Skladala sa zo zinkového plechu pokrytého vrstvou piesku. Uprostred bol štvorhranný otvor, kadiaľ sa vchádzalo na vnútorné schodište.

– Takto už pred storočiami stavali Indiáni svoje pueblá, – objasňoval Old Death. – Nikto sa nemôže dostať do dvora. A keby sa predsa nejakému nepriateľovi podarilo preliezť cez murovanú ohradu, tak vytiahnu schodíky a nedostal by sa dnu, lebo v stene niet dverí. Pravda, v mierových časoch človek sa môže dostať dnu aj inak než cez bránu a hore schodíkmi. Stane si na koňa, skočí cez ohradu do dvora a potom vylezie po múre na galériu. No vo vojnových časoch by som nikomu neradil robiť taký pokus, lebo z tejto plochej strechy a aj z galérií, ako vidíte, možno ostreľovať murovanú ohradu, terén pred ňou a aj dvor. Seňor Atanasio má asi dvadsať vaquerov, peonov a sluhov a každý z nich má pušku. Keby tu hore stálo dvadsať jeho ľudí, muselo by

umrieť na stá Indiánov, kým by sa prvý z nich dostal k murovanej ohrade. Takéto stavby sú tu v divočine veľmi výhodné a haciendero Atanasio už vydržal a šťastne odrazil nejedno obliehanie.

Z tohto najvyššieho miesta domu sme mohli ďaleko dovidieť na všetky strany. Spozoroval som, že v neveľkej vzdialenosti za domom tečie Elm Creek. Bola v ňom čistá voda a nie div, že okolitá pôda bola veľmi úrodná. Keď som v riečke uzrel krásnu, čistú vodu, zatúžil som okúpať sa. Sluha nás viedol dolu vnútorným schodišťom. Zostúpili sme do dlhej, úzkej chodby, do ktorej vnikalo svetlo cez dve strieľne vpredu a dve vzadu. Na obidvoch stranách boli dvere a v zadnom rohu viedli ďalšie schody do prízemnia. Keď sa teda niekto sem chcel dostať, musel vyjsť po schodíkoch cez dve poschodia hore a potom po vnútornom schodišti zase cez dve poschodia dolu. Zdalo sa mi to veľmi nešikovné, ale v tomto kraji a za týchto okolností to bolo nutné. Sluha zmizol za dverami a vrátil sa až o hodnú chvíľu. Oznamoval nám, že seňor capitán de caballería nás očakáva. Za ten čas, čo bol sluha preč, Old Death nás takto poučil:

– Nezazlievajte môjmu starému priateľovi senofovi Atanasiovi, keď vás prijme trochu obradne. Španiel má rád etiketu a jeho potomok Mexičan taktiež. Keby som bol prišiel sám, už dávno by mi bol pribehol v ústrety. Keďže ste tu so mnou aj vy, rozhodne nás teda privíta slávnostne. Neusmievajte sa, ak sa azda ukáže v uniforme! Za mladi mal hodnosť kapitána jazdy a ešte i dnes sa rád ukazuje vo svojej starej uniforme, ktorá by už patrila vlastne do múzea. Ale inak je to skvelý chlapík.

Teraz prišiel sluha a zaviedol nás do príjemne chladnej miestnosti, v ktorej stál nábytok, kedysi iste cenný, ale teraz už úplne vyblednutý. Cez tri polozastreté strieľne prenikalo tlmené svetlo. Uprostred izby stál vysoký chudý pán so snehobielymi vlasmi a fúzmi. Mal červené nohavice so širokým zlatým pásom po stranách, vysoké jazdecké čižmy z blýskavej lakovanej kože a s ostrohami, ktorých kolieska

boli veľké ako dlaň. Frak uniformy bol modrý a na prsiach ho zdobili početné zlaté pásky. Podľa obrovských zlatých epoliet človek by si bol myslel, že nemá pred sebou kapitána jazdy, ale prinajmenej generála. Na boku visela seňorovi šabl'a v oceleovej pošve, ktorej držadlá boli tiež pozlátané. V ľavej ruke držal trojrohý klobúk, ozdobený nespočetnými ligotavými zlatými štetinkami na okrajoch, a na jednej strane blýskavou sponou, ktorou bol pripnutý chochol pestrofarebného peria. Zo začiatku som mal dojem, že mám pred sebou muža vychystaného na maškarný ples. Keď som však pozrel do starej, vážnej tváre a do jasných, dobráckych očí, nedovolilo mi srdce, aby som sa čo len v duchu smial. Keď sme vstúpili, zrazil päty, že mu až ostrohy zaštrngali, narovnal sa a povedal:

– Dobrý deň, páni! Pekne vás vítam!

Znelo to veľmi obradne. Všetci sme sa mlčky uklonili. Old Death mu odpovedal po anglicky:

– Ďakujem, seňor capitán de caballería. Keďže sme sa náhodou ocitli v tomto kraji, chcel som svojím spoločníkom poskytnúť čestnú príležitosť zoznámiť sa s vami, s hrdinským bojovníkom za nezávislosť Mexika. Dovoľte, aby som vám ich predstavil.

Pri týchto lichotivých slovách preletel hacienderovou tvárou spokojný úsmev. Prikývol na znak súhlasu a riekol:

– Urobte tak, seňor Death. Je to pre mňa veľká radosť spoznať seňorov, ktorých mi privádzate.

Old Death povedal naše mená a caballero podal každému ruku, dokonca aj černochovi, a ponúkol nám stoličky. Scout sa spýtal na seňoru a seňoritu. Haciendero otvoril dvere a vpustil obidve dámy, ktoré už tam stáli pripravené. Seňora bola veľmi pekná, priateľská staršia pani a seňorita bola ľúbezné dievča, jej vnučka, ako sme sa neskoršie dozvedeli. Obidve boli oblečené do čierneho hodvábu, akoby sa chystali na kráľovský dvor. Old Death sa ponáhlal k dámam a tak srdečne im potriasol ruky, že ma až schytil strach.

Obaja Langeovci sa všemožne snažili vyseknúť čo najzdvorilejšiu poklonu. Sam sa naširoko uškľabil a zvolal:

– O missis, missis, aké krásne, aké hodvábne!

Podišiel som k seňore, chytil som jej ruku končekmi prstov, sklonil som sa a pritiahol ju k perám. Dáma prijala moju zdvorilosť tak blahovoľne, že mi nastavila aj líce, aby som jej naň dal čestný bozk, „beso de cortesía“, čo bolo pre mňa veľkým vyznačením. To isté sa opakovalo aj pri seňorite. Znovu sme si sadli. Pravdaže, hneď sa začalo hovoriť o ciele našej cesty. Vyrozprávali sme, čo sme pokladali za nutné. Spomenuli sme aj stretnutie s Komančmi. Atanasiovci nás vypočuli čo najpozornejšie. Všimol som si, že vrhali na seba významné pohľady. Keď sme skončili, seňor nás požiadal, aby sme mu opísali oboch mužov, ktorých hľadáme. Vytiahol som fotografie a ukázal ich. Sotvaže ich uzreli, seňora zvolala:

– Sú to oni, sú to oni! Celkom iste! Všetkým milý Atanasio?

– Hej, – prisvedčil caballero, – naozaj, sú to oni. Seňori, ti ľudia boli minulej noci u mňa.

– Kedy prišli a kedy odišli? – spýtal sa scout.

– Prišli neskoro v noci a boli celkom vyčerpaní. Stretol ich jeden z mojich vaquerov a priviedol sem. Spali veľmi dlho a zobudili sa až popoludní. Odvtedy, ako odišli, uplynuli asi tri hodiny.

– Dobre, zajtra ich iste dohoníme. Rozhodne nájdeme ich stopu.

– Iste ju nájdete, seňor. Chceli ísť odtiaľto k Rio Grande, aby cez ňu prešli povyše Orlieho priesmyku medzi Rio Moral a Rio las Moras. Ostatne, ešte o nich počujeme. Poslal som za nimi niekoľko vaquerov, ktorí vám celkom presne povedia, kam šli.

– Prečo ste poslali za nimi svojich ľudí?

– Pretože sa mi za moje pohostinstvo odplatili nevďakom. Keď odchádzali, poslali ku mne vaquera od jednej čriedy koni s vymysleným odkazom a za jeho

neprítomnosti mi ukradli šesť koní. Potom s nimi čo najrýchlejšie odcválali.

– Aká to podlosť! Teda ti dvaja neboli sami, keď mohli ukradnúť toľko koní?

– Nie, bol s nimi aj oddiel preoblečených vojakov, ktorí mali stadiaľto do Mexika previesť oddiel verbovancov.

– Nemyslím teda, že vaši ľudia privedú kone nazad. Sú prislabí na takých zlodějov.

– Ó, moji vaquerovia vedia dobre narábať so zbraňami a vybral som najenergetickejších mužov.

– Hovorili Gibson a William Ohlert aj o svojich záležitostiach a plánoch?

– Ani slova. Gibson bol veľmi veselý a Ohlert zase mlčanlivý. Úplne som im dôveroval. Prosili ma, aby som im ukázal celý vnútrajšok svojho domu. A tak videli dokonca aj poraneného Indiána, ktorého pred každým skrývam.

– Máte tu poraneného Indiána? Kto je to a ako sa dostal k vám?

Caballero sa sebavedome usmial a odvetil:

– Áno, seňori, to bude pre vás veľmi zaujímavé! Skrývam totiž vyjednávatľa Apačov, o ktorom ste pred chvíľkou hovorili a ktorého Winnetou obviazal pri rieke Leone. Je to starý náčelník Inda-nišo,

– Inda-nišo značí „dobrý človek“. Poznám toho náčelníka, nosí to meno oprávnene. Je to najstarší a najmúdrejší náčelník Apačov a je veľmi mierumilovný! Musím ho vidieť.

– Ukážem vám ho. Prišiel ku mne veľmi zbedačený. Musím vám však najprv povedať, že slávny Winnetou ma pozná a vždy sa u mňa zastaví, keď príde do tohto kraja. Vie, že mi môže dôverovať. Hnal sa až z pevnosti Inge za starým náčelníkom, až ho dohonil. Jedna guľka trafila starého náčelníka do ramena a druhá do stehna. Pri rieke Leone ho Winnetou obviazal a potom hneď vyrazili. Ale starého raneného Indiána zachvátila silná ranová horúčka. A Komančovia sa už v celých húfoch hnali po pustatine, aby

ho lapili. Ako ho Winnetou i pri týchto prekážkach priviedol až sem na moju Estanciu del Caballero, to mi je ešte aj teraz záhadou. Také čosi mohol vykonať len Winnetou. Ale odtiaľto to už nešlo ďalej, lebo Inda-nišo bol už taký zoslabnutý a zimnica ním tak triasla, že sa už nemohol udržať v sedle. Stratil veľa krvi a je už starý, má vyše sedemdesiat rokov.

– To je priam na neuverenie. Vydržať v sedle pri takom poranení od pevnosti Inge až sem! Ved' prekonali cestu dlhšiu než sto šesťdesiat anglických míľ! V takom veku to môže vydržať len Indián. Prosím, hovorte ďalej!

– Dorazili sem okolo večera a zazvonili. Sám som zišiel dolu a spoznal som Winnetoua. Všetko mi vyrozprával a poprosil ma, aby som sa ujal jeho červeného brata, kým poňho prídu. On sám vraj musí čo najrýchlejšie cez Rio Grande, aby svojim kmeňom oznámil, že Komančovia ich zradili a tiahnu proti nim. Dal som mu svojich dvoch najlepších vaquerov, aby ho sprevádzali a aby mi priniesli zprávu, či sa mu podarilo prejsť,

– No? – spýtal sa Old Death napäto. – Prešiel na druhú stranu?

– Áno. Mal som z toho nesmiernu radosť. Počínal si múdro. Prešiel cez Rio Grande nie povyše Rio Moral, kde stoja Komančovia, ale poniže. Pravdaže, nie je tam brod. Je tam dravý prúd a preplávať tadiaľ je odvážny kúsok, pri ktorom človek môže prísť o život. No moji vaqueri preplávali s ním na druhu stranu a odprevadili ho tak ďaleko, kde už nemohol stretnúť Komančov, Podarilo sa mu teda priniesť zprávy Apačom a tí už nepriateľa privítajú, ako sa patrí. Ale teraz, seňori, nech sa páči, ideme k starému náčelníkovi.

Všetci vstali. Rozlúčili sme sa s dámami a zostúpili sme do nižšieho poschodia. Tam sme sa ocitli v takej istej chodbe, ako bola hore. Vošli sme do najzadnejších dverí na ľavej strane chodby.

Tu ležal starý náčelník v chladnej miestnosti. Horúčka mu už klesla, ale bol taký zoslabnutý, že takmer nevládal hovoriť. Oči mu ležali hlboko v očných jamkách, líca mal vpadnuté. Lekára tu nebolo, ale caballero povedal, že Winnetou je majster v ošetrovaní rán. Priložil na rany liečivé byliny a prísne zakázal odvinúť obvazy. Len čo zmizne ranová horúčka, netreba sa obávať o život raneného, lebo preňho je nebezpečná len veľká strata krvi a horúčka. Keď sme vyšli z miestnosti a chystali sme sa vystúpiť na schody, povedal som hacienderovi, že by som sa chcel okúpať v rieke.

– Nemusíte vystúpiť hore schodmi, – povedal mi. – Pustím vás hneď dolu na dvor.

– Myslel som, že stadiaľto nevedú na dvor nijaké dvere.

– Ba vedú, ale tajné. Dal som ich urobiť, aby sme mali kade ujsť, keby sa Indiánom alebo iným nepriateľom podarilo vniknúť do domu. Hneď ich uvidíte.

Pri stene stála neveľká skriňa. Odtisol ju a uzrel som otvor vedúci na dvor. Zvonku ho zakrývali kríky.

– Tadiaľ sa dostanete von, – pokračoval. – O tomto tajnom východe nikto cudzí nemá ani len tušenia. To je najkratšia cesta k rieke. Chcete ísť tadiaľ? Ale počkajte chvíľku! Pošlem vám pohodlný oblek.

V tej chvíli ktosi zazvonil na zvonec pri bráne. Caballero sám šiel otvoriť a ja som sa pobral za ním. Boli to piati jazdci, všetci silní a urastení. Boli to ľudia, ktorých seňor Atanasio poslal za zlodejmi koní.

– No? – spýtal sa. – Nepriviedli ste tie kone?

– Nie, – odvetil jeden z nich. – Boli sme už celkom blízko za nimi. Videli sme podľa stôp, že len nedávno prebrodili riekou a že ich za štvrtťhodinku musíme dohoniť. Ale zrazu sme naďabili na stopy mnohých koní, ktoré prichádzali sprava a spájali sa s ich stopou. Stretli sa teda s Komančmi. Išli sme ďalej a čoskoro sme všetkých zazreli pred sebou. Bolo tam vyše päťsto Komančov. Proti takej presile sme si netrúfali.

– Celkom správne. Pre niekoľko koní nebudete predsa vystavovať život nebezpečenstvu. Zaobchádzali Komančovia s belochmi priateľsky?

– To sme nezistili, lebo sme sa k nim natoľko nemohli priblížiť.

– Kam sa uberali?

– K Rio Grande.

– Teda ďalej dopredu? Tak sa nemáme čo obávať. To je dobre. Choďte k svojim čriedam!

Odcválali. Statočný caballero sa náramne mylil. Veru sa mal čo obávať! Komančovia sa od Gibsona dozvedeli, že zranený apačský náčelník je na Estancia del Caballero. Preto ihneď vyrazil oddiel červených bojovníkov a rýchlym cvalom sa hnal k haciende zajať náčelníka a potrestať seňora Atanasia za to, že nadržal Apačom. Señor Atanasio pokojne stúpал hore schodmi. O chvíľku prišiel ku mne na dvor peon a povedal mi, že mám ísť s ním. Zaviedol ma cez bránu k rieke. Povyše haciendy bol brod. Dalo sa to vidieť podľa toho, že sa tu rozrážali vlny. Poniže brodu bola však rieka veľmi hlboká. Tu peon zastal. Na ramene mal biely plátenný oblek.

– Až sa okúpete, señor, – povedal mi, – oblečte si tieto šaty. Oblek, ktorý si teraz vyzlečiete, môžem vziať hneď so sebou. Keď sa budete z kúpania vracat', len zazvoňte! Otvoria vám.

Odišiel i s mojím oblekom. Skočil som do vody. Po jazde v dnešnej horúčave bolo ozajstnou rozkošou ponoriť sa do hľbokej rieky a plávať.

Bol som vo vode vyše pol' hodiny. Potom som vyšiel na Breh a obliekol som si šaty. Práve som chcel odísť, keď mi pohľad padol na protíahly breh. Zo svojho miesta som mohol dovidieť pomedzi stromy hodný kus hore prúdom, až k miestu, kde sa rieka zatáčala. Zrazu som tam zbadal rad blížiacich sa jazcov. Napredovali jeden za druhým podľa indiánske-skeho spôsobu. Hneď som bežal k bráne a zazvonil som. Peon, ktorý tu na mňa čakal, zaraz mi otvoril.

– Utekajte rýchlo ku caballerovi! – vyrazil som zo seba. –
Po druhom brehu rieky blížia sa k haciende Indiáni.

– Koľko ich je?

– Rozhodne vyše päťdesiat.

Peon, ktorý sa pri mojich prvých slovách navidomoči zľakol, teraz sa upokojil, keď počul, koľko je nepriateľov.

– Nie je ich viac? – spýtal sa. – Nuž to sa nemusíme báť. S päťdesiatimi, señor, alebo aj s viacerými Indiánmi si už poradíme. Veď sme na takú návštevu ustavične prichystaní. Nemôžem ísť hore ku caballerovi, lebo musím ihneď upovedomiť vaquerov. Tu máte oblek, nemôžem ho vziať so sebou. Zasuňte závoru na bráne a poponáhľajte sa k señorovi Atanasiovi! Ale vytiahnite za sebou schodíky!

– Ako je to s našimi koňmi? Sú na bezpečnom mieste?

– Áno, señor. Odviedli sme ich k vaquerom, aby sa mohli pásť. Ale postroj sme odniesli do domu. Kone vám nemôžu vziať.

Po tých slovách odbehol. Zamkol som za ním bránu a vyšiel som hore obidvoma schodišťami, ktoré som pravdaže, za sebou vždy vytiahol. Práve keď som vyšiel na plochú strechu, vyšli z vnútrajška domu señor Atanasio a Old Death. Haciendero sa ani najmenej nezľakol, keď som mu oznámil, koľko Indiánov sa blíži. Pokojne sa ma spýtal:

– K akému kmeňu patria?

– To neviem. Nemohol som rozoznať, ako mali pomalované tváre.

– No veď to čoskoro uvidíme. Alebo sú to Apači, ktorých Winnetou stretol a poslal sem po raneného náčelníka, alebo sú to Komančovia. V tom prípade je to iste len výzvedný oddiel, ktorý sa nás bude vypytovať, či sme azda nevideli Apačov. Potom hneď odcválajú.

– Zdá sa mi však, že predsa len majú nepriateľské úmysly, – poznamenal Old Death. – Radím vám, aby ste sa čo najrýchlejšie prichystali na obranu.

– To sa už stalo. Každý z mojich ľudí vie, čo má v podobnom prípade robiť. Pozrite, tam beží peon

k najbližším koňom. Vysadne na niektorého z nich, aby upovedomil vaquerov. Najneskoršie za desať minút zoženú čriedy. Dvaja vaqueri ostanú pri zvieratách strážiť. Ostatní utvoria front proti červenokožcom. Vaqueri sú lepšie vycvičení než Indiáni a laso je veľmi nebezpečná zbraň. Ich pušky majú oveľa dlhší dostrel než luky alebo staré búchačky Indiánov. Nemusia sa teda báť päťdesiatich Indiánov. A my sme tu v estancii v bezpečí. Ani jeden červenokožec sa nedostane cez murovanú ohradu. Ostatne, môžem rátať aj s vami. Keď počítame í černocho, ste piati dobre ozbrojení mužovia. Okrem toho som tu ešte ja a v budove mám osem peonov. To je dohromady štrnásť mužov. Rád by som videl Indiánov, ktorým by sa podarilo vylomiť bránu. O nie, señor, Indiáni celkom pokojne zazvonia, spýtajú sa na apačského náčelníka a potom odídu. Keď vyzvedáč uvidí štrnásť dobre ozbrojených mužov, bude mať rešpekt. Nehrozí nám nebezpečenstvo.

Na Old Deathovej tvári sa zračili pochybnosti. Zakrútil hlavou a riekol:

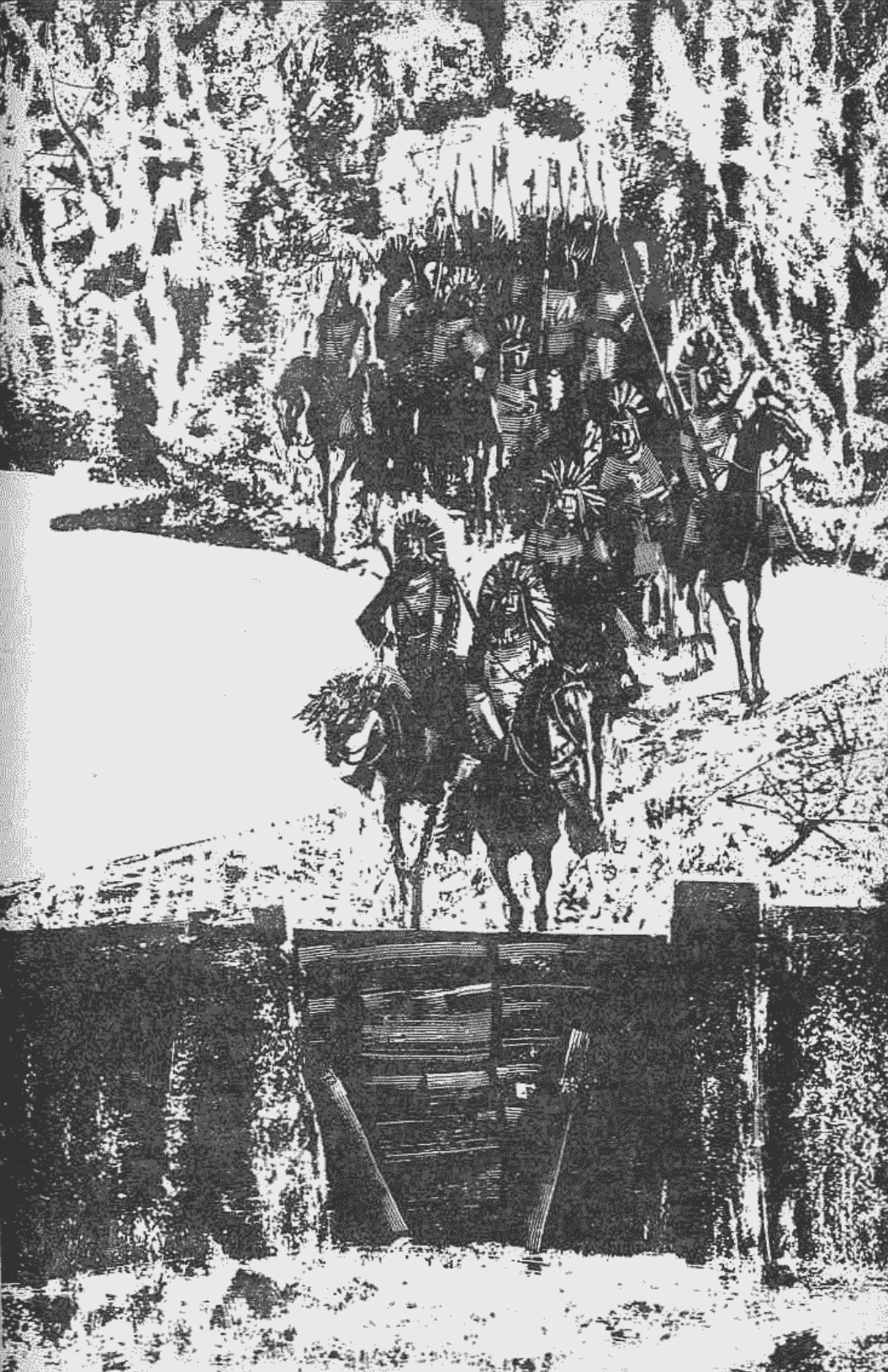
– Prišlo mi niečo na myseľ. Stojí to za uváženie. Som presvedčený, že neprichádzajú k nám Apači, ale Komančovia. Čo tu chcú? Nie sú na výzvedách, lebo tu na okolí nebol oddiel nepriateľských Apačov. Museli by predsa po nich ostať stopy. Komančovia sa teda nepotrebujú na nich vypytovať. Nie, señor, tá banda rozhodne k vám prichádza z celkom inakšieho dôvodu. Idú sem hľadať raneného náčelníka.

– Ved' o ňom nič nevedia! Kto by im to bol povedal?

– Gibson, človek, ktorého prenasledujeme a ktorý bol u vás. Ved' ste mu ukázali Apača. Vyzradil to Komančom, aby si získal priazeň ich kmeňa. Señor, ak to nie je tak, nech sa nevolám Old Death. Pochybujete o tom, čo som hovoril?

– Možno máte pravdu. V tom prípade nás budú Komančovia nútiť, aby sme im raneného vydali.

– Pravdaže. Hádám im ho vydáte?

– Rozhodne nie! Winnetou je môj priateľ. Zveril mi Inda-Niša a ja nesmiem, a ani nechcem jeho dôveru sklamať. Komančovia raneného nedostanú. Budeme sa brániť.

– Tým sa však vystavíte veľkému nebezpečenstvu. Tých päťdesiartich sa nám podarí odraziť, ale vrátia sa s desaťnásobnou posilou a potom vám beda!

– Náš osud je v božích rukách. Slovo, ktoré som dal Winnetouovi, za každých okolností dodržím.

Old Death podal seňorovi ruku a povedal:

– Ste čestný človek a môžete počítať s našou pomocou. Vodca Komančov je môj priateľ. Azda sa mi podarí zažehnať nebezpečenstvo, ktoré vám hrozí. Hádám ste len Gibsonovi neukázali tajné dvere v stene a v murovanej ohrade?

– Nie, seňor.

– To je veľmi dobre. Ak Indiáni nevedia o tomto tajnom vchode, môžeme sa im ubrániť. Teraz poďte dolu po zbrane!

Za mojej neprítomnosti ukázali mojim druhom izby, kam odniesli ich a aj moje veci. Išli sme tam. Miestnosť určená pre mňa ležala v prednej časti domu. Svetlo vnikalo do nej cez dve strieľne. Pri nich visela moja puška. Keď som ju snímal zo steny, mimovoľne mi oči zabľúdili von a uzrel som prichádzať Indiánov spomedzi stromov. Bolo to povyše haciendy a práve na tom mieste bol brod cez rieku. Prešli cez brod s koňmi a teraz sa cvalom hnali k budove. Prítom nerevali, ako je to za podobnej príležitosti ich zvykom, ale blížili sa zákerne, potichu. Videl som, že nám hrozí nebezpečenstvo. Boh to Komančovia, ako som spoznal podľa pomaloovaných tvári. Boli ozbrojení oštepmi, lukmi a šípmi. Len prvý jazdec, ktorý bol pravdepodobne ich vodcom, mal v ruke pušku. Niekoľkí vliekli za svojimi koňmi dlhé predmety. Najprv som si myslel, že sú to žrde zo stanov, ale čoskoro som sa presvedčil, že som sa mýlil. Vo chvíľočke boli pri murovanej ohrade. Teraz som ich už nevidel, lebo ohrada bola vysoká. Pravdaže, hneď som vybehol z izbičky, aby som to oznámil aj ostatným. Keď

som vbehol do chodby, z protiľahlej miestnosti, mi vyletel v ústrety Old Death.

– Pozor! – Kričal. – Preliezajú múr. Miesto rebríkov si priniesli mladé stromčeky. Rýchlo na plošinu strechy!

Ale nešlo to tak rýchlo, ako si želan. Peoni boli ešte o poschodie nižšie než my, lebo tam malo služobníctvo svoje miestnosti. Všetci sa hrnuli nahor a prekážali aj nám, aj sebe navzájom. Nás dvoch ešte zdržali obe dámy, ktoré vyšli s caballerom na chodbu. Bedákali a zasypali nás otázkami, čo z toho všetkého bude. Uplynuli asi dve minúty, kým sme vyšli hore schodmi. V tomto položení bol to drahocenný čas a zlé následky sa hneď ukázali. Keď sme vyšli na plochú strechu, práve sa jeden z Indiánov prešvihol cez okraj murovanej ohrady. Za ním rýchlo nasledoval druhý, tretí a štvrtý. Mali sme zbrane v rukách, ale nemohli sme im už zabrániť prístup, lebo by sme ich boli museli postrieľať. Pomocou spomínaných mladých stromčekov preliezli cez ohradu. Potom prebehli cez dvor a neobyčajne rýchlo sa po stromčekoch vyškríabali na prvé dve plošiny. My sme teraz stáli uprostred plochej strechy a Indiáni práve vyliezali na jej okraj.

– Namierte na nich pušky! Nesmiete ich sem pripustiť! – rozkázal Old Death. – Predovšetkým musíme získať čas.

Napočítal som päťdesiatdva Indiánov. Až doteraz nevydali ani hláska. Tak náhle sa sem vrátili, že sme boli celkom ohromení. No predsa sa hneď neodvážili podísť bližšie k nám. Zastali na kraji plochej strechy. Držali v rukách luky a šípy. Oštepky zanechali dolu, aby im neprekážali pri výstupe. Caballero podišiel niekoľko krokov k Indiánom. Miešaninou španielčiny, angličtiny a indiánčiny, ktorá sa často používa v tomto pohraničnom území, sa spýtal:

– Čo chcú u mňa červeni bojovníci? Prečo vošli do môjho domu a nepýtali si najprv odo mňa dovolenie?

Vodca schytil do rúk pušku, ktorú mal doteraz na pleci, postúpil o niekoľko krokov dopredu a odvetil:

– Bojovníci Komančov prišli, lebo bledá tvár je ich nepriateľom. Slnko dnešného dňa je posledné, ktoré ešte videla.

– Nie som nepriateľom Komančov. Mám rád všetkých Indiánov a nespytujem sa, ku ktorému kmeňu patria;

– Bledá tvár vraví veľkú lož. V tomto dome sa skrýva náčelník Apačov. Apačskí psi sú nepriatelia Komančov. Kto prijme pod svoju strechu Apača, je naším nepriateľom a musí umrieť.

– – Garamba! Azda mi chcete rozkazovať, azda nesmiem prijať pod svoju strechu toho, koho chcem? Kto je tu pánom, vy, či ja?

– Bojovníci Komančov vnikli do tohto domu, a teda sú tu páni. Vydaj nám Apača! Alebo chceš azda popierať, že je u teba?

– Ani na myseľ mi nepríde popierať to. Luhá len ten, kto sa bojí. Ja sa však Komančov nebojím, a preto vám otvorene...

– Počkajte! – prerušil ho Old Death prítlmene. – Señor, nerobte hlúposti!

– Myslíte, že to mám tajiť? – spýtal sa Mexičan.

– Pravdaže. Pripúšťam, že luhať je nečestné, ale teraz hovoriť pravdu, to by bola číra samovražda. Spytujem sa vás, čo je lepšie: zatajiť im pravdu, alebo si voliť istú samovraždu?

– Samovraždu? Čo zmôžu títo ľudia proti našim štrnástim puškám?

– Mnoho, pretože už sú tu hore. Pravda, väčšina z nich by padla. Ale i nás, señor, by trafilo niekoľko šípov a nožov. A keby sme aj zvíťazili, tak Indiáni, ktorí by sa z tohto boja dostali živí, by priviedli ostatných; je ich tu predsa vyše päťsto. Pustite ma k slovu! Ja sa s nimi už porozprávam

Potom sa obrátil k vodcovi Komančov:

– Veľmi sa čudujeme slovám nášho červeného brata. Ako prišli Komančovcia na myšlienku, že je tu Apač?

– Vedia to, – odvetil vodca krátko.

– Tak viete viac ako my.

– Chceš povedať, že sa mýlime? Luháš!

– Čo to hovoríš? Ak ešte raz toto slovo zopakuješ, zaplatíš to životom! Nedám si na seba hovoriť, že luhám. Ako vidíš, naše pušky mieria na teba. Stačí jediný môj pokyn a padne toľko tvojich ľudí, koľko je tu našich.

– Ale prídu iní bojovníci Komančov a pošlú aj vás za nimi. Vonku je ich viac než desaťkrát desať a ešte krát päť. Privalia sa sem a zrovnajú tento dom so zemou.

– Nedostali by sa cez murovanú ohradu, lebo teraz sme už na strážii. Privítame ich stadiaľto toľkými guľkami, že sa ani jeden nezachráni.

– Môj biely brat má veľkú a širokú papuľu. Prečo so mnou hovoríš? Je azda majiteľom tohto domu? Kto je a ako sa nazýva, že sa opováži hovoriť s vodcom Komančov?

Old Death pohrdavo mávol rukou:

– Kto je vodca Komančov? Je to azda slávny bojovník, alebo sedáva azda v rade múdrych? Nenosí vo vlasoch orlie a havranie perá. A nevidím na ňom ani inakší náčelnícky odznak. Ale ja som náčelníkom medzi bledými tvármi. Z ktorých komančských osád pochádzate, ak sa musíte spytovať, kto som? Moje meno znie Koša-pehve a vyfajčil som s náčelníkom Komančov Oyo-koltsom fajku mieru. Aj včera som hovoril s jeho synom Avat-vilom a spal som v noci u jeho bojovníkov. Som priateľ Komančov, ale keď ma nazývajú luhárom, odpoviem im guľkou.

V radoch červených bojovníkov sa ozvalo šomranie. Ich vodca sa obrátil k nim a potichu sa s nimi začal rozprávať. Podľa toho, ako hľadeli na Old Deatha, dalo sa usudzovať, že jeho meno na nich veľmi zapôsobilo. Po Krátkej porade sa vodca Komančov znovu obrátil ku scoutovi:

– Bojovníci Komančov vedia, že Stará Smrť je priateľom Bieleho Bobra. Ale jeho slová nie sú slovami priateľa. Prečo nám tají, že je tu Apač?

– Netajím nič. Úprimne vám hovorím, že tu nie je.

– A predsa sme sa celkom naisto dozvedeli, že Inda-nišo je tu. Povedala nám to bledá tvár, ktorá požiadala Komančov o ochranu.

– Ako sa menuje tá bledá tvár?

– – Jej meno nie je pre ústa Komančov. Znie podobne ako Ta-hi-ha-ho.

– Azda Gavilano?

– Áno. Tak znie.

– To urobili Komančovia veľkú chybu. Poznám tohto človeka. Je to lotor a na jazyku má lož. Bojovníci Komančov oľutujú, že ho vzali pod ochranu.

– Môj brat sa veľmi mýli. Bledá tvár nám povedala pravdu. Vieme, že Winnetou priviedol Inda-niša a potom ušiel cez Avat-hono (Veľká Rieka, Rio Grande). Ale my sa ženieme za ním a chytíme ho a umučíme pri mučiarskom kole. Vieme, že Inda-nišo je ranený na pleci a na nohe. Ba dokonca aj vieme presne miesto, kde ranený leží.

– Ak je to pravda, povedz mi, kde je to miesto!

– Stadiaľto treba dvakrát zostúpiť do vnútrajška domu, až tam, kde je v úzkej chodbe mnoho dverí po pravej i ľavej strane. Tam treba otvoriť posledné dvere na ľavej strane. V tej miestnosti leží Apač, ktorý nevládze vstať z lôžka.

– Bledá tvár ťa oklamala. Na tom mieste by si Apača nenašiel.

– Pust' nás teda dolu, aby sme zistili, kto hovorí pravdu.

– To, pravdaže, neurobím. Tento dom je len pre ľudí, ktorí sem vojdú s dovolením majiteľovým. Nie je pre ľudí, ktorí sa sem prihrnú ako nepriatelia.

– Podľa týchto slov musíme sa domnievať, že Apač je tu. Biely Bobor nám rozkázal, aby sme ho priviedli, a my poslúchneme.

– Znovu sa mýliš. Nepustím vás dolu, ale nie azda preto, že by tu bol Apač. Tvoja žiadosť je pre mňa urážkou. Keď vám Old Death povie, že vás ktosi oklamal, tak tomu musíte veriť. No ak si aj navzdory tomu chcete vynútiť prístup, len to skúste! Nevidíte, že jediný z nás stačí obrániť vchod? Ak

bude stáť tu na schodíkoch, môže zastreliť každého, kto by chcel tadiaľ zostúpiť. Prepadli ste nás s nepriateľskými úmyslami. Preto vás nepustíme dnu. Choďte dolu pred bránu a požiadajte, aby sme vás vpustili. Tak to predsa žiada zdvorilosť. Potom vás možno prijmem ako priateľov.

– Stará Smrť nám dáva radu, ktorá je veľmi dobrá preňho, ale nie pre nás. Ak má čisté svedomie, nech nám dovolí vojsť do domu. Ak to neurobí, ostaneme na tomto mieste a vyšleme posla, aby priviedol ostatných bojovníkov. Potom nás Stará Smrť musí vpustiť.

– Ba veru nie! Aj keby prišlo tisíc Komančov, mohli by zostupovať iba po jednom a každý by to hneď zaplatil životom. Ostatne, nepodarí sa ti vyslať posla. Len čo sa dostane tak ďaleko, že ho nebude kryť murovaná ohrada, zastrelím ho. Som priateľom Komančov, ale vy ste prišli ako nepriatelia a budeme s vami tak aj zaobchádzať.

Počas celého tohto rozhovoru mierili naše pušky na Indiánov. Hoci sa im podarilo vystúpiť na plošinu strechy, predsa boli v nevýhode. Ich vodca to dobre videl, a preto sa znovu začal so svojimi druhmi pošepky radiť. Ale ani naše postavenie nebolo na závidenie. Old Death sa rozpačite poškrabal za uchom a povedal:

– Sme v poriadnej kaši. Rozum nám káže, aby sme s Komančmi nezaobchodili nepriateľsky. Ak sem privolajú ostatných, bude nám beda. Ach, keby sme mohli Apača skryť, aby ho nenašli. No, poznám túto budovu a dobre viem, že tu nie je taký úkryt.

– Vyveďme teda Apača von, – navrhol som.

– Von? – zasmial sa starý stopár. – Vari vás čert pokúša, sír? Ako by sme ho mohli vyviesť?

– Zabudli ste už na dvoje tajných dvierok? Sú na zadnej strane budovy a Komančovia sú tu vpredu. Teda nemôžu nič spozorovať. Vyvediem ho do krovísk pri rieke a tam ostane, až kým neodídu.

– Pravdaže, to nie je zlá myšlienka, – prikývol Old Death, – Na tajné dvierka som si veru nespomenul. Vyviesť

by sme ho síce mohli, ale čo potom, ak majú Komančovia vonku stráže?

– To nemyslím. Je ich tu len niečo vyše päťdesiat. Niektorí museli predať ostat' pri koňoch, čo stoja vonku pred múrom. Nie je teda pravdepodobné, že by boli postavili ľudí aj vzadu.

– Dobre, sir, môžeme to teda skúsiť. Vezmite si to na starosť vy a ešte jeden peon. Zariadime to tak, aby vás nevideli zostupovať. Okrem toho sa zhrčíme tesne k sebe, aby nás nemohli spočítať a nespozorovali, že dvaja z nás chýbajú. Dámy vám pomôžu, Až budete vonku, nech zase zatísnú skriňu na staré miesto.

– A ešte jeden návrh. Nemohli by sme presťahovať dámy práve do izby, kde ležal ranený? Keď Indiáni uvidia, že tam bývajú ženy, upokoja sa; budú dvojnásobne presvedčení, že tam Indián nebol.

– Celkom správne! – poznamenal seňor Atanasio. – Stačí, keď dáte do tej miestnosti niekoľko prikrývok a keď z izieb mojej manželky a vnučky prinesiete visuté lôžka. Háky na zavesenie takýchto lôžok sú v každej izbe nášho domu. Nech sa dámy pokojne uvelebia v lôžkach. A pre Apača nájdete najlepší úkryt kúsok poniže miesta, kde ste sa kúpali. Tam nahusto rastú petúnie a práve kvitnú. Visia až nad vodu a pod nimi sme skryli čln. Položíte doň Apača. Tam ho Komančovia nenájdu. Pedro pôjde s vami. Kým sa nevrátite, nedovoľíme Indiánom vojsť do domu.

Zostúpil som po schodíčkoch s peonom, ktorý sa volal Pedro. Obe dámy boli veľmi ustarostené, ako sa veci budú ďalej vyvíjať. Keď sme im oznámili, o čo ide, hneď boli ochotné pomáhať. Samy priniesli prikrývky a visuté lôžka. Apača sme zakrútili do prikrývky. Keď počul, že sú tu Komančovia a hľadajú ho, slabým hlasom povedal:

– Inda-nišo videl mnoho zím a jeho dni stí spočítané. Prečo by sa dobré bledé tváre dali kvôli nemu povraždiť? Nech ho vydajú Komančom, ale najprv nech ho zabijú. Prosí ich o to.

Odvetil som mu len tým, že som energicky zakrútil hlavou. Potom sme ho vyniesli z izby. Skriňu sme odtisli a raneného sme šťastne dopravili za ohradu. Doteraz nás nikto nezbadal. Vonku bolo krovie, ktoré nás na chvíľu krylo. Ale medzi ním a neďalekou riekou sa tiahlo otvorené priestranstvo, cez ktoré sme museli prejsť. Keď som opatrne vyzrel z krovia, na svoje nemalé prekvapenie zazrel som Komanča. Sedel tu na zemi a mal pred sebou oštep, tulec a luk. Mal strážiť zadnú stranu murovanej ohrady. Zdalo sa, že táto okolnosť zhatí náš plán.

– Señor, musíme zase nazad, – zľakol sa peon, keď som mu ukázal Indiána. – Mohli by sme ho síce zabiť, ale ostatní by sa nám pomstili.

– Nie, rozhodne ho nesmieme zabiť. No nejako ho musíme odtiaľto dostať. Možno sa nám ho podarí odlákať.

– Nemyslím. Neodíde odtiaľto skôr, kým ho neodvolajú.

– A predsa mám plán, ktorý by sa mi mal podariť. Ty ostaneš tu v kroví. Ja sa mu ukážem. Sotvaže ma spozoruje, budem sa tváriť, že som sa zľakol, a dám sa na útek. Bude ma prenasledovať.

– Alebo strelí do vás šíp.

– Pravdaže, tomu nebezpečenstvu sa už musím vystaviť.

– Señor, nerobte to. Je to príliš odvážne. Komančovia strieľajú lukmi práve tak presne ako my puškami. Keď budete utekať, obrátite sa k nemu chrbtom a nezbadáte šíp, aby ste sa mu vyhli.

– Ujdem cez riek. Ak budem plávať na chrbte, uvidím ho strieľať a hneď sa ponorím. Bude si myslieť, že zamýšľam niečo zlého proti Komančom, a iste skočí za mnou do vody. Na druhom brehu ho zneškodním. Omráčim ho úderom do hlavy. Nesmieš odtiaľto odísť, kým sa nevrátim. Keď som sa kúpал, videl som, kde rastú petúnie, a teda viem, kde je čln. Priplávam na ňom a zastanem tu oproti.

Peon sa všemožne snažil odvrátiť ma od môjho zámeru. Nesmel som však počúvať jeho námietky, lebo som neprišiel

na iný spôsob, ako vykonať zverenú úlohu. A tak som odišiel z miesta, na ktorom sme stáli. Aby som toto miesto neprezradil, plazil som sa na kus v kroví pozdĺž murovanej ohrady a potom som vystúpil. Vyzeralo to, že som práve prišiel spoza rohu. Komanč ma hneď nezbadal. Čoskoro sa však obrátil ku mne tvárou a rýchlo vyskočil. Napoly som odvrátil tvár, aby ma neskoršie nespoznal. Zakričal, aby som zastal. Keď som neposlúchol, schytil luk, vytiahol z tulca šíp a priložil ho k tetive. Niekoľkými rýchlymi skokmi som sa dostal do húštiny pri brehu. Indián za tú chvíľku nestihol vystreliť. Zaraz som skočil do vody a plával som na chrbte k druhému brehu. Netrvalo dlho a Komanč sa predral cez húštinu. Zbadal ma a namieril. Šíp vyletel, ale ja som sa hneď ponoril. Netrafil ma. Keď som opäť vyplával na hladinu, uvidel som ho, ako stojí nachýlený na brehu a čaká. Spozoroval, že nie som ranený. Druhý šíp nemal pri sebe, lebo tulec nechal ležať na zemi. Odhodil luk a skočil do vody. A to som práve chcel. Aby som ho prilákal, robil som sa, že som zlý plavec. Nechal som ho, aby sa priblížil. Potom som sa ponoril a čo najrýchlejšie som pod vodou plával dolu riekou. Keď som sa vynoril, bol som celkom blízko brehu. On bol hodne povyššie mňa a pozeral, kde znovu vyjdem na hladinu. Teraz som mal potrebný náskok. Plával som k brehu, vyliezol som z rieky a hnal som sa dlhými skokmi pomedzi stromy, ale proti prúdu rieky. Zbadal som mohutný, machom porastený dub, ktorý sa hodil pre môj zámer. Prebehol som povedľa neho asi vo vzdialenosti päť krokov. O chvíľu som sa však v oblúku k nemu vrátil a schoval som sa za ním. Pritisol som sa tesne ku kmeňu a tak som čakal na Indiána, lebo som vedel, že sa rozhodne pustí po mojej stope. A o chvíľočku už aj pribehol celý zadychčaný. Voda z neho len tak crčala ako i zo mňa. Oči upieral na stopu. Prefrkol povedľa. Pravdaže, pustil som sa hneď za ním. Pretože hlasne dychčal, nepočul moje kroky. Ostatne, našľapoval som len na prsty. Musel som robiť dlhé skoky, aby som ho dohonil. Ešte jeden poriadny skok a už som mu

aj visel na chrbte. Celou váhou tela klesol na zem. Hneď som naňho kľakol a zdrpil som ho za hrdlo. Dva razy som ho udrel päst'ou do slúch a viac sa už nehýbal. Neďaleko miesta, kde ležal, bol zlomený platan. Strom ležal nad riekou, a voda tiekla asi meter pod jeho uschnutými konármi. Tu som mal skvelú príležitosť dostať sa do rieky a nezanechať stopy. Vyliezol som na kmeň a bežal som po ňom, až som sa ocitol nad vodou. Hneď som do nej skočil. Práve naproti som videl blyšťať sa kvety petúnií. Plával som k nim. Odviazal som čln a vesloval som k miestu na brehu, kde som mal vziať Apača. Keď som sa ta dostal, priviazal som čln o koreň a vystúpil som. Museli sme sa poponáhľať, ak sme chceli byť hotoví skôr, než Komanč príde k sebe. Odniesli sme Apača do člna a pripravili sme mu z prikrývky a jeho šiat vhodné lôžko. Peon sa hneď potom vrátil k murovanej ohrade. Ja som vesloval opäť k petúniám. Tam som čln pevne priviazal. Potom som plával nazad a vyzliekol som si plátenné šaty, aby som ich vyžmýkal. Keď som si ich znovu obliekol, prebehol som očami protiľahlý breh, či sa azda Komanč už neprebral a nepozoruje naše konanie. Ale márne som napínal zrak, Komanča som nevidel. Cez tajné dvierka sme sa vrátili do estancie. Odvtedy, ako sme z nej vyšli, uplynula sotva štvrt'hodinka. Seňora mi dala suchý oblek, a teraz som sa mohol zasmiať do tvári každému Komančovi, ktorý by chcel tvrdiť, že som vyšiel z domu a dokonca že som bol v rieke.

Dámy si teraz ľahli do visutých lôžok a my sme vyšli na plošinu, pravdaže, zbrane sme si znovu vzali. Obidve stránky ešte vždy vyjednávali. Old Death trval na svojej mienke, že prehliadka domu je preňho a pre haciendera urážkou. Keď som mu krátko oznámil, že Apač je na bezpečnom mieste, pomaly povoľoval a napokon vyhlásil, že piatim Komančom dovolí presvedčiť sa, či je v budove Apač.

– Prečo len piatim? – spýtal sa vodca. – Či nie sme všetci rovnakí? Čo jeden robí, majú právo robiť všetci. Old Death nám môže dôverovať. Ničoho sa nedotkneme. Nič neukradneme.

– Dobre! Aspoň uvidíte, Že sme veľkodušní. Môžete všetci vojsť do domu, aby sa každý z vás presvedčil, Že som hovoril pravdu. Žiadam však, aby ste predtým všetci odložili zbrane a aby sme smeli zadržať a potrestať toho, kto by sa bez nášho dovolenia čo len dotkol nejakej osoby alebo veci.

Indiáni sa o tejto požiadavke chvíľu radili a potom pristali. Odložili luky, tulce a nože a jeden po druhom zostupovali dolu schodíkmi. Ešte predtým, než som odišiel s Pedrom, vaqueri čakali pripravení na roviny vedľa budovy. Mali skvelé kone a boli dobre vyzbrojení. Uprene hľadeli smerom k nám. Čakali len na pokyn svojho pána. Správali sa pokojne iba preto, lebo doteraz ešte nedostali nijaké znamenie.

Spomedzi nás šesťnástich vybrali sme haciendera a Old Deatha, aby pootvárali Komančom všetky miestnosti. Dvaja z nás ostali na plošine strechy, piati sa postavili do hornej chodby a iní piati zase do dolnej. Títo všetci by hneď zakročili a použili zbrane, keby azda Indiáni chceli niečo vyparatiť. Ja som stál medzi tými piatimi v dolnej chodbe. Postavil som sa k dverám izby, v ktorej predtým ležal Apač. Komančovia šli priamo dolu a rovno k tým dverám. Old Death ich otvoril. Indiáni si počínali isto. Boli presvedčení, že Inda-niša, Dobrého Človeka, nájdu v tejto miestnosti. Ale miesto neho uzreli obidve dámy, ktoré ležali vo visutých lôžkach a čítali.

– Uff, – sklamane zvolal vodca. – Tu sú squaw.

– Áno, – zasmial sa Old Death. – Bledá tvár vám luhala, keď tvrdila, že tu leží náčelník Apačov. Len vstúpte a hľadajte ho!

Vodca preletel očami miestnosť. Potom odvetil:

– Bojovník nevstupuje do vigvamu žien. Tu niet Apača. Moje oko by ho zbadalo.

– Tak hľadajte v iných miestnostiach!

Indiáni prehliadali dom vyše hodiny. Keď nenašli ani stopu po Apačovi, ešte raz sa vrátili k izbe na prízemí. Dámy museli vyjsť a Indiáni izbu čo najdôkladnejšie prezreli.

Zdvíhali dokonca aj prikrývky a matrace ležiace priamo na dlážke. Aj dlážku skúmali, či azda nie je pod ňou prázdny priestor. Konečne sa presvedčili, že v estancii nie je človek, ktorého hľadajú. Keď to vodca priznal, Old Death povedal:

– Povedal som vám to, ale neverili ste. Viacej dôvery ste venovali luhárovi než mne, priateľovi Komančov. Až pôjdem k Bielemu Bobrovi, budem sa sťažovať.

– Môj biely brat chce ísť k nemu? Môže ísť s nami.

– To je nemožné. Môj kôň je unavený. Až zajtra budem môcť jazdiť ďalej. Bojovníci Komančov iste odtiahnu z tohto kraja už dnes.

– Nie, ostaneme tu. Slnko odchádza na odpočinok a my nebudeme jazdiť v noci. Vyrazíme na úsvite a potom môže môj brat ísť s nami.

– Dobre! Ale nepôjdem s vami iba sám. Mám tu ešte štyroch druhov.

– Aj tých Biely Bobor rád privíta. Nech nám moji bieli bratia dovoľia tejto noci spať blízko domu.

– Nemám nič proti tomu, – odvetil Mexičan. – Už som vám povedal, že som priateľom všetkých červených Bojovníkov, ak prichádzajú ku mne s priateľskými úmyslami. Aby som vám to dokázal, darujem vám vola. Dám ho pre vás zabiť. Môžete si zapáliť oheň a vola na ňom upiecť.

Tento sľub urobil na Komančov veľmi dobrý dojem. Teraz boli naozaj presvedčení, že nám krivdili. Snažili sa byť čo najmilší. Pravda, veľmi k tomu prispela aj okolnosť, že si Old Deatha neobyčajne vážili. Naozaj sa ničoho nedotkli a odišli z domu aj bez nášho vyzvania. Pristavili sme rebríky a otvorili bránu. Niekoľkí ozbrojení peoni ostali na plošine strechy ako stráž. Hoci Indiáni zmenili správanie, predsa sme museli byť obozretní. Všetci, ktorí sme stáli na plošine, zostúpili sme s nimi až dolu. Potom prišli aj vaqueri a dostali rozkaz priviesť vola. Všetky kone Komančov boli vonku za murovanou ohradou. Stáli pri nich traja strážcovia. Ale aj ďalej od koni stál jeden muž na stráž. Komančovia teraz

privolali všetkých strážcov. Bol tu aj bojovník, ktorého som vylákal na druhý breh rieky. Nedostatočné oblečenie, ktoré mal na sebe, bolo ešte stále mokré. Vrátil sa na svoje miesto, kde strážil, a doteraz ešte nemal príležitosť oznámiť vodcovi, čo sa stalo. Teraz pristúpil k nemu a všetko mu vyrozprával, ale tak, že sme my belosi nič nepočuli. Zdalo sa, že už svoju zprávu skončil. Vtom zbadal mňa. Keďže mal tvár pomaľovanú, nezbadal som na nej nijakú zmenu. Urobil však hnevливý posunok, ukázal na mňa a povedal vodcovi niekoľko indiánskych slov, ktoré som nerozumel. Vodca si ma premeral hrozivým, skúmavým pohľadom, pristúpil ku mne a riekol:

– Táto mladá bledá tvár pred chvíľou plávala cez rieku! Ty si teda zrazil na zem tohto červeného bojovníka?

Old Death sa ma zastal. Pristúpil bližšie a spýtal sa vodcu, čo mieni tými slovami. Vodca mu vyrozprával, čo sa prihodilo. Ale starý scout sa veselo zasmial a riekol:

– Zdá sa, že červení bojovníci nevedia dobre rozoznávať tváre bielych. Je otázka, či to naozaj bola bledá tvár, ktorú tento syn Komančov videl.

– Bol to beloch, – odvetil Komanč určito. – A práve tento tu. Videl som jeho tvár, keď plával na chrbte. Mal na sebe aj tieto isté biele šaty.

– Tak? V šatách plával cez rieku? Tvoje oblečenie je ešte mokré. Aj jeho šaty by teda museli byť mokré. Len ich chyt'! Presvedčíš sa, že sú celkom suché.

– Mokré si v dome vyzliekol a obliekol si iné.

– Ako by sa bol dostal dnu? Či nestáli vaši bojovníci pred bránou? Ani jeden človek sa nemohol dostať do domu alebo z neho vyjsť tak, aby nešiel po schodíkoch. A pri vchode, ktorý vedie k tým schodíkom, stáli všetci bojovníci Komančov. Ako sa teda môj mladý druh mohol dostať z domu?

Komančovia to uznali a oklamáný strážca sa napokon dal presvedčiť, že sa zmýlil. A keď haciendero ešte poznamenal, že sa tu potuluje od istého času banda zlodějov koní, ku

ktorej ten človek akiste patril, celá záležitosť sa tým skončila? Ostala záhadou iba jedna okolnosť. Nenašli sa nijaké stopy, podľa ktorých by sa dalo vidieť, kam zlodej koní odišiel. Vodca Komančov odišiel i so strážcom na miesto, kde sa udalosť stala, aby záhadu rozriešil. Ale na šťastie sa práve začínalo zmrákať, a tak nemohli miesto dôkladne prezrieť. Prefíkaný Old Death ma vzal so sebou na prechádzku. Išli sme pozdĺž rieky. Pozerali sme na jazdcov na druhom brehu a zdanlivo sme sa zaujímali iba o nich. Tak sme sa pomaly dostali až k petúniám a tam sme sa zastavili. Starý scout potom zašepkal tak ticho, že som to mohol počuť len ja a Indián v člene:

– Tu stojí Old Death s mladou bledou tvárou, ktorá sem Inda-niša ukryla. Poznáva ma azda náčelník Apačov podľa hlasu?

– Áno, – znela pritlmená odpoveď.

– Komančovia sa teraz domnievajú, že Inda-nišo, Dobrý Človek, nie je u nás. Na svitaní odídu, ale či vydrží môj brat tak dlho v činku?

– Apač to vydrží, lebo chladný vzduch pri vode ho osviežuje a horúčka sa nevráti. Náčelník Apačov by však rád vedel, ako dlho tu Old Death ostane i so svojím druhom.

– Zajtra ráno odchádzame s Komančmi.

– Uff! Prečo sa môj priateľ chce pripojiť k našim nepriateľom?

– Pretože hľadáme niekoľkých mužov, ktorí sú u nich.

– Stretnú sa bieli muži aj s bojovníkmi Apačov?

– Možno áno.

– Rád by som venoval totem mladému bojovníkovi, ktorý vystavil vlastný život nebezpečenstvu, aby ma tu ukryl. Keď ukáže tento totem synom Apačov, vždy ho radi privítajú. Old Death je ľstivý a skúsený poľovník. Komančskí psi ho nechytia, keď mi za večernej tmy prinesie kus bielej kože a nôž. Pred úsvitom môže prísť po totem. Zhotovím ho cez noc.

– Prinesiem ti obidvoje, kožu i nôž. Praješ si ešte niečo?

– Nie. Apač je spokojný. Nech dobrý Manitou vždy bdie nad cestami Old Deathovými a mladej bledej tváre.

Teraz sme sa vrátili. Nikto nezbadal, že sme pri rieke asi minútu stáli. Starý stopár mi vysvetľoval:

– To je veľmi zriedkavá vec, aby beloch dostal totem od indiánskeho náčelníka. Máte mnoho šťastia, sir. Znaky, ktoré Dobrý Človek vyryje do kože, budú vám veľmi prospešné.

– A vy sa naozaj chcete podujat' na takú nebezpečnú vec a priniesť mu kožu a nôž? Keď vás pritom Komančovia dolapia, bude s vami zle a tak isto aj s Apačom.

– Nezmysel! Pokladáte ma za žiačika? Vždy viem veľmi dobre, na čo sa môžem odvážiť, a na čo nie.

Vodca Indiánov sa vrátil. Nezistil nič. Stopa sa už nedala dobre rozoznať.

Deň sa skončil pokojne a noc sa taktiež nerušene minula. Old Death ma skoro ráno zobudil. Dal mi štvoruhlastý kus bielej vyrobenej kože. Prezrel som ju a nevidel som na nej nič zvláštneho. Niekoľko jemných zárezov na hladkej strane kože, nič viac.

– To je totem? – spýtal som sa. – Nemôžem na ňom objaviť nie zvláštneho.

– To ani netreba. Podajte ho prvému Apačovi, ktorého stretnete, a ten vám už povie, aký poklad máte. Písmo tohto totemu ešte nie je viditeľné, lebo Dobrý Človek nemal u seba farbu. Ale ak ho dáte niektorému Apačovi, zafarbí vám zárezy a ukážu sa figúry. Ale preboha, neukážte túto kožu nejakému Komančovi, lebo by vás pokladal za priateľa Apačov. Teraz sa preoblečte a poďte dolu! Komančovia budú o chvíľu pripravení na odchod.

Indiáni práve raňajkovali zvyšky mäsa, ktoré im ostali od večere. Potom pozháňali svoje kone k rieke, aby ich napojili. Na šťastie napájali ich povyššie miesta, na ktorom sa skrýval Apač. Teraz prišiel aj haciendero s oboma dámami, ktoré sa už červených bojovníkov ani trochu nebáli.

Keď haciendero uzrel naše kone, ktoré vaqueri priviedli, pokrútil hlavou a povedal Old Deathovi:

– Señor, to nie sú kone pre vás. Viete, akú cenu má dobrý kôň. Nestarám sa o seňora Langeho a jeho syna, ani o černocha. Vy však ste môj starý priateľ. Pretože ste si tak veľmi obľúbili aj tohto mladého pána, aj tomu venujem svoju priazeň. Musíte obaja dostať lepšie kone.

Prijali sme hacienderovu ponuku veľmi vdáčne. Na jeho rozkaz chytili vaqueri dva polodivé kone, ktoré sme si hneď museli vziať miesto svojich, Potom sme sa s ním i s oboma dámami rozlúčili a vydali sme sa s Komančmi na cestu.

Prebrodili sme Elm Creek a cvalom sme uháňali na západ. Slnko do teraz ešte nevyšlo. Popredu sme cválali my piati a vodca Komančov, Jeho ľudia nasledovali za nami. Nedobre som sa cítil, lebo som jednoducho očakával, že zozadu priletí šíp alebo oštep a zabodne sa nám do chrbta. Indiáni, sediaci na chudých, a predsa takých vytrvalých koníkoch s pochlpenu srst'ou, nepôsobili dojmom ľudí, ktorým možno dôverovať, Tento dojem len zvyšovala ich výzbroj, pomaľovanie a celé správanie. Old Death ma však upokojil, keď som sa mu zveril so svojimi obavami. Ešte sme nepočuli hovoriť o tom, kde a kedy nájdeme hlavný oddiel Komančov. Teraz sme sa dozvedeli, že hlavný oddiel sa ani nezastavil, aby vyčkal návrat vyslaných päťdesiatich bojovníkov. Vodca tejto päťdesiatčlennej skupinky dostal jednoducho rozkaz zajať Dobrého Človeka v haciende a poslať ho so strážou desiatich bojovníkov do niektorej komančskej dediny, kde ho čakal mučiarsky kôl. Ostatní štyridsiati mali čo najrýchlejšie pricválať k Rio Grande a potom sa hnať po stope hlavného oddielu a pridružiť sa k nemu. Keďže sa Biely Bobor od Gibsona dozvedel, že Winnetou ušiel cez rieku a že zaiste ihneď vzbúri Apačov, chcel čo najrýchlejšie zaútočiť na nepriateľov a prekvapiť Ich skôr, než sa prichystajú na obranu. Nám išlo predovšetkým o to, aby sme Gibsona ešte našli u Komančov.

Asi o dve hodiny dorazili sme na miesto, kde sa naši indiánski sprievodcovia odlúčili od hlavného komančského oddielu. Južne od nás ležal pri Rio Grande Orlí priesmyk

s pevnosťou Duncan, ktorej sa Indiáni chceli vyhnúť. Po ďalších dvoch hodinách sa ukázali stopy biednej trávy. To značilo, že máme púšť Nueces už za sebou. Stopa, ktorú sme sledovali, tvorila rovnú čiaru. Nijaká iná stopa sa s ňou nekřížila. Teda Komančov nikto nezbadal. Čím ďalej, tým väčšími sa pôda sfarbovala sýtou zeleňou a napokon sme na západe zazreli les. To znamenalo, že nablízku je už Rio Grande del Norte.

– Uff! – uľahčené si vydýchol vodca Komančov. – Nestretla nás nijaká bledá tvár a nikto nám nezabráni hneď prejsť cez rieku. Apačskí psi nás čoskoro uvidia a budú zavýjať strachom pri pohľade na našich udatných bojovníkov.

Dlhší čas sme sa pomaly uberali pod platanmi, brestmi, jaseňmi, bukmi a gumovníkmi, až sme dorazili k rieke. Biely Bobor dobre viedol svojich ľudí. Na míle dlhá stopa, po ktorej sme šli, viedla rovnou čiarou k miestu, kde ležal brod. Rio Grande tu bola veľmi široká, ale bolo v nej málo vody. Vyčnievali z nej mnohé piesočiny, no boli to iba nánosy sypkého piesku, v ktorom boli nebezpečné miesta. Človek sa tu ľahko mohol prepadnúť. Tu na brehu mali Komančovia minulej noci táborište, ako sme zistili podľa stôp. Usudzovali sme, že pravdepodobne vyrazili zavčasu ako my, ale nemohli jazdiť tak rýchlo, lebo boli blízko apačského územia. Preto museli byť čo najopatrnejší, a teda nemohli príliš rýchlo napredovať. Podľa stôp sme zistili, že cez rieku prechádzali veľmi obozretne. Mnohé stopy dokazovali, že podaktorí zostúpili z koni, aby pre; skúmali zradné piesočné nánosy. Schodné miesta označili konármi, ktoré zabodli do zeme. Pre nás bolo teda ľahšie dostať sa na druhú stranu, lebo sme išli len po ich stopách. Piesočné nánosy rozdeľovali rieku na viacero ramien, ktoré museli naše kone preplávať. Na druhom brehu sme prešli cez úzky pás stromov a krovísk. Potom nasledovala tráva a znovu piesok. Boli sme v kraji medzi Rio Grande a Bolsón de Mapimi. Tu sa potulujú hordy divých Indiánov. Kraj je pre nich akoby

stvorený. Je tu šíra piesočná rovina a len kde-tu vidieť väčšie alebo menšie skupiny kaktusov. Cez túto rovinu viedla veľmi zreteľná stopa takmer rovno na západ, iba málo zahýbala na juh. No keď som sa domnieval, že ešte dnes Komančov dohoníme, mylil som sa. Celý komančský oddiel sa veľmi ponáhlal, ako to dokazoval piesok, ktorý konské kopytá naďaleko poodhadzovali. Okolo poludnia sme prešli cez úzke pásmo nízkych pustých kopcov, za ktorými opäť nasledovala piesočná rovina.

Musel som obdivovať vytrvalosť indiánskych koní. Neboli ani trochu unavené, hoci popoludnie už hodne pokročilo. Kone Langeovcov a kôň černochovo bežali len s veľkou námahou. Old Death i ja sme pri výmene koní veľmi získali. Pomaly sa už začínalo stmievať. Tu sme na svoje prekvapenie zbadali, že, stopa zrazu zmenila doterajší smer. Asi pred štvrtihodinou sme prešli krížom cez cestu vedúcu zo San Fernanda do Bayu. Teraz stopa zahla na juhozápad. Prečo? Komančovia museli mať na to nejakú príčinu. Old Death nám ju objasnil. Podľa odtlačkov kopyt sme zistili, že tu sa Komančovia zastavili. Rovno od severu viedla sem stopa dvoch jazdcov a pripojila sa k stope Komančov. Starý scout zišiel z koňa, prezrel si novú stopu a potom riekol:

– Tu prišli ku Komančom dvaja mužovia, zrejme Indiáni. Priniesli zpravu, ktorá donútila bojovníkov Bieleho Bobra zmeniť smer. Musíme teda aj my odbočiť za nimi.

Aj vodca Komančov zostúpil z koňa a preskúmal stopu. Potvrdil mienku starého scouta. Zahli sme teda na juh. Kým sme mohli rozoznať v pološere stopu, cválali sme stále ďalej, lebo sme dnes chceli prejsť čo najväčšiu vzdialenosť. Na hladkom piesku sa dali stopy podkov rozoznať aj za súmraku. Ale čoskoro všetko zahalila čierna tma. Chceli sme zastať. Tu však môj korí roztvoril nozdry, hlasito zaerdžal a chcel ísť ďalej. Akiste zacítil vodu, a preto som ho pustil, aby šiel podľá svojej vôle. Naozaj, o niekoľko minút sme dorazili k rieke. Tu sme sa zastavili.

Po takej namáhavej a rýchlej jazde, ako bola dnešná, ľudia i kone priam dychtili osviežiť sa vo vode. Netrvalo dlho a vyhliadli sme si miesto na táborenie. Komančovia postavili stráže a pustili kone, aby sa pásli pod dozorom niekoľkých bojovníkov. My belosi sme si sadli spolu. Old Death uvažoval, pri akej rieke sme sa tak nečakane ocitli, a napokon prišiel k presvedčeniu, že je to Morelos, ktorá vteká do Rio Grande pri pevnosti Duncan. Na druhý deň ráno sme zistili, že rieka je dosť veľká. Oddiel Komančov ju preplával neďaleko nás, ako sme zistili podľa stôp. Aj my sme teda preplávali rieku na tom istom mieste a vyrazili sme znovu po stope komančského oddielu. Okolo poludnia stopa odbočila na západ. Uzreli sme v tom smere pred sebou lysé vrchy. Old Death sa zadumal. Keď som sa ho spýtal, nad čím rozmýšľa, odvetil mi:

– Celá tá vec sa mi akosi nepáči. Nemôžem pochopiť Bieleho Bobra, že sa odvážil do toho kraja. Viete azda, aký pekný kraj sa rozprestiera pred nami?

– Áno. Bolsón de Mapimi,

– A poznáte túto púšť?

– Nie.

– Táto Mapimi je ako hrniec s múčnymi červíkmi, ktoré sa rozliezajú na všetky strany. Aj z tohto kraja sa vždy rozliezali divé kmene do susedných území, aby tam lúpili.

Nesmiete si však myslieť, že je to azda nejaký úrodný kraj, keď sa tam narodí toľko ľudstva. Z histórie je zrejmé, že práve z púští sa vždy začínalo sťahovanie národov. Kmene, ktoré sídlia na tejto náhornej plošine, v týchto úžľabinách, úvaloch a dolinách, si nikto nepodmaní. Viem určite, že sa tam osadilo niekoľko apačských kmeňov. Ak ich Komančovia chcú napadnúť, neľutujem Apačov, ale Komančov. Na severe sa Apači preháňajú medzi Rio Grande del Norte a Rio Pecos. Zabrali tam celý severozápad až za Gilu. Komančovia sa teda odvažujú do pasce, ktorá sa za nimi veľmi ľahko môže prichlopiť.

– Ó, beda! Ved' sa do tej pasce ženieme aj my,

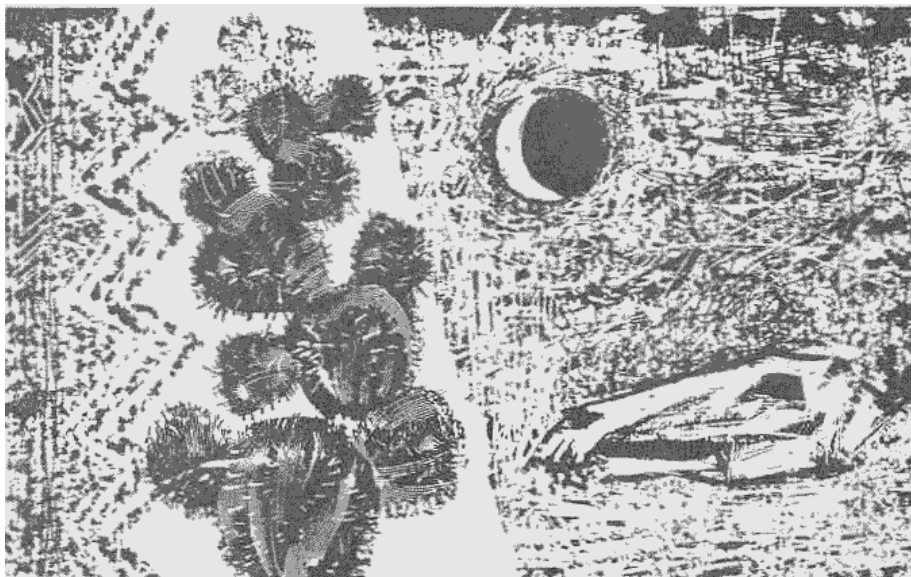
– Áno, ale ja sa veľmi nebojím. Apačom sme neublížili, a preto dúfam, že sa k nám nebudú správať nepriateľsky. V najvyššej núdzi nám iste pomôže váš totem.

– Nemali by sme vystríhať Komančov?

– Len sa o to pokúste, sir! Povedzte hlupákovi desať ráz, že je hlúpy, predsa vám neuverí. Pred chvíľou som povedal vodcovi, čo si myslím. Ale on sa na mňa ešte oboril. Odsekol mi, že musí sledovať stopu Bieleho Bobra. Ak sa nechceme podrobiť, môžeme vraj ísť, kam sa nám zapáči.

– To bolo od neho grobianske.

– Áno, ale Komančovia nemávajú kurzy dobrého správania a spoločenskej konverzácie. Divil by som sa, keby sa tu s nami niečo nezomlelo. Už sme prešli za hranice. Či sa ešte vrátíme a kedy, to je vo hviezdach...

Štvrtá kapitola

PÚŠŤ MAPIMI

Bol som presvedčený, že Gibsona lapíme ešte v Spojených štátoch. Teraz som však musel ísť za ním až do Mexika, a to ešte do najnebezpečnejšieho kraja tohto štátu. Cesta, ktorou sme sa mali uberať do Chihuahuy, sa ťahá severnou časťou mapimskej púšte a vedie väčšinou cez šíry, voľný kraj. Teraz však sme museli zabočiť na juh, kde nás čakali nebezpečenstvá, ktoré boli takmer nad naše sily. Trápili nás nielen tieto chmúrne myšlienky, ale aj telesná únava, ktorej sa nemohli ubrániť ani Komančovia. Od Estancie del Caballero sme uháňali akoby ozlomkrky. Indiánom sa minulo sušené mäso, ktoré bolo ich jedinou potravou. Aj nám málo ostalo zo zásob, ktoré nám daroval haciendero. Pôda pomaly stúpala. Dorazili sme k horám, ktoré sme zbadali na poludnie. Boli to kamenné masy bez akéhokoľvek rastlinstva. Uberali sme sa medzi nimi stále na juh. Medzi

strmými svahmi bolo ešte horúcejšie než vonku na širšej rovine. Kone ustavične spomaľovali krok. Aj hlavný oddiel Komančov šiel tadiaľto veľmi pomaly, ako sme to videli podľa stôp. Nad nami poletovalo niekoľko supov. Sledovali nás celé hodiny, akoby čakali, že od únavy klesneme a staneme sa ich korisťou. Keď sme zahli za veľké bralo, zazreli sme na juhu tmavší pruh. Zdalo sa, že sú tam zalesnené vrchy. Akiste to aj kone spozorovali, lebo hneď zrýchlili krok. Old Deathova tvár sa vyjasnila.

– Teraz už tuším, kam prídeme, – povedal. – Kalkulujem, že sme niekde v okolí rieky Sabinas, ktorá sem priteká z púšte Mapimi. Ak sa Komančovia rozhodli postupovať proti prúdu rieky, tak je dobre. Kde je voda, tam je aj les a tráva; iste tu bude aj zverina, oživujúca tento smutný kraj. Pobodnime ostrohami kone! Čím väčšmi sa budú ponáhľať, tým skôr si budú môcť oddýchnuť.

Stopa teraz znovu zamierila na východ. Dorazili sme do dlhej, úzkej úžľabiny. Keď sme z nej vyšli, zazreli sme pred sebou zelenú dolinu, cez ktorú pretekal potôčik. Vo chvíľočke sme boli pri ňom a hneď sme zoskočili zo sediel. Aj keby sa Komančovia boli chceli ovládnuť, kone by im boli aj proti ich vôli pribehli k potôčiku. Keď sa zvieratá napili, hneď sme vysadli a hnali sme sa ďalej. O krátky čas sa potok vliadol do väčšieho, povedľa ktorého sme sa potom uberali hore prúdom. Potok nás zaviedol do kaňonu, ktorého strmé svahy miestami pokrývala húština. Keď sme vyšli z kaňonu, uberali sme sa povedľa zelených horských úbočí, ktorých farba bola veľkou úľavou pre naše oči oslepené slnečným jasom. Zatiaľ sa však zotmelo a museli sme sa obzrieť po súcom mieste na táborenie. Vodca Komančov trval na tom, aby sme išli ešte kus cesty, až nájdeme i stromy. Museli sme sa mu podvoliť. Kone sa potkýnali na kameňoch ležiacich na ceste. Bola už takmer noc, keď zrazu na nás ktosi zavolať. Vodca radostne odpovedal, lebo to bolo komančské nárečie. Zastali sme. Old Death popošiel s vodcom kus dopredu, ale onedlho sa vrátil a oznamoval:

– Pred nami tábora Komančovia. Nečakali sme, že sa už teraz s nimi stretieme, veď stopy neboli také čerstvé. Ale Komančovia sa neodvážili ďalej, kým najprv nepreskúmajú kraj. Preto sa tu utáborili a na poludnie vyslali vyzvedačov, ktorí sa doteraz ešte nevrátili. Poďte ďalej! Čoskoro uvidíte táborový oheň.

– Myslím, že sa pri takomto bojovom ťažení nezakladajú ohne, – povedal som.

– Ale v tomto teréne si to môžu dovoliť. Pretože vyslali vyzvedačov, sú si istí, že nablízku niet nepriateľa, ktorý by mohol ich ohne zbadať.

Pohli sme sa teda napred. Úžľabina sa skončila a uvideli sme asi desať ohňov. Plamene nesiahali do výšky, ale pridusené blkotali iba pri zemi. Tak to Indiáni vždy robievajú. Pred nami ležala kotlina bez stromov. Nakoľko som za tmy mohol rozoznať, všade dookola sa zdvíhali strmé stráne. Zaiste práve preto pokladali Komančovia toto miesto za bezpečné.

Indiáni, s ktorými sme prišli, odobrali sa priamo do tábora. Nám však prikázali, aby sme čakali, až nás zavolajú. Trvalo to hodnú chvíľu, kým prišiel Komanč, ktorý nás potom zaviedol k náčelníkovi. Náčelníkov oheň blkotal v prostriedku, kým ostatné ohne horeli dookola. Náčelník tu sedel ešte s dvoma mužmi, ktorí iste boli skvelými bojovníkmi. Vlasy mal sivé, ale dlhé a zviazané do chochola, v ktorom boli pripevnené tri orlie perá. Na nohách mal mokasíny. Oblečené mal čierne, súkenné nohavice, vestu a Kazajku jasnejšej farby. Vedia neho ležala dvojhlavňová puška. Spoza pása mu trčala stará pištoľ. Práve jedol. V rukách držal nôž a kus mäsa, ale oboje hneď odložil, len čo nás zbadal. Vo vzduchu sa vznášala vôňa pečeného konského mäsa. Hneď vedľa miesta, kde sedel náčelník, vyvieral zo zeme prameň. Ešte sme ani nezostúpili z koni a už sa okolo nás utvoril široký, tesný kruh bojovníkov, medzi ktorými som spozoroval aj niekoľko belochoch. Komančskí bojovníci hneď chytili naše kone a odvádzali ich preč.

Pretože Old Death to dovolil a nič nenamietal, ani ja som v tom nevidel nič nebezpečného. Náčelník Komančov vstal a s ním obaja jeho spoločníci. Vykročil Old Deathovi v ústrety, podal mu ruku podľa zvyku belochov a riekol vážne, ale prívetиво:

– Môj brat Old Death prekvapil bojovníkov Komančov. Ani sa im nesnívalo, že sa s ním tu stretnú. Víťame ho a budeme s ním bojovať proti apačským psom.

Hovoril miešaninou angličtiny a komančského nárečia, akiste preto, aby sme ho aj my rozumeli.

Old Death mu odvetil tou istou miešaninou:

– Múdry Manitou vedie svoje červené i biele deti podivnými cestami. Šťastný človek, ktorý na každej ceste stretne priateľa a môže sa na jeho slová spoľahnúť. Vyfajčí si Biely Bobor aj s mojimi druhmi fajku mieru?

– Tvoji priatelia sú aj mojimi priateľmi a koho máš rád ty, toho mám rád i ja. Nech si tvoji druhovia sadnú ku mne a pijú mier z kalumetu náčelníka Komančov.

Old Death si sadol a my tiež. Len černocho odstupil nabok a sadol si do trávy. Indiáni stáli v kruhu mlčky a nehybne ako sochy. Tváre belochov som nemohol rozoznať. Svit ohňa neprenikal tak ďaleko. Oyo-koltsa odviazal z krku kalumet a napchal hlavičku tabakom, ktorý vybral z vrecúška na opasku. Potom si kalumet zapálil. Teraz nasledovala takmer taká istá ceremónia, akú sme odbavovali, keď sme sa stretli s jeho synom. Až potom sme nadobudli istotu, že sa nemusíme zo strany Komančov obávať nepriateľstva.

Za ten čas, čo sme čakali pred táborišťom, vodca päťdesiatich bojovníkov podal náčelníkovi zprávy o svojej výprave a o nás. Teraz sme sa to dozvedeli z náčelníkových úst. Potom Biely Bobor poprosil Old Detha, aby aj on vyrozprával, ako to vlastne bolo na haciende. Starý scout hovoril tak, že ani na nás, ani na seňora Atanasia nemohlo padnúť podozrenie.

Biely Bobor chvíľu hľadel zadumene pred seba a potom povedal:

– Musím svojmu bratovi uveriť. Aj keby som chcel pochybovať, nenachádzam v jeho reči nič takého, z čoho by som mohol uzatvárať, že ma chce oklamať. Ale aj druhej bledej tvári musím dôverovať, lebo nemá nijakú príčinu, aby klamal komančských bojovníkov. Lož by ho stála život. Je u nás a už dávno by bol zmizol, keby nám bol povedal nepravdu. Nemôžem si teda iné myslieť, iba to, že sa jeden z vás mýlil.

Táto odpoveď dokazovala, že náčelník usudzoval, veľmi bistro. Old Death musel byť veľmi opatrný. Ako ľahko mohol náčelník prísť na myšlienku vyslať ešte jeden oddiel, ktorý by haciendera prekvapil v noci. Najlepšie bolo dať nejaké pravdepodobné vysvetlenie, že naozaj ide o omyl. To si myslel aj scout. Preto povedal:

– Zaiste to bude nejaký omyl. Lenže mňa neoklamali. Oklamali druhú bledú tvár. Rád by som videl muža, ktorý by oklamal Old Deatha! Aj môj červený brat vie, že Old Death sa nedá tak ľahko oklamať.

– Nech mi teda môj brat povie, ako sa vlastne veci majú.

– Najprv musím povedať, že oklamali aj samého náčelníka Komančov.

– Kto? – spýtal sa Biely Bobor a zrazu veľmi zvažnel,

– Domnievam sa, že všetky bledé tváre, ktoré sú u teba.

– Na domnienku nič nedám. Podaj mi dôkaz! Ak ma oklamali tí, s ktorými som fajčil fajku mieru, musia zomrieť.

– Teda ty si im nielen podal ruku ako priateľom, ale vyfajčil si s nimi aj kalumet? Keby som bol vtedy býval pri tebe, bol by som ti to prekazil. Dám ti dôkaz, ktorý žiadaš. Povedz mi, či si azda stúpencom prezidenta Juareza?

Biely Bobor pohľadovo hodil rukou a odvetil:

– Juareza už ani nepokladám za Indiána, je to odpadlík. Býva v domoch bledých tvárí a žije ako ony. Opovrhujem ním. Udatní bojovníci Komančov sú oddaní veľkému Napoleonovi, ktorý im za to posielal zbrane, kone a

prikrývky a vydá do ich rúk Apačov. Aj bledé tváre, ktoré sú u mňa, sú Napoleonovými priateľmi.

– A práve to je lož. Oklamali ťa. Prišli do Mexika, aby tu slúžili Juarezovi. Tu sedia moji druhovia, ti mi to dosvedčia. Iste vieš, koho vzal Veľký Biely Otec vo Washingtone pod ochranu?

– Juareza,

– A vieš aj to, že za hranicami verbujú vojakov, ktorých posielajú po tajných cestách Juarezovi? Nože, v La Grange býva Mexičan, ktorého volajú señor Cortesio. Sami sme boli uňho a títo dvaja muži boli jeho susedmi a priateľmi. On sám povedal im aj nám, že zverboval už mnoho ľudí pre Juareza. Deň predtým, ako sme k nemu prišli, najal za Juarezových vojakov práve tých belochov, ktorí sú teraz u teba. Všetci nie sú verbovanci, niekolkí sú členmi oddielu, ktorý verbovancov sprevádza. Ty si Juarezov nepriateľ, a predsa si s jeho vojakmi fajčil fajku mieru. Oklamali ťa.

V náčelníkových očiach sa hnevivo zablyso. Chcel hovoriť, ale Old Death ho nepripustil k slovu a pokračoval:

– Dovoľ, nech najprv ja dohovorím. Teda tieto bledé tváre sú Juarezovými vojakmi. Prišli do haciendy seňora Atanasia, ktorý je Napoleonovým priateľom. Práve bol uňho na návšteve starý Francúz, vysoký dôstojník. Bledé tváre by boli tohto muža zabili, keby ho boli spoznali, preto sa musel pretvarovať, že je nemocný, a ľahol si na lôžko. Tvár mu natreli tmavou farbou, aby sa zdalo, že je Indián. Keď ho bledé tváre uvideli a spýtali sa, kto to je, dostali odpoveď, že je to Dobrý Človek, náčelník Apačov,

Biely Bobor zdvihol obočie. Veril Old Deathovi, ale predsa sa opatrne spýtal:

– Prečo povedali práve toto meno?

– Pretože Apači držia s Juarezom, Bledé tváre museli teda vidieť v tomto mužovi priateľa. Bol to starec a mal sivé vlasy. To sa nijako nedalo zakryť. Každý vedel, že aj Dobrý Človek má sivé vlasy. Preto nazvali starca menom tohto apačského náčelníka.

– Uff! Teraz už rozumiem. Seňor musí byť veľmi múdry muž, keď sa takto vedel vykrútiť. Ale kde bol Napoleonov dôstojník, keď prišli moji bojovníci? Nevideli ho.

– Už bol preč. Vidíš teda, že Winnetou neprivedol Dobrého Človeka. To bola lešť seňora Atanasia. Bledé tváre to uverili. Potom natrafili na teba a tvojich bojovníkov. Vedeli, že Komančovia sú priateľmi Francúzov, a preto aj sami sa vydávali za Napoleonových prívržencov,

– Verím ti, ale musím mať istý dôkaz, že sú to Juarezovi stúpenci, Inak ich nemôžem potrestať, lebo fajčili z našej fajky mieru.

– Opakujem, že ti ten dôkaz dám. Najprv však ti musím povedať, že medzi tými bledými tvármi sú dvaja muži, ktorých chcem zajať.

– Prečo?

– Sú to naši nepriatelia a mnoho dní sme hnali kone po ich stope.

To bola najlepšia odpoveď. Keby bol Old Death dlho rozprával o Gibsonovi a Williamovi Ohlertovi, nebol by dosiahol toľko, čo tými krátkymi slovami: „Sú to naši nepriatelia.“ Účinok sa hneď ukázal, lebo náčelník riekol:

– Ak sú to tvoji nepriatelia, budiť to aj naši nepriatelia, len čo im odnímeme dym mieru. Obidvoch ti darujem.

– Dobre! Zavolaj sem teda vodcu bledých tvárí. Až s ním budem hovoriť, čoskoro sa presvedčíš, že som hovoril pravdu a že je to prívrženec Juarezov.

Náčelník kývol. Prišiel jeden z jeho bojovníkov. Biely Bobor mu rozkázal priviesť vodcu belochov. Bojovník odbehol k jednému z belochov a povedal mu zopár slov. Muž prišiel k nám. Bol vysokej silnej postavy, mal zarastenú tvár a správval sa odmerane, po vojensky.

– Čo je? – spýtal sa a premeral si nás zamračeným, nepriateľským pohľadom. Gibson ma iste už spoznal a povedal mu, že od nás nemá čakať nič dobrého. Bol som veľmi zvedavý, ako sa Old Death dostane z kaše. Starý,

prefíkaný scout pozrel na toho človeka prívetivo a odvetil čo najzdvorilejšie:

– Señor, priniesol som vám pozdrav od Cortesia z La Grange.

– A vy ho poznáte? – spýtal sa muž rýchlo a ani netušil, že sa práve chytá na veľmi nebezpečnú udicu.

– Pravdaže ho poznám, – odvetil starý stopár.– Už oddávna sme priateľmi. Žiaľ, prišiel som neskoro a už som vás uňho nezastihol. No povedal mi, ktorým smerom máme ísť, aby sme vás našli.

– Naozaj? Tak budete zaiste veľmi dobrými priateľmi. Ktorý smer vám udal?

– Povedal nám, aby sme šli cez brod medzi Las Moras a Rio Moral a potom cez Bayu a Tabal do Chihuahuy. Vy ste však z toho smeru trochu odbočili.

– Áno, stretli sme sa so svojimi priateľmi Komančmi.

– To sú vaši priatelia? Myslím, že bojovníci Komančov sú vašimi nepriateľmi!

Muž sa dostal do veľkých rozpakov. Odrhoval a pokašľával, aby tak dal Old Deathovi znamenie. Ale zdalo sa, že starý scout to nepozoroval, lebo pokračoval:

– Veď vy držíte s Juarezom, a Komančovia predsa bojujú proti nemu po boku Francúzov!

Teraz sa Mexičan vzmužil. Vyhlásil:

– Señor, to sa veľmi mýlite. Aj my sme na strane Francúzov.

– A odprevádzate dobrovoľníkov zo Spojených štátov do Mexika?

– Áno, ale pre Napoleona.

– Ach tak! Teda señor Cortesio verbuje vojakov pre Napoleona?

– Pravdaže, pre koho iného!

– Myslím, že pre Juareza.

– To mu ani na myseľ nepríde.

– No dobre! Ďakujem vám za vysvetlenie, señor. Môžete sa vrátiť na svoje miesto.

Mexičanovi sa tvár šklbla hnevom. Má si dať rozkazovať od tohto niktoša, akoby bol jeho sluhom?

– Seňor, – povedal, – akým právom si dovoľujete takto ma odháňať?

– Pri tomto ohni môžu sedieť len náčelníci a významné osobnosti.

– Ja som dôstojník!

– Juarezov? — spýtal sa Old Death rýchlo.

– Áno... Ba vlastne nie, nie. Napoleonov, ako som už povedal.

– No, ale to ste sa poriadne preriekli. Dôstojník by si mal lepšie držať jazyk na uzde, a najmä za takýchto okolností. Skončil som s vami, môžete odísť.

Dôstojník chcel ešte niečo povedať, ale náčelník mu panovačným posunkom naznačil, aby odišiel. Mexičan musel poslúchnuť.

– No, čo teraz hovorí môj brat? – spýtal sa Old Death.

– Jeho tvár nasvedčuje, že luhá, – odvetil Biely Bobor, – ale to ešte nie je dôkaz.

– Ale presvedčil si sa, že je dôstojníkom a že bol u seňora Cortesia?

– Áno.

– Teda musí patriť k strane, pre ktorú Cortesio verbuje vojakov.

– Tak je. Dokáž mi však, že Cortesio verbuje pre Juareza! Potom budem spokojný.

– Nože, tu je dôkaz!

Siahol do vrecka a vytiahol pas, na ktorom bol Juarezov podpis. Otvoril ho a pokračoval:

– Chceli sme sa sami presvedčiť, či Cortesio pracuje pre Juareza a či všetky bledé tváre, čo k nemu prichádzajú, sú Juarezovi priatelia. Preto sme predstierali, že aj my sa chceme dať zverbovať. Prijal nás a každému nám dal pas, podpísaný Juarezovým menom. Aj môj druh ti môže ukázať svoj pas.

Náčelník vzal Old Deathov pas a dôkladne si ho prezeral. Zlostne sa uškľabil.

– Biely Bobor sa neučil umenie bielych ľudí hovoriť na papieri, – riekol. – No veľmi dobre pozná znak, ktorý tu vidíš; je to Juarezov totem. A medzi mojimi bojovníkmi je mladík, miešanec, ktorý ako chlapec dlho žil u bledých tvári a vyzná sa v umení hovoriť na papieri. Zavolám ho.

Hlasité zakričal meno. Prišiel mladík jasnejšej pleti. Náčelník mu povedal niekoľko slov. Miešanec vzal do ruky pas, kľakol si k ohňu a nahlas čítal. Súčasne aj prekladal. Nerozumel som mu, ale Old Deathova tvár sa čoraz väčšími rozjasňovala. Miešanec skončil, vrátil pas a odchádzal. Bol nemálo pyšný na to, že sa vyzná v umení čítať. Old Death schoval listinu a spýtal sa:

– Má aj môj druh ukázať pas?

Náčelník pokrútil hlavou.

– Teda môj červený brat teraz už vie, že ho bledé tváre oklamali a že sú jeho nepriateľmi? – poznamenal Old Death.

– Teraz to už vie celkom iste, – odvetil Biely Bobor. – Ihneď zhromaždí svojich najudatnejších bojovníkov a poradí sa s nimi, čorobiť

– Zavoláš aj mňa na túto poradu?

– Nie. Môj brat je múdry na poradách a smelý v činoch, ale my ho nepotrebujeme. Už dokázal, čo dokázať chcel. Ostatné je už vecou Komančov, ktorých bledé tváre oklamali.

– Ešte jedno. To sem síce nepatrí, ale je to pre nás veľmi dôležité. Prečo odtiahol môj červený brat tak ďaleko na juh? Prečo sa odvážil až do výšin tejto pustatiny?

– Komančovia chceli ísť najprv na sever, ale dozvedeli sa, že Winnetou tiahne s veľkými oddielmi k Rio Conchos, a tak dediny Apačov sú tu bez akejkoľvek stráže. Rýchlo sme teda odbočili na juh, lebo tu nájdeme veľkú korisť, akú sme ešte nikdy nedoniesli domov.

– Winnetou tiahne k Rio Conchos? Hm! Je to spoľahlivá zpráva? Od koho ju máš? Azda od tých dvoch Indiánov, s ktorými ste sa stretli severne odtiaľto?

– Áno. Videli ste ich stopu?

– Videli. Akí Indiáni to boli?

– Z kmeňa Topia, otec a syn.

– Sú ešte u teba? Smiem sa s nimi rozprávať?

– Môj brat smie všetko, čo sa mu zapáči.

– Smiem teda hovoriť aj s dvoma bledými tvármi, ktoré mi chceš vydať?

– Kto by ti v tom bránil?

Tak mám už len jednu prosbu: dovoľ mi obísť táborišť! Sme na nepriateľskom území a rád by som sa presvedčil, či je všetko v poriadku a či nám nehrozí nejaké nebezpečenstvo.

– Urob to, ale nie je to potrebné. Tábor i stráže zostavili podľa rozkazov Bieleho Bobra. Okrem toho sú vpredu naši vyzvedači. Teda všetko je v poriadku.

Biely Bobor iste pokladal Old Deatha za veľkého priateľa, lebo sa necítil urazený jeho žiadosťou. Celkom pokojne dovolil, aby sa scout sám šiel presvedčiť o bezpečnostných opatreniach. Obaja poprední Komančovia, ktorí doteraz mlčky sedeli pri náčelníkovi, vstali a odmerane odchádzali zvolať účastníkov porady. Komančovia, ktorí s nami prišli, mohli teraz sedieť pri ohňoch s ostatnými bojovníkmi svojho kmeňa. Obaja Langeovci a Sam dostali miesto pri jednom ohni, Komančovia im hneď predložili tri poriadne kusiská pečeného konského mäsa. Old Death ma chytil za ruku a viedol ma k ohňu, pri ktorom sedel mexický dôstojník s ostatnými belochmi, Keď nás zbadali, dôstojník vstal, išiel nám dva kroky oproti a spýtal sa po anglicky:

– Master, čo vlastne znamenalo to vypočúvanie, ktorému ste ma ráčili podrobiť?

V jeho hlase znelo nepriateľstvo. Starý scout sa veselo uškeril a odvetil:

– To vám povedia neskoršie Komančovia, načo si budem jazyk drať? Ostatne, sú medzi vami zlodeji koní. Nehovorte tak povýšenecky s Old Deathom! Všetci Komančovia stoja pri mne a sú proti vám. Stačí len malý pokyn a je po vás.

Hrdo sa od nich odvrátil, ale neodišiel, a tak mi poskytol príležitosť hovoriť. Aj Gibson a William Ohlert sedeli v krúžku okolo ohňa. Ohlert vyzeral chorobne. Jeho zovňajšok bol veľmi zanedbaný. Šaty mal roztrhané, vlasy zžežené a strapaté. Líca boli celkom vpadnuté a oči mu ležali hlboko v jamkách. Zdalo sa, že nevidí a nepočuje, čo sa okolo neho robí. V ruke držal ceruzku, na kolene mal papier a uprene naň hľadel. S ním som zatiaľ nechcel hovoriť, nemal vlastnú vôľu. Obrátil som sa najprv na jeho zvodcu:

– Konečne sme sa stretli, master Gibson! Dúfam, že teraz ostaneme dlhšie spolu.

Zasmial sa mi rovno do tváre a odsekol:

– Sir, s kým sa vlastne zhovárate?

– S vami, to je predsa zrejmé.

– No také zrejmé to nie je. Len preto, že sa na mňa dívate, usudzujem, že sa chcete so mnou zhovárať. Zdá sa mi, že ste ma pomenovali Gibson.

– Pravdaže.

– Nuž tak sa nevolám.

– Veď ste predo mnou ušli z New Orleansu,

– Master, vám tuším preskakuje pod klobúkom! Nevolám sa Gibson!

– Áno, kto má toľko mien, ľahko sa môže jedného zrieknuť. Nevolali ste sa Clinton v New Orleanse? A v La Grange zase seňor Gavilano?

– Hej, to je moje pravé a ozajstné meno. Čo vlastne chcete odo mňa? Nemám s vami nič do činenia. Dajte mi pokoj, nepoznám vás!

– Nečudujem sa. Členovi polície sa častejšie stáva, že ho nechcú poznať. Klamať vám nepomôže. Svoju úlohu ste už dohrali. Nehnal som sa za vami z New Yorku až sem preto,

aby ste ma vysmiali. Odteraz pôjdete so mnou, kam vás zavediem.

– Ó! A čo, keď nepôjdem?

– Tak vás pekne-krásne priviažem na koňa, a ten ma už bude poslúchať a pôjde, kam budem chcieť.

Gibson vyskočil, vytrhol revolver a zvolal:

– Človeče, opovážte sa povedať mi ešte jedno také slovo a hneď vás čert uchy...

Nedopovedal. Old Death skočil odzadu k nemu a udrel ho kolbou pušky do ruky, takže mu z nej revolver hneď vypadol.

– Nemyslíte si, Gibson, že tu budete mať hlavné slovo, – zahriakol ho starý stopár.– Sú tu ľudia, ktorí vám už zapchajú ústa.

Gibson si chytil ruku, obrátil sa a zvolal:

– Pane, mám vám pichnúť nôž medzi rebrá? Domnievate sa, že sa vás zľaknem, keď sa voláte Old Death?

– Nie, chlapče, nemusíš sa ma ľakať, ale budeš ma poslúchať. Ak mi ešte povieš nejaké slovo, čo by mi nevoňalo, moja puška kýchne na teba tak ostro, že sa hneď prevalíš. Dúfam, že títo gentlemani nám budil vďační, keď ich oslobodíme od takého oplana, ako si ty.

Old Deathove slová a postoj na Gibsona zaučinkovali. Odvetil oveľa skromnejšie:

– Ale veď ani neviem, čo chcete. Zmýlili ste sa. Poplietli ste si ma s niekým iným.

– To asi sotva. Máš vyslovene lotrovskú tvár, ktorú si človek nemôže popliesť. A ostatne, hlavný svedok sedí tu pri tebe.

Pri týchto slovách ukázal na Williama Ohlerta,

– Ten? To že je svedok proti mne? – začudoval sa Gibson. – To je ďalší dôkaz, že si ma s niekým pletiete. Len sa ho spýtajte!

Položil som Williamovi ruku na plece a prihovoril som sa mu. Pomaly zdvihol hlavu, nechápavo sa na mňa díval a nepovedal nič.

– Master Ohlert, sir William, nepočujete ma? – opakoval som, – Váš otec ma posielal k vám,

Hľadel mi do tváre bezvýrazným pohľadom, ale nepreriekol ani slovko, Tu naňho zrazu Gibson hrozivo zavrčal:

– Chceme počuť tvoje meno! Hneď nám ho povedz!

William obrátil tvar ku Gibsonovi a odvetil polohlasne a bojzhlivo ako zastrašené decko:

– Volám sa Guillermo.

– A čím si? – spýtal som sa ho.

– Básnikom.

Spytoval som sa ďalej:

– Menuješ sa Ohlert? Pochádzaš z New Yorku? Máš otca?

Na všetky otázky odpovedal Ohlert záporne a ani chvíľku nerozmýšľal. Bolo vidieť, že to všetko ho Gibson nacvičil. Odvtedy, ako sa Ohlert dostal do rúk tohto prefíkaného človeka, duch sa mu čoraz väčšmi zatemňoval.

– To je ten váš svedok! – smial sa lotor. – Dokázal vám, že ste na nepravej ceste. Prosím teda, aby ste nám dali pokoj.

– Ešte sa ho na niečo opýtam, – povedal som. — Možno je jeho pamäť predsa len silnejšia než luhaniny, ktoré ste mu do nej vtikli.

Prišla mi na um dobrá myšlienka. Vytiahol som náprsnú tašku. Mal som v nej noviny s Ohlertovou básňou. Roztvoril som ich a pomaly, hlasno som čítal prvú slohu. Dúfal som, že slová jeho vlastnej básne ho vytrhnú z duševnej otupenosti. Ale on uprene hľadel na svoje koleno. Prečítal som aj druhú a taktiež nadarmo. Potom som čítal tretiu:

Znáš tú noc, v ktorej sa um neblysne
a v ktorej za slobodou úpie duch,
ktorá sťa hlad sa plazí úlisne,
tisícich diablov škrek ti hádže v sluch?

Posledné dva verše som čítal hlasnejšie. Zdvihol hlavu. Vstal a vystrel ruky. Pokračoval som:

Ó nespi, veď tu šialenstva je desná brána,
táto noc najhroznejšia nemá, nemá rána.

Tu vykrikol, skočil ku mne a natáhoval ruku za novinami. Podal som mu ich. Zohol sa k ohňu a čítal sám, nahlas, od začiatku až do konca. Potom vstal a víťazne zvolal, že sa to ozývalo v nočnom tichu po celom okolí:

– Báseň od Ohlerta, od Williama Ohlerta. Odo mňa, odo mňa samého! William Ohlert, to som predsa ja, ja sám! Nie ty sa voláš Ohlert, nie ty, ale ja.

Posledné slová povedal obrátený ku Gibsonovi. Hrozné podozrenie blysko mi umom. Gibson má Williamove legitimácie... Možno sa vyhlasuje zaňho, hoci je od neho starší. A možno aj... Ale nemal som čas uvažovať ďalej, lebo vtom pribehol náčelník. Celkom zabudol na poradu a na svoju dôstojnosť, zrazil Williama na zem a zvolal:

– Mlč, pes! Ešte ťa počujú Apači a zbadajú, že sme tu! Veď privolávaš boj a smrť!

William Ohlert nezrozumiteľne čosi zabadákal a pozrel meravo na Indiána. Jasný záblesk ducha znovu pohasol. Vzal som mu z ruky noviny a zastrčil som ich do vrecka. Možno sa mi neskôr podarí opäť ho priviesť k vedomiu pomocou týchto novín.

– Nehnevaj sa naňho! – prosil Old Death náčelníka. – Jeho duch je zatemnený. Odteraz sa už bude správať pokojne. A teraz mi povedz, či tamtí dvaja mužovia sú Topiovia, o ktorých si mi rozprával?

Ukázal na dve postavy v indiánskych šatách, sediace pri ohni belochov.

– Hej, to sú oni, – odvetil Biely Bobor. – Nerozumejú dobre reči Komančov. Musíš sa s nimi zhovárať zálesáckou miešaninou. Ale dávajte pozor, aby tento beloch, ktorého

duša nie je prítomná, bol ticho, lebo inak mu musím dať zaviazať ústa.

Vrátil sa zase k ohňu, kde mala byť porada. Old Death, ktorý chcel obísť táborišťe, akosi sa nemal na odchod. Ostro a skúmavo si prezeral obidvoch Indiánov a spýtal sa staršieho z nich:

– Moji červení bratia prišli z vysočín Topiov? Bojovníci, ktorí bývajú tamhore, sú priateľmi Komančov?

– Áno, – odvetil starší Indián. – Požičiavame svoje tomahavky bojovníkom Komančov.

– Ale ako to? Vaše stopy vedú od severu, kde nebývajú vaši bratia, ale Llanerovia a Taraconovia, apačské kmene, ktoré sú nepriateľmi Komančov.

Táto otázka uviedla Indiána do pomykova. Bolo mu to zreteľne vidieť na tvári, lebo ani on, ani jeho syn neboli pomaľovaní. Odvetil až po chvíli:

– Môj biely brat mi tu dáva otázku, na ktorú si aj sám môže veľmi ľahko odpovedať. Vykopali sme vojnovú sekeru proti Apačom a tiahli sme na sever, aby sme vyzvedeli, kde sa zdržujú.

– A čo ste vyzvedeli?

– Videli sme Winnetoua, hlavného náčelníka Apačov. Vyrazil so všetkými svojimi bojovníkmi, aby preniesol vojnu cez Rio Conchos. A tak sme sa vracali oznámiť svojim, aby sa ponáhľali prepadnúť dediny Apačov. Pritom sme natrafili na bojovníkov Komančov a zaviedli sme ich až sem, aby aj oni pomáhali zničiť našich nepriateľov.

– Komančovia vám budú za to vďační. Ale odkedy zabúdajú bojovníci Topiov na statočnosť?

Bolo jasné, že starý scout týchto dvoch Indiánov z čohosi podozrieva. Hovoril s nimi síce veľmi prívetivo, ale v jeho hlase znel zvláštny tón, ktorý som vždy zbadal, keď Old Death chcel niekoho preľstiť. Domnelým Topiom boli jeho otázky veľmi nepríjemné. Mladší naňho nepriateľsky zagánil. Starší sa zo všetkých síl snažil odpovedať prívetivo, ale bolo badať, že slová sa mu ťažko vydierajú z hrdla.

– Prečo sa môj biely brat spytuje na našu statočnosť? – vyriekol napokon. – Z akého dôvodu o nej pochybuje?

– Nechcem vás urážať. Ale ako to, že nesedíte s bojovníkmi Komančov, ale tu medzi bledými tvármi?

– Old Death sa spytuje viacej, než by mal. Sedíme tu preto, že sa nám to páči.

– Tým však vzbudzujete domnienku, že Komančovia pohrdajú Topiami. Vyzerá to tak, že vás chcú iba využiť a pritom vám nedovolia sedieť s nimi.

To bola urážka. Indián vzkypel:

– Nehovor také slová, lebo budeš musieť s nami bojovať. Sedeli sme u Komančov a teraz sme prišli k bledým tvárám, aby sme sa od nich dačo poučili. Alebo je azda zakázané dozvedieť sa, aký život je v krajinách a mestách bielych?

– Nie. To nie je zakázané. Ale ja by som si na vašom mieste počínal obozretnejšie. Tvoje oko videlo už snehy mnohých zím. Preto by si mal vedieť, čo tým mienim.

– Keď to neviem, tak mi to povedz, – znela výsmešná odpoveď,

Tu Old Death pristúpil tesne k nemu, sklonil sa a spýtal sa takmer prísne:

– Keď s vami bojovníci Komančov fajčili fajku mieru, vypustili ste aj vy dym cez nos?

– Áno.

– Tak je vašou povinnosťou konať len to, čo je im na prospech.

– Myslíš azda, že to nechceme robiť?

Obaja si hľadeli ostro do očí. Zdalo sa, že ich pohľady sa zrazili ako dva meče. Old Death napokon odvetil:

– Vidím na tebe, že si mi porozumel a že si uhádol moje myšlienky. Keby som ich vyslovil, boli by ste obaja stratení.

– Uff, – zvolal Indián. Vyskočil a siahol po noži. Aj jeho syn vstal s hrozivým výrazom a vytrhol tomahavk spoza opaska. Old Death na tieto nepriateľské prejavy iba vážne pokýval hlavou a potom riekol:

– Som presvedčený, že sa nezdržíte dlho u Komančov. Keď sa vrátite k tým, ktorí vás vyslali, povedzte im, že sme ich priatelia. Old Death má rád všetkých červených mužov a nespytuje sa, ku ktorému kmeňu patria.

Tu naňho Indián zasyčal:

– Myslíš si azda, že nepatríme ku kmeňu Topiov?

– – Nech si môj červený brat rozváži, aký je neopatrný, keď vyslovil tuto otázku. Ja som svoje myšlienky zamlčal, lebo nechcem byť tvojím nepriateľom. Prečo sa sám prezradzuješ? Čí azda nestojíš uprostred päťnásobnej smrti?

Indiánova ruka s nožom sa mykla, akoby chcel bodnúť.

– Povedz mi teda, za koho nás pokladáš, – vyzval starého scouta. Old Death chytil ruku, držiacu nôž. Odviedol Indiána kúsok nabok, až ku mne a povedal ticho, ale tak, aby som to počul:

– Vy ste Apači!

Indián o krok ustúpil, vyšklbol si ruku z prstov starého stopára, zahnal sa nožom a zasípel:

– Pes, luháš!

Old Death sa ani nepohol. Nebránil sa pred bodnutím. Tíško zašepkal rozčúlenému Indiánovi:

– Chceš zabiť Winnetouovho priateľa?

Možno tieto slová alebo možno ostrý, hrdý pohľad starého stopára zaučinkovali. Skrátka a dobre, Indiánova ruka s nožom klesla. Potom domnelý Topia priblížil, ústa k Old Deathovmu uchu a hrozivo zasyčal:

– Mlč!

Obrátil sa a znovu si sadol. Jeho tvár bola pokojná a zračil sa na nej nepreniknuteľný výraz, akoby sa nebolo nič stalo. Videl, že ho Old Death prezrel, ale nebolo na ňom vidieť ani stopu po nedôvere alebo strachu. Poznal tak dobre Old Deatha a vedel, že ho nezradí? Alebo sa cítil bezpečný z iného dôvodu? Aj jeho syn si celkom pokojne sadol a zastrčil tomahavk za opasok. Obaja Apači sa odvážili postaviť sa na čelo celého nepriateľského oddielu ako jeho vodcovia. Bola to ozaj obdivuhodná smelosť. Ak sa im ich

zámer podarí, Komančov čaká istá záhuba. Práve sme chceli odísť od skupinky pri tomto ohni, ale zastali sme, lebo medzi Komančmi nastal ruch, Videli sme, že porada sa skončila. Účastníci vstali a tu náčelník dal akýsi rozkaz svojim bojovníkom. Tí hneď vstali od ohňov a utvorili tesný kruh okolo nás. Biely Bobor dôstojne vkročil do kruhu a zdvihol ruku na znak, že chce hovoriť. Dookola zavládlo hlboké ticho. Belosi ešte netušili, čo teraz príde. Vstali. Len dvaja domnelí Topiovia sedeli a pokojne hľadeli pred seba, akoby ich to všetko ani trochu nezaujímalo. Aj William Ohlert sedel a meravo hľadel na ceruzku, ktorú opäť chytil do prstov. Teraz náčelník začal pomaly a dôrazne hovoriť:

– Bledé tváre prišli k bojovníkom Komančov a povedali im, že sú ich priatelia. Preto ich Komančovia prijali a vyfajčili s nimi fajku mieru. Ale teraz sa Komančovia dozvedeli, že bledé tváre ich oklamali. Biely Bobor rozvážil všetko, čo svedčí pre nich i proti nim, a radil sa so svojimi najskúsenejšími bojovníkmi, čo urobiť. Dohodol sa s nimi na tom, že nás bledé tváre oklamali a že si ďalej už nezasluhujú naše priateľstvo a ochranu. Preto sa priateľský zväzok s nimi hneď ruší a namiesto priateľstva nastúpi nepriateľstvo.

Na chvíľu sa odmlčal. Dôstojník rýchlo využil príležitosť a spýtal sa:

– Kto nás ohovoril? Zaiste títo štyria muži, ktorí sem prišli aj so svojím černochoom, aby nás uvrhli do nebezpečenstva. Ale my sme nevinní. Dokázali sme. a opakujeme, že sme priatelia Komančov. Ale nech dokážu tí cudzinci, že to myslia statočne s našimi červenými bratmi! Kto sú a kto ich pozná? Ak o nás hovorili zle, chcem vedieť, čo hovorili, aby sme sa mohli brániť. Nedáme sa súdiť bez vypočutia! Som dôstojník, teda náčelník medzi svojimi bojovníkmi. Môžem a musím žiadať, aby som bol prítomný na každej porade, ktorá sa nás týka.

– Kto ti dovolil hovoriť? – spýtal sa náčelník prísne. – Keď hovorí Biely Bobor, každý musí vyčekať, až skončí. Žiadaš si, aby som ťa vypočul. Už som ťa vypočul, a to pred

chvíľou, keď s tebou hovoril Old Death, Presvedčil som sa, že ste Juarezovi bojovníci, my však sme priatelia Napoleonovi, preto ste naši nepriatelia. Spytuješ sa, kto sú tieto štyri bledé tváre, a ja ti odpoviem: sú to udatní, statoční bojovníci. Poznali sme Old Deatha už mnoho zím predtým, než sme zočili vaše tváre. Žiadaš si, aby si sa smel zúčastniť na našich poradách. Poviem ti však iba toľko, že ani sám Old Death nedostal na to povolenie. Bojovníci Komančov sú skúsení mužovia. Nepotrebujú lešť bledých tvárí, aby vedeli, čo je múdre a čo nemúdre, čo je správne a čo nesprávne. Teraz som prišiel k vám, aby som vám povedal, na čom sme sa uzniesli. Musíte to pokojne, bez slova vypočuť, lebo inak...

– Vyfajčili sme s vami fajku mieru, – prerušil ho dôstojník. – Ak budete s nami zaobchádzať nepriateľsky, tak...

– Čuš, pes! – zahrnel naňho náčelník. – Práve si chcel vysloviť urážku. Nezabúdaj, že vás obkľučuje päťsto bojovníkov, ktorí sú pripravení každú urážku ihneď pomstiť! Fajka mieru sa vám dostala do rúk omylom, len preto, že ste nás oklamali. Ale bojovníci Komančov poznajú vôľu Veľkého Ducha. Dbajú na jeho zákony a vedia, že teraz ste ešte pod ochranou fajky mieru, a preto musia s vami zaobchádzať ako s priateľmi. Červená je posvätná hlina, z ktorej fajku vyrezali. Červená je farba vychádzajúceho slnka i dohárajúceho dňa a červená je i farba ohňa, ktorý zapaluje fajku mieru. Keď dohorí denné svetlo i náš oheň, mier medzi nami bude trvať i naďalej, až kým znovu nezažiarí svetlo. Keď sa rozhorí svetlo dňa, je koniec mieru i nášmu zväzku. Až dotedy budete našimi hosťami. Ale potom zavládne medzi nami a vami nepriateľstvo. Môžete tu sedieť a spať, nikto sa vás nedotkne, ale len čo sa začne brieždiť, musíte odcváľať tým smerom, odkiaľ ste s nami prišli. Dáme vám náskok. Po čase, ktorý voláte päť minút, začneme vás prenasledovať. Môžete si všetko ponechať, čo vám patrí. Ale potom vás zabijeme a všetko si vezmeme.

Dvoch z vás chce Old Death zajať. Aj tí budú zatiaľ našimi hosťami, lebo aj oni fajčili s nami fajku mieru. Nesmú však odcváľať s vami. Ostanú tu ako zajatci Old Deatha, ktorý s nimi môže naložiť, ako sa mu zapáči. Toto je naše rozhodnutie, ktoré ste mali vypočuť. Biely Bobor, náčelník Komančov, dohovoril.

Odvrátil sa.

– Čo? – skríkol Gibson. – Ja že mám byť zajatcom tej starej maškary? Ja mu...

– Čuš! – zahriakol ho dôstojník. – Náčelník tak nariadil a na tom sa nedá nič meniť. Poznám Indiánov. Ostatne, som presvedčený, že úder namierený na nás padne na udavačov. Ešte nie je ráno. Dovtedy sa môže mnoho stať. Možno, že pomsta je bližšia, než si niekto myslí.

Opäť si posadali tak, ako sedeli predtým. Komančovia si však neposadali. Zahasili svoje ohne a uložili sa v štyroch kruhoch okolo belochoch, takže ich celkom obkľúčili. Old Death ma vyviedol spomedzi Indiánov na voľné priestranstvo. Chcel ísť na výzvedy.

– Myslíte, sir, že Gibsona teraz už máme naisto? – spýtal som sa.

– Ak sa nestane niečo nepredvídané, isteže nám neunikne, – odvetil.

– Najlepšie by bolo, keby sme sa obidvoch zmocnili hneď.

– To je nemožné. Prekáža nám v tom prekliata fajka mieru. Komančovia nedovolia, aby sme pred úsvitom položili na Gibsona ruku. Potom však ho môžeme variť alebo pražiť, jest' ho vidličkou alebo bez nej, celkom ako sa nám páči.

– Spomenuli ste, že sa môže stať niečo nepredvídané. Azda sa dačoho bojíte?

– Bohužiaľ, áno. Kalkulujem, že Komančovia sadli tým dvom Apačom na lep a dali sa vlákať do nebezpečnej pasce.

– Teda naozaj ich pokladáte za Apačov?

– Môžete ma obesiť, ak to nie sú Apači. Hneď sa mi čosi nepozdávalo, keď som počul, že sem prišli dvaja Topiovia od Rio Conchos. To možno zavesiť na nos červeným Komančom, ale nie takému starému scoutovi, ako som ja. Keď som ich potom zazrel, hneď som vedel, že moje podozrenie je oprávnené. Topiovia patria k polocivilizovaným Indiánom, Majú na tvárach mäkký, neurčitý výraz. Ale pozrite si tých dvoch Indiánov, aké majú ostré, tvrdé a smelé črty! A najmä vtedy, keď hovoria. Hneď sa prezradili výslovnosťou. A potom, keď som jednému z nich do tváre povedal, že je Apač, celé jeho správanie vlastne dokazovalo, že som hovoril pravdu.

– A čo, keď sa mýlite?

– Nie, nazval Winnetoua „najväčším náčelníkom Apačov“. Použije nepriateľ Apačov takéto čestné a dôstojné pomenovanie? Stavím krk, že sa nemýlim,

– Zaiste máte závažné dôvody. Ale ak máte naozaj pravdu, treba tých ľudí obdivovať. Dvaja Apači sa odvážia medzi päťsto Komančov, to je viac než hrdinstvo.

– O, Winnetou pozná svojich ľudí,

– Myslíte si, že ich on poslal?

– Určite. Od seňora Atanasia vieme, kde a kedy Winnetou preplával Rio Grande. Nemôže byť ešte na Rio Conchos, a tobôž nie so všetkými svojimi bojovníkmi. Nie! Ako ho ja poznám, iste zamieril priamo na Bolsón de Mapimi zhromaždiť svojich Apačov. Vyslal hneď viacerých vyzvedačov, aby vyhládali Komančov a vlákali ich do Mapimi. Komančovia sa domnievajú, že Winnetou je pri Rio Conchos, a myslia si, že apačské dediny ostali bez obrancov a opustené. A zatiaľ Winnetou očakáva Komančov tu a zničí ich hneď prvým útokom.

– Tisíc hromov! To sme v peknej omáčke. Obaja Apači nás pokladajú za nepriateľov!

– Nie. Vedia, že som ich prezrel. Keby som bol Bielemu Bobrovi povedal, čo len slovo, museli by umrieť hroznou smrťou. No, nezradím ich, a to je pre nich najistejší dôkaz,

že nie som ich nepriateľom, ba že ma môžu považovať za priateľa.

– Sir, nechápem už len jedno. Nie je vašou povinnosťou vystríhať Komančov?

– Hm, to je čertovsky chúlостivá vec. Komančovia sú zradcovia a držia s Napoleonom. V čase mieru napadli Apačov a zákerne ich povraždili. Podľa božských i ľudských zákonov musí ich stihnúť trest. Ale my sme s nimi vyfajčili fajku mieru a nesmieme ich zradiť.

– Zaiste, v tom máte pravdu, ale ja som si Winnetou veľmi obľúbil.

– Aj ja. Želám jemu aj Apačom všetko najlepšie. Nesmieme prezradiť jeho dvoch bojovníkov. Lenže potom hrozí Komančom, s ktorými tiež musíme držať, istá záhuba. Čo robiť? Áno, keby sme mali Gibsona a Ohlerta, mohli by sme ísť svojou cestou a obidva nepriateľské kmene by sme ponechali ich osudu.

– No, veď to urobíme zajtra ráno.

– Hádám aj nie. Možno práve zajtra večer o tomto čase chytíme s Apačmi a Komančmi vo večných lovištiach celú čriedu bobrov alebo dokonca zabijeme a spolu zjeme starého bizóna.

– Nebezpečenstvo je také blízke?

– Myslím, že áno. A mám na to dva dôvody. Po prvé, najbližšie dediny Apačov nie sú odtiaľto ďaleko a Winnetou nesmie Komančov pripustiť blízko k nim. A po druhé, ten mexický dôstojník urobil poznámku, z ktorej usudzujem, že už dnes sa niečo zomelie.

– To je veľmi pravdepodobné. Komančov sa nemusíme báť, lebo sme s nimi vyfajčili fajku mieru. Ani Apačov sa nemusíme obávať, lebo sa môžeme spoľahnúť na môj totem. Okrem toho Winnetou vás pozná, a aj mňa už videl. Ale keď sa človek dostane medzi dva mlynské kamene, rozdrví ho, hoci od jedného z nich sa nemá čo obávať,

– Jednoducho neostaneme medzi tými dvoma kameňmi, alebo sa postaráme o to, aby nezačali mlieť. A teraz poďme

na výzvedy! Je síce tma, ale možno predsa spozorujeme niečo dôležitého, čo nám pomôže. Len podťe tíško a pomaly za mnou! Ak sa nemýlim, už som raz bol v tejto doline. Preto kalkulujem, že sa tu teraz ľahko vyznám.

Bolo to tak, ako som predpokladal. Ocitli sme sa v malej, takmer okrúhlejšej kotline, ktorú sme veľmi ľahko mohli po šírke prebehnúť za päť minút. Mala vchod, ktorým sme prišli, a východ, rovnako úzky ako vchod. Tadiaľto, cez túto kotlinu vyslali Komančovia vyzvedačov. Tábor Komančov ležal uprostred kotliny. Jej steny tvorili bralá a boli veľmi strmé. Tábor, ako sa zdalo, bol teda dobre chránený. Nikto nemohol hore strmými stenami a ani po nich zísť. Obišli sme tábor dookola. Prešli sme aj povedľa stráží, ktoré stáli pri vchode a tiež aj pri východe. Teraz sme sa znovu blížili k táborišťu.

– To je nepríjemné! – zašomral starý stopár. – Sme naozaj v pasci a neprichádza mi na um nijaká myšlienka, ako sa z nej dostať. Nemôžeme to predsa urobiť ako líška, ktorá si odhryzne labu, trčiacu v železnej pasci.

– A čo keby sme prehovorili Bieleho Bobra, aby odišiel odtiaľto a vyhládal si iné táborišťe?

– To je jediné, čo by sme ešte mohli skúsiť, ale nemyslím, že s tým bude súhlasiť, ak mu len nezradíme, že v jeho tábore sú dvaja Apači. A to rozhodne neurobíme.

– Sir, azda vidíte všetko príliš čierne. Možno, že sme tu úplne bezpeční. Pri východe aj pri vchode stojí predsa silná stráž a len cez tieto dve miesta možno vniknúť do kotliny.

– Áno, desať mužov je pri vchode a desať pri východe, to je veľmi pekné. Ale nesmieme zabúdať, že máme do činenia s Winnetouom. Je mi záhadou, ako mohol Biely Bobor, ktorý je inak taký múdry a obozretný, prísť na takú hlúpu myšlienku a usadiť sa práve v tejto uzavretej doline. Obaja apačskí vyzvedači ho obalamutili, a to poriadne. Pozhováram sa s ním. Keby však neustúpil a prišlo by k boju, budenie pokiaľ možno nestranní. Sme priatelia

Komančov, ale nesmieme zabiť nijakého Apača. No, tu je už tábor. Tam stojí náčelník. Poďte so mnou k nemu!

Bieleho Bobra bolo poznať podlá orlích pier, ktoré sa jasne črtali proti ohňu.

Keď sme pristúpili k nemu, spýtal sa:

– Presvedčil sa môj biely brat, že sme bezpeční?

– Nie, – odvetil starý stopár.

– Čo sa mu nepáči na tomto mieste?

– Toto miesto sa podobá pasci. Všetci v nej trčíme.

– Môj brat sa veľmi mylí. Táto dolina nie je pascou, ale podobá sa skôr miestu, ktoré bledé tváre nazývajú pevnosť. Ani jeden nepriateľ sa sem nedostane.

– Áno, cez vchod a východ sa sem nikto nedostane. Sú to úzke otvory, ktoré ľahko ubráni desať bojovníkov. Ale či nemôžu Apači sem zostúpiť po svahoch?

– Nie, sú príliš strmé.

– Presvedčil sa o tom môj červený brat?

– Veľmi dôkladne. Synovia Komančov prišli sem za bieleho dňa. Všetko si prezreli. Pokúsili sa vyliezť hore skalnatými svahmi, ale nepodarilo sa im to,

– Možno je ľahšie zostúpiť než liezť nahor. Viem, že Winnetou sa vie driapať po skalách ako svižný kamzík.

– Winnetou však nie je tu. Povedali mi to obaja Topiovia.

– Možno sa mylili alebo azda sa to dozvedeli od niekoho, kto to sám dobre nevedel,

– Povedali mi to. Sú to Winnetouovi nepriatelia a verím im.

– Ale ak bol Winnetou naozaj v pevnosti Inge, nemohol za ten čas prejsť tadiaľto, zhromaždiť svojich bojovníkov a dostať sa už za Rio Conchos. Nech uváži môj brat, že Winnetou za taký krátky čas nemohol vykonať takú dlhú cestu.

Náčelník zadumane zvesil hlavu. Zdalo sa, že dáva v duchu scoutovi za pravdu.

– Áno, – prisvedčil. – Čas bol krátky a cesta dlhá. Spýtame sa Topiov ešte raz.

Vykročil k táborovému ohňu a my sme sa pohli za ním. Belosi na nás zamračene zazerali. Neďaleko nich sedeli obaja Langeovci a černochoch Sam. William Ohlert písal čosi na papier a bol hluchý a slepý pre všetko ostatné. Domnellí Topiovia až vtedy zdvihli hlavy, keď ich náčelník oslovil:

– Vedia moji bratia celkom určite, že...

Zastavil sa. Z vysokého brala ozval sa úzkostný piskot malého vtáčka a hneď nato škrek pažravej sovy. Náčelník sa započúval a tiež aj Old Death. Tu Gibson, akoby sa chcel zahrávať, schytil konár ležiaci neďaleko neho a prehrabal oheň. Na chvíľku vyšľahol jasný plamienok. Gibson to chcel urobiť ešte aj druhýkrát. Oči jeho druhov uspokojené naňho hľadeli. Ale tu k nemu priskočil Old Death, vytrhol mu konár z ruky a výhražné zvolal:

– Prestaňte, sir! To si vyprosíme!

– Prečo? – nadurdil sa Gibson. – Či už človek nesmie ani oheň prehrabnúť?

– Nie. Keď hore zaškrieka sova, tu dolu nikto nesmie odpovedať dohovoreným znakom.

– Znakom? Vari sa vám rozum čistí?

– Áno, a prečistil sa mi natoľko, že každému, kto sa opováži ešte raz takto prehrabať oheň, hneď vpálím guľku do hlavy.

– Do čerta! Počínate si, akoby ste tu boli pánom!

– Aj som tu pánom a vy ste môj zajatec. Tisíc hrmených! Krátko s vami zatočím, keď sa mi už nebude chcieť dívať na vašu lotrovskú tvár.

– A také dačo strpíme? Naozaj, seňori, strpíme to?

S touto otázkou sa Gibson obrátil na svojich druhov. Old Death už držal v rukách obidva revolvery a ja tiež. Vo chvíľočke stáli pri nás obaja Langeovci a Sam. Aj oni mali revolvery. Boli by sme na každého hneď pálili, kto by sa bol odvážil siahnuť po zbrani. Napokon náčelník ešte zavolať na svojich bojovníkov:

– Všetci priložte k tetivám šípy!

Komančovia zaraz vyskočili. Množstvo šípov mierilo na belochov, sediacich uprostred.

– No tak vidíte, – smial sa Old Death. – Ešte vás chráni fajka mieru. Dokonca aj zbrane vám ponechali. Len čo však siahnete rukou po noži, je po ochrane.

Tu sa znovu ozval škrek sovy a potom ešte raz, vysoko, akoby kdesi pod oblohou. Gibsonova ruka sa šklbla, akoby ešte raz chcela prehrabnúť oheň. Ale neodvážil sa to urobiť. Náčelník teraz opakoval otázku, ktorú pred chvíľou nedokončil:

– Vedia moji bratia celkom určite, že Winnetou je za Rio Conchos?

– Áno, vedia to určite, – odvetil starší Topia.

– Nech si to ešte rozvážia, kým mi dajú odpoveď!

– Nemýlia sa. Boli schovaní v húštine, keď išiel povedľa a videli ho.

Teraz sa náčelník vypytoval ešte ďalej a Topia vždy rýchlo odpovedal. Napokon Biely Bobor povedal:

– Tvoje vysvetlenie uspokojilo náčelníka Komančov. Nech moji bieli bratia idú so mnou!

Táto výzva patrila Old Deathovi a mne. Ale stopár pokývol obom Langeovcom, aby išli s nami. Vykročili a vzali so sebou aj Sama.

– Prečo môj brat volá aj ostatných? – spýtal sa náčelník.

– Myslím, že ich čoskoro budem potrebovať. V nebezpečenstve chceme byť pospolu.

– Nehrozí nám nijaké nebezpečenstvo.

– Mýliš sa. Nebol ti podozrivý škrekot sovy? To bol hlas človeka.

– Biely Bobor pozná hlasy všetkých zvierat. Vie ich rozoznať od zvukov, ktoré napodobňuje ľudské hrdlo. Toto bola skutočná sova

– A Old Death vie, že Winnetou dokáže veľmi verne a dokonale napodobniť hlasy mnohých zvierat. Nikto nerozozná, že sú to len napodobnené zvuky. Prosím ťa, buď

opatrný! Prečo tá bledá tvár prehrabala oheň? To bolo dohovorené znamenie, ktoré mal dať nepriateľom.

– Ved' to by sa bol musel s Apačmi dohovoriť. Nemohol sa s nimi predsa nikde stretnúť.

– Nuž sa s nimi dohovoriť niekto iný a bledá tvár dostala rozkaz urobiť toto znamenie, aby sa pravý zradca pred vami neodhalil.

– Myslíš, že máme medzi sebou zradcov? Neverím. A keby to aj bolo tak, nemuseli by sme sa obávať Apačov, lebo nemôžu prejsť vedľa rozostavených stráží, ani dolu skalami.

– A čo keď predsa môžu? Pomocou lasa môžu sa vždy na kúsok spustiť, lebo tu je... Počúvaj!

Znovu zaškrečala sova, ale tentoraz nie z výšky, lež celkom nízko

– Zasa ten vták, – poznamenal Komanč a ani trochu sa neznepokojil. – Zbytočne si sa strachoval.

– Nie. Do čerta! Sú tu Apači, tu, v doline. Počuješ?

Od vchodu kotliny zaznel hlasitý, prenikavý výkrik, pri ktorom tuhla v žilách krv. Tak vykrične len človek, ktorý hľadá do tvári smrti. A hneď nato sa vzduch rozochvel mnohohlasným bojovým pokrikom Apačov. Kto ho čo len raz počul, nikdy na to nezabudne. Sotvaže pokrik doznel, všetci belosi pri ohni vyskočili.

– Tam stoja ti psi! – zvolal dôstojník a ukázal na nás. – Dajme sa do nich!

– Áno, do nich! – zaškriekal Gibson – Zabiť ich!

Stáli sme v tme, mali teda veľmi neistý cieľ. Preto radšej nestrieľali, ale rozbehli sa k nám s napriahnutými kolbami. Akiste sa aj o tomto vopred dohovoriť, lebo sa hnali na nás tak rýchlo a isto, že to nemohlo byť iba náhle rozhodnutie. Stáli sme od nich najviac ak na tridsať krokov. Kým prebehli túto vzdialenosť, Old Death ešte stihol poznamenať:

– No, nemal som pravdu? Rýchlo si pripravte pušky! Privítame ich, ako sa patrí.

Šesť pušiek zamierilo na útočníkov, lebo aj náčelník mal pušku v ruke. Naše výstrely zarachotili – a potom ešte raz,

lebo sme mali dvojhlavňové pušky. Nemal som čas počítat', koľkí padli pod našimi strelami. V tej chvíľke vyskočili aj Komančovia a zasypali oplanov z boku a od chrbta šípami. Ešte som zazrel, že sa Gibson na nás nevrhol, hoci ostatných pred chvíľou huckal. Stál doteraz pri ohni, držal Ohlerta za rameno a snažil sa ho odvliecť. Obidvoch som mohol pozorovať len chvíľočku. Potom sa to už nedalo, lebo naokolo sa rozpútal boj. Apači zaútočili na Komančov.

Keďže žiara ohňov nesiahala dostatočne ďaleko, Apači nemohli vidieť, koľko nepriateľov majú pred sebou. Komančovia stáli ešte vždy v kruhu, ale Apači ho vo chvíľočke pretrhli a zatlačili Komančov nabok. Výstrely hrmeli, oštepky svišťali, šípy bzučali, nože sa blyskotali. K tomu obidve nepriateľské skupiny revali. Bol to hrozný pohľad na túto mätež tmavých, zápasiacich postáv, ktoré vyzerali ako zúriaci diabli. Jeden z Apačov sa mohutnými skokmi predral ďaleko dopredu cez líniu Komančov. V ľavej ruke držal revolver a pravou mával vysoko nad hlavou tomahavkom. Každou guľkou revolvera zrazil jedného Komanča. Pritom jeho tomahavk lietal ako blesk od hlavy k hlave. Nemal na hlave nijakú náčelnícku ozdobu a ani tvár nemal pomal'ovanú. Videli sme ju veľmi zreteľne. Ale aj keby sme ju neboli videli, boli by sme hneď vedeli, kto je to, a to podľa toho, ako bojoval, a tiež podľa toho, že mal revolver. Aj Biely Bobor ho rýchlo spoznal.

– Winnetou! – zvolal. – Konečne ho mam. Vezmem si ho na starosť.

Odbehol do bojovej trmy-vrmy. Rady bojovníkov sa hneď za ním tak tesne zavreli, že sme ho už nevideli.

– Čo urobíme? – spýtal som sa Old Deatha. – Apačov je menej. Ak rýchlo neustúpia, je po nich. Musíme ich vystríhať. Musím ísť medzi nich, aby som vysekal Winnetoua.

Chcel som odbehnúť, ale starý stopár ma chytil za rameno, zadržal ma a riekol:

– Nerobte hlúposti! Nesmieme zrádzať Komančov, lebo sme s nimi vyfajčili fajku mieru. Ostatne, Winnetou nepotrebuje vašu pomoc. Aj sám je dosť múdry. Len počúvajte!

Práve zaznel hlas môjho červeného priateľa:

– Oklamali nás! Rýchlo ustúpiť! Preč, preč!

Počas krátkeho, zúrivého útoku bojovníci takmer úplne rozdupal! ohne, no žiara pahreby ešte natoľko osvecovala okolie, že som mohol vidieť, čo sa deje. Apači ustúpili. Winnetou pochopil, že proti nemu stojí nesmierna presila. Veľmi som sa čudoval, že proti svojmu zvyku najprv nepreskúmal, koľko je tu nepriateľov. No čoskoro som sa dozvedel, prečo tak neurobil.

Komančovia sa chceli hnať za nepriateľmi, ale tí sa bránili zúrivou strelbou. Veľmi často som počul rachot striebornej Winnetouovej pušky, ktorú zdedil po svojom otcovi.

Biely Bobor nariadil znovu rozložiť ohne, a keď sa naokolo trochu rozjasnilo, prišiel k nám a povedal:

– Apači nám unikli, ale zajtra skoro ráno sa pustíme za nimi a zničíme ich.

– Myslíš, že sa ti to naozaj podarí?

– Pravdaže. Azda je môj brat inej mienky? Mýli sa.

– Či si nepovedal to isté aj vtedy, keď som ťa vystríhal? A či som nenazval túto dolinu pascou? Možno sa stadiaľto nedostaneš.

– Počkaj, až sa rozvidnie. Potom uvidíme tých niekoľko nepriateľov, ktorí ešte ostali nažive, a rýchlo ich zničíme. Teraz ich chráni tma.

Teda je zbytočné na nich strelať. Keď vystrielite šípy, nájdete v tejto doline dosť dreva, aby ste si zhotovili iné. Ale máte aj železné hroty? Neplytvajte zásobou streliva! A čo je s desiatimi Komančmi, ktorí strážili vchod do doliny? Sú tam ešte stále?

– Nie. Sú tu. Boj ich sem prilákal.

– Tak ich tam rýchlo pošli, aby si mal kadiaľ ustupovať.

– Starosti môjho brata sú zbytočné. Apači utiekli východom. No ku vchodu sa nikto z nich nedostane.

– A predsa ti radím, aby si tak urobil. Tých desať bojovníkov ti tu nepomôže. Tam sú potrebnejší.

Náčelník poslúchol túto radu, ale viacej z úcty k Old Deathovi, než z presvedčenia, že je toto opatrenie nutné. Čoskoro sa však ukázalo, že starý stopár mal pravdu. Keď desiatí mužovia dostali rozkaz a odišli, zarachotili pri vchode do kotliny dva výstrely z pušky. Vzápätí sa ozval divý rev. O niekoľko minút sa z desiatich dvaja vrátili a oznamovali, že ich tam Apači privítali dvoma guľkami a mnohými šípami. Len oni dvaja sa zachránili.

– No, mýlil som sa? – opýtal sa scout. – Pasca je uzavretá vyzadu i vpredu a my trčíme v nej.

Biely Bobor nevedel, čo odpovedať. Zarazene sa spytoval:

– Uff! Čo mám robiť?

– Neplytvaj silami svojich bojovníkov, ani strelivom! Postav dvadsať alebo tridsať mužov k východu a tiež toľkých ku vchodu, aby obidve miesta dobre chránili. Ostatní nech sa uľožia spať, aby boli ráno pri sile. To je jediná a najlepšia rada, ktorú ti môžem dať.

Tentoraz náčelník hneď poslúchol. Potom sme počítali zabitých, a až teraz som si spomenul na belochoch. Ležali tú len mŕtvi, ostatní zmizii. S Gibsonom a Williamom Ohlertom chýbalo práve desať mužov.

– To je zlé! – zvolal som. – Tí oplani ušli k Apačom.

– Áno, a tam ich akiste dobre prijali, pretože držali s oboma vyzvedačmi, s domnelými Topiami.

– Tak nám Gibson zas ufrkol.

– Nie. Máme totem Dobrého Človeka. Apači ma poznajú. Rozumie sa teda, že nás prijmú ako priateľov. Potom to už nejako zariadim, aby nám vydali Gibsona a Ohlerta. Stratíme jeden deň, to je všetko.

– Ale ak tí dvaja aj odtiaľ ujdú?

– Neverím, že by ušli. To by museli ísť krížom cez Mapimi, a na to sa neodvážia... ale čo je to?

Neďaleko stál húf Komančov. Z jeho stredu zaznievalo srdcervúce stonanie a bedákame. Pristúpili sme bližšie a uzreli sme belocha, ktorý nebol ešte mŕtvy a práve prišiel k sebe. Oštep sa mu vbodol do tela odzadu. Zranil ho teda niektorý Komanč, keď na nás belosi zaútočili.

Old Death si k nemu kľakol a prezeral mu ranu.

– Človeče, — povedal mu, — budete žiť azda už len desať minút. Uľahčite svojmu srdcu a neodchádzajte do večnosti ako luhár. Boli ste spolčený s Apačmi?

– Áno, — prisvedčil ranený medzi stonaním.

– Vedeli ste, že nás tejto noci prepadnú?

– Áno. Obaja Topiovia práve preto sem dovedli Komančov.

– A Gibson im mal dať znamenie ohňom?

– Áno, sir. Mal toľko ráz prehrabnúť oheň, koľko sto Komančov tu je. Keby to bol urobil, Winnetou by vás nebol napadol dnes, ale až zajtra na inom mieste, lebo dnes mal so sebou len sto mužov. Zajtra prídu k nemu ostatní.

– To som si myslel. Gibsonovi som zabránil ešte štyrikrát prehrabnúť oheň, a tak nás Apači napadli už dnes. Teraz však obsadili vchod aj východ. Nemôžeme sa stadiaľto dostať. Zajtra sa táto dolina premení na otvorený hrob! Všetkých nás tu postupne pobijú!

– Budeme sa brániť! — zlostne precedil pomedzi zuby náčelník, ktorý stál pri nás. — Ale tento zradca odíde do večných lovíšť ako prašivý pes a ustavične ho tam budú naháňať vlci, takže mu naveky budú peny odkvapkávať z jazyka.

Vytiahol nôž a vrazil bo ranenému do srdca.

– Zbláznil si sa? — nahnevane zvolal Old Death. — Nemusel si ho zavraždiť.

– Zabil som ho, aby sa jeho duša stala otrokyňou mojej. Teraz zvoláme bojovú poradu. Bojovníci Komančov nebudú

čakať, až sa sem privalia hordy Apačov. Ešte dnes v noci môžeme vyraziť cez východ.

Usadil sa i so svojimi podnáčelníkmi pri ohni. Aj Old Death sa musel zúčastniť porady. Sedel som s oboma Langeovcami a černochoom tak ďaleko od ohňa, že som nič nepočul. Na porade všetci hovorili pološepky. Podľa scoutovho výrazu tváre a podľa jeho živých posunkov som vybadal, že nie je tej istej mienky ako Indiáni. Prudko bránil svoj názor, ale márne. Napokon zlostne vyskočil a zvolal tak hlasne, že som to i ja počul:

– Tak sa teda len žehnajte do vlastnej záhuby! Viac ráz som vás vystríhal, a nepočúvate ma. Vždy som mal pravdu, a aj tentoraz ju budem mať. Robte si, čo chcete. Ale ja a moji druhovia ostaneme tu.

– Si zbabelec, keď nechceš s nami bojovať? – spýtal sa jeden z podnáčelníkov.

Old Death sa prudko trhol a chcel mu dačo odseknúť, ale spamätal sa a pokojne povedal:

– Môj brat musí najprv sám dokázať, že je odvážny. Až potom môže pochybovať o mojej odvahe. Volám sa Old Death a tým som povedal všetko.

Prišiel si sadnúť k nám. Indiáni sa ešte chvíľu radili. Konečne sa na čomsi dohodli a povstali. Tu sa z druhej strany za táborom ozval silný hlas:

– Nech Biely Bobor pozrie sem! Moja puška po ňom lačnie.

Oči všetkých sa obrátili k miestu, odkiaľ slová zazneli. Stál tam Winnetou s namierenou puškou. Najprv sa zablyso z jednej hlavne a vzápätí aj z druhej.

Biely Bobor klesol a vedľa neho aj jeden z podnáčelníkov.

– Takto zomrú všetci luhári a zradcovia! – zvolal ešte Winnetou. Potom Apač zmizol. Stalo sa to všetko tak rýchlo, že sa Komančovia nestihli spamätať, ba nemali ani len čas vyskočiť. Teraz však všetci skočili na nohy a hnali sa

smerom, ktorým Apač zmizol. Len my štyria sme ostali. Old Death pristúpil k obom pohlavárom. Boli mŕtvi.

– Aká odvaha! – zvolal Lange. – Ten Winnetou je čertovsky smelý.

– Bah, – smial sa Old Death. – To pravé ešte len príde, dávajte pozor!

Sotvaže tieto slová dopovedal, počuli sme prenikavý rev.

– Tu to máte! – povedal starý scout. – Nielenže potrestal náčelníka i podnáčelníka za ich zradu, ale vlákal Komančov do pasce, kde ich jeho bojovníci môžu postrieľať. Šípy Apačov zasiahnu nejedného Komanča. Počúvajte!

Vtom sa ozval ostrý, prenikavý tresk revolvera, tri, päť, osem ráz za sebou.

– To je Winnetou, – poznamenal Old Death. — Používa svoje revolvery. Zdá sa mi, že ten chlapík sa skrýva medzi Komančmi a nemôžu mu nič urobiť.

Pre starého zálesáka bola táto trma-vrma niečím celkom obyčajným. Tvár mal pokojnú, akoby v divadle sledoval nejakú hru, ktorej obsah a koniec dobre pozná. Komančovia sa vrátili, lebo sa im nepodarilo zasiahnuť Winnetoua. Miesto neho prinášali niekoľko svojich bojovníkov, či už mŕtvych alebo ranených. Civilizovaní ľudia boli by sa zo súcitu ako aj z rozumových dôvodov správali tíško. No Indiáni revali a zavýjali, akoby ich išli napichnúť na kôl a tancovali okolo mŕtvych. Nad hlavami mávali tomahavkami.

– Keby som bol náčelníkom Komančov, rozkázal by som im zahasiť oheň a zachovať ticho, – poznamenal Old Death. – Zavýjajú si vlastnú pieseň smrti.

– Na čom sa vlastne Komančovia dohodli na bojovej porade? – spýtal sa Lange.

– Prebiť sa na západ, a to hneď.

– To je hlúposť! Veď práve takto vbehnú do rúk Apačom, ktorí majú sem prísť.

– Nevbehnú, master, lebo sa im vôbec nepodarí prebiť sa. A keby sa im to aj podarilo, mali by za sebou Winnetoua a pred sebou zase jeho pomocné oddiely, ktoré čaká. Ocitli by

sa teda práve v prostriedku, a to by bola ich záhuba. Domnievajú sa však, že Apačov je málo a že ich porazia. Ostatne vedia, že syn Bieleho Bobra so svojím oddielom, ktorý sme aj my stretli, príde za nimi. A to ich sebadôveru ešte zväčšuje. Teraz budú priam horieť dychtivosťou, aby pomstili smrť obidvoch pohlavárov. Komančovia by však mali vyčkať úsvit a preraziť potom druhou stranou, smerom dozadu, skadiaľ sme aj my prišli. Za denného svetla lepšie vidieť nepriateľa a prekážky, ktoré nachystal. Ale môj návrh neprerazil. Pravdaže, nám môže byť úplne ľahostajné, čo urobia. Nepôjdeme s nimi.

– Komančovia nám to budú zazlievať.

– Nech zazlievajú. Old Death nemá najmenšiu chuť hnať sa hlavou proti múru. Počúvajte! Čo to bolo?

Komančovia ešte vždy zavýjali, takže sme nemohli zistiť, aký zvuk sme to počuli,

– Blázni, – hneval sa Old Death.– Winnetou zaiste využije hurhaj, ktorý tu robia. Možno dáva vyrúbať stromy, aby nám zatarasil východ. Znelo to celkom tak ako lomoz a praskot spôsobený padajúcim stromom. Mohol by som prisahať, že ani jediný z Komančov neunikne. Bude to hrozný, ale spravodlivý trest za to, že v mierovom čase napadli nič netušiace apačské dediny a že zavraždili vyjednávatel'ov. Ak sa Winnetouovi podarí zavrieť východy, môže svojich ľudí privolať sem do doliny a potom napadne neopatrných Komančov odzadu. Je toho schopný.

Konečne Komančovia dospievali prvé pohrebné piesne. Potichu sa zhrčili a prijali rozkazy jedného z podnáčelníkov, ktorý teraz prevzal velenie.

– Zdá sa, že chcú hneď vyraziť, – riekol Old Death. – Musíme ku svojim koňom, aby nám ich azda nevzali. Master Lange, choďte so synom a Samom po ne. My dvaja tu ostaneme, lebo sa mi vidí, že náčelník si chce s nami pohovoriť.

Mal pravdu. Keď naši traja druhovia odišli, nový náčelník sa pomalým krokom priblížil k nám a povedal:

– Bledé tváre pokojne sedia na zemi, zatiaľ čo Komančovia idú ku svojim koňom. Prečo nevstávajú aj bledé tváre?

– Pretože sme sa ešte nedozvedeli, na čom sa Komančovia dohodli.

– Odídeme z doliny.

– Nepodarí sa vám odtiaľto vyjsť.

– Old Death je ako vrana, ktorá stále oškľivo kráka. Komančovia roznesú na kopytách koni všetko, čo sa im postaví do cesty.

– Neroznesú na kopytách koni vôbec nikoho, ba naopak, pôjdu v ústrety istej záhube. My všetci ostaneme tu.

– Nie je Old Death naším priateľom? Či nevyfajčil s nami fajku mieru? Nie je teda jeho povinnosťou bojovať s nami? Bledé tváre sú udatní a smelí bojovníci. Pôjdu s nami a postavia sa na čelo nášho oddielu.

Tu Old Death vstal, pristúpil celkom blízko ku Komančovi, zasmial sa mu do tváre a odvetil:

– Môj brat má ľstivé myšlienky. Bledé tváre majú ísť napred, aby prekliedli červeným bojovníkom cestu a pritom zahynuli. Sme priateľmi Komančov, ale nemusíme poslúchať ich pohlavárov. Stretli sme sa s Komančmi náhodou a nezaviazali sme sa, že sa zúčastnime na ich bojovom ťažení. Sme udatní a smelí. Týmito slovami povedal môj brat pravdu. Pomôžeme svojim priateľom pri každom boji, ak ho budú viesť rozumne a premyslene. Nezúčastnime sa však na ich plánoch, o ktorých už vopred vieme, že musia stroskotať.

– Teda bledé tváre nepôjdu s nami? Pokladal som ich za odvážnych ľudí.

– Veď aj sme. Ale sme zároveň aj opatrní. Sme hosťami Komančov, Odkedy je u nich zvykom postaviť svojich hosťov, ktorých by mali chrániť, práve na čelo, kde ich čaká istá smrť? Môj brat je prefíkaný, ale ani my nie sme hlúpi. Aj môj brat je veľmi udatný bojovník, a preto som

presvedčený, že pôjde na čele svojich bojovníkov, lebo tam je jeho miesto.

Indián upadol do rozpakov. Bola to od neho bezočivosť, že nás chcel obetovať, aby sa zachránil. Keď videl, že si s nami neporadí, jeho rozpaky sa zmenili na hnev. Jeho hlas znel doteraz pokojne, ale naraz sprísnel:

– Čo budú bledé tváre robiť, až Komančovia odídu? Azda sa pripoja k Apačom?

– To nemôžeme urobiť, veď môj brat chce predsa Apačov zničiť! Nemôžeme sa k Apačom pripojiť, keď neostane z nich ani jeden.

– Ale prídu iní. Nestrpíme, aby bledé tváre ostali. Musia s nami odísť.

– Už som povedal, že ostaneme.

– Keď belosi nepôjdu s nami, musíme ich pokladať za našich nepriateľov,

– Keď nás bojovníci Komančov budú pokladať za nepriateľov, budeme sa k nim správať ako k nepriateľom,

– Nedáme im kone.

– Už sme si ich vzali. Tam ich práve privádzajú.

A naozaj, práve prichádzali naši druhovia s koňmi. Náčelník hrozivo stiahol obočie a povedal:

– Teda belosi už urobili potrebné opatrenia? Vidím, že sú našimi nepriateľmi. Musím svojim bojovníkom rozkázať, aby ich zajali.

Scout sa krátko a drsne zasmial, že až človeka chytili zimomriavky a v žilách tuhla krv. Odvetil:

– Náčelník Komančov sa v nás veľmi mylí. Už som povedal Bielemu Bobrovi, že tu ostaneme. Keď svoje rozhodnutie teraz uskutočníme, neznamená to, že sme nepriateľmi Komančov; konáme len to, čo sme si predsavzali. Niet teda dôvodu, aby ste nás zajali,

– My to však predsa urobíme, ak mi belosi hneď nesľúbia, že pôjdu s nami a postavia sa na čelo nášho oddielu.

Old Death preletel zrakom skúmavo dookola. Tvárou mu preletel úšklabok, ktorý bol uňho vždy znamením, že zamýšľa nejaký úskok. My traja sme stáli pri ohni. Niekoľko krokov opodiaľ držali ostatní naši druhovia kone. Nablízku nebol ani jediný Komanč. Všetci odišli ku svojim koňom, Old Death riekol po nemecky, aby mu Komanč nerozumel:

– Až ho zrazím na zem, všetci rýchlo vyskočíte na kone a budete cváľať za mnou ku vchodu kotliny, lebo Komančovia sú na opačnej strane,

– Nech môj brat nehovorí neznámou rečou. Chcem vedieť, čo povedal svojim druhom,

– To sa náčelník hneď dozvie. Dnes ste opäť pohrdli mojou radou a nepoučili ste sa ani na vlastnej škode. Idete v ústrety istej smrti a chcete nás donútiť, aby sme šli s vami. Ako sa zdá, ešte vždy nepoznáte Old Deatha. Myslíš, že sa dám prinútiť, aby som urobil niečo také, čo nechcem? Hovorím ti, že sa nebojím ani teba, ani všetkých tvojich Komančov. Chceš nás zajať? Či nevidíš, že si v mojich rukách? Pozri na túto zbraň! Opováž sa čo len pohnúť, zastrelím ťa!

Namieril naňho revolverom. Indián chcel siahnuť po noži, ale Old Deathov revolver sa mu už oprel o hrud'.

– Ruky preč! – zahrnel naňho starý stopár. Indiánovi ruka klesla.

– Tak! Nežartujem s tebou. Správal si sa k nám nepriateľsky. Vpálím ti do tela guľku, ak ma zaraz neposlúchneš.

Indiánova pomalovaná tvár sa šklbla. Skúmavo pozrel dookola, ale Old Death ho vystríhal:

– Nečakaj pomoc od svojich ľudí! Zastrelil by som ťa, aj keby tu boli. Uvažuješ ťažkopádne ako stará baba, ktorej vyschol rozum. Ste obkľúčení nepriateľmi, ktorým musíte podľahnúť, a predsa si z nás robíš nových nepriateľov. A nás sa musíš ešte viacej báť než Apačov. Stojíme tu so zbraňami v rukách a zastrelíme sto tvojich bojovníkov skôr, než by sem priletel váš prvý šíp. Ak chceš svojich ľudí stoj čo stoj

doviesť do istej záhuby, urob tak. Pre nás však tvoje rozkazy neplatia.

Indián stál chvíľu mlčky. Potom povedal:

– Môj brat musí uvážiť, že som to tak nemienil.

– Beriem tvoje slová tak, ako znejú. Keď pritom myslíš niečo iné, do toho ma nič.

– Odlož zbraň a ostaneme priateľmi?

– Áno, môžeme ostať priateľmi. Ale prv než odtiahnem revolver od tvojej hrude, musím mať istotu, že to so svojím priateľstvom myslíš statočne.

– Povedal som a moje slovo platí.

– A práve teraz si sa vyjadril, že svoje slová mieniš inakšie, než znejú. Na tvoje reči a sľuby sa teda nemožno spoľahnúť,

– Ak mi neuveríš, nemôžem ti dať inú záruku.

– A predsa môžeš. Žiadam, aby si mi dal svoju fajku mieru a...

– Uff! – naľakané ho prerušil Indián. – Fajku mieru nedám. To neurobí ani jeden červený bojovník.

– Ale to by mi aj tak nestačilo. Žiadam si nielen tvoju fajku mieru, lež aj tvoju medicínu.

– Uff, uff, uff! To je nemožné.

– Nemusíš mi to dať navždy. Nežiadam taký dar. Keď sa priateľsky rozlúčime, všetko ti vrátim.

– Ani jeden bojovník nedá z ruky vrecúško s medicínou!

– A predsa ho žiadam. Poznám vaše zvyky. Ak budem mať tvoju fajku mieru a tvoju medicínu, budem vlastne tebou a nepriateľstvo proti nám by ťa pripravilo o radosti vo večných lovlštiach.

– Ale ja ti tie veci nedám!

Tak sme teda skončili. Zastrelím ťa a vezmem ti skalp, takže budeš po smrti mojím psom a otrokom. Trikrát zdvihnem ľavú ruku. Ak ma neposlúchneš, pri treťom zdvihnutí strieľam.

Zdvihol ruku prvý raz, druhý raz a pritom stále mieril na Indiánovo srdce. Napoly zdvihol ruku aj po tretí raz, keď tu Indián zvolal:

– Počkaj! Vrátiš mi obidve veci?

– Hej,

– Tak ti ich dám, hneď si ich...

Zdvihol ruky, akoby si chcel zvesiť vrecúško s medicínou a fajkou mieru, ktoré mu viseli okolo krku.

– Nehýb sa! – skočil mu Old Death do reči, – Dolu ruky, lebo strieľam! Budem ti dôverovať až potom, keď obidve veci naozaj budem mať. Môj druh ti ich sníme a zavesí mi ich na krk.

Komanč spustil ruky. Vzal som mu vrecúško s medicínou i fajku mieru a zavesil ich Old Deathovi na krk. Starý stopár odtiahol ruku s revolverom.

– Tak, – riekol, – teraz sme opäť priatelia. Nech si môj brat urobí, čo chce. My ostaneme tu a vyčkáme, ako sa boj skončí.

Náčelník v duchu akiste nikdy tak nezúrila ako teraz. Siahol rukou po noži, ale neodvážil sa ho vytiahnuť. Zmohol sa iba na to, že zlostne zasyčal:

– Bledé tváre sú teraz isté, že sa im nič nestane. No len čo mi vrátia fajku mieru a medicínu, stanú sa mojimi nepriateľmi a zomrú na mučiarskom kole!

Obrátil sa a odbehol.

– Teraz sme takí bezpeční ako dieťa v matkinom náručí, – povedal scout, – Zato však nezanedbáme bezpečnostné opatrenia. Neostaneme tu pri ohni, ale stiahneme sa do zadnej časti doliny, a tam celkom pokojne vyčkáme, čo sa teraz bude diať. Poďte, meššurs, a vezmite aj kone!

Každý chytil svojho koňa za uzdu. Keď sme prišli na označené miesto, kde sme kone priviazali ku kolíkom, uložili sme sa neďaleko skalnej steny pod stromami,

Svit ohňa z opusteného tábora prenikal až k nám. Dookola zavládlo hlboké ticho.

– Čakajme, – povedal scout, – Myslím, že tanec sa čoskoro začne. Komančovia vyrazia s diabolským revom, ale ne jeden z nich bude teraz kričať naposledy. No, už to tu máte!

Scout mal pravdu. Zahučal taký rev, akoby boli vypustili stádo divých zvierat.

– Počúvajte, odpovedá im čo len jediný Apač? – spýtal sa starý stopár. – Všetky nie. Apači sú múdri a počínajú si tíško a opatrne.

Bojový rev sa mnohonásobnou silou odrážal od skalných stien. Ozvena opakovala aj rachot dvoch výstrelov z pušky.

– To je opäť Winnetouova strieborná puška, – poznamenal scout. – Vezmem na to jed, že Komančov zastavia.

Keby vystrelené šípy a letiace oštepky rachotili, dolina by až tak hučala. Takto však sme počuli iba hlasy Komančov a ďalšie výstrely Winnetouovej pušky. To trvalo asi dve minúty. Potom však sme začuli prenikavé „ivivivivi“, že nám až telom prebehol mráz.

– To byť Apači, – zaradoval sa Sam. – Práve zvíťaziť a odraziť Komančov.

Rozhodne mal pravdu. Keď toto víťazné vytie doznelo, nastalo hlboké ticho a zároveň sme zazreli, ako sa k ohňu prihnali jazdci. Bolo ich čoraz viac. Boli to Komančovia. Nepodarilo sa im preraziť. Dlhší čas vládol pri ohni neobyčajný zmätok. Videli sme, ako prinášajú mŕtvych alebo ranených bojovníkov a teraz sa znovu ozvali pohrebné žalospevy. Old Death sa zlostne hniezdil a častoval Komančov za ich hlúposť všemožnými nadávkami. Len jedno sa mu na nich páčilo; že poslali strážne oddiely ku vchodu a východu. To bolo ozaj veľmi potrebné bezpečnostné opatrenie. Keď konečne po dlhšom čase stíchli pohrebné žalospevy, zdalo sa, že si Komančovia sadajú k porade. Uplynulo asi pol hodiny, Potom sme videli viacerých bojovníkov odchádzať z tábora. Rozišli sa do zadnej časti doliny, kde sme boli my.

– Teraz nás hľadajú, – poznamenal Old Death. – Iste nahliadli, akú hlúposť vykonali. Už nebudú pyšní a budú počúvať naše rady.

Jeden z vyslaných Komančov sa dostal až do našej blízkosti. Old Death ticho zakašlal. Muž to počul a pristúpil k nám.

– Sú tu bledé tváre? – spýtal sa. – Nech prídu k ohňu.

– Kto ťa poslal?

– Náčelník.

– Načo tam máme ísť?

– Má sa tam konať porada, na ktorej sa tentoraz smú zúčastniť aj bledé tváre.

– Smú? Aká láskavosť od vás! Konečne sme teda hodní, aby nás vypočuli múdri bojovníci Komančov? Ľahli sme si sem, aby sme si odpočinuli. Chceme spať. Povedz to náčelníkovi! Teraz nám je už vaše nepriateľstvo s Apačmi ľahostajné.

Indián začal prosiť. Na dobrosrdečného scouta to zapôsobilo a riekol:

– No dobre, keď sa bez našej rady neviete zachrániť, pomôžeme vám. Nám sa však nechce poslúchať rozkazy vášho náčelníka. Povedz mu, aby prišiel k nám, ak sa chce s nami rozprávať.

– To neurobí, lebo je náčelníkom.

– Počuj, priateľko, ja som oveľa väčší a slávnejší náčelník než on, Dokonca neviem ani jeho meno. Povedz mu to!

– Ale on nemôže prísť, aj keby chcel. Má poranenú ruku,

– Odkedy chodievajú synovia Komančov na rukách, a nie na nohách? Ak nechce prísť k nám, nech ostane tam, kde je. Nepotrebujeme ho a ani vás ostatných.

Starý scout povedal tieto slová veľmi rozhodne, a tak Indián povolil a riekol:

– Oznámim náčelníkovi Old Deathove slová. Možno predsa príde.

– Ale povedz mu, aby prišiel sám. Nemám chuť na dlhú poradu. Teraz choď!

Muž odišiel. Videli sme ho, ako kráčal k ohňu a potom vstúpil do kruhu bojovníkov. Uplynula dlhšia chvíľa a nič sa nedialo. Napokon sme videli, že spomedzi sediacich vstala postava, odchádzala od táborového ohňa a uberala sa k nám. Na hlave mala orlie perá.

– Pozrite, vzal mŕtvemu Bielemu Bobrovi náčelnícku ozdobu a sám si ju dal na hlavu. Teraz k nám ide ako páv.

Keď náčelník prišiel bližšie, videli sme, že naozaj má ľavú ruku zavesenú v remennej slučke. Miesto, na ktorom sme ležali, mu jeho bojovník iste dobre opísal, lebo prišiel rovno k nám a zastal. Akiste čakal, že sa mu prihovoríme, lebo tu stál bez slova. Ale Old Death pokojne ležal a mlčal. Pravdaže, my ostatní sme sa správali tak isto.

– Môj biely brat ma prosil, aby som k nemu prišiel, – ozval sa konečne náčelník.

– Old Death ťa o nič neprosil, lebo ťa nepotrebuje. Chcel si so mnou hovoriť. Ak už tu môže byť reč o prosbe, ty musíš prosiť. Teraz by som ťa však veľmi zdvorilo žiadal, aby si mi povedal svoje meno. Ešte ho nepoznám.

– Je známe po celej prérii. Volajú ma Bystrý Jeleň.

– Bol som na všetkých preriách, ale toto meno som ešte nepočul. Akiste ho veľmi tajíš. Teraz, keď som ho už počul, dovoľím ti, aby si si k nám sadol.

Náčelník o krok cúvol. Nebolo mu po srsti, že mu bledá tvár čosi dovoľuje. No veľmi dobre cítil, že je v tiesni, a preto sa podrobil. Pomaly a dôstojne si sadol naproti Old Deathovi. Až teraz sme sa zdvihli a sadli si aj my. Ak náčelník Komančov čakal, že scout začne rozhovor, veľmi sa mýlil. Old Death sa nedal vyrušiť z predstieranej ľahostajnosti, a tak musel začať Indián:

– Bojovníci Komančov chcú zvolať veľkú poradu. Aj bledé tváre sa na nej zúčastnia, lebo chceme počuť aj ich radu.

– Zbytočne by sme tam šli. Už ste moju radu častejšie počuli, a nikdy ste podľa nej nekonali. Som zvyknutý, že ľudia na moje slová dbajú, a preto vám nebudem radiť a nechám si svoje myšlienky pre seba.

– Ale nech môj brat uváži, že potrebujeme jeho skúsenosti!

– Ach, konečne! Apači vás teda poučili, že Old Death bol múdrejší než päťsto Komančov! Ako sa vydaril váš útok?

– Nemohli sme preniknúť východom, lebo ho zatarasili kameňmi, krikmi a stromami.

– To som si myslel. Apači stínali stromy tomahavkami, ale vy ste to nepočuli, lebo ste príliš hlasne bedákali nad svojimi mŕtvymi. Prečo ste nezahasili oheň? Či nechápete, že sa tým vystavujete veľkému nebezpečenstvu?

– Bojovníci Komančov musia robiť to, na čom sa dohodli na porade. Teraz však sa rozhodneme múdrejšie. Prídeš na poradu?

– Som presvedčený, že zase neposlúchnete moju radu.

– Poslúchneme.

– Ak mi to sľúbiš, som ochotný poradiť vami

– Ťod' teda so mnou k ohňu!

– Ďakujem. Nepôjdem tam. Je to veľká neopatrnosť udržiavať oheň, lebo takto Apači vidia, čo sa vlastne u vás deje. Okrem toho nemám chuť škriepiť sa s tvojimi bojovníkmi. Poviem ti, čo si myslím, a môžeš robiť, ako sa ti zapáči.

– Tak mi porad'!

– Apači nie sú len pri vchode a východe kotliny, ale dokonca aj v nej. Zahniezdili sa tu vpredu a zatarasili vchod aj východ. Môžu útočiť z ľavej i pravej strany, ako to bude potrebné. Nemožno ich vyhnať.

– Ale nás je oveľa viac.

– Koľko bojovníkov vám už padlo?

– Veľký Duch povolal už mnohých k sebe. Je ich viac než desať krát desať. Aj kone nám zahynuli.

– Nesmiete teda tej noci už nič viac podniknúť, lebo by sa vám zase zle povodilo. A vo dne sa Apači rozostavia za skaly, takže vás budú môcť zasiahnúť svojimi zbraňami, ale vy ich nie. Potom sem dorazia aj oddiely, po ktoré poslal Winnetou. Bude tu teda viac Apačov než Komančov. Ste zasvätení smrti,

– To je naozaj mienka môjho brata? Poslúchneme jeho radu, ak nás tým zachráni.

– Hovoríš o záchrane. Zaiste si už teda nahliadol, že som mal pravdu, keď som túto dolinu nazval pascou. Keď o tom premýšľam, nachádzam dva spôsoby, ako sa pokúsiť o záchranu. Opakujem, boli by to len pokusy, lebo nemôžem vedieť, či sa to podarí. Prvý spôsob je: pokúsite sa vyliezť hore skalnými stenami. Ale to by ste museli vyčkať, až sa rozbrieždi. Potme by ste nemohli vyliezť hore. Lenže za svetla by vás zase zbadali Apači a vrhli by sa na vás zhora. Takto by boli v presile; ani kone by ste si nemohli vziať so sebou. Ostáva teda už len jeden spôsob, ako sa zachrániť. Vyjednávajte s Apačmi!

– To neurobíme, – vzkypel náčelník, – Apači by žiadali našu smrť.

– To im ani nezazlievam, veď majú na to príčinu, V mierovom čase ste prepadli ich dediny, ulúpili ich majetok, odvliekli ich ženy a dcéry. Ich bojovníkov ste pobili alebo umučili na smrť. Potom ste zrušili slovo, ktoré ste dali vyjednávateľom, a zavraždili ste ich. Takéto hanebné zločiny volajú o pomstu. Preto sa nečudujem, že nemôžete od Apačov očakávať milosť. Sám to predsa nahliadneš a uznáš, že ste sa proti nim hrozne prehrešili.

To boli veľmi úprimné slová, také úprimné, že náčelník na hodnú chvíľu zmlkol.

– Uff! – vyrazil napokon. – To hovoríš mne? Mne, náčelníkovi Komančov?

– Povedal by som ti to, aj keby si bol stokrát väčším náčelníkom. Bola to od vás podlosť, že ste takto ukrivdili Apačom, ktorí vám neublížili. Čo vám urobili ich

vyjednávatelia, že ste ich zavraždili? A čo vám urobili ostatní Apači, keď teraz tiahnete proti nim, aby ste medzi nimi rozsievali smrť, záhubu a hanbu? Odpovedz mi!

Indián až po dlhšej chvíli zúrivo vyhrkol:

– Sú našimi nepriateľmi.

– Nie. Žili s vami v mieri a neposlali ste k nim posla, aby im oznámil, že ste proti nim vykopali vojnovú sekeru. Dobre viete, že ste vinní. Preto si presvedčený, že nemôžete očakávať milosť. A predsa možno s Apačmi uzavrieť aký-taký mier. Máte veľké šťastie, že ich náčelníkom je Winnetou, lebo ten netúži po krvi. Je to jediný apačský náčelník, ktorý by bol azda ochotný zhovievavo s vami vyjednávať. Pošlite k nemu jedného bojovníka s odkazom, že chcete vyjednávať. Ba dokonca aj ja sám som ochotný ísť a nahovoriť ho, aby bol k vám povolný.

– Komančovia radšej zomrú, než by mali Apačov prosieť o milosť.

– No, to je vaša vec. Dal som ti radu. Či ju poslúchneš, alebo nie, to je mi už úplne ľahostajné.

– Nevie môj brat poradiť niečo iného? Hovorí v prospech Apačov, teda je ich priateľom.

– Mám rád všetkých Indiánov, ak len sa ku mne nesprávajú nepriateľsky. Apači mi ani trochu neublížili. Prečo by som mal byť ich nepriateľom? Ale vy ste s nami chceli zaobchádzať ako s nepriateľmi. Chcel si nás zajať. Uváž, kto má väčšie právo na naše priateľstvo, oni alebo vy?

– Máš moju fajku mieru a moje vrecúško s medicínou. Preto aj slová, ktoré vravíš, sú akoby mojimi slovami. Nesmiem ti teda odpovedať tak, ako by som chcel. Tvoja rada je nanič. Chceš nás takto vydať do rúk Apačov. Teraz vieme už aj sami, čo máme robiť.

– Nuž keď to viete, prečo teda pýtaš odo mňa radu? Skončili sme a nemáme si už čo povedať.

– Áno, skončili sme, – prisvedčil Komanč. – Ale uváž, že si naším nepriateľom, aj keď si ešte pod našou ochranou. Nesmieš si ponechať moju fajku mieru a moju medicínu.

Musíš mi oboje odovzdať skôr, než stadiaľto odídeš. Potom však si vylížeš všetko, čo si si navaril.

– Well, súhlasím. Nebojím sa ťa ani trochu, som celkom pokojný. Vyhrážal si sa Old Deathovi. Opakujem, že sme skončili a že môžeš ísť.

– Uff! — zúrivo skríkol náčelník. Obrátil sa a odmeraným krokom sa vracal k ohňu.

– Títo ľudia sú tuším mechom udretí, – hneval sa Old Death. – Naozaj sa môžu zachrániť len tak, keď budú žiadať o mier. Ešte vždy sa spoliehajú na to, že sú v presile. No v tomto položení možno Winnetoua počítať za sto bojovníkov. Neuveríte mi to, lebo ste nováčikom na divokom západe a nemáte ani tušenia, čo za určitých okolností znamená jediný poriadny chlapík. Keby ste napríklad vedeli, čo raz vykonal tento mladý Apač so svojim bielym priateľom Old Shatterhandom. Rozprával som vám už o tom?

Teraz prvýkrát spomenul moje meno.

– Nie, – odvetil som. – Kto je Old Shatterhand?

– Tiež taký mladý muž ako vy, ale pritom celkom inakší chlapík, Každého nepriateľa zrazí na zem päšťou, strieľa akoby s diablom o preteky a je taký prešibaný, že sa mu nikto nedostane na kožu.

Vtom za nami čosi ticho zašuchotalo a ktosi riekol pološepky:

– Uff! Aj Old Death je tu? To som nevedel. Ako sa teším!

Starý stopár sa naľakané obrátil, vytiahol rýchlo nôž a spýtal sa:

– Kto je tu? Kto sa nás opovážil vypočuť?

– Nech môj starý biely brat zastrčí nôž za opasok. Azda len nebudne Winnetoua?

– Winnetoua? Tisíc rohatých! Pravdaže, len Winnetou sa mohol nepozorovane priblížiť K Old Deathovi. To je naozaj majstrovský kúsok, ktorý by som si netrúfal urobiť.

Teraz sa Apač priplazil celkom k nám, Nedal najavo, že ma pozná a odvetil:

– Náčelník Apačov vôbec netušil, že je tu Old Death, inak by sa bol už prv priblížil k nemu a porozprával sa s ním.

– Ale vydávaš sa do veľkého nebezpečenstva. Prešmykol si sa povedľa stráží a potom si sa musel plaziť až sem. Teraz musíš zase nazad.

– Nie, nemusím. Bledé tvare sú moji priatelia a môžem im dôverovať. Táto dolina leží na území Apačov a Winnetou z nej urobil pascu na nepriateľov, ktorí by k nám chceli azda preniknúť, Tieto skalné steny nie sú také neprístupné, ako sa zdá. Apači tu urobili úzky chodník, ktorí sa vo výške niekoľkých mužov vinie okolo doliny. Pomocou lasa môžeme ľahko vyliezť na chodník, alebo spustiť sa do doliny. Moji vyzvedači vlákali Komančov do tejto pasce, aby tu zahynuli.

– Naozaj ste im určili smrť?

– Áno. Winnetou vypočul tvoj rozhovor s náčelníkom a vyrozumel z tvojich slov, že si naklonený Apačom. Sám si povedal, čím sa Komančovia proti nám previnili, a uznal si, že ich mnohonásobnú vraždu musíme potrestať.

– Ale musia preto tieť potoky krvi?

– Sám si počul, že Komančovia neuznávajú svoju vinu a že nechcú urobiť, čo si im radil a čo im káže rozum. Nech teda ich krv padne na nich samých! Apači teraz ukážu, ako vedia potrestať zradu. Musia ju potrestať, aby sa také čosi viac neopakovalo,

– To je hrozné! No predsa by som nerád opakoval svoju radu ešte raz ušiam, ktoré ju vôbec nechcú počuť.

– Ani teraz by ťa neposlúchli, Vyrozumel som z tvojich slov, že máš náčelníkove posvätné veci. Ako si sa k nim dostal?

Old Death to vyrozprával. Keď skončil, Winnetou povedal:

– Sľúbil si mu, že mu ich vrátiš. Musíš teda slovo dodržať. Dáš mu ich hneď teraz a prídeš k nám. Prijmeme vás ako priateľov.

– Hneď teraz máme k vám ísť?

– Áno. O tri hodiny sem dorazí vyše šesťsto apačských bojovníkov. Mnohí z nich majú pušky. Ich guľky budú hvižďať krížom-krážom po doline a váš život by bol ohrozený.

– Ale ako sa dostaneme k vám?

– Na také čosi sa spytuje Old Death?

– Hm! Áno, vysadneme na kone a pricválame k táborovému ohňu. Tam vrátim náčelníkovi jeho posvätné veci a hneď potom odfujazdíme k Apačom. Strážne, ktoré nám budú stáť v ceste, povalíme koňmi. Ale ako sa dostaneme cez barikádu pri východe?

– Veľmi ľahko. Vyčkajte po mojom odchode aspoň desať minút. Potom môžete vyraziť. Budem stáť a čakať vás na pravej strane pri východe z údolia.

Zmizol.

– No, čo poviete teraz? – spýtal sa Old Death.

– Neobyčajný človek! — odvetil Lange.

– O tom niet pochybnosti. Keby bol tento muž beloch, a k tomu vojak, mohol by to dotiahnuť až na generála. A beda belochom, keby sa Winnetou rozhodol zjednotiť Indiánov, aby im vybojoval ich prirodzené práva. On však miluje mier a vie, že Indiáni sú odsúdení na zánik a že sa márne proti tomu vzpierajú. Toto presvedčenie ho tlačí v hrudi ako hrozná ľarcha, ale on sa s tým nikomu nezdôveruje a znáša to mlčky. No, sadnime si teda na desať minút,

V doline vládlo ticho. Komančovia sa ešte stále radili. Po desiatich minútach Old Death vstal a vyskočil do sedla.

– Nasledujte môj príklad! – vyzval nás.

Kone, na ktorých sme sedeli, sa voľným krokom blížili k táborišťu. Kruh Komančov sa roztvoril a vošli sme medzi nich. Keby neboli mali tváre pomalované, zaiste by sme na nich boli videli preveľký údiv.

– Čo tu chcete? – spýtal sa náčelník a vyskočil zo zeme.
– Prečo ste prišli na koňoch?

– Prišli sme ako jazdci vzdať česť udatným a múdрым bojovníkom Komančov. No, čo teda urobíte?

– Porada sa ešte neskončila, ale zostúpte. Ste naši nepriatelia a nedovolíme, aby ste sedeli na koňoch. Alebo azda prichádzaš vrátiť mi moje posvätné veci?

– Nebolo by to odo mňa azda nerozumné? Ved' si povedal, že od chvíle, ako ti vrátiť tvoje veci, staneme sa nepriateľmi a zomrieme na mučiarskom kole.

– To sa aj stane. Povedal som to a dodržiám slovo. Hnev Komančov vás zničí.

– My sa tvojho hnevu bojíme tak málo, že nepriateľstvo začneme hneď. Tu máš svoje veci! A teraz skúste, čo nám môžete urobiť!

Strhol z krku obidva predmety a odhodil ich ďaleko od seba. Súčasne pobodol ostrohami koňa, ktorý sa ohromným skokom preniesol ponad oheň a na druhej strane zvalil kopu Komančov. Černoch Sam skočil za ním prvý. Zvalil náčelníka. Vzápätí sme nasledovali aj my traja. Povalili sme vyše desať Komančov. Old Death zrazil na zem aj strážcu, ktorý mu stál v ceste. Potom sme leteli po trávinatej rovine a za nami sa niesol neopísateľný, zúrivy rev našich bývalých nespoľahlivých priateľov.

– Uff! – zvolal ktosi pred nami. – Zastaviť! Tu je Winnetou!

Zarazili sme kone. Pred nami stál oddiel Apačov. Len čo sme zoskočili zo sediel, Apači chytili naše kone za uzdy. Winnetou nás odprevadil úžľabinou, ktorá viedla z doliny. V barikáde, ktorá zatarasovala východ, už vopred urobili otvor, takže sme mohli prejsť po jednom aj my, aj kone.

Keď sme prešli za barikádu, úžľabina sa rozširovala. Čoskoro sme spozorovali jasnú žiaru. Úžľabina sa končila. Uzreli sme veľký oheň s ražnom. Vedľa ohňa sedeli dvaja Apači. Keď sme sa priblížili, úctivo sa vzdialili. Aj ostatní Apači odišli, len čo priviazali naše kone. Opodiaľ sa pásla

celá črieda koní, pri ktorých stáli stráže. Vyzeralo to naozaj ako pri vojsku. Apači sa pohybovali tak presne a isto, akoby boli vycvičení.

– Nech si moji bratia sadnú k ohňu, – riekol Winnetou. – Rozkázal som, aby vám upiekli kus bizónieho bôčika. Kým sa vrátim, môžete sa najesť.

– Budeš dlho preč? – spýtal sa Old Death.

– Nie. Musím sa vrátiť do doliny. Komančovia sú rozzúrení na vás a mohli by sa priblížiť k mojim bojovníkom. Musím ich privítať niekoľkými guľkami.

Odišiel. Old Death si pohodlne sadol k ohňu, vytiahol nôž a odkrojil si kus pečeného mäsa. Chutilo mu výborne. Starý stopár a ja sme doteraz vôbec nejedli. Traja naši druhovia sotva ochutnali konské mäso Komančov. Preto nie div, že sa veľký kus bizónieho bôčika rýchlo scvrkol. Zatiaľ sa vrátil Winnetou. Spýtavo na mňa pozrel. Pochopil som jeho pohľad. Winnetou chcel vedieť, či sa má ešte naďalej tváriť, že ma nepozná. Vstal som teda od ohňa, podal som mu obidve ruky a riekol som:

– Môj brat Winnetou vidí, že nemusím ísť k Rio Pecos, aby som sa s ním stretol. Moje srdce sa teší, že ho stretávam už tu.

Objali sme sa. Keď to Old Death videl, začudovane sa spýtal:

– Čo to má znamenať? Vy sa poznáte?

– To je môj biely brat Old Shatterhand, – vysvetľoval Apač.

– Old... Shat... ter... hand! – vyjachtal starý stopár a veru netváril sa príliš duchapľne. Keď som so smiechom prikývol na Winnetouove slová, Old Death nahnevane pokračoval:

– To ste ma ale napálili! Takto vodiť Old Deatha za nos! Old Shatterhand! A to mi nevedel hneď povedať! Radšej si dal nadávať do greenhornov a nováčikov!

Potom sme sa už nestarali o udiveného scouta, lebo Winnetou mi mal mnoho rozprávať:

– Môj brat vie, že som musel ísť do pevnosti Inge. Tam som sa dozvedel...

– Viem už všetko, – prerušil som ho. – Keď budeme mať viac času, porozprávam ti, ako sme sa to dozvedeli. Teraz by som predovšetkým rád vedel, kde je tých desať belochovo, čo boli u Komančov a potom prešli k vám aj s tvojimi dvoma vyzvedačmi, ktorí sa vydávali za Topiov.

– Už odišli,

– Odišli? Kam?

– Do Chihuahuy k Juarezovi.

– Už odišli? Naozaj?

– Áno, ponáhľali sa. Keďže urobili s Komančmi veľkú okľuku, museli to teraz dohoniť.

– To je pre nás nepríjemná zpráva, lebo medzi nimi boli obaja mužovia, ktorých prenasledujeme!

– Uff, uff! Aj tí boli medzi nimi? To som nevedel. Mali doraziť do Chihuahuy v určitom termíne a už stratili veľa času. Winnetou má rád Juareza, preto im pomohol, aby sa dostali rýchlo k cieľu. Dal som im čerstvé kone i potraviny. Za sprievodcov som im určil obidvoch domnelých Topiov, ktorí dobre poznajú cestu cez Mapimi do Chihuahuy. Bledé tváre vyhlásili, že nemôžu premrhať už ani minútu.

– Aj to ešte! Čerstvé kone, potraviny a spoľahlivých sprievodcov! Mal som Gibsona už v rukách a teraz mi znovu ujde!

Winnetou chvíľu rozmýšľal a potom riekol:

– Urobil som nevedomky veľkú chybu. Ale napravím ju. Gibson sa ti dostane do rúk. Záležitosť, pre ktorú som prišiel do Matagordy, som už vybavil. Keď potrestám Komančov, som voľný a pôjdem s vami. Dostanete najlepšie kone, a ak sa nestane nič neočakávaného, dohoníme belochovo za pol druhu dňa.

Tu pribehol z doliny Apač a oznamoval:

– Komančskí psi zahasili oheň a odišli z tábora. Pripravujú útok.

– Zase ich odrazíme ako prv, – odvetil Winnetou. – Ak moji bieli bratia chcú ísť s nami, postavíme ich na také miesto, skadiaľ môžu všetko pozorovať.

To sa vie, že sme hneď vstali. Zaviedol nás nazad do úžľabiny, takmer až k barikáde. Tam podal Old Deathovi do rúk laso visiace zo skaly a povedal:

– Vylezte po tomto lase do dvojnásobnej výšky muža! Tam nájdete kroviská a za nimi chodník, o ktorom som vám hovoril. Ja nemôžem s vami nahor, lebo musím k svojim bojovníkom.

Vzal akýsi predmet, ktorý tu stál opretý o bralo. Keď odchádzal, rozoznali sme i v tme, že to bola jeho puška.

– Hm! – zahundral scout. – Vyliezť po takom tenkom lase do výšky takmer štyroch metrov, to nie je maličkosť. Nie som opica, ktorá sa učila loziť po lianách, ale skúsme to.

Podarilo sa mu to. Ja som šiel hneď za ním a potom aj ostatní. Pravda, išlo to ťažko. Strom, o kmeň ktorého bolo laso priviazané, rástol medzi skaliskami. Vedľa neho stáli kríky zakrývajúce chodník. Keďže bolo tma, museli sme sa spoliehať viacej na hmat než na zrak. Neveľký kus sme šli po chodníku a hmatali pred sebou rukami. Zrazu Old Death zastal. Opreli sme sa o skalnú stenu a čakali sme, čo bude. Zdalo sa mi, že v tichu, ktoré sa rozprestiera nad dolinou, číha smrť. Hoci som napínal sluch, nemohol som nič počuť, iba tichý zvuk, ktorý spôsobil Old Death, keď rýchlo v'ahoval do nosa vzduch.

– Tí Komančovia sú ale hlúpi chlapíci! Nemyslíte, sir? – pýtal sa. – Tu napravo cítiť pach pohybujúcich sa koní. Je to veľký rozdiel, keď sa kone pohybujú alebo keď pokojne stoja na mieste. Nad koňmi, ktoré pokojne stoja, leží pach husto a nehybne, takže možno doňho vraziť nosom, aby som sa tak vyjadril. Keď sa však kone pohybujú, aj pach sa hýbe, je redší a slabší a ľahko sa prenáša z miesta na miesto. Hoci to znie neuveriteľne, dobrý zálesák zistí podľa sily tohto pachu, či sa kone, ktoré sú pred ním, pohybujú alebo stoja. Pravdaže, podmienkou je, aby bolo bezvetrie. Teraz

prichádza tu z pravej strany ľahký konský pach a mojím starým ušiam sa pozdalo, že počuli klopnúť konské kopyto, ale ľahko a tlmene, akoby na trávnatú pôdu. Kalkulujem, že Komančovia teraz ticho tiahnú k východu, aby tadiaľ prerazili. Tu sme začuli jasný hlas:

– Ntsa-ho!

To slovo značí „teraz“. Vzápätí zarachotili dva výstrely. To sa ozvala Winnetouova strieborná puška. Po nej zapraskali výstrely z revolvera. Nato sa strhol neopísateľný rev, až nám v ušiach zaliehalo. Dolinou hučali divé indiánske výkriky. Tomahavky cvendžali. Boj sa začal.

Netrval dlho. Do íučania a erdžania koni a do zlostného kriku Komančov sa čoskoro zamiešalo víťazné „ivivivivivivi“ Apačov. Počuli sme šialený dupot; to Komančovia utekali v divokom zmätku. Ich kroky a dupot koni sa vzdáľovali smerom do stredu doliny.

– Nehovoril som to? – poznamenal Old Death. – Mali sme vlastne Apačom pomáhať. Držali sa skvele. Strieľajú šípami a hádzu oštepy z bezpečných úkrytov. Komančovia sú husto pohromade, takže ich musí trafiť každý šíp, každý oštep a každá Winnetouova guľka. Teraz, keď nepriatelia ustúpili, Apači sú dost' múdri, že ich neprenasledujú. Zostávajú v úkrytoch, lebo vedia, že im Komančovia nemôžu uniknúť. Prečo by sa teda zbytočne púšťali do doliny?

Komančovia poslúchli Old Deathovu radu i v tom, že po porážke boli ticho. Ich rev zmlkol. Oheň už nehorel, a tak nepriatelia ich nemohli pozorovať. Ešte chvíľu sme čakali. Nestalo sa nič. Tu sme počuli pod sebou pritlmený Winnetouov hlas:

– Moji bieli bratia môžu zísť. Boj sa skončil a teraz sa už tak ľahko nezačne.

Vrátili sme sa k lasu a spustili sme sa dolu. Tam už stál Winnetou. Vykročili sme spolu s ním k ohňu.

– Komančovia to teraz skúšali z inej strany, – vravel. – Ale ani teraz sa im to nepodarilo. Znovu ich strážime, a

nemôžu nič podniknúť, aby sa o tom Winnetou nedozvedel. Apači tiahli za nimi a ležia v dlhej čiare siahajúcej od jednej strany údolia až k druhej. Skrývajú sa v tráve a všetko dobre pozorujú.

Keď to hovoril, nakláňal hlavu napravo, akoby stadiaľ niečo počul, Potom vyskočil, takže oheň jasne ožiaril celú jeho postavu,

– Prečo to robíš? – spýtal som sa ho. Ukázal do tmavej noci a riekol:

– Winnetou počul, že sa tam na kamenitej ceste potkol kôň. Prichádza jazdec, jeden z mojich bojovníkov. Bude chcieť zoskočiť zo sedia, aby zistil, kto sedí pri ohni. Preto som vstal, aby už z diaľky zbadal, že tu je Winnetou.

Jemný sluch ho neklamal. Klusom sa sem prihnal jazdec. Zastavil pri nás koňa a zostúpil. Náčelník ho neprivilal príliš prívetivým pohľadom. Pokarhal ho za to, že sa nepriblížil s koňom tichšie.

Bojovník stál pri pokarhaní rovno, ale úctivo ako slobodný Indián, ktorý však uznáva nadradenosť svojho náčelníka,

– Prichádzajú, – oznamoval.

– Koľko koní?

– Všetky. Nechýba ani jediný bojovník. Keď volá Winnetou, príde každý Apač a doma ostanú len ženy.

– Ako ďaleko sú ešte odtiaľto?

– Prídu sem na úsvite.

– Dobre. Zaveď svojho koňa k ostatným a sadni si k strážam, aby si si oddýchol.

Muž ihneď poslúchol. Winnetou si znovu sadol k nám. Museli sme mu porozprávať, čo sme zažili v Estancii del Caballero a potom aj o udalostiach v La Grange. Pritom čas len tak letel, a pravdaže, o spánku nebolo ani reči. Náčelník vypočul naše rozprávanie, a len občas niečo stručne poznamenal, alebo sa na niečo spýtal. Tak sa pomaly minula noc a začalo sa brieždiť.

Tu Winnetou ukázal rukou na západ a riekol:

– Moji bieli bratia vidia, že bojovníci Apačov sú presní. Prichádzajú!

Pozrel som označeným smerom. Hmla ležala na západe ako sivé nezvlnené more a jej nepriehľadné masy sa vtláčali medzi vrchy ako zátoky a prielivy. Z tohto mora hmly sa vynoril jazdec a potom nasledovali vždy po jednom ďalší a ďalší v dlhom rade, Keď nás prvý jazdec zazrel, na chvíľku zastavil koňa. Potom spoznal Winnetoua a už sa aj hnal k nám rýchlym cvalom. Bol to náčelník, lebo mal vo vlasoch dve orlie perá. Ani jeden kôň nemal opraty. Všetci jazdci držali kone za ohlávku. A predsa sa k nám priblížili v elegantnom cvale a tak pekne zoradení, že také čosi zriedkavo vidieť aj pri európskej jazde. Apači sa pred nami postavili do piatich radov. Väčšina z nich bola ozbrojená puškami a len podaktorí mali luky, oštepy a tulce. Ich náčelník hovoril chvíľu s Winnetouom. Potom dal Winnetou pokyn a bojovníci hneď zosadli. Tí, čo nemali pušky, vzali si na starosť kone, aby ich strážili. Ostatní kráčali do úľabiny. Laso, po ktorom sme vyliezli na chodník, tam ešte viselo. Videl som, že jeden za druhým vyliezajú po ňom hore. Konali to tak ticho, mlčky a tak isto, akoby sa už dávno predtým boli o tom dohodovali. Winnetou stál pokojne a bedlivým zrakom pozoroval, ako sa jeho ľudia driapu hore. Keď posledný z nich zmizol, obrátil sa k nám:

– Teraz moji bieli bratia uznajú, že synovia Komančov na môj rozkaz všetci zahynú.

– O tom sme presvedčení, – odvetil Old Death. – Ale chce Winnetou naozaj preliať krv toľkých ľudí?

– Zaslúžia si niečo iné? Čo urobia bieli muži, keď jedného z nich niekto zavraždí? Či nehľadajú vraha? A keď ho nájdú, potom sa ich náčelníci zídu a radia, aby vyniesli rozsudok a dali vraha usmrtiť. Môžete teda Apačom niečo vyčítať, keď robia to isté?

– Ale vy nerobíte to isté.

– Môže to môj brat dokázať?

– Áno. My trestáme vraha tým, že ho usmrtíme. Ale ty chceš zabiť aj tých, ktorí sa vôbec nezúčastnili útoku na vaše dediny.

– Sú tak isto vinní, lebo s tým súhlasili. A aj oni boli pri tom, keď zajatí Apači umierali pri mučiarskych koloch. Aj oni si vzali za ženy naše manželky a dcéry. Aj oni dostali podiel z nášho majetku, z našich koní, teda z lúpeže.

– Ale môžeš ich nazvať vrahmi?

– Nevieam, čo tým Old Death chce povedať. U jeho bratov trestajú smrťou okrem vraždy aj iné zločiny. Zálesáci zastrelia každého zlodeja koní. Beloch, keď mu niekto ulúpi ženu alebo dcéru, zastrelí všetkých, ktorí majú s týmto zločinom niečo spoločné. Tu v doline sú ľudia, ktorí si prisvojili naše manželky, dcéry a kone. Máme im za to dať hádam nejaké vyznamenanie, nejaký odznak alebo zlatú medailu, ako to bieli nazývajú?

– Nie, ale môžete im odpustiť a vziať si svoj majetok nazad.

Kone možno vziať späť, ale ženy nie. A odpustiť? Môj brat hovorí ako beloch, ktorý od nás žiada vždy to, čo sám robí opačne. Odpúšťajú belosi nám? Majú nám vôbec čo odpúšťať? Prišli k nám a vzali nám našu zem. Keď u vás položí niekto trochu ďalej kameň na medzi alebo zabije lesnú zver, vstrčia ho do tmavej budovy, ktorú nazývate väznica. Ale čo robíte vy sami? Kde sú naše prérie a savany? Kde sú čriedy koní, bizónov a iných zvierat, ktoré nám patrili? Prišli ste k nám v celých húfoch a každé chlapčisko si prinieslo pušku, aby nás okradlo o mäso, ktoré potrebujeme k životu. Jedno územie za druhým ste nám neoprávnene odnimali. A keď červený bojovník bránil svoje vlastníctvo, nazvali ste ho vrahom a zastrelili ste nielen jeho samého, ale i jeho drahých. Ty chceš, aby som odpustil svojim nepriateľom, ktorým sme vôbec neublížili. Prečo nám neodpustíte vy, ktorí ste nám toľko ublížili bez akéhokoľvek dôvodu? Ak sa bránime, konáme len svoju povinnosť, ale vy nás za to trestáte a chcete nás úplne vyhubiť. Čo by ste

povedali, keby sme prišiel k vám a vnucovali vám svoj spôsob života? Keby sme si pritom počínali tak násilne ako vy u nás, vyhubili by ste nás do posledného muža, alebo by ste nás pozavierali do blázincov. Prečo nemáme aj my právo takto zaobchodiť s vami? Po celom svete sa rozpráva, že Indiáni sú divosi, s ktorými neslobodno mať súcit alebo zľutovanie. Indiáni vraj nikdy neprijmú vzdelanie, a preto musia zmiznúť z povrchu zeme. Dokázali ste azda svojím správaním, že vy máte vzdelanie? Nútite nás, aby sme prijali vaše náboženstvo. Ukážte nám ho! Indiáni uctievali Veľkého Ducha všade jedným a tým istým spôsobom. Prichádzajú k nám stovky rozličných kazateľov. Sami si navzájom nadávajú do luhárov a pritom tvrdia, že bez nich sa nemôžeme dostať do večných lovíšť. A keď už máme dosť ich škriepky a odvraciame sa od nich, bedákajú nad nami a vyhlasujú, že odídu a nechcú mať s nami nič do činenia. No netrvá to dlho a privolajú iné bledé tváre, ktoré k nám vtrhnú a odoberú pašu našim koňom. Keď im hovoríme, že konajú nesprávne, rozkážu nám, aby sme odtiahli ďalej. To je odpoveď, ktorú som ti musel dať. Nebude sa ti páčiť, ale ty by si na mojom mieste hovoril ešte horšie. Howgh!

Po tomto slove, ktorým Indiáni zdôrazňujú zakončenie svojej reči, sa od nás odvrátil a poodišiel niekoľko krokov nabok. Tam zastal a zadíval sa do diaľky. Bol rozrušený a chcel sa premôcť. O chvíľku sa opäť vrátil k nám a riekol Old Deathovi:

– Povedal som svojmu bratovi dlhú reč. Iste mi dá za pravdu, lebo je mužom, ktorý zmýšľa spravodlivo a čestne. No predsa mu chcem priznať, že moje srdce nedychtí po krvi. Moja duša je miernejšia, než boli moje slová. Domnieval som sa, že Komančovia ku mne vyšlú nejakého vyjednávatel'a. Keďže tak neurobili, nemusím mať s nimi súcit. No ja predsa vyšlem k nim muža, ktorý s nimi prehovorí.

– To ma náramne teší, – zvolal Old Death. – Odchádzal by som stadiaľto veľmi zarmútený, keby všetci tí ľudia zahynuli a nik by sa ich nepokúsil zachrániť. Ved' aj ja som čiastočne vinný, že sa dostali do tvojich rúk.

– Nemusíš mať takéto výčitky svedomia, – odvetil Winnetou. – Bol by som ich premohol aj bez tvojej pomoci.

– Ale či vieš, že prídu ešte ďalší Komančovia?

– Winnetou to vie. Ved' sa musel s Dobrým Človekom preplaziť medzi ich radmi. Je ich len sto. Obkľúčim ich v tejto istej doline, a ak sa dobrovoľne nevzdajú, pobijem ich všetkých ako týchto.

– Len aby neprišli príliš zavčasu. Musíš s týmito, ktorí sú tu, skončiť, prv než sem dorazia ostatní.

– Winnetou sa nebojí. No predsa sa poponáhľa,

– Máš nejakého muža, ktorý by mohol vyjednávať s Komančmi?

– Mám viac takých mužov, ale bolo by mi najmilšie, keby to chcel urobiť môj brat.

– Veľmi vďačne prevezmem túto úlohu. Pôjdem na kus dopredu a zavolám ich náčelníka k sebe. Aké podmienky im kladieš?

– Musia nám dať za každého zabitého Apača päť koní a za každého umučeného Apača desať koní.

– To nie je veľa. Pravda, odvtedy čo sa už po prériách nepreháňajú veľké čriedy mustangov, nie je ľahko dostať koňa.

– Okrem toho žiadame nazad všetko, čo nám zobrali. Ďalej nám musia odoslať toľko dievčat, koľko nám uniesli žien a dcér. Ženy Komančov nechceme. Napokon žiadame nazad deti, ktoré nám uniesli. Sú to azda tvrdé podmienky?

– Nie.

– Konečne žiadame, aby určili miesto, na ktorom by sa zišli náčelníci Apačov a Komančov. Tam by sa dohodli na mieri, ktorý by potrvál najmenej tridsať liet a zím.

– Ak na to pristanú, hneď im budem blahoželať.

– Tým miestom by mohla byť dolina, v ktorej sú teraz ich bojovníci. Tam by mohli dopraviť všetko, čo nám majú vydať. Dovtedy, kým sa všetko vykoná tak, ako to žiadam, Komančovia budú našimi zajatcami. Dnes sa nám musia zdať.

– Vidím, že tvoje požiadavky nie sú také prísne, a hneď im ich idem oznámiť.

Prehodil si cez plece pušku a odrezal si konár, ktorý mu mal slúžiť ako odznak vyjednávatelia. Potom vykročil aj s Winnetouom smerom k úžľabine. Pravdaže, pre starého scouta bolo dosť nebezpečné priblížiť sa teraz ku Komančom, ale on sa nebál.

Keď sa Winnetou presvedčil, že starý scout už vyjednáva s náčelníkom Komančov, vrátil sa k nám a zaviedol nás ku koňom, ktoré nedávno prišli. Boli medzi nimi aj kone, ktoré zatiaľ ešte nemali jazdca. Niektoré boli lepšej rasy. Apači ich šetrili a používali len vtedy, keď šlo o mimoriadny výkon. Boli tam aj obyčajné kone, ktoré apačskí bojovníci priviedli ako zálohu.

– Sľúbil som svojim bratom, že im dám lepšie kone, – povedal Winnetou. – Vyhľadám vám ich teraz. Môj biely brat dostane jedného z mojich vlastných koní.

Vybral päť koní, Mne daroval také nádherné zviera, že som bol nadšený. Aj obaja Langeovci a Sam mali nesmiernu radosť. Černoch sa usmieval, že sa mu len tak blýskali všetky zuby.

– Och, och, – volal, – aký kôň Sam dostať! Byť čierny ako Sam a byť aj taký znamenitý ako Sam. Kôň a Sam sa dobre hodiť k sebe. Och, och!

Uplynulo asi tri štvrté hodiny, kým sa vrátil Old Death. Jeho tvár bola veľmi vážna. Bol som presvedčený, že Komančovia pristanú na Winnetouove požiadavky. Ale zo scoutovej tvári sa dal vyčítať práve opak.

– Môj brat mi chce povedať, čo som vopred tušil, – riekol Winnetou, – Komančovia nechcú pristať na to, čo si žiadam,

– Bohužiaľ, je tak.

– Veľký Duch ich ranil hluchotou, aby ich potrestal za to, čo urobili. Nechce, aby sa im dostalo milosti. Ale aké dôvody majú, že sa nechcú dohodnúť?

– Domnievajú sa, že ešte zvíťazia.

– Povedal si im, že prišlo ešte päťsto Apačov a Že sú tu s nami?

– Povedal. Neveria tomu. Ba dokonca ma vysmiali,

– Tak sú synmi smrti. Ich bojovníci prídu neskoro.

– Vlasy mi hrôzou vstávajú na hlave, keď si uvedomím, že toľkí ľudia zahynú v niekoľkých sekundách.

– Môj brat má pravdu, Winnetou nepozná strach, nie je zbabelým, ale bežia mu po chrbte zimomriavky, keď si spomenie, že má dať znamenie, aby všetci tí ľudia zahynuli. Stačí, aby som zdvihol ruku, vodorovne vystrel dlaň a zarachotia výstrely. Ešte sa pokúsím o jedno. Azda im Veľký Duch na chvíľku osvieti rozum. Sám sa im ukážem a prehovorím k nim. Nech ma moji bratia odprevadia k barikáde. Keď nepočúvnu ani na moje slová, tak dobrý Veľký Duch sa nemôže na mňa hnevať. Veď budem konať len podľa jeho príkazov.

Šli sme s nim k označenému miestu. Tam po lase vyliezol na chodník a ukázal sa Komančom, Nedošiel ešte po chodníku ďaleko, keď začali lietat' šípy. Netrafil ho však ani jeden, pretože nedoletovali až k nemu. Potom zahučal výstrel. To vypálil na Winnetoua nový náčelník Komančov z pušky Bieleho Bobra, Ale Winnetou kráča pokojne ďalej, akoby si ani nebol všimol guľku, ktorá sa rozplesla vedľa neho na skale, ba akoby ani nebol počul výstrel. Potom zastal a začal hovoriť. Rečnil dobrých päť minút, hlasito a dojímavé. Pri reči zrazu zdvihol ruku. Tu sme zbadali, že všetci Apači povstávali zo zeme. Kam sme len pozreli, všade sme videli apačských bojovníkov, okolo celej doliny, ba aj hodný kus za ňou. Vstali preto, aby ich nepriatelia videli. Komančovia teda museli nahliadnuť, že ich obkľučuje veľká presila. To bolo od Winnetoua úprimné konanie, posledný pokus donútiť nepriateľov, aby sa vzdali. Potom rečnil ďalej.

Zrazu však sa hodil rýchlo na zem. Zároveň zahučal druhý výstrel.

– Náčelník Komančov znovu naňho vypálil. To je jeho odpoveď, – poznamenal Old Death. – Winnetou videl, ako nabíja pušku a vo chvíľke, keď naňho zamieril, hodil sa na zem. Teraz... pozrite, pozrite!

Ako rýchlo sa bol Winnetou hodil na zem, tak rýchlo zase vyskočil. Priložil si k lícu striebornú pušku, zamieril a vypálil. Na jeho výstrel odpovedal hrozný rev Komančov.

– Zastrelil ich náčelníka, – vysvetľoval Old Death.

Winnetou znovu zdvihol ruku a vodorovne vystrel dľaň. Videli sme, ako všetci Apači, kam nám len zrak siahal, namierili pušky. Vtom už aj zahrnelo vyše štyristo výstrelov...

– Podťe, meššurs, – povedal starý scout. – Na to sa nebudeme dívať. Je to hrozné divadlo aj pre indiánske oči, nieto ešte pre môj starý zrak, aj keď musím priznať, že si to Komančovia zaslúžili. Winnetou urobil všetko možné, aby tomu zabránil.

Vrátili sme sa ku koňom. Tu si starý stopár prehliadol koňa, ktorého mu Winnetou daroval. Počuli sme ešte jednu salvu. Potom zahučal víťazný krik Apačov. O niekoľko minút sa k nám vrátil Winnetou. Jeho tvár bola nadmieru vážna, keď hovoril:

– Veľký nárek a bedákame sa budú ozývať v stanoch Komančov, lebo ani jediný z ich bojovníkov sa nevráti. Veľký Duch chcel, aby sme pomstili našich mŕtvych. Komančovia nechceli prijať moje požiadavky, a tak som nemohol inakšie konať. Ale moje oči sa nemôžu viac dívať do tej doliny. Čo tam ešte treba urobiť, to dokončia moji bojovníci. Ja hneď odídem so svojimi bielymi bratmi,

O pol hodiny sme vyrazili na cestu a vzali sme si so sebou hojne potravín i všetko, čo sme potrebovali, Winnetou pribral k nášmu oddielu ešte desať Apačov. Aký som bol šťastný, že sme odchádzali z tohto hrozného miesta!

Púšť Mapimi leží na území dvoch mexických provincií: Chihuahuy a Cohahuily. Je to rozsiahla nížina uprostred horského kraja a leží vyše 1100 metrov nad morom. Na všetkých stranách okrem severnej ju obkľučujú strmé vápencové skaliská, ktoré sú od vlastnej púšte Mapimi oddelené početnými kaňonmi. Mapimi sa skladá z kopcovitých bezlesných plôch, pokrytých nízkou trávou. Miestami vidieť aj rozsiahle piesočné úseky a len kde-tu rastú aj kríky. Občas vyčnieva z tejto pustej roviny i jednotlivý pahorok. Pôdu často prerývajú hlboké trhliny so strmými svahmi, a tak cestujúci musia robiť veľké okľuky. Ale Mapimi predsa len nie je bez vody, ako som sa domnieval. Sú tu aj jazerá. Pravda, v horúcom ročnom období sa značne vyparia, ale predsa len je vo vzduchu a v pôde naokolo toľko vlahy, že brehy sú pokryté rastlinstvom.

K jednému z takýchto jazier sme zamierili. Volalo sa Laguna de Santa Maria; Bolo vzdialené asi dvadsať kilometrov od doliny, z ktorej sme sa vydali na cestu. Bol to teda značný výkon po prebdenej noci. Cesta nás viedla takmer cez samé hlboké úžľabiny, z ktorých sme nemali nijakú vyhliadku.

Takmer po celý deň sme nevideli slnko. Keď sa ukázalo, vždy len na chvíľku. Pritom sme šli raz napravo, raz naľavo, ba niekedy dokonca i zdanlivo dozadu, takže som sa napokon ani nevyznal v smere, ktorým sme sa uberali.

Pred večerom sme dorazili k jazeru. Pôda tu bola piesočnatá. Na mieste, kde sme sa utáborili, nebolo stromov. Rástli tu iba kroviská, ktorých meno som nepoznal. Voda v jazere bola mútna. Krovísk na brehu bolo poriadko. Potom sme sa dostali na rovinu, nad ktorou sa na západe týčilo niekoľko nízkych pahorkov. Práve zapadalo za nimi slnko. Tu hore mohli jeho lúče ešte naplno žiariť. V hlbokých, úzkych, pošmúrnych kaňonoch ma takmer mrazilo. No hore sálala z pôdy taká horúčava, že by si tu človek bol mohol upieť koláč. Zato noc bola veľmi chladná. Pôda za dňa

vysálala do vzduchu všetku teplotu. Nad ránom začal fúkať vietor, a tak sme sa museli tesnejšie zakrútiť do vlnených prikrývok.

Skoro ráno sme vyrazili smerom na západ. Ale početné kaňony nás čoskoro donútili k častým okľukám. Zostúpiť dolu zráznymi stenami týchto kaňonov bolo nemožné. Ale zdalo sa, že príroda sama nám chcela pomáhať. V stenách kaňonov sme nachádzali krkolomné schodovité cestičky. No keď sme sa dostali dolu, zase sme nemohli vystúpiť. Neraz sme museli prejsť cez desať alebo i viac hlavných i vedľajších úžľabín, kým sme konečne našli miesto, kadiaľ sme sa mohli dostať na breh. Pravdaže, výstup bol vždy spojený s nebezpečenstvom. Jazdcovi, ktorý sa uberá hore zráznou stenou, sa zdá, že visí na koni. Nad sebou má úzky pás žeravej oblohy a pod sebou hroznú hĺbinu. A v tejto hĺbine niet ani kvapky vody, len kamenie a nič iné, iba holé, suché, ostré kamenie. Hore sa vznášajú supy. Spreádzajú cestujúceho od rána až do večera. Keď si ľahne, usadia sa neďaleko neho a na druhý deň ráno ho opäť spreádzajú. Prenikavým, chrapľavým škrekotom mu oznamujú, že čakajú len na to, až klesne od únavy alebo pri chybnom kroku koňa sa zrúti do hlbokého kaňonu. Niekedy vidieť na kosť vychudnutého šakala zmiznúť za skalným rohom ako tieň, ktorý sa potom opäť vynorí za jazdcom, aby vyhladovaný klusal za ním a čakal na tú istú hostinu ako sup.

Napoludnie sme vyšli z hrozného bludiska kanónov a pustili sme sa cvalom cez trávnatú rovinu. Tu sme naďabili na stopu desiatich jazdcov. Prichádzala z pravej strany v ostrom uhle, Winnetou tvrdil, že je to stopa tých, ktorých hľadáme. Ukázal nám i stopy podkutých koni belochovej stopy bosých kopyt, ktoré zanechali kone dvoch Apačov. Týchto Apačov dal Winnetou belochovej ako sprievodcov. Aj Old Death bol toho názoru, že sme rozhodne na pravej stope. Bohužiaľ, ukázalo sa, že Gibson má pred nami náskok najmenej šesť hodín, Jeho skupina musela ísť celú noc. Zaiste predpokladali, že ich budeme prenasledovať.

Old Death šiel prvý. Pred večerom zastal, aby sme ho mohli dohoniť, lebo sme sa za ním trochu omeškali. Tam, kde sa zastavil, spájala sa nová stopa od juhu s doterajšou stopou, ktorú sme sledovali. Aj nová stopa pochádzala od jazdcov, a to asi od tridsiatich alebo štyridsiatich. Jazdili jeden za druhým, a tak bolo ťažko určiť ich počet, Keďže však išli v takzvanom husom pochode a pretože ich kone neboli podkuté, domnievali sme sa, že to boli Indiáni. Ich stopa prichádzala zľava. Boli sme presvedčení, že sa skôr alebo neskôr s belochmi stretli, lebo obidve stopy boli takmer rovnako staré. Old Death si čosi namrzene zahundral popod nos. Potom povedal:

– Akí Indiáni to mohli byť? Apači iste nie. Rozhodne nemôžeme očakávať od nich nič dobrého.

– Môj biely brat má pravdu, – súhlasil Winnetou. – Apačov tu teraz niet a okrem nich sa v tejto mapimskej kotline potulujú iba ne priateľské tlupy. Musíme sa teda mať na pozore.

Jazdili sme ďalej a čoskoro sme dorazili k miestu, kde sa Indiáni s belochmi stretli. Obe skupiny tu spolu stáli a vyjednávali. Výsledok bol akiste pre belochoch priaznivý, lebo odcválali s Indiánmi, ktorí im iste prisľúbili ochranu. Doterajší sprievodcovia belochoch, dvaja Apači, sa od nich odlúčili. Boli to tí dvaja Apači, ktorí sa zo začiatku vydávali za Topiov. Na tomto mieste sa stopy obidvoch jazdcov oddelili od ostatných stôp.

O chvíľu sme dorazili k pahorkatine porastenej trávou a kroviskami, A zvláštna vec – vytekal stadiaľto tenký potôčik. Ľudia, ktorých sme prenasledovali, sa tu zastavili, aby napojili kone. Na brehoch potôčika nebolo krovísk, a tak sme jeho tok mohli sledovať zrakom veľmi ďaleko. Potôčik tiekol na severozápad. Old Death tu zastal, zaclonil si rukou oči a zahľadel sa smerom, ktorým potôčik tiekol. Keď sme sa ho spýtali, prečo tak robí, odvetil:

– Ďaleko pred nami vidím dva body. Kalkulujem, že sú to kojoty. Ale prečo tam tie beštie sedla? Keby to naozaj boli

kojoty, ušli by pred na mi. Aspoň tak si myslím, vecí niet zbabelejšieho zvierat'a, ako je kojot, čiže prériový vlk.

– Nech moji bratia mlčia. Niečo som počul, – poznamenal Winnetou.

Stíchli sme a naozaj! Z miesta, kde boli tie dva body, ozval sa slabý výkrik.

– To je človek! – zvolal Old Death. – Pod'me ta!

Vysadol na koňa a my tiež. Keď sme sa k tomu miestu blížili, obe zvieratá vyskočili a uháňali preč. Dorazili sme na breh potoka, kde predtým sedeli. A tu sme uvideli v prostriedku potoka nepokrytú ľudskú hlavu vyčnievajúcu z vody. Na jej tvári sa len tak hmýrili komáre. Sedeli na očiach, ušiach, nose i medzi perami.

– Preboha, seňori, zachráňte ma! – vydralo sa z úst nešťastníka. – Už to nevydržím.

Pravdaže, hneď sme zoskočili z koní.

– Čo je s vami? – spýtal sa Old Death španielsky, pretože nás muž oslovil touto rečou. – Ako ste sa dostali do vody? Prečo nevyjdete? Ved' je hlboká len niečo viac než pol metra.

– Zakopali ma tu.

– Prečo? Do čerta! Zakopat' človeka! Kto to urobil?

– Indián a beloch.

Doteraz sme si nevšimli, že od brehu, kde sa mohli napájať kone, viedli sem početné šľapaje.

– Tohto muža musíme rýchlo vytiahnuť. Pod'te, meššurs! Vykopeme ho. Keďže nemáme potrebné nástroje, musíme sa do toho pustiť holými rukami.

– Za mnou vo vode leží rýľ. Prikryli ho pieskom, – oznamoval nešťastník.

– Rýľ? Ako ste sa k nemu dostali?

– Som gambusino. Mám vždy so sebou motyku alebo rýľ.

Našli sme rýľ a teraz sme všetci vošli do vody a pustili sa do roboty. Koryto potoka bolo pokryté hrubou vrstvou jemného piesku, a tak práca bola ľahká. Až teraz sme

zbadali, že za mužom je vbodnutý do dna potoka oštep, o ktorý mal nešťastník priviazaný krk tak pevne, že nemohol pohnúť hlavou. Ústa boli len niekoľko centimetrov nad vodou, ale nemohol si z nej upiť ani gľ. Okrem toho tvár mu natreli čerstvým krvavým mäsom, aby tak prilákali hmyz, ktorý ho mal týrať. Nemohol sa z tohto položenía vyslobodiť, lebo ruky mal zviazané za chrbtom a aj nohy mal sputnané. Jama, ktorú preňho vykopali, bola hlboká vyše metra. Keď sme ho konečne vytiahli a prerezali mu putá, zamdlel. Nie div! Bol celkom vyzlečený a chrbát mal došľahaný do krvi.

Neborák čoskoro prišiel k sebe. Zaniesli sme ho k miestu, kde sme dorazili k potoku, lebo tam sme mali táboriť. Najprv sme nešťastníkovi dali jesť. Potom som z kapsy na sedle vytiahol rezervnú košeľu, aby sme ho mohli obviazať. Až teraz nám mohol všetko podrobne vyrozprávať.

– Naposledy som pracoval ako gambusino v jednej bonanze, ktorá leží v horách asi na den cesty odtiaľto. Mal som kamaráta, Yankeeho. Menoval sa Harton a...

– Harton? – skočil mu do reči Old Death. – Ako sa volal krstným menom?

– Fred.

– Viete, kde sa narodil a aký je starý?

– Narodil sa v New Yorku a má šesťdesiat rokov.

– Hovoril aj o svojej rodine?

– Žena mu zomrela. Má syna. Ten je vo Frisco remeselníkom. Akým remeselníkom, to neviem. Poznáte azda Freda Hartona?

Old Death kládol svoje otázky veľmi rozčúlene. Oči mu žiarili a vpadnuté líca blčali. Napokon sa namáhavo opanoval a odvetil pokojnejšie:

– Kedysi som ho poznal. Bol tuším veľmi zámožný. Nehovoril vám nič o tom?

– Áno, mal poriadnych rodičov a stal sa obchodníkom. Obchody mu išli dobre a dotiahol to ďaleko. Mal však

nepodareného brata, ktorý sa naňho zavesil ako pijavica a vyciaval ho.

– Dozvedeli ste sa, ako sa ten brat volal?

– Áno, jeho krstné meno bolo Henry.

– Súhlasí. Dúfam, že toho vášho Hartona ešte niekedy uvidím.

– Sotva. Možno už ani nežije, lebo tí lotri, ktorí ma tu zakopali, ho odvliekli so sebou.

Old Death chcel zaraz vyskočiť, ale ovládol sa a pokojne sa spýtal:

– Ako sa to stalo?

– Chcel som vám to práve rozpovedať, ale prerušili ste ma. Harton bol teda obchodníkom, ale jeho brat ho priviedol o celý majetok. Zdá sa mi, že ešte aj dnes má rád toho nesvedomitého oplana, ktorý ho o všetko pripravil. Keď Harton schudobnel, dlho sa potíkal ako digger po zlatých poliach, ale nikdy nemal šťastie. Potom bol vaquerom a všeličím iným. Skrátka, stále menil zamestnanie, ale nemohol sa už k ničomu dopracovať. A tak napokon šiel medzi gambusinov. No pre dobrodružný život nemal povahu. Ako gambusinovi sa mu vodilo ešte horšie než prv.

– Nemal sa ním teda stať.

– Seňor, vám sa to ľahko hovorí. Milióny ľudí sa nestanú tým, na čo majú schopnosť. Musia konať prácu, na ktorú sa najmenej hodia. Možno Fred Harton mal nejaký tajný dôvod, prečo išiel medzi gambusinov. Aj jeho brat totiž bol gambusinom, a to veľmi šťastným. Azda Fred dúfal, že sa s ním takto stretne.

– Protirečíte si. Povedali ste, že ten naničhodný brat bol šťastným gambusinom. Ako teda mohol svojho brata pripraviť o celý majetok? Šťastný gambusino má predsa peňazí ako pliev.

– Áno, ale ak ich rýchlejšie rozhádze, než ich dokáže zohnať, tak je zase v koncoch. A Fredov brat bol náramne márnوترatný. Napokon prišiel Fred do Chihuahuy, kde ho prijali do služieb môj zamestnávateľ. Tam som sa s ním

spoznal a hneď som si ho obľúbil. Bola to veľká zriedkavosť, veď gambusinovia si navzájom nedoprajú šťastie a závidia si. Od týchto čias sme spolu hľadali ložiská zlata.

– Ako sa vlastne volá váš zamestnávateľ?

– Davis.

– Tisíc hrmených!... Počujte, seňor, hovoríte aj anglicky?

– Tak dobre ako španielsky.

– Buďte teda taký láskavý a hovorte anglicky, lebo títo dvaja mužovia, ktorí tu sedia, nerozumejú po španielsky. Vaše rozprávanie ich bude mimoriadne zaujímať.

Pritom ukázal na oboch Langeovcov.

– Prečo by ich to zaujímalo? – spýtal sa gambusino.

– To sa hneď dozviete. Počujte, master Lange, tento muž je zlatokopom a jeho zamestnávateľ je istý Davis v Chihuahue.

– Čože? Davis? – prekvapil sa Lange. – Veď je to zamestnávateľ môjho zaťa.

– Len pomaly, sir. Môže byť viacej Davisov.

– Ak tento master mieni Davisa, ktorý sa zaoberá výnosným kupčením so zlatými a striebornými baňami, tak ide o toho istého človeka, – vysvetľoval gambusino.

– Tak je to on! – zvolal Lange. – Poznáte toho človeka, sir?

– Pravdaže! Veď som v jeho službách.

– A poznáte aj môjho zaťa?

– Kto je to?

– Nemec, volá sa Uhlmann. študoval vo Freibergu.

– To súhlasí. Je riaditeľom baní a má veľké príjmy. A už niekoľko mesiacov sa Davis chystá, že ho urobí spolujemiteľom. Vy ste teda jeho svokor?

– Áno. Jeho manželka Agnesa je moja dcéra.

– Voláme ju seňora Inés. Všetci ju veľmi dobre poznáme, sir! Počul som, že jej rodičia bývajú v Missouri. Chcete ju navštíviť?

Lange prisvedčil.

– Nemusíte teda ísť do Chihuahuy, ale len do bonanzy, ktorú som pred chvíľou spomínal. Vari ste o tejto bonanze ešte nepočuli? Patrí predsa vášmu zaťovi. Nedávno sa vybral koňmo do hôr, aby sa trošku osviežil, a pritom objavil zlaté ložisko, aké sa tu doteraz ešte nenašlo. Señor Davis mu dal robotníkov, aby mohol hneď ťažiť. Teraz sa tam usilovne pracuje a nálezisko je také bohaté, že señor Davis pravdepodobne prijme seňora Uhlmana za spoločníka podniku, a to by bolo pre oboch veľmi výhodné.

– Ale čo nepoviete!... Počuješ, Will?

Otázka platila mladému Langemu. Ale ten neodpovedal. Ticho vzlykal, od radosti.

Pravdaže, aj my ostatní sme sa náramne tešili zo šťastia našich druhov. Old Death od rozčúlenia sa všelijako uškľaboval. Nechápal som tieto úškľabky, hoci som inak vždy pomerne dobre poznal každý pohyb jeho tváre.

Trvalo chvíľu, kým sa pominulo rozčúlenie nad správou, že Langeho zať objavil bonanzu. Gambusino pokračoval:

– Pomáhal som Hartonovi, keď začínal v bonanze ťažiť. Potom sme sa vydali do mapimskej púšte, aby sme ju preskúmali. Tri dni sme sa tadiaľ ponevierali, ale nenašli sme ani stopy po zlato. Dnes predpoludním sme oddychovali tu pri potoku. Takmer po celú noc sme nespali a boli sme veľmi vyčerpaní. Ani sme nevedeli, ako sme usnuli. Keď sme precitli, obkľučovala nás hromada jazdcov. Boji to belosi aj Indiáni.

– Akí Indiáni to boli?

– Z kmeňa Čimarra. Bolo ich štyridsať. Belosi boli desiati.

– Indiáni z kmeňa Čimarra? To sú najodvážnejší zo všetkých tunajších lotrovských kmeňov. A tí sa pustili do vás dvoch neborákov? Prečo? Vari žijú v nepriateľstve s belochmi?

– Človek nikdy nevie, na čom s nimi je. Nie sú ani priatelia belocho, ani nepriatelia. Nechcú síce ukázať

zjavné nepriateľstvo, lebo sú na to príliš slabí, ale nesprávajú sa k belochoom ani priateľsky. Nemožno im dôverovať. Takýto pomer je ešte nebezpečnejší než výslovné nepriateľstvo. Nikdy nevieme, čo môžeme od nich čakať.

– Rád by som vedel príčinu, prečo sa tak kruto voči vám zachovali. Urazili ste ich?

– Vôbec nie. Ale seňor Davis nás veľmi dobre výstrojil. Každý sme mali dva kone, dobré zbrane, náboje, potraviny a všetko ostatné, čo len človek potrebuje na dlhší pobyt v pustine.

– Hm, pravdaže, mali ste toho viac než dost.

– Obkolesili nás a spýtali sa, kto sme a čo tu chceme. Keď sme im pravdivo odpovedali, tvárili sa veľmi zúrivo a vyhlásili, že Mapimi patrí im aj so všetkým, čo je na nej a v nej. Potom žiadali, aby sme im vydali všetky naše veci.

– A vy ste tak urobili?

– Ja nie. Harton bol múdrejší a vydal im všetko, čo mal. Ja som schytil pušku, no nechcel som strieľať, veď strieľať proti takej presile by bolo číre šialenstvo. Chcel som ich len zastrašiť. No v tej chvíľke sa na mňa vrhli, zhodili ma na zem a olúpili ma o všetko, dokonca i o šaty. Belosi nám neprišli na pomoc. Miesto toho kládli nám otázky. Nechcel som odpovedať, a preto ma šľahali lasom. Harton bol aj tentoraz múdrejší než ja. Nemohol vopred vedieť, čo urobia a ako sa rozhodnú. Povedal im všetko, aj to, že seňor Uhlmann našiel novú bonanzu. Tu spozorneli. Musel im bonanzu opísať. Skočil som mu do reči, aby všetko nepreznadil. Teraz už spozoroval, že im nemôže dôverovať, a preto im nedal ďalšie zprávy. Mňa za to zviazali a zakopali do potoka. Hartona zas tak dlho mlátili, až všetko povedal. Pretože si však mysleli, že ich azda mohol oklamať, vzali ho so sebou a vyhrážali sa mu naj hroznejšou smrťou, ak ich do zajtra večera neprivedie do bonanzy.

Na Old Deathovej tvári sa teraz zračil výraz, aký som uňho ešte nikdy nevidel. A pozoroval som ho veru v rozličnom duševnom rozporení. Teraz bolo na jeho

pošmúrnej, ba až zúrivej tvári vidieť, že sa na čosi neodvratne rozhodol. Vyzeral ako vrah, ktorý si zaumienil, že so svojou obeťou nebude mať nijaké zľutovanie. Jeho hlas znel takmer chrapľavo, Veci sa spytoval:

– A myslíte, že išli odtiaľto priamo do bonanzy?

– Áno. Chcú bonanzu prepadnúť a vylúpiť. Sú tam veľké zásoby nábojov, potravín a iných predmetov, ktoré majú pre takých lotrov veľkú cenu. Je tam aj mnoho striebra.

– Do čerta! Iste sa budú chcieť rozdeliť. Belosi si vezmú striebro a Indiáni ostatné. Ako je to ďaleko?

– Asi deň cesty. Zajtra večer môžu ta doraziť, ak len sa Harton nebude správať podľa rady, ktorú som mu dal.

– Čo ste mu radili?

– Aby ich viedol okľukami. Myslel som si, že azda predsa sem niekto príde a vyslobodí ma. Chcel som záchrancu požiadať, aby čo najrýchlejšie cválal do bonanzy a vystríhal ľudí. Pravdaže, ja by som nemohol jazdiť, lebo nemám koňa.

Starý scout hľadel chvíľu zadumane pred seba. Potom povedal:

– Najradšej by som hneď odtiaľto vyrazil. Ak sa vydáme na cestu teraz, budeme môcť sledovať stopu tých lotrov, kým sa nezotmie. Chcel by som však cválať aj v noci. Mohli by ste mi dôkladnejšie opísať cestu, aby som ju našiel aj potme?

Muž zakrútil hlavou. Vystríhal stopára čo najrozhodnejšie pred nočnou jazdou. Old Death sa teda rozhodol, že počká až do zajtrajšieho rána.

– Je nás len šesťnásť, – pokračoval. – Proti nám však je štyridsať Indiánov a desať belocho. To je dohromady päťdesiat mužov. Myslím však, že sa preto nemusíme báť. Ako boli Čimarrovia ozbrojení?

– Mali len oštepy, šípy a luky, – odvetil gambusino. – Pravda, teraz majú aj dve pušky a revolver, lebo tieto zbrane nám vzali.

– To nerobí nič, veď nevedia s takými zbraňami narábať. Ostatne, využijeme všetky okolnosti. Preto musím vedieť,

kde bonanza leží a aké je okolie. Povedali ste, že ju možno nájsť len náhodou. To nechápem. Pri bonanze býva obyčajne aj voda, ktorá tečie nejakou úžľabinou, kaňonom, a tie možno v tomto otvorenom kraji bez stromov ľahko nájsť. Popíšte mi to miesto!

– Predstavte si hlbokú úžľabinu, vnikajúcu ďaleko do lesa. V prostrednej časti sa úžľabina rozširuje. Dookola ju obklopujú strmé vápencové bralá. Tieto bralá sú náramne bohaté na strieborné, medené a olovené ložiská. Vysoký les sa ťahá až k samým okrajom úžľabiny. Ba stromy a kroviská rastú dokonca aj na jej svahoch. V zadnej časti úžľabiny vyviera voda. Hneď pri prameni je to silný potok. Úžľabina, alebo lepšie povedané dolina, je dlhá asi tri kilometre. Ale po celej tejto dĺžke niet nikde miesta, kadiaľ by sa dalo zliezť dolu. Jediný východ a vchod je tam, kde voda vyteká z doliny. A tam sú skaliská tak tesne pri sebe, že vedľa potoka môžu prejsť len traja mužovia alebo dvaja jazdci.

– To miesto teda možno pri útoku veľmi ľahko brániť.

– Pravdaže. Druhý vchod tam nie je, aspoň nie pre ľudí, ktorí nepatria k terajším obyvateľom doliny. Uprostred doliny sa pracuje. K východu z doliny treba stadiaľ ísť pol hodiny. Pravda, to bolo pre robotníkov veľmi nepohodlné. Preto dal seňor Uhlmann na vhodnom mieste vytesať do skaly schodíky. Tam stena nestúpa zvislo, ale stupňovite. Seňor dal vyťať stromy a spustiť ich na túto skalnú stenu, takže to vyzeralo, akoby tam boli samy popadali. Tak sa utvorila súvislá masa kmeňov a konárov siahajúcich od vrcholu až nadol. Pod jej krytom vytesali do skaly schodíky. Nikto cudzí ich nezbadá.

– Oho! Stavil by som sa, že zaraz nájdem tieto tajné schody. Sám ste mi prezradili, že sa tam vytínali stromy. Kde je rúbanisko, tam musia byť aj ľudia alebo tam aspoň boli ľudia.

– Keď sa dostanete na to miesto, ani na um vám nepríde, že tam pospúšťali stromy veľmi namáhavo na povrazoch a lasách. Veru, pritom boli aj životy ľudí ohrozené. Rozumejte

mi dobre! Stromy nevytínali v pravom zmysle slova. Nezbadáte ani jediný peň. Seňor Uhlmann ich dal vytrhnúť aj s koreňmi. Popadali do úžľabiny aj s koreňmi obalenými zemou. Vyše tridsať chlapov držalo každý strom na povrazoch, aby sa nezrútil do hĺbky, ale aby sa pomaly zošmykoval a zadržal na stupňovitej skalnej stene.

– Tolko robotníkov má?

– Teraz takmer štyridsať.

– No tak si nemusíme robiť starosti, že ich prepadnú. Ako si seňor Uhlmann zariadil spojenie s vonkajším svetom?

– Každé dva týždne tam prichádzajú muly a prinesú do doliny všetko potrebné. Potom zase stadiaľ odnášajú kovy.

– Postavil seňor stráže ku vchodu?

– Len v noci, keď všetko spí. Ostatne, po okolí stále chodí poľovník, ktorého seňor Uhlmann najal, aby zaobstarával robotníkom divinu. Poľovníkovi nič neunikne.

– Dal tam Uhlmann postaviť aj nejaké baraky?

– Baraky nie. Býva vo veľkom stane, v ktorom sa po práci všetci schádzajú. Vedľajší stan je zásobárňou. Obidva stoja tesne pri stene doliny, v polkruhu okolo nich sú dočasné koliby pre robotníkov postavené z konárov.

– Ale keď sa nad údolie dostane cudzinec, môže stany vidieť, lebo sú jasnejšie než okolie.

– Nie, lebo ich zakrývajú husté koruny stromov. A okrem toho nie sú z bieleho stanového plátna, ale z tmavej nepremokavej látky.

– To už hej. Ako sú tam ľudia ozbrojení?

– Znamenite. Každý robotník má dvojhľavňovú pušku, nôž a revolver.

– No tak milí Čimarrovia môžu pokojne prísť. Pravda, je nutné, aby sme tam dorazili skôr, než oni. Zajtra musíme kone poriadne popohnať. Teraz si ľahneme spať. Musíme byť predsa zajtra čerství a naše kone tiež, Nesmieme zabúdať, čo nás čaká.

Nemohol som usnúť, hoci som minulú noc ani chvíľku nespal. Myšlienka, že zajtra dochytíme Gibsona, ma

vzrušovala. Ani Old Death nespál. Obracal sa z boka na bok. To som uňho ešte nepozoroval. Počul som ho vzdychať. Občas si čosi pohundrával, ale nerozumel som jeho slová, hoci som ležal tesne vedľa neho. Iste ho niečo v duši veľmi trápilo. Čudne sa správal, keď bola reč o gambusinovi Hartonovi. No vysvetľoval som si to tým, že toho muža poznal. Bol to azda nejaký jeho príbuzný, a nie iba známy?

Ležali sme už asi tri hodiny. Tu som zbadal, že Old Death si sadol. Načúval nášmu dychu, aby sa presvedčil, či spíme. Potom vstal a odchádzal kamsi vedľa potoka. Strážca, Indián, mu v tom pravdaže nebránil. Čakal som. Uplynula štvrt'hodina, druhá, tretia a starý stopár sa nevracal. Vstal som a vybral som sa za ním.

Bol dost' ďaleko. Zbadal som ho až po desiatich minútach. Stál pri potoku, obrátený ku mne chrbtom, a uprene hľadel na mesiac. Ani som sa nenamáhal kráčať ticho, lebo tráva tlmila moje kroky. No i tak by ma bol iste počul, keby sa nebol natoľko pohrúžil do svojich myšlienok. Prekvapene sa obrátil, až keď som stál tesne za ním. Vyrhol spoza opaska revolver a oboril sa na mňa:

– Do čerta! Kto ste? Prečo sa tu potulujete? Chcete, aby som do vás stre...

Zarazil sa. Musel byť myšlienkami veľmi ďaleko, keď ma až teraz spoznal.

– Ach, to ste vy! – spamätal sa. – Len-len že som do vás nevápil gul'ku. Myslel som, že je to niekto cudzí. Prečo nespíte?

– Nemôžem spať, lebo stále musím myslieť na Gibsona a Ohlerta.

– Tak? To vám verím. No zajtra ich oboch dostaneme do rúk. Ak nie, nech sa nevolám Old Death. Nemôžem už ďalej za nimi behať, pretože musím ostať v bonanze.

– Vy? Prečo? Je to tajomstvo?

– Áno.

– Nebudem teda na vás naliehať a nechcem vás dlhšie vyrušovať. Počul som, ako vzdycháte a čosi hundrete. Nuž

som si myslel, že vás trápi nejaký žiaľ, ktorý vám nedopraje ani chvíľku oddychu. Dobrú noc, sir.

Obrátil som sa a odchádzal. Nechal ma na kus odísť a potom zavolať:

– Master, neutekajte! Mali ste pravdu, trápi ma žiaľ. Leží mi ťažko na duši a nechce zmiznúť. Nakoľko vás poznám, ste mlčanlivý a dobrosrdečný človek, ktorý ma nebude príliš prísne súdiť. Preto sa vám chcem zdôveriť s tým, čo ma trápi. Nemusím vám všetko povedať, len niečo. Ostatné si už ľahko domyslíte aj sám.

Schytil ma pod pazuchu a kráčal so mnou pomaly vedľa potoka. –

– Čo si vlastne o mne myslíte? – spýtal sa ma zrazu. – Čo si myslíte o mojej povahe, o... o... no, slovom, čo si o mne myslíte z mravného hľadiska?

– Ste čestný muž, a preto vás mám rád a vážim si vás.

– Hm, spáchali ste už niekedy zločin?

– Hm, – zahmkal som teraz ja. – Hneval som rodičov aj učiteľov. Susedovi som neraz vliezol cez plot do ovocnej záhrady. Často som zmastil iných chlapcov, ktorí mi nechceli dať za pravdu. A tak ďalej!

– Netárajte hlúposti! Hovorím o skutočných zločinoch, ktoré sa súdne trestajú.

– Na také čosi sa, pravdaže, nemôžem rozpomenúť,

– Tak ste nadmieru šťastný človek, sir. Závidím vám. Mať zlé svedomie, to je naozaj veľký trest, akému sa nevyrovná ani šibenica, ani väzenie.

Povedal to takým zvláštnym hlasom, že som sa až do hĺbky duše otriasol. Áno, tento muž si vlečie životom nejakú spomienku na ťažký zločin, inak by nehovoril takým hrozným hlasom. Mlčal som. Uplynula hodná chvíľa, kým pokračoval:

– Nezapadnite, master, na toto: jestvuje vyššia spravodlivosť, proti ktorej je svetská iba detskou hračkou. Večný súd zasadá vo svedomí a vo dne v noci hrmi vám svoj rozsudok. Raz to musí von; musím vám to povedať. A prečo

práve vám? Pretože vám veľmi dôverujem, hoci ste taký mladý, A pretože mi akýsi vnútorný hlas šepká, akoby sa zajtra so mnou malo niečo stať. Ktovie, či sa starý scout bude môcť vyznať zo svojich hriechov.

– Vari vám mäta v hlave, sir? Azda len netušíte svoju smrť?

– Ba veru, – povedal scout. – Počuli ste, čo nám gambusino rozprával o obchodníkovi Hartonovi. Čo si myslíte o bratovi tohto človeka?

Teraz som už tušil, o čo ide. Preto som mierne odvetil:

– Isteže bol ľahkomyselný,

– Pshaw! To ho chcete príliš mierne posudzovať! Poviem vám len toľko: ľahkomyselný človek je oveľa nebezpečnejší než naozaj zlomyselný oplan, Oplana poznáte už zďaleka, ale ľahkomyselník je obyčajne milý chlapík. Preto je aj nebezpečnejší. Tisíc oplanov sa môže polepšiť, lebo dobrou výchovou sa môže ich povaha zmeniť. No z tisícich ľahkomyselníkov sa polepší sotva jeden. Ľahkomyselnú povahu nemožno nijako ovplyvniť a nemožno ju priviesť na lepšiu cestu. Zlý som vlastne nikdy nebol, ale bol som ľahkomyselný, nesmierne ľahkomyselný. Henry Harton, ktorý pripravil svojho brata o všetko, to som ja, ja, ja!

– Ale, sir, vy sa predsa inakšie menujete.

– Pravdaže! Volám sa inakšie, lebo meno, ktoré som nosil, som zneuctil. Ani jeden zločinec nehovoríeva rád o tom, proti čomu sa prehrešil. Spomínate si na to, čo som vám povedal v New Orleanse, že mi totiž moja dobrá matka ukázala cestu k šťastiu, ale ja som ho hľadal na celkom inej ceste?

– Spomínam si na to.

– Nebudem teda zbytočne reči šíriť. Moja umierajúca matka mi ukázala cestu cnosti, ale ja som putoval po ceste ľahkomyselnosti. Chcel som sa stať boháčom. Chcel som mať milióny. Nerozumne som špekuloval a prišiel som nielen o otcovský podiel, ale aj o obchodnícku časť. Šiel som teda do zlatých polí. Mal som šťastie. Našiel som hojne

zlata. No, premárnil som ho rovnako rýchlo, ako som ho získal. Stal sa totiž zo mňa náruživý kartár. Mesiace a mesiace som sa lopotil na zlatých poliach. Potom som celý svoj majetok stavil na jedinú kartu a všetko prehral za pár minút. To mi nestačilo. Zlaté polia mi nevynášali taký zisk, ako som si prial. Bol som veľký blázon, chcel som postaviť stotisíc dolárov, aby som rozbil bank, a to som chcel viac ráz zopakovať. Odobral som sa do Mexika a stal som sa gambusinom. Mal som zase ohromné šťastie, našiel som mnoho zlata, ale opäť som všetko prehral. Taký život ma telesne celkom zničil. K tomu som sa stal ešte i fajčiarom ópia. Predtým som bol silný, svalnatý chlap, obor. Stal sa zo mňa lump. Takto to už ďalej nemohlo ísť. Nikto už na mňa nechcel ani hľadiť, ale zato brechali na mňa všetci psi. Tu som sa stretol so svojím bratom, ktorý mal vo Friscu obchod. Poznal ma, hoci som bol zbedačený a otrhaný. Vzal ma k sebe do domu! Keby to len nebol urobil! Mal ma nechať zahynúť. Mohol sa tak vyhnúť nešťastiu a ja zase výčítkam svedomia.

Na chvíľu sa odmlčal. Videl som, ako sa mu hrud' prudko dme, a srdečne som ho ľutoval.

– Bol som nútený dobre sa držať, – pokračoval potom. – Môj brat sa domnieval, že som sa úplne polepšil, a zamestnal ma vo svojom obchode. Ale diabolská hráčska vášeň vo mne iba driemala. Keď sa prebudila, zovrela ma do pazúrov ešte pevnejšie než predtým.– Chcel som stoj čo stoj získať šťastie. Preto som začal brata okrádať o peniaze. Vydával som falošné zmenky a peniaze som obetoval molochovi hry. Prehrával som, prehrával a prehrával. Až napokon nebolo záchranu. Tu som zdúchol. Brat zaplatil falšované zmenky, a tým vyšiel na mizinu. Jeho žena zomrela od hrôzy a žiaľu nad tým všetkým. Po jej pohrebe brat vzal malého synčeka a odišiel s ním z mesta. To som sa pravdaže dozvedel až po rokoch, keď som sa raz opäť odvážil do Frisca. Táto zpráva na mňa mocne zapôsobila a odhodlal som sa, že sa rozhodne polepším. Opäť som pracoval ako gambusino a šťastie sa na

mňa i tentoraz usmialo. Vrátil som sa do Frisca nahradiť bratovi škodu, ale už som ho tu nenašiel. Odvtedy som ho všade hľadal, ale nadarmo. Za tohto nepokojného tuláckeho života som sa stal scoutom. Aj po mravnej stránke som sa mnohým stal scoutom: vodcom a pomocníkom. Hru som zanechal, ale ópium nie. Už nie som viac fajčiarom ópia, ale jeho požívačom. Miešam tento jed so žuvacím tabakom a požívam ho, ale len vo veľmi miernych dávkach. Tak, to je moja sponď. Teraz na mňa napľujte a kopnite do mňa! Nebudem vám to zazlievať, lebo som si to zaslúžil.

Pustil mi ruku a sadol si do trávy. Oprel si lakte o kolená a tvár si zakryl dlaňami. Tak sedel dlho, dlho a neprehovoril ani slovko. Stál som tam pri ňom s pocitmi, ktoré nemožno opísať. Konečne vyskočil a uprene sa na mňa zadíval príšerným pohľadom.

– Ešte tu stojíte? – spýtal sa. – Nehnusí sa vám takýto podliak?

– Či sa mi nehnusí? Nie. Zo srdca vás ľutujem, sir. Hádam ste veľmi zhrešili, ale zato ste veľa trpeli a vaša ľútosť je úprimná. Ako by som vás mohol, čo len v duchu, odsudzovať? Aj ja som hriešnik a neviem, aké skúšky mi život prinesie.

– Veľa som trpel! Áno, v tom máte pravdu, svätú pravdu. Bože môj drahý, čo sú všetky bubny a trúby sveta oproti nikdy neutíchajúcemu hlasu v duši človeka, ktorý si je vedomý ťažkej viny. Musí pykať a napraviť všetko, čo sa len dá. Konečne zajtra uvidím svojho brata. Tak sa cítim, akoby zajtra malo pre mňa vyjsť slnko, ale nie pozemské. No vás sa to všetko netýka. Chcem vám povedať čosi iné. Musím vás o čosi poprosiť. Splníte moje želanie?

– Zo srdca rád.

– Tak počúvajte, čo vám poviem! Mám veľmi vážny dôvod, že nosím so sebou sedlo i vtedy, keď nemám koňa. Keď rozrežete na sedle podšívku, dostanete sa k veciam, ktoré som určil pre svojho brata, ale iba preňho samého. Zapamätáte si to, sir?

– Vaša prosba je veľmi skromná.

– Ani by som nepovedal. Možno sa ešte dozviete, ako vám dôverujem, keď vás prosím, aby ste na to nezabudli. A teraz choďte, sir! Nechajte ma samého, je mi celkom tak, akoby som ešte dnešnej noci mal posledný raz prezrieť účtovnícku knihu svojich vín. Možno zajtra už nebudem mať na to čas. Sú predtuchy, o ktorých človek hneď vie, že zvestujú pravdu. Prosím vás, choďte! Spite pokojne. Nemáte zlé svedomie. Dobrú noc, sir.

Vrátil som sa pomaly do tábora a ľahol som si. Zaspal som až po niekoľkých hodinách, keď už malo svitať. Starý scout sa ešte nevrátil. Keď som sa prebudil, sedel už na koni, akoby sa ani nevedel dočkať, kým sa mu predtucha smrti vyplní. Gambusino vyhlásil, že ho pichá v chrbte, ale inak že sa cíti sveží a zdravý. Opásali sme mu okolo bokov konskú prikrývku ako ženskú sukňu a na plecيا sme mu prehodili druhú prikrývku ako plášť. Jeden z Apačov ho vzal na koňa. Vyrázili sme.

Znovu sme sa uberali cez kaňony. Až do samého poludnia sme jazdili v ich hĺbinách. To bol toho dňa najťažší úsek cesty. Potom sme celé hodiny jazdili trávnatými rovinami, z ktorých iba kde-tu vyčnievali jednotlivé kopce. Až doteraz sme mali pred sebou stopu Čimarrov.

Naraz však gambusino nariadil zastaviť a spokojne povedal:

– Tu musíme od stopy odbočiť. Harton poslúchol moju radu a viedol ich okľukou. My však zahneme napravo, lebo tadiaľ vedie priama cesta.

– Well! Poďme teda smerom, ktorým si želáte.

Na severozápade, kam sme sa teraz uberali, čnel na obzore beláskavý masív. Gambusino vysvetľoval, že sú to vrchy. Boli však veľmi ďaleko. Až po niekoľkých hodinách sme spozorovali, že sme k nim bližšie. Trochu sme si oddýchli a osviežení sme potom tým rýchlejšie pokračovali v ceste. Konečne sme zbadali prvý ker. Pravda, bol ešte dosť biedny, vysušený. Čoskoro sme naďabali na viaceré kríky.

Potom sme už šli cez zelené prémie. Miestami sme museli obchádzať ostrovčeky krovísk. Opäť sme ožili. Naše kone sa držali naozaj obdivuhodne. Pravdaže, boli to celkom iné zvieratá, než aké nám dal seňor Atanasio. Klusali tak čerstvo, akoby práve vyšli z tábora.

Priblížili sme sa k vrchom. Ale už bolo aj načase, lebo slnko sa skláňalo za ich štíty. Tu sme zazreli prvý strom. Stál uprostred prémie. Konáre mal polámané od víchrice. My sme sa mu však potešili. Bol pre nás akoby prvým náznakom lesov, za ktorými sme túžili. Potom sme zbadali aj iné stromy. Niekde rástli pohromade, inde roztratene. Konečne sme vnikli do riedkej horičky na úpäť mierneho pahorku. Dostali sme sa hodne vysoko. Potom sa pahorok prudko znižoval do hlbkej doliny. Museli sme zostúpiť, lebo sme mali prejsť krížom cez dolinu. Druhá stráň doliny stúpala pomaly, ale do značnej výšky. Bola lysá a len na jej hrebeni sa ťahal zelený pás lesa. Uberali sme sa pozdĺž tohto dlhého hrebeňa popod stromy. Potom sme museli zostúpiť do hlbkej úžľabiny.

Keď sme z nej vyšli, dostali sme sa na malú náhornú vysočinu. Bola porastená trávou, stromov tu nebolo. Len čo sem naše kone vystúpili, zbadali sme čiaru, ktorá nám pretínala cestu.

– Stopa! – skríkol gambusino. – Akí jazdci šli tadiaľto?
Zoskočil, aby si stopu prezrel.

– Vidím ju aj zo sedla, nemusím zostupovať, – povedal Old Death a zamračil sa. – Takú stopu môže zanechať len skupina, v ktorej je vyše štyridsať jazdcov. Prichádzame neskoro.

– Naozaj myslíte, že to boli Čimarrovia?
– Áno, seňor. Som o tom presvedčený.

Aj Winnetou zostúpil z koňa. šiel na kuse pozdĺž stopy a potom vyhlásil:

– Desať bledých tvárí a štyrikrát toľko Indiánov. Prešli tadiaľto asi pred hodinou.

– No, čo poviete na to, señor gambusino? – spýtal sa Old Death.

– Aj keby to naozaj bolo tak, môžeme ich ešte predbehnúť, – odvetil gambusino. – Iste pošlú pred útokom niekoľko vyzvedačov, a to vyžaduje čas.

– Prinútiť Hartona, aby im všetko opísal, a tak nemusia dlho hľadať.

– Ale Indiáni začínajú útok vždy pred svitaním, – utrúsil som.

– Dajte mi pokoj s vašim svitaním. Už som vám povedal, že sú s nimi aj belosi. Tí sa veru ani za mak nebudú starať o zvyky Indiánov. Stavil by som sa, že vniknú do bonanzy za bieleho dňa. Ponáhlajme sa teda!

Pobodli sme ostrohami kone a už sme aj leteli po rovine celkom iným smerom než Čimarrovia. Harton ich nevedel ku vchodu do bonanzy, ale k zadnému okraju doliny. My sme sa zase snažili čo najrýchlejšie doraziť ku vchodu. Bohužiaľ, veľmi rýchlo sa zotmelo. Na rovine to ešte ako-tak išlo. No potom sme znovu vnikli do lesa. Uberali sme sa popod stromy po hrboľatej pôde raz do kopca, raz nadol, a konečne sme sa museli úplne spoľahnúť len na svoje kone a na gambusina, idúceho vpredu. V ceste nám veľmi prekážali konáre. Šľahali nás do tváří a mohli nás ľahko zhodiť i z koní. Preto sme radšej zostúpili a šli pešky.

V ruke každý držal odistený revolver, lebo sme museli byť prichystaní, že každú chvíľu natrafíme na nepriateľa. Konečne sme počuli žblnkot vody.

– Sme pri vode, – zašepkal gambusino. – Dávajte pozor! Napravo je voda. Podťe po jednom za mnou a držte sa naľavo skalnej steny.

– Dobre, – odvetil Old Death. — Nie je tu nočná stráž?

– Teraz ešte nie. Veď ešte nespia.

– To je pekný poriadok! A to ešte v bonanze! Aká je ďalej cesta? Je tu tma ako v rohu.

– Pôjdeme stále rovno. Cesta nie je hrboľatá. Nenatrafíme už na nijakú prekážku až po stan.

Videli sme v tme len toľko, že máme pred sebou akúsi dolinu. Naľavo sa týčili tmavé masívy. To bola skalná stráň doliny. Napravo zurkotala voda. Nedovideli sme až k nej. Kráčali sme stále ďalej a kone sme viedli za uzdy. Old Death, gambusino a ja sme šli popredku. Tu sa ml pozdalo, že sa pred skalnou stenou mihla nejaká ľudská postava. Trvalo to len chvíľočku. Upozornil som na to aj ostatných. Zastali a načúvali. Nebolo počuť nič.

– Temnota klame, – poznamenal gambusino. – Ostatne, práve za nami je miesto, kde sú tajné schodíky.

– Postava teda mohla prichádzať stadiaľ, – povedal som.

– V tom prípade sa nemáme čoho báť, bol by to len priateľ. Ale nikto z doliny tu nie je, nemá tu čo hľadať. Zmýlili ste sa, seňor.

A tým sa vec skončila. Bohužiaľ, stala sa nám osudnou, aspoň jednému z nás. O chvíľu sme zazreli nejasný záblesk svetla. To bola žiara lampy, prenikajúca cez stanové plátno. Ozvali sa hlasy. My traja sme stále boli vpredu.

– Počkajte na ostatných, – povedal Old Death gambusinovi. – Nech zastanú pred stanom. Ja zatiaľ prehovorím so seňorom Uhlmannom.

Dupot našich koni iste počuli aj v stane. Ale záves na vchode sa neodhrnul.

– Poďte so mnou dnu, seňor, – pozýval ma starý scout. – Uvidíte, ako sa všetci potešia a prekvapia.

Zvonku bolo vidieť, kde je vchod, lebo tam visel záves. Old Death vstúpil prvý, predomnou.

– Už sú tu! – zvolal akýsi hlas. – Nevpustite ho!

Pri tých slovách zahučal výstrel. Videl som, ako sa scout oboma rukami kľčovite zachytil okraja závesu. Zároveň som zbadal viaceré pušky namierené na vchod. Starý stopár sa už nevládal udržať na nohách. Klesol na zem.

– Moja predtucha... brat môj... Odpusť... V sedle... – zastonal.

– Señor Uhlmann, preboha, nestrieľajte! – skríkol som. – Sme vaši priatelia, Nemci! Aj váš svokor a švager sú s nami. Prichádzame vás chrániť, lebo vás chcú prepadnúť.

– Bože! Nemci! – ozvalo sa zdnu. – Naozaj?

– Áno, nestrieľajte! Vpusťte ma dnu, len mňa samého!

– Tak podťte! Ale nikto iný!

Vošiel som, Stálo tu asi dvadsať mužov. Všetci mali pušky. Svietili tu tri lampy, visiace spod strechy stanu. Mladý muž, vedľa ktorého stál akýsi zúbožený človek, mi vykročil v ústrety.

– Harton, bol aj tento medzi nimi?, – spýtal sa mladý muž svojho druha.

– Nie, seňor.

– Nezmysel! – zvolal som. – Nevypytujte sa teraz! Sme vaši priatelia, ale nepriatelia sú za nami. Môžu prísť každú chvíľu. Nazvali ste tohto muža Hartonom? Je to ten, ktorého Čimarrovia odvliekli so sebou?

– Áno. Ušiel im. Vrátil sa sotva pred dvoma minútami,

– Vy ste sa teda prešmykli popri nás, master Harton? Videl som vás. Ostatní mi neverili. Kto strelil?

– Ja, – odvetil jeden z mužov,

– Chvalabohu! – vydýchol som si, lebo som si už myslel, že brat zastrelil brata. – Zabili ste nevinného človeka, ktorému môžete d'akovať za záchranu.

Tu vošli obaja Langeovci aj gambusino. Už nevydržali vonku. Ozvali sa zmätené výkriky a potom nastalo radostné vítanie. Z okolitých kolíb pribehli sem aj ostatní obyvatelia doliny. Musel som všetkých prekričať, aby som hurhaj trochu utíšil. Old Death bol mŕtvy, guľka sa mu zaryla rovno do srdca. Černoch priniesol jeho mŕtvolu do stanu a s hlasitým bedákaním ju položil medzi nás,

Z jedného oddelenia stanu vyšli dve ženy. Jedna niesla na rukách chlapčeka. To bola pestúnka. Druhá sa hodila do náručia svojho otca a potom zas brata.

Za týchto okolností som musel konať sám, Spýtal som sa Hartona, ako sa mu podarilo ujsť. Zatiaľ čo ostatní pokrikovali a zhovárali sa, vysvetľoval mi:

– Viedol som ich veľkou okľukou, až sme sa konečne dostali do lesa nad dolinou. Tam sa utáborili, sám náčelník šiel na výzvedy. Keď sa zotmel, vyrazili. Kone nechali tam pod dozorom niekoľkých strážcov. Nechali tam aj mňa so zviazanými rukami a nohami. Podarilo sa mi vytiahnuť z pút ruky a potom i nohy. Hneď som ušiel. Rýchlo som sa hnol k tajným schodom a vběhol som do doliny, Prefrkol som aj popri vás. Pokladal som vás za nepriateľov. Pribehol som sem a tu som našiel zhromaždených takmer všetkých robotníkov. Oznamil som im, že ich chcú prepadať. A tak prvého, ktorý vstúpil do stanu, hneď zastrelili.

– Keby ste radšej boli ostali tam, kde ste boli predtým! Spôsobili ste veľké nešťastie. Podľa toho, čo ste povedali, môžu ti chlapíci každú chvíľu prísť. Musíme sa pripraviť.

Obrátil som sa k Uhlmannovi. To bol ten mladý muž, ktorý stál vedľa Hartona, keď som vošiel. Napochytro som mu rozpovedal, čo sa stalo. S jeho pomocou sme za necelé dve minúty urobili potrebné prípravy. Kone sme dali odvieť hlboko do doliny. Apači sa rozostavili za stanom a s nimi aj Uhlmannovi robotníci. Old Deathovu mŕtvolu vyniesli, k potoku dopravili sud petroleja a fľašu benzínu. Vrchnák zo suda odstránili a jednému mužovi rozkázali, aby tu stál a na dané znamenie vliat benzín do petroleja a potom zmes zapálil. Až bude tekutina horieť, mal sud zgúľať do potoka. Horiaca zmes bude tiecť s vodou a tak osvieti celú dolinu.

Stálo tu teraz vyše päťdesiat mužov a čakalo na nepriateľov. Sily boli teda vyrovnané, ale čo sa týka zbraní, mali sme ich viac a lepšie. Niekoľko šikovných a skúsených robotníkov sme postavili ku vchodu, aby nám ohlásili, keď príde nepriateľ.

V zadnej stene stanu uvoľnili spodné kovové krúžky, držiace stanovia látku, a tak sme mohli tadiaľto vychádzať a vchádzať.

Prirodzene, ženy aj s dieťaťom sme dali odvieť na bezpečné miesto do zadnej časti doliny. V stane som ostal len ja, Uhlmann, Winnetou a obaja Langeovci. Sam bol s Apačmi. Čakali sme dobrých desať minút. Tu prišiel jeden z mužov, ktorých sme poslali ku vchodu doliny. Oznamoval, že privádza dvoch belochoch, ktorí by chceli seňora Uhlmanna navštíviť. Ale vraj sa blížia aj iní ľudia, ktorí pravdepodobne tiež chcú prísť k seňorovi Uhlmannovi na návštevu. Robotníkovi nariadili, aby priviedol oboch belochoch do stanu. Ja som sa hneď s oboma Langeovcami a Winnetouom skryl vo vedľajšom oddiele stanu.

Uzrel som vstúpiť – Gibsona a Williama Ohlerta. Seňor Uhlmann ich zdvorilo privítal a ponúkol ich, aby si sadli. Urobili tak. Gibson sa predstavil pod menom Gavilano a vydával sa za zemepisca. Vraj si prišiel so svojím kolegom preskúmať tieto hory. Utáborili sa tu neďaleko a vraj i tam prišiel k nemu istý gambusino, menom Harton. Od neho sa dozvedel, že je tu celá osada. Jeho kolega je chorý, a preto na Hartonovu radu sa odobrali sem poprosiť seňora Uhlmanna, aby mu túto noc dovolil tu prenocovať?

Nemal som čas uvažovať, či si to Gibson vymyslel múdro alebo hlúpo, Vyšiel som zo svojho úkrytu. Len čo ma Gibson zbadal, vyskočil. Vyvalil na mňa oči a na tvári sa mu zračila najväčšia hrôza.

– Master Gibson, vari sú chorí aj Čimarrovia, ktorí idú za vami? – spýtal som sa ho. – William Ohlert neostane tu, ale pôjde so mnou. A vezmem so sebou i vás.

Ohlert tu sedel celkom ľahostajný ako obyčajne. Ale Gibson sa rýchlo spamätal.

– Podliak! – skríkol na mňa. – Prenasleduješ statočných ľudí až sem! – Chcem...

– Človeče, mlč! Si mojím zajatcom.

– Ešte nie, – odsekol zúrivo. – Najprv si odo mňa niečo vylížeš!

Rozohlnal sa na mňa kolbou pušky, ktorú držal v ruke. Zachytil som mu ruku. Tým sa napoly obrátil a hviždiaca

kolba zasiahla do hlavy Ohlerta, ktorý sa hneď zrútil na zem. V nasledujúcej chvíľke vtrhli do stanu zozadu niekoľkí robotníci. Namierili pušky na Gibsona, ktorého som ešte stále držal.

– Nestrieľajte! – zvolal som, pretože som ho chcel mať živého. Ale už bolo neskoro. Zahučal výstrel a Gibson trafený do hlavy vykĺzol sa mi z rúk a klesol na zem.

– Nemajte mi to za zlé, pane! Tu je taký zvyk! – ospravedlňoval sa muž, ktorý vypálil.

Akoby ten výstrel bol býval dohovoreným znamením medzi Gibsonom a jeho spoločníkmi, lebo v tej chvíľke sa ozval neďaleko stanu indiánsky rev. Tak ďaleko už Čimarrovia vnikli do doliny i so svojimi priateľmi belochmi.

Uhlmann vybehol zo stanu a ostatní za ním. Počul som, ako dával rozkazy. Zahrmeli výstrely. Čimarrovia a ich priatelia belosi kričali a kliali. Bol som s Ohlertom sám v stane. Kľakol som si k nemu, aby som sa presvedčil, či je už mŕtvy. Tep mu ešte bil. To ma uspokojilo. Mohol som sa teda zúčastniť boja.

Keď som vyšiel zo stanu, videl som, že ma tu už netreba. Dolinu ožaroval plameň petroleja a benzínu, ktoré tiekli v potoku. Bolo tu svetlo takmer ako vo dne. Nepriatelia si veru nemysleli, že ich takto privítajú. Väčšina z nich ležala na zemi. Ostatní uháňali k východu z doliny a víťazi ich prenasledovali. Tu a tam zápasil ešte jednotlivý útočník s dvoma alebo troma Uhlmannovými ľuďmi, ale, prirodzene, nemal nádej na úspech.

Uhlmann stál pri stane a strieľal, kde sa mu naskytl istý cieľ. Upozornil som ho, aby po tajných schodoch poslal oddiel svojich ľudí s Hartonom na čele ku koňom nepriateľov. Musia sa koní zmocniť. Tam môžu potom poriadne privítať aj tých, ktorým sa podarí ujsť z doliny cez východ. Uhlmann prijal radu a hneď vydal patričné rozkazy.

Odvtedy, ako padol prvý výstrel, uplynuli sotva tri minúty a už boli nepriatelia rozprášení.

O tom, čo nasledovalo, radšej pomlčím. Obrazy, pri ktorých sa ľudské srdce priam búri, netreba maľovať ani štetcom, ani perom. Pravé kresťanstvo zakazuje aj víťazovi jasať nad záhubou blížnych.

Vyslanému oddielu sa ľahko podarilo zmocniť sa koní. Všetci ostali v noci pri nich. Vrátil sa len Harton. Netušil, kto bol ten jediný mŕtvy na našej strane, ktorého z nedorozumenia zabila guľka priateľa. Šiel som s Hartonom do doliny, kde zatiaľ zapálili niekoľko ohňov. Odviedol som ho na tmavé miesto, kde sme si sadli. Tam som mu oznámil, čo sa musel dozvedieť.

Plakal hlasito a srdcervúco ako dieťa. Mal stále ešte rád svojho brata a už dávno mu všetko odpustil. Stal sa gambusinom len preto, lebo dúfal, že pri takejto práci sa azda stretne voľakde s bratom. Musel som mu rozprávať všetko, a to od prvého stretnutia so scoutom až po jeho poslednú chvíľu, keď jeho kajúce srdce zasiahla guľka. Chcel vedieť o každom slove, ktoré mi jeho brat v rozhovore povedal. Asi o hodinu sme sa vracali do stanu pozrieť mŕtveho. Fred Harton ma prosil, aby som teraz jemu venoval miesto vo svojom srdci, ktoré dosiaľ zaujímal jeho brat.

Na druhý deň sme si dali priniesť Old Deathovo sedlo. Rozpárali sme podšívku. Boli sme pri tom len my dvaja. Našli sme v sedle Old Deathovu náprsnú tašku. Bola tenká, ale jej obsah bol bohatý. Mŕtvy zanechal svojmu bratovi bankové poukážky vo veľkej hodnote a – čo bolo ešte dôležitejšie – zároveň dôkladný opis a veľmi presný nákres miesta v Sonore, kde Old Death objavil mnohosľubnú bonanzu. Od tejto chvíle bol Fred Harton boháčom.

Aké plány mal vlastne Gibson s Williamom Ohlertom, to sme sa teraz už nedozvedeli. Ani Gibsonova sestra, Felisa Perillová, ku ktorej pravdepodobne Ohlerta viedol, by nám nebola mohla dať vysvetlenie. Našiel som uňho množstvo bankoviek. To boli peniaze, ktoré povyberal z bánk. Pravdaže, chýbalo z nich, lebo platil cestovné výdavky.

Ohlert síce žil, ale nemohol sa prebrať z bezvedomia. Predpokladal som, že sa tu musím preto dlhšie zdržať. Vlastne mi to bolo celkom vhod. Mohol som sa zotaviť po námahách dlhej cesty a dôkladne sa oboznámiť so životom a prácou v bonanze. Môžem tu oddychovať dotiaľ, kým sa Ohlertov stav zlepší a budeme ho môcť dopraviť do Chihuahuy, kde ho odovzdáme do ošetrovania dobrému lekárovi.

Old Deatha sme pochovali. Na hrob sme mu postavili kríž zo striebronosnej rudy. Jeho brat vystúpil z Uhlmannových služieb, aby sa najprv v Chihuahue trochu zotavil z námah, ktoré musel podstúpiť ako gambusino.

Uhlmann a jeho žena sa nesmierne tešili z príchodu oboch príbuzných. Boli to milí, dobrosrdeční ľudia, ktorým každý zo srdca dožičil radosť. Keď sa Fred Harton s nimi i so mnou lúčil, prosil ma, aby som šiel s ním do Sonory a pomáhal mu hľadať bonanzu. Nemohol som mu dať určitú odpoveď, ale potešil som ho aspoň tým, že ho navštívim v Chihuahue. Winnetou sa rozhodol, že ostane pri mne, a svojich desiatich Apačov poslal domov. Uhlmann ich štedro obdaroval. Černoch Sam odcestoval s Hartonom. Svoje poverenie zaiste šťastne vykonal. Či sa vrátil k seňorovi Cortesiovi, to už neviem...

O dva mesiace neskôr sedel som u milého rehoľníka Benita z kongregácie El Bueno Pastor v Chihuahue. Bol to zároveň preslávený lekár severných provincií. Doviedol som svojho pacienta k nemu a po čase sa mu ho podarilo úplne vyliečiť. Hovorím úplne, lebo akoby napodiv s telesným zdravím sa mu vrátilo aj duševné. Vyzeralo to, že úder kolbou zahlušil v ňom nešťastnú utkvенú predstavu. Už si nenamášľal, že je šialeným básnikom. Bol čulý a duševne vyrovnaný. Ba dokonca občas aj veselý. Túžil po svojom otcovi. Nepovedal som mu ešte, že ho očakávam. Pravdaže, poslal som otcovi zprávu v liste a dostal som od neho odpoveď, že sám príde po svojho syna. V liste, v ktorom som mu posielal zprávy, som ho zároveň požiadal, aby

oznámil masterovi Josymu Taylorovi, že chcem vystúpiť z jeho služieb. Zo dňa na deň totiž rástla vo mne túžba odísť s Hartonom do Sonory.

Harton prichádzal každodenne navštíviť Ohlerta, mňa a láskavého pátra. Nadviazal so mnou až dojmavé priateľstvo a nadmieru sa tešil aj uzdraveniu nášho pacienta.

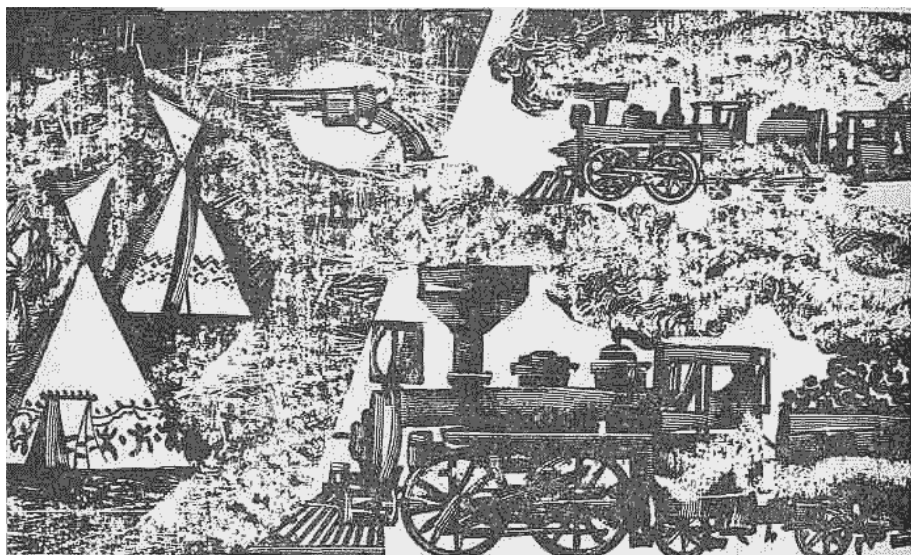
S tým sa stal pravý div, to musím ešte pripomenúť. Ohlert nechcel viac slovo „básnik“ ani počuť. Vedel sa rozpomenúť na každú hodinu svojho života. No obdobie od jeho úteku s Gibsonom až po chvíľu, keď sa v bonanze prebudil z mdlôb, tvorilo v jeho pamäti úplne prázdny list.

V ten deň sme teda zase sedeli spolu: páter, Ohlert, Harton a ja. Rozprávali sme si o svojich skúsenostiach a nádejach. Tu zaklopal sluha, otvoril dvere a vpustil akéhosi pána. Len čo ho William zazrel, radostne vykrikol. Aký bôľ a koľko starosti pripravil otcovi, o tom vlastne vedel len odo mňa. Hodil sa mu s plačom do náručia. My ostatní sme potichu vyšli.

Neskôr bolo dosť času porozprávať sa a všetko si vysvetliť. Otec a syn sedeli pritom ruka v ruke. Starý Ohlert

mi priniesol žiadané prepustenie z Taylorových služieb. A tak som Fredovi Hartonovi hneď dal slovo, že pôjdem s ním. Pravda, najradšej by sme holi bývali, keby nás bol na tejto ceste sprevádzal aj tretí spoločník. Rozumie sa samo sebou, že tým tretím mienim starého stopára.

Piata kapitola

OLD FIREHAND

Mnoho, veľmi mnoho by som mohol rozprávať o tom, čo som zažil s Hartonom. Keďže tu chcem rozprávať hlavne o Winnetouovi, ktorý s nami nebol, spomeniem iba toľko, že po veľkých námahách, ťažkostiach a bojoch konečne sa na nás usmialo šťastie a bonanzu sme našli. Nemal som chuť osobne ťažiť z podielu, ktorý mi pripadol. Preto som ho predal a dostal som zaň sumu, ktorá mi úplne vynahradila škodu, čo som utrpel pri strokotaní lode. Potom som sa vybral k Rio Pecos do puebla Apačov za Winnetouom. Winnetou sa síce v Uhlmannovej bonanze rozhodol, že ma bude sprevádzať, ale potom si to rozmyslel a vyrazil za svojimi desiatimi Apačmi do sídlisk svojho kmeňa, aby tam usporiadal isté záležitosti. V pueble ma prijali ako brata, ale Winnetoua som tam nenašiel. Práve konal okružnú cestu po všetkých apačských kmeňoch. Vraveli mi, aby som ostal v pueble a čakal na jeho návrat. Keďže by to bolo trvalo

najmenej pol roka, nedal som sa zdržať a vyrazil som smerom ku Coloradu, aby som sa potom cez Kansas dostal do St. Louisu. Cestou sa ku mne pridružil Angličan Emery Bothwell vysokovzdelaný, podnikavý a odvážny muž, ktorého som neskoršie stretol zase na Sahare, ako sa moji milí čitatelia ešte dozvedia.

Všetko, čo som predtým zažil s Winnetouom, potom s Fredom Hartonom a teraz zase s Bothwellom, sa rýchlo roznieslo a všade sa o tom rozprávalo. A tak som žasol, keď som po návrate do St. Louisu počul meno Old Shatterhand zo všetkých úst. Keď môj starý známy Mr. Henry spozoroval môj údiv, povedal svojím drsným spôsobom:

– Vy ste ale chlapík! Za mesiac ste prežili viacej dobrodružstiev než iní za dvadsať rokov. A prebili ste sa cez všetky nebezpečenstvá tak ľahko ako guľka z pištole cez kus pijavého papiera. Ste iba mladý greenhorn a pretromfnete neraz i skúseného zálesáka. Prevraciate všetky kruté a krvavé zákony divokého západu, šetríte i najhoršieho nepriateľa a potom v údive otvárate chlebaseň nad tým, že sa o vás hovorí. Povieť vám len toľko, že v tomto krátkom čase zatičili ste i slávu veľkého Old Firehanda, ktorý je raz taký starý ako vy. Náramne som sa tešil, keď som o vás počul hovoriť, lebo ja som to bol, kto vám ukázal túto životnú cestu. Som vám vďačný za radosť, ktorú ste mi spôsobili. Pozrite sem, čo tu mám!

Pritom otvoril skriňu, kde mal uložené zbrane, a vytiahol – prvú hotovú guľovnicu, henryovku, Vysvetlil mi, z čoho sa skladá a ako sa používa, Potom ma zaviedol na svoju strelnicu, kde som mal túto neprekonateľnú pušku vyskúšať a posúdiť. Bol som touto zbraňou priam očarovaný, ale upozornil som ho, ako som to už raz urobil, že rozšírenie tejto rýchlopalnej opakovacej pušky bude mať pre zvieratá i ľudí divokého západu veľmi škodlivé následky.

– Viem to, viem, – prikyvoval, – Už ste mi to hovorili. Zhotovím ich teda iba niekoľko. Hneď túto prvú darujem vám. Preslávili ste moju starú medved'objku. Ponechajte si

ju teda navždy a s ňou i túto novú guľovnicu, Dúfam, že vám preukáže dobré služby na vašich ďalších cestách tam za Mississippi.

– O tom ani najmenej nepochybujem? Ale nemôžem ju teraz prijať.

– Prečo nie?

– Pretože nejdem na západ.

– A kam?

– Najprv domov a potom do Afriky,

– Do Af... Af... Af...?! – zvolal a pritom zabudol zatvoriť ústa. – Máte rozum pokope? Chcete sa stať černochoom alebo Hotentotom?

– To nie. Sľúbil som však Mr. Bothwellovi, že sa s ním zídem v Alžíri. Má tam príbuzných. Odtiaľ si potom urobíme výlet na Saharu.

– A tam vás zožerú levy alebo hrochy,

– Pshaw! Hrochy nežerú mäso a nežijú na púšti.

– Ale levy!

– Ani tých niet na Sahare, aspoň nie v jej najpustejších oblastiach. Aj dravá zver potrebuje vodu.

– To viem, že nepije sirup! Ale tu sú ešte aj iné, väčšie prekážky. V Alžíri sa hovorí po francúzsky všakže?

– Áno.

– A rozumiete po francúzsky?

– Hej,

– A ako sa hovorí v púšti?

– Po arabsky.

– No ale potom ste v koncoch!

– Nie. Profesor, ktorý ma vyučoval arabčine, bol jej najlepším znalcom v celom Nemecku.

– Aby vás parom uchytil! Vám sa človek nijako nedostane na kožku! Ale niečo mi prišlo na um. To vás iste odradí od cesty.

– Čo?

– Potrebujete peniaze.

– Mám dačo.

– Oho!

– Áno. Bonanza mi mnoho vyniesla a bankár Ohlert mi tiež dal značnú sumu. A to už ani nehovorím o doplatkoch, ktoré ml priniesol od Josy Taylora.

– Tak teda bežte, bežte si len na Saharu! – zvolal nahnevane. – Nechápem, ako tam človek môže ísť. Nie je tam nič, len piesok, samý piesok a milióny piesočných blch! Tu by ste to mali omnoho lepšie. S naším priateľstvom je potom koniec, lebo ktovie, či sa ešte kedy uvidíme.

Dlhými, rýchlymi krokmi pobiehal sem a tam po izbe, zlostne si čosi hundral a pritom živo gestikuloval oboma rukami. Ale čoskoro jeho dobrosrdečnosť zvíťazila. Zastal predomnou a spýtal sa:

– Zišla by sa vám medveďobjika aj na púšti?

– Áno.

– A nová opakovačka?

– Ešte viac.

– Tu máte obidve, ale už sa aj practe! Berte sa a viac sa u mňa už nikdy neukazujte, ak si neprajete, aby som vás vyhodil, vy... vy... vy... hlúpy somár z púšte!

Vtisol mi obidve pušky do rúk, otvoril dvere, vysotil ma a zastrčil za mnou závoru. No keď som vykročil na ulicu, vystrčil hlavu oblokom a spýtal sa:

– Ale dnes večer ešte prídete na chvíľku ku mne?

– To sa samo sebou rozumie!

– Well! Uvarím pivovú polievku, vašu obľúbenú večernú pochúťku. Ale teraz už odpáľte!

Keď som sa o niekoľko dní s ním lúčil, vynútil odo mňa čestné slovo, že sa za pol roka vrátim, ak mi v tom nezabránia neprekonateľné prekážky. Slovo som aj dodržal, lebo presne o pol roka som bol opäť v St. Louise.

Nesmierne sa tešil, keď počul, aké užitočné mi boli obidve jeho pušky pri zničení povestnej lúpežnej karavány, zvanej Gum. Oznámil mi, že Winnetou bol zase uňho a že mu povedal, kedy sa vrátim. Winnetou ho požiadal, aby ma

poslal k Rio Suanca, kde bude poľovať so svojimi bojovníkmi.

Vydal som sa hneď na cestu k tejto rieke. Tri týždne mi trvalo, kým som k nej dorazil. Po krátkom hľadaní našiel som tábor Apačov. Aj Winnetou bol nadšený henryovkou ako ja, ale nechcel z nej ani raz vystreliť. Pokladal pušku akoby za posvätnú a za moje výlučné vlastníctvo. Pripravil mi veľké, radostné prekvapenie. Daroval mi koňa, vraníka, ktorého sem priviedol pre mňa. Bol to veľmi rýchly kôň, a preto ho aj pomenoval Swallow, čo značí Lastovička. Mal najlepší indiánsky výcvik a rýchlo si na mňa privykol, Winnetou sa chcel po poľovačke odobrať k Navachom, aby dojednal mier medzi nimi a Nijormi, s ktorými sa pohašterili. Chcel som ho sprevádzať. No tento zámer som neuskutočnil. Niekoľko dní pred zamýšľaným odchodom sme sa stretli s transportom zlata prichádzajúcim z Kalifornie. Jeho sprievodcovia sa nemálo vyľakali, keď zrazu zbadali, že ich obkolesili Indiáni. No hneď sa upokojili, len čo počuli mená Winnetou a Old Shatterhand. Aký dobrý zvuk mali obidve tieto mená, videl som i z toho, že ma tí ľudia prosili, aby som ich, pravdaže, za primeranú odmenu, odprevadil až ku Scottovej pevnosti. Nechcel som ponuku prijať, aby som sa nemusel rozísť s Winnetouom, On však, ako môj bývalý učiteľ, bol hrdý na vyznačenie a dôveru, ktorých sa mi dostalo, a vyzval ma, aby som týmto ľudom poslúžil. Od Scottovej pevnosti môžem potom vyraziť smerom ku Štrkovitej prérii, ležiacej západne od Misssouri. Tam sa so mnou stretne, lebo chce navštíviť svojho starého presláveného priateľa Old Firehanda, ktorý sa teraz zdržuje v tom kraji.

Pretože sám chcel túto rozlúčku, odišiel som s transportom a šťastne som ho doviedol na určené miesto. Pravdaže, museli sme prekonať nejedno nebezpečenstvo. Neraz som zachránil transport iba ja sám. Len henryovke a svojmu koňovi som mohol ďakovať, že som pritom neprišiel o život.

Potom som jazdil ďalej sám. Najprv som sa uberal cez Kansas a potom cez Nebrasku, územie Siousov, pred ktorými ma zase zachránila len rýchlosť môjho Swallowa. Winnetou mi povedal, že ma cesta povedie krajinou, kde práve objavili petrolejové pramene a už aj začali z nich ťažiť. Majiteľ týchto petrolejových prameňov sa vraj volá Forster. Tam je vraj aj store, obchod, v ktorom si môžem kúpiť všetko, čo budem potrebovať.

Podľa mojich výpočtov petrolejové pramene už nemali byť ďaleko. Vedel som, že sa nazývajú New Venango a ležia v jednej z úžľabín, takzvaných bluffs, ktoré sa vrezávajú do prémie. Takýmito úžľabinami obyčajne preteká potôčik, ktorý buď mizne bez stopy pod skalami, alebo celkom vsiakne do pórovitej pôdy, alebo, ak je v ňom viacej vody, vlieva sa do väčšieho potoka. Doteraz som však na rovine, zakvitnutej zlatožltými slnečnicami, nezbadal nijaký znak, z ktorého by sa dalo usúdiť, že je nablízku taká úžľabina. Kôň potreboval oddych. Aj ja som bol unavený a vyčerpaný od dlhej cesty. Ledva som už čakal, kedy sa dostanem k petrolejovým prameňom, kde si celý deň budem odpočívať a zároveň si doplním zásobu streliva, ktorá sa mi už poriadne zmenšila.

Už som sa vzdával nádeje, že ešte dnes dorazím k cieľu. Tu zrazu Swallow zdvihol hlavu a zaffkal tým zvláštnym spôsobom, ktorým pravý preriiový kôň oznamuje, že je nablízku nejaká živá bytosť. Jemným trhnutím som koňa zastavil a obrátil som sa v sedle, aby som preskúmal obzor. Nemusel som dlho pátrať. Naľavo som spozoroval dvoch jazdcov. Aj oni ma iste zbadali, lebo popohnali kone do cvalu a mierili priamo ku mne. Keďže vzdialenosť medzi nimi a mnou bola príliš veľká a nemohol som ich zreteľne vidieť, vzal som ďalekohľad a na svoj údiv som videl, že jeden z jazdcov je iba chlapec. To bolo v tomto kraji veľmi zriedkavé.

– Tisíc hromoví Dieťa uprostred prémie a v ozajstnom traperskom obleku! – vykĺzlo sa mi z úst. Revolver a

zálesácky nôž, ktoré som si pre istotu bol povytiahol trochu ponad opasok, znovu som zasunul na miesto.

– Je to azda nejaký výstredný Yankee, jeden z tých, ktorí sú schopní všetkého? Alebo je to azda „flats ghost“, duch roviny, ktorý podľa viery Indiánov v noci cvála na ohnivom koni po horách a za dňa sa ukazuje v rozličných klamných postavách, aby zlákal belochoch do záhuby? A je azda chlapec jeho rukojemníkom, ktorého uniesol z východu?

Prezrel som si s neľúbosťou svoj zovňajšok. Veru nevyzeral som ako gentleman pripravený do spoločnosti. Mokasíny sa mi rozškerili, legíny sa leskli od bizónieho tuku a medvedieho sadla, pretože som ich podľa chválitebného zvyku všetkých lovcov používal pri jedle miesto servítky a uteráka. Vrecu podobná kožená poľovnícka košeľa, ktorá znášala všetky zmeny teploty a atmosférické poruchy s obdivuhodnou obetavosťou, dodávala mi výzor strašiaka v kapuste, dokmášaného a došľahaného vetrami a dažďami. Bobria čiapka sa mi rozťahla a bola mi priveľká na hlavu. Na svoju veľkú škodu neraz sa dostala do príliš blízkeho styku s táborovými ohňami a väčšia časť jej chlupov potom vypĺzla.

Na šťastie nesedel som v parteri opery, ale bol som medzi Black Hills a Skalístymi horami. Nemal som ani čas zložiť sa, lebo ešte som neskončil prehliadku svojho zovňajšku, a dvaja jazdci už zastali pri mne. Chlapec pozdvihol rukoviatku jazdeckého bičíka na pozdrav a jasným, sviežim hlasom zvolal:

– Good day, sir! Čo chcete na sebe nájsť, keď sa tak prezeráte?

– Your servant, mladý páňko! Zapínam si pancierovú košeľu, aby ste ma azda nezranili ostrými pohľadmi.

– Hádám je zakázané na vás pozerat’?

– Ó nie, ale zato í mne dovoľíte, aby som si prezrel vás.

– Musíme byť zhovievaví voči rytierovi s bobrou prilbou a rubínovým pancierom. Zdvihnite teda hrozný priezor svojej prilbice a pozrite na mňa!

– Ďakujem. Nuž tak sa teda navzájom poobkúkame do vôle. Pravda, ja budem mať pritom väčšie potešenie, lebo váš oblek je ešte celkom nový a súci do spoločnosti.

Mykol som vraníka, takže sa obrátil na zadných nohách, a doložil som:

– No tak, tu ma máte na koni zo všetkých strán a v životnej veľkosti. Ako sa vám páčim?

– Počkajte chvíľku a obzrite si najprv vy mňa! – odvetil so smiechom, mykol koňa, že sa postavil na zadné nohy a obrátil sa tak isto ako môj Swallow. – No, teraz sme sa už dokonale navzájom predstavili. Povedzte mi najprv vy, ako sa vám páčim.

– Hm, nie najhoršie! Aspoň sa mi zdá, že sa ako-tak hodíte do tohto okolia. A ako sa vám ja páčim?

– Nuž len tak, ujde to! Len si človek musí dať pozor, aby sa k vám nedostal príliš blízko. Treba sa mať na pozore pred určitými zvieratkami.

– Áno, je to skvelý jazdec, keď odrátame chlapa, – pohrdavo poznamenal jeho druh a s obdivom sa zahľadel na Swallowa. Nedbal som na túto urážku a odvetil som chlapcovi, ktorý sa vedel tak pekne správať, hoci bol mladučký:

– Vaše obavy sú oprávnené, sir. Som biedne oblečený, ale odôvodňujem to tým, že sme v pustatine.

– V pustatine? Azda ste tu cudzí?

– Veru som tu cudzí. Už celý deň tu nadarmo hľadám správne číslo domu.

– Tak poďte s nami! Uvidíte, aká rozsiahla je táto pustatina!

Obrátil sa smerom, ktorým som sa doteraz uberal. Najprv nechal koňa ísť pomalým krokom, potom ho pohnal do rýchlejšej chôdze, do klusu a napokon do prudkého cvalu. Swallow ľahko uháňal za ním, hoci sme boli na ceste už od

úsvitu. Akoby dobrý koník vybadal, že tu ide o skúšku, sám od seba sa rozbehol. Chlapec napokon ani za ním nestačil a s výkrikom obdivu zastavil svojho koňa.

– Máte neobyčajne dobrého koňa, sir. Nepredali by ste ho?

– Za nijakú cenu, sir, – odvetil som udivený touto otázkou.

– Slovo sir môžete vynechať.

– Prosím, ako si prajete. Tento mustang ma už často zachránil z nebezpečenstva. Len jemu môžem ďakovať, že som neraz vyviazol z pazúrov istej smrti. Nemôžem ho teda predať.

– Má indiánsky výcvik, – poznamenal chlapec a prezeral si ho bystrým, znaleckým okom. – Odkiaľ ho máte?

– Dal mi ho Winnetou, apačský náčelník, s ktorým som nedávno bol pri Rio Suanca.

Prekvapene na mňa pozrel.

– Winnetou? Veď je to najslávnejší a najobávanejší Indián medzi Sonorou a Columbiou. Ale váš zovňajšok, sir, nesvedčí o tom, že by ste mali takéto známosti.

– Prečo nie? – spýtal som sa s úsmevom.

– Pokladal som vás za zememerača alebo niečo podobného. Sú to síce obyčajne statoční a šikovní ľudia, ale odvážiť sa medzi Apačov, Nijorov a Navachov, na to treba ešte čosi viac. Vaše ligotavé revolvery, vycifrovaný nôž za pásom, sviatočná puška na remeni a k tomu ešte vaše parádne držanie na koni, to všetko sa málo zhoduje s tým, čo vidíme u pravého trapera alebo squattera.

– Priznám sa vám, že som naozaj len sviatočný strelec, ale zbrane nie sú také zlé. Mám ich z Front-Street v St. Louise. Zdá sa mi, že sa vyznáte v tomto odbore, iste teda budete vedieť, že tam dostať za dobré peniaze aj dobré zbrane.

– Hm, ja si myslím, že dobrý tovar sa pozná až vtedy, keď ho používame. Čo povieť na túto pištoľu?

Siahol do kapsy na sedle a vytiahol akúsi starú hrdzavú búchačku, ktorá sa podobala skôr otlčenému polenu, než poriadnej a spoľahlivej zbrani.

– Nuž veru, – poznamenal som, – táto vec rozhodne pochádza ešte z čias pred Noemom. Ale kto sa s ňou cvičil, môže ju dobre používať. Videl som Indiánov, ktorí strieľali napodiv presne z najbiednejších pukačiek.

– Tak mi povedzte, či dokážu aj toto!

Strhol koňa nabok, rýchlym klusom prebehol v kruhu okolo mňa a prv, než som mohol uhádnuť, čo zamýšľa, zacielil na mňa a vystrelil. Pocítil som slabé šklbnutie na svojej vypĺznutej čiapke. Zároveň som zbadal, že predo mňa zletel slnečnicový kvet, ktorý som mal zastoknutý v čiapke. Zdalo sa mi, že tento mladučký skvelý strelec chcel vedieť, či som naozaj taký sviatočný poľovník, ktorý sa bojí výstrelu. Preto som mu chladnokrvne povedal:

– Myslím, že toto dokáže každý, ale nie každý by vám s radosťou nastavil za terč čiapku, najmä ak má pod ňou hlavu. Preto nestrieľajte na druhého prv, kým ho nepresvedčíte, že ste dobre zohraný so svojou starou štrkotačkou.

– Wherefore? – spýtal sa hlas za mnou. Chlapcov sprievodca šiel na vysokom ťarbavom koni, ktorý našim koníkom nestačil. A tak muž dorazil k nám až vtedy, keď zahučal výstrel. – Ak odbuchnem takého prériového tuláka, ako ste vy, nemusím sa nikomu za to zodpovedať. Pušný prach, ktorý by som pri výstrele obetoval, by stál viacej, než je hodna taká hlava i s čiapkou!

Tento vychudnutý, dlhý muž s tenkým krkom a s uškľabenými ústami vyzeral ako pravý Yankee. Z ohľadu na jeho druhá, neodvetil som ani na túto urážku, hoci sa mi zdalo, akoby si chlapec moje mlčanie mylne vysvetľoval. Videl som na jeho tvári, že sa mu nepáči, keď neviem pohotovo odpovedať.

Celé toto stretnutie mi pripadalo veľmi divné. Keby som bol v niektorom románe čítal niečo podobné, rozhodne by

som bol spisovateľa podozrieval, že chce nemožné urobiť možným. Bolo mi jasné aspoň to, že nablízku je nejaká osada a chlapec sa z nej odvážil na malý výlet do prémie, lebo akiste už dlhší čas sem nezablúdil nijaký divý indiánsky kmeň na svojom bojovom chodníku.

Nebolo mi však jasné, čo si vlastne mám myslieť o tomto zaujímavom chlapcovi. Bolo zrejmé že pozná západ a má zálesácke skúsenosti. Zaiste vyrastal vo zvláštnych pomeroch. Teda nie div, že som ho pozoroval so živým záujmom.

Teraz jazdil o pol konskej dĺžky predo mnou. Slnko, skláňajúce sa už za obzor, oblievalo ho zlatistou žiarou. „Bronzový a krásny“, ako sa píše v Písme o chlapcovi Dávidovi, taký bol aj tento mladučký jazdec. Jeho črty mali zvláštny výraz. A] pri mladistvej mäkkosti sa v nich zračila rásnosť, svedčiaca o predčasnom vývoji ducha a pevnej vôli. V celom jeho správaní, v každom pohybe sa zračila sebadôvera a istota. Človek sa musel mimovoľne k nemu správať ako k dospelému, a nie ako k dieťaťu, hoci chlapec nemal ani trinásť rokov.

Nevdojak som si spomenul na rozprávky, ktoré som kedysi čítal. Písalo sa v nich o smelosti a samostatnosti detí na divokom západe. Zrejme tento chlapec bol samostatný nielen čo sa týka povahovej stránky, ale i majetkovej. Inak by sa ma nebol spytoval na cenu môjho koňa. Zrazu pritiahol koňovi uzdu.

– Idete do New Venango, sir?

– Áno.

– A prichádzate zo savany, však?

– Áno, veď to na mne aj vidieť,

– Ale nie ste zálesákom!

– Máte taký bystrý zrak, že to hneď poznáte?

– Vy ste Nemec?

– Áno. Rozprávam azda po anglicky s takým zlým prízvukom, že ste hneď poznali vo mne cudzinca?

– Nemáte celkom zlý prízvuk, ale ani dobrý nie, a tak možno hneď spoznať, že ste cudzieho pôvodu. Ak vám je to vhod, môžeme sa rozprávať našou materinskou rečou!

– Čože? Máme azda rovnakú vlasť?

– Môj otec je Nemec, ale ja som sa narodil v Quicourte. Moja matka bola Indiánka z kmeňa Assineboinov.

Teraz som si už vedel vysvetliť zvláštny výraz jeho tváre a tmavý odtieň pleti. Matka mu teda umrela a otec ešte žije. Chlapec teda vyrastal v neobyčajných pomeroch, a nielen že som sa oňho zaujímal, ale hneď som si ho aj obľúbil.

– Pozrite tamtým smerom! – vyzval ma a ukázal rukou do diaľky. – Vidíte tam vystupovať dym akoby zo zeme?

– Ach, konečne sme pri úžľabine, ktorú hľadám a v ktorej leží New Venango. Poznáte Emery Forstera, Petrolejového princa?

– Trochu. Je to otec mojej švagrinej. Švagriná žije s manželom – mojím bratom, v Omahe. Práve idem stadiaľ, bol som ich navštíviť. Teraz si začas pobudnem zase v New Venango. Máte niečo vybaviť s Forsterom, sir?

– Nie. Chcem ísť len do obchodu nakúpiť si potrebné veci. Spytoval som sa na Forstera len preto, že každý, kto do tohto kraja príde, sa oňho zaujíma. Všetci ho poznajú pod menom Petrolejový princ.

– Už ste ho videli!

– Nie.

– Ba áno! A dokonca aj teraz ho vidíte, pretože je vedľa vás. – Pritom kývnutím hlavy ukázal na svojho staršieho spoločníka. – Nepredstavili sme sa dôkladne. Ale dá sa to ospravedlniť. Na prérii nepoznajú salónne zvyky.

– Nesúhlasil by som s týmto názorom, – odpovedal som a Yankeeho som nepočul ani jediným pohľadom. – Myslím dokonca, že na prérii poznajú čosi viac než salónne zvyky. Pravda, tu človeka nehodnotia podľa mešca, ale podľa toho, či je pravý muž. Dajte niektorému z vašich nafúkaných petrolejových princov do ruky pištoľu, s korou vy viete tak dobre narábať, a pošlite ho na západ. Zahynie tam, hoci by

mal milióny. A spýtajte sa niektorého z našich slávnych zálesákov, ktorí tu na širšej prérii vládnu so svojou puškou v ruke ako slobodné kniežatá, spýtajte sa niektorého z nich, či má peniaze. Vysmeje sa vám do očí. Tu, kde si veľké nebezpečenstvá vyžadujú aj veľkých mužov, pomôže mi napríklad moja „bobria prilba“ viacej než pol tucta petrolejových prameňov. Préria nepredpisuje svoje zákony a dobré správanie slovami učiteľa tanca, ale zálesáckym nožom.

Chlapec bleskurýchle pozrel na Forstera a potom zase na mňa. Spozoroval som, že som mu hovoril z duše. No predsa si dovolil dačo namietnuť:

– Sir, nechcem tvrdiť, že nemáte pravdu. Ale hádam by sa zavše našiel traper alebo squatter, ktorý by sa nesmial, keby som sa ho spýtal na zlato. Počuli ste už o OID Firehandovi?

– Ale áno! Ved' je to jeden z najslávnejších zálesákov. Pravdaže, ešte som sa ním nestretol.

– No vidíte, tento beloch a istý Indián, ktorého aj vy poznáte, je to Winnetou, patria k zálesákom, ktorých mám na mysli. Obaja poznajú každé horské a riečne ložisko a mohli by vás priviesť k bohatým náleziskám zlata a striebra, o ktorých nikto iný nemá ani tušenia. Neverím, že by sa niektorý z nich chcel meniť s nejakým petrolejárom!

– Pshaw, Harry! – skočil mu Forster do reči. – Dúfam, že nechceš robiť narážky.

Chlapec neodvetil; miesto neho som ja chladne poznamenal:

– Petrolejár by tieto ložiská drahých kovov rozhodne neobjavil, a ani by z nich neťažil, lebo by tam nechcel nechať svoju kožku, ktorú si tak draho cení. Ostatne uznáte, môj mladý master, že vaša odpoveď je vlastne len potvrdenie toho, čo som povedal pred chvíľou. Možno, že dobrý zálesák nájde zlatonosné ložisko, ale nebude z neho ťažiť, lebo by musel obetovať svoju drahocennú slobodu. Ale tu už je úžľabina, a teda sme pri ciele.

Zastali sme na okraji úžľabiny a pozerali sme dolu na malú osadu. Bola omnoho menšia, než som si predstavoval. Dolina ležiaca pred nami tvorila nízku panvu, ktorú obkolesovali strmé bralá. Uprostred nej tiekla široká rieka, ktorá sa predierala medzi skaliskami. Celý priestor pod nami pokrývali vŕtacie veže a rozličné zariadenia, aké sa používajú pri ťažbe petroleja. Na začiatku doliny, tesne pri vode, hukotala vŕtacia veža v plnej činnosti. Pri strednom toku rieky stáli vlastné budovy továrne. Hoci boli len dočasné, predsa ich postavili pomerne dôkladne. Kam len oko dovidelo, všade bolo vidieť dúžky, dná, alebo hotové sudy, niektoré prázdne, ale iné naplnené vytúženým petrolejom.

– Áno, sir, to je tá úžľabina, – odvetil Harry. – Tam naproti je obchod a zároveň je tam aj výčap, jedáleň a všetko možné. Tadiaľto vedie cesta dolu. Je síce trochu strmá, takže musíme zostúpiť zo sediel, ale zísť po nej nie je životu nebezpečné. Pôjdete s nami?

Rýchlo som zoskočil zo sedla. Aj chlapec zostúpil a poznamenal:

– Vezmite koňa za uzdu!

– Swallow pôjde za mnou sám. Len choďte popredu!

Chlapec chytil uzdu svojho koňa. Môj mustang kráčal za mnou, nemusel som ho ani popohnať. Forster sa vliekol za nami so svojím ťarbavým koňom. Zatiaľ som obdivoval Harryho, ako šikovne a isto kráčal predo mnou. Veru, takúto pevnú chôdzu si celkom určite neosvojil na východe. Môj záujem oňho rástol každou chvíľou. Keď sme sa dostali na dno doliny, opäť sme vysadli na kone. Chcel som sa rozlúčiť so svojimi spoločníkmi, lebo som predpokladal, že obaja pôjdu rovno k obytným staviskám, zatiaľ čo mňa viedla cesta k obchodu. No pri prvých slovách rozlúčky mi Forster skočil do reči:

– Nože počkajte, pôjdeme spolu s vami do obchodu, lebo si chcem s vami vybaviť istú maličkosť.

Bol som celkom rád, že ešte nejaký čas môžem byť pri zaujímavom chlapcovi. Nemal som však chuť spytovať sa Forstera, akú maličkosť to mienil. Nemusel som dlho čakať na vysvetlenie. Prišli sme k obchodu. Bola to obyčajná zrubeňá chata. Na dverách bolo kriedou napísané: Store and Boardinghouse.

Sotvaže som zoskočil zo sedla, aj Forster už bol na zemi a chytil Swallowa za uzdu.

– Odkúpim vášho koňa. Čo stojíte?

– Nepredám ho.

– Dám dvesto dolárov.

Zasmial som sa a pokrútil som hlavou.

– Dvesto päťdesiat.

– Nenamáhajte sa, sir,

– Tristo.

– Nie je na predaj!

– Tristo a okrem toho zaplatím všetko, čo si kúpite tu v obchode.

– Naozaj si myslíte, že zálesák vám predá koňa, bez ktorého by azda zahynul?

– Teda vám pridám k tomu všetkému aj svojho koňa.

– Len si tú svoju slávnú mrcinu nechajte! Nedal by som za ňu ani jediný chl p zo svojej čiapky!

– Ale ja vášho koňa musím mať, – pokračoval netrpezlivo. – Páči sa mi.

– To vám rád verím, ale nedostanete ho. Ste príliš chudobný, aby ste ho mohli zaplatiť.

– Príliš chudobný?! – pritom hrozivo na mňa zagánil, aby ma zastrašil. – Či ste nepočuli, že som Emery Forster? Kto ma pozná, ten veľmi dobre vie, že môžem zaplatiť aj tisíce muslangov.

– Váš mešec ma ani trochu nezaujíma. Ak si môžete naozaj kúpiť dobrého koňa, choďte k obchodníkovi s koňmi a môjho mustanga konečne pustite!

– Ste naničhodný chlap, aby ste vedeli. Ste bedár, ktorému palce vytrfajú z topánok. Mali by ste sa tešiť, že tak

ľahko dostanete peniaze na novú obuv. Aspoň raz by ste sa dostali k peniazom statočným spôsobom.

– Emery Forster! Dávaj si pozor na jazyk, – ozval sa zrazu Harry. – Tento muž by ťa mohol takým istým statočným spôsobom poslať na druhý svet, ako ty jeho. Povedal si, že za jeho život dostatočne zaplatíš pušným prachom, ktorý obetuješ pri výstrele. On má takéhoto platidla viac než ty, a to hneď poruke.

– Ohó, chlapče! Tu nie sme na savane, kde si každý tulák môže robiť, čo sa mu zapáči. V New Venango som ja jediným pánom a vládcom, a kto sa podľa mňa nechce správať podobrotky, toho privediem k rozumu iným spôsobom. Toto bola moja posledná ponuka. Dostanem koňa, alebo nie?

Iný zálesák by rozhodne bol už dávno odpovedal zbraňou. No mňa tento muž nezlostil, ba naopak, zabával som sa na ňom. Okrem toho som sa viacej ovládal i preto, že som mal ohľad na jeho mladého spoločníka.

– Nie! – odvetil som pokojne. — Pust' te ho!

Siahol som po uzde, ktorú držal v ruke. Ale on ma udrel do prs, takže som sa až zatackal. Zatiaľ sa chytro vyšvihol do sedla.

– – Tak, chlape, teraz ti ukážem, že Emery Forster vie kúpiť koňa, aj keď ho majiteľ nechce predať. Tu stojí môj kôň, patrí tebe. Účet v obchode zaplatím a po doláre si môžeš prísť, kedy sa ti zapáči. Poď, Harry, skončili sme s ním!

Chlapec nešiel hneď za mnou. Chvíľu stál, a napäto mi hľadel do tváre. Keď som sa však ani nepohol, aby som si koňa vzal nazad podľa zálesáckeho spôsobu, mihol sa na jeho tvári výraz nesmierneho pohŕdania.

– Sir, viete, čo je to kojot? – spýtal sa ma.

– Áno, – odvetil som ľahostajne.

– No?

– Myslíte prériového vlka? Je to zbabelé, ustráchané zviera, ktoré uteká už pri brechote psa a nie je hodné toho, aby si ho človek všimol.

– Máte pravdu. Ľahko vám bolo odpovedať, lebo – sám ste kojot!

Nanajvýš pohľadavo hodil rukou a odchádzal za „pánom a vládcom New Venanga“.

Mlčal som, lebo som vedel, čo robím. O Swallowa neprídem. Môžem ho krátky čas nechať u Forstera. Aspoň budem mať možnosť znovu vidieť Harryho, ktorý ma čoraz väčšmi zaujímal. Posledné slová, ktoré mi povedal, som od neho ani nepokladal za urážku.

Svedkami tohto nepríjemného výstupu boli aj niekoľkí mužovia, ktorí práve vtedy vyšli z obchodu. Jeden z nich teraz priviazal Forsterovho koňa ku kolu a pristúpil ku mne. V tomto ryšavom chlapíkovi s tvárou pijana každý mohol už na sto krokov spoznať Íra.

– Neľutujte, master, že ste uzavreli tento obchod, – povedal mi. – Nedoplatíte naň! Ostanete v New Venangu dlhšie?

– Nemám na to chuť. Vy ste majiteľ tohto slávneho obchodného domu?

– Áno, som. A je to naozaj slávny obchod, v tom máte pravdu. Pozná ho každý, kto si rád glgne brandy. To je možno vaše šťastie, že ste sem prišli.

– Prečo?

– To vám hneď poviem. Mohli by ste zostať u mňa, ale nie iba dnes, lež aj zajtra, pozajtra, skrátka navždy. Potrebujem boardkeepera, ktorý sa hneď nerozzúri, keď dostane poriadny kopanec. V našom zamestnaní je osobná hrdosť často zbytočná a škodlivá vec. Práve pred chvíľkou som videl, že v tomto ohľade veľa znesiete. Nebudete mať škodu.

Mal som chuť udrieť toho chlapa do tváre. Ale jeho ponuka bola skôr smiešna, a nie zlomyseľná. A tak som bez odpovede vkročil do obchodu nakúpiť si potrebné veci. Keď

som sa spytoval, čo platím za tovar, ktorý som si vybral, Ír sa na mňa prekvapene zadíval,

– Či ste nepočuli, že Emery Forster chce všetko zaplatiť? Dodrží slovo a ja vám všetok tento tovar dávam tak, že mi nemusíte zaplatiť ani penny.

– Ďakujem! Keď si chcem niečo kúpiť, nepotrebujem na to peniaze od zlodēja koni.

Ír chcel niečo namietat', ale keď zbadal hrst' zlatých mincí, ktoré som vytiahol spoza opaska, na jeho tvári sa rozprestrel čo najúctivejší výraz. Hneď sa začalo ľstivé a vytrvalé jednanie. Veru, nejedného neskúseného kupca v tomto kraji poriadne ošklbú.

Konečne sme sa dohodli. Kúpil som úplne nový traperský oblek a za značnú sumu som sa zásobil potravinami a množstvom streliva. Zatiaľ nastal večer a na dolinu sa spustila hlboká tma. Nechcelo sa mi nocovať v nízkom, páchnucom hostinci. Preto som si prehodil cez plece nové vrece naplnené zásobami a vyšiel som. Chcel som ísť k Forsterovi, aby som mu povedal svoju mienku o jeho panovačných chůtkach.

Cesta ma viedla pozdĺž rieky. Teraz som si hneď všimol, čo mi prv ušlo, lebo moju pozornosť vtedy zaujal mladučký Harry: zápach petroleja, ktorý naplňoval celú dolinu, silnel v blízkosti rieky. Iste po nej odtekalo veľké množstvo tejto horľaviny.

Skupina domov, ku ktorej som teraz kráčal, bola ponorená v úplnej tme. Až keď som prešiel za neveľkú zákrutu cesty, uzrel som pred sebou panský dom, lebo z verandy sa šírila jasná žiara. Videl som, že je tam zhromaždená neveľká spoločnosť. Keď som sa dostal k plotu, ktorý ohradzoval nádvorie, začul som tiché fľkanie. Hneď som vytušil, čo je vo veci.

Vedel som, že Swallow sa od nikoho cudzieho nedá zaviesť do stajne. Museli ho teda nechať vonku. Uviazali ho práve pred verandou, lebo tam mohli naň ľahšie dozerať. Tíško som sa zakrádal po nádvorí cez najtmavšie miesta. Tak

som sa dostal až k nízkemu múru, z ktorého vyčnievali kovové tyče, držiace ľahkú strechu verandy. Teraz som bol už celkom blízko Swallowa. Na svoju radosť spozoroval som i Harryho, ktorý ležal v jednej z visiacich sietí. Práve čosi vysvetľoval Forsterovi, ktorý sedel vedľa neho. Priviazal som prinesené vrece za sedlo Swallowa, ale pritom som neodvrátil oči od spoločnosti. Dobrý kôň mal na sebe celý postroj, iste si ho nedal vziať. Keby som bol na Swallowa zahvízdal, keď Forster na ňom cváľal preč, verný kôň by ho bol iste zhodil a bol by sa vrátil ku mne.

– Dear uncle, je to zbytočné a nečestné podujatie. Iste si vec nedobre vykalkuloval, – počul som hovoriť chlapca.

– Chceš ma azda učiť, ako mám kalkulovať? Ceny petroleja sú teraz preto také nízke, lebo pramene dávajú príliš veľa. Keď sa teda všetci spojíme a necháme petrolej po celý mesiac odtekať, musí jeho cena opäť stúpnuť a budeme robiť obchody, dobré obchody, to ti poviem. A tento kúsok aj vykonáme. Dohodli sme sa na tom, a každý svoj sľub dodrží. Z dolného prameňa nechám všetko odtiecť do rieky Venango, Kým ceny stúpnu, zatiaľ nájdeme petrolej aj tamhore pomocou víťacej veže. Keďže mám dostatočnú zásobu sudov, behom niekoľkých dní odošlem na východ také množstvo petroleja, že mi to vynesie státisíce.

– To nie je čestné podujatie. Zdá sa mi, že ste pritom celkom zabudli na petrolejové pramene v Európe. Tamojšia konkurencia hneď vynaloží všetko úsilie a zásobí svetový trh, veď sami takto dáte zbraň do rúk spiacemu nepriateľovi. Ostatne, aj zásoby nahromadené v amerických štátoch sú také veľké, že vystačia na dlhší čas.

– Nevieš, aká obrovská je spotreba, a tak to nemôžeš dobre posúdiť. A vôbec, na také veci si ešte primladý. Nemáš správny úsudok.

– Dokáž mi, že nemám!

– To nie je ťažké dokázať. Či si sa mi pred chvíľou nepriznal, že si sa sklamal v tom zálesákovi, alebo kto

vlastne ten tulák bol? Nikdy by som si nebol myslel, že sa ti taký spoločník môže páčiť.

Videl som, že sa Harry začervenal. Ale rýchlo sa spamätal a odvetil:

– Vyrástol som medzi takými ľuďmi, to vieš dobre sám. Až doteraz som žil len v divočine a v lesoch. Nesmel by som mať rád vlastného otca, keby som pohrdal zálesákmi len preto, že nemajú bezchybný zovňajšok. Sú medzi nimi mužovia, ktorým sa po duševnej stránke nevyrovnajú mnohí z vašich vznešených gentlemanov a pyšných peňažných barónov. A ostatne, o sklamaní tu nemôže byť ani reč. Povedal som len toľko: zo začiatku som sa domnieval, že je celkom iný. A medzi domnienkou a tvrdením robievam vždy rozdiel.

Forster chcel čosi odpovedať, ale nedostal sa k tomu, lebo práve v tej chvíli ozvalo sa hromové dunenie, akoby sa práve pod nami bola roztrhla zem. Pôda sa triasla. Keď som naľakané pozrel nabok, uvidel som v hornej časti doliny, tam, kde pracovala vrtacia veža, vyraziť do výšky asi pätnásť metrov ohnivý prúd, ktorý sa hore doširoka rozliat a potom opäť začal padať na zem ako plamenný dážď. Úžasne rýchlo zaplavil celu stráň doliny. Súčasne mi vnikol do plúc ostrý, bodavý zápach plynu, Zdalo sa, že vzduch je naplnený tekutým ohňom.

Poznal som už tento strašný úkaz, lebo som ho už videl v celej jeho hrôze v údolí rieky Kanawhy. Jediným skokom som sa ocitol pred spoločnosťou, ktorá v smrteľnom strachu takmer zmeravela;

– Zahaste svetlá, – zvolal som, – rýchlo zahaste svetlá! Vrták veže narazil na petrolej. Zabudli ste nariadiť, aby nablízku nehořelo nijaké svetlo. Teraz sa plyny zapálili a šíria sa na všetky strany. Zahasiť svetlá, lebo o dve minúty bude horieť celá dolina.

A už som aj priskočil k nástennému svietniku a zahasil svetlo, potom zase k ďalšiemu a ďalšiemu. Ale aj v izbe nad nami horeli svetlá. Aj v obchode naproti sa svietilo. Ale tu

už záplava tryskajúceho petroleja až neuveriteľne rýchlo zaplavila celú hornú časť doliny. Dostala sa až k rieke. Teraz išlo len o to: usilovať sa zo všetkej sily zachrániť si aspoň holý život.

– Ratujte sa, ľudia! Bežte, preboha, bežte! – kričal som. – Utekajte hore na svahy!

Nestaral som sa už o nikoho, schytil som Harryho do náručia a v na sledujúcej chvíľke som už s ním sedel v sedle. Harry nechápal moje správanie a nevedel, aké veľké je nebezpečenstvo. Zo všetkých síl sa vzpíeral v mojom náručí. Bola to hrozná chvíľa, a ako to už obyčajne býva, človek je vtedy schopný vynaložiť najväčšie úsilie, a tak i mne sa čoskoro podarilo premôcť chlapcov odpor. Swallow nás v šialenom behu unášal dolu prúdom, hnal ho pud strachu, a tak nebolo treba ani uzdy; ani ostrôh.

K cestičke medzi skalami, po ktorej sme zo savany prišli do údolia New Venango, sme sa nemohli dostať, lebo ju už zaplavil ohnivý prúd. Záchranu sme mohli nájsť len v opačnom smere. Ale vo dne som tam nevidel nijakú cestu. Ba naopak, zdalo sa mi, že bralá sú tam tesne pri sebe a že sa spenená rieka len ťažko prediera medzi nimi.

– Povedzte, – zvolal som náhle a úzkostné, – je tu nejaká cesta z doliny?

– Nie, nie, – stonal Harry a kľčovite sa namáhal uvoľniť sa z môjho náručia. – Pustite ma, hovorím vám, pustite ma! Nepotrebujem vás, obídem sa aj bez vás,

Pravdaže, nemohol som dbať na jeho slová. Pozorne som hľadel na skalné steny doliny, týčiace sa strmo pred nami a okolo nás. Tu som pocítil pri opasku silný tlak a chlapec zároveň skríkol:

– Čo chcete so mnou? Pustite ma, lebo vám vrazím do hrudi váš vlastný nôž!

Videl som, ako sa mu v ruke zablysla čepel'. Vytrhol mi spoza opaska môj zálesácky nôž. Nemal som čas na vysvetľovanie. Rýchlym hmatom pravice som mu schytil

obidve ruky okolo zápästia. Lavou rukou som ho ešte tesnejšie zovrel.

Nebezpečenstvo rástlo každú sekundu. Ohnivý prúd zasiahol už skladištia. Sudy praskali s obrovským rachotom, akoby strieľali delá. Petrolej z nich sa vyliol, hneď sa chytil a vtekal do plamenného mora, ktoré stále väčšmi rástlo a rýchlo napredovalo. Vzduch bol horúci na zadusenie. Mal som pocit, akoby som sa varil v kotle vriacej vody. Horúčava sa ešte stupňovala, a to náramne prudko. Zdalo sa mi, že všetko vo mne horí. Takmer som strácal vedomie. Tu už nešlo len o môj život, ale o čosi ešte cennejšie: o život chlapcov.

– Come on, Swallow, dopredu, dopredu, Swall...

Hrozná páľava mi udusila v ústach poslednú slabiku. Nemohol som ďalej hovoriť. Ale nebolo ani treba koňovi dovrávať. Toto dobré, skvelé zviera priam letelo s nami úžasnou rýchlosťou. Tolko som už videl, že na tejto strane rieky naozaj nenájdeme východ. Plamene dostatočne osvetľovali skalné steny, a tak som dobre videl, že je nemožné tadiaľto sa vydriapať hore. Preto do vody, do vody – a na druhú stranu! Slabé stisnutie kolenami – a poslušný mustang skočil do vln. Ponorili sme sa a voda vysoko vystrekla. Cítil som, ako mi v žilách prúdi nová sila, nový život. Ale kôň zrazu podo mnou zmizol. No to bolo teraz vedľajšie. Len na druhý breh – ďalej, stále ďalej! Swallow bol rýchlejší než horiaci živel, ktorý sa práve teraz privalil za naším chrbtom k rieke. Plamene šľahali až k nebu. Zaraz sa chytila aj rieka, lebo po nej tieklo mnoho petroleja z dolného prameňa. O minútu, o sekundu, ach, možno už teraz v tejto chvíľke ma oheň dostihne. Chlapec omdlel. Jednou rukou som jeho bezvládne telo pritískal k hrudi a druhou som plával. Ale plával som tak, ako ešte nikdy v živote. Ba nie, neplával som, ale hádzal som sa šialenými skokmi vo vode. Mihotavý svit plameňov ju ožaroval až na dno. Báľ som sa, hrozne... hrozne som sa báľ... Tu čosi po mojom boku zafľkalo.

– Swallow, ty verný, smelý koník... To si ty?

Tu je breh... Musím sa znovu dostať do sedla... Nedarí sa mi to... zdá sa mi, že mi horúčava spálila každú žilku a nerv... Bože! Bože môj, pomôž, nemôžem tu ostať ležať... Ešte raz sa pokúsím vyštverat' do sedla. Podarilo sa...

– Swallow, bež... bež... kam chceš, len preč, preč z tohto pekla!

Uháňali sme ďalej, to som vedel. Kam? Na to som nemyslel. Oči ma pálili, akoby som miesto nich mal v očných jamkách žeravý, roztopený kov. Svetlo, ktoré do nich vnikalo, spaľovalo mi mozog. Jazyk mi visel medzi vysušenými perami. Mal som pocit, akoby celé moje telo bolo len žeravou hubou, ktorej popol sa každou chvíľou môže rozpadnúť. Kôň podo mnou fľakal a stonal takmer ako ľudská bytosť. Bežal, skákal, liezol a lietal ponad skaliská, výčnelky, trhliny, hrany a končiare ako tiger, alebo ako hádzuci sa had. Pravou rukou som mu oblapil krk a ľavou som ešte vždy pevne zvieral chlapca. Ešte jeden skok, obrovský, hrozný skok... konečne, konečne sme za skalnou stenou... Ešte niekoľko sto krokov odbehol Swallow do prémie preč od ohňa a potom zastal.

Skĺzol som sa z neho na zem.

Zmocňovala sa ma mdloba, ale moje rozrušenie a napätie boli také veľké, že som jej nepodľahol. Pomaly som vstal, objal rukami krk verného, nenahraditeľného zvieraťa, v ktorom sa každá žilka triasla, a v kŕčovitom plači som ho bozkal tak vrelo, ako len zriedkakedy aj milenec bozká vyvolenú svojho srdca.

– Swallow, ty drahý koník, ďakujem ti, zachránil si mňa i chlapca. Nikdy ti nezabudnem túto hodinu!

Obloha žiarila krvavým leskom. Dym zo strašného požiaru sa váľal nad miestom skazy v hustých čiernych chuchvalcoch, ožiarených purpurovými lúčmi. Ale nemal som čas pozorovať tento výjav. Predo mnou ležal Harry a ešte stále kŕčovite zvieral v ruke nôž. Chlapec bol bledý,

chladný a meravý. Myslel som si, že je mŕtvy, že sa utopil v rieke, keď som s ním plával, aby som ušiel pred plameňmi.

Šaty mal celkom premočené a lepili sa mu na nehybné telo. Na bledej tvári sa mihal hrozný odraz blčiacich ohňov, ktoré ožarovali prériu naširoko vôkol doliny. Vzal som ho do náručia, odhrnul som mu vlasy z čela a trel som mu spánky. Dával som mu umelé dýchanie. Priložil som si ústa k jeho perám, aby som vliol dych do tej nehybnej hrude, skrátka robil som všetko, čo som vo svojej bezmocnosti len vládal, aby som ho prebral k životu.

Vtom – konečne – sa jeho telo zachvelo. Najprv slabo, potom zreteľnejšie. Zacítil som tlkot jeho srdca a slabý dych. Chlapec sa prebral, naširoko otvoril oči a s neopísateľným výrazom sa mi meravo zahľadel do tváre. Potom mu pohľad oživil. Harry hlasito vykričkol a vyskočil

– Kde som... kto ste vy?... Čo sa stalo? – zvolal.

– Ste zachránený. Dostali sme sa z tej vyhne tamdolu.

Pri zvuku môjho hlasu a pri pohľade na požiar, ktorý ešte stále vysoko šľahal, vrátilo sa mu vedomie úplne.

– Z vyhne?... Tamdolu?... Bože, je to pravda, že dolina horela a Forsterovci...

Akoby sa pri poslednom slove rozepamätal na nebezpečenstvo, v ktorom opustil svojich príbuzných, pohrozil mi:

– Pane, ste zbabelec, biedny zbabelec, kojot, ako som vám to už povedal! Mohli ste zachrániť všetkých, všetkých, ale vy ste ušli, ako šakal uteká pred brechotom mizerného psa. Pohľadám vami! Musím... preč, preč, k nim!

Chcel odbehnúť. Pevne som ho chytil sa ruku.

– Ostaňte! Už sa nedá nič robiť. Bežali by ste do vlastnej záhuby!

– Pustite ma! Nechcem mať s vami nič do činenia, vy podlý zbabelec!

Vymykol si ruku z mojich prstov a uháňal preč. Zacítil som medzi prstami malý predmet. Bol to prsteň. Pri prudkom myknutí sa mu sklzol z prsta.

Bežal som za Harrym, ale už zmizol v čiernom tieni pod strmým bralom. Nemohol som sa na chlapca hnevaj Bol ešte mladučký a táto katastrofa ho vyviedla z duševnej rovnováhy, takže nemohol správne usudzovať. Schoval som prsteň do vrecka a sadol som si, aby som si po hroznej námahe trochu odpočinul. Chcel som tu ostať po celú noc až do úsvitu, lebo skôr som sa nemohol pustiť do úžľabiny.

Ešte i teraz sa mi chveli všetky nervy. Dolina, v ktorej ešte blčala žeravá petrolejová vyhňa, pripadala mi ako peklo, z ktorého som ušiel. Starý oblek, ktorý som mal na sebe, padal zo mňa po kusoch ako práchno. Obliekol som si nový, ktorý bol pri plávaní cez rieku pod vodou, a tak sa celý premočil a lepšie odolal hroznej horúčave ohňa.

Swallow ležal neďaleko mňa. Bola tu tráva, ale nežral. Dobrý koník Bol práve taký zničený ako ja, alebo hádam i viac. Čo sa stalo s obyvateľmi doliny? Pre túto otázku som nemohol zaspať, hoci som tak veľmi potreboval odpočinok. Po celú noc som bol hore. Veľa ráz som šiel k okraju úžľabiny, aby som nazrel dolu. Oheň už nebol taký veľký, ale predsa to bol príšerný pohľad, na ktorý nikdy nezabudnem. Petrolej striekal z prameňa ako vodomet do výšky asi pätnásť metrov. Bol to ohromný stĺp ohňa. Vo výške sa rozdroboval na jednotlivé ohnivé kotúče a rozprskával sa na tisíce žeravých iskier. Potom táto plamenná sprcha padala dolu. Hneď sa chytili plyny nad zemou, takže čoskoro horel pás do výšky dvoch mužov a blížil sa k rieke. Pravdaže, potom sa zapálil aj petrolej vo vode a rieka začala horieť po celej šírke.

Tak sa to opakovalo až do rána. A tak to potrvá i ďalej, dokiaľ len petrolej bude vytryskovať z prameňa, alebo dokiaľ sa nepodarí požiari zahasiť. Za denného svetla sa žiara plameňov zdala slabšia. Keď som sa teraz znovu podíval nadol, videl som, že okrem malého domca, ktorý stál na najvyššom mieste doliny, kam sa oheň nedostal, všetko, všetko zmizlo. Forsterovo obydlie, továrenské budovy a všetky ostatné budovy, čo tu boli, stali sa i so všetkými

zásobami obeťou plameňov. Celá dolina až k najvyššiemu skalnému hrebeňu bola čierna a vyzerala ako ohromná začmudená panva, ktorej obsah nepozorný kuchár spálil.

Pri spomenutom domci, ktorý tu jediný ostal, sa zhováralo niekoľko mužov. Zazrel som pri nich aj Harryho. Teda odvážny chlapec sa predsa pustil v noci do doliny. Teraz za dňa zísť do doliny bolo ľahké, mohlo to vykonať aj dieťa. Išiel som po cestičke, ktorou sme včera prišli do doliny. Tu som spozoroval, že Harry ukázal na mňa prstom a tak upozornil ostatných. Jeden z mužov vošiel do domca a o chvíľu vykročil stadiaľ s puškou v ruke. Šiel mi oproti až na protíľahlý breh rieky. Tam zastal a potom na mňa zakričal:

– Hallo, človeče! Čo tu ešte robíte? Berte sa preč, ak nechcete dostať guľku medzi rebrá!

– Ostal som tu preto, aby som vám pomohol, ako len budem môcť, – odvetil som mu.

– Veď ja viem! – zasmial sa posmešne. – Takú pomoc poznáme!

– Okrem toho musím hovoriť s Harrym.

– To bude ťažko.

– Chcem mu niečo dať.

– Nerobte si zo mňa blázna! Rad by som vedel, čo taký oplán môže voľakomu dať. Najprv je zbabelec a nečestný až beda, a potom nám z pomsty, zapáli petrolej.

Hodnú chvíľu som sa nezmohol na slovo. Ja že som podpaľač a vrah toľkých ľudí! Vysvetľoval si moje mlčanie ako následok zlého svedomia a pokračoval:

– Vidíte, ako ste sa zľakli! Áno, vieme to veľmi dobre. Ak ihneď neodídete, strelím do vás.

Namieril puškou na mňa. Tu som nahnevane zvolal:

– Čo vám to prišlo na um, človeče! Tu nemôže byť o podpaľačstve ani reči. Horľavé plyny sa zapálili od vašich lúčok a ohňov. To hrozné nešťastie je len následok vašej nedbalosti.

– Viem, čo si mám myslieť! Zmiznite! Alebo mám strieľať?

– Bol by som zachránil chlapca s nasadením vlastného života, keby, som bol. podpaľáčom?

– Výhovorka! Keby ste boli chceli, všetci sa mohli zachrániť, ale vy ste ušli. A tak všetci, zhoreli, biedne zahynuli! Tu máte odplatu!

Strelil po mne. Bol som natoľko rozhorčený, že som sa ani nevládal pohnúť z miesta. Neuhol som sa pred guľkou a práve to bolo dobre, lebo zle mieril a guľka prefrkla tesne vedľa mňa. Prsty sa mi šklbli a chcel som mu odpovedať lepšie mierenou guľkou. Pravdaže, neurobil som to. Zvrtol som sa a pomaly som odchádzal hore cestičkou. Ani raz som sa neobzrel po mužovi, Keď som sa dostal, hore, vysadol som na koňa a od cváľal. Ak zachránil niekomu život a miesto vďaka obvinia nás zo zločinu, najlepšie urobíme, keď odídeme.

O niekoľko dní neskôr dorazil som na Štrkovitú prériu, kde som mal podľa nášho dohovoru ešte týždeň čakať na Winnetoua. Nehladoval som za ten čas, lebo zveriny tu bolo dosť. Ani osamelým som sa necítil, lebo sa tu potulovalo niekoľko bánd Siousov. A tak som musel byť stále v strehu, aby ma neobjavili. Keď potom prišiel Winnetou a oznámil som mu, že sú tu Siouovia a že by sme mali ísť ďalej, hneď so mnou súhlasil.

Nesmierne som sa tešil, že uvidím slávneho zálesáka Old Firehanda a že sa od neho ešte mnohému, mnohému priučím. Cesta k nemu bola dosť nebezpečná. To sme zistili už nasledujúceho dňa, keď sme natrafili na stopu Indiána, ktorý bol iste vyzvedačom.

Bedlivo som preskúmal pôdu. Indiánov kôň, ktorý tu bol uviazaný, obžral dookola polovyschnutú trávu. Jazdec ležal opodiaľ na zemi a pohrával sa s tulcom. Pritom sa mu zlomil jeden šíp a vyzvedač nechal obidve polovice ležať na zemi, hoci to bolo proti zvyklostiam opatrných Indiánov. Zdvihol

som obidva kúsky šíp, aby som si ich prezrel. Nebol to poľovnícky šíp, ale bojový.

– Sú na bojovom chodníku, – poznamenal som. – Bol to ešte mladý, a neskúsený vyzvedač, inak by bol tieto zradné kúsky voľakde schoval. Aj jeho šľapaje sú menšie než stopy dospelého muža.

Jediný pohľad na ďalšie šľapaje stačil a zistili sme, že Indián odišiel stadiaľto len nedávno. Okraje jeho stôp boli doteraz zreteľné a pošliapaná tráva sa ešte celkom nenarovnala.

Sledovali sme stopu ďalej, až kým sa nezačalo zmrákať. Na kraj sa pomaly znášala večerná tma. Preto sme museli zosadnúť, ak sme nechceli stopu stratiť. No prv kým som zostúpil z koňa, vzal som ďalekohľad, aby som ešte raz preskúmal prériu.

Práve sme boli na jednom z početných kopcov, ktoré sa tu dvíhali ako vlny stuhnutého mora. Mal som stadiaľto dobrý výhľad.

Len čo som si k očiam priložil ďalekohľad, zbadal som dlhú, rovnú čiaru, ťahajúcu sa od východu až ďaleko na západ. Naradovaný podal som ďalekohľad Winnetouovi a ukázal som mu smer, ktorým mal pozrieť. Díval sa ďalekohľadom dlhší čas.

– Uff! – vyhrkol prekvapene a podal mi ďalekohľad. Pritom sa spýtavo na mňa zadíval.

– Vie môj brat, aká cesta to je? – riekol som – Nie je to cesta bizónov, ani ju nevyšľapali nohy červených bojovníkov.

– Viem to. Ani jeden bizón nemôže utekať tak ďaleko, kam až táto cesta vedie. A Indiáni by ju nevedeli vystavať v prérii. Je to cesta ohnivého koňa, ktorého ešte dnes uvidíme.

Znovu rýchlo zdvihol ďalekohľad a so živým záujmom pozoroval koľajnice, ktoré mu šošovka tak veľmi priblížila. Naraz mu len ruka s ďalekohľadom klesla, zoskočil z koňa a rýchlo ho ťahal do doliny medzi kopcami.

Pravdaže, toto jeho počínanie muselo mať dôležitý dôvod. Preto som Winnetoua bez odkladu nasledoval.

– Pri ceste ohnivého koňa ležia červení bojovníci! – zvolal. – Sú skrytí za kopcom, ale zbadal som jedného z ich koní.

Dobre urobil, že ihneď ušiel z temena kopca. Boli by nás tam spozorovali. Vzdialenosť síce bola veľká aj pre bystré indiánske oči, ale na svojich potulkách som neraz videl ďalekohľad aj v rukách červených bojovníkov. Civilizácia kráča nezadržateľne napred, ale zároveň im poskytuje prostriedky, aby sa mohli proti násiliu brániť do posledného muža.

– Čo myslí môj brat, aké zámery majú tí ľudia? – spýtal som sa.

– Chcú zničiť cestu ohnivého koňa, – odvetil.

– To je aj môj názor. Pôjdem na výzvedy.

Vzal som mu z ruky ďalekohľad a vyzval som ho, aby tu na mňa čakal. Nato som sa obozretne odplazil.

Hoci som mohol byť pevne presvedčený, že nemajú o nás ani tušenia, predsa som sa usiloval, aby som bol pokiaľ možno vždy krytý. Dostal som sa k nim tak blízko, že som ich mohol spočítať. Ležal som v tráve a pozoroval ich.

Boli tridsiati. Všetci boli pomalovaní bojovými farbami. Mali so sebou luky, ale aj pušky. Koní bolo omnoho viacej a to len potvrdzovalo môj náhľad, že chcú lupiť.

Tu som za sebou počul tichý dych. Rýchlo som vytiahol nôž a obrátil sa. Bol to Winnetou, ktorý už pri koňoch nevydržal,

– Uff! – vykĺzlo mu z úst. – Môj brat je veľmi smelý, keď sa odvážil tak ďaleko. Sú to Ponkovia, a to je najodvážnejší kmeň Siousov. Tam leží Parranó, biely náčelník.

Prekvapene som pozrel na Winnetoua;

– Biely náčelník?

– Nepočul môj priateľ ešte o Parranóvi, ukrutnom náčelníkovi Atabaskov? Nikto nevie, odkiaľ prišiel, ale je to

mocný bojovník a na kmeňovej porade ho prijali medzi červených mužov. Keď všetci sivovlasí náčelníci odišli k Manitouovi, Veľkému Duchovi, dostal náčelníkovu fajku mieru, a nazhromaždil veľa skalpov. Potom ho však zaslepil zlý duch a zaobchádzal so svojimi bojovníkmi ako s otrokmi. Preto musel ujsť. Teraz ho zvolili do kmeňovej rady Ponkov, ktorých povedie k veľkým činom.

– Pozná ho môj brat?

– Winnetou bojoval s ním tomahavkom, Ale beloch je úskočný a nebojuje čestne.

– Je to zradca, už to vidím. Chce zadržat' ohnivého koňa a pobiť a olúpiť mojich bratov.

– Bielych mužov? – spýtal sa Winnetou prekvapene, – Ved' aj on je beloch. Čo urobí môj priateľ?

– Bude čakať. Uvidí, či Parranó zničí cestu železného koňa, a potom sa vyberie oproti svojim bielym bratom, aby ich vystríhal.

Prikývol. Vtedy nebolo zriedkavosťou, že bieli alebo červení lotri vykoľajili vlaky, aby mohli cestujúcich olúpiť. O tom ešte budem rozprávať na dvoch miestach.

Večerná tma bola čoraz hustejšia, takže sme už pomaly nemohli nepriateľov rozoznať. Chcel som však presne vedieť, čo Ponkovia chystajú, a preto som požiadal Winnetoua, aby sa vrátil ku koňom a tam na mňa počkal. Winnetou privolil a doložil:

– Keď sa môj brat ocitne v nebezpečenstve, nech tri razy zakrákorí ako prériová sliedka. Potom mu prídem na pomoc.

Nato sa plazil späť. Ja som sa zase zakrádal štvornožky šikmo ku koľajniciam. Pritom som pozorne načúval každému šuchotu. Dlhو trvalo, kým som sa dostal k trati. Preliezol som cez ňu a potom som sa na druhej strane s dvojnásobnou opatrnosťou plazil k miestu, kde som videl Ponkov. Šťastne som sa dostal až do ich blízkosti. Videl som, že sú práve v robote. V tomto kraji boli na prérii veľké kamene, čo je inak zriedkavosť, Zaiste preto si zvolili Ponkovia toto miesto pre svoje zámery. Počul som, ako

znášajú na koľajnice kamene, ktoré museli byť veľké a ťažké, ako sa dalo usudzovať podľa namáhavého dychčania nosičov.

Nesmel som stratiť ani chvíľku. Odplazil som sa kúsok nazad a potom som vyskočil a bežal cestou, ktorou som prišiel. Nepoznal som tento úsek trate, pri ktorom sme sa ocitli. Nevedel som ani, kedy pôjde vlak. No uhádol som, odkiaľ mal prísť, lebo ho Ponkovia čakali a tým smerom sa častejšie obzerali. Vlak mohol prísť každú chvíľu. Aby som cestujúcich vystríhal, potreboval som značný náskok. Bol som veľmi rozrušený a Winnetou, do ktorého som vrazil a ktorý ma hneď nepoznal, bol by ma takmer prebodol.

Stručne som mu vysvetlil, čo som zistil. Potom sme vysadli na kone a ostrým klusom sme vyrazili smerom na východ pozdĺž koľajníc. Bolo by sa nám zišlo trochu mesačného svetla, ale aj trblietanie hviezd nám postačilo, aby sme rozoznali koľajnice.

Uplynula štvrt'hodinka a ešte jedna. Už sme sa teda nemuseli obávať o blížiaci sa vlak. Len aby sa nám podarilo zastaviť ho. Lepšie bude, keď to urobíme tak, aby Indiáni nič nezbadali. Keďže silné svetlo amerických rušňov vidno v rovnej prérii na kilometre ďaleko, popohnali sme kone a mlčky sme preleteli ešte hodný kus cesty.

Teraz konečne sa mi zdalo, že je čas zastaviť. Potiahol som teda uzdu a zoskočil z koňa. Aj Winnetou urobil tak isto. Koňom sme pevne zviazali nohy. Potom som nazbieral kopy uschnutej trávy. Povyberal som z nej najsuchšie stebľa a skrútil som ich do tvaru fakle. Keď sme túto primitívnu fakľu posypali hŕstkou pušného prachu, bolo treba ju už len zapáliť. Teraz sme mohli pokojne čakať vlak.

Ľahli sme si na prikrývky a napínali sluch. Takmer sme ani oči neodtrhali od smeru, odkiaľ mal vlak prísť.

Po krátkej chvíli, ktorá sa nám zdala večnosťou, sa v diaľke zamihotalo svetlo. Zo začiatku malé a sotva viditeľné, ale postupne sa zväčšovalo. Potom sme počuli aj lomoz vozňov, ktorý stále vzrastal, až napokon sa podobal

vzdialenému hrmeniu. Rozhodná chvíľa bola tu. Hukotajúci vlak s oslepivým svetelným kuželom pred sebou sa blížil k nám. Vytiahol som revolver a strelil do fakle. Pušný prach sa hneď chytil a zapálil suchu trávu. Fakľa sa prudko rozblčala. Mával som ňou, takže plameň sa ešte väčšími rozhorel, a zároveň druhou rukou som dával znamenie, aby vlak zastal.

Strojník akiste hneď zbadal znamenie cez sklenenú tabuľku, lebo už pri prvých mávnutiach zapálenou fakľou počul som prenikavé opakované hvízdanie. O chvíľočku zaškrípali brzdy a rad vagónov letel popri nás s hromovým rachotom. Naznačil som Winnetouovi, aby ma nasledoval, a už som aj bežal za vlakom, ktorého rýchlosť sa navidomoči spomaľovala.

Konečne zastal. Ani som si nevšimol železničiarov, ktorí sa nakláňali zo svojich vyvýšených sedadiel, a náhlil som sa povedľa vozňov pred rušeň. Len čo som tam dorazil, hodil som na jeho reflektor prikrývku, ktorú som z opatrnosti vzal so sebou, a súčasne som zakričal z plných pľúc:

– Zahasiť svetlá!

Lampáše hneď zmizli. Zamestnanci pacifickej železnice sú nadmieru duchaprítomní ľudkovia,

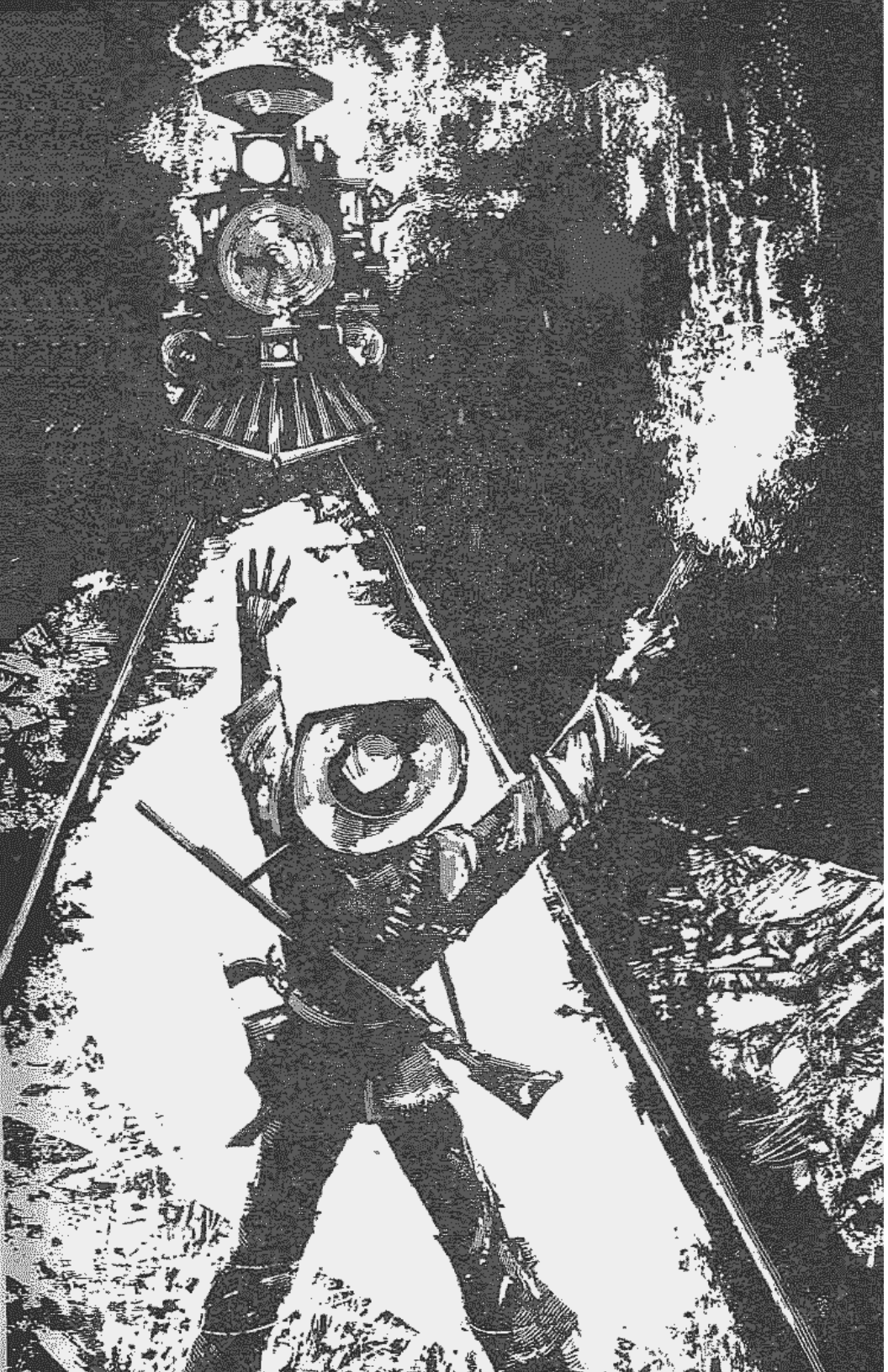
– Zounds! – zvolal ktosi z rušňa. – Prečo ste nám zakryli reflektor, človeče? Dúfam, že nám vpredu nehrozí nejaké nebezpečenstvo?

– Musíme byť v tme, sir, – odvetil som, – Pred nami sú Indiáni, ktorí chcú vlak vykoľajit’.

– Do čerta! Ak je to pravda, tak ste najlepší chlapík, aký sa kedy potľkal v tomto prekliatom kraji.

Zoskočil na zem a stisol mi ruku tak silne, že som div nevykrikol. Vo chvíľočke ma obkľučovalo tých niekoľko cestujúcich, ktorí boli vo vlaku.

– Čo je... čo sa deje?... Prečo stojíme?... – ozývalo sa dookola. Stručne som im objasnil, o čo ide. Všetci sa nemálo rozrušili.

– Dobre, veľmi dobre! – zvolal strojník. – Vznikne tým síce veľké zmeškanie, ale to je teraz vedľajšie. Hlavná vec, že máme skvelú príležitosť dať tým červeným lotrom poriadnu príučku. Nie je nás tu veľa, ale na šťastie sme dobre ozbrojení. Viete, koľko je tam Indiánov?

– Napočítal som tridsiatich Ponkov.

– Well! To sa môžeme teda smelo do nich pustiť. Ale kto to stojí tam neďaleko vás? Preboha, veď je to Indián!

Siahol za opasok po revolveri a zároveň sa chcel vrhnúť na Winnetoua, ktorý sem dobehol za mnou a teraz stál opodiaľ v polotme.

– Upokojte sa, sir! Je to môj druh, s ktorým chodím na poľovačky. Bude sa tešiť, keď spozná smelých jazdcov ohnivého koňa.

– To je čosi iného! Zavolajte ho sem! Ako sa volá?

– Je to Winnetou, náčelník Apačov.

– Winnetou? – zvolal ktosi z úzadia a akýsi muž sa prudko predieral medzi okolostojacimi. – Winnetou, veľký náčelník Apačov je tu?

Bol to ozajstný silák, hotový obor, ako som mohol rozoznať i vo tme. Nebol oblečený ako železničiari, ktorí mu rýchle ustupovali z cesty, ani ako ostatní cestujúci. Mal na sebe traperský oblek. Stal si pred náčelníka a natešeným hlasom sa spýtal:

– Či Winnetou už zabudol na svojho priateľa a nepoznáva ho po hlase?

– Uff! – odvetil náčelník Apačov tiež radostne. – Ako by mohol Winnetou zabudnúť na Old Firehanda, najväčšieho z bielych lovcov! Nezabudol, hoci ho nevidel celé mesiace.

– Verím ti, verím, drahý môj brat... ani ja som nezabudol, ale...

– Old Firehand? – zvolali okolostojaci, takže nemohol ani dokončiť vetu. Úctivo ustúpili o krok od tohto najslávnejšieho trapera, o ktorom sa rozprávali priam neuveriteľné, smelé kúsky. Prérioví lovci rozprávali o ňom

vždy nové a nové príbehy, takže sa stal takmer rozprávkovým hrdinom.

– Old Firehand? – zvolal aj strojník. – Prečo ste mi nepovedali svoje meno, keď ste nastúpili do vlaku? Bol by som vám dal lepšie miesto než iným, ktorých berieme na západ iba z láskavosti.

– Ďakujem, sir, som spokojný so svojím miestom. Ale zbytočne nemárnime drahocenný čas! Radšej sa poraďme, čo podniknúť proti Indiánom.

Hneď sa všetci okolo neho zhrčili. Boli presvedčení, že jeho názor je najlepší. Najprv som však ja musel zopakovať svoju zprávu.

– Vy ste teda Winnetouov priateľ? – spýtal sa ma, keď som skončil. – Ja sa tak chytro neskamarátim s hocikým, ale teň, koho si Winnetou obľúbi, môže počítať aj so mnou. Tu máte moju ruku!

– To je môj priateľ a brat, – povedal Winnetou a pokynom hlavy ukázal na mňa. – Pili sme spolu krv bratstva.

– Krv ste pili? – rýchlo sa spýtal Old Firehand a pristúpil bližšie k mne, aby si ma poobzeral. – Tak teda tento muž je... iste je to...

– Old Shatterhand, ktorý zrazí päst'ou každého nepriateľa, – doplnil Winnetou.

– Old Shatterhand, Old Shatterhand! – volali okolostojaci a tlačili sa ku mne.

– Vy ste Old Shatterhand? – radostne sa spýtal strojník. – Old Firehand, Old Shatterhand a Winnetou! Aké šťastné stretnutie! Najslávnejší mužovia západu, traja nepremožiteľní! Teraz sa už ničoho nemusíme báť. Beda tým červeným lotrom! Meššurs, len povedzte, čo máme robiť, poslúchneme vás!

– Je tam tridsať červených oplanov, – odvetil Old Firehand. – Nebudeme s nimi robiť nijaké okolky. Postrieme ich všetkých.

– Ale veď aj to sú ľudia, sir, – namietol som.

– Zhovädilí ľudia, to hej, – odvetil. – Dost' som už o vás počul a viem, že ste i v najväčšom nebezpečenstve k takýmto ľuďom zhovievavý. Ja som však celkom iného názoru. Keby ste boli prežili to, čo ja, ľudia by si viac nerozprávali, že Old Shatterhand je milosrdný. A keďže túto čeliadku vedie Parranó, zapredanec a stonásobný vrah, môj tomahavk bude mať robotu. Aj tak si musím s Parranóom vyrovnať účet napísaný krvou!

– Howgh! – prisvedčil Winnetou, inokedy vždy taký mierny. Iste mal závažný dôvod, keď teraz celkom proti svojmu zvyku dal prednosť prísnejšej mienke.

– Máte pravdu, sir, – vyhlásil strojník. – Zľutovanie by tu bolo hriechom. Povedzte teda, aký máte plán.

– Železničiari nech ostanú pri vlaku. Tých nesmieme zaplietť do boja. Ale ostatní gentlemani si môžu všetci dopriať malú zábavu. Môžu sa zúčastniť tohto dobrodružstva, pri ktorom chceme Indiánov poučiť, že neslobodno zastaviť a vylúpiť vlak. Potme sa doplazíme rovno k nim a prepadne ich. Keďže nemajú o tom ani tušenia, zľaknú sa tak, že ani nebudú vedieť, či majú zbrane. Až ich zaženieme, dáme ohňom znamenie. Vlak sa potom môže pustiť ďalej, ale pomaly, lebo nevieme, či sa nám do jeho príchodu podarí odstrániť všetky prekážky. Kto chce teda ísť s nami?

– Ja, ja, ja!... – volali všetci okrem železničiarov. Každý sa chcel zúčastniť.

– Vezmite si teda zbrane a poďte! Nesmieme márneť čas, lebo Indiáni zaiste vedia, kedy má vlak prísť. Keby dlho meškal, mohlo by im to byť podozrivé.

Vyrazili sme. Winnetou a ja sme šli popredu ako vodcovia. Nad krajom vládlo hlboké ticho. Snažili sme sa nespôsobiť ani najmenší šuchot. Nič neprežrádzalo, že v tomto zdanlivom pokoji nad prériou sa pripravuje krvavá katastrofa.

Najprv sme značný kus cesty prešli vzpriamení, ako to bolo pohodlnejšie. Keď sme sa však dostali blízko miesta,

kde sa mal odohrať boj, ľahli sme si a plazili sme sa jeden za druhým na rukách a nohách pozdĺž násypu.

Medzitým vyšiel mesiac a pokojným jasným svetlom zalial celý kraj, takže bolo vidieť do značnej diaľky. Pri mesačnom svetle sme sa museli plaziť oveľa obozretnejšie, ale zato sme mali inú výhodu. Bolo tu mnoho navzájom podobných kopcov a potme by sme len ťažko boli mohli nájsť miesto, kde sme predtým Ponkov videli. Mohli sme na nich neočakávane natrafiť. Toho sme sa teraz pri svetle mesiaca nemuseli báť.

Občas som zastal a opatrne zdvihol hlavu, aby som hodil skúmavý pohľad za násyp. Zrazu som na jednom z kopcov spozoroval postavu, zreteľne sa odrážajúcu na pozadí obzoru. Postavili teda stráž. Ten človek iste nebude stále pozeráť iba do diaľky, odkiaľ čaká vlak, ale bude skúmať aj najbližšie okolie, a tak by nás nevyhnutne musel zbadáť.

O niekoľko minút sme mohli vidieť aj ostatných Ponkov, ležiacich nehybne na zemi. Kúsok za nimi boli priviazané kone. Táto okolnosť nám veľmi sťažovala prepadnutie, lebo zvieratá nás mohli ľahko prezradiť, Zároveň sme pozorovali prípravy, ktoré Indiáni urobili, aby vykoľajili vlak. Poznášali na koľajnici ešte viacej kameňov, než sme videli predtým. S hrôzou som myslel na osud, ktorý by bol stihol ľudí vo vlaku, keby sme zámer divochov neboli spozorovali.

Tak dlho sme ešte postupovali, až sme sa ocitli naproti bande Ponkov. Tu sme zastali a pripravili si zbrane. Tíško sme ležali a čakali.

Prvou úlohou teraz bolo zneškodniť stráž. Podľa mojej mienky bola to taká ťažká vec, že by ju nikto iný nebol mohol urobiť iba Winnetou. Strážca mohol pri jasnom mesačnom svetle spozorovať na okolí každú maličkosť a v tichosti, ktorá naokolo vládla, mohol počuť aj najmenší šuchot; A keby sa aj niekomu podarilo doplaziť sa k nemu, musel by zrazu vyskočiť a bodnúť strážcu nožom, a to presne, aby ho hneď zneškodnil. Lenže pritom by útočníka ostatní rozhodne spozorovali. Winnetou sa ochotne podujal

na túto ťažkú úlohu, ktorú chcel vyriešiť svojím vlastným spôsobom. Odplazil sa a o chvíľu sme videli, že strážca naraz zmizol, akoby sa bol prepadol pod zem. No v nasledujúcej sekunde už stál na svojom mieste. Trvalo to iba okamih. Hneď som vedel, o čo ide. Muž, ktorý teraz zdanlivo stál na strážni, nebol Ponka, ale Winnetou. Pripľazil sa tesne za strážcu, podrazil mu nohy a bleskurýchle ho zneškodnil, takže ani nemukol. Hneď v nasledujúcej chvíľke sa Winnetou vztýčil rovno ako svieca.

To bol opäť jeden z jeho obdivuhodných indiánskych kúskov. Keďže nepriatelia neurobili poplach, znamenalo to, že nič nezbadali. Najťažšia úloha sa nám teda šťastlivo podarila a teraz sme už mohli zaútočiť.

Ešte sme nedostali znamenie na útok a už za mnou zahučal výstrel. Jeden z našich ľudí sa neopatrne dotkol kohútika odisteného revolvera. Hoci Ponkovia neočakávali útok, nedali sa len tak ľahko zmiastť. Po tom to predčasnom výstrele sme vyskočili a hnali sme sa na nich. Keď nás zbadali, začali prenikavo kričať a rozbehli sa ku svojim koňom. Chceli na nich odcváľať ďalej, aby sa potom na bezpečnom mieste mohli poradiť, čo podniknúť.

– Have care! – skríkol Old Firehand, – Strieľajte na kone, aby z nich tí chlapi museli zliezť. A potom im zapražíme!

Naša salva zahrnela. Kone a Indiáni, ktorí už na nich sedeli, popadali a zmietali sa na zemi v zmätenom kľbku. Mnohí opäť vyskočili a pokúsili sa ujsť. Lenže to som im vždy ľahko prekazil svojou henryovkou. Keď chcel niektorý Ponka odcváľať, strelil som do jeho koňa a už sa aj obidvaja váľali na zemi.

Old Firehand a Winnetou hneď zamávali tomahavkami a vrhli sa na obrovské živé kľbko, V duchu som už vopred nepočítal na pomoc ostatných belochovo. Teraz som videl, že môj predpoklad bol správny. Pukali do Indiánov zo svojich revolverov, pištoľí a pušiek, ale iba z diaľky, väčšinou bezvýsledne. A keď sa k nim blížilo niekoľko revúch Indiánov, hanebne vzali nohy na plecía.

Keď som vypálil poslednú guľku, odložil som medveďobjíku aj henryovku, vytiahol som tomahavk a hnal som sa za Old Firehandom a Winnetouom. Vlastne iba my traja sme bojovali proti Ponkom.

Winnetoua som poznal veľmi dobre, a preto som sa oňho nestaral. Ale zato priam ma ťahal k Old Firehandovi. Keď som sa naňho díval, pripomínal mi hrdinov, o ktorých som za detstva toľko a s takým nadšením čítal. Stál rozkročený a vzpriamený ako jedľa. Indiánov, ako sme mu ich nadháňali, zrážal tomahavkom, ktorý sa len tak mihal v jeho obrovskej ruke. Každým šekom rozťal nepriateľskú lebku. Dlhé vlasy mu viali okolo nepokrytej hlavy ako hriva. Na jeho tvári, ožiarenej jasným mesačným svitom, sa zračila istota víťazstva, no zároveň akási krutosť, ktorá ma až udivovala.

Tu som zbadal Parranóa v húfe Indiánov a chcel som sa predať k nemu. Parranó predo mnou ustupoval, a tak sa dostal do blízkosti Apača. Chcel sa aj jemu vyhnúť, ale Winnetou ho zbadal, skočil k nemu a zvolal:

– Parranó! Chce azda pes z Atabasky ujst' pred Winnetouom, náčelníkom Apačov? Ústa zeme sa napijú jeho krvi a pazúry supov roztrhajú telo zradcu. Jeho skalp bude ozdobovať Apačov opasok!

Pri tých slovách odhodil tomahavk, vytrhol nôž spoza opasku, ozdobeného ľudskými skalpami, a zdrapol bieleho náčelníka za hrdlo, Ale nestihol ho smrteľne bodnúť.

Keď sa Winnetou vrhol na náčelníka Ponkov a pritom proti svojej obyčaji hlasne vykrikol, Old Firehand sa napochytró obzrel. Letmo zazrel vodcu nepriateľov. Ale táto chvíľočka stačila, aby poznal tvár, ktorú nenávidel z hĺbky duše a ktorú dlhé roky hľadal s nesmiernou námahou, ale nadarmo, až ju zrazu nečakane zbadal na tomto bojisku,

– Tim Finnetey, – zreval a už aj oboma rukami rozrážal Indiánov ako stebľa trávy. Dobehol dlhými skokmi rovno k Winnetouovi a ešte včas mu zadržal rozmáchnutú ruku s nožom. – Počkaj, brat, tento muž patri mne!

Keď Parranó začul svoje pravé meno, ľaknutím až zmeravel. Sotvaže však zazrel Old Firehandovu tvár, vytrhol sa z ruky Winnetouovi, ktorý na chvíľu odvrátil od neho pozornosť, a už aj letel stadiaľ ako vystrelený šíp. Hneď som nechal Indiána, s ktorým som práve bojoval, a pustil som sa za utekajúcim. Nemal som si s ním osobne vybavovať nijaké účty, ale zamýšľané prepadnutie vlaku bolo vlastne jeho dielom, a tak si právom zasluhoval guľku. Okrem toho som vedel, že je úhlavným nepriateľom Winnetouovým, a v poslednej chvíli som sa presvedčil, že aj Old Firehand má nesmierny záujem na tom, aby ho dolapil.

Obaja sa hneď aj pustili za nim, ale vedel som, že náskok, ktorý mám pred nimi, sa im nepodarí vyrovať. Parranó bol mimoriadne dobrým bežcom, to som hneď videl. Hoci Old Firehand bol podľa toho, čo som o ňom počul, majstrom vo všetkom, čo život na západe vyžaduje, predsa len mal už svoje roky a nebol súci pre taký beh, kde ide o život a o smrť. Ba aj Winnetou sa mi už častejšie priznal, že ma nemôže dohoniť.

Na svoju radosť som spozoroval, že Parranó robí chybu: nešetril silami, bežal ozlomkrky. V zmätku zabudol na obvyklú taktiku Indiánov kľučkovať. Hnal sa stále dopredu. Ja som si zatiaľ šetril dych a sily; počítal som, že budem azda musieť dlho bežať. Preto som striedavo prenášal váhu tela z jednej nohy na druhu. Táto opatrnosť sa mi vždy osvedčila.

Moji dvaja druhovia vždy viacej zaostávali, takže som napokon už ani nezachytil ich dychčanie, ktoré som zo začiatku počul tesne za chrbtom. Zrazu len zaznel z diaľky Winnetouov hlas:

– Old Firehand môže zastať! Môj mladý biely brat dolapí a zabije ropuchu z Atabasky, Má nohy rýchle ako búrka a nikto mu neujde.

I keď mi tieto slová veľmi lichotili, nemohol som sa obzrieť. Nevedel som teda, či rozzúrený traper poslúchol

a zastal. Mesiac síce svietil, ale pri jeho klamnom svite nesmel som spúšťať oči z utečenca.

Dosiaľ som sa mu nepriblížil ani o krok. Keď som však teraz spozoroval, že uteká trochu pomalšie, rozbehol som sa a o chvíľočku som boi už tak blízko neho, že som začul jeho dych. Nemal som pri sebe iné zbrane ako dva revolvery a zálesácky nôž. Keďže náboje z revolverov som už vystrieľal, vytrhol som nôž. Tomahavk by mi bol pri behu len prekážal, preto som ho už pri prvých skokoch odhodil.

Parranó zrazu uskočil nabok. Chcel, aby som v najprudšom behu preletel povedľa neho. Tak by mohol zaútočiť na mňa odzadu. Lenže ja som bol na tento úskok pripravený a v tom istom momente som taktiež skočil nabok. Vrazili sme do seba plnou silou a pritom sa mu môj nôž až po rúčku zaboril do tela.

Zrážka bola taká prudká, že sme obaja padli na zem. Pravdaže, Parranó už viac nevstal. Ja som bol vo chvíľočke na nohách, lebo som nemohol vedieť, či ho nôž zasiahol smrteľne. Ale nehýbal sa. Zhlboka som si vydýchol a vytiahol som mu nôž z tela.

Nebol to prvý nepriateľ, ktorého som skolil. Na mojom tele bola nejedna pamiatka na zápasy s bojovnými obyvateľmi amerických stepí. Veru nie vždy som z takých zápasov vyviazol bez poranenia. Teraz však ležal predomnou beloch, ktorého prebodol môj nôž. Nemohol som sa ubrániť tiesnivému pocitu. No tento lotor si rozhodne zaslúžil smrť a nebol hoden poľutovania.

Ešte som tu stál a uvažoval, aký znak víťazstva si mám vziať so sebou, keď som za sebou začul dupot nôh. Rýchlo som sa hodil na zem. Ale nemal som sa čoho báť. Bol to Winnetou, ktorý sa predsa len pustil za mnou. Robil si o mňa starosti. Teraz zastal blízko mňa.

– Môj brat je rýchly ako šíp Apačov. A jeho nôž vždy zasiahne cieľ, – poznamenal, keď pozrel na mŕtveho.

– Kde je Old Firehand? – spýtal som sa.

– Je silný ako medveď v čase snehov, ale prsty rokov už zdržiavajú jeho nohu. Nechce sa môj brat ozdobiť skalpom tohto muža?

– Darujem ho svojmu červenému priateľovi!

Tri rezy, a Winnetou stiahol mŕtvemu z hlavy kožu aj s vlasmi. Ako hrozne musel tento ľudomilný Apač nenávidieť Tima Finneteyho, keď mu vzal skalp! Nechcel som sa dívať na jeho prácu, preto som sa odvrátil. A tu som spozoroval, že sa k nám pomaly blíži niekoľko tmavých postáv.

– Nech si Winnetou ľahne na zem, bude musieť brániť skalp bieleho náčelníka! – vystríhal som ho.

Postavy sa k nám blížili veľmi opatrne. Boli to asi šiesti Ponkovia. Zrejme zhľadávali svojich rozpráchnutých druhov.

Apač sa zohol nízko k zemi a odkradol sa stranou. Uhádol som jeho úmysel a urobil som tak isto. Old Firehand už dávno mal byť pri nás. Akiste však odbočil nepravým smerom, keď mu Winnetou zmizol z očí. Teraz sme spozorovali, že Ponkovia vedú za sebou aj kone. Mohli leda veľmi ľahko ujsť. Pravdaže, pre nás by to bolo nebezpečné, keby ušli, preto sme sa museli vynasnažiť, aby sme sa zmocnili ich koní. Obišli sme ich v oblúku, aby sme sa im dostali do tyla. Kone boli teraz medzi nimi a nami.

Indiáni nečakali, že tak ďaleko od bojiska nájdú mŕtveho.

– Uffí – vykriekli zadivene, keď zočili pred sebou nehybné ľudské telo. Keby boli tušili, že tu leží mŕtvy, zaiste by sa neboli k nemu tak rýchlo hnali. Akiste však predpokladali, že je iba ranený a že sa až sem dovliekol z boja. Ihneď sa k nemu sklonili. Keď spoznali svojho náčelníka a videli, že je oskalpovaný, zlostne zarevali priduseným hlasom.

To bola pre nás vhodná chvíľa. V momente sme chytili uzdy koni, o ktoré sa Ponkovia teraz nestarali, natoľko boli ohromení. Vyšvihli sme sa do sedla. Každý sme mali tri kone. Na prostrednom sme sedeli a po bokoch sme mali ďalšie dva, ktoré sme držali za uzdy. Cvalom sme sa hnali

k našim ľuďom. O boj s Ponkami sme nemali záujem. Stačilo, že sme takmer bez zbraní unikli trojnásobnej presile a okrem skalpu nepriateľského náčelníka ukoristili sme ešte šesť koní.

Iste mi nikto nebude zazlievať, že som si s potešením predstavoval, ako sa teraz tvária prekvapení Ponkovia, ktorých sme tak dostali. Dn? konca aj WinnetoUj inokedy taký vážny, so smiechom vybuchol:

– Uff!

No potom sme sa začali obávať o Old Firehanda. Čo keď sa práve tak ako my zrazil so skupinou utekajúcich nepriateľov?

A ukázalo sa, že naše obavy boli opodstatnené. Keď sme sa vrátili, nenašli sme ho na bojisku, hoci odvtedy, ako sme sa rozišli, uplynul dosť dlhý čas.

Boj sa skončil. Belosi, ktorí nám pomáhali, či vlastne nepomáhali, znášali mŕtvych Indiánov na kopu. To sa vie, ranení Indiáni ušli aj so zdravými. Neďaleko miesta, kde ležali na koľajniciach kamene, horeli dva veľké ohne, ktoré osvetľovali okolie a zároveň slúžili ako znamenie pre vlakový personál.

Ohne spozorovali a vlak čoskoro prihrmel a zastal pri ohňoch. Železničari zoskočili a vypytovali sa na výsledok boja. Keď sme im povedali, ako sa všetko skončilo, pochválili nás, hoci sme po ich chvále nedychtili. Sprievodca nám sľúbil, že podá o nás pochvalnú zprávu a postará sa, aby naše mená všade s úctou spomínali.

– To nie je potrebné, sir, – odvetil som mu. – Sme jednoduchí zálesáci a radi sa vzdáme podobnej slávy. Ale keď silou-mocou chcete byť vd'ačný, vytrúbte po Spojených štátoch mená týchto udatných gentlemanov. Vystrieľali mnoho pušného prachu, a preto myslím, že je len spravodlivé, aby sa im za to dostalo uznania.

Podľa môjho hlasu nevedel zistiť, či to hovorím úprimne alebo posmešne, preto sa spýtal:

– Sir, mienite to vážne?

– Zaiste.

– Teda boli udatní?

– Nad pomyslenie!

– To ma náramne teší. Poznačím si teda ich mená a uverejníme ich. Ale kde je Old Firehand? Nevidím ho. Dúfam, že nepadol!

Na to Winnetou odvetil:

– Môj brat Old Firehand stratil Parranóovu stopu a zaiste sa zrazil s novými nepriateľmi. Pôjdem ho hľadať s Old Shatterhandom.

– Áno, musíme za ním, – prikývol som, – lebo mu môže hroziť nebezpečenstvo. Dúfam, že budete ešte tu, kým sa vrátíme.

Potom sme si obaja, Winnetou i ja, vzali pušky a tomahavky, ktoré sme odhodili, keď sme prenasledovali Parranóa. Rozbehli sme sa smerom, ktorým sme zo začiatku utekali, lebo len tam sme mohli nájsť Old Firehanda

Na väčšiu vzdialenosť sme nemohli dovidieť, lebo mesačné svetlo bolo matné a slabé. Museli sme sa teda viacej spoliehať na sluch než na zrak,

Ale v prvých minútach nám nepomáhal ani sluch, pretože hukot rušňa pohltil každý iný zvuk. No keď sme sa natoľko vzdialili, že sme už rušeň nepočuli a okolo nás vládlo len hlboké nočné ticho, občas sme zastali a načúvali.

Ale dlhý čas sme napínali sluch bezvýsledne. Už sme sa chceli vrátiť, lebo sme sa domnievali, že Old Firehand je už teraz opäť pri vlaku. Tu sme zrazu počuli z diaľky volanie.

– To musí byť náš brat Old Firehand, lebo utekajúci Ponkovia by sa nepreprádzali krikom, – poznamenal Winnetou.

– To je aj moja mienka, – odvetil som. – Rýchlo bežme tam!

– Áno, rýchlo! Asi mu hrozí nebezpečenstvo, inak by nevolal.

Rozbehli sme sa, Winnetou na sever a ja na východ. Preto sme opäť zastali a Apač sa spýtal:

– Prečo beží môj brat tým smerom? Volanie prichádzalo predsa zo severu.

– Nie, z východu. Počúvaj!

Volanie sa opakovalo,

– Je to na východe, – pokračoval som. – Počujem celkom zreteľne.

– Je to na severe. Môj brat Old Shatterhand sa opäť mylí.

– A ja som presvedčený, že sa nemýlim. Old Firehand je iste v nebezpečenstve, a tak nemáme čas škriepiť sa. Nech teda Winnetou beží na sever, ja budem utekať na východ. Jeden z nás ho určite nájde.

– Áno, urobíme to tak!

Winnetou sa v takýchto veciach obyčajne nemýlil. Vyskočil a uháňal preč. Ja som zase bežal na východ, čo mi len stačili sily. Už o krátky čas som spozoroval, že som mal pravdu. Volanie zaznelo znovu a zreteľnejšie ako predtým. A tu som spozoroval pred sebou skupinu bojujúcich mužov.

– Už idem, Old Firehand, už idem! – zakričal som a obrovskými skokmi som sa hnal k nemu.

Teraz som už bojujúcich rozoznával lepšie. Old Firehand kľačal na zemi, lebo bol ranený a nemohol stáť na nohách. Bránil sa proti trom nepriateľom. Troch už predtým skolil. To boli tí šiesti, ktorým sme vzali kone. Každú chvíľu ho mohli zabiť a ja som bol ešte dobrých päťdesiat krokov ďaleko. Preto som zastal a zamieril som na nich henryovkou, ktorú som predtým nabil. Bolo nebezpečné strieľať pri matnom mesačnom svetle. Okrem toho po rýchlom behu mi tep prudko pulzoval a bol som zadychčaný. Ľahko by sa teda mohlo stať, že trafím priateľa, ktorému som chcel pomôcť. Ale musel som sa na to odhodlať. Vypálil som tri razy rýchlo za sebou, Traja nepriatelia klesli. Hnal som sa k Old Firehandovi.

– Chvalabohu! Sir, prišli ste práve včas, v poslednej chvíľke! – zvolal na mňa.

– Ste ranený? – spýtal som sa, keď som k nemu pribehol.

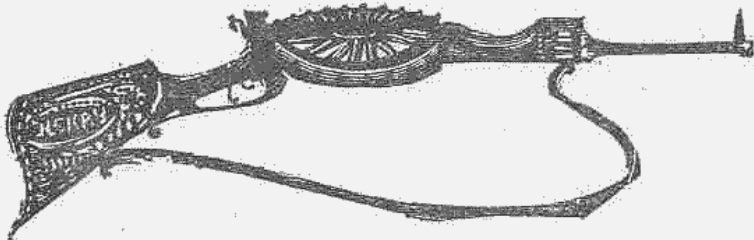
– Dúfam, že nie ťažko?

– Iste nie smrteľne. Dva razy ma sekli tomahavkom do nôh. Tí lotri mi nemohli zaťat' do hlavy, ani do hrude, lebo som ich stále odrážal. Napokon sa im podarilo zranit' ma do nôh, takže som musel klesnúť

– To bude veľká strata krvi! Dovoľte, aby som vás prezrel?

– Áno, áno! Ale, sir, aký ste vy strelec! Pri takom biednom osvetlení a po takom dlhom behu ste trafili všetkých troch do hlavy! Sú mŕtvi. To dokáže len Old Shatterhand! Nestačil som za vami, keď sme prenasledovali Tima Finneteyho, lebo ma postrehli šípom do nohy, a to mi prekážalo pri behu. Nemohol som vidieť vašu stopu pri slabom mesačnom svetle, a tak som vás hľadal. A tí šiesti červení oplani akoby boli zrazu vyrástli predou mnou zo zeme. Zbadali ma už z diaľky, a preto si rýchlo ľahli na zem. Mal som iba nôž a svoje päste, pretože som ostatné zbrane odhodil, aby som mohol lepšie utekať. Pri boji mi sekli do nôh. Troch z nich som skolil. No, ostatní traja by ma boli zabili, keby ste neboli prišli. Toto Old Shatterhandovi nikdy nezabudnem!

Kým toto rozprával, prezrel som mu rany. Veľmi ho boleli, ale na šťastie neboli nebezpečné. Tu prišiel Winnetou a pomohol mi raneného obviazať, Úprimne sa priznal, že ho tentoraz jeho výborný sluch oklamal. Nechali sme šiestich

mŕtvych na mieste a vracali sme sa k trati, pravda, veľmi pomaly, lebo Old Firehand nemohol rýchlo ísť. Preto sme sa ani nedivili, keď sme dorazili ku krajniciam, že vlak už bol preč. Musel dohoniť meškanie, a preto tu nemohol dlhšie ostať. Ukoristené kone stáli priviazané o kolíky vedľa našich. To bolo dobre, lebo takto sme mohli Old Firehanda ľahko dopraviť na iné lepšie miesto. Asi týždeň alebo hádam i viac budeme musieť čakať, kým bude môcť jazdiť. Povedal nám, že asi na pol dňa cesty je les i voda, Odobrali sme sa teda tam, a tak sme mali aj my aj kone všetko, čo sme potrebovali.

Šiesta kapitola

V „PEVNOSTI“

Deň za dňom ubiehal a napokon sme sa dočkali chvíle, keď Old Firehand mohol s nami vyraziť do svojej „pevnosti“, ako sa vyjadril o svojom obydľí. Cesta nás viedla cez územie nepriateľských kmeňov, ale šťastne sme ju prekonalí. A teraz, keď sme mali všetky nebezpečenstvá za sebou, mohli sme si konečne do vôle odpočinúť a zotaviť sa.

Posledné dni sme ani raz nevypálili z pušiek, pretože sme nechceli rachotom výstrelov upozorniť na seba Indiánov. Zato sme však netrpeli hladom, lebo sme zver mohli chytať do pascí. Sedel som s Old Firehandom pri táborovom ohni. Winnetou mal stráž. Na jednej svojej obchôdzke pristúpil k nám a Old Firehand mu povedal:

– Nechce si môj brat sadnúť k ohňu? Indiáni z kmeňa Rapaho sa nezatúlajú až sem. Sme teda bezpeční.

– Apačovo oko je vždy otvorené. Apačský bojovník neverí noci, lebo je to žena, – odvetil Winnetou.

A opäť vykročil do tmy.

– Nenávidí ženy, – poznamenal som. A tu sa pod tichým hviezdnatým nebom začal jeden z tých dôverných rozhovorov, ktoré po dlhé roky ostávajú v pamäti.

Old Firehand roztvoril puzdro, ktoré mu viselo na krku, a vytiahol z neho starostlivo uschovanú fajku. Pomaly ju napchal a potom zapálil.

– Myslíte, že nenávidí ženy? Hádám aj nie.

– Ale z jeho slov sa to aspoň dalo usudzovať,

– Dalo, – prisvedčil lovec. – No v skutočnosti to nie je tak. Bolo raz isté dievča, o ktoré by sa bol ruval s celým svetom, ba aj s celým peklom. A práve odvtedy už nechce ani počuť slovo squaw.

– Prečo ju neodviedol do svojho stanu?

– Lúbila iného.

– Na to sa Indián obyčajne nespytuje.

– Ale ten, ktorého ľúbila, bol jeho priateľom.

– A meno toho priateľa?

– Old Firehand.

Prekvapene som naňho pozrel. Vytušil som, že tu ide o nejakú ľúbostnú drámu, na ktoré je západ taký bohatý. Tu sú ľudia rózni, a preto aj udalosti majú rýchly spád. Pravdaže, nemal som právo ďalej sa vypytovať. No na mojej tvári sa zaiste veľmi zreteľne zračila zvedavosť, lebo po krátkej pomlčke pokračoval:

– Nechajme minulosť na pokoji, sir! Keby som chcel o nej niekomu rozprávať, tak jedine vám, hoci ste taký mladý. Za ten krátky čas, čo sme spolu, som si vás obľúbil.

– Ďakujem, sir. Úprimne vám môžem povedať, že aj ja prechovávam priateľské city voči vám.

– Viem to, viem. Veď ste to aj dokázali. Bez vašej pomoci by som bol tej noci zahynul. Bol som v náramne ťažkom postavení a krvácal som ako dostrieľaný bizón. Prišli ste v pravej chvíli. Mrzí ma len to, že som si nemohol

vyrovnať svoj účet s Timom Finneteym. Túto ruku by som bol dal za to, keby mi bol osud dožičil, aby som tomu lotrovi dal okúsiť svoju ocel’.

Na jeho tvári, ktorá bola inak vždy taká pokojná a milá, zjavil sa pri týchto slovách výraz zúrivého hnevu. Ako tu ležal proti mne s iskriacimi očami a zaťatými päšťami, nadobudol som presvedčenie, že spomínaný účet s Parranóom čiže Finneteym musel, byť nadmieru závažný.

Ochotne sa priznám, že som bol čoraz zvedavejší, ako by bol býval každý iný na mojom mieste. Ved’ som sa dozvedel takú neobyčajnú vec: môj Winnetou kedysi ľúbil dievča. Doteraz to zatajil i predo mnou, najlepším priateľom a krvným bratom. No musel som byť trpezlivý. Nebolo to pre mňa ťažké, lebo som bol presvedčený, že sa všetko v budúcnosti celkom iste dozviem.

Na chvíľu sme sa obaja odmlčali. Mysľou mi tiahli obrazy posledných udalostí. Spomínal som na boj s Ponkami, i na to, ako sme zachránili Old Firehanda. Zaletel som v duchu do tábora pri lese a vode, kde sme vyčkávali, kým sa nášmu priateľovi zahoja rany. Na šťastie Old Firehand sa uzdravil rýchlejšie, než sme sa nazdali, a tak sme vyrazili po pomerne krátkom čase. Prešli sme územím Arrapahov a Pawneeov až k rieke Mankizite, na brehu ktorej mal Old Firehand svoju „pevnosť“. Hádám o krátky čas sa k nej dostaneme, lebo už pred dvoma dňami sme preplávali riekou Keyu Pahu.

Zamýšľal som, že sa tam na čas pridružím k lovcom kožušín, ktorým bol Old Firehand veliteľom. Potom som mienil ísť cez Dakotu a Pziu prériu k jazerám. Za ten čas, čo budem ešte v spoločnosti Old Firehandovej, zaiste sa naskytne príležitosť, pri ktorej mi sám poodhalí svoju minulosť. A tak som teraz mlčal a nehybne sedel, len občas som pre hrabal oheň a priložil naň suché drevo.

Práve som zase prehrabával oheň, keď sa v žiari plameňov ostro zaligotal prsteň, ktorý som mal na prste.

Hoci záblesk trval iba krátko, Old Firehandovo bystré oko zazrelo malý zlatý prsteň. Prekvapene vyskočil:

– Aký prsteň to máte, sir? – spýtal sa.

– Je to pamiatka na najhroznejšiu chvíľu môjho života. –

– Dovolíte mi, aby som si ho prezrel?

Vyplnil som jeho želanie a podal som mu prsteň. Siahol po ňom priam dychtivo. Sotvaže naň zblízka pozrel, spýtal sa:

– Od koho máte ten prsteň?

Bol nadmieru vzrušený.

– Dostal som ho od istého chlapca v New Venangu.

– V New Venangu? – vykrikol. – Boli ste u Forstera? Videli ste Harryho? Hovorili ste o najhroznejšej chvíli svojho života. Stalo sa tam nejaké nešťastie?

– Mal som na mysli dobrodružstvo, pri ktorom som sa so svojím verným Swallowom takmer za živa upiekol, – odvetil som a siahol som za prsteňom.

– Počkajte! – povedal a ruku s prsteňom odtiahol. – Musím vedieť, ako sa táto vec k vám dostala. Mám na ňu sväté právo. Svätejšie a väčšie než ktorýkoľvek iný človek.

– Len si pokojne sadnite, sir. Keby mi niekto iný nechcel vrátiť moju vec, vedel by som ho k tomu prinútiť. No vám všetko vyrozprávam dopodrobna a vy mi potom zase dokážete, že máte na prsteň právo.

– Rozprávajte! No najprv musím poznamenať toľko: keby bol tento prsteň v rukách iného muža, ktorému by som nedôveroval tak ako vám, ľahko by to mohlo znamenať preňho ortieľ smrti. Teda rozprávajte, rozprávajte!

Poznal Harryho, poznal aj Forstera a o obidvoch sa veľmi zaujímal, ako o tom svedčilo jeho vzrušenie. Sto otázok sa mi tislo na jazyk, ale potlačil som ich a začal som rozprávať o tom, ako som sa stretol s Harrym a Forsterom

Ležal na druhej strane ohňa oproti mne a opieral sa o lakeť. V každej črte jeho tváre zračilo sa napätie, tak živo sledoval moje rozprávanie. Jeho pozornosť sa zväčšovala pri každom slove. Keď som sa dostal až ku chvíli, ako som

Harryho vysadil na koňa pred seba, Old Firehand vyskočil a zvolal:

– Človeče, jedine to ho mohlo zachrániť! Trasiem sa o jeho život. Rýchlo, rýchlo hovorte ďalej!

Znovu som prežíval to hrozné rozrušenie. Nevdojak som vstal a pokračoval. Old Firehand pristupoval ku mne vždy bližšie. Pery sa mu otvárali, akoby chcel piť každé moje slovo. Vyvalil oči a uprene mi hľadel na ústa. Nahrbil sa, akoby sám sedel na letiacom Swallowovi. Vrhol sa so mnou do vín rieky, ktoré vysoko vyšpláchli. V hroznom strachu snažil sa preliezť strmý skalný svah, z ktorého vyčnievali ostré hrany. Mimovoľne ma chytil za rameno a tak pevne mi ho stískal, že by som bol najradšej zatisol zuby. Z jeho prs, zovretých hroznou úzkosťou, sa dych vydieral s hlasitým chrčaním.

– Heavens! – zvolal a zhlboka si vydýchol, keď počul, že som sa šťastne dostal cez skalný okraj úžľabiny a tak chlapca zachránil. – To bolo príšerné... hrozné, – pokračoval. – Vystál som si toľko strachu, akoby moje vlastné telo bolo horelo v ohni. A veď som vopred vedel, že sa vám ho podarilo zachrániť, inak by vám predsa nebol mohol dať prsteň.

– Ani mi ho nedal. Stiahol som mu ho mimovoľne z prsta a on to ani nezbadal.

– Tak ste mu ho mali hneď vrátiť.

– Chcel som tak urobiť, ale chlapec mi ušiel. Bežal som za ním, ale márne. Na druhý deň ráno som ho však opäť uvidel pri istej rodine, ktorá sa zachránila pred smrťou, lebo jej domec ležal na najvyššom mieste doliny a požiar postupoval smerom dolu,

– A vtedy ste spomenuli prsteň?

– Nie, nepripustili ma bližšie. Ba dokonca strieľali na mňa, a tak som, pravdaže, radšej odišiel.

– Taký je, áno, taký je! Nenávidí z celej duše zbabelosť a vás pokladal za zbabelca. Čo sa stalo s Forsterom?

– Počul som, že sa zachránila iba rodina, ktorú som spomenul. Ohnivé more zaplavilo celú dolinu a pohltilo všetko, čo mu prišlo do cesty.

– To je hrozné. Bol to naozaj strašný trest za Forsterov neužitočný a smiešny zámer vypustiť dolu riekou petrolej, aby jeho cena stúpila.

– Aj vy ste poznali Forstera, sir? – spýtal som sa teraz.

– Navštívil som ho niekoľko ráz v New Venangu. Bol to pyšný, nafúkaný boháč. Mal dôvod na to, aby sa aspoň ku mne správal zdvorilejšie než k iným, ale nerobil tak.

– A videli ste uňho Harryho?

– Harryho? – spýtal sa so zvláštnym úsmevom a na jeho tvári sa opäť zračil pokoj. – Áno, videl som ho aj u Forstera, aj v Omahe, kde má chlapec brata... a možno som ho videl aj niekde inde.

– Azda by ste mi mohli o ňom niečo povedať.

– Hádam, ale nie teraz, nie teraz! Vaše rozprávanie ma tak dojalo, že sa teraz naozaj nemôžem sústrediť, aby som vám o ňom všetko rozpovedal. No až príde čas, rozpoviem vám o ňom všetko, čo viem. Nepovedal vám, čo chcel robiť v New Venangu?

– Ale hej, chcel sa tam nejaký čas zdržať.

– Tak, tak! Vy teda tvrdíte, že naozaj a celkom určite unikol nebezpečenstvu?

– Celkom iste.

– A videli ste ho aj strieľať?

– Videl, veď som vám to už povedal. Strieľa výborne. Je to neobyčajný chlapec.

– Tak je. Jeho otec je starý prériový poľovník a každá guľka, ktorú uleje, vždy trafí cieľ. Od neho sa naučil strieľať. Ak si myslíte, že nevie vypáliť v pravej chvíli a na pravom mieste, tak sa náramne mýlite.

– Kde je jeho otec?

– Raz je tu, raz tam a môžem smelo povedať, že sa s ním veľmi dobre poznám. Možno aj vám pomôžem, aby ste sa s ním bližšie zoznámili.

– Tomu by som sa veľmi tešil, sir.

– Ved' uvidíme. Zaslúžili ste si, aby sa vám otec za syna poďakoval.

– Och, nejde o to, tak som to nemyslel.

– To sa rozumie, to sa rozumie. Poznám vás už dobre. Tu máte prsteň. Až neskôršie pochopíte, čo to značí, keď vám ho opäť vraciam. Teraz vám však pošlem Apača, jeho stráž sa už končí. Lahnite si, aby ste ráno mohli zavčasu vstať. Zajtra preženieme kone, lebo musíme prejsť dvojnásobnú vzdialenosť než obyčajne.

– Dvojnásobnú vzdialenosť? Ved' zajtra sme mali ísť len po Green Park.

– Rozmyslel som si to inakšie; good night!

– Good guard! Nezabudnite ma zobudiť, až príde čas, aby som vás vystriedal!

– Len spite! Môžem za vás aj trochu bdieť, ved' ste pre mňa dosť urobili!

Bolo mi čudne v duši. Nevedel som, čo si mám myslieť o tomto rozhovore. A keď som tu tak ležal sám, tisícové domnienky mi prebiehali hlavou, ale ani jednu som nepokladal za správnu. Winnetou sa vrátil, zavinul sa do prikrývky a zaspal. No ja som sa ešte dlho potom prevaľoval z boka na bok. Rozprávanie o požiari ma rozrušilo. Vždy znovu a znovu sa mi predstavoval pred oči hrozný večer so všetkými podrobnosťami. A v týchto hrozných výjavoch sa mi stále zjavoval Old Firehand. A keď som zaspával, ešte stále mi zneli v ušiach slová: „Len spite... Ved' ste pre mňa dosť urobili!“

Keď som sa na druhý deň ráno prebudil, videl som, že som pri ohni sám. Moji dvaja druhovia nemohli byť ďaleko, lebo nad ohňom visel malý plechový kotlík a voda v ňom už vrela. Vedľa kusiska mäsa, ktoré nám ostalo od včerajšej večere, ležalo otvorené vrecúško s múkou.

Vyliezol som spod prikrývky a šiel som k vode, aby som sa umyl.

Tam stáli obaja moji druhovia, zabraní v živom rozhovore. Keď ma zbadali, hneď sa zháčili, a podľa toho som si domyslel, že sa rozprávali o mne.

Onedlho sme sa už chystali na odchod. Vyrázili sme súbežne s riekou Missouri vzdialení od nej asi 30 kilometrov.

Deň bol chladný. Kone cválali skvele. V posledných dňoch sme ich šetrili a dobre sa o ne starali, a tak sme rýchlo prešli hodný kus cesty.

Všimol som si, že sa správanie mojich druhov veľmi zmenilo. Boli ku mne neobyčajne pozorní, ba mohol by som povedať, že až úctiví. Zdalo sa mi, že v pohľade, ktorý Old Firehand občas na mňa vrhol, sa zračila utajená láskavosť.

Bilo mi do očí aj to, že si navzájom preukazovali pozornosť a úslužnosť. Dvaja bratia, ktorí by boli pripútaní k sebe krvným zväzkom a každou žilkou a nervom, nemohli by byť k sebe pozornejší. A teraz sa mi zdalo, akoby sa všetka táto ich starostlivosť sústredila na moju osobu. Winnetou sa doteraz správal k Old Firehandovi takmer ešte priateľskejšie než ku mne, takže by som bol mohol žiarliť, keby som bol býval taký prchký a nerozumný.

Okolo poludnia sme zastali. Old Firehand odišiel preskúmať okolie tábora. Ja som vyťahoval zásoby. Tu si Winnetou ľahol vedľa mňa a riekol:

– Môj brat je odvážny ako jaguár a jeho ústa sú nemé ako balvan.

Nepoznamenal som nič na tento zvláštny úvod.

– Môj brat cválal cez požiar horiaceho petroleja a nepovedal o tom svojmu priateľovi Winnetouovi ani slovo.

– Jazyk muža je ako nôž v pošve, – odvetil som. – Je ostrý a nebezpečný a neradno sa s ním hrať.

– Môj brat je múdry a má pravdu. Ale Winnetou sa zarmucuje, keď sa srdce jeho mladého priateľa uzatvára pred ním ako skala, v útrobach ktorej ležia zlaté zrná.

– Bolo srdce Winnetouovo vždy otvorené pre ucho jeho priateľa?

– Či som mu neprezradil všetky taje prémie? Či som mu neukázal nejednu stopu a neučil ho, ako ju má skúmať? Či som ho neučil hádzať laso, s'ahovať skalp a všetky ostatné výkony, ktoré musí veľký bojovník ovládať?

– Winnetou to urobil. Ale či hovoril aj o Old Firehandovi, ktorého si obľúbil z celej duše, a o žene, ktorej pamiatka neumrela ešte v jeho srdci?

– Winnetou Ju ľúbil a Jeho láska nesídli v ústach. Ale prečo nerozprával môj brat o chlapcovi, ktorého Swallow niesol cez oheň?

– Pretože to by bolo znelo ako samochvála. Poznáš toho chlapca?

– Nosieval som ho v náručí. Ukazoval som mu kvety na poliach, stromy v lesoch, ryby v riekach a hviezdy na oblohe. Učil som ho strieľať z luku a vyskočiť na divého koňa. Naučil som ho reči červených mužov a napokon som mu daroval pištoľ, ktorej guľka zabila Ribannu, dcéru Assineboinov.

Zadivene som naňho pozrel. Skrslo vo mne tušenie, ktoré som sa však neodvážil vysloviť. No predsa len by som to bol urobil, keby sa práve v tejto chvíli nebol vrátil Old Firehand. Pripomenul nám, že už je najvyšší čas raňajkovať. No aj pri jedle som stále musel myslieť na Winnetouove slová. Vytušil som z nich, najmä keď som si pripomenul i to, čo mi hovoril Harry, že Old Firehand musí byť chlapcovým otcom. A túto domnienku potvrdzovalo i to, ako sa včera Old Firehand správal pri mojom rozprávaní. Lenže Winnetou hovoril o otcovi Harryho ako o tretej neznámej osobe a nepovedal nič takého, čo by ma presvedčilo o správnosti môjho tušenia.

Po niekoľkých hodinách odpočinku sme znovu vyrazili. Naše kone rezko klusali, akoby vedeli, že pred nimi je miesto, na ktorom budú niekoľko dní odpočívať. Prešli sme značný kus cesty a už sa začínalo zmrákať, keď sme dorazili K horskému pásnu, za ktorým leží údolie rieky Mankizity, Terén začal stúpať, Dostali sme sa do úžľabiny, ktorá pravdepodobne viedla priamo k rieke.

– Stoj! – ozvalo sa zrazu z bavlníkových krovísk na boku. Súčasne sa medzi vetvami ukázala hlaveň pušky namierená na nás. – Ako znie heslo?

– Udatne!

– A?

– Mlčky, – odvetil Old Firehand a ostrým pohľadom snažil sa preniknúť kroviská. Pri poslednom slove sa haluzie rozdelilo a vyšiel stadiaľ akýsi muž. Sotvaže som ho uzrel, srdce mi zabúšilo radostným prevápením,

Pod žalostne ovisnutou strieškou plsteného klobúka, ktorého vek, farbu a pôvodný tvar by nebol bez dlhého lámania hlavy určil ani najbystrejší detektív, z bujného lesa čiernych prešedivených fúzov trčal nosisko priam hrozných rozmerov. Veru, mohol slúžiť ako tieňová tyč hociktorým slnečným hodinám. Pre ohromné fúziská bolo z ostatných častí tvare vidieť – pravdaže, okrem nadmieru vyvinutého čuchového organu – iba dve malé múdre oči, obdarené zvláštnou pohyblivosťou. Hľadeli na nás trochu šelmovsky a prešibane.

Ostatné telo bolo zahalené až po kolená poľovníckym kabátom z kozej kože. Kabát akiste ušili pre muža silnejšej postavy. Tento malý človečik vyzeral v ňom ako decko, ktoré si zo zábavy oblieklo župan starého otca. Z tohto priveľkého kabáta vykúkali chudé, v podobe kosáka zahnuté nohy, trčiace v takých starých legínach, že tento chlapec z nich iste vyrástol už pred dvadsiatimi rokmi. Legíny boli samá diera, a tak bolo cez ne veľmi dobre vidieť pár indiánskych čižiem, v ktorých by v nutnom prípade našiel dosť miesta aj celý ich majiteľ.

Tento muž držal v ruke starú pušku, ktorej by som sa bol dotkol iba s najväčšou opatrnosťou. V tejto chvíli, keď sa k nám blížil so strojenou dôstojnosťou, nebol by som si vedel predstaviť vydarenejšiu karikatúru preriového lovca.

– Sam Hawkens! – zvolal Old Firehand. – Vari máš vľichu tmu, že odo mňa požaduješ heslo?

– To nemyslím, sir! Ale podľa mojej mienky muž na stráži musí občas ukázať, že nezabudol heslo. Vitajte v Bayou, meššurs! To bude radosť v pevnosti, náramná radosť! Teším sa ako blázon, že vidím svojho bývalého „greenhorna“, ktorého teraz nazývajú Old Shatterhand, a taktiež i Winnetoua, veľkého náčelníka Apačov, ak sa nemýlim.

Podal mi obidve ruky, vrelo si ma pritisol na svoj poľovnícky kabát, ktorý zapraskal ako prázdna drevená škatuľa, a našpúlil fúzate pery, aby ma pobozkal. No ja som sa tomuto nežnému prejavu duchaprítomným pohybom vyhol. Jeho fúzy a brada, predtým čierne, boli teraz hodne prešedivené.

– Teším sa srdečne a úprimne, malý Sam, že vás opäť vidím, – povedal som podľa pravdy. – Ale povedzte, nerozprávali ste Old Firehandovi, že ma poznáte a že ste boli mojím učiteľom?

– Pravdaže som rozprával.

Nato som sa obrátil k Old Firehandovi:

– A vy ste mi ani nepovedali, že u vás nájdem svojho dobrého Sama Hawkensa.

Na túto priateľskú výčitku mi Old Firehand odpovedal:

– Chcel som vás prekvapiť. Teraz vidíte, že som vás už dávnejšie poznal, lebo sme sa o vás často zhovárali. Nájdete u mňa ešte dvoch dobrých známych.

– Hádám sú to Dick Stone a Will Parker, Samovi nerozluční priatelia?

– Áno. Aj pre nich to bude veľké a radostné prekvapenie, keď vás zbadajú. Ale, Sam, ktorí z našich mužov sú dnes doma?

– Všetci okrem Billa Bulchera, Dicka Stona a Harrisa. Títo odišli „pozháňať materiál na fašírky“. Aj malý sir sa vrátil.

– Viem, viem, že je tu. Ako sa vám vodilo inak? Boli tu Indiáni?

– Ďakujem, ďakujem, sir. Nemôžem sa rozpomenúť, že by som bol nejakých videl, hoci, – doložil a ukázal na svoju pušku, – moja Liddy by si bola rada zaujúkala ako na svadbe.

– A pasce?

– Mali sme dobrý, veľmi dobrý úlovok, ak sa nemýlim. Môžete sa sám podívať, sir. Myslím, že nájdete vo vrátach málo vody.

Chcel som sa ho spýtať, čo znamenajú tieto jeho posledné slova, ale on sa obrátil a kráčal zasa do svojho úkrytu. Pokračovali sme v ceste. Podľa tejto malej príhody som usudzoval, že sme blízko pevnosti. Sam Hawkens akiste stál na stráži v nevelkej vzdialenosti od vchodu. Pozorne som si prezeral okolie, aby som objavil „vráta“, ktoré Sam spomínal. Teraz sa naľavo roztvoril úzky skalný otvor, utvorený z dvoch balvanov, porastených hore čerňím. Skaly boli tak blízko pri sebe, že človek mohol obe steny vchodu dosiahnuť vystretými rukami. Tiekol tadiaľto potok, ktorého koryto bolo tvrdé a skalnaté, a tak v ňom nemohla ostať nijaká stopa. Voda tu bola jasná, priesračná. Vtekala do riečky v úžľabine, cez ktorú sme sa dostali sem. Old Firehand zabočil do skalného otvoru a my sme ho pomaly nasledovali proti prúdu potoka. Teraz som pochopil Samove slová, že vo vrátach nájdeme málo vody. Obidve skaly naozaj vyzerali ako vráta. Potok, ktorý tadiaľto pretekal, mal teraz málo vody.

Napredovali sme týmto smerom len krátky čas. Skaly pred nami boli zrazu tak tesne pri sebe, že vyzerali ako jednoliata masa. Zdalo sa mi, že tadiaľto neprejdeme. Ale na môj veľký údiv Old Firehand šiel stále ďalej a napokon som videl, že zmizol v skalnej stene. Winnetou šiel za ním a taktiež zmizol. Keď som sa dostal aj ja na to záhadné miesto, zbadal som, že zhora visiaca spletenina divokého brečtanu sa tu neovíja okolo skál, ale že tvorí záves, za ktorým sa tiahne tmavý priechod, podobný tunelu.

Dlho, veľmi dlho som šiel potme za svojimi spoločníkmi viacerými zákrutami, až sa napokon v diaľke predo mnou znovu zastrebrilo matné denné svetlo. A o chvíľu sme sa opäť dostali do podobnej skalnej úžľabiny, akou sme sem vošli.

Keď sa i tá roztvorila, prekvapene som zastal.

Ocitli sme sa pri vchode do veľkej rozľahlej kotliny, ktorú dookola uzatvárali neprístupné skalné steny. Jej rovné, takmer kruhové dno bolo porastené bujnou trávou a obrúbené kríkmi s hustým lístím. Na tráve sa pásli čriedy koni a mulíc. Medzi dobytkom sa prehánali početní psi. Niektorí patrili k rase podobnej vlkom, z ktorej si Indiáni vyberali psov na stráženie i na ťahanie nákladov. Ale boli tu aj malé, rýchle tučnejúce bastardy, ktorých mäso je, podobne ako jaguárie, najväčšou pochúťkou Indiánov.

– Tu máte môj hrad! – obrátil sa Old Firehand k nám. – Býva sa tu bezpečnejšie než za siedmimi zámkami.

– Nie je v tých horách priechod? – spýtal som sa a ukázal na protiľahlý svah kotliny.

– Ani taký, čo by tadiaľ myš prekĺzla a zvonku je takmer nemožné vydriapať sa na bralá. Iste sa tam z druhej strany neraz zakrádal Indián a netušil, že tieto strmé skaliská netvorila jednoliatu kopcovitú masu, ale že obkľúčujú ľúbeznu kotlinu.

– A ako ste našli toto skvelé miesto?

– Prenasledoval som mývala až po skalný otvor, ktorý vtedy ešte nebol krytý brečtanom. Pravdaže, hneď som sa tu usadil.

– Sám?

– Zo začiatku sám. Neraz som veru unikol smrti, keď ma červenokoží oplani prenasledovali, a tú som našiel bezpečný a istý útulok. Neskoršie som sem doviedol aj svojich druhov a teraz tu zhromažďujeme kožušiny a nebojíme sa ani najhroznejšej zimy.

Pri jeho posledných slovách zaznel prenikavý hvizd. O chvíľočku sa na rozličných miestach rozhrnuli kroviská a

vystúpili z nich mužovia, v ktorých človek už na tisíc krokov mohol spoznať pravých zálesákov.

Klusali sme do stredu kotliny. Čoskoro nás obkľúčili zálesáci, ktorí najjadrnejšími výrazmi prejavovali radosť nad príchodom Old Firehanda. Medzi nimi bol aj Will Parker. Keď ma zbadal, začal od radosti bláznivo vyskakovať. Aj s Winnetouom sa srdečne zvíťal.

Nastal náramný hurhaj, ktorý si, pravdaže, zálesáci mohli dovoliť len na tomto mieste, dokonale odlúčenom od okolitej divočiny. Winnetou si zatiaľ odsedlával koňa, z ktorého zosadol. Keď prácu skončil, ľahko udrel koňa, čo bolo pokynom, aby sa zviera samo postaralo o svoju večeru. Potom si prehodil na plece sedlo, uzdu i prikrývku a odchádzal. Pritom ani jediný pohľad nevrhol na okolostojacich.

Ja som nasledoval jeho príklad, lebo náš vodca bol príliš zamestnaný a nemohol sa teraz s nami zaoberať. Zložil som sedlo vernému Swallowovi, úsečnými odpoveďami som odbavil niektorých zvedavcov a pobral som sa obhliadnuť si kotlinu.

Keď sa pohorie kedysi utváralo, sopečné sily vyfúkli tento kamenný masív ako obrovskú mydlovú bublinu. Bublina hore praskla a tak vznikla pologuľa, zvonku neprístupná. Podobala sa vpadnutému kráteru ohromnej sopky. Neskoršie sa tvrdá pôda pod účinkom vzduchu a svetla, vetra a dažďov začala drobiť a zachytilo sa na nej rastlinstvo. Nazhromaždené vody sa pomaly predrali cez skalnú stenu a vznikol z nich potok, povedľa ktorého sme dnes išli.

Pre svoju obchôdzku som si zvolil vonkajší obvod kotliny. Kráčal som chodníčkom medzi krovinami. Strmá skalná stena sa zavše vyklenula smerom do doliny, takže mi čnela nad hlavou. Videl som v skalnej stene viaceré otvory, zastreté zvieracou kožušinou; asi viedli do bytov alebo do skladísk, bez ktorých sa takáto lovecká osada nemohla zaobiť.

Zrejme bol v tejto osade väčší počet ľudí, než ako sme ich videli, keď sme sem prišli. Mohol som tak usudzovať aspoň podľa mnohých squaw, ktoré som videl na svojej prechádzke. Zaiste väčšina mužov odišla na lov a vráti sa až na začiatku zimy, ktorá už dlho nedá na seba čakať.

Kým som sa takto túlal, zbadal som na brale, zdanlivo neprístupnom, malú kolibu, postavenú z hrčovitých konárov. Odtiaľ je iste dobrý výhľad na celú dolinu. Rozhodol som sa, že vyleziem ku kolibe. Čoskoro som našiel, keď už nie chodník, aspoň rad šľapajú a pustil som sa po nich hore.

Mal som prejsť už len kúsok cesty, keď tu som zbadal, že z úzkych, nízkych dvier koliby vykĺzla akási postava. Nemyslím, že ju vyrušil môj príchod, lebo sa na mňa vôbec nedívala a podošla na okraj skaly, obrátená ku mne chrbtom. Bol to chlapec. Zaclonil si oči dľaňou a zadíval sa do doliny.

Mal na sebe pestrú poľovnícku košeľu z pevnej látky a legíny ozdobené na vonkajšom šve strapcami od pása až po členky. Malé mokasíny mal bohato ozdobené sklenými perlami a bodliakmi dikobraza. Na hlave mal červenú šatku uviazanú v podobe turbana a z takej istej červenej látky mal i šerpu, ovinutú okolo bokov namiesto opaska.

Keď som vkročil na skalnú plošinku, chlapec začul moje kroky a rýchlo sa obrátil. Bola to pravda, či klam? Prekvapene a radostne som zvolal:

– Harry! Je to možné? – a rýchlo som pristúpil k nemu.

Ale on na mňa pozrel vážne a chladne. Ani jediná črta na jeho opálenej tvári neprezrádzala najmenšie radostné pohnutie nad mojím príchodom.

– Sir, keby to nebolo možné, tak by ste ma tu nevideli, – odsekol. – Ale skôr ja sa vás môžem pýtať, čo tu robíte? Kto vám dovolil prísť do nášho tábora?

Zaslúžil som si takéto privítanie? Odvetil som mu iba jediným slovom, a to ešte chladnejšie a odmeranejšie než on:

– Pshaw!

Obrátil som mu chrbát a opatrne som schádzal dolu z plošiny.

Predsa to teda bolo tak, ako som sa domnieval. Harry je Old Firehandov syn a teraz mi bolo dosť jasné aj všetko ostatné.

Hoci sa takto nepekne správal ku mne iba chlapec, predsa len ma to trochu zlostilo. Old Firehand dobre vytušil, že ma Harry považuje za zbabelca. Potvrdzovala to i okolnosť, že ma chlapec vtedy prezýval kojotom. No nijako som si nevedel vysvetliť, prečo ma vlastne pokladá za zbabelca.

Potlačil som mrzutú náladu a vrátil som sa do tábora.

Zvečerievalo sa. Na prostriedku rozľahlej kotliny dovysoka šľahal oheň, okolo ktorého sa zhromaždili všetci prítomní obyvatelia pevnosti. Bol tu aj Harry. Čoskoro som spozoroval, že ho pokladali za rovnocenného s mužmi. No zdalo sa mi, že sa na mňa už nedíva takým nenávisným pohľadom.

Mužovia rozprávali o dobrodružstvách, ktoré prežili. Pozorne som počúval dlhší čas. Potom som vstal, aby som sa podľa svojej obyčaje po ohliadol po svojom koňovi. Odišiel som od ohňa do tmy, nad ktorou sa nebo klenulo také prívetivé, jasné, jagavé, akoby tisíce jeho hviezd nežiarili na zem, kde sa najdokonalejšie bytosti stavajú proti sebe so zbraňou v ruke, aby sa vraždili.

Tiché, radostné fľkanie na okraji húštin, obľubujúcich potok, zaviedlo ma k Swallowovi, ktorý ma poznal z diaľky a teraz si nežne trel hlavu o moje plece. Odvtedy, ako ma preniesol cez oheň a vodu, bol mi dvojnásobne milý. Pohladkal som ho a pritisol som si líce na jeho štíhly, mäkký krk.

Vtom krátko zafučal. Vedel som, že je to výstražné znamenie. Preto som sa rýchlo obzrel. Blížila sa k nám akási postava. Videl som pohybovať sa koniec šatky, ktorú mala uviazanú okolo hlavy. Bol to Harry.

– Prepáčte, ak vyrušujem, – ozval sa trochu neistým hlasom. – Spomenul som si na vášho Swallowa, ktorému ďakujem za svoj život. Chcel som to dobré zviera trochu potľapkať.

– Tu stojí. Môžete ho potľapkať, nebudem vás rušiť.
Good night!

Obrátil som sa a odchádzal som. Sotva však som urobil niekoľko krokov, počul som, ako chlapec polohlasne zavolať:

– Sir!

Zastal som. Váhavým krokom prišiel Harry za mnou a povedal:

– Urazil som vás!

Zvláštne chvenie jeho hlasu prezrádzalo, že je v pomýkove, ktorý ešte nestačil rýchlo potlačiť.

– Urazil? – opakoval som chladne a pokojne. – Mýlite sa, sir. Môžem k vám byť zhovievavý, ale uraziť ma nemôžete.

Trvalo hádam minútu, kým našiel odpoveď na tieto nečakané slová.

– Odpustite mi teda môj omyl.

– Vďačne; som na také príhody zvyknutý.

– Nikdy viac už nezneužijem vašu zhovievavosť.

– Ale môžete, nech sa páči!

Znovu som sa chcel odvrátiť, ale rýchlo priskočil ku mne a položil mi ruku na plece.

– Nechajme teraz takéto maličkosti! Vlastný život ste vystavili najväčšiemu nebezpečenstvu, aby ste zachránili život môjho otca, a to za jeden večer dvakrát. Musím vám za to poďakovať, aj keby ste hovorili ešte štiplavejšie a odmietavejšie. Len pred chvíľou som sa dozvedel, čo ste urobili.

– Každý zálesák by urobil to, čo som urobil ja. Ba mnohí konajú i šľachetnejšie skutky, než aké ste práve spomenuli. Čo urobí jeden zálesák pre iného, to hádam iní urobili preňho už desaťkrát, a teda škoda o tom hovoriť. Nesmiete veci posudzovať podľa meradla svojej detinskej lásky.

– Najprv som bol ja k vám nespravodlivý a teraz ste nespravodlivý vy sám k sebe. Chcete byť nespravodlivý teraz aj ku mne?

– Nie!

– Smiem vás teda o niečo poprosiť?

– Ale hej.

– Sir, hnevajte sa na mňa, koľko len chcete, ak niečo urobím zle, ale nepravte mi viac o zhovievavosti! Dobré?

– V poriadku.

– Ďakujem! A teraz sa vráťte so mnou k ohňu povedať ostatným dobrú noc. Ukážem vám izbičku, kde budete spať. Musíme si čo najskôr ľahnúť, lebo ráno zavčasu vyrazíme.

– Prečo?

– Nakládol som pri Bee Forku pasce. Bol by som rád, keby ste šli so mnou pozrieť úlovok.

O niekoľko minút sme už stáli pred jedným z kožušinových závesov, aké som už spomínal. Chlapec ho poodhrnul a vpustil ma do tmavej miestnosti. O chvíľku rozžal sviečku z jelenieho loja, a to pomocou zápalných drievok, takzvaných „punks“.

– Tu je váš bed-room, vaša spálňa, sir. Naši ľudia sa radi utiahnu do takejto izbičky, ak sa boja spať pod šírým nebom, aby nedostali reumatizmus.

– A myslíte si, že ja tohto zlého kamaráta nepoznám?

– Prajem vám, aby ste ho nepoznali. Ale dolina je vlhká, pretože okolité hory zachytávajú vietor. Teda opatrnosti nikdy nie je nadostač, ako sa hovoríva tam za morom. Dobrú noc!

Podal mi ruku a vyšiel s prívetivým kývnutím hlavy.

Keď som osamel, poobzeral som sa v malej kutici. Nebola to prirodzená jaskyňa, ale vytesala ju v skale ľudská ruka. Kamennú podlahu ako i steny pokrývali vyrobené kože. Pri zadnej stene stálo lôžko, zhlobené síce iba z otesaných čerešňových kmeňov, ale vystlané hľbou bielych kožušín a pokryté množstvom pravých navachských prikrývok.

Na drevených kolíkoch, povbíjaných do škár skalnej steny, viseli rozličné predmety, podľa ktorých som usúdil, že mi Harry prepustil svoju vlastnú izbičku.

Bol som nadmieru unavený a ospalý, inak by som nebol ostal v tejto tesnej uzavretej miestnosti. Kto spával na šírej, voľnej prérii, ten sa ťažko rozhodne spať v žalári, ktorý civilizovaný človek volá bytom.

Keďže v tejto uzavretej izbietke vládlo úplné ticho, zaspal som trochu tvrdšie než obyčajne. A nad ránom som ešte sladko sníval, keď ma zobudil akýsi hlas:

– Pooh! Sir, dokedy ešte budete merať tie prikrývky na lôžku? Nože sa trochu vystrite, ale nie vodorovne, lež do výšky! Myslím, že tak to bude najlepšie!

Vyskočil som a uvidel som rušiteľa, stojaceho pri poodhrnutom závese. Bol to Sam Hawkens. Včera bol ozbrojený len puškou, no dnes ma tu čakal v úplnom trapserskom výstroji. Z toho som usúdil, že nás bude sprevádzať.

– Hneď budem pripravený, milý Sam.

– Dúfam. Myslím, že malý sir stojí už pri východe z kotliny,

– Pôjdete s nami?

– Tak to vyzerá, ak sa nemýlim. Malý sir predsa nemôže náradie niesť sám a Old Shatterhand taktiež nie.

Keď som vyšiel pred záves, zbadal som Harryho, ktorý na mňa čakal pri východe z kotliny. Sam vzal niekoľko zviazaných pascí, prehodil si ich cez plece a kráčal smerom k východu kotliny. Ani sa neobzrel, či idem za ním.

– Kone necháme tu? – spýtal som sa.

– Nemyslím, že sa vaša paripa učila klásť železné pasce alebo vyťahovať bobry z rieky. Musíme pridať do kroku, aby sme načas mohli byť hotoví. Poďte teda! – odvetil Sam svojím zvyčajným drsným spôsobom.

– Najprv sa predsa musím poďívať na svojho koňa!

– Netreba, malý sir to už urobil za vás, ak sa nemýlim,

Sam ani nevedel, ako ma týmito slovami potešil. Harry sa teda už za svitania staral o Swallowa. To bol znak, že iste myslel aj na jeho pána. Pravdepodobne otec o mne Harrymu rozprával, a tak zmenil aj jeho zmýšľanie.

Práve som sa divil, že nikde nevidím bdelého Old Firehanda, keď tu zrazu som ho zazrel brodiť sa hore potokom i s Winnetouom a jedným z lovcov.

Winnetou zalichotil Harrymu svojím indiánskym spôsobom:

– Syn Ribannin je silný ako bojovník od brehov rieky Gily. Jeho oko uvidí mnohé bobry a jeho ruka ani neunesie toľko kožušín.

Keď Winnetou spozoroval, že sa obzerám po Swallowovi, upokojil ma slovami:

– Môj dobrý brat môže ísť, jeho priateľ sa už postará o koňa, ktorý je aj Apačovi milý.

Keď sme prešli skalnou úžľabinou, odbočili sme opačným smerom, než sme prišli včera, to značí, že sme sa pustili naľavo. Kráčali sme pozdĺž potoka dolu prúdom, až sme prišli k miestu, kde sa vlieval do Mankizity.

Husté, takmer nepreniknuteľné kroviská pokrývali brehy rieky. Úponky divej révy sa zachytávali na kmeňoch kríkov, stojacich husto pri sebe, a plazili sa z konára na konár. Výhonky sa pevne splietali, spúšťali sa až na zem, potom sa po najbližšom strome plazili opäť nahor a vytvorili takú spleť, že si tu človek mohol prekliesniť cestu iba nožom.

Malý Sam šiel stále popredu. Jeho postava, ovešaná pascami, mi živo pripomínala slovenských drotárov a predavačov pascí na myši, ktorých som zavše vídaval vo svojom milom rodnom mestečku. Hoci sme sa tu nemuseli obávať nijakého nebezpečenstva, Samova široká noha sa napodiv obratne vyhýbala každému miestu, kde mohla ostať stopa. Jeho malé očká živo skákali hneď napravo, hneď naľavo a jednoducho pozorovali bohatú zeleň, ktorá i v tomto neskorom ročnom období bola tu taká bujná ako na panenských svahoch mississippského údolia.

Teraz Sam zdvihol niekoľko úponkov divej révy do výšky, zohol sa a preliezol pod nimi.

– Poďte, sir, – vyzval ma Harry a pustil sa za Samom. – Tu naša bobria cestička odbočuje.

Ozaj, za zelenou záclonou sa tiahla húštinami úzka cestička. Dost' dlho sme sa prešmykovali medzi stromami a kríkmi stále rovnobežne s riekou. Napokon Sam zastal, obrátil sa k nám a priložil ruku na ústa. Z vody sa ozývalo akési vrčanie a hvízdanie.

– Už sme tu, – zašepkal Harry. – Bobria stráž má podozrenie.

Na okolí zavládlo najhlbšie ticho. Po chvíľke sme sa plazili ďalej a dostali sme sa k záhybu rieky, skadiaľ sme mohli pozorovať veľkú bobriu osadu.

Z brehu siahala ďaleko do vody široká hrádza, na ktorú by sa mohol opatrne odvážiť aj človek. A jej štvornohí obyvatelia ju horlivo upevňovali a predlžovali, Na protiľahlom brehu som videl množstvo týchto usilovných zvierat, ako hrýzli ostrými zubiskami štíhle kmene stromov, ktoré onedlho museli padnúť do vody. Iné bobry zase mali robotu s dopravou povalených stromov. Plávali vo vode a tísli stromy pred sebou. Ostatné bobry zlepovali hrázu masťou hlinou, ktorú si prinášali z brehu a pricapovali ju na stromy a kríky v hrádzi nohami alebo širokým chvostom akoby murárskou naberačkou.

So záujmom som pozoroval robotu tohto čulého bobrieho národa. Najväčšmi ma zaujal neobyčajne veľký bobor, ktorý sedel na hrádzi v strehu; pravdepodobne to bola stráž, Naraz len tento tučný bobor natrčil krátke uši, napoly sa otočil okolo vlastnej osi, výstražne zavrčal a zahvízdal, ako sme pred chvíľou počuli iného bobra, a v najbližšej chvíľke už zmizol pod vodou.

Vzápätí nasledovali za ním aj ostatní, Najsmiešnejšie bolo, ako vyhadzovali zadkami, keď sa ponárali, Pritom šľahali do hladiny plocho chvostami, že sa to ďaleko rozliehalo a voda vysoko vyšpláchovala.

Pravdaže, teraz nebol čas zabávať sa veselým divadlom. Bobry mohlo nečakane vyrušiť len jedno: príchod nepriateľa, A najväčším nepriateľom tohto mierumilovného a vyhl'adávaného zvierat'a je – človek,

Ešte nezmizol posledný bobor pod hladinou, a už sme ležali so zbraňou v rukách pod hlboko ovisnutými konármi niekoľkých píní a napäto sme čakali, až sa ukážu nevítaní Hostia, Netrvalo dlho a neďaleko nás proti prúdu začala sa hýbať šachorina, A o chvíľočku už sme videli dvoch Indiánov, ako sa opatrne prikrádajú k brehu. Jeden z nich mal cez plece prehodené niekoľko pascí. Druhý niesol značné množstvo kože. Obaja boli dobre ozbrojení a správali sa tak, akoby vedeli, že je nablízku nepriateľ.

– Zounds! – zasyčal Sam cez zuby, – Tí lotri sa dostali k našim pasciam a žali, kde nesiali, ak sa nemýlim, Len počkajte, oplani! Moja Liddy vám hneď povie, komu patria tie železné pasce a kože.

Pomaly dvihol pušku a zamieril. Vedel som, že rachot výstrelu by sa nám mohol stať nebezpečným a okrem toho som nechcel zbytočne prelievať krv. Preto som chytil starého trapera za rameno. Na prvý pohľad som zbadal, že sú to Ponkovia. Podľa spôsobu, akým mali pomaľované tváre, som zistil, že nie sú na poľovnickej výprave, ale na bojovom chodníku. Iste tu teda nie sú sami a každý výstrel by sem mohol prilákať ich druhov, Ktorí by im pomohli alebo aspoň ich pomstili.

– Nestrieľajte, Sam! Vykopali vojnovú sekeru, a teda nie sú tu iba sami dvaja.

Malý strel'bychtivý muž odvetil:

– Máte pravdu. Bude lepšie, keď ich necháme potichu prejsť mimo nás. Ale pozrite! Majú štyri z našich najlepších pascí. Každá stojí tri a pol dolára! Tešilo by ma, keby sme im mohli vziať ukradnuté kože a s nimi aj ich vlastné!

Zatiaľ obaja Indiáni prešli povedľa nás. Sam sa dlho za nimi díval a potom zahundral:

– Nech si teda idú tí oplani ďalej. Aspoň vidíte moje dobré srdce. Ja som ich ušetril, ale mňa veru Indiáni neušetrili. Viete dobre, že ma kedysi oskalpovali! Podívaj sa!

Strhol si z hlavy žalostne rozšklbaný klobúk a pritom si stiahol aj parochňu s dlhými vlasmi. Neraz som sa už díval na Samovu lysú krvavočervenú lebku.

– No čo poviete na to, sir, ak sa nemýlim? Od malička som nosil na hlave svoj vlastný čepiec, a to čestne a plným právom, takže nijaký advokát by nebol vyhral, keby mi bol to právo upieral. Až raz ma obklúčil húf Pawneeov a vzali mi vlasy aj s kožou. Potom som šiel do Tekamy a kúpil som si tam novú kožu. Vraveli tomu parochňa a stála ma tri hrubé zväzky bobrích kožušín. Ale zato nič, nová koža je niekedy praktickejšia než stará, najmä v lete. Keď sa potím, môžem si ju aspoň sňať.

Potom si opäť položil na hlavu parochňu i s klobúkom. Ale teraz nebol čas na také spomienky a dlhé reči, lebo spoza každého stromu mohol zahvižďať šíp alebo cvaknúť kohútik pušky. Predovšetkým bolo treba vystríhať lovcov v tábore a upozorniť ich, že nablízku sú Indiáni, Preto mi Sam Hawkens riekol:

– Sir, teraz pôjdete aj s Harrym do pevností, aby ste mohli upovedomiť našich ľudí. Ja zatiaľ pôjdem podľa stôp tým smerom, skadiaľ prišli tí dvaja Indiáni. Dúfam, že sa takto dačo dozviem.

– Sam Hawkens, nešli by ste radšej vy k môjmu otcovi? – spýtal sa Harry. – Viete lepšie zaobchádzať s pascami. Na výzvedy pôjdem radšej ja s Old Shatterhandom, veď štyri oči vidia viacej než dve.

– Hm! Ak to malý sir nechce inakšie, nuž sa musím podrobiť.– Ale keď to vypáli inakšie, než si predstavuje, nebude to moja vina.

– Pravdaže nebude, starý Sam! Veď viete, všetko chcem konať podľa svojej vôle. Choďte, sir!

Nechal malého traperu stáť a už sa aj predieral húštinami dopredu. Pustil som sa za ním.

Hoci okolnosti vyžadovali, aby som všetku svoju pozornosť venoval okoliu, musel som pritom myslieť na správanie tohto chlapca, ktorý sa prešmykoval cez kroviská

nečujne ako skúsený zálesák. Na každom jeho pohybe bolo vidieť, že si počína čo najobozretnejšie. Akiste už od detstva sa oboznamoval s loveckým životom a mnohé zážitky zbystrili jeho zmysly a zocelili povahu, takže privykol na pobyt v divočine.

Asi hodinu sme sa predierali húštinami, keď sme zrazu natrafili na druhú bobriu osadu. Ale jej obyvateľov nebolo vidieť.

– Tu sme postavili pasce, ktoré nám tí dvaja Ponkovia ukradli. A tam naproti je ústie Bee Forku, kam sme pôvodne zamýšľali ísť. Pravdaže, teraz tam už nepôjdeme. Pozrite, stopy, ktoré sledujeme, odbočujú do lesa. Stadiaľ teda obaja Ponkovia vyšli. Ideme ďalej po stopách do lesa,

Chcel pokračovať v ceste, ale zadržal som ho:

– Harry!

Zastal a spýtavo na mňa pozrel.

– Čo keby ste sa radšej vrátili a ostatné prenechali mne?

– Ako ste prišli na túto myšlienku?

– Viete, aké nebezpečenstvá tam môžu na nás číhať?

– Čoby som nevedel! Rozhodne však nie sú väčšie než tie, ktoré som už prežil a prekonal,

– Nechcem, aby ste prišli o život.

– To nechcem ani ja. Alebo sa azda domnievate, že ma nastraší pestro pomalovaný chlap?

Šli sme ďalej. Teraz sme sa vzdŕaľovali od rieky a uberali sme sa medzi štíhlymi, riedkymi kmeňmi vysokého lesa.– Koruny stromov vytvárali hustú zelenú strechu, ktorá sa klenula nad vlhkou, machom porastenou pôdou. V tejto mäkkej pôde mohli sme, pravdaže, stopy ľahko pozorovať,

Harry, ktorý ešte stále kráčal popredu, zrazu zastal. Neboli tu už stopy dvoch mužov, ale až štyroch. Potiaľto išli spolu a tu sa rozišli. Obaja Ponkovia, ktorých sme videli prejsť povedľa nás, mali úplnú vojenskú výzbroj, a preto som usudzoval, že je tu mnoho ich súkmeňovcov. Akiste nejaké dôležité podujatie ich prinútilo na takú dlhú cestu nepriateľským územím. Tu mi vhpulo na um, že toto

podujatie azda súvisí s prepadnutím vlaku, ktoré sme prekazili. Možno sa Ponkovia chcú pomstiť. Indiáni totiž vynaložia všetko úsilie, aby sa za urážku alebo škodu vypomstili.

– Čo robit'? – spýtal sa Harry. – Tieto nové stopy vedú do nášho tábora, ktorý Ponkovia nesmú objaviť, Pôjdeme po nich, sir, alebo sa rozdelíme?

– Spoločné stopy tých štyroch Ponkov zaiste vedú do ich tábora. Ostatní Indiáni sa pravdaže skryli a čakajú na návrat svojich vyzvedačov. Predovšetkým ich musíme nájsť, aby sme zistili, koľko ich je a aké majú úmysly. Pri vchode nášho rytierskeho hradu bdie stráž, ktorá sa už postará, aby sa o našom tajnom táborišti nikto nedozvedel,

– Máte pravdu. Poďme teda rovno ďalej.

Zišli sme z vrchu, ktorý tu čnel v riečnom údolí. Les sa na hodný kus ťahal po rovine. Prerývali ho hlboké skalnaté výmole, v ktorých rástlo bujné papradie a ostružiny. Práve sme sa blížili k jednému z takýchto výmoľov, keď som zacítil pach dymu, Hneď som spozornel a snažil som sa zrakom preniknúť les. Tu som spozoroval ľahký, tenký stĺp dymu, ktorý rovno pred nami stúpал ku korunám stromov. Hravo sa hojdal, zavše sa zužoval, ba niekedy aj zmizol.

Tento dym mohol pochádzať len z indiánskeho ohňa. Beloch totiž kladie drevo po celej jeho dĺžke do ohňa a tým vzniká veľký, vysoko šľahajúci plameň, ktorý vydáva značné a často zradné množstvo dymu. Indián však strká do ohňa len končeky polien, čím vzniká len malý plameň so slabým dymom. Winnetou o takých veľkých ohňoch belochov hovorieval: „Bledé tváre rozkladajú také horúce vaty, že si k nim ani nemôžu sadnúť, aby sa zohriali.“

Zadržal som Harryho a upozornil som ho na dym:

– Lahnite si za tamto krovie. Pôjdem si obzrieť tých ľudí.

– Prečo nesmiem ísť aj ja?

– Jeden postačí. Keby sme išli obidvaja, bolo by nebezpečenstvo, že nás objavia, dvojnásobne veľké.

Prisvedčil na znak súhlasu a odbočil za krovie. Pritom starostlivo zotieral za sebou každú stopu. Ja som sa kryl za každým stromom a pomaly som sa prikrádal k výmoľu.

Na jeho dne sedelo a ležalo toľko Indiánov, že sa tam ledva pomestili. Dolu pri východe nehybne ako kovová socha stál mladík s dlhými vlasmi a taktiež i na našej a na protiaľhlejšej strane som uzrel stráže, ktoré ma na šťastie nezbadali.

Pokúsil som sa spočítať všetkých, ktorí tu táborili, a tak som na každého musel pozrieť. Zrazu som však od náramného prekvapenia takmer zmeravel. Najbližšie pri ohni sedel – je to vôbec možné? – biely náčelník Parranó, čiže Tim Finnetey, ako ho nazval Old Firehand. V tú noc, keď som ho zrazil na zem, videl som jeho tvár pri mesačnom svetle tak zreteľne, že som sa teraz nemohol myliť. A predsa som pochyboval, či ma neklame vlastný zrak. Veci na hlave mal krásne husté vlasy, a Winnetou mu predsa stiahol skalp, ktorý má doteraz za svojim opaskom.

Stráž, ktorá stála na tejto strane výmoľa, kráčala pomaly k miestu, kde som ležal ukrytý za bralom. Preto som musel čo najrýchlejšie ujsť.

Vrátil som sa šťastne k Harrymu. Kývol som mu, aby šiel za mnou. Kráčali sme teraz cestou, ktorou sme sem boli prišli, až sme sa ocitli na mieste, kde sa stopy rozdeľovali. Stadiaľto sme potom sledovali novú stopu, ťahajúcu sa cez najhustejšie rastlinstvo rovno do doliny, ktorou sme včera prišli a v ktorej na nás zavolať Sam, stojaci na stráží.

Teraz mi bolo jasné, že Ponkovia si zaobstarali posilu a že nás sledovali krok za krokom, aby sa pomstili. Kým sme čakali, až sa Old Firehand uzdraví, mali Ponkovia dosť času zhromaždiť pomocné oddiely. Nemohol som však pochopiť, prečo sa kvôli nám trom zišlo také veľké množstvo bojovníkov a prečo nás už dávno nenapadli a nechali nás pokojne tiahnuť ďalej. Na to som našiel iba jediné vysvetlenie: Parranó azda vie o osade lovcov a chce zároveň zapadnúť aj ich.

Obaja indiánski vyzvedači nám už prekliessnili cestu, takže sme pomerne rýchlo napredovali. Nemohli sme už byť ďaleko od doliny, ktorá kolmo pretínala náš smer, keď som začul tiché zarinčanie, prichádzajúce spoza húštiny divých čerešieň.

Kývol som Harrymu, aby sa kryl, a aj sám som si hneď ľahol na zem. Vytiahol som nôž a okľukou som sa plazil k miestu, odkiaľ zvuk zaznel. Ponajprv som zbadal hľbu železných bobrích pascí a nevedel som si nijako vysvetliť, ako sa sem dostali. Potom som však uzrel vytrčať spoza nich pár krivých nožičiek, obutých v ohromných mokasínoch. Priplazil som sa bližšie a tu som zbadal aj dlhý poľovnícky kabát a nad ním širokú poprehýbanú strechu prastarého plsteného klobúka. Trochu nižšie pod strieškou klobúka som uzrel dva rovné a pichľavé konce strapatých fúzov. Nad fúzami sa ligotali dve malé očká, čulo a pozorne hľadiace cez lístie.

Bol to malý Sam. Ale ako sa sem dostal? Myslel som si, že už dávno je v pevnosti. Ved' sa to ľahko, a hneď dozviem, stačí, aby som sa ho na to spýtal. Najtichšie, ako sa len dalo, som sa prikrádal k nemu a už vopred som sa tešil, ako sa naľaká. Bude si myslieť, že ho prepadol nepriateľ.

Ticho, celkom tíško som siahol po puške, ktorá mu ležala po boku. Pomaly som pritiahol starú predpotopnú Liddy k sebe a natiahol som jej hrdzavý kohútik. Pri zaškrípaní, ktoré tým vzniklo, Sam sa tak rýchlo obrátil, že mu haluzie nad ním zhodilo klobúk i s parochňou. A keď videl, že mieri naňho jeho vlastná puška, roztvorila sa mu pod papagájim nosom, hrajúcim všetkými dúhovými farbami, obrovská diera, ktorá sa prevrpením ešte zväčšila.

– Sam Hawkens, – zašepkal som. – Ak ihneď neprichopíte chlebařeň, vopchám vám do nej celý tucet pascí, ktoré tu ležia!

– Good luck! Vy ste ma ale naľakali, sir, ak sa nemýlim!
– odvetil traper, ktorý nevydal ani jediný neopatrný hlások, hoci sa zľakol. Čo najrýchlejšie usadil parochňu i klobúk na

ich opustený, lysý trón. – Aby vás parom uchytil! Až mráz po mne prebehol! Keby ste boli Indiánom, tak...

– Tak by ste boli včera naposledy večerali. Tu máte svoju karabínu! A teraz povedzte, čo vám to prišlo na um, ľahnúť si sem a spať?

– Spať? No počujte, o spaní nemôže byť ani reči, hoci ste sa ku mne priplazili, že som to ani nezbadal. Práve som celú svoju myseľ sústredil na dvoch červených potkanov, ktorých som chcel dolapiť. Nuž ale zato nemusíte tým ostatným v tábore rozprávať, ako ste starého Sama prekvapili.

– Budem mlčať.

– A kde máte malého sira?

– Stojí tam vzadu. Počuli sme, ako zarinčali vaše pasce, a tak som bol zvedavý, aké zvonce to tu vyzvávajú.

– Zvonce? Bolo to také hlasné? Sam Hawkens, ty starý hlúpy medvedisko! Ležiš tu ako stará mulica, rád by si dolapiť dvoch Indiánov a pritom robíš taký lomoz, že to počuť hádam až v Kanade! Ako ste sa sem vlastne dostali? Akiste sledujete stopy tých dvoch červenokožcov, na ktorých aj ja čakám.

Prisvedčil som mu a vyrozprával som, čo som videl vo výmoli.

– Hm, to sa teda minie pušného prachu, sir, veľa pušného prachu! Šiel som so svojimi pascami tu hore proti prúdu a zrazu vidím dvoch červenokožcov, ak sa nemýlim. Stáli na okraji húštiny, sotva osem krokov odo mňa. Pravdaže, hneď som sa šuchol do krovia a potom som videl, že jeden šiel nadol a druhý zase nahor, aby prehľadali dolinu. Ale podľa mojej mienky zle sa im povodí. Jedného som nechal prejsť povedia seba, ale potom som sa odobral sem na postriežku. Tu som sa ich chcel spýtať, až sa opäť zídu a pôjdu pomimo, čo videli.

– Myslíte, že pôjdu tadiaľto?

– Myslím! Ak chcete byť šikovný, choďte tam na druhú stranu, aby sme ich dostali medzi seba, a nenechajte malého

sira už dlhšie čakať. Mohol by zo samej netrpezlivosti urobiť nejakú chybu.

Poslúchol som jeho radu a vrátil som sa k Harrymu. Keď som mu všetko stručne vysvetlil, skryli sme sa naproti Samovi a čakali sme na návrat oboch Indiánov.

Bola to dlhá skúška pre našu trpezlivosť. Až po niekoľkých hodinách sme začuli tiché kroky prikrádajúceho sa človeka. Bol to jeden z vyzvedačov, ktorých sme čakali, starší chlap so zhúžvanou, vetrami ošľahanou tvárou. Na opasku mal toľko ukoristených skalpov, že tam pre nové už ani nebolo miesto. Musel si teda aj vonkajšie švíky nohavíc ozdobiť vlasmi zabitých nepriateľov,

Sotvaže sa ocitol nablízku, z dvoch strán sme ho napadli, omráčili a hodili do krovia. Tak isto sme urobili i druhému, ktorý prišiel krátko po ňom, a potom sme sa vracali do pevnosti všetci traja spoločne, tak ako sme ráno vyrazili.

Pred vrátami sme vyhládali strážcu, ktorý ležal skrytý za krovím, a teda musel dobre vidieť aj vyzvedača, lebo sa prekízol pomimo neho len pár krokov. Strážcom bol Will Parker.

Sam prekvapene naňho pozrel.

– Will, bol si greenhorn a aj ním zostaneš! Podľa mojej mienky raz ťa červenokožci lapia za pačesy. Hádám si si myslel, že ten divoch sem prišiel chytať mravce? Prečo si ho nezahlušil, veci máš zbraň pri sebe.

– Sam Hawkens, zaviaž si jazyk na uzol, lebo urobím s tebou to, čo som mal urobiť podľa tvojej mienky s Indiánom! Will Parker a greenhorn! Za tento žart, ty starý medveď, by si si zaslúžil priňuchať trochu k pušnému prachu! Jediný syn tvojej matky nie je dosť múdry, aby nahliadol, že vyzvedača nesmie zabiť, lebo práve to by ostatných upozornilo na nepriateľov, keby sa nevrátil.

– Nech je teda po tvojom, kamarát. Zdá sa mi, že netúžiš po indiánskych skalpoch.

Ostatne, netúžil po nich ani Sam a všetko, čo doteraz hovoril, myslel iba žartovne, aby Willa Parkera trochu nazlostil.

Po posledných slovách Sam vykročil smerom k potoku. No kým zmizol medzi dvoma skalami, ktoré sme nazývali vráta alebo vodné vráta, ešte raz sa obrátil a výstražne zavolať na Willa Parkera:

– Len dobre otvor oči! Neďaleko vo výmoli je celé hniezdo Indiánov. Možno im príde chuť, aby ti poštekli kosti šípmi. Bolo by ťa škoda, ak sa nemýlim, veľká škoda!

Sam, ktorý bol taký ovešaný pascami, že ho spod nich bolo sotva vidieť, kráčal stále pred nami. Čoskoro sme už stáli pri vchode do našej kotliny a mohli sme si ju celú prezrieť. Starý traper prenikavo zapískal. Na toto znamenie pribehli k nám všetci obyvatelia nášho útulku a potom napäto a pozorne počúvali Samovu zprávu o našom dobrodružstve.

Old Firehand mlčky vypočul starého tropera až do konca. No keď som potom rozprával ja a spomenul som Parranáa, Old Firehand vykrikoval od prekvapenia a zároveň i radosti.

– Bolo by to možné, sir? Nezmylili ste sa? Tak by som teda mohol splniť svoju prísahu a mohol by som mu dať okúsiť svoje päste. Po celé roky to bolo mojím jediným a najvrúcnejším želaním;

– Len tie vlasy ma mýlia.

– Och, nie sú také dôležité! Sam Hawkens vám môže poslúžiť ako príklad. Je veľmi pravdepodobné, že ste ho tej noci nožom dobre netrafili. Jeho ľudia ho našli a vzali so sebou. Za ten čas, čo som sa liečil zo zranenia, uzdravil sa aj on. Dal nás pozorovať a sledoval nás až sem.

– Ale prečo nás už neprepadol?

– Neviem, ale iste to má svoju príčinu, ktorú sa dozvieme neskôr. Ste unavený, sir? Musím toho muža vidieť na vlastné oči. Odprevadili by ste ma?

– To sa rozumie. Musím vás však upozorniť, že je to nebezpečný výlet. Indiáni budú márne čakať na príchod

svojich vyzvedačov. Budú po nich pátrať a hádam ich nájdú omráčených v kroví. Možno sa ocitneme práve medzi hľadajúcimi Ponkami a nebudeme sa môcť vrátiť k našim ľuďom.

– To všetko sa môže stať. Ale nevydržím tu, nemôžeme tu vyčkávať, kým nás oni nájdú.

Vtom k nám priskočil Dick Stone. Včera tu nebol, lebo „zháňal materiál na fašírky“, ako sa lovci žartovne vyjadrovali. Videl ma tu po prvý raz až teraz. Srdečne sa so mnou zvitál a tu sa Old Firehand hneď obrátil k nemu:

– Počul si, Dick Stone, kam sa chystáme?

– Nepočul, ale domýšľam si.

– Prines si pušku! Ideme za červenokožcami!

– Som za to, sir! Pôjdeme na koňoch?

– Nie, ideme len po výmoľ. Vy ostatní zatiaľ nezaháľajte a prikryte skrýše kožušín trávou. Nevieme, čo sa môže stať. Ak červenokožci prídu sem medzi naše bralá, nech nenájdu nič také, čo by sa im mohlo zísť! Harry, ty pôjdeš k Willovi Parkerovi a ty. Bill Bulcher, dbaj o poriadok, kým my budeme preč.

– Otec, vezmi ma so sebou, – prosil Harry,

– Nemôžeš nám v ničom pomôcť, syn môj. Odpočiň si, veď ešte príde aj na teba rad.

Harry opakoval svoju prosbu. Ale Old Firehand trval na svojom rozhodnutí, a tak sme o chvíľu len my traja kráčali korytom potoka k východu.

Keď sme sa dostali von, napomenuli sme strážcu, vedľa ktorého sme prešli, aby bol čo najopatrnejší. Potom sme sa uberali k miestu, kde som tak vyľakal skrytého Sama Hawkensa. Cesta vedúca odtiaľto k výmoľu bola pre nás rozhodne najlepšou. Z oboch strán sme boli krytí a boli sme si istí, že len na tejto ceste môžeme stretnúť Indiánov, ktorí by vyšli z výmoľa vypátrať, prečo ich dvaja vyzvedači tak dlho meškajú.

Keď sme dnes ráno vyrazili z tábora, krátko po našom odchode odišiel aj Winnetou a doteraz sa ešte nevrátil. Na

terajšej výskumnej ceste by sa nám veru zišiel, lebo nám mohol byť najlepším sprievodcom. Ustavične som musel rozmýšľať, čo s ním asi je. Veď ľahko sa mohol stretnúť s nepriateľom a prísť o život, hoci je udatný.

Práve som uvažoval o tejto možnosti, keď tu sa zrazu rozhrnuli vedľa nás kroviská a pred nami sa zjavil náčelník Apačov. Hneď pri prvom zapraskaní konárikov naše ruky siahli po zbrani, ale hneď klesli, keď sme ho spoznali.

– Winnetou pôjde s bielymi mužmi podívať sa na Parranóa a Ponkov, – povedal.

Prekvapene sme naňho pozreli. Teda už vedel, že stí tu Ponkovia.

– Videl môj červený brat Ponkov, najukrutnejších príbuzných kmeňa Siouxov? – spýtal som sa.

– Winnetou musí bdieť nad svojím bratom Old Shatterhandom a Ribanniným synom. Winnetou ich dnes potajomky sledoval a videl, že objavili skrýšu Ponkov. Parranó stiahol skalp istému mužovi z kmeňa Osagov. Jeho vlasy sú teda lož a jeho myšlienky sú tiež plné falše. Winnetou ho zabije.

– Nie, náčelník Apačov sa ho nedotkne, ale prenechá ho mne, – po znamenal Old Firehand.

– Winnetou ho už raz daroval svojmu bielemu priateľovi!

– Teraz mi už neujde, lebo moja ruka...

To bolo posledné slovo, ktoré som počul, lebo práve v tej chvíli zbadal som za krom pár blčiacich očí. Stopy sme nevideli, lebo muž prišiel ku krovisku z druhej strany. Hneď som skočil a lapil ho za hrdlo.

Bol to človek, o ktorom sme sa práve rozprávali: Parranó. Pevne som mu stískal krk. Vtom sa po oboch stranách rozšumeli húštiny a vyskočilo niekoľko Indiánov, aby pomohli svojmu náčelníkovi.

Priatelia videli, v akom som nebezpečenstve, a hneď sa vrhli na mojich útočníkov. Kľáčal som Parranóovi na hrudi. Prstami ľavej ruky som mu stískal hrdlo a pravou rukou som mu zachytil ruku, ktorou vytiahol nôž. Krútil sa podo mnou

ako červík a zúrivo sa namáhal, aby ma zhodil. Kopal okolo seba nohami ako býk na reťazi. S obrovským úsilím sa mykal, chcel vyskočiť, ale sa mu to nedarilo. Skalp s dlhými vlasmi ležal vedľa neho. Oči, podliate krvou, mu vyliezali z jamôk. Z úst mu od zúrivosti vytekala hustá pena. Hrozný a odporný bol pohľad na jeho holú lebku, z ktorej Winnetouov skalpovací nôž stiahol kožu. Až sa vzdúvala, lebo nervy a žily na nej navierali od námahy a mykali sa pod návalom krvi. Zdalo sa mi, akoby som mal pod sebou zúrivé zviera. Celou silou som mu zovrel prsty okolo hrdla, takže sa niekoľko ráz kľčovite šklbol, hlava mu klesla nazad, vyvrátil oči a natiahol údy. Chvel sa čoraz slabšie. Premohol som ho, omdlel.

Vstal som a konečne som sa rozhladol okolo seba. Obraz, ktorý som uvidel, nemohlo by opísať nijaké pero. Ani jeden z bojovníkov nepoužil strelnú zbraň zo strachu, aby neprivolal ďalších nepriateľov. Len nože a tomahavky sa mihali vzduchom. Nikto nestál na nohách, všetci ležali a váľali sa vo vlastnej alebo v nepriateľovej krvi.

Winnetou sa pravé chystal vbodnúť nôž do hrudi nepriateľa, ktorý ležal pod ním. Nepotreboval ma. Old Firehand ležal na jednom z útočníkov a zároveň odrážal druhého, ktorý mu poranil ruku. Priskočil som mu teda na pomoc a zrazil som dorážajúceho Ponka jeho vlastným tomahavkom, ktorý mu vypadol. Potom som bežal k Dickovi Stonovi. Ležal medzi dvoma zabitými Indiánmi pod obrovským chlapom, ktorý sa zo všetkých síl namáhal Dicka smrteľne bodnúť. Nepodarilo sa mu to, lebo som ho odrazil tomahavkom jeho druha.

Stone vstal a vystieral si všetky údy.

– By God, sir, to bola pomoc v pravý čas! Traja proti jednému, to je predsa len priveľa, najmä keď sa nesmie strieľať. Ďakujem vám.

Aj Old Firehand mi podával ruku a práve mi chcel čosi hovoriť, keď zbadal Parranóa.

– Tim Fin... – je to možné? Sám náčelník! Kto ho položil?

– Old Shatterhand ho premohol, – odvetil Winnetou miesto mňa, – Veľký Duch mu dal silu bizóna, ktorý orie zem rohami.

– Človeče! – zvolal Old Firehand. – Ešte som sa nestretol s takým bojovníkom, ako ste vy, hoci som všelikade pochodil! Ale ako je možné, že sa Parranó skrýval tu i so svojimi ľuďmi, keď Winnetou bol nablízku?

– Biely náčelník sa neskrýval po Apačovom boku, – odvetil Winnetou. – Uzrel stopy svojich nepriateľov a šiel teda tým istým smerom. Jeho bojovníci prídu za ním a moji bieli bratia musia sa poponáhľať za Winnetouom do svojich vigvamov.

– Ten človek má pravdu! – prikývol Dick Stone. – Musíme sa čo najskôr dostať k svojim.

– Dobre, – odvetil Old Firehand, ktorému z ramena silným prúdom crčala krv. – Ale rozhodne musíme zakryť stopy boja. Dick, choď trochu dopredu, aby nás azda neprekvapili.

– Idem, sir, ale najprv mi vytiahnite z tela nôž. Ja sa k nemu nemôžem dobre dostať.

Jeden z troch Ponkov, ktorí sa naňho vrhli, pichol mu nôž do boku a pri boji vnikala čepeľ stále hlbšie. Na šťastie nôž sa nevbodol na nebezpečné miesto, ale iba šikmo pod kožu, a keď ho vytiahli, bola to iba ľahká rana. Okrem toho Stone mal železnú povahu. Ranu sme mu obviazali a taktiež i Old Firehandovi.

Netrvalo dlho, zahladili sme všetky stopy po boji a znovu sme privolali Dicka Stona.

– Ako dopravíme zajatca do nášho tábora? – spýtal sa Old Firehand.

– Musíme ho odniesť, – odvetil som. – Pravda, budeme mať s ním ťažkosti, ak sa preberie.

– Odniesť? – spýtal sa Stone. – Mne sa už dávno tak dobre nevodilo, aby ma nosili, Nuž ale nech má ten starý oplán radosť, nebudem mu ju kaziť.

Niekoľkými rezmi odšmykol priamo od zeme zopár stromčekov, potom vzal Parranóovu prikrývku a rozrezal ju na pásy.

– Zhotovíme si smyk, sane, vlačuhy alebo niečo podobného, – vysvetloval Dick a pritom spokojne pokyvoval hlavou. – Chlapa k tomu pevne priviažeme a vyrazíme.

Návrh sme prijali a uskutočnili. Čoskoro sme sa vydali na cestu, ale ostávali za nami také zreteľné stopy, že Winnetou, idúci vzadu, musel sa veľmi namáhať, aby ich aspoň čiastočne zahladil.

Bolo ráno druhého dňa. Slnčné lúče sa ešte nedotkli končiarov okolitých vrchov a v tábore vládlo hlboké ticho. Ale ja som už bol dávno hore a vystúpil som na bralo, kde som nedávno bol našiel Harryho.

Dolu v kotline sa prevažovali husté chuchvalce hmly okolo krovísk, ale tu hore bol vzduch čistý a jasný. Svieži vánok mi ovieval spánky. Na protiľahlej strane v černicovom krovisku poskakoval vták zvaný glezg. Vyspevoval, až sa mu vzdávalo hrdielko červené ako broskyňový kvet, a tak privolával svoju neposlušnú družku. Trochu nižšie sedel modrosivý vodný vták a prerušoval spev prvého smiešnym škrekotom, podobným mravčaniu. Zdola zase zaznieval podivuhodný hlas takzvanej hlaholky z čeľade kačicovitých, ktorá na konci každej slohy hlasito zakvákala, akoby tým chcela pochváliť seba samu za skvelý spevácky výkon. Ale moje myšlienky neboli pri tomto rannom koncerte. Rozmýšľal som o udalostiach včerajšieho dňa.

Podľa zprávy jedného z našich lovcov, ktorý sa práve vrátil z výzvednej cesty po lese a tiež videl Ponkov, bolo ich oveľa viacej, než sme sa domnievali. Dolu na pláni našiel vraj druhé táborišče Indiánov, v ktorom boli aj kone.

Mohli sme teda celkom určite predpokladať, že Pankovia netiahnu proti jednotlivým osobám, ale proti celej našej osade. Keďže sa sem prihrnulo také množstvo nepriateľov, nebolo naše postavenie závideniahodné.

Včera celé popoludnie a večer sme museli konať prípravu proti prepadnutiu, a tak sme nemali čas rozhodnúť o osude nášho zajatca. Ležal dobre zviazaný a strážený v jednej skalnej izbičke. Hneď ako som vstal, zašiel som k nemu, aby som sa presvedčil, či jeho putá dobre držia.

Najbližšie dni, azda už hodiny dnešného dňa prinesú dôležité rozhodnutie. Myslel som neobyčajne vážne na terajšie naše položenie, keď ma zrazu z dúm vyrušili blížiace sa kroky.

– Dobré ráno, sir! Zdá sa mi, že ani vy ste nemohli spať ako ja.

Bol to Harry. I ja som mu zaželal dobré ráno a odvetil som:

– Sir, v tomto nebezpečnom kraji je ostražitosť najpotrebnejšia čnosť.

– Bojíte sa Indiánov? — spýtal sa Harry s úsmevom.

– Viem, že nemyslíte túto otázku vážne. No vcelku je nás iba trinásť mužov a proti nám je najmenej desaťnásobná presila. Keby prišlo k otvorenému boju, nemohli by sme sa ubrániť. Naša jediná nádej spočíva v tom, že nás neobjavia.

– Vidíte všetko príliš čierne. Takých trinásť chlapov, ako sú naši, už čosi dokáže. Keby Pankovia náš úkryt aj vyňuchali, odišli by stadiaľto s krvavými hlavami.

– Ja som iného názoru. Sú rozzúrení, že sme ich včera prepadli a že zahynulo toľko ľudí. Vedia i to, že ich náčelník je v našich rukách. Iste hľadali svojich padlých bojovníkov a našli všetky mŕtvolky okrem Parranóovej. Keď taká početná horda prekonala za nejakým účelom dlhú cestu, tak ho aj uskutoční čo najráznejšie a najprefíkanejšie.

– Máte pravdu, sir, ale to ešte nie je dôvod k veľkým obavám. Aj ja poznám týchto ľudí. Od prírody sú zbabelci a malomyseľní, vedia napádať iba zákerne a najradšej

bezbranných. Prešli sme cez ich lovištia od Mississippi až k Tichému oceánu, od Mexika až hore k jazerám, hnali sme ich pred sebou, ruvali sme sa s nimi, museli sme pred ich presilou utekať a skrývať sa, ale vždy sme mali ruku na noži a vždy sme mali nad nimi prevahu.

Pozeral som na neho, ale neodvetil som.

V mojom pohľade asi nevidel obdiv, ale skôr nedôveru, lebo po krátkej prestávke pokračoval:

– Namietajte si, čo chcete, sir, ale v ľudskom srdci sú city, ktoré musí poslúchnuť či už muž alebo chlapec a nesmie odľahovať ruku od činu. Keby sme sa včera boli dostali k Bee Forku, bol by som vám ukázal hrob, kde ležia dve bytosti, ktoré mi boli najmilšie a najdrahšie na celom širom svete. Zavraždili ich mužovia tmavých vlasov a červenej kože. A od tej chvíle sa mi šklbne ruka, keď vidím povievať Indiánove vlasy. Nejedem červenokožec už spadol z koňa, keď naňho vypálila pištoľ, ktorou kedysi zastrelili moju matku. Ako naisto viem páliť z tejto pištole, presvedčili ste sa už pri New Venangu.

Vytiahol zbraň spoza opaska a podstrčil mi ju pred očí,

– Ste dobrý strelec, sir, – pokračoval Harry. – Ale z tohto starého železa by ste nezasiahli na pätnásť krokov ani kmeň orecha. Môžete si teda myslieť, ako často a dlho som sa cvičil, aby som vedel pištoľou zasiahnuť cieľ pri každom výstrele. Viem narábať so všetkými zbraňami, ale keď ide o Indiánov, siahnem k tejto starej búchačke. Prisahal som, že za každé zrníčko pušného prachu, ktoré hnalo tú vražednú guľku, musí padnúť život jedného červenokožca, a som presvedčený, že onedlho budem môcť túto prísahu splniť. Zbraň, ktorá zabila moju matku, bude aj nástrojom mojej pomsty!

– Dostali ste tú pištoľu od Winnetoua?

– Povedal vám to?

– Áno.

– Povedal vám všetko?

– Nie. Len to, že vám dal pištoľu.

– Áno, mám ju od neho. Ale sadnite si, sir. Rozpoviem vám to najnutnejšie, aj keď ide o chúlостivú vec.

Sadol si vedľa mňa, pátravo sa poobzeral po doline a začal:

– Môj otec bol nadlesným tam v európskej vlasti a žil so svojou ženou i synom v neskalenom šťastí, až prišla doba politického kvasenia, ktorá nejedného statočného človeka olúpila o jeho ideály. Aj môjho otca vohnala do víru, z ktorého sa mohol napokon zachrániť iba útekou. No pri plavbe po mori mu žena zomrela. A keď vystúpil z lode na americké pobrežie, nemal ani peňažné prostriedky, ani známych a chopil sa prvej príležitosti, ktorá sa mu naskytovala: šiel ako lovec na západ a svojho synčeka nechal u zámožnej rodiny, ktorá sa o dieťa starala ako o svoje vlastné.

Niekoľko rokov prežil môj otec v stálych nebezpečenstvách a dobrodružstvách, ktoré z neho urobili slávneho zálesáka a postrach nepriateľov. Na jednej loveckej výprave sa dostal hore ku Quicourtu medzi kmene Assineboinov. Tu sa po prvý raz stretol s Winnetouom, ktorý prišiel od brehov Colorada, aby od horného toku Mississippi priniesol posvätnú hlinu na kalumety svojmu kmeňu. Obaja boli hosťami náčelníka Tá-ša-tungu a tak sa spriatelili. V náčelníkovom vigvame sa zoznámili s jeho dcérou Ribannou. Bola krásna ako ranné zore a ľúbezná ako ruža hôr. Ani jedna z dcér kmeňa nevedela tak jemne vyrábať kožu a tak pekne ušit' lovecký oblek ako ona. A keď išla po drevo, aby priložila na oheň pod kotlom, kráčala rovinou ako štíhla kráľovná a z jej hlavy splyvali vlasy v dlhých prameňoch takmer až po zem. Bola miláčikom Manitoua, Veľkého Ducha, bola pýchou kmeňa a mladí bojovníci horeli túžbou, aby mohli zložiť svoju korisť k jej nohám.

Ale v jej očiach ani jeden nenašiel milosť, lebo ľúbila bieleho lovca, hoci bol starší než všetci ostatní, ktorí sa o ňu uchádzali. Winnetou bol z nich najmladší, takmer chlapec.

Aj v belochovej duši sa prebudili najposvätnejšie city. Sledoval jej kroky, bdel nad ňou a hovorieval s ňou ako s dcérou bledých tváří. Tu pristúpil jedného večera k nemu Winnetou a povedal:

„Biely muž nie je ako ostatné deti jeho národa. Z ich úst vychádzajú lži ako ropuchy z podzemných dier. Ale on vždy hovoril svojmu priateľovi Winnetouovi len pravdu.“

„Môj červený brat má rameno silného bojovníka a pri ohni veľkej rady je najmúdrejší. Nesmädí po krvi nevinného a ja som mu podal ruku pri a teľa. Nech hovorí!“

„Lúbi môj brat Ribannu, dcéru Tá-ša-tungovu?“

„Je mi milšia než čriedy prérie a majetok všetkých červených mužov.“

„A bude k nej dobrý? Nebude hovoriť jej ušiam tvrdé reči? Dá jej celé svoje srdce a bude ju chrániť v zlých búrkach života?“

„Budem ju nosiť na rukách a budem jej pomáhať v každej tiesni a nebezpečenstve.“

„Winnetou pozná oblohu a vie mená hviezd, rozumie ich reči. Ale hviezda jeho života zapadá a do jeho srdca sa vkráda tma a noc. Chcel si vziať Ružu z Quicourtu do svojho vlgvamu a položiť si na jej srdce ustatú hlavu, keď sa vráti z lovu na bizóny alebo z dedín svojich nepriateľov. Ale jej oko žiari iba na môjho brata a jej pery šepocu meno dobrej bledej tváre. Apač odíde z kraja šťastia a jeho noha bude samotná putoval pozdĺž vlniaceho sa Rio Pecos. Jeho ruka sa už nikdy viac nedotkne hlavy ženy a do jeho ucha nikdy nezaznie hlas jeho syna. Ale občas sa vráti, a to v období, keď los prechádza priesmykmi, a podíva sa, či je Ribanna, dcéra Tá-ša-tungova, šťastná.“

Obrátil sa, vykročil do noci a na druhý deň ho už nebolo.

Keď sa na jar vrátil a uvidel Ribannu, jej žiariace oči mu rozprávali lepšie než slová o šťastí, ktoré bolo jej údelom. Vzal ma z jej náručia – bol som vtedy iba niekoľkodňové dieťa – bozkal ma na malé ústa, položil mi ruku na hlavu a povedal:

„Winnetou ťa bude chrániť ako strom, v konároch ktorého spia vtáci a pri ktorom nájdú poľné zvieratá útulok pred záplavou valiacou sa z mrakov. Jeho život je tvojím životom a jeho krv je tvojou krvou. Pokým sa len Winnetouova hrud' bude vzdúvať dychom života a pokým len neochromie sila jeho ramena, bude bdieť nad synom Ruže z Quicourtu. Nech tvoje cesty postriebri rosa rána a tvoje chodníky nech pozláti slnečný jas, aby sa mohol z teba Apačov biely brat tešiť.“

Míňali sa roky a ja som rástol. Ale tak isto rástla aj otcova túžba po synovi, ktorého zanechal na východe. Rád som sa pri chlapčenských hrách pretekal s ostatnými v smelosti, bol som naplnený bojovým duchom a tužil som po zbraniach. Otec už nemohol odolať svojej túžbe. Vybral sa na východ a vzal ma so sebou. Po bratovom boku v civilizovanom svete sa otvoril predo mnou nový život. Myslel som si, že sa už ani nebudem môcť odtrhnúť od tohto prostredia. Otec sa vrátil domov sám a nechal ma u bratových vychovávateľov. Čoskoro sa však prebudila vo mne clivota po západe takou silou, že som ju nemohol premôcť. Keď otec najbližšie prišiel, vrátil som sa s ním domov.

Tu sme však našli tábor prázdny a celkom vypálený. Po dlhšom hľadaní našli sme tam vampum, ktorý nám tu nechal Tá-ša-tunga, aby sme sa tak po návrate dozvedeli, čo sa stalo.

Tim Finnetey, biely lovec, bol predtým často v našom tábore a chcel Ružu z Quicourtu za squaw. Ale Assineboinovia ho nemali radi, lebo bol zlodej a niekoľko ráz otvoril ich catches, skrýše s korisťou. Odmietli ho, a preto odišiel s prísahou pomsty na perách. V Black Hills sa stretol s mojím otcom a dozvedel sa od neho, že Ribanna je jeho ženou. Hneď potom odišiel k indiánskemu kmeňu Čiernonožcov, aby ich nahuckal na bojové ťaženie proti Assineboinom.

Počúvli ho a pritiahli do nášho tábora, Keď bojovníci boli na loveckej výprave. Prepadli našu osadu, vylúpili ju a spálili, starcov a deti povraždili a mladé ženy a dievčatá odviekli so sebou. Keď sa bojovníci vrátili a uzreli vypálenú osadu, prenasledovali lúpežníkov. Pretože sa to stalo iba niekoľko dní pred naším príchodom, dúfali sme, že našich ľudí ešte dohoníme.

Budem rozprávať stručne. Cestou sme sa stretli s Winnetouom, ktorý prichádzal z hôr navštíviť svojich priateľov. Keď sa dozvedel od otca, čo sa stalo, bez slova obrátil koňa a šiel s nami. Nikdy v živote nezabudnem na tváre obidvoch mužov, ktorí mlčky, ale s blčiacimi srdcami a s úzkosťou v duši sa náhlili za našimi ľuďmi a lúpežníkmi.

Zastihli sme našich bojovníkov pri Bee Forku. Dohonili Čierhonožcov, ktorí táborili v údolí rieky. Vyčkávali už len noc, aby ich mohli prepadnúť. Ja som mal ostať pri koňoch ako stráž. No nemal som tu pokoja. Keď sa naši chystali napadnúť Čiernonožcov, plazil som sa medzi stromami dopredu a dostal som sa na okraj lesa práve vo chvíli, keď padol prvý výstrel. Bola to hrozná noc. Nepriateľ bol v presile a bojový pokrik utíchol až nad ránom.

Videl som šialenú trmu-vmu, počul som stonanie a bedákanie ranených a umierajúcich. Ležal som v mokrej tráve a modlil sa. Potom som sa vrátil k ostatným strážcom dozerat' na kone, ale nebolo tu už ani strážcov, ani koní. Zmocnil sa ma nevýslovný strach. Keď som začul radostný rev nepriateľov, pochopil som, že sme boj prehrali.

Skrýval som sa až do večera. Len potom som sa odvážil na bojisko.

Naokolo vládlo hlboké ticho. Jasný mesačný svit padal na nehybne ležiace mŕtvoly. Zachvátený šialenou hrôzou blúdil som medzi nimi sem a tam. A zrazu som zbadal matku! Ležala tu s ranou v hrudi. Jej ruky kľčovite objímali malú sestričku, ktorej hlavu rozsekol nôž. Pri tomto pohľade som stratil vedomie a klesol som na matkinu mŕtvolu.

Nevedel som, ako dlho som tam ležal. Prešiel deň, nastal večer a opäť svitol nový deň. Tu som nablízko počul tiché kroky. Vstal som. Nesmierne som sa potešil, keď som zazrel otca a Winnetoua. Obidvaja mali roztrhané šaty a boli pokrytí ranami. Podľahli presile, nepriatelia ich poviažali a odvliekli. Ale podarilo sa im vyslobodiť sa z pút a ujsť.

Harry si zhlboka vydýchol a zmlkol. Meravo pozrel do diaľky. Potom sa zrazu obrátil ku mne a spýtal sa:

– Máte ešte matku, sir?

– Hej.

– Čo by ste robili, keby ju niekto zabil?

– Prenechal by som páchatel'a ruke zákona.

– Dobre. A čo keď je táto ruka prislabá alebo prikrátka, ako tu na západe? Tu musíme zákonu požičať vlastnú ruku.

– Harry, medzi trestom a pomstou je rozdiel. Trest je nutný následok zločinu a je oprávnený podľa božskej i ľudskej spravodlivosti. Pomsta však je odporná a zbavuje človeka veľkých predností, ktorými vyniká nad zvieratami.

– Len preto môžete takto hovoriť, lebo vo vašich chladných žilách neprúdi indiánska krv. Keď sa však človek dobrovoľne zbaví svojich predností, ktorými vyniká nad zvieratami, a stane sa nebezpečnou beštou, ohrozujúcou životy iných, treba s ním podľa toho aj zaobchádzať, treba ho prenasledovať, až kým ho nezasiahne smrtiaca guľka. Keď sme v onen deň pochovali moju matku i s jej malou dcéruškou, a tak sme ich ochránili pred útokmi supov, v srdciach nás troch vládol iba jediný pocit: žeravá nenávisť voči vrahovi a lupičovi nášho šťastia. Akoby nám Winnetou hovoril z duše, keď hrozivým hlasom prisahal:

„Náčelník Apačov ryl v zemi a našiel šíp pomsty. Jeho ruka sa zovrela v päšť. Jeho noha je ľahká a jeho tomahavk je ostrý ako blesk. Winnetou bude hľadať a nájde Tima Finneteyho, Ktorý zavraždil Ružu z Quicourt. Vezme mu skalp za život Ribanny, dcéry Assineboinov.“

– Bol tým vrahom naozaj Finnetey?

– Áno, bol to on. Zastreľil ju na začiatku boja, keď sa zdalo, že prekvapení Čiernonožci podľahnú. Winnetou to videl, vytrhol mu z ruky pištoľ a bol by ho zabil, keby sa naňho neboli vrhli ostatní. Zúfalo sa bránil, ale nepomohlo to, zajali ho. Na posmech mu ponechali nenabitú pištoľ. Neskôršie sa mi dostala do rúk ako dar. Nosím ju všade so sebou, či kráčam po mestskej dlažbe alebo po trávinatej pôde prériu

– Musím vám povedať, že...

Prerušil ma prudkým posunkom.

– Viem, čo mi chcete povedať, a sám som si to už riekol tisíckrát. Nikdy ste ešte nepočuli bájku o duchovi prerie, ktorý hvízda v divých víchroch a zničí všetko, čo sa mu postaví do cesty? Táto bájka má hlboký zmysel, ktorý nám vraví, že tu na prerii sa musí nespútaná slobodná vôľa najprv vyburíť ako rozbúrené more, kým tu nezavládne poriadok civilizácie. Aj mojimi žilami prúdi jedna vlna tohto mora a ja sa musím poddať jej nátlaku, aj keď viem, že v tej záplave zahyniem.

V slovách, ktoré teraz vypovedal, sa tajila predtucha budúcnosti. Zavládlo hlboké ticho. Množstvo myšlienok sa nám preháňalo hlavou. Potom sa tok mojich myšlienok sústredil iba jediným smerom. Myslel som len na tohto chlapca, ktorý rozprával a konal ako dospelý. Nepáčilo sa mi to, ba až ma to odpudzovalo. Dohovárал som mu nežnými slovami. Pokojne ma vypočul a pokrútil hlavou. Obsírne mi vyrozprával, akými dojmami naňho zapôsobila tá strašná noc. Opísal mi aj svoj ďalší život, v ktorom ho osud hádzal medzi výstrednosťami divočiny a civilizovaného sveta. Cítil som, že nemám právo chlapca odsudzovať.

Tu zaznel zdola ostrý hvizd. Harry prerušil svoju reč a poznamenal:

– Otec zvoláva ľudí. Podťte dolu! Je načase rozhodnúť o osude zajatca.

Vstal som a chytil som chlapca za ruku.

– Harry, splnili by ste mi istú prosbu?

– Rád, ak len nebudete žiadať niečo nemožného.

– Ponechajte ho mužom!

– Žiadate práve to, čo vám nemôžem splniť. Tisíc ráz, ba desaťtisíc ráz som si prial, aby som mohol stáť s ním zočivoči a skoliť ho. Tisíc, ba desaťtisíc ráz som si maľoval túto chvíľu všetkými farbami, nakoľko len je ľudská predstavivosť toho schopná. Táto chvíľa je cieľom môjho života, cenou za všetky útrapy a biedy, cez ktoré som sa prebojoval a ktoré som musel okúsiť. A teraz, keď som už tak blízko pri cieľi, keď sa ide splniť moja najväčšia túžba, mám sa jej vzdať? Nie, nie a ešte raz nie!

– Táto túžba sa vám splní aj bez vášho pričinenia. Ľudský duch má dychtiť po vyšších cieľoch, než aký ste si vytýčili vy. Ľudské srdce je schopné väčšieho šťastia, než poskytuje ukojenie túžby po pomste.

– Sir, zmýšľajte, ako chcete, ale ponechajte aj mne moju mienku!

– Teda nevyhoviete môjmu želaniu?

– Nemôžem, aj keby som chcel. Podťe dolu!

Bol to duševne veľmi vyvinutý chlapec a bol obdarený mnohými schopnosťami. Preto som sa oňho tak veľmi zaujímal. Bolo mi však ľúto, že sa tak tvrdohlavo pridržiava svojich krvavých zámerov. Neobyčajne dojatý naším rozhovorom kráčal som pomaly za Harrym.

Najprv som ešte odskočil k Swallowovi, aby som tomuto vernému zvieraťu zaželal dobré ráno. Až potom som zamieril k zhromaždeniu, ktoré stálo okolo Parranáa, priviazaného ku stromu. Práve sa radili, akou smrťou má zísť zo sveta.

– Toho lotra rozhodne treba odpraviť, ak sa nemýlim, – poznamenal Sam Hawkens. – Ale nechcem spôsobiť srdcu svojej Liddy taký žal, aby ona musela vykonať ten rozsudok.

– Zomrieť musí, to je isté, – súhlasil Dick Stone a prikyvoval hlavou. – Bolo by mi potešením, keby som ho videl visieť na haluzi, lebo iné si nezaslúži. Čo myslíte, sir?

– Tak je, – prisvedčil Old Firehand. — Ale nechcel by som, aby tuto našu krásnu kotlinu znečistila krv tohto netvora. Zavraždil moju manželku a dcérušku pri Bee Forku. Na tom mieste ho teda potrestáme. Na tom mieste som prisahal pomstu, tam chcem prísahu aj dodržať.

– Dovoľte, sir, – vpadol mu Stone do reči. – Načo som teda vliekol sem na smyku tohto oskalpovaného bieleho Indiána? Myslíte si, že mi bude príjemné obetovať za to červenokožcom svoje kučery?

– Ako zmýšľa o tom Winnetou, náčelník Apačov? – spýtal sa Old Firehand, ktorý uznával Stonove dôvody.

– Winnetou sa nebojí šípov Ponkov. Nosí za svojím opaskom kožu psa z Atabasky a daruje telo tohto nepriateľa svojmu bielemu bratovi,

– A vy? – spýtal sa Old Firehand teraz mňa.

– Nerobte s ním dlhé okolky. Nikto z nás sa nebojí Indiánov, ale nepokladám za nutné, aby sme sa zbytočne vystavovali nebezpečenstvu a pritom azda prezradili náš útulok. Ten človek nie je hodný, aby sme sa na také čosi odvážili.

– Môžete tu ostať, sir, a strážiť si svoje lôžko, – radil mi Harry a povýsenecky mykol plecami. – Čo sa však týka mňa, bezpodmienečne žiadam, aby sa rozsudok vykonal na tom mieste, kde ležia aj obeť tohto vraha. Sám osud mi ho na tom mieste vydal do rúk, a teda moja žiadosť je oprávnená. To, čo si žiadam, som aj povinný vykonať, lebo pri hrobe svojej matky a sestričky som prisahal, že si neodpočiniem a neoddychnem, kým sa nepomstím.

Bez slova som sa obrátil.

Zajatec stál vzpriamený pri kmeni stromu. Hoci povrazy, vrývajúce sa hlboko do mäsa, zaiste mu spôsobovali bolesti a hoci táto porada bola preňho veľmi dôležitá, predsa sa na jeho starej, vášňami zbrázdenej tvári nepohol ani sval. V jeho odpudzujúcich črtách sa odzrkadľovala celá história jeho života. Pohľad na jeho lysú, krvavočervenú lebku len

zvyšoval hrozný dojem, ktorým tento muž pôsobil aj na ľahostajného pozorovateľa.

Po dlhšej porade, ktorej som sa už nezúčastnil, kruh zasadajúcich sa rozišiel. Všetci lovci sa chystali na odchod.

Chlapcova vôľa teda predsa prerazila. Nemohol som sa ubrániť myšlienke, že nám z toho vznikne nešťastie. Old Firehand pristúpil ku mne, položil mi na plece ruku a povedal:

– Sir, nerobte si veľké starosti, nech sa všetko stane tak, ako sa stať má. Nemerajte veci podľa falošného meradla, tu nemôžeme všetko pristrihovať podľa šablóny takzvaných vzdelancov, medzi ktorých patríte aj vy.

– Sir, nedovoľujem si odsudzovať vaše konanie. Zločin treba potrestať, to je správne. Ale hádam sa nenahneváte, keď vám vyhlásim, že nechcem mať s jeho výkonom nič do činenia. Pôjdete k Bee Forku?

– Pôjdeme. Keďže sa nechcete zúčastniť tejto cesty, budem sa tešiť, že tu niekto ostane, komu môžem zveriť ochranu nad táborom.

– Sir, nebude to moja vina, keď sa stane niečo také, čo si neželáme. Kedy sa vrátite?

– To nemôžem tak naisto povedať. Závisí to od okolnosti. Zbohom teda a majte oči otvorené!

Pristúpil k tým, ktorí mali ísť s ním a so zajatcom. Winnetou sa najprv šiel presvedčiť, či je východ z kotliny bezpečný. Vrátil sa a oznámil, že nezbadal nič podozrivého. Tima Finneteyho odviazali od stromu, vrazili mu do úst šatku a vykročili k východu.

– Môj biely brat ostane tu? – spýtal sa Apač, ktorý sa chystal odísť s výpravou.

– Náčelník Apačov pozná moje myšlienky. Moje ústa nemusia hovoriť.

– Môj brat je opatrný ako noha vstupujúca do vody, v ktorej sú krokodíly. No Winnetou musí ísť a ochraňovať syna Ribanny, ktorú zabil pes z Atabasky.

Odišiel. Vedel som, že môj názor je aj jeho názorom a že sa rozhodol ísť s nimi len zo starostlivosti o ostatných, najmä o Harryho.

Len málo lovcov tu ostalo. Medzi nimi bol aj Dick Stone. Zavolať som všetkých k sebe a oznámil som im, že vyjdem preskúmať okolité kroviská.

– Sir, to hádam ani netreba, – poznamenal Stone. – Vonku stojí stráž a má oči otvorené. Okrem toho aj Apač bol na výzvedoch. Ostaňte tu a oddýchnite si! Ešte sa vám ujde dosť práce.

– Ako to myslíte?

– Nuž veď aj Ponkovia majú oči a uši, a tak zbadajú, že vonku môžu dačo ukoristiť.

– Máte pravdu, Dick. Preto idem pozrieť, či je vzduch čistý. Zatiaľ prevezmite dozor nad táborom! Nebudem dlho vonku.

Vzal som henryovku a vyšiel som z kotliny. Stráž ma uisťovala, že nezbadala nič podozrivého. No ja som sa naučil dôverovať iba svojim očiam, a preto som vliezol do krovísk, aby som tam pátral po stopách Indiánov.

Práve naproti vchodu do našej kotliny spozoroval som zopár zlomených konárikov. Keď som podrobnejšie preskúmal to miesto, zistil som, že tu ležal človek a že pri odchode sa snažil čo najstarostlivejšie zakryť alebo zahladiť stopy, ktoré tu zanechalo jeho telo na popadanom lístí a mäkkej humusovej pôde.

Teda nepriatelia nás vysledili. Objavili náš útulok a každú chvíľu sme mohli čakať ich útok. Usudzoval som však, že nepriateľ obráti svoju pozornosť predovšetkým na Parranóa a ľudí, ktorí ho viedli. Preto bolo treba Old Firehanda včas vystríhať. Rozhodol som sa, že sa čo najrýchlejšie pustím za nim.

Dal som ešte strážni potrebné pokyny, ako sa má správať, a vyrazil som po stopách našich ľudí, ktorí sa uberali proti toku rieky. Cesta ma pritom viedla okolo včerajšieho bojišťa. Stalo sa, ako som predvídal: Ponkovia objavili mŕtvolu.

Pretože tráva tu bola v širokom okruhu udupaná, predpokladal som, že sem prišiel značný počet Ponkov, aby poodnášali mŕtvolu svojich bratov.

Nezašiel som ešte ďaleko od tohto miesta, keď som natrafil na nové stopy. Viedli z krovísk a tiahli sa ďalej po ceste, ktorou sa uberali naši lovci. Šiel som po týchto nových stopách čo najopatrnejšie, ale pokiaľ možno rýchlo. Pomerne za krátky čas som prešiel hodný kus cesty a čoskoro som dorazil k miestu, kde sa vody Bee Forku vlievajú do Mankizity.

Keďže som presne nevedel, kde má byť poprava, musel som svoju obozretnosť zdvojnásobiť. Kráčal som v určitej vzdialenosti od stôp cez húštinu, tiahnucu sa súbežne s nimi povedľa rieky. Stopy som teda pozoroval len zboku.

Teraz tvorila rieka zákrutu a ohraničovala na tomto mieste čistinku bez krovísk, porastená bujnou trávou. V prostriedku čistinky stála skupina balzamových jedlí, pod konármi ktorých sedeli naši lovci a živo sa zhovárali. Zajatec bol priviazaný ku kmeňu jedného stromu. Práve predou mnou, asi vo vzdialenosti päť-šesť metrov, vyzerali z húštiny niekoľkí Indiáni na čistinku. Hneď som pochopil, že ostatní Ponkovia sa rozišli napravo a naľavo, aby mojich druhov obkľúčili z troch strán a náhlym útokom ich pobili alebo zahnali do rieky.

Nesmel som stratit ani chvíľočku. Priložil som si henryovku k lícu a vypálil som. V prvých sekundách rachotili iba moje výstrely, lebo priatelia i nepriatelia boli veľmi prekvapení, že som im tak neočakávane skrížil ich zámery. Potom však zaznel bojový pokrik Indiánov takmer za každým kríkom. Oblaky šípov leteli z húštin zo všetkých strán a o chvíľu na čistinke zúrivo bojovali revúci, dychčiaci a kričiaci belosi a Indiáni.

Súčasne s Ponkami som vyrazil aj ja. Ešte včas som stihol školiť Indiána, ktorý sa vrhol na Harryho. Chlapec potom vyskočil, zdvihol pištoľu, aby zastrelil Parranóa, ale jeden z Indiánov to zbadal a odsotil mu ruku, takže guľka

preletela ďaleko od zajatca. Lovci, aby boli odzadu krytí, obrátili sa chrbtom k sebe alebo sa opreli o kmene stromov a tak sa bránili zo všetkých síl pred Indiánmi, ktorí ich obkľučovali. Boli to všetko samí skúsení traperi, ktorí už vybojovali ne jeden tvrdý boj a nepoznali strach. No bolo zrejme, že teraz musia podľahnúť presile. Na začiatku boja poskytovali Indiánom istý cieľ a takmer všetci boli zranení.

Niekoľkí Ponkovia sa hneď v prvých chvíľach útoku vrhli k Parranóvi, aby ho oslobodili z pút. Old Firehand a Winnetou sa im v tom snažili zabrániť, ale Indiáni ich odtlačili a oslobodili svojho náčelníka. Tento mocný, svalnatý muž prudkým rozmachom rozhodil ruky, aby sa v nich opäť rozprúdila krv, vytrhol jednému zo svojich ľudí tomahavk a rozbehol sa za Winnetouom so slovami:

– Pod' sem, ty pes z kmeňa Pimov! Teraz mi zaplatíš za môj skalp!

Winnetou pri tejto hanebnej prezývke Apačov zastal, aby sa pred Parranóom bránil. No bol už ranený a v tej chvíli ho napadli Ponkovia aj z iných strán. Taktiež Old Firehanda obkľúčili nepriatelia. My ostatní sme boli v takom tvrdom boji, že sme na vzájomnú pomoc nemohli ani myslieť.

Dlhší odpor by tu bol býval šialenstvom a falošný cit pre česť by tu bol býval nemiestny. Preto som schytil Harryho za ruku, predral som sa s ním cez kruh nepriateľov, ktorí nás obkľúčili, a zvolal som:

– Do vody, mužovia, do vody!

A už v nasledujúcej chvíľke sa nado mnou zavreli vlny.

Môj výkrik bolo počuť aj v zúrivom bojovom hurhaji. Kto mohol uniknúť, poslúchol ma. Bee Fork bol na tomto mieste hlboký, ale taký úzky, že stačilo iba niekoľko rozmachov rukami a dostali sme sa k druhému brehu. Ale ani tu sme neboli ešte bezpeční. Chcel som preto prebehnúť úzky pás zeme medzi Bee Forkom a Mankizitou, ktorú by sme ľahko preplávali. Už som ukazoval chlapcovi smer, ktorým sa máme brať, keď sa zrazu vedľa nás mihol krivonohý Sam v premočenom poľovníckom kabáte a

mokasínoch, v ktorých čvfkala voda. Sam pozrel ľstivými očkami dozadu na nepriateľa a rýchlym skokom zahol nabok medzi vrbinu.

Hneď sme boli za ním. Pochopil som, akú výhodu má jeho zámer, a preto som sa vzdal svojho predošlého plánu.

– Čo je s otcom? Čo je s mojím otcom? – Úzkostne volal Harry. – Musím k nemu, nesmiem ho opustiť!

– Len poďte! – nútil som ho a ťahal som ho stále dopredu. – Nemôžeme ho zachrániť. Možno sa zachránil už aj sám.

Čo najrýchlejšie sme sa predierali kroviskami a konečne sme dorazili opäť k brehu Bee Forku. Boli sme trochu povyššie miesta, kde sme skočili do vody. Všetci Indiáni sa hnali smerom k Mankizite. Keď sme teda preplávali Bee Fork a dostali sa na druhú stranu, mohli sme pokojne pokračovať v ceste. Zdalo sa však, že Sam Hawkens váha.

– Sir, tam ležia pušky, vidíte? – spýtal sa.

– Indiáni ich poodhadzovali, keď skákali do vody, – odvetil som.

– Hihihihhi, sir, sú to ale hlupáci! Nechali nám tu svoje karabíny, ak sa nemýlim.

– Chcete ich ukoristiť? To je nebezpečné!

– Nebezpečné? Sam Hawkens sa nebojí nebezpečenstva!

Rýchlymi skokmi ako prenasledovaný klokan sa prihnal k puškám a pozbieral ich. Pravdaže, pribehol som za nim a porozrezával som tetivy lukov, ktoré ležali odhodené na zemi, takže aspoň začas ich Indiáni nebudú môcť použiť.

Pri tejto robote nás nikto nevyrušoval. Ponkovia ani netušili, že niektorí z prenasledovaných by mali toľko odvahy vrátiť sa na bojisko. Hawkens držal pušky v rukách, pohľadavo si ich obzeral a potom ich všetky naraz hodil do vody.

– Všetko nanič, sir, staré železo! Myši by mohli hniezdiť v hlavniach týchto pušiek a žili by si tam celkom nerušene. Ale poďte, nie je tu bezpečné miesto, ak sa nemýlim!

Vyrazili sme najkratšou cestou cez kroviská i les smerom k tábore. Pri Bee Forku bola len časť Ponkov. Keďže som sa presvedčil, že nás vysledili a že vedia o našom útulku, predpokladal som, že ostatní využijú neprítomnosť našich lovcov a napadnú tábor.

Mali sme ešte hodný kus cesty pred sebou, keď sme od kotliny začuli výstrel.

– Dopredu, sir! – zvolal Sam Hawkens a zrýchlil kroky.

Harry neprehovoril doteraz ani slova. Hnal sa dopredu s úzkostnou tvárou. Stalo sa tak, ako som predpokladal. Hoci som mu nič nevyčítal, videl som zreteľne, že si sám robí výčitky.

Počuli sme ďalšie výstrely. Nepochybovali sme, že lovci, ktorí ostali v tábore, bojujú s Indiánmi. Iste potrebujú pomoc. Hoci sa nám cez les zle napredovalo, onedlho sme predsa dorazili k doline, do ktorej ústil východ z našej pevnosti. Zamierili sme k miestu, ležiacemu naproti východu, kde som nedávno objavil stopy Indiána. Červení bojovníci sa akiste skrývali na okraji lesa a stadiaľto pálili na skalný vchod, cez ktorý pretekala potok. Museli sme sa teda dostať k Indiánom od chrbta, ak sme chceli dačo dosiahnuť.

Tu som počul stranou za nami akýsi šuchot, akoby sa niekto čo najrýchlejšie predieral kroviskami. Dal som svojim dvom druhom znamenie a rýchlo sme sa skryli za husté kríky. Tu sme čakali, až sa ukáže človek, ktorý sa predieral húštinou. Aká veľká bola naša radosť, keď sme zrazu zbadali Old Firehanda. A za ním sa prihnal aj Winnetou a ešte dvaja lovci. Unikli prenasledovateľom. Hoci Harry nedal nápadne najavo radosť nad týmto stretnutím, predsa len sa mu celá tvár rozžiarila. To ma presvedčilo, že jeho srdce je schopné veľkých a vznešených citov! Hneď som mu v duchu všetko ostatné odpustil.

– Počuli ste výstrely? – spýtal sa prudko Old Firehand.

– Áno.

– Podťte teda! Musíme našim ľuďom pomôcť. Vchod je síce taký úzky, že ho môže dobre brániť aj jediný muž, ale nevieme, čo sa stalo.

– Nič sa nestalo, sir, ak sa nemýlim, – povedal Sam Hawkens. – červenokožci objavili naše hniezdo a teraz si pred ním zaľahli, aby videli, čo sa v ňom vyľahne. Bill Bulcher, ktorý má stráž, ich pravdepodobne privítal olovom. Celý ten treskot-pleskot znamená iba toľko, že sa niekoľkým Indiánom zahryzlo do kože zopár olovených bĺch.

– Možno je to tak, ale jednako musíme dopredu, aby sme získali istotu. Musíme však uvážiť aj to, že čoskoro tu budú i naši prenasledovatelia a že potom musíme bojovať s dvojnásobným množstvom Indiánov.

– Ale naši ľudia sa rozpáchli na všetky strany, – namietol som.

– Hm, áno, potrebujeme každú ruku. Každý muž by nám chýbal. Jednotlivec si neporadí s toľkými nepriateľmi a teda sa mu nepodarí preniknúť do kotliny. Musíme sa poobzerať, či sa ešte niekto k nám nepripojí.

– Nech moji bieli bratia ostanú tu. Winnetou sa pôjde podívať, či by nenašiel niekoho z našich ľudí.

Apač ani nečakal odpoveď na tento návrh a odišiel. Neostávalo nám nič iné iba súhlasiť, sadnúť si a vyčkať jeho návrat. Za ten čas pribehli ešte dvaja z našich rozpáchnutých ľudí. Aj oni počuli strelbu a ponáhľali sa na pomoc. Len tej okolnosti, že sme všetci išli lesom najkratšou cestou k táboru, sme mohli ďakovať za šťastné stretnutie. Hoci nebolo medzi nami ani jedného, čo by nebol ranený, predsa sme ešte vždy pevne dôverovali, že z tohto nebezpečenstva šťastne vyviazneme. Vedť nás bolo teraz už deväť a toľkí ľudia už len čosi vykonajú.

Uplynula hodná chvíľa, kým sa vrátil Winnetou. Podarilo sa mu zohnať ešte dvoch z našich rozpáchnutých ľudí. Bolo nás teda už jedenásť. Teraz sme už nemohli dlhšie ostať na tomto mieste, aby nás Indiáni nezvetrili a nezbadali, že sme im za päťami.

Na radu Old Firehandovu sme chceli vytvoriť líniu rovnobežnú s okrajom krovísk, potom napadnúť nepriateľa od chrbta a vyhnáť ho z úkrytu. Najprv sme si poutierali pušky, zmáčané v našom nedobrovoľnom kúpeli, aby nám nezlyhali, a vytvorili sme spomenutú líniu. Prešlo niekoľko minút a zrazu zahrnelo našich jedenásť pušiek, jedna po druhej. Hlasité výkriky prekvapených nepriateľov naplnili vzduch.

Postavili sme sa do línie dosť ďaleko od seba a pálili sme znovu a znovu, takže divosi pokladali našu skupinu za väčšiu, než bola, a dali sa na útek. No nebežali do doliny, lebo tam by nám ich telá boli poskytli dobrý terč. Prerazili našu líniu a nechali svojich mŕtvych a ranených ležať na bojisku.

Bill Bulcher, ktorý mal stráž, zbadal blížiac sa červených bojovníkov a ešte v pravý čas sa utiahol do skalného vchodu. Hnali sa za ním, ale odrazil ich strelbou. Pálil na nich aj Dick Stone, ktorý mu pribehol na pomoc do úzkeho skalného vchodu. Indiáni sa sem nemohli odvážať. Ustúpili a ukryli sa v húštine, z ktorej sme ich teraz vyhnali.

Obaja strážcovia doteraz trčali v skalnom vchode. Nemohli sa vystavovať nebezpečenstvu, a preto sa vystrčili až vtedy, keď nás zbadali. Sem ku skalnému vchodu pribehli aj všetci ostatní, ktorých sme zanechali v pevnosti. Napäto počúvali, keď sme im vysvetľovali, čo sa stalo.

V tej chvíli sa zo strany ozvalo dunenie, akoby sa sem valila črieda divých bizónov. Hneď sme všetci poskákali do krovísk a pripravili sa na strelbu. Aké veľké bolo naše prekvapenie, keď sme zbadali množstvo osedlaných koní. Na prvom z nich sedel muž v loveckom úbore. Takmer sme ho ani nemohli poznať, lebo po tvári sa mu valila krv z rany na hlave. Aj na tele mal niekoľko rán. Veru nikto z nás by nebol chcel byť v jeho koži,

Na mieste, kde vždy stávala stráž, zastal. Obzeral sa a hľadal ju. Keď ju nevidel, pokrútil hlavou a pobral sa ďalej.

Pri skalnom vchode zoskočil z koňa. Tu sa vedľa mňa ozval Sam:

– Môžete ma odrať z kože a vypitvať ako bobra, ak to nie je Will Parker! Tak pekne sa neskĺzne z koňa nikto, ak sa nemýlim.

– Nemýliš sa, starý coon! Je to Will Parker, greenhorn... Nezabudol si naňho ešte, Sam Hawkens? Will Parker, ktorému vždy nadávaš do greenhornov, hahaha!

Keď sme teraz pristúpili k nemu aj my ostatní, zvolal:

– Čo to vidia moje oči! Veď sú to všetci skokani, ktorí aj so synom mojej matky tak udatne bežali pred červenokožcami! Veru, sir, – doložil a obrátil sa k Old Firehandovi, – niekedy je v úteku jediná spása!

– Viem, viem, kamarát, – odvetil Old Firehand. – Ale povedz, kde si vzal tie kone?

– Hm! Povedal som si, že Indiáni budú Willa Parkera hľadať všade inde len nie vo svojom vlastnom tábore. Nuž som sa najprv vybral do skalnej úžľabiny. Lenže tam som už nič nenašiel. Preto som sa ja, greenhorn – počuješ to Sam Hawkens, hahaha – odvážil až do coucha, kde mali skryté kone. Vtáčkovia vyleteli a pri koňoch ostali iba dvaja, ktorí akiste túžili po oddychu a tuhom spánku. Ich vôľa sa splnila, lebo som ich tam zanechal ležať v hlbokých mrákotách. Bola to zlá robota, to vám poviem, a prederavili mi hlavu na viacerých miestach. Ale Will Parker si myslel, že Indiánov poteší, keď ich zbaví starostí o kone. Tie z nich, ktoré zavela nestáli, som vyhnal do prérie a dobré som priviedol so sebou. Tu sú!

– Hm, to veru bolo treba urobiť! – zvolal Dick Stone udivený hrdinstvom hovoriaceho.

– Pravdaže bolo treba, – odvetil Parker. – Keď sme tým červeným hastrošom vzali kone, pôjde to teraz s nimi už dolu vodou a musia biedne zahynúť. Ale veď tu traja z nich už aj ležia! Aha, boli tu, a preto som v skrýši pre kone našiel iba dvoch červenokožcov. Sir, pozrite na tohto gaštana! Je krásny, tabakovo hnedý, iste patrí náčelníkovi.

– Veru, pekne sme toho náčelníka vyviedli na čerstvý vzduch, ak sa nemýlim, – zahundral malý Sam. – Bol to celkom nepremyslený kúsok, ak sa nemýlim.

Old Firehand nepočul výčitku. Pristúpil ku gaštanovi a s obdivom si ho prezeral.

– Skvelý kôň, – povedal a obrátil sa ku mne. – Keby som si mal voliť, nevedel by som, či si vybrať tohto, alebo Swallowa.

– Winnetou vie rozprávať s dušou koňa a počuje tep jeho žíl. Vzal by si Swallowa, – rozhodne povedal. Apač,

Tu zaznelo prenikavé svišťanie. Hawkensovi vrazil do ramena šíp, ale na koži jeho poľovníckeho kabáta hrubej ako doska a tvrdej ako železo sa iba sklzol a spadol na zem. V tej istej chvíľke z krovísk ohlušujúci pokrik: „Ho-ho-hi!“ Ale tento bojový rev bol iba planý poplach, lebo ani jeden z divochov sa neukázal. Sam zdvihol šíp, poobzeral si ho a povedal:

– Hihihihih! Kabát Sama Hawkensa by malo preniknúť také biedne tŕstie! Tridsať rokov som prišívaj záplatu na záplatu a teraz som v nich obalený ako v pancieri.

Viac som nepočul nič z jeho chválospevu na kabát, lebo sme hneď skočili do krovísk, aby sme primerane odpovedali na neľubozvučný pozdrav. Nemohli sme ujsť do pevnosti, lebo za ten čas, kým by sme nekrytí pomaly prenikli do úzkeho vchodu, všetkých by nás postrieľali. A to by sme boli museli nechať tu aj ukoristené kone, lebo by nás bolo veľmi zdržalo, keby sme ich boli viedli cez úzke zákruty skalnej úžľabiny. Z toho, že nepriatelia sa neodvážili na nás zaútočiť, sme usudzovali, že ich nie je veľa a že im chýbajú pušky, ktoré Sam hodil do rieky, a luky, ktoré som im pokazil.

Indiáni zarevali iba preto, aby ukázali bojovného ducha. Keď sme však vnikli hlboko do krovísk, nezbadali sme ani jedného. Čo najrýchlejšie ustúpili, aby vyčkali posilu. Nás však ich bojový rev poučil, aby sme neostali dlhšie vonku, a tak sme sa utiahli do našej bezpečnej kotliny.

Jedného lovca, ktorý sa na výprave nezúčastnil, a teda nebol vyčerpaný, sme postavili na stráž. Ostatní si ošetrovali rany, jedli alebo odpočívali.

Všetci tí, čo túžili trochu sa porozprávať, zhromaždili sa okolo ohňa. Bolo tu veľmi živo. Každý chcel rozprávať o svojich činoch a náhl'adoch. Všetci boli veselí a mysleli si, že sa od divochov už nemáme čo obávať. Šťastlivo sme vyviazli, nikto nebol ťažko poranený. Okrem toho sa nám zdalo, že náš útulok je celkom bezpečný. Potravín i streliva sme mali dosť, a tak nepriatelia mohli vchod obliehať tak dlho, ako sa im bude páčiť, alebo si mohli poroztíkať hlavy o bralá čnejúce strmo dookola.

Aj Old Firehand bol tejto mienky. Zdalo sa, že len Winnetou s ňou nesúhlasí. Ležal stranou od ostatných neďaleko svojho koňa a bol pohrúžený do hlbokých, vážnych myšlienok.

Pristúpil som k nemu a povedal som:

– Oko môjho červeného priateľa hľadá zamračene a na jeho čele stí vrásky starostí. Aké myšlienky sídlia v jeho srdci?

– Náčelník Apačov vidí smrť vnikat' skalným vchodom a záhubu spúšťať sa z hôr. Kotlina blčí v plamennej žiari a voda sa na červeno farbí krvou zabitých. Winnetou hovorí s Veľkým Duchom. Oko bledých tvárí oslepila nenávisť. Mraky pomsty zatienili ich múdrosť. Parranó príde a vezme skalpy lovcov. No Winnetou je opásaný do boja a zaspieva pohrebnú pieseň nad mŕtvolami svojich nepriateľov.

– Ako môžu Ponkovia vniknúť do tábora našich lovcov? Veď nikto neprejde cez skalné vráta.

– Môj biely brat hovorí slová, ktorým sám neverí. Môže jedna puška zadržať množstvo červených bojovníkov, keď vniknú do úzkeho vchodu?

Mal pravdu. Jediný človek mohol dobre obrániť vchod pred menším počtom nepriateľov, ale nie pred takým veľkým oddielom, aký stál proti nám. Do úzkeho skalného priechodu mohol síce vniknúť iba jeden nepriateľ, ale proti

nemu stál taktiež iba jeden obranca. Keď sa budú ďalší Ponkovia tlačiť dopredu, prví z nich síce padnú, ale ostatným nikto nezabráni preniknúť do kotliny.

Povedal som to Old Firehandovi, ale ten odvetil:

– Keď sa na také čosi odvážia, môžeme ich ľahko po jednom pobiť, až pôjdu cez skalnú úžľabinu.

Znelo to pravdepodobne a musel som sa uspokojiť, hoci by stačila najmenšia okolnosť, aby všetko vypálilo celkom inakšie.

Keď nastal večer, zdvojnásobili sme bdelosť. Hoci som mal stráž až nad ránom, ako som si to výslovne želal, lebo o takom čase Indiáni najradšej prepadajú nepriateľa, predsa som nemal pokoja. Bol som prichystaný na všemožné prípady.

Noc kraľovala ticho a pokojne nad kotlinou, v prednej časti ktorej horel oheň a vrhal mihotavú žiaru na okolie. Swallow, ktorý sa mohol voľne pohybovať v celom tomto priestranstve obkľúčenom vrchmi, pásol sa v tmavom pozadí kotliny. Vybral som sa za ním a našiel som ho tesne pri strmej stene.

Pohladkal som ho a chcel som opäť odísť, keď ma zarazil tichý šramot, spôsobený kotúľajúcim sa kameňom.

Aj kôň zdvihol hlavu. Keďže nás mohol prezradiť aj najtichší dych, chytil som verné zviera za uzdu a položil som mu ruku na nozdry, ktoré sa už rozširovali, lebo kôň vetril nebezpečenstvo. Proti jasnej oblohe mohol som zdola rozoznať každý predmet. Napäto som sledil, aby som zistil, kto zhodil kameň, ktorý sa sem skotúľal.

V prvej chvíli, ako kameň spadol, nespozoroval som nič nápadného. Aj hore zbadali ako i ja, že sa skotúľal kameň, a pravdepodobne chvíľu čakali, aby sa presvedčili, či to dakto počul a zbadal aj dolu.

Moja mienka bola správna. Chvíľu som sa ani nehol a potom som zočil niekoľko postáv, ako sa odlepili od tmavých brál a zliezali dolu. Čoskoro som rozoznal celý rad Indiánov, ktorí kráčali jeden za druhým po hrebene braliska a

pomalými, opatrnými krokmi nasledovali prvého, ktorý, ako sa zdalo, veľmi dobre musel poznať tieto miesta. Ešte asi dve minúty a budú v kotline.

Keby som bol mal pri sebe opakovačku, ľahko by som bol prvého zostrelil a tým súčasne vzbúril celý tábor. Bol to vodca a ostatní by sa neboli odvážili na tomto nebezpečnom mieste ani o krok postúpiť ďalej, keby som jeho zabil. Bohužiaľ, mal som pri sebe iba dva revolvery, ktoré na takú vzdialenosť nemohli dostreliť.

Keby som teraz vystrelil z revolverov na poplach, nepriatelia by predsa boli dolu skôr, než by stihla prísť pomoc, a tak by som sa ocitol vo veľmi nebezpečnom položení. Keby som aj chcel ustúpiť, musel by som opustiť miesto kryté kroviskami, a tak by som sa vydal za terč puškám červených bojovníkov. Preto som skúsil inú taktiku.

Parranó – iste on bol vodcom a prešiel tadiaľto už viac ráz – práve sa blížil k veľkému skalisku. Bude ho musieť štvornožky obísť. Keby som sa mohol vyštverat' ku skalisku skôr než on, dostal by som ho priamo pred hlaveň revolvera. Preto som sa hneď rozhodol a začal liezť hore. Skryjem sa za skaliskám a tak môžem všetkých po jednom pohlušiť, až sa priblížia.

Sotvaže som urobil prvý krok, vpredu pri vodných vrátach zahrmel výstrel a za ním nasledovali ďalšie. Hneď som pochopil úskok Indiánov. Podnikli zdanlivý útok na vchod, aby tak odvrátili pozornosť od miesta, skadiaľ nám hrozilo skutočné nebezpečenstvo. Napäl som všetky sily a čo najrýchlejšie som liezol hore. Bol som už tak blízko skaliska, že som ho mohol takmer dosiahnuť rukou. Vtom však masa kamienia podo mnou povolila a už som sa aj rútil strmhlav dolu. Cestou som sa odrážal od balvana k balvanu a udieral som sa o skalné hrany. Keď som sa skotúl'al až na dno kotliny, stratil som na chvíľu vedomie.

Keď som opäť mohol rozmýšľať, otvoril som oči a uzrel som prvých Indiánov len niekoľko krokov od seba. Hneď som vyskočil, hoci som bol strašne dotlčený a dochrámaný, a

vypálil som rýchlo z revolverov všetky náboje na tmavé postavy. Potom som sa vyšvihol na Swallowa a cváľal som k ohňu. Nemohol som verné zviera nechať na mieste, kde mu hrozilo nebezpečenstvo.

Ponkovia teraz videli, že sú prezradení; vyrazili z hrdiel bojový pokrik, ktorý som v poslednom čase častejšie počul, skákali jeden za druhým na dno kotliny a hnali sa za mnou.

Pri ohni som zoskočil z koňa. Nebolo tu ani jedného lovca. Všetci odbehli ku vchodu a až po mojich výstreloch sa vracali. Zahrnuli ma nedočkavými otázkami.

– Indiáni prichádzajú! – skríkol som. – Rýchlo do jaskýň!

To bol jediný spôsob, ako sme sa mohli zachrániť. Nepriatelia boli v presile, hrozila nám istá záhuba. V jaskyniach by sme boli bezpeční. Tu sme sa mohli pred Indiánmi dobre brániť. Preto som sa prvý hnali ku skalnej izbietke, v ktorej som spával. Ale už bolo neskoro.

Červení bojovníci mi bežali tesne za päťami. Proti svojmu zvyku zaútočili skôr, než by sa boli všetci zhromaždili a zoradili do šíku. Lovci boli neočakávaným príchodom nepriateľov takí prekvapení, že sa vzchopili na obranu až potom, keď nepriateľské zbrane začali medzi nimi pustošiť.

Azda by som aj bol dobehol k svojmu útočišťu, ale zbadal som, že Ponkovia obklúčili Harryho, Old Firehanda a Willa Parkera. Skočil som im teda na pomoc.

– Preč, preč! Ku skalnej stene! – zvolal som a vrazil do kĺbka, takže útočníci sa na chvíľu prekvapili. Všetci sme im unikli ku strmej skalnej stene, kde sme mali výhodu, že sme boli od chrbta krytí.

– Nemohli ste si vybrať iné miesto? – zvolal na nás hlas z najbližšej jaskyne, ktorá bola taká úzka, že sa tam mohol zmestiť iba jeden chlap. – Teraz je starý traper Sam Hawkens prezradený.

Prefíkaný chlapík bol jediný, čo si zachoval duchaprítomnosť a využil niekoľko sekúnd na svoju záchranu. Žiaľ, jeho námaha vyšla nazmar, lebo sme

zamierili práve k miestu, kde bol schovaný. Rýchlo natiahol ruku za Harrym a chytil ho za rameno.

– Malý sir môže ísť so mnou do hniezda. Je tam práve ešte miesto preňho, ak sa nemýlim.

Pravdaže, červení bojovníci sa prihnali hneď za nami a prudko zaútočili. Bolo šťastie, že lovci mali so sebou všetky svoje zbrane. Vzali si ich, keď sa začal predstieraný útok. Ale v tomto boji muža proti mužovi boli pušky zbytočné. Bránili sme sa pred divochmi väčšinou bojovými sekerami.

Len Hawkens a Harry používali pušky. Hawkens nabíjal a Harry, ktorý ležal vo vchode jaskyne, strieľal. Guľky z jeho pušky preletovali medzi Old Firehandom a mnou.

Bol to divý, hrozný boj, aký si nevie predstaviť ani najbujnejšia fantázia. Dohárajúci oheň osvetľoval mihavou tmavočervenou žiarou prednú časť kotliny, takže jednotlivé skupiny bojovníkov tu vyzerali ako diabli, ktorí vyliezli z pekla, aby sa dorúbali. Z revu Indiánov vynikali povzbudzujúce výkriky traperov a ostrý krátky tresk revolveru. Zem sa chvela pod ťažkým dupotom zápasiacich nepriateľov.

Nepochybovali sme, že sme stratení. Ponkov bolo priveľa. Nemohli sme dúfať, že sa ubránime. Zbytočné bolo očakávať nejaký náhodný priaznivý obrat v boji. Nemali sme nijakú možnosť prebiť sa cez rady nepriateľov. Preto bol každý z nás úplne presvedčený, že už nebude dlho žiť. Ale nechceli sme tak ľahko predať svoju kožu. Aj keď sme sa zmierili s osudom, bránili sme sa zo všetkých síl a úplne chladnokrvne.

V tomto krvavom boji som si spomenul na svojich staručkých rodičov, ktorých som zanechal vo vlasti a ktorí už nemali dostať nijakú zprávu od syna z ďalekej cudziny. Spomenul som si na nich, ale hneď som všetky tie myšlienky odohnal, lebo táto chvíľa si vyžadovala odo mňa nielen najväčšie telesné vypätie, ale i najväčšiu duševnú sústredenosť.

Keby som tu len mal svoju opakovačku! Ale tá ležala v skalnej izbietke, do ktorej som sa už nemohol dostať. Predvídal som, čo sa stane, keď Tima Finneteyho vyvedú z kotliny, odrádzal som od toho a vystríhal a teraz musím pykať za chyby iných. Zmocnila sa ma zúrivosť a roztrpčenie, ako ešte nikdy predtým. To len zdvojnásobilo moje sily. Tak rýchlo som sa oháňal tomahavkom, že sa z jaskyne ozval pochvalný hlas:

– Výborne, sir, výborne! Sam Hawkens a vy! To je skvelý pár bojovníkov, ak sa nemýlim! Len škoda, že nás tu všetkých pobijú.

Bojovali sme potichu, bez slova. Ale práve táto tichosť dodávala boju tým väčšiu hrôzu. Slová malého zálesáka bolo dobre počuť. Začul ich aj Will Parker, ktorý nedbal ani na svoje rany a rozdával naokolo kolbou pušky hrozné údery. Pritom volal:

– Pozri sem, Sam Hawkens, ty starý coon! Vidíš, takto sa to robí! Vylez zo svojej diery a povedz, či sa ten greenhorn Will Parker dačomu priučil! Hahaha, Will Parker a greenhorn! Počuješ ma, Sam Hawkens?

Asi dva kroky odo mňa stál Old Firehand. Musel som ho obdivovať. Celý bol poŕŕkaný krvou. Stál opretý o skalnú stenu. Dlhé sivé vlasy splývali mu v zlepených pramienkoch z hlavy. Rozkročené nohy akoby mu boli vrástli do zeme. V jednej ruke držal ŕažkú bojovú sekeru, v druhej ostrý, ľahko zakrivený nôž a odrážal Ponkov, ktorí naňho prudko útočili. Mal viacej rán než ja, ale doteraz ešte ani pod jednou neklesol. Nemohol som ani oči odtrhnúť od jeho vysokej hrdinskej postavy.

Tu zrazu v kľbku červených bojovníkov nastal akýsi nezvyčajný pohyb a o chvíľu sa ukázal Parranó. Prekľiesnil si cestu cez hustú mätež ľudí. Len čo zbadal Old Firehanda, skríkol:

– Konečne ŕa mám! Spomeň si na Ribannu a rozlúč sa so životom!

A už chcel prebehnúť vedľa mňa a vrhnúť sa naňho. Tu som ho schytil za plece a rozohnal som sa na smrteľný úder. Spoznal ma a hneď odskočil, takže môj tomahavk zahvizdol vzduchom naprázdno.

– Aj ty si tu? – zareval. – Teba musím dostať živého! Hod’te naňho laso!

A prv než som sa opäť mohol rozohnať sekerou, prefrkol vedľa mňa a zdvihol pištoľu. Zarachotil výstrel. Old Firehand naširoko rozhodil ruky, skočil prudkým, křčovitým skokom dopredu medzi nepriateľov a potom bez slova klesol.

Cítil som sa, ani čo by guľka bola prestrelila moju vlastnú hrud’, tak mnou otriasol pád tohto hrdinu. Indiána, s ktorým som sa v tej chvíli bil, som zrazil na zem a chcel som sa vrhnúť na Parranóa, keď tu som spozoroval tmavú postavu, ktorá sa preplietala medzi nepriateľmi šikovne ako had a pred vrahom sa naraz pružne vzpriamila.

– Už ťa mám, ty ropucha z Atabasky! Tu stojí Winnetou, náčelník Apačov, aby pomstil svojho bieleho brata!

– Ha, ty pes z kmeňa Pimov! Prac sa do pekla!

Viacej som nepočul. Tento výjav tak zaujal moju pozornosť, že som zabudol aj na sebaobranu. Zrazu sa mi na krk vkĺzla slučka. Šklbnutie – a zároveň som zacítil hrozný úder do hlavy, že som hneď stratil vedomie.

Keď som precitol, bola okolo mňa úplna tma a ticho. Márne som rozmýšľal, ako som sa dostal do tejto temnoty. Pálčivá bolesť, ktorú som cítil na hlave, konečne mi pripomenula hrozný úder. A teraz sa už začali vynárať aj podrobnosti, takže som si mohol utvoriť presný obraz o tom, čo sa stalo. K bolestiam poranenej hlavy sa pridružili ešte aj muky, spôsobené ostatnými zraneniami a tiež putami. Tak pevne mi zviazali nohy a ruky, že sa mi putá vrezávali hlboko do mäsa a nemohol som sa ani pohnúť.

Tu som začul vedľa seba akési zvuky, akoby si voľakto odkašľával.

– Je tu ešte niekto? – spýtal som sa.

– Hm, pravdaže! Tento človek sa pýta tak, akoby Sam Hawkens nebol nikým, ak sa nemýlim.

– Vy ste to, Sam? Povedzte mi pre všetko na svete, kde sme to?

– Tak trochu pod strechou a v suchu, sir. Vrazili nás do kožušínovej jaskyne. Viete, čo pod tým myslím. Ide o Jaskyňu, kde ležali kožušiny, ktoré sme tak pekne zakopali. Ale nenájdu z nich ani jednu, to vám hovorím, ani jednu.

– Ale čo je s ostatnými?

– Nuž, sir, mohlo by to byť ešte horšie. Old Firehand je mŕtvy, Dick Stone mŕtvy, Will Parker mŕtvy... Ten človek bol predsa len greenhorn, hihhi, greenhorn, hovorím vám, ale nechcel mi to veriť. Skutočný greenhorn, ak sa nemýlim... Bill Bulcher je taktiež mŕtvy, Harry Korner mŕtvy, všetci sú mŕtvi, len vám ešte horí životná svieca a Apačovi. Ba aj malému sirovi trochu blikotá, ako sa mi zdá... A Samovi Hawkensovi, hm, ani tomu ju celkom nezahasili, hihihhi!

– Sam, viete to iste a určite, že Harry žije? – spýtal som sa vzrušene.

– Človeče, myslíte si, že taký starý traper, ako som ja, nevie, čo vidí? Strčili ho sem vedľa do druhej diery a vášho červeného priateľa k nemu. Aj ja by som sa ta bol rád dostal, ale myslím, že by mi nebol vyhoveli, aj keby som si bol podal kolkovanú žiadosť.

– A čo je s Winnetouom?

– Nuž, sir, ten vám je samá diera. Keď sa stadiaľto dostane, bude vyzerat' ako starý kabát, v ktorom je zabalený Sam Hawkens: záplata na záplata a na tej záplata ešte ďalšia záplata.

– Nemôžeme ani myslieť, že by sme sa stadiaľto dostali. Nemôžeme uniknúť. Ale ako sa im Winnetou dostal živý do rúk?

– Práve tak ako vy a ja. Bránil sa ako pohan... hm, vlastne ním aj je, ak sa nemýlim, hihhi... radšej však chcel zahynúť, než sa dať pražiť pri kole. No nič mu nepomohlo.

Napokon ho zrazili a takmer ho roztrhali. Nechcete stadiaľto ujsť? Sam Hawkens má na to veľkú chuť, ako sa mi zdá.

– Čo tam po chuti, keď je to nemožná veci

– Nemožná? Hm, to znie, akoby to vravel Will Parker! Sú to dobrí ľudia, títo Indiáni, veľmi dobrí. Mne, starému coonovi vzali všetko, naozaj všetko: pištoľu i fajku... hihhi! To sa budú diviť, keď k nej priňuchajú! Tá smrdí ako tchor! Ale práve to sa im bude páčiť... Aj Liddy je v čertoch... úbohá Liddy! Ktorý šakal ju asi bude mať!... Aj klobúk i s čepcom... budú sa čudovať takému skalpu, hihhi, stál ma tri hrubé zväzky bobrích kožušín. Kúpil som ho v Tekame. No veď to už viete, myslím... Ale nôž Samovi Hawkensovi nechali. Mám ho tu v rukáve. Ja starý sivý medvedisko som si ho tam strčil, keď som videl, že s mojím kvartielom je už koniec.

– Máte nôž? Lenže ako ho vyťahnete, Sam?

– To aj mne robí starosti, sir. Musíte pomôcť synovi mojej matky!

– Hneď prídem! Uvidíme, čo sa dá robiť.

Práve som sa chcel kotúľať, lebo inakšie som sa k nemu nemohol dostať, keď tu sa odhrnul kožušinový záves pri vchode a vkročil Parranó s niekoľkými Indiánmi. V ruke držal fakľu, ktorej žiara nás hneď osvietila. Nepretvaroval som sa, že som v bezvedomí, ale neuznal som ho za hodného pohľadu.

– Konečne ťa máme! – zasyčal na mňa. – Som ti čosi dlžen. Ale vrátim ti to, nemusíš ma žalovať. Poznáš toto?

Prítom mi podržal pred očami skalp. Bol to ten, ktorý mu stiahol Winnetou. Vedel teda, že som ho to vtedy ja poranil nožom. Apač mu to nepovedal, o tom som bol presvedčený. Vedel som, že na každú Parranóovu otázku Winnetou odpovedal iba hrdým mlčaním. Ale toho večera ma azda Tim Finnetey spozoroval pri svite ohňa, alebo pozrel mi do tváři, keď sme sa zrazili. Pretože som neodpovedal, Tim Finnetey pokračoval:

– Počkajte, všetci budete vedieť, ako to je, keď človekovi stiahnu z hlavy kožu. Len vydržte, až svitne deň. Potešíte sa z mojej vd'ačnosti.

– Ale vy sa tak veľmi nebudete tešiť, ako si myslíte! – ozval sa Sam Hawkens, ktorý v tejto chvíli nedokázal držať jazyk za zubami. – Som zvedavý, akú kožu stiahnete starému Samovi Hawkensovi poza uši. Ved' kožu z mojej hlavy máte už v rukách. Zhotovil mi ju vlásenkár... Ako sa vám páčila tá práca, vy starý kožkár?

– Len nadávaj! Ved' máš ešte dosť kože, ktorú ti môžeme odrať.

Chvíľu si prezeral naše putá a potom chvastúnsky pokračoval:

– Vy ste zaiste ani netušili, že Tim Finnetey pozná váš myší klepec. Bol som v doline skôr, než ten pes Firehand s prekliatou dušou niečo o nej tušil. A vedel som, že ste sa sem utiahli. Tento mi o tom rozprával!

Vytiahol spoza opaska nôž a podržal Samovi pred očami drevenú rúčku. Sam hodil pohľad na písmená vyrezané na rúčke noža a zvolal:

– Fred Owins! Hm, to bol vždy lotor! Dúfam, že aj sám pocítil čepel' tohto noža.

– Veru, máš pravdu, kamaráti Domnieval sa, že sa vykúpi, keď nám prezradí vaše tajomstvo. Ale nepomohlo mu to. Vzali sme mu život i skalp. A tak pochodíte aj vy, lenže vám najprv vezmeme skalp a až potom život,

– Robte si, ako chcete! Sam Hawkens je so svojím testamentom hotový. Zdedíte po ňom vec, ktorú nazývajú parochňou, ak sa nemýlim. Ved' sa vám veľmi zíde, hihih!

Parranó ho kopol a vyšiel i so svojimi mlčanlivými sprievodcami.

Chvíľu sme boli ticho a nehýbali sa. Potom však, keď sme sa cítili bezpeční, kotúl'ali sme sa k sebe, takže sme onedlho ležali vedľa seba. Hoci som mal ruky pevne zviazané, predsa sa mi podarilo vytiahnuť Samovi z rukáva nôž a potom mu rozrezať putá na zápästiach. Sam mal už

ruky voľné. Onedlho sme obidvaja stáli na nohách a treli sme si údy zmeravené od pút,

– Šikovne si to zariadil, Sam Hawkens. Zdá sa mi, že predsa len nie si taký zadubenec, ako vyzeráš! – pochválil malý chlapík seba samého. – Neraz si bol už vo všelijakej kaši, ale také zlé to ešte nikdy nebolo ako dnes. Som zvedavý, ako sa z toho všetkého ešte vylížeš.

– Sam, najprv musíme zistiť, ako to vyzerá vonku.

– Aj ja si to myslím, sir. To je najdôležitejšie.

– Veľmi by sme potrebovali zbrane. Vy máte nôž, ale ja nemám vôbec nič.

– Ved' sa už niečo nájde.

Potom prišiel ku koženému závesu a trochu rozhrnul jeho polovice. Niekoľko Indiánov práve vyvádzalo z vedľajšej jaskyne oboch zajatcov, Winnetoua a Harryho. Z kotliny prichádzal Parranó. Zatiaľ sa už celkom rozvidnelo, takže sme mali prehľad po celej doline. Neďaleko vodných vrát sa Swallow dostal do potýčky s gaštanovým koňom, ktorého spolu s inými ukoristil neborák Will Parker. Pohľad na zviera, ktoré som si tak obľúbil, mi vnukol myšlienku, že neujdem pešky, hoci to by bolo bývalo najjednoduchšie. Musím vziať so sebou i Swallowa. V nevelkej vzdialenosti odtiaľ sa pásol aj kostnatý a húževnatý kôň Winnetouov. Veru ťažko by bol niekto uhádol, že je to také cenné zviera. Keby sme len mohli zohnať nejaké zbrane! Hádám sa nejako dostaneme ku koňom a útek sa možno podarí.

– Sir, vidíte niečo? – spýtal sa Sam Hawkens s úškrnom.

– Čo?

– Hm, tam na druhej strane toho starého chlapíka, ktorý sa tak pohodlne vyvaľuje v tráve.

– Vidím ho.

– Aj ten predmet, ktorý stojí vedľa neho opretý o bralo?

– Áno.

– Hihhi! Položili starému coonovi pušku priam pod nos. Nech sa nevolám Sam Hawkens, ak to nie je Liddy! Ten chlapík iste bude mať pri sebe aj vrecúško s nábojmi.

Nemohol som sa radovať spolu s malým hrdinským Samom, lebo všetku moju pozornosť zaujal Parranó. Bohužiaľ, nemohol som rozumieť, čo hovoril obidvom zajatcom. Trvalo hodnú chvíľu, kým od nich odišiel. Posledné slová som počul zreteľne, lebo ich vyriekol zvýšeným hlasom, ale tie mi úplne stačili, lebo boli obsahom celej jeho predchádzajúcej reči.

– Prichystaj sa, pimský pes! Kôl práve vrážajú do zeme a teba, – doložil a nenávisťne pozrel na Harryho, – pri ňom upečú.

Kývol svojim ľuďom, aby odviedli spútaných na miesto, kde vysoko blčal oheň. Okolo neho sedelo už mnoho Indiánov. Parranó vzpriamene a dôstojne odchádzal.

Teraz sme museli konať čo najrýchlejšie. Ak obidvoch zajatcov odvedú medzi zhromaždených Ponkov, nebudeme mať nádej, že sa k nim dostaneme.

– Sam, môžem sa na vás spoľahnúť? – spýtal som sa.

– Hm, ak to vy neviete, neviem to ani ja! Musíte to najprv skúsiť, ak sa nemýlim.

– Vezmite si na starosť toho na pravej strane a ja toho na ľavej! Potom rýchlo prerezať remene!

– A potom k Liddy, sir!

– Ste pripravený?

Prikývol a na tvári mu bolo vidieť, že sa teší z kúska, ktorý ideme vykonať.

– Nože, do toho!

Tichými, ale rýchlymi skokmi sme uháňali za Indiánmi, ktorí odvádzali zajatcov.

Hoci sa obaja Indiáni zavše obrátili, pretože zajatcov ťahali za sebou, predsa sa nám podarilo nepozorovane dostať až k nim.

Sam dobre miereným bodnutím skolil prvého, takže sa bez slova zrútil, ja som druhého najprv zdrapil za hrdlo tak

pevne, že výkrik, ktorý chcel vyraziť, sa premenil na hvízdavé chrčanie. Potom som chlapa udrel päťou do slúch, že sa hned' zrútil. Nato som mu vytrhol spoza opaska nôž.

Niekoľkými rýchlymi rezmi sme oslobodili zajatcov z pút. Zatiaľ nás nikto z Ponkov nezbadal.

– Dopredu! Vezmite si zbrane! – zvolal som, lebo som dobre vedel, že neozbrojení nemôžeme na útek ani pomýšľať. Indiánovi, ktorého som zrazil na zem, vzal som vrecúško s nábojmi a už som aj uháňal za Winnetouom. Ten správne pochopil okolnosti, lebo nebežal k východu, ale k Indiánom, táborecím pri ohni.

Človek veľa vykoná, keď mu ide o život, ba je schopný aj takých vecí, ktoré by inak nedokázal. Aj my sme boli nadmieru obratní, lebo sme chápali, že nám ide o kožu. Prv než sa Indiáni pri ohni mohli spamätať, bolí sme už na druhej strane i so zbraňami, ktoré sme im ukoristili.

– Swallow, Swallow! – zavolať som na koňa. Onedlho som už sedel na jeho chrbte. Videl som, že aj Winnetou sa vyšvihol na svojho koňa. Aj Sam Hawkens vyskočil na prvého, ktorý mu prišiel pod ruku.

Len Harry sa márne pokúšal vyliezť na Finneteyho gaštanového koňa, ktorý kopal okolo seba ako šialený.

– Preboha! Chytrý ku mne! – zvolal som na Harryho a už som ho aj schytil za rameno a vytiahol k sebe do sedla. Potom som sa hnal k východu, v ktorom práve zmizol Sam.

Bola to chvíľa najvyššieho napätia. Zúrivy rev naplnil vzduch. Zarachotili výstrely. Okolo nás svišľali šípy. Do toho všetkého sa miešalo fučanie a dupot koni, na ktorých sa divosi hnali za nami.

Bol som posledný z nás troch a nemôžem povedať, ako som sa vlastne dostal úzkym, kľukatým priechodom tak, že ma nepriatelia nedostihli. Hawkensa už nebolo vidieť. Winnetou odbočil napravo do doliny, cez ktorú sme sem prišli pred niekoľkými dňami. Pritom sa obzeral za mnou, či ho budem nasledovať.

Práve som chcel odbočiť, keď za nami zahrnel výstrel a v tom som už aj pocítil, ako sa Harry mykol. Bol ranený.

– Swallow, môj drahý Swallow, bež! – povzbudil som v najväčšej úzkosti verné zviera. Takmer šialeným letom ako vtedy pri požiari v New Venangu hnali sme sa dopredu.

Keď som sa obzrel, zbadal som tesne za sebou Parranóa na jeho mustangovi. Ostatných prenasledovateľov skrývala zákruta cesty. Hoci som vrhol naňho iba letmý pohľad, predsa som videl, ako sa mu nenávisťou skrivila tvár, keď sa nás snažil dohoniť. Stále častejšie som povzbudzoval svojho dobrého koníka, od rýchlosti a vytrvalosti ktorého všetko záviselo.

Nebál som sa síce boja so zúrivým Parranóom, ale chlapec by mi prekážal, preto som sa snažil zachrániť útekou.

Ako víchrica sme leteli pozdĺž rieky. Winnetouov ryšavý kôň len tak mihal dlhými kostnatými nohami, spod ktorých sa až iskrilo a kamenie odletovalo ako krupobitie. Swallow držal s ním krok, aj keď niesol dvojnásobnú ťarchu. Hoci som sa viac už neobzeral, predsa som vedel, že Parranó je nám za päťami. Dupot jeho gaštana znel stále bližšie.

– Ste ranený, Harry? – spýtal som sa, ako sme uháňali.

– Áno.

– A nebezpečne?

Teplá krv stekala z jeho rany na moju ruku, ktorou som ho držal okolo pása. Príliš som si ho obľúbil, a preto som bol oňho veľmi ustarostený.

– Vydržíte tento cval?

– Dúfam.

Pohnal som koňa ešte do zúrivejšieho behu. Nadarmo nemal meno Swallow, Lastovička. Naozaj letel ako lastovička. Zdalo sa, že kopytami sa ani nedotýka zeme.

– Len sa pevne držte, Harry. Napoly sme už zachránení.

– Nezáleží mi na živote. Spustíte ma na zem, ak vám prekážam pri úteku.

– Nie, nie, musíte žiť. Máte na to právo!

– Teraz už nie, lebo otec je mŕtvy. Škoda, že som nepadol s ním.

Na chvíľu sme sa odmlčali. Pritom sme cválali ďalej, ba lepšie povedané, leteli.

– Ja som zavinil jeho smrť, — obviňoval sa chlapec. – Keby som vás bol poslúchol, mohli sme Parraná zastreliť v pevnosti a Indiáni by ho neboli zabili.

– To už je za nami. Teraz sa musíme starať o prítomnosť!

– Nie, spustite ma! Parraná zaostal, môžeme si trochu vydýchnuť.

– Dobre, skúsime to.

Už dávnejšie sme odbočili od rieky na šírú rovinu. Cválali sme po nej rovnobežne s okrajom lesa, ktorý sa ťahal po ľavej strane. Parraná bol značný kus vzadu. Swallow teraz ukázal, že je lepší než Jeho gaštan. Za bielym náčelníkom nasledovali jednotlivito alebo v malých skupinkách Indiáni, ktorí sa nechceli vzdať prenasledovania, hoci sme získavali stále väčší náskok.

Keď som sa obzrel, videl som, že Winnetou, ktorého sme predbehli, zoskočil z koňa a stal si zaňho. Nabíjal ukoristenú pušku. Aj ja som zastavil koňa. Spustil som Harryho na zem, zoskočil som a položil som chlapca do trávy. Už som nemal čas nabiť pušku, lebo Parraná bol už príliš blízko. Preto som schytil tomahavk a skočil som proti nepriateľovi.

Parraná dobre videl Winnetou, Harryho i mňa. No rozpálený hnevom hnal sa iba na mňa a mával divo sekerou. Tu zahrnel Apačov výstrel. Parraná sa šklbol a už sa aj rútil z koňa, trafený zároveň aj mojím tomahavkom, ktorý mu rozpoltil lebku.

Winnetou obrátil mŕtve telo nohou a povedal:

– Had z Atabasky už viac nebude syčať a nazývať náčelníka Apačov pimským psom. Môj brat si môže vziať svoje zbrane.

Ozaj, Parraná mal môj nôž, bojovú sekeru, moje revolvery i moju opakovačku. Chytrý som si vzal svoj

majetok a priskočil som k Harrymu, zatiaľ čo Winnetou chytal Parranóovho gaššana.

Medzitým sa k nám Ponkovia natoľko priblížili, že nás mohli zasiahnuť puškami. Preto sme vyskočili na kone a znovu sme sa hnali ďalej. Winnetou držal aj opraty Parranóovho gaššana.

Zrazu sa nám po ľavej strane čosi zablyskotalo ako oceľové zbrane. Z lesa vyrazil veľký oddiel jazdcov a vnikol medzi nás a našich pre nasledovateľov. Celý oddiel sa zrazu skrútil proti Ponkom a hnal sa cvalom na nich.

Bol to oddiel dragúnov z Wilkesovej pevnosti. Sotvaže Winnetou zbadal pomoc, hodil mi uzdu Finneteyho gaššana a obrátil svojho ryšiaka. Predbehol dragúnov a so zdvihnutým tomahavkom vrazil medzi Ponkov, ktorí ešte ani nestihli zastaviť kone. Ja som zostúpil, aby som si prezrel Harryho zranenie.

Nebolo nebezpečné. Vytiahol som nôž a odrezal som kus zo svojej poľovníckej košele, pretože som nič iné nemal poruke. Týmto núdzovým obvazom som napochytro obviazal ranu, aby som aspoň zastavil krvácanie.

– Budete môcť vysadnúť na koňa, Harry? – spýtal som sa.

Usmial sa a prikročil ku gaššanovi, ktorého uzdu mi Winnetou hodil, keď prefrkol povedia. Jediným skokom sa vyšvihol do sedla.

– Krv mi už netečie, a tak necítim ani ranu. Tam utekajú červenokožci. Dopredu, sir, za nimi!

Mal pravdu. Ponkovia nemali vodcu, ktorý by ich bol povzbudzoval do protiútok, alebo aspoň usmerňoval ich ústup, a tak dragúni ich hnali nazad cestou, ktorou sem prišli. Dalo sa teda čakať, že budú hľadať ochranu v našej kotline.

Teraz sme znovu popohnali kone. Cválali sme povedľa mnohých zabitých Indiánov. Naše kone uháňali náramne rýchlo, a tak sme vojakov dohonili hodný kus cesty pred vodnými vrátami.

Veľmi záležalo na tom, aby sme znemožnili Indiánom osadiť sa v skalných zákrutách, ale aby sme vrazili dnu zároveň s nimi. Preto som hnal Swallowa cez kroviská i trnie, cez húštiny a skálie pozdĺž celého radu prenasledovateľov a čoskoro som sa ocitol po boku Winnetouovi, ktorý cváľal tesne za päťami nepriateľov.

Teraz zabočili Ponkovia naľavo k vodným vrátam a práve chcel prvý vniknúť do úzkeho priechodu, keď stadiaľ zarachotil výstrel. Ponka hneď spadol z koňa. Vzápätí zahrnel ďalší výstrel. Druhý Ponka zletel zo sedla.

Keď vyľakaní divosi videli, že sa nedostanú do priechodu, a zároveň spozorovali, že ich obkľúčujeme, vyrazili smerom k Mankizite. Hnali sa pozdĺž rieky a dragúni cváľali stále za nimi.

Výstrely, ktoré nám tak veľmi pomohli a zahnali divochov od vchodu, prekvapili ma práve tak ako i nepriateľov. Dlhú som však nemusel uvažovať, kto je odvážny strelec. Ešte nedoznel dupot uháňajúcich koní a už som zbadal strapaté fúziská, husté ako les, nad ktorými trčal mohutný nosisko. Nad týmto obrovským čuchovým orgánom sa blyšťali dve malé ľstivé očka a zvedavo sa dívali sem a tam. Keďže naokolo nebolo vidieť nepriateľa, vynorili sa spoza brala pomaly aj ostatné časti tela za vetriacim ňucháčom.

– Sir, čo to vidia moje oči! Tuším vás sem vystrelilo delo, ak sa nemýlim, – vrazil malý chlapík, ktorý sa pri pohľade na mňa tak prekvapil ako ja pri pohľade naňho.

– Sam, ste to vy? Ako ste sa dostali do vrát? Ved' som vás na vlastné oči videl cváľať preč.

– Cváľať preč, sir? Ďakujem za taký cval. To vám bola beštia! Nechcela sa pohnúť z miesta a jej stará kostra sa podou mnou tak roztriasla, že aj mne, starému coonovi, by sa boli rozsypali všetky kosti, nech to hlúpe zviera nepustím. Potom som sa opäť vkradol sem, hihhi! Myslel som si, že všetci červenokožci vyrazili za vami a že teda pevnosť bude akiste prázdna. Aj tak bolo. Tí sa poriadne začudovali, keď sa

vracali. Ach, aké tváre strúhali, aké tváre, hihhi! Ale, sir, odkiaľ ste priviedli tých halapartníkov?

– Prišli sami. Čoskoro sa iste dozvieme, aký zámer ich priviedol v pravý čas do tohto odľahlého kraja. Zjavili sa neočakávane, akoby zázrakom, a takmer by som mohol povedať, že nás zachránili.

– Ja by som to zas nepovedal. Old Shatterhand, Winnetou a Sam Hawkens sú ľudia, ktorí sa vedia zachrániť aj sami. Ale tí halapartníci mi boli vítaní, lebo prišli práve vhod, aby dali Ponkom dobré ponaučenie na dlhé roky. Čo myslíte, nemáme cválať tým husárikom na pomoc?

– Načo? Aj sami si poradia s Indiánmi.

Tej mienky bol akiste aj Winnetou, lebo vošiel s Harrym do pevnosti. Poďme aj my za nimi, poďívame sa na svojich mŕtvych.

Vošli sme priechodom do kotliny, ktorá sa nám stala takou osudnou, a uzreli sme na mieste, kde sa minulej noci odohrával boj, Winnetou a Harryho pri Old Firehandovej mŕtvole. Plačúci Harry držal otcovu hlavu vo svojom lone a Apač prezeral strelnú ranu. Práve keď sme k nim prišli, počuli sme Winnetoua zvolať:

– Uff, uff, uff! Nie je mŕtvy... žije!

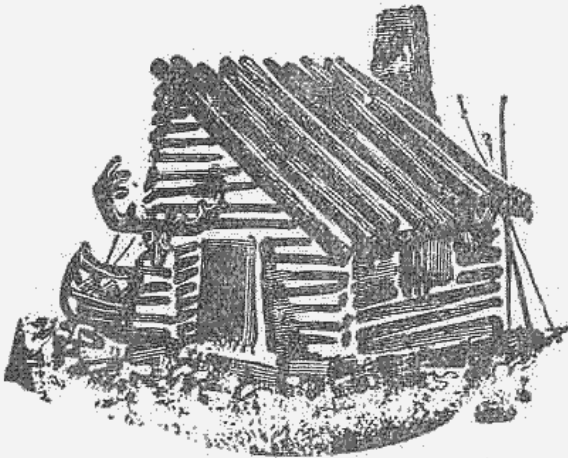
Tieto slová nás priam zelektrizovali. Harry od radosti až zavýskol. Pravdaže, hneď sme pomáhali Apačovi kriesiť Old Firehanda, ktorý na našu veľkú radosť o chvíľu otvoril oči. Spoznal nás a slabo sa na syna usmial. Hovoriť ešte nemohol. Onedlho zase zamdlel. Aj ja som prezrel jeho ranu. Gulka mu vnikla pravým bokom do pľúc a cez chrbát zase vyšla. Bolo to veľmi ťažké zranenie. Old Firehand stratil veľa krvi. Hoci aj nedávno pri trati bol poranený, predsa som dúfal, práve tak ako Winnetou, že raneného starostlivo opaterou možno zachrániť, lebo má neobyčajne silnú telesnú sústavu. Obviazali sme ho podľa osvedčenej Winnetouovej metódy. V jednej zo skalných izbietok sme mu pripravili čo najpohodlnejšie lôžko, ako sa to napochytro len dalo.

Potom sme mohli myslieť aj na seba. Ani jeden z nás nevyviazol bez zranenia, a tak sme sa navzájom pozaplátali, ako sme vedeli. Veľká škoda, že naši ľudia vyviedli Parranóa z kotliny. Mnohí z nich mohli ešte žiť, keby boli počúvli moju výstrahu.

Okolo poludnia sa vrátili dragúni. Ponkov úplne rozprášili a nepadol im pritom ani jediný chlap. Veliaci dôstojník nám vysvetlil, že ich príchod nebol náhodný. Dupočul sa, že Ponkovia chceli vykoľajit' vlak, a hneď sa rozhodol potrestať ich za to. Vyrázil za nimi a tu sa dozvedel, že kujú akúsi pomstu a sú na bojovom ťažení. Preto mohol so svojím oddielom prísť včas.

Aby si kone poriadne odpočinuli, ostal so svojimi vojakmi tri dni v kotline. Zatiaľ sme pochovali svojich mŕtvych. Dôstojník nám potom navrhol, aby sme Old Firehanda hneď, ako vydrží prevezenie, dopravili do Wilkesovej pevnosti, kde bude mať aspoň dobré lekárske ošetrovanie, aj keď už nie sebaobetavú opateru. Prirodzene, že sme s jeho návrhom súhlasili.

Rozumie sa samo sebou, že starý Sam Hawkens veľmi žiaľil nad smrťou Dicka Stona a Willa Parkera. Častejšie sa

predo mnou vyhrážal, že v budúcnosti bez milosrdenstva odbuchne každého Ponka, ktorého stretne. No ja som sa na celú vec díval inakšie. Parranó bol beloch. Opäť sa mi teda potvrdila stará skúsenosť, že len bledé tváre urobili Indiánov takými, akými sú dnes.

Siedma kapitola

PEDLAR

Uplynuli tri mesiace a my sme ešte stále cítili následky udalostí, opísaných v predchádzajúcej kapitole. Nádej zachrániť Old Firehanda sa nám síce splnila, ale uzdravoval sa len pomaly. Bol taký zoslabnutý, že ešte stále nevládal stáť na nohách, a tak sme sa vzdali pôvodnej myšlienky, že ho dopravíme do Wilkesovej pevnosti. Rozhodli sme, že ostane v kotline, kde mu naša opatera celkom stačila, ako sme sa presvedčili.

Harryho zranenie na šťastie nebolo ťažké. Winnetou mal rany na mnohých miestach tela, ale nie nebezpečné a teraz sa mu už zacelovali. Ja som bol doškriabaný a dotlčený a pri dotyku ma tieto poranenia boleli, ale už som bol voči bolestiam zocelený ako Indián. Najlepšie obišiel Sam Hawkens. Mal iba niekoľko pomliaždenín, ktoré však nestáli ani za zmienku.

Mohli sme predpokladať, že Old Firehand i po úplnom uzdravení bude sa musieť veľmi dlhý čas šetriť. Pokračovať hneď v zálesáckom živote, to bola preňho nemožnosť. Preto sa rozhodol, že odíde na východ k svojmu staršiemu synovi, len čo bude môcť cestovať, a vezme so sebou Harryho. Samo sebou sa rozumelo, že kožušiny, ktoré nazhromaždil i so svojou loveckou spoločnosťou, neostanú ležať na mieste, ale že ich treba predat'. Žiaľ, vo Wilkesovej pevnosti sa nenaskytovala na to príležitosť. Lenže dopraviť na východ také veľké množstvo kožušín bolo pre nás keď už nie ťažké, tak aspoň nepohodlné, lebo všetci sme sa ešte zotavovali z bojových útrap a námah. Ako si tu poradiť? Vtom nám prišiel na pomoc dobrou radou jeden z vojakov, ktorí tu po nejaký čas mali ostať, aby nás ochraňovali. Vojak sa kdesi dozvedel, že pri rieke Turkey sa zdržuje pedlar, ktorý skupuje všetko možné, čo mu len ponúknu, a pritom nielenže vymieňa tovar za tovar, ale platí aj hotovými peniazmi. Tento človek nám teda mohol pomôcť v našom položení.

Ale ako ho sem privolať? Koho k nemu poslať? Nemali sme na to človeka. Boli tu iba vojaci a z tých nikto nesmel opustiť svoje miesto. Nešlo to teda inakšie a niekto z nás sa musel vybrať s odkazom za pedlarom. Ponúkol som sa, že pôjdem k rieke Turkey. Hneď ma však upozornili, že sa tam teraz ponevierajú okanandskí Siouxovia, ktorí sú belochom veľmi nebezpeční. Pedlar sa mohol k nim pokojne odvážiť, lebo Indiáni obyčajne neublížia obchodníkovi, od ktorého môžu výmenným obchodom získať všetko možné, čo len potrebujú. No ostatní belosi sa musia mať pred nimi na pozore. Nebál som sa ich síce, ale predsa len mi bolo vítané, keď sa Winnetou ponúkol, že ma odprevadí. Mohli sme obidvaja odísť, lebo Sam Hawkens a Harry postačili na opatrovanie Old Firehanda. Vojaci sa starali zase o potravu a striedavo chodili na poľovačku. Vybral som sa teda s Winnetouom na cestu. Už na tretí deň sme dorazili k rieke Turkey. Je viacero riek a riečok tohto mena. Tá, ktorú

spomínam, je známa mnohými krvavými bojmi medzi belochmi a rozličnými kmeňmi Siousov.

Kde teraz pedlara nájsť? Ak je u Indiánov, musíme byť mimoriadne obozretní. Ale pri rieke a v jej blízkosti boli aj bieli osadníci, ktorí sa pred niekoľkými rokmi odvážili tu usadiť. Rozhodli sme sa, že najprv jedného z nich vyhľadáme a povypytujeme sa na pomery. Uberali sme sa teda pozdĺž rieky, ale nenašli sme ani stopy po nejakom obydli. Až napokon predvečerom sme zbadali ražné pole a za ním ďalšie polia. Pri potoku, ktorý vtekal do rieky, stál dosť veľký zrub zo silných kmeňov. Pri ňom bola aj záhrada ohradená pevným plotom. Opodiaľ bol takým istým plotom ohradený voľný priestor, v ktorom bolo niekoľko koni a kráv. Zamierili sme ta. Zosadli sme, priviazali kone k plotu a chceli sme vojsť do domu, ktorý mal úzke oblôčiky podobné strieňam. Tu sme zbadali, že z dvoch takýchto oblôčikov miera na nás hlavne. A vtom už aj drsný hlas na nás zvolal:

– Hej! Stojte! Tu nie je holubník, kam možno vletieť a vyletieť, kedy sa komu páči. Kto ste, vy beloch, a čo tu chcete?

– Som Nemec a hľadám pedlara, ktorý sa vraj potuluje v tomto kraji, – odvetil som.

– Tak si ho teda hľadajte, kde chcete! Čo ma po vás! Berte sa stadiaľto!

– Ale, sir, buďte predsa rozumný! Azda by ste nám mohli poradiť, kde by sme ho našli. Ved' len zberbu odháňajú odo dverí.

– Správne ste to povedali; a preto aj ja vás odháňam,

– Teda nás pokladáte za zberbu?

– Yes!

– Prečo?

– To je moja vec. Vlastne by som vám to ani nemusel hovoriť, ale aj vaše vyhlásenie, že ste Nemec, je zaiste lož.

– Hovoril som pravdu.

– Pshaw! Nemec by sa neodvážil tak ďaleko, iba že by to bol Old Firehand.

– Od neho prichádzam.

– Vy? Hm! A skadiaľ?

– Z jeho tábora, ktorý je asi na tri dni cesty odtiaľto. Azda ste už počuli o tomto tábore?

– Bol tu raz istý Dick Stone a povedal, že má pred sebou asi tri dni cesty, kým sa dostane k Old Firehandovi, do loveckej spoločnosti ktorého patrilo.

– Dick Stone už nežije. To bol môj priateľ.

– Možno, ale ja vám nemôžem dôverovať, lebo je s vami Indián. V tomto čase nie je bezpečné vpúšťať do domu červenokožcov.

– Ak tento Indián vkročí k vám, musíte to pokladať za poctu, lebo je to Winnetou, náčelník Apačov!

– Winnetou? Tisíc hromov! Keby to tak bola pravda! Nech mi ukáže svoju pušku!

Winnetou sňal z pleca svoju striebornú pušku a podržal ju tak, aby ju osadník mohol vidieť.

– Strieborné klince! – zvolal osadník. – To súhlasí. A vy, beloch, máte dve pušky. Veľkú a malú. Hneď sa mi v hlave rozjasnilo. Tá veľká je azda medveďobijka?

– Áno.

– A malá je henryovka?

– Áno.

– A máte aj meno, ktoré vám dala préria a ktoré znie inak než vaše vlastné meno?

– Tak je,

– Ste azda Old Shatterhand? To je Nemec, ktorý sem prišiel z Európy.

– Pravdaže som.

– Tak dnu, rýchlo dnu, meššurs! Ved' takí ľudia sú mi srdečne vítaní, Dostanete všetko, čo si len vaše srdce zažiada, ak to budem mať.

Obidve hlavne zmizli a čoskoro potom sa vo dverách zjavil osadník. Bol to starší, ale silný a kostnatý muž, na ktorom bolo hneď na prvý pohľad vidieť, že prestal v živote nejeden boj, ale že sa nedal poraziť. Natrčil nám obidve ruky

a potom nás zaviedol do zrubu, kde bola jeho žena a syn, urastený, silný mladík. Ďalší dvaja synovia, ako sme sa dozvedeli, pracovali v lese.

V celom zrube bola iba jediná miestnosť. Na stenách viseli pušky a rozličné poľovnícke trofeje. Nad jednoduchým ohnišťom zhotoveným z kameňov bublala vriaca voda v železnom kotle. Najpotrebnejšie nádoby stáli vedia na doske. Niekoľko debien tu slúžilo ako skrine na šaty. Z povaly viselo toľko kusov údeného mäsa, že táto päťčlenná rodina mohla z neho žiť niekoľko mesiacov. V jednom z predných rohov miestnosti stál jednoduchý stôl so stoličkami; bol to nábytok vlastnej výroby. Osadník nás ponúkol, aby sme si posadali. Zatiaľ čo syn vonku opatroval naše kone, priniesla nám osadníkova žena večeru, ktorá bola na tieto pomery veľmi dobrá. Kým sme jedli, prišli z lesa aj druhí dvaja synovia. Bez okolkov si sadli k nám a s chuťou sa pustili do večere. Nepripojili sa vôbec k rozhovoru, ktorý nadpriadal s nami ich otec.

– Áno, meššurs, – vrael, – nesmiete mi zazlievať, že som vás trochu drsne oslovil. Tu človek musí počítať s Indiánmi, najmä s okanandskými Siouxmi, ktorí len na deň cesty odtiaľto prepadli nedávno zrub. A ešte menej možno dôverovať belochom, lebo sem prídu iba takí, ktorí sa na východe už nesmú ukázať. Preto sa dvojnásobne tešíme, keď konečne raz vidíme takých gentlemanov, ako ste vy. Chceli by ste sa teda zhovárať s pedlarom? Radi by ste s ním urobili obchod?

– Áno, – odvetil som, keďže Winnetou podľa svojho zvyku mlčal.

– Aký obchod? Nespytujem sa zo zvedavosti, ale iba preto, aby som vám mohol poradiť.

– Chceme mu predat' kožušiny.

– Veľa?

– Áno.

– Za tovar, či za peniaze?

– Ak možno, za peniaze.

– Tak to je muž, ktorého hľadáte. Iného by ste tu nenašli. Ostatní pedlari tovar iba vymieňajú, ale tento má stále pri sebe peniaze alebo zlato, pretože chodíva za obchodom aj medzi zlatokopov. Hovorím vám, je to kapitalista, a nie azda chudák, ktorý celý svoj krám nosí na chrbte.

– A je to statočný človek?

– Hm, statočný! Čo myslíte pod tým slovom? Pedlar chce obchodovať, chce zarábať, a nebude teda taký hlúpy, aby si dal ujsť zisk. Kto sa mu dá ošúdiť, sám si je na vine. Volá sa Burton. Dôkladne sa vyzná vo svojom odbore. Vždy cestuje so štyrmi alebo piatimi pomocníkmi.

– Čo myslíte, kde by sme ho teraz našli?

– To sa dozviete ešte dnes večer tu, u mňa. Jeden z jeho pomocníkov, menom Rollins, bol včera tu povyzvedať sa, aké obchody by sa dali urobiť. Vybral sa proti prúdu rieky k najbližšiemu osadníkovi a vrátil sa ku mne prenocovať. Ostatne, v poslednom čase mal Burton niekoľko ráz smolu.

– Prečo?

– Asi päť alebo šesťkrát sa mu stalo, že prišiel uzavrieť obchody a na šiel dotyčnú osadu vyrabovanú a vypálenú. Urobili to Indiáni. Pre pedlara to vždy značí nielen veľkú stratu času, ale i škodu a to už ani nespomínam, že aj preňho je nebezpečné tmoľiť sa Indiánom v ceste.

– Stali sa tieto lúpeže blízko vás?

– Áno, ak berieme do ohľadu, že tu na západe slová blízko alebo ďaleko treba hodnotiť podľa inakšieho meradla než inde. Môj najbližší sused býva odtiaľto pätnásť kilometrov.

– Bohužiaľ, to je naozaj príďaleko a v prípade nebezpečenstva si nemôžete navzájom pomôcť.

– To je pravda, ale predsa sa nebojím. K starému Cornerovi sa Indiáni nedostanú. Ja sa totiž volám Corner, sir. Pekne by som im posvietil na cestu.

– Ale veď ste len štyria.

– Štyria? Aj moju ženu môžete medzi nás celkom pokojne započítať! Tá sa nebojí Indiánov a vie narábať so zbraňou práve tak ako ja sám.

– To vám verím, verím. Ale keď prídu Indiáni vo veľkých húfoch, potom platí staré príslovie: „Zajacova smrť je istá, keď mnoho psov sa naňho chystá.“

– Well! Ale ja nie som zajac. Nie som síce takým slávnym zálesákom ako vy a nemám striebornú pušku, ani henryovku, ale strieľať viem. Naše pušky sú dobré, a keď zatvorím dvere, ani jeden Indián sa nedostane dnu. Keby ich stálo vonku hoci aj sto, všetkých by sme odrazili. Ale počujte! To bude asi Rollins.

Začuli sme dupot konských kopýt, ktorý pred dverami zatíchol. Corner vyšiel. Počuli sme, ako sa s niekým zhovára, a potom priviedol do izby muža, ktorého nám predstavil slovami:

– Toto je mister Rollins, o ktorom som vám rozprával. Je to pomocník pedlara, ktorého hľadáte.

Znovu sa obrátil k Rollinsovi a pokračoval:

– Povedal som vám vonku, že vás tu čaká veľké prekvapenie. Viete, kto sú títo mužovia, ktorých tu vidíte? Títo dvaja gentlemani sú: Winnetou, náčelník Apačov, a Old Shatterhand. Zaiste už ste o nich počuli. Hľadajú Mr. Burtona, lebo mu chcú predať veľké množstvo kožušín.

Obchodník bol muž stredných rokov, celkom obyčajný zjav. Z jeho výzoru človek nemohol vyčítať nič takého, čo by svedčilo o dobrotu, ale ani o zlu. Pri prvom pohľade naňho nemohol človek o ňom zle usudzovať, a predsa vo výraze jeho tváre bolo čosi, čo sa mi nepáčilo. Ak sme naozaj takí vynikajúci mužovia, ako teraz počul, mal by sa tešiť, že sa s nami môže zoznámiť. Zároveň mal vo výhľade dobrý obchod, a aj z toho mal mať radosť. Ale na jeho tvári sa nezračilo nijaké potešenie, ani spokojnosť. Ba dokonca sa mi pozdalo, akoby mu nebolo vhod, že sa s nami stretáva. Možno som sa však mýlil. To, čo sa mi nepáčilo, mohla byť iba nevinná ostýchavosť, ktorú ako obchodníkov pomocník

cítil pred dvoma slávnymi zálesákmi. Preto som už viac nemyslel na svoj predsudok, ktorý sa mi zdal bezdôvodný, a vyzval som Rollinsa, aby si sadol k nám, lebo sa s ním chceme pohovárať o obchode.

Aj on dostal večeru, ale zdalo sa mi, že nemá do jedla priveľkú chuť. Onedlho vstal od stola, že sa ide podívať na svojho koňa. Na to nepotreboval mnoho času, a predsa uplynulo vyše štvrt' hodiny a ešte sa nevrátil. Zmocnil sa ma pocit, ktorý by som nemohol nazvať priamo nedôverou, ale bolo to čosi podobného. Vyšiel som zo zrubu. Rollinsov kôň stál tu priviazaný pri plote, ale jeho pána nebolo vidieť. Bolo už dost' neskoro večer, ale mesiac svietil tak jasne, že by som Rollinsa bol musel zbadat', keby bol niekde nablízku. Až po dlhom čase som ho spozoroval prichádzať; práve zahýbal okolo rohu plota. Keď ma zbadal, na chvíľu zastal, ale potom rýchlo prišiel ku mne.

– Mr. Rollins, zdá sa mi, že máte rád prechádzky pri mesiačiku, či nie? – spýtal som sa ho.

– Nie, taký romantik nie som, – odvetil.

– Ale ja myslím, že predsa ste.

– Prečo?

– Veď ste boli na prechádzke.

– Ale nie kvôli mesiačiku. Necítim sa dobre, dnes ráno som si pokazil žalúdok. A potom to dlhé sedenie v sedle. Musel som sa trochu prejsť. Tak je to, sir.

Odviazal koňa a zaviedol ho do ohrady, kde stáli už aj naše kone; potom vošiel do zrubu. Čo ma bolo po ňom? Veď si bol sám svojim pánom a mohol robiť, čo chcel. Ale zálesák musí byť vždy čo najopatrnejší a jeho povinnosťou a akoby vrodenu vlastnosťou musí byť nedôvera. Pravdaže, dôvod, ktorý mi Rollins udal, bol úplne dostatočný a uspokojivý. Pred chvíľou naozaj málo jedol, a tak som mohol ľahko veriť, že má pokazený žalúdok. A potom, keď sme opäť sedeli pohromade dnu, správval sa tak skromne, prirodzene a nenútene, že by moja nedôvera, keby som ešte nejakú mal, bola zaiste zmizla.

Hovorili sme, pravdaže, o obchodoch, o terajších cenách kožušín, o zaobchádzaní s nimi, o ich doprave a o všetkom, čo sa na náš obchod vzťahovalo. Ukázalo sa, že Rollins má veľmi dobré obchodné znalosti, A pritom rozprával tak skromne, že sa zapáčil aj Winnetouovi, ktorý sa taktiež zamiešal do rozhovoru a rozprával viacej než obyčajne. Pretriasali sme naše posledné zážitky a mali sme veľmi pozorných poslucháčov. Pravdaže, vypytovali sme sa aj na pedlara, lebo bez neho a bez jeho súhlasu sa obchod nemohol uzavrieť. Rollins nám na to odvetil:

– Žiaľ, nemôžem vám povedať, kde je práve dnes môj pán alebo kde bude zajtra a pozajtra. Ja zbieram iba objednávky a poviem mu o nich v určité dni, keď viem, kde ho nájdem. Ako ďaleko je k Mr. Firehandovi?

– Tri dni cesty,

– Hm! O šesť dní bude Mr. Burton pri Riffley Forku, a tak by som mal dosť času ísť s vami, aby som si prezrel tovar a určil jeho približnú cenu. Potom podám svojmu pánovi zprávu a privediem ho k vám, pravda že, iba v tom prípade, keď sa na cene dohodneme a keď aj on pristane na obchod. Čo poviete na to, sir?

– Pravdaže, musíte tovar najprv vidieť, kým ho kúpite. Mne by však bolo milšie, keby tu bol sám Mr. Burton.

– Nedá sa nič robiť, nie je tu. Ale keby tu aj bol, je pochybné, či by s vami mohol hneď ísť. Naše rozsiahle obchodovanie nám zaberá viacej času, než by ste sa domnievali. Môj pán nemá toľko zbytočného času, aby sa vydal na trojdňovú cestu a nevedel vopred, či sa obchod uzavrie. Som presvedčený, že by s vami nešiel, ale že by poslal niektorého z nás. Veľmi ľahko by sa mohlo stať, že práve ja by som mal ísť s vami. Povedzte mi teda áno, alebo nie, aby som vedel, na čom som.

Nemali sme najmenší dôvod odmietnuť jeho návrh. Ba naopak, bol som presvedčený, že Old Firehand bude so všetkým súhlasiť, a preto som odvetil:

– Ak máte na to čas, budeme radi, že pôjdete s nami. Ale musíme vyraziť hneď ráno.

– To sa vie! My obchodníci nesmieme premárniť ani hodinu, tým menej celé dni. Vydáme sa na cestu, len čo sa začne brieždiť, a preto navrhujem, aby sme zavčas išli spať,

Ani proti tomu sa nedalo nič namietat'. No neskoršie sme sa dozvedeli, že tento muž nebol také neviniatko, ako sa tváril. Vstal od stola a pomohol osadníckovej žene rozložiť prikrývky a kožušiny, na ktorých sme mali spať. Keď už boli hotoví, ukazoval nám, kde si máme ľahnúť.

– Ďakujem, – povedal som. – My spávame radšej vonku. Miestnosť je plná dymu, vonku máme lepší vzduch.

– Ale, Mr. Shatterhand, nebudete môcť spať, lebo bude na vás svietiť mesiac a okrem toho sú teraz už chladné noci.

– Na chlad sme navyknutí. A čo sa týka mesiačika, ani na um nám nepríde rozkazovať mu, kde má nakúkať a kde nie.

Pokúšal sa ešte niekoľko ráz odvrátiť nás od nášho úmyslu, ale nadarmo. Nevideli sme v tom nič podozrivého a až neskôr, keď sme tohto dobrého vtáka lepšie spoznali, spomenuli sme si, pravda, už neskoro, že vlastne toto jeho prehováranie sme si mali všimnúť. Veru sme mohli jeho zámer vybadať.

Prv než sme vyšli, náš hostiteľ poznamenal:

– Som zvyknutý zamkynat' dvere na závoru. Mám ich dnes nechať otvorené, meššurs?

– Prečo?

– Ak by ste azda niečo potrebovali.

– Nebudeme nič potrebovať. V tomto kraji by som nikomu neradil nechávať na noc dvere nezamknuté. Keby sme vám chceli niečo povedať, počujete nás aj cez oblok.

– Áno, obloky nezatvárame.

Keď sme vyšli zo zrubu, zreteľne sme počuli, že hostiteľ zamkol za nami dvere na závoru. Mesiac stál nízko nad obzorom a tak tieň obydlia padal na ohradené miesto, v ktorom boli kone. Šli sme teda do ohrady, aby sme boli v tme. Swallow a Winnetouov kôň ležali vedľa seba.

Rozprestrel som si prikrývku vedľa svojho vraníka a hlavu som si položil ako obyčajne na jeho krk, ktorý mi tak slúžil za podušku, Swallow bol na to nielen navyknutý, ale mal to i rád.

Čoskoro som usnul.

Spal som asi hodinu, keď ma prebudil pohyb koňa. Obyčajne sa ani nepohol, kým som pri ňom ležal, iba vtedy, keď sa prihodilo niečo neobyčajné. Teraz zdvihol hlavu a nedôverčivo vtáhoval nozdrami vzduch. Hneď som bol na nohách a šiel som smerom k plotu, skadiaľ Swallow niečo vetril. Zakrádal som sa ta zohnutý, aby ma vonku nespozorovali. Obozretne som vykukol ponad plot. Asi vo vzdialenosti dve sto krokov som spozoroval čierne škvrny, ktoré sa pomaly blížili. Bolo to niekoľko mužov, ktorí sa plazili po zemi. Chcel som sa vrátiť a oznámiť to Winnetouovi, ale ten už stál za mnou, lebo aj v spánku počul moje tiché kroky, keď som odchádzal.

– Vidí môj brat tamtie postavy? – spýtal som sa ho.

– Áno, – odvetil. – Sú to červení bojovníci,

– Pravdepodobne Okanandovia, ktorí chcú prepadnúť zrub. –

– Old Shatterhand dobre háda. Musíme do domu,

– Áno, pomôžeme osadníkovi. Ale kone tu nesmieme nechať, lebo Okanandovia by ich vzali.

– Zavedieme ich do zrubu. Pod' rýchlo! Dobre, že sme v tieni. Tu nás Siouxsovia nezbadajú.

Rýchlo sme sa vrátili ku koňom a odvedli sme ich z ohrady k domu. Winnetou chcel práve spiacich zobudiť cez otvorený oblok, keď som vtom zbadal, že dvere nie sú zamknuté; boli pootvorené. Celkom som ich otvoril a vtiahol som Swallowa dovnútra. Winnetou ma nasledoval i so svojim koňom a potom zasunul závoru. Lomoz, ktorý sme tým spôsobili, prebudil spiacich.

– Kto je tu? Čo sa deje? Kone v dome? – spytoval sa osadník a vyskočil.

– To sme my, Winnetou a Old Shatterhand, — odvetil som, lebo nás nemohol poznať, pretože oheň už dávno vyhasol.

– Vy? Ako ste sa sem dostali?

– Dverami.

– Ved' som ich zamkol!

– Ale boli otvorené.

– Tisíc hrmených! Akiste som nezasunul dobre závoru, keď ste vychádzali. Ale prečo sem vediete aj kone?

To sa vie, zasunul závoru, ale obchodníkov pomocník, keď jeho rodina zaspala, dvere odomkol a pootvoril, aby Indiáni mohli dnu. Odvetil som:

– Pretože si ich nechceme dať ukradnúť

– Ukradnúť? Kto ich chce ukradnúť?

– Okanandskí Siouxovia, ktorí sa sem práve prikrádajú, aby vás prepadli.

Ľahko si domyslieť, aký rozruch vzbudili tieto slová. Corner síce včera večer povedal, že sa Indiánov nebojí, ale teraz, keď naozaj prišli, náramne sa zľakol. Rollins sa pretvaroval, že je tiež taký vydesený ako ostatní. Winnetou nariadil, aby bolo ticho, a povedal:

– Nekričte! Krikom nepremôžete nijakého nepriateľa. Musíme sa rýchlo poradiť, ako odrazíme Okanandov.

– O tom sa nemusíme radiť, — odvetil Corner, — Postrieme ich jedného za druhým, tak ako budú prichádzať. Uvidíme ich zreteľne, lebo mesiac svieti pomerne jasno.

– Nie, to neurobíme, — ohlásil sa Apač,

– Prečo nie?

– Pretože ľudskú krv môžeme preliať iba vtedy, keď je to nevyhnutne potrebné.

– Tu je to potrebné, lebo títo červení psi musia dostať príučku, ktorú tí, čo ostanú nažive, tak ľahko nezabudnú.

– Teda môj biely brat nazýva Indiánov červenými psami? Nech si uvedomí, že aj ja som Indián. Poznám svojich červených bratov lepšie než on. Keď napadnú nejakú bleďú

tvár, vždy to má príčinu. Alebo si ich bledá tvár znepriatelila, alebo ich na to nahovoril iný beloch, ľžiam ktorého uverili. Ponkovia nás prepadli u Old Firehanda, lebo ich náčelník bol beloch. Ak teraz prichádzajú títo okanandskí Siouxovia, aby ťa olúpili, celkom iste to zavinila bledá tvár.

– To neverím.

– Či veríš alebo neveríš, to je náčelníkovi Apačov celkom ľahostajné, lebo vie, že je to naozaj tak, ako hovorí.

– Keby to hneď tak bolo, Okanandovia by si zaslúžili najprísnejší trest, lebo sa dali zviest'. Kto sa chce ku mne vlámať, toho zastrelím. Mám na to právo a som rozhodnutý podľa toho konať.

– Tvoje právo je nám ľahostajné. Konaj si podľa neho, keď si sám. Teraz však je tu Old Shatterhand a Winnetou, ktorí sú zvyknutí, že všade kde sa ocitnú, ostatní sa správajú podľa nich. Od koho si kúpil pozemok, na ktorom si sa usadil?

– Kúpil? Nebol som taký hlúpy, aby som ho kupoval! Usadil som sa tu, pretože sa mi tu páčilo. Ak tu ostanem do času, ktorý predpisuje zákon, pozemok bude patriť mne.

– Teda nepýtal si ho ani od Siouxov, ktorým tento kraj patrí?

– Ani na um mi neprišlo!

– A potom sa čuduješ, že sa k tebe správajú ako k nepriateľovi, ktorý im ulúpil zem? Ty ich voláš červenými psami? A chceš ich postrieľať? Vypál čo len raz, hneď ti prestrelím hlavu!

– A čo mám teda robiť? – spýtal sa osadník, ale teraz už nescemo, pretože ho slávny Apač takto zakríkol.

– Nemusíš robiť nič, vôbec nič, – odvetil Winnetou. – Ja a môj brat Old Shatterhand budeme konať miesto teba. Keď sa budeš správať podľa nás, nič sa ti nestane, vôbec nič.

Celý ten rozhovor netrval ani minútu, lebo Winnetou i osadník hovorili veľmi rýchlo. Ja som zatiaľ stál pri obluku a pozeral som, či sa neblížia Okanandovia. Doteraz nebolo vidieť ani jedného. Zaiste obchádzali dom najprv zďaleka,

aby sa presvedčili, že sa nemajú čoho obávať a že ich nespozorovali. Teraz pristúpil ku mne Winnetou a spýtal sa:

– Vidí ich už môj brat?

– Ešte nie, – odvetil som.

– Súhlasíš s tým, aby sme ani jedného z nich nezabili?

– Pravdaže súhlasím. Osadník im ukradol pôdu a možno prichádzajú ešte aj z iného dôvodu.

– To je veľmi pravdepodobné. Ako to však zariadime, aby sme ich odohnali bez krviprelievania?

– Môj brat Winnetou to vie práve tak dobre ako ja.

– Old Shatterhand vždy uhádne moje myšlienky. Jedného z nich zajmeme.

– Áno, toho, ktorý príde počúvať k dverám. Či nie?

– Áno. Zaiste príde vyzvedač počúvať; zajmeme ho.

Odišli sme k dverám a odsunuli závoru. Potom sme ich pootvorili, takže vznikla úzka štrbina, ktorou sme mohli pozeráť. Stal som si k nej a čakal som. Uplynula hodná chvíľa. V dome bolo celkom tma a ticho. Nikto sa nehýbal. Tu som počul prichádzať vyzvedača. Lepšie povedané, nepočul som ho, ale skôr som ho vycítil zvláštnym zmyslom, Ktorý sa vyvinie u každého dobrého zálesáka. A o chvíľu som ho zazrel. Plazil sa po zemi k dverám. Zdvihol ruku a ohmatával ich. Zrazu som ich celkom roztvoril, vrhol som sa naňho a oboma rukami som ho zdrapil okolo hrdla. Chcel sa brániť, kopal okolo seba nohami a rozhadzoval rukami, ale nemohol vydať ani hlások. Vtiahol som ho do zrubu a Winnetou hneď zamkol dvere na závoru.

– Mr. Corner, zažnite svetlo! – vyzval som osadníka. – Pozrieme sa, čo je to za vtáka.

Osadník poslúchol. Rozžal sviecu z jelenieho loja a posvietil do tváre Indiánovi, ktorému som už pustil krk, ale držal som ho zase za plecía.

– Hnedý Kôň, náčelník okanandských Siousov! – zvolal Winnetou. – Môj brat Old Shatterhand ulovil vzácnu korisť.

Indián, ktorý sa pod tlakom mojich prstov takmer zadusil, teraz niekoľkokrát zhlboka vdýchol a potom prekvapene vyhrkol:

– Winnetou, náčelník Apačov!

– Áno, ja som to, – odvetil Winnetou. – Poznáš ma, ved' si ma už videl. Ale tento muž ešte nikdy nestál pred tebou. Počul si jeho meno, ktoré som pred chvíľou vyslovil?

– Old Shatterhand?

– Hej. Na vlastnej koži si cítil, že Je to on, lebo ťa lapil a odvliekol sem a všetok tvoj odpor bol márný. Čo myslíš, čo urobíme s tebou?

– Moji slávni bratia ma prepustia a dovidia mi odísť.

– Naozaj tak myslíš?

– Áno.

– Prečo?

– Pretože bojovníci Okanandov nie sú nepriateľmi Apačov.

– Ale ste Siouxovia. A k tomuto kmeňu patria aj Pankovia.

– My nemáme s nimi nič spoločného.

– Také niečo nesmieš Winnetouovi hovoriť. Som priateľom všetkých červených mužov, ale kto inému ubližuje, je mojím nepriateľom, nech má pleť akejkoľvek farby. A keď tvrdíš, že s Pankami nemáte nič spoločného, je to nepravda, lebo celkom určite viem, že Okanandovia a Pankovia nikdy proti sebe nebojovali a práve teraz ich viaže pevné priateľské puto. Tvoja výhovorka teda nič neplatí a moje uši akoby ju neboli počuli. Prišli ste prepadnúť tieto bledé tváre. Myslíš, že ja a Old Shatterhand to dovolíme?

Okananda hľadel chvíľu zamračene na zem a potom sa spýtal:

– Odkedy sa stal Winnetou, náčelník Apačov, nespravodlivým? Je preslávený a všade sa o ňom rozpráva, že sa vždy snažil, aby nikomu neukrivil. A dnes vystupuje proti mne, hoci som v práve!

– Mýliš sa, lebo to, čo tu chcete konať, nie je podľa práva.

– Prečo nie? Či nepatri táto zem nám? Či nemá každý, kto tu chce bývať a ostať, žiadať najprv nás o dovoľenie?

– Áno.

– Bledé tváre to však neurobili. Nemáme právo vyhnať ich stadiaľto?

– Áno. Toto právo vám neupieram, a ani nechcem upierať. Záleží však na tom, akým spôsobom ho chcete uplatniť. Či musíte podpaľovať a vraždiť, aby ste sa zbavili votrelcov? Či musíte prísť v noci a potajomky ako zloději a lupiči, ktorými predsa sú oni, a nie vy? Ani jeden udatný bojovník sa nezdráha ukázať svoju tvár otvorene a čestne nepriateľovi. Ty však prichádzaš v noci s toľkými bojovníkmi, aby si prepadol zopár ľudí. Winnetou by sa hanbil také čosi urobiť a kamkoľvek príde, bude rozprávať, akí bojazliví sú synovia Okanandov. Nemožno ich ani nazvať bojovníkmi.

Hnedý Kôň chcel čosi nahnevane vyhrknuť, ale Apač pozrel naňho tak prísne, že sa neodvážil odvrávať, iba zahundral:

– Konal som podľa zvyku všetkých červených mužov. Nepriateľ a treba napadnúť v noci.

– Keď je prepadnutie nutné!

– Mám azda prísť k týmto bledým tváram s peknými slovami? Mám prosieť tam, kde môžem rozkazovať?

– Nemáš prosieť, ale rozkazovať. Nesmieš sa však prikradnúť v noci ako zloděj, ale máš prísť otvorene, čestne a hrdo ako pán tohto kraja. Povedz im, že ich nestrpíš na svojom území. Urči im deň, dokedy sa musia odsťahovať, a potom keď nebudú na tvoje slová dbať, môžeš si na nich vyliat svoj hnev. Keby si bol takto konal, bol by som v tebe videl náčelníka Okanandov, ktorý mi je roveň. Teraz však vidím v tebe iba zákerného človeka, ktorý sa prikráda k iným, lebo sa neodváža prísť k nim priamo.

Okananda meravo hľadel do kúta miestnosti a nevravel nič. Ved' čo by aj mohol Apačovi odpovedať! Pustil som zajatcove plecia. Stál teda pred nami voľný, ale v jeho správaní bolo vidieť, že si uvedomuje svoje beznádejné postavenie. Na Winnetouovej vážnej tvári sa mihol ľahký úsmev, keď sa obrátil ku mne s otázkou:

– Hnedý Kôň myslí, že mu dovolíme odísť. Čo si o tom myslí môj brat Old Shatterhand?

– Prepočítal sa, – odvetil som. – Kto prichádza podpaľovať a vraždiť, s tým sa aj zaobchodí ako s podpaľáčom a vrahom. Hnedý Kôň prehral svoj život.

– Chce ma azda Old Shatterhand zavraždiť? – vzkypel Okananda.

– Nie. Ja nie som vrah. Je veľký rozdiel človeka zavraždiť, alebo ho podľa zásluhy potrestať smrťou.

– Zaslúžil som smrť?

– Áno.

– To nie je pravda. Som na území, ktoré patrí nám.

– Si vo vigvame bledej tváre. Či tento vigvam leží na tvojom území alebo nie, to je ľahostajné. Kto bez môjho dovolenia vnikne do môjho vigvamu, môže podľa zákonov západu očakávať smrť. Môj brat Winnetou ti povedal, ako si mal konať, a ja s ním úplne súhlasím. Nikto nám nemôže zazlievať, ak ťa teraz zbavíme života. No poznáš nás a vieš, že neprelievame krv, ak to nie je nevyhnutne potrebné. Možno, že sa nejako dohodneme a zachrániš sa. Obráť sa na náčelníka Apačov, nech ti povie, čo môžeš čakať.

Hnedý Kôň sem prišiel súdiť, a teraz sme stáli pred ním my ako sudcovia. Bolo na ňom vidieť, že je vo veľkých rozpakoch, hoci sa veľmi namáhal, aby to zatajil. Rád by bol niečo povedal na svoju obranu, ale nevedel čo. Preto radšej mlčal a pozeral na Apača; na tvári sa mu zračilo napätie, ale i potlačený hnev. Potom zablúdil jeho pohľad k Rollinsovi, pedlarovmu pomocníkovi. Zdalo sa mi, akoby ho tým pohľadom žiadal o pomoc. Možno to bol iba náhodný

pohľad, ale možno úmyselný. Rollins sa ho naozaj ujal. Obrátil sa k Winnetouovi a povedal:

– Náčelník Apačov nebude krvilačný. Aj tu na divokom západe sa trestajú len skutky, ktoré sa naozaj vykonali. Tu sa však doteraz nič nestalo, za čím by mal nasledovať trest.

Winnetou pozrel naňho nedôverčivo i skúmavo, ako som spozoroval, a odvetil mu:

– Ani mne, ani môjmu bratovi Old Shatterhandovi nemusí nikto radiť, čo si máme myslieť a ako sa máme rozhodnúť. Tvoje slová sú teda zbytočné. Zapamätaj si, že muž nemá byť táradlom, ale hovorí len vtedy, keď je to potrebné.

Prečo toto pokarhanie? Winnetou to azda ani sám nevedel, ale neskôršie sa ukázalo, že aj tentoraz konal správne podľa svojho osvedčeného pudu. Potom sa obrátil znovu k Okanandovi a pokračoval:

– Počul si Old Shatterhandove slová. Jeho mienka je aj mojou mienkou. Nechceme preliať tvoju krv, ale zato nám musíš povedať pravdu. Nepokúšaj sa oklamať ma. Nepodarilo by sa ti to. Povedz mi teda úprimne, prečo ste sem prišli. Alebo azda budeš zbabelý a pokúsiš sa niečo zapierať?

– Uff! – nahnevane skríkol Hnedý Kôň. – Bojovníci Okanandov nie sú takí bojzliví ľudia, ako si pred chvíľou vravel. Nič nezapieram. Chceli sme prepadnúť tento dom.

– Aj ho spáliť?

– Áno.

– Čo ste chceli urobiť s jeho obyvateľmi?

– Chceli sme ich pozabíjať.

– Bola to vaša vlastná myšlienka?

Okananda váhal s odpoveďou, preto sa Winnetou vyjadril zreteľnejšie:

– Azda vás niekto naviedol?

Okananda aj teraz mlčal. Podľa mojej mienky to znamenalo toľko ako hlasité áno.

– Zdá sa mi, že Hnedý Kôň nenachádza slová, – pokračoval Apač. – Nech si uvedomí, že mu ide o život. Ak si ho chce zachovať, musí hovoriť. Chcem vedieť, či vás na toto prepadnutie azda nenaviedol muž, ktorý nepatrí k bojovníkom Okanandov.

– Áno, naviedol nás na to muž, ktorý nepatrí k našim bojovníkom, – odvetil konečne zajatec.

– Kto je to?

– Prezradil by náčelník Apačov svojho spojenca?

– Nie, – priznal sa Winnetou.

– Nesmieš sa teda hnevať, keď ani ja neprezradím svojho spojenca.

– Nehnevám sa. Kto zradí priateľa, zaslúži si, aby ho zahlušili ako prašivého psa. Môžeš teda meno svojho spojenca zamlčať. Musím však vedieť, či ten muž patrí do kmeňa Siousov.

– Nie.

– Je teda z niektorého iného kmeňa?

– Nie.

– Tak je to beloch?

– Áno.

– Je vonku pri tvojich bojovníkoch?

– Nie. Nie je tu.

– Predsa je to tak, ako som si myslel a ako to môj brat Old Shatterhand vytušil: v tejto hre má prsty bledá tvár. Preto musíme byť k mojim červeným bratom zhovievaví. Keď okanandskí Siousovia nechcú na svojom území strpieť nijakú osobu bledých tvárí, nemôžeme im to zazlievať, lebo majú na to právo. Ale zato nemusia ešte vraždiť. Chystali sa vraždiť, ale svoj úmysel neuskutočnili, a preto ich náčelníkovi darujeme život i slobodu, ak prijme podmienky, ktoré mu predložím.

– Čo žiadaš odo mňa? – spýtal sa Hnedý Kôň.

– Dve veci. Po prvé, musíš prerušiť všetky styky s belochom, ktorý vás zvedol.

Táto podmienka sa Okanandovi nepáčila, no po chvíľke váhania na ňu prvolil. Keď sa spýtal na druhú podmienku, dostal túto odpoveď:

– Požiadaš bledú tvár, ktorá sa volá Corner, aby osadu od vás kúpila, alebo z nej odišla. Až potom, keď bledá tvár nesplní ani jednu z týchto požiadaviek, vrátiš sa sem so svojimi bojovníkmi a vyženieš ju.

Na to Hnedý Kôň pristal už rýchlejšie, ale osadník bol proti tomu. Odvolával sa na zákon o domovskom práve a predniesol dlhú reč. Winnetou mu však odpovedal iba krátko:

– Poznáme bledé tváre len ako zlodejov nášho územia. Je nám ľahostajné, čo je u takýchto ľudí zákon, právo alebo obyčaj. Ak sa domnievaš, že tu môžeš kradnúť pôdu a že ťa pred trestom budú chrániť vaše zákony, to je tvoja vec. Urobili sme pre teba, čo sme mohli, viac nesmieš požadovať. Teraz Old Shatterhand a ja vyfajčíme s náčelníkom Okanandov fajku mieru, a tak potvrdíme našu dohodu.

Povedal to tak dôrazne, že sa Corner neodvážil nič namietať. Winnetou si napchal tabaku do svojej fajky mieru a potom sa dohoda s Hnedým Koňom spečatila za zvyčajných známych ceremónií. Nepochyboval som, že náčelníkovi Okanandov teraz už môžeme dôverovať. Aj Winnetou bol toho názoru, lebo šiel ku dverám, odsunul závoru a povedal mu:

– Môj červený brat môže ísť k svojim bojovníkom a odvieť ich. Sme presvedčení, že dodrží, čo sľúbil.

Okananda vyšiel z domu. Zamkli sme za ním a stali sme si k oblokom, aby sme ho ako opatrní ľudia sledovali aspoň pohľadmi. Odišiel iba na niekoľko krokov a potom zastal v mesačnom svetle; teda chcel, aby sme ho videli. Vložil do úst dva prsty a prenikavo zahvízdal. Hneď začali k nemu pribiehať jeho bojovníci. Pravdaže, náramne sa čudovali, že ich prvoláva tak hlasite a nápadne. Zaiste im predtým nariadil, aby si počínali čo najobozretnejšie a vystríhali sa aj

najmenšieho šuchotu. Tu im začal vysvetľovať tak hlasito, že sme mohli počuť každé slovo:

– Nech bojovníci Okanandov počúvajú, čo im povie ich náčelník! Prišli sme sem potrestať bledú tvár Cornera za to, že sa u nás zahniezdil bez nášho dovolenia. Prikradol som sa k domu, aby som vyzvedal. Bolo by sa mi všetko podarilo, keby tu neboli dvaja najslávnejší mužovia prerií a hôr. Prišiel sem Old Shatterhand a Winnetou, náčelník Apačov. A dnes v noci chceli táboriť pri tomto dome. Počuli nás a aj videli prichádzať a otvorili mocné náruče, aby ma prijali, a ja som to ani netušil. Stal som sa zajatcom a silná ruka Old Shatterhandova ma vtiahla do domu. Nie je to hanba, keď niekoho premôže taká ruka, a dostalo sa mi cti, že som s Old Shatterhandom a Winnetouom mohol uzavrieť dohodu a vyfajčiť fajku mieru. Dojednali sme sa, že bledým tváram, ktoré tento dom obývajú, darujeme život, ak okolitý pozemok odkúpia alebo sa stadiaľto vystaňujú do času, ktorý im určím. Na tomto sme sa pevne dohodli a dodržíme slovo, ktoré som dal. Winnetou a Old Shatterhand stoja pri oblokoch a počúvajú, čo teraz svojim bojovníkom hovorím. Medzi nami a nimi vládne teraz mier a priateľstvo. Nech ma moji bratia nasledujú, vrátíme sa do svojich vigvamov.

Vykročil a zmizol so svojimi ľuďmi za rohom plota. Pravdaže, vyšli sme z domu, aby sme sa za nimi dívali a presvedčili sa, či naozaj odišli. Urobili to a boli sme si istí, že im ani len na um nepríde vrátiť sa. Preto sme vyviedli z domu svoje kone a znovu sme si ľahli k nim do ohrady, kde sme boli predtým. Ale kupcov pomocník Rollins bol nedôverčivý a šiel za nimi, aby ich mohol ešte dlhšie pozorovať. Pravda, neskôr sa ukázalo, že odišiel za nimi z iného dôvodu. Nezbadali sme, kedy sa vrátil, ale ráno, keď sme vstali, bol už tam. Sedel pred dvermi i s hostiteľom na kuse brvna, ktorý slúžil ako lavica.

Corner nám zaželel dobré ráno, ale neznelo to prívetivo. V duchu na nás zúrilo, lebo bol presvedčený, že by preňho bolo bývalo lepšie, keby sme všetkých červenokožcov boli

„pohlušili“, ako sa bol vyjadril. Teraz sa musí alebo odstáhovať, alebo zaplatiť. Ostatne, neľutoval som ho príliš. Prečo sa odvážil na toto územie? Čo by povedali v štáte Illinois alebo Vermont, keby tam prišiel nejaký Indián z kmeňa Siousov i so svojou rodinou, usadil sa tam na území, ktoré by sa mu zapáčilo, a tvrdil by: „To je moje!“?

Nedbali sme, že sa Corner zlostí, poďakovali sme mu za pohostinstvo a odcválali.

Rollins šiel síce s nami, ale vyzeralo to, akoby k nám ani nepatril, lebo zostával ďaleko za nami asi tak ako podriadený za svojimi pánmi, Nebolo to nápadné a nám to bolo dokonca i milé, pretože sme sa mohli nehatene rozprávať a nemuseli sme sa venovať i jemu.

Až o niekoľko hodín sa pripojil k nám, aby sa pohovárал o obchode, ktorý sme mali uzavrieť. Vypytoval sa na množstvo a druhy kožušín, ktoré chcel Firehand predáť. Odpovedali sme mu, ale iba stručne. Potom sa nás spytoval, v ktorom kraji a na ktorom mieste nás Old Firehand očakáva a na aký spôsob kožušiny uschoval. Mohli sme mu aj na toto odpovedať, ale neurobili sme to, pretože sme ho vôbec nepoznali. Zálesáci a lovci obyčajne nerozprávajú o skrýšach, v ktorých opatrujú zásoby svojich kožušín. Bolo nám ľahostajné, či nám to zazlieval alebo nie. Odvtedy sa nás opäť stránil.

Teraz sme sa vracali tou istou cestou, ktorou sme prišli. Preto sme nepokladali za dôležité skúmať kraj, ktorým sme sa uberali. Keby sme ho nepoznali, museli by sme ho rozhodne skúmať. To sa vie, pri tom všetkom sme boli obozretní, ako býva zálesák dokonca aj na miestach, ktoré pozná tak dobre ako vlastné vrecko. Preto sme stále dávali pozor, či nezbadáme stopy ľudí alebo zvierat. Len tejto ustavičnej pozornosti sme mohli ďakovať, že okolo poludnia sme zbadali stopu, ktorá by nám bola inak ušla, lebo ju ktosi chcel náramne starostlivo zahľadiť. Možno by sme ju predsa len neboli spozorovali, keby sme neboli naďabili práve na miesto, kde neznámi krátko odpočívali. Tráva, ktorú pritom

podlávili, ešte sa celkom nevyrovnala. Pravdaže, hneď sme zastali, zoskočili zo sediel a prezerali stopu. Neboli sme ešte so skúmaním hotoví, keď k nám dorazil Rollins. Aj on zoskočil zo sedla, aby si prezrel odtlačky.

– Ktovie, či tu bolo zviera alebo človek, čo myslíte? – spýtal sa. Winnetou neodpovedal. Mne sa však zdalo nezdvorilé, keby som i ja mlčal, a preto som poznamenal:

– Ako sa mi vidí, nevyznáte sa dobre v čítaní stôp. Tu predsa hneď na prvý pohľad vidieť, kto tu bol.

– Hádám ľudia?

– Áno.

– To neverím, lebo tráva by tu bola väčšmi pogniavená,

– Myslíte, že sa tu potulujú ľudia, ktorí iba zo zábavy podlavia trávu, aby ich potom objavili a zahlušili?

– Nie, tak som to nemyslel. Kone by tu boli museli zanechať zreteľnejšie stopy.

– Ale ľudia, ktorí tu boli, nemali kone.

– Nemali kone? To by bolo nápadné, ba až podozrivé. Myslím, že v tomto kraji sa ani jediný človek nemôže zaobísť bez koňa.

– To je aj môj náhľad. Ale či ste ešte nikdy nepočuli, že niekto prišiel o koňa?

– To áno. Ale spomínali ste, že tu boli viacerí ľudia. Jeden človek môže prísť o koňa, ale viacerí?...

Tváril sa veľmi mudrácky, hoci sa mi zdalo, že sa do veci mnoho nerozumie. Nebol by som ďalej rozprával, keby sa ma Winnetou nebol spýtal:

– Vie môj brat Old Shatterhand čo táto stopa znamená?

– Áno.

– Boli tu tri bledé tváre bez koní. Nemali pušky, iba palice. Odchádzali stadiaľto, a to tak, že stúpali do šľapají prvého. Posledný však sa pokúsil zahladať stopy. Nazdávali sa teda, že ich prenasledujú.

– Aj mne sa tak vidí. Hádám nemali vôbec nijaké zbrane?

– Aspoň pušky určite nemali. Boli to traja belosi. Keďže tu odpočívali, museli by tu byť aj odtlačky ich pušiek.

– Hm! To je zvláštne. Tri neozbrojené bledé tváre v tomto nebež pecnom kraji. Vysvetľujem si to len tak, že sa im prihodilo nejaké nešťastie. Azda ich niekto prepadol a olúpil.

– Môj biely brat je tej istej mienky ako ja. Títo mužovia sa opierali o palice, ktoré si odlomili niekde zo stromov. Zreteľne vidieť diery v zemi. Títo ľudia zaiste potrebujú pomoc.

– Praje si Winnetou, aby sme sa ich ujali?

– Náčelník Apačov rád pomáha každému, komu treba, a nespytuje sa, či je to beloch alebo Indián. Ale nech Old Shatterhand rozhodne, čo urobíme. Rád by som tým ľuďom pomohol, ale nedôverujem im.

– Prečo?

– Tieto bledé tváre sa čudne správajú. Veľmi sa namáhali zahľadiť stopy, ktoré vedú ďalej. Ale prečo sa o to tak nesnažili aj na tomto mieste, kde oddychovali?

– Možno si mysleli, že nemajú na to čas. Alebo si povedali, že hocikto môže vidieť, kde oddychovali. No chceli utajiť, kam sa stadiaľto odobrali.

– Možno je to tak, ako hovorí môj brat. Potom však títo belosi nie sú dobrými zálesákmi, ale iba neskúsenými ľuďmi. Pôjdeme za nimi a pomôžeme im.

– Rád súhlasím, aj keď pravdepodobne budeme musieť od svojho smeru odbočiť.

Znovu sme vysadli na kone, ale Rollins akosi váhal. Potom povedal zamyslene:

– Nebolo by lepšie nestarať sa o tých ľudí? Nám to predsa nepomôže, keď pôjdeme za nimi,

– Pravdaže, nám nie, ale im to pomôže, – odvetil som.

– Lenže tým premárnime veľa času!

– Neponáhľame sa tak veľmi, aby sme týchto ľudí museli zanechať ich osudu. Pravdepodobne veľmi potrebujú našu pomoc.

Povedal som to dosť ostro. Rollins si zahundral popod nos niekoľko nevrlych slov a vysadol na koňa, aby sa pustil

za nami. My sme už išli po stope. Ešte vždy som mu nedôveroval, ale predsa len som ho nepokladal za takého prefíkaného, akým bol v skutočnosti.

Stopy viedli z lesa a krovísk na otvorenú savanu. Boli čerstvé, nanajvýš hodinu staré. Keďže sme postupovali rýchlo, onedlho sme zazreli ľudí, ktorých sme hľadali. Keď sme ich spozorovali, mohli byť od nás asi na pol druhu kilometra. Prešli sme asi polovicu tejto vzdialenosti, keď nás zbadali. Jeden z nich sa obzrel, a keď nás zočil, upozornil aj ostatných. Na chvíľu zastali, akoby sa preľakli. No potom sa pustili do behu, ani čo by im šlo o život. Popohnali sme kone. To sa vie, ľahko nám bolo utekajúcich dohoniť. Keď sme holi už blízko, zavolať som na nich, aby sa nebáli. Hneď postáli.

Naozaj neboli ozbrojení. Dokonca nemali ani nôž, a tak si palice nemohli odrezat', ale museli si ich odlomiť. No ich odev bol v dobrom stave. Jeden z mužov mal okolo čela uviazanú šatku, druhý mal obvaz na ľavej ruke. Tretí nebol ranený. Hľadeli na nás nedôverčivo a bojzhlivo.

– Čo tak uháňate, meššurs? – spýtal som sa, keď sme k nim dorazili.

– Vari vieme, čo ste za ľudí? – odvetil najstarší.

– To je jedno. Utekali ste zbytočne, veď na koňoch by sme vás dohonili tak či onak. Ale nemusíte sa báť. Sme čestní ľudia. Keď sme zbadali vaše stopy, vybrali sme sa za vami spýtať sa, či by sme vám niečím nemohli poslúžiť. Domnievali sme sa, že ste sa do tohto postavenia dostali po nejakej nehode.

– To ste sa veru nemýlili, sir. Zle sa nám povodilo a sme radi, že sme si zachránili holé životy.

– Ľutujem vás. Kto vás napadol? Azda belosi?

– Ó nie. Okanandskí Siouxovia.

– Ach, tí? Kedy?

– Včera ráno.

– Kde?

– Pri hornom toku rieky Turkey.

– Ako sa to stalo? Alebo sa azda na to nesmieme pýtať?

– Prečo nie? Predpokladám, že ste čestní ľudia, ako ste hovorili. V tom prípade nám dovoľíte spýtať sa na vaše mená, či nie?

– Dozviete sa ich. Tento červený gentleman je Winnetou, náčelník Apačov. Mňa nazývajú Old Shatterhand. A tento muž je Mr. Rollins, pedlarov pomocník, a pridružil sa k nám z obchodných dôvodov.

– Heigh-day, to teda musíme odložiť akúkoľvek nedôveru. O Winnetouovi a Old Shatterhandovi sme už dosť počuli, aj keď nie sme zálesáci. Sir to dvaja mužovia, na ktorých sa možno vždy spoľahnúť a ďakujeme nebu, že nám ich poslalo do cesty. Áno, meššurs, potrebujeme pomoc, veľmi potrebujeme pomoc. Boh sa vám odplatí, keď sa nás trochu ujmete.

– To radi urobíme. Povedzte nám, čím vám môžeme poslužiť?

– Najprv sa musíte dozvedieť, kto sme. Ja sa volám Warton, toto je môj syn a ten druhý zase synovec. Prišli sme z okolia New Ulmu sem k rieke Turkey, aby sme sa tu usadili.

– To bolo neopatrné počínanie.

– Bohužiaľ! Ale my sme to nevedeli. Všetko nám tak pekne a lákavo vymaľovali. Vraj sa tu usadíme a budeme zbierať úrodu takmer bez roboty.

– A čo Indiáni? Na tých ste nepomysleli?

– Ale hej. No celkom inakšie nám ich opísali, než sú v skutočnosti. Prišli sme dobre vystrojení, aby sme si prehliadli kraj a vybrali dobrý kus zeme. Pritom sme padli Indiánom do rúk.

– Ďakujte nebu, že ste ešte živí.

– Veru, veru! Zo začiatku to vyzeralo s nami veľmi zle, ale napokon sme predsa vyviazli. Tí chlapíci rozprávali o mučiarskom kole a iných krásnych veciach. Nakoniec sa však uspokojili s tým, že nám okrem šiat vzali všetko, čo

sme mali, a potom nás zahnali. Zdalo sa nám, že majú dôležitejšie veci na starosti než nás vliecť so sebou.

– Dôležitejšie veci? Dozvedeli ste sa aké?

– Nerozumieme ich reč, ale náčelník, keď sa s nami rozprával lámanou angličtinou, spomenul osadníka menom Corner. Myslím, že na toho si brúsili zuby.

– To súhlasí. Chceli ho večer prepadnúť, a preto nemali čas ani chuť zaoberať sa s vami. Tejto okolnosti môžete ďakovať za svoj život.

– Lenže náš život nestojí ani za deravý groš.

– Prečo?

– Takýto život nie je životom. Nemáme nijaké zbrane, dokonca ani len nôž, a teda si nemôžeme zastreliť ani uloviť nijakú zver. Od včerajšieho večera sa živíme iba korenkami a malinami, ale tu na prérii niet už ani toho. Keby sme sa neboli s vami zišli, myslím, že by sme boli zahynuli hladom.

– Pravdaže. Ale povedzte, kam vlastne idete?

– Do Wilkesovej pevnosti.

– Poznáte cestu k nej?

– Nie, ale mysleli sme si, že smer nejako uhádneme.

– To sa vám tak trochu aj podarilo. A prečo ta vlastne chcete ísť?

– Máme na to dobrý dôvod. Ako som práve spomenul, my traja sme sa vydali na cestu, aby sme si vyhládali miesto vhodné na usadenie. Naše rodiny šli za nami a čakajú nás vo Wilkesovej pevnosti. Ak sa tam šťastne dostaneme, sme zachránení.

– Máte šťastie, že sme sa stretli. Aj my sa uberáme tým istým smerom a vo Wilkesovej pevnosti máme známych. Môžete sa pripojiť k nám.

– Naozaj? Dovolíte nám to, sir?

– Pravdaže! Predsa vás tu nemôžeme nechať bez pomoci.

– Ale Indiáni nám vzali kone. Budeme musieť utekať a aj to bude pre nás strata času.

– Nedá sa nič robiť. Teraz si sadnite a oddýchnite si! Ponajprv si musíte niečo zajesť.

Zdalo sa, že pedlarov pomocník nie je s takýmto riešením spokojný. Potichu klial a hundral čosi o strate času a o zbytočnom milosrdenstve. My sme si ho však nevšímali, zosadli sme, utáborili sa v tráve a dali sme neborákovi jesť. Jedli s veľkou chuťou. Keď si dobre odpočinuli, pokračovali sme v prerušenej ceste. Pravdaže, odbočili sme smerom, ktorým sme sa pôvodne uberali. Neboráci boli veľmi šťastní, že sme ich našli, a boli by sa radi s nami rozprávali, keby sme ja a Winnetou boli bývali zhovorčivejší.

Niekoľko ráz sa pokúsili nadpriasť rozhovor s pedlarovým pomocníkom, ale márne. Hneval sa, že sme sa s nimi zišli, a príkro ich odmietol. Cítil som k nemu ešte väčší odpor než doteraz, a preto som ho pozoroval tým bedlivejšie, pravdaže potajomky. A výsledok môjho pozorovania bol celkom iný, než by si bol človek myslieť.

Zbadal som totiž, že vo chvíľach, keď sa domnieval, že ho nik nej pozoruje, mihol sa mu na tvári posmešný úškl'abok, výraz utajovanej škodoradosti. No hneď potom rýchlo a skúmavo pozrel na Winnetoua a na mňa. Iste to niečo znamenalo, ale pre nás nič dobrého. Pozoroval som ho ešte ostrejšie, pravdaže tak, aby to nezbadal, a zistil som ešte aj čosi iné.

Občas totiž pozrel na niektorého z chodcov, a keď sa ich oči stretli, rýchlo sa znovu od seba odvrátili. Pozdalo sa mi, akoby v tom bolo nejaké tajné dorozumenie. Azda sa títo štyria poznajú a patria spolu? Azda sa pedlarov pomocník len pretvaruje, keď sa k tým trom správa odmietavo?

Ale prečo by nás klamal? Veď tí traja sú nám zviazaní nesmiernou vďakou! Čo keď je moje podozrenie mylné?

A napodiv – medzi mnou a Winnetouom sa aj teraz prejavila upína zhoda pocitov, náhľadov a myšlienok. Keď som rozmýšľal o svojom podozrení, Winnetou zastavil koňa, zostúpil a povedal starému Wartonovi:

– Môj biely brat šiel už dosť dlho pešky. Nech si sadne na môjho koňa. Aj Old Shatterhand rád požičia svojho. My sme veľmi rýchli chodci a udržíme s koňmi krok.

Warton sa tváril, že nechce tuto ponuku prijať, ale napokon veľmi ochotne súhlasil. Jeho synovi sa ušiel môj kôň. Pedlarov pomocník mal vlastne svojho koňa požičať Wartonovmu synovcovi, ale neurobil tak.

Keď sme teraz šli pešky, nemohlo im byť podozrivé, že sme zaostali. Kráčali sme hodný kus pozadu, aby nemohli náš rozhovor vypočuť, A okrem toho sme boli ešte i natoľko opatrní, že sme rozprávali apačským nárečím.

– Môj brat Winnetou nepožičal koňa zo súcitu, ale z iného dôvodu, všakže? – spýtal som sa.

– Old Shatterhand uhádol, – odpovedal.

– Aj Winnetou pozoroval tých štyroch mužov?

– Videl som, že Old Shatterhand im nedôveruje, a preto som aj ja otvoril oči. Ale už aj predtým mi dačo prišlo na um,

– Čo?

– Môj brat to uhádne.

– Azda obvazy?

– Hej. Jeden má obviazanú hlavu a druhý zase ruku. Tieto rany majú pochádzať zo včerajšieho boja s okanandskými Siouxami. Veríš to?

– Nie. Myslím, že títo ľudia vôbec nie sú poranení.

– Pravdaže nie sú. Odvtedy, ako sme sa s nimi zišli, dva razy sme prechádzali vedľa vody a nezastali, aby si rany ochladili. Ale ak luhajú, že sú poranení, vtedy aj to je lož, že ich Okanandovia prepadli a olúpili. Pozoroval ich môj biely brat pri jedle?

– Áno. Jedli mnoho.

Ale nie toľko a nie tak hltavo, ako by jedli ľudia, ktorí od včerajška nemali v ústach nič okrem malín a korieňkov. Vraj ich Okanandovia prepadli pri hornom toku rieky Turkey. Mohli sa za ten čas dostať až sem?

– To neviem, lebo som nikdy nebol pri hornom toku tej rieky.

– Len tak sa sem mohli dostať, keby boli išli koňmo. Buď teda majú kone, alebo neboli pri hornom toku rieky Turkey.

– Hm! Ak majú kone, prečo to zatajújú a komu ich zverili?

– To ešte vypátrame. Pokladá môj brat Old Shatterhand pedlarovho pomocníka za ich nepriateľa?

– Nie. Pretvaruje sa.

– Áno, aj ja som to zbadal. Pozná sa s nimi. Možno k nim dokonca aj patrí,

– Ale prečo takéto tajnostkárstvo? Z akého dôvodu sa všetci pretvarujú a čo tým sledujú?

– To neuhádneme, ale vypátrame to.

– Nepovieme im hneď do očí, čo si o nich myslíme?

– Nie.

– Prečo nie?

– Pretože ich tajnostkárstvo môže mať príčiny, do ktorých nás nič. Títo štyria mužovia môžu byť čestní ľudia, aj keď v nás vzbudzujú nedôveru. Nesmieme ich uraziť. Nesmieme im povedať nič, kým sa nepresvedčíme, že sú to zlí ľudia.

– Hm, môj brat Winnetou ma niekedy zahanbuje. Občas má viac jemnocitu než ja.

– Azda mi to Old Shatterhand chce vyčítať?

– Nie. Winnetou vie, že také niečo mi ani na um nepríde.

– Howgh! Nemáme nikomu ublížiť, kým nevieme, že si to zasluhuje. Lepšie je krivdu znášať než páchať. Nech môj brat Old Shatterhand o tom považuje. Má azda pedlarov pomocník príčinu strojť proti nám nejaké úklady?

– Vôbec nemá. Ba skôr naopak, má príčinu správať sa k nám priateľsky.

– Tak je. Chce vidieť naše zásoby. Jeho pán má uzavrieť s Old Firehandom dobrý obchod. To by sa však nemohlo stať, keby nám cestou vykonal niečo zlého. Od nás sa nikdy nedozvedia, kde je Old Firehand s drahocennými zásobami kožušín. Aj keby tento pedlarov pomocník kul proti nám

niečo zlého, nemusíme sa od neho nič obávať dovtedy, kým neuvidí zásoby kožušín, Je aj môj brat toho náhľadu?

– Áno.

– A čo súdiš o tých troch mužoch, ktorí tvrdia, že sa tu chceli usadiť a prepadli ich Okanandovia?

– Vôbec sa tu nechceli usadiť.

– Nie. Iste nie sú osadníkmi.

– A čím sú teda?

– Na tom už nezáleží. Kým sme na ceste, nemusíme od nich očakávať nič zlého,

– A potom azda áno? Až prídeme s nimi do pevnosti?

– Uff! – usmial sa Winnetou.– – Môj brat Old Shatterhand má znovu tú istú myšlienku ako ja.

– Nie div, táto myšlienka sa človekovi priam natíska. Inak to tuším ani nemôže byť.

– Všetci títo štyria sú kupci a patria spolu?

– Áno. Corner včera povedal, že pedlar Burton pracuje so štyrmi alebo piatimi pomocníkmi. Možno tento starý Warton sa vlastne volá Burton. Obidve mená znejú podobne. Bol v blízkosti Cornerovej usadlosti a jeho pomocník Rollins v noci kamsi odišiel. Upovedomil svojho pána o veľkom obchode, ktorý by mohol urobiť, a tak sa k nám Burton pripojil aj s dvoma pomocníkmi.

– Ale čo majú za lubom? Chcú nám dobre či zle? Čo myslí môj biely brat?

– Hm, podľa môjho náhľadu zamýšľajú niečo zlého. Keby nemali zlý úmysel, nepretvarovali by sa a neluhali by, že ich prepadli Indiáni. Je to len zámienka, chcú si prezrieť zásoby našich kožušín, a to tak, aby sme nevedeli, že Warton je vlastne sám pedlar. Ale prečo to vlastne robí? Ved' aj jeho pomocník by práve tak isto vedel kožušiny oceniť.

– Máš pravdu. Z toho vyplýva len jedno: títo traja s Rollinsom sa chcú k nám dostať, aby uvideli kožušiny a potom nám ich vzali bez zaplatenia.

– Chcú teda lupiť, alebo dokonca vraždiť?

– Áno.

– To je aj moja mienka.

– Je to iste tak. Máme do činenia so zlými ľuďmi. Ale kým sme na ceste, nemusíme sa obávať, nič sa nám nestane. Svoj čin chcú vykonať až potom, keď budú všetci štyria v našej pevnosti.

– Ale tomu môžeme celkom ľahko zabrániť. Rollinsa musíme vziať so sebou, tomu sa nedá vyhnúť. Ale s tromi ostatnými sa rozlúčime skôr. Máme na to dobrý dôvod, veď chcú ísť do Wilkesovej pevnosti za svojimi rodinami. No, zatiaľ nesmieme zabúdať na ostražitosť. Domnievam sa, že sme správne uhádli, ale môžeme sa myliť. Musíme tých štyroch mužov ostro pozorovať nielen vo dne, ale i v noci.

– Áno, musíme, pretože treba predpokladať, že nablízku je niekto s ich koňmi. Len jeden z nás môže v noci spať. Druhý musí bdieť a byť prichystaný do boja. Ale títo ľudia to nesmú spozorovať.

Povedali sme si už všetko, čo bolo treba. Winnetou svojím bystroumom zase správne hádal, ale neuhádol všetko. Keby sme boli čo len tušili i to ďalšie, neboli by sme sa tvárili tak pokojne a sotva by sme boli vedeli utajiť vzrušenie pred našimi spoločníkmi.

Popoludní nám ponúkli naše kone nazad, ale nevzali sme si ich. Keď nastal večer, najradšej by sme sa boli utáborili vonku na širšej prérii, lebo tu by sme boli mali voľný rozhľad a ľahšie by sme boli zbadali človeka, ktorý by sa k nám azda bol prikrádal z úkrytu. No dul ostrý vietor, ktorý prihnal aj dážď, a tak by sme boli premokli do nitky. Preto sme radšej šli ďalej, až kým sme sa nedostali do lesa. Na jeho okraji bolo niekoľko košatých stromov, ktorých husté koruny nás ochránili pred dažďom. Tu bolo síce príjemnejšie, ale i nebezpečnejšie. Keby sme boli ostali na prérii, skôr by sme spozorovali blížiaceho sa nepriateľa.

Naše zásoby jedla boli určené iba pre dve osoby. No aj Rollins mal dačo, a tak na dnešný večer sme vystačili s jedlom pre všetkých. Ba dokonca aj niečo zvýšilo. Ráno sa už môžeme postarať o zverinu.

Po večeri sme vlastne mali spať, ale našim spoločníkom sa ešte nechcelo. Zabávali sa veľmi živo, hoci sme im zakázali hlasitý hovor. Aj Rollins mal veľa rečí. Vyrozprával niekoľko dobrodružstiev, ktoré vraj zažil na svojich obchodných cestách. Pravdaže, ani ja ani Winnetou sme nemohli za takýchto okolností spať. Boli sme teda hore, hoci rozhovoru sme sa nezúčastnili.

Zdalo sa mi, že nie náhodou sa naši spoločníci tak hlasne zabávajú. Mal som dojem, že to robia náročky. Chceli tým azda odvrátiť našu pozornosť od okolia? Pozoroval som Winnetoua a vybadal som, že mal tú istú myšlienku, lebo mal poruke všetky svoje zbrane, dokonca aj nôž a ostražito sa obzeral na všetky strany. Pravdaže, robil to nenápadne, takže som to mohol spozorovať iba ja, pretože som ho dobre poznal. Mihalnice mal sklopené, akoby spal. No ja som vedel, že cez riasy všetko pozoruje. To sa vie, že i ja som to tak robil. Dážď prestal a ani vietor už tak ostro nefúkal. Najradšej by sme si teraz boli tábor preniesli na šírú prériu, ale nemohli sme tak urobiť, lebo by sme tým boli u svojich spolucestujúcich vzbudili podozrenie a iste by neboli s nami súhlasili. Preto ostalo všetko tak ako doteraz.

Onen sme nemali. Kraj, v ktorom sme táborili, patril nepriateľským Siouxiom. A tak sme mali dobrú zámienku, zakázať oheň. Jeho žiara by nás bola prezradila nielen Indiánom, ale pripadne aj spojencom našich spolucestujúcich. Naše oči boli privyknuté tme, a tak sme boli istí, že nielen počujeme blížiaceho sa nepriateľa, ale ho aj uvidíme. Pravda, pre hlasitý rozhovor by sme ho ťažšie počuli, ale zato sme tým viac napínali zrak.

Ako som už spomenul, sedeli sme na okraji lesa a tváre sme mali obrátené do lesa, lebo sme mohli čakať, že nepriateľ sa priblíži len z tejto strany. Vyšiel tenký kosák mesiaca a vrhal slabé, matné svetlo pod korunu stromu, kde sme sedeli. Naši spoločníci ešte stále besedovali. Neobracali sa na nás priamo s nejakými otázkami, ale bolo zrejmé, že chcú upútať našu pozornosť a odvrátiť ju od okolia.

Winnetou ležal na zemi s ľavým laktom v tráve a hlavu si opieral o dlaň. Tu som zbadal, že pravú nohu pomaly a ticho pritiahol bližšie k telu, takže koleno tvorilo tupý uhol. Azda sa chystal na slávny, ale nanajvýš ľazký kolenný výstrel, ktorý som už opísal na inom mieste?

Skutočne! Siahol po pažbe svojej striebornej pušky a priložil jej hlaveň tesne k stehnu zdanlivo neúmyselne, akoby sa len hral. Sledoval som smer hlavne a pod štvrtým stromom od nás som zazrel ker, medzi listím ktorého som zbadal slabý, matný akoby fosforeskujúci lesk. Pravdaže, mohli to zbadať len skúsené oči, aké mal aj Apač. Boli to dve ľudské oči. Tam za kríkom voľakto bol a pozoroval nás. Winnetou mu chcel kolenným výstrelom vpáliť guľku medzi oči, lebo iba tie bolo vidieť. Ešte trošku, trošičku vyššie sa musí ústie hlavne zdvihnúť a bude mieriť práve medzi oči. S najväčším napätím som čakal, čo bude. Winnetou ani pri tomto ľazkom výstrele nikdy nechybil. Videl som, ako kladie prst na kohútik. Ale nevystrelil. Odtiahol prst, položil pušku a opäť vystrel nohu. Oči už nebolo vidieť, zmizli.

– Múdry chlapík! – pošepkal mi apačským nárečím.

– Ten človek iste pozná kolenný výstrel, aj keď sám ho azda neovláda, – odvetil som tíško v tom istom nárečí.

– Bola to bledá tvár.

– Áno. Keby to bol jeden zo Siouxov, ktorí sa tu potulujú, nebol by tak naširoko otváral oči. Teraz vieme, že nablízku je nepriateľ.

– Ale aj on vie, že sme ho zbadali.

– Bohužiaľ. Zistil to podľa toho, že si chcel naňho vystreliť. Teraz si bude dávať veľký pozor.

– To mu nepomôže, lebo sa k nemu prikradnem.

– To je nanajvýš nebezpečné.

– Pre mňa?

– Uhádne tvoj úmysel, keď odtiaľto odídeš.

– Pshaw! Budem sa tváriť, akoby som šiel ku koňom. To nebude nápadné.

– Ponechaj to radšej na mňa, Winnetou!

– Mám ťa poslať do nebezpečenstva, pretože sa ho bojím? Winnetou spozoroval oči skôr než ty, a má teda prednostné právo chytiť toho človeka. Môj brat nech mi pomôže odísť tak, aby ten človek nevytušil, že idem za ním.

Po týchto Winnetouových slovách som ešte chvíľu čakal a až potom som sa obrátil k besedujúcim spoločníkom:

– Teraz už konečne prestaňte! Zajtra ráno zavčasu vyrazíme a chceme teraz spať! Mr. Rollins, dobre ste priviazali svojho koňa?

– Áno, – odvetil Rollins nevrlo. Hneval sa, že som ich vyrušil v rozhovore.

– Ja som si koňa ešte nepriviazal, – hlasito sa ozval Winnetou. – Idem ho priviazať dakde, kde je dobrá tráva, aby sa v noci mohol trochu popásť. Mám vziať aj koňa svojho brata Old Shatterhanda?

– Áno, – prisvedčil som. Teraz to celkom tak vyzeralo, že nám ide naozaj len o kone.

Winnetou pomaly vstal, prehodil si cez plecيا santillskú prikrývku a odišiel, aby odviedol kone na kus ďalej. Vedel som, že si čoskoro ľahne na zem a bude sa plaziť k lesu. Santillskú prikrývku pri tom nemohol potrebovať. Vzal si ju však predsa, aby oklamal nášho nepriateľa.

Naši spoločníci pokračovali v prerušenom rozhovore. Z jednej stránky mi to bolo milé, ale z druhej zase nemilé. Nemohol som počuť, čo Winnetou robil. No zase nepriateľ, ku ktorému sa chcel prikradnúť, ho nemohol počuť. Privrel som viečka a zdanlivo som sa o nič nestaraj pritom som však bedlivo pozoroval okraj lesa.

Uplynulo päť minút, desať minút. Potom štvrt'hodina, ba takmer celá polhodina. Už som sa začal o Winnetoua báť. No vedel som, ako ťažko je prikrádať sa k nepriateľovi, ktorý má bystré zmysly a okrem toho vie, že by ho mohli prekvapiť. Tu som konečne počul kroky. Blížili sa z tej strany, kam bol Apač odišiel i s koňmi. Trochu som poobrátil hlavu a zazrel som ho z diaľky prichádzať. Santillskú prikrývku mal tak isto prehodenú cez plecيا ako

predtým. Akiste už zneškodnil skrytého nepriateľa. Uľahčilo sa mi na srdci a opäť som obrátil hlavu ku svojim spoločníkom. Pokojne som čakal, až si Winnetou vedľa mňa sadne. Jeho kroky sa blížili. Za mnou zastali a tu zavolať hlas, ktorý nebol jeho:

– Teraz tohto tu!

Rýchlo som sa obzrel. Uvidel som síce santillskú prikrývku, ale muž, ktorý si ju prehodil cez plecia, aby ma oklamal, nebol Winnetou. Bol to fúzatý chlap, ktorý sa mi zdal známy. Ako vyriekol spomenuté tri slová, prudko sa rozmáchol kolbou pušky, aby ma uderil. Bleskurýchle som sa odgúlil nabok, aby som sa vyhol úderu, ale už bolo neskoro. Kolba ma síce nezasiahla do hlavy, ale do tyla, čo je však ešte nebezpečnejšie miesto. Hneď ma to ochromilo a zaraz som dostal druhý úder do hlavy, takže som stratil vedomie.

Ležal som v mdlobách najmenej päť alebo šesť hodín; to bol následok úderu do tyla. Keď som precitol a namáhavo otvoril ťažké viečka, už sa rozodnievalo. Oči sa mi opäť zatvorili. Bol som v akomsi zvláštnom stave, ktorý nebol ani spánkom, ani bdením, ale čímsi medzi nimi. Cítil som sa, akoby som bol zomrel a moja duša z druhého sveta načúvala rozhovor, ktorý viedli pri mojej mŕtvoľe. Ale jednotlivým slovám som nerozumel.

Konečne som počul mocný hlas, ktorý by bol zobudil aj mŕtveho:

– Ten apačský pes nechce nič prezradiť a tohto druhého som zahlušili. To je veľká škoda. Naňho som sa zvlášť tešil. Bol by dvojnásobne, ba desaťnásobne pocítil, čo to znamená upadnúť do mojich rúk! Nevie, čo by som dal za to, keby som ho nebol zabil, ale len omráčil.

Pri tomto hlase sa mi oči takmer samy otvorili. Uprene som hľadel na muža, ktorého som pri prvom mrákotnom pohľade nepoznal, lebo bol veľmi zarastený. Každý pochopí moje prekvapenie, keď poviem, že som videl naproti sebe sedieť Santera, áno Santera. Znovu som chcel zavrieť oči,

aby nezbadal, že ešte žijem, ale nepodarilo sa mi to. Nemohol som akosi sklopit' viečka, ktoré mi len pred chvíľkou boli také ťažké. Cívil som naňho, nemohol som odvrátiť oči, až napokon to zbadal. Vyskočil, tvár sa mu rozžiarila radosťou a zvolal:

– Žije, žije! Vidíte, otvoril oči! Hneď sa presvedčíme, či sa mýlim, alebo nie.

Potom sa ma čosi spýtal. Keď som mu hneď neodpovedal, kľakol si vedľa mňa, zdrapol ma za golier a triasol ma tak prudko, že sa mi hlava bolestne otkala na kameňoch, ktorých tam bolo plno. Nemohol som sa hnúť, lebo som bol tak pevne zviazaný, že som nevládal pohnúť jediným údom. Pritom reval:

– Odpovieš, ty pes? Vidím, že žiješ, že si pri vedomí, že môžeš pokojne odpovedať. Ak nechceš hovoriť, naučím ťa!

Keď sa mi tak hlava hádzala sem a tam, obrátila sa raz celkom bokom. Tu som uzrel Winnetoua skrúteného do kotúča. Ležal tu zviazaný do takzvaného kozla. Takáto poloha by bola spôsobila najväčšie bolesti aj človeku, ktorý by bol z kaučuku. Čo musel vytrpieť! A hádam bol týmto neľudským spôsobom spútaný už celé hodiny, Okrem neho a Santera videl som tu len domnelého Wartona s jeho synom a synovcom. Pedlarov pomocník Rollins tu nebol.

– Tak teda, budeš hovoriť? – pokračoval Santer výhražne. – Mám ti rozviazať jazyk nožom? Rád by som vedel, či ma poznáš, či vieš, kto som. A či počuješ, čo ti vravím.

Čo by mi bolo pomohlo mlčanie? Naše postavenie by sa tým bolo len zhoršilo. Nsmel som ukázať tvrdohlavosť už kvôli Winnetouovi. Pravda, nevedel som, či budem môcť hovoriť. Pokúsil som sa o to a hľa, šlo to. Horko-ťažko som vyblabol slabým hlasom tieto slová:

– Poznávam vás. Vy ste Santer.

– Tak, tak! Poznávaš ma? – zachechtal sa mi posmešne do tváre. – Veľmi sa tomu tešíš? Hádam si nesmierne

nadšený, že ma tu vidíš? Nádherné, radostné prekvapenie pre teba! Vari nie?

Váhal som s odpoveďou na túto výsmešnú otázku. Tu vytiahol nôž, oprel mi jeho hrot o prsia a vyhrážal sa:

– Hneď povieš pekne a hlasito „áno“! Inak ti vrazím tento nôž do tela!

Tu Winnetou, hoci mal ukrutné bolesti, ma napomenul:

– Môj brat Old Shatterhand nepovie „áno“, ale radšej sa dá prebodnúť.

– Mlč, pes! – zhúkol naňho Santer. – Keď povieš ešte slovo, pri tiahnem ti putá, až ti budú kosti prašťať. No tak, drahý môj priateľ Old Shatterhand, ktorému patrí všetka, všetka moja láska, všakže si nadšený, že ma opäť vidíš?

– Áno, – odvetil som hlasito a pevne, aj navzdory Winnetouovmu napomenutiu.

– Počuli ste? Počuli ste to? – užkeril sa Santer víťazne na ostatných troch. – Old Shatterhand, preslávený, nepremožiteľný Old Shatterhand sa bojí môjho noža, a ako malý chlapec sa priznáva, že sa teší, keď ma vidí!

Azda nebol môj stav taký vážny, ako sa mi zdalo, alebo výsmech tohto človeka spôsobil vo mne premenu, neviem, ale naraz len som cítil, že mám hlavu jasnú, akoby ju nikdy nebola pažba udrela. Zasmial som sa Santerovi do tváre a odvetil som:

– Veľmi sa mýlite. Nepovedal som to zo strachu pred vašim nožom.

– Tak? Nie? A prečo ste to teda povedali?

– Lebo je to pravda. Naozaj sa teším, že vás opäť vidím.

Hoci som sa smial, nepovedal som to ha posmech, ale s takým úprimným výrazom, že sa Santer až zarazil. Mykol hlavou dozadu, stiahol obrvy, chvíľu na mňa skúmavo hľadel a potom riekol:

– Ako? Čože? Dobre počujem? Či si azda od mojich úderov dostal otras mozgu, že teraz fantazíruješ? Naozaj sa tešíš?

– Pravdaže, – prisvedčil som.

– Tisíc rohatých! Takmer by som sa domnieval, že to ten oplan hovorí vážne!

– Pravdaže vážne, celkom vážne.

– Potom si blázon, úplný blázon!

– Ale kdeže! Som pri zdravom rozume, tak ako ešte nikdy.

– Naozaj? Potom je to od teba bezočivosť, bezhraničná, prekliata bezočivosť, s akou som sa za celý svoj život ešte nestretol! Človeče! Zviažem ťa do kozla ako Winnetoua, alebo ťa dolu hlavou obesím na tamten strom, že ti krv vystrekne z uší, nosa aj chlebarne!

– To neurobíte!

– Že neurobím? Prečo by som to nemal urobiť? Z akého dôvodu by som to nemal spraviť?

– Sám ten dôvod dobre poznáte, takže vám ho nemusím hovoriť.

– Oho! Nepoznám taký dôvod!

– Pshaw! Mňa neoklamete. Len ma zaveste! O desať minút som mŕtvy a nedozviete sa, čo sa chcete dozvedieť.

Videl som na ňom, že som utratil to pravé. Pozrel na Wartona, pokrútil hlavou a povedal:

– Pokladali sme tohto lotra za mŕtveho, ale nebol ani v bezvedomí, lebo počul všetko, čo som sa Winnetoua pypytoval. Ten prekliaty červenokožec neodpovedal ani na jedinú otázku.

– Opäť sa mýlite, lebo som bol naozaj omráčený, – vysvetľoval som. – Ale Old Shatterhand má dosť filipa, aby vás prezrel.

– Tak? Povedz mi teda, čo sa chcem od vás dozvedieť.

– Nezmysel! Prestaňte s týmito detskými rečami! Nič sa nedozviete. Hovorím vám, že sa naozaj teším z nášho stretnutia. Tak dlho sme márne po vás túžili, že nie div, keď sa teraz úprimne a srdečne teším. Konečne, konečne vás máme!

Chvíľu na mňa cival ako nepričetný. Potom zakľal, že to ani nemôžem opakovať, a osopil sa mňa:

– Lotor, buď rád, že ťa pokladám za blázna! Keby som vedel, že si pri zdravom rozume a že to hovoríš pri vedomí a s rozvahou, tak by som ťa tisícmi mukami odučil robiť si zo mňa žarty. Chcem byť k tebe teda zhovievavý a prehovorím s tebou pokojne. No keď mi úprimne a dobrovoľne nebudeš odpovedať, čaká ťa smrť, akou doteraz neumrel ešte ani jeden človek.

Sadol si predom mňa, chvíľu hľadel na zem, akoby rozmýšľal, a potom pokračoval:

– Vy dvaja sa pokladáte za nadmieru dôvtipných chlapíkov, pravdaže, najdôvtipnejších na celom divokom západe. Ale akí ste v skutočnosti hlúpi, akí náramne hlúpi! Ako sa vtedy Winnetou za mnou hnal! Dolapil ma? Každý na jeho mieste by od hanby zaliezol niekam do kúta a neukázal sa viac ľuďom na oči! A čo ste to vyviedli teraz! Priznávaš sa, že ste včera večer videli moje oči?

– Áno, – prisvedčil som.

– Winnetou chcel na mňa strieľať?

– Áno.

– Spozoroval som to a hneď som zmizol. Tu Apač odišiel, aby sa ku mne prikradol. Priznávaš to?

– Prečo nie?

– Prikradnúť sa ku mne, hahahaha! Vedel som predsa, že ste ma zbadali. To by uhádlo aj decko. A predsa sa chcel ku mne prikradnúť! To bola hlúposť, ktorá sa nedá s nijakou inou porovnať. Za to by ste si zaslúžili bitku, poriadnu bitku. Miesto toho, aby sa prikradol on ku mne, prikradol som sa ja k nemu, keď sa blížil, a zrazil som ho jediným úderom kolby. Potom som vzal jeho prikrývku, ktorú bol odložil, prehodil som si ju cez plecia a vzal som si zase teba na mušku. Čo si si vlastne myslel, keď si videl, že to nie je Apač, ale ja?

– Tešil som sa tomu.

– Aj úderom, ktoré si dostal? To asi sotva. Dali ste sa oklamať ako osemroční fagani, ktorým sa nesmejeme, ale ich iba ľutujeme. Teraz ste úplne v našej moci. Niet pre vás

nijakej záchrany, ibaže by som sa ja nad vami zmiloval. Nie je celkom vylúčené, že sa azda dám pohnúť k milosrdenstvu, ale to iba v jedinom prípade, ak mi úprimne odpovieš na moje otázky. Pozri na týchto troch mužov! To sú moji spoločníci. Poslal som vám ich do cesty a vy ste im sadli na lep. Za čo nás pokladáš teraz?

Čím bol, to som nielen tušil, ale i celkom určite vedel. No rozum mi zakazoval, aby som mu to prezradil. Preto som odvetil:

– Vždy ste boli lotrom a rozhodne ste ním aj dnes. Viacej nepotrebujem vedieť.

– Dobre! Poviem ti len toľko: teraz prijímam túto urážku pokojne. No keď skončíme rozhovor, trest ťa neminie. To si zapíšeš za uši! Ponajprv sa ti úprimne priznám, že radšej žneme, než sejeme. Siat' je predsa také namáhavé. To prenecháme radšej iným ľuďom. No keď nájdeme úrodu, s ktorou nebudeme mať veľa námahy, rýchlo ju vezmeme a nepýtame sa, čo na to povedia ľudia, ktorí tvrdia, že to pole patrí im. Tak sme to robili doteraz a budeme robiť aj ďalej, až kým nenahrabeme dosť.

– Kedy to bude?

– Možno veľmi skoro. Tu nablízku je totiž pole plné zrelej úrody, ktorú by sme chceli pozberať. Ak sa nám to podarí, môžeme povedať, že sme vyhrali.

– Blahoželám, – povedal som posmešne.

– Ďakujem ti, – odvetil podobne. – Pretože nám blahoželáš, iste to s nami myslíš dobre. Predpokladám teda, že nám ochotne pomôžeš to pole nájsť.

– Ach, vy teda ešte neviete, kde leží?

– Nie. Vieme len toľko, že nie je ďaleko.

– To je nepríjemné, že to neviete.

– Ó nie, veď sa o tom mieste dozvieme od teba.

– Hm, pochybujem.

– Naozaj?

– Áno.

– Prečo?

– Nevieťm o takom poli, ktoré by sa pre vás hodilo.
– Ba predsa vieš!
– Určite nie!
– To si len myslíš. Pomôžem tvojej pamäti. To sa vie, nejde o pole v pravom zmysle slova, ale o skrýšu, ktorú chceme vyprázdniť.
– Akú skrýšu máte na mysli?
– Skrýšu koží, kožušín a podobných vzácnych vecí.
– Hm! A ja mám o nej vedieť?
– Áno.
– Pravdepodobne sa mýľite.
– Ó nie. Viem, na čom som. Priznávaš, že ste boli u starého Cornera pri rieke Turkey?
– Áno.
– Čo ste uňho chceli?
– Boli sme iba na návšteve. Len tak, bez akéhokoľvek úmyslu.
– Nepokúšaj sa ma oklamať. Zišiel som sa s Cornerom, keď ste už boli preč, a dozvedel som sa, koho ste hľadali.
– No koho?
– Pedlara menom Burton,
– Ten starý to nemusel prezradiť.
– Nie, ale povedal to. Pedlar má od váš odkúpiť kožušiny, mnoho kožušín.
– Od nás?
– Lepšie povedané od Old Firehanda, ktorý velí celej loveckej spoločnosti a má veľkú zásobu kožušín.
– Sto hromov, ale máte dobré správy!
– Pravda? – zasmial sa škodoradostne a pritom nezbadal posmešný tón v mojom hlase. – Pedlara ste nenašli, iba jeho pomocníka, a toho ste vzali so sebou. Rýchlo sme sa pustili za vami, aby sme vás i jeho chytili. Źial, ten chlap, myslím, že sa volá Rollins, nám ufrkol za ten čas, čo sme sa zaoberali s vami.

Zvykol som si všímať aj veci zdanlivo najmenšie. A preto mi neušlo, že pri posledných slovách pozrel na miesto,

kde sme včera zbadali jeho oči. Tento pohľad bol neúmyselný, mimovoľný a ani sám si ho plne neuvedomil. To mi bolo podozrivé. Azda tam v kroví sa skrýva Rollins, o ktorom práve hovoril? To sa musím dozvedieť. No neodvážil som sa opäť pozrieť tým smerom, lebo by mu to iste bolo nápadné.

– Ale to nič nerobí, – pokračoval Santer. – Rollinsa vlastne nepotrebuje, hlavná vec, že máme vás. Poznáte Old Firehanda?

– Áno.

– Aj jeho skrýšu kožušín?

– Áno.

– Ach! Nesmierne sa teším, že to tak ochotne priznávate!

– Pshaw! Prečo by som zapieral, čo je pravda?

– Well! Predpokladám teda, že mi nebudete robiť veľké ťažkosti.

– Naozaj to predpokladáte?

– Áno. Iste nahliadnete, že bude pre vás najlepšie, keď nám všetko poviete,

– Prečo by to malo byť pre mňa najlepšie?

– Pretože si tým veľmi zlepšíte svoj osud.

– Aký osud nás vlastne čaká?

– Smrť. Poznate ma a ja poznám vás. Vieme veľmi dobre, aké vzťahy sú medzi nami. Kto sa dostane do moci druhého, je s ním koniec, musí zomrieť. Chytil som vás, a teda vám už odzvonili, musíte sa rozlúčiť so životom. Lenže je otázka, akou smrťou umriete. Vždy som si želal pomaly a s pôžitkom vás mučiť, až kým nezgegnete. Teraz však, keď ide o skrýšu Old Firehanda, nebudem voči vám taký prísny.

– Ako to myslíte?

– Poviete mi, kde je skrýša, a popíšete mi ju.

– A čo za to dostanem?

– Rýchlu, bezbolestnú smrť. Každý dostanete guľku do hlavy,

– Veľmi pekne! To je síce od vás prejav útlocitu, ale nie múdrosti.

– Ako to?

– Môžeme vám opísať nejaké miesto, ktoré však nebude pravé, len aby sme umreli rýchlo a ľahkou smrťou.

– Nie som taký neopatrný, ako si myslíte. Zariadim to tak, aby som dostal od vás dôkazy. Najprv však chcem vedieť, či ste ochotní prezradiť mi to miesto.

– Prezradiť, to je správne slovo. Zaiste však viete, že Old Shatterhand nie je zradcom. Zdá sa mi, že ani Winnetou vám neurobil po vôli. Možno, že vám nedal ani jedinú odpoveď, lebo je príliš hrdý, aby sa rozprával s takým lotrom, ako ste vy. Ja som sa s vami rozprával, lebo som pritom sledoval určitý zámer.

– Zámer? Aký?

Pri tejto otázke mi napäto hľadel do tváre.

– To nepotrebuje vedieť. Neskoršie sa to dozviete aj bezo mňa.

Doteraz hovoril pomerne zdvorilo a už mi ani netykal, ale vykral. No teraz sa opäť na mňa zlostne oboril:

– Teda aj ty mi chceš odporovať?

– Áno.

– Nepovieš nič?

– Ani slovo.

– Zviažeme ťa teda do kozia ako Winnetoua.

– Zviažte!

– Budeme vás mučiť, až kým nezhyriete.

– Z toho však nebudete mať nijaký ošoh.

– Myslíš? Hovorím ti, že skrýšu rozhodne nájdeme!

– Iba ak slepou náhodou, ale aj to bude neskoro. Ak sa nevrátim v určitý čas, Old Firehandovi to bude podozrivé a skrýšu vyprázdni. Tak sme sa s ním dohodli.

Zamyslel sa a zamračene hľadel pred seba. Pritom sa pohrával s nožom, ale táto jeho zábavka neznamerala pre mňa nebezpečenstvo. Dobré som mu nazrel do karát. Prvá polovica plánu sa mu nepodarila, teraz musel prikročiť k druhej. Snažil sa zakryť rozpaky, ale nepodarilo sa mu to tak dokonale, ako si želel.

Rád by nás bol poslal na druhý svet, ale zároveň chcel mať aj Old Firehandovo bohatstvo. Chamtivosť bola uňho silnejšia než nenávisť k nám. Aby získal množstvo kožušín, bol ochotný, keby to nešlo inak, pustiť nás aj na slobodu. Preto som hľadel do budúcnosti bez starostí a bez strachu. Konečne zdvihol hlavu a spýtal sa:

– Teda mi nič neprezradíš?

– Nie.

– Aj keby ste to hneď mali zaplatiť životom?

– Tým skôr nie, lebo rýchla smrť je omnoho lepšia než pomalé umieranie v mukách, ktoré nás vlastne očakáva,

– Well! Ved' ťa ja už donútim, Uvidíme, či sú aj tvoje údy také bezcitné ako Apačove.

Kývol ostatným trom. Vstali, zdvihli ma a odniesli tam, kde ležal Winnetou. Pritom som chvíľku mohol pozeráť na miesto, kde som včera večer videl Santerove oči. Môj predpoklad bol správny. Skrýval sa tam človek, Vystrčil trochu hlavu ponad krík, aby videl, čo sa bude so mnou diať. Zdalo sa mi, že poznávam Rollinsovu tvár.

Aby som bol stručný, spomeniem len toľko, že aj mňa zviazali do kozla. Celé tri hodiny som tak ležal vedľa Winnetoua. Neprehovorili sme spolu ani slovko a ani jediným vzdychom, ani jediným bolestným šklbnutím tváre sme svojim mučiteľom neprezradili, ako trpíme. Každú štvrt'hodinu prišiel Santer a spytoval sa, či chceme skrýšu vyzradiť. Ale nikdy nedostal odpoveď. Išlo o to, kto bude mať viac trpezlivosti, či on, alebo my. Vedel som, že Winnetou prezrel Santera a jeho zmýšľanie práve tak ako ja.

Okolo poludnia sa nás Santer opäť spytoval. Keď sme mu neodpovedali, sadol si k svojim trom spoločníkom a tíško sa s nimi radil. Po kráti kom rozhovore povedal hlasne, takže sme to aj my počuli:

– Aj ja myslím, že je doteraz voľakde nablízku schovaný, lebo sa mu nepodarilo vziať so sebou koňa. Ešte raz dôkladne prehľadajte okolie, ja ostanem tu strážiť zajatcov.

Mienil Rollinsa. Keďže to povedal tak hlasite, prezreli sme ho. Keď chceme naozaj chytiť niekoho, kto sa nablízku skrýva, nepovieme to tak hlasite, aby to počul. Tí traja schytili zbrane a odišli. Tu mi konečne Winnetou zašepkal:

– Tuší môj brat, čo sa stane?

– Áno.

– Rollinsa chytia a privedú sem.

– Celkom iste. Vidia v ňom nepriateľa, ale potom vysvitne, že je to dobrý známy Santerov. Prihovorí sa za nás.

– A Santer nás po krátkom zdráhaní prepustí. Urobia to celkom tak, ako sa to deje vo veľkých krásnych domoch bledých tvárí, kde sa hrá divadlo.

– Áno, Santer nie je nikto iný ako onen pedlar, ktorého tu volajú Burton. Rollinsovou úlohou bolo zaviesť nás rovno do jeho rúk. Ak však nevyzradíme Old Firehandovu skrýšu, Santer nás musí prepustiť, aby nás mohol potajomky sledovať a tak ju nájsť. Preto tu Rollins neostal a zdanlivo len teraz ho zajmú, aby nám dopomohol na slobodu.

– Môj brat zmýšľa práve tak ako ja. Keby bol býval Santer múdry, toto všetko nemusel robiť. Mohol nás nechať s Rollinsom ísť ďalej. Potom by sa od neho dozvedel, kde je Old Firehand a prirodzene aj my.

– Konal prenáhlene. Akiste bol u okanandských Siousov, keď chceli prepadnúť Cornerovu usadlosť. Santer je ich spojenec a jeho pomocník Rollins šiel najprv na výzvedy. Keď počul, kto sme, oznámil to Santerovi. Ten sa rozhodol, že nás sám napadne, lebo Siouxovia nám nechceli ublížiť, keďže vyfajčili s nami fajku mieru. Rollins išiel s nami. Traja pomocníci sa uberali pred nami pešky a Santer zase za nami i s koňmi. Nesmieme sa tešiť, že nás dolapia, a tak svoj plán zostavili príliš rýchlo a bezmyšlienkovite. Chlapíci sa prerátali. Mysleli si, že sme oplani a že prezradíme Old Firehandovu skrýšu. Keďže ju chcú silou-mocou nájsť a vylúpiť, musia chybu napraviť tým, že nás prepustia na slobodu, aby nás potajomky mohli sledovať. Veľmi dobre, že sme Rollinsovi nepopísali, kde je skrýša.

Tento rozhovor sme viedli tak, že sme perami sotva pohybovali. Santer teda nezbadal, že sa rozprávame. Ostatne, sedel poloodvrátený od nás a jeho pozornosť bola obrátená k lesu. O chvíľu zaznelo stadiaľ hlasité volanie a potom ešte jedno. Nato odvetili dva ďalšie hlasy. Potom nasledovalo prudké pokrikovanie, ktoré sa rýchlo blížilo. Naraz sme zbadali vystupovať z húštia troch Wartonovcov.

V prostriedku medzi sebou vliekli Rollinsa, ktorý sa zdanlivo vzpieral a nechcel ísť s nimi.

– Už ho vediete? – zvolal na nich Santer a vyskočil. – Či som nehovoril, že je ešte nablízku? Odved'te toho oplana k druhým dvom zajatcom a tiež ho zviažte do kozia ako...

Uprostred reči sa zasekol, zatváril sa náramne prekvapene a potom jachtavo pokračoval, akoby sa radosťou zadŕhal:

– Čo-čo-čóó? A-le ktože je to tu? Vidím dobre, alebo je to len podobnosť?

Aj Rollins predstieral, že je radostne prekvapený. Vytrhol sa trom mužom, ktorí ho viedli, rozbehol sa k Santerovi a zvolal:

– Mr. Santer, vy ste to! Je to možné? O, teraz je všetko dobre! Nič sa mi nestane!

– Nestane? Vám? Mr. Rollins, vám sa nič nemôže stať. Teda nemýlim sa, vy ste Rollins, ktorého som chcel chytiť! Kto by si bol pomyslel, že je to jedna a tá istá osoba! Teraz ste teda u pedlara Burtona?

– Áno, Mr. Santer, Vodilo sa mi raz lepšie, raz horšie. No teraz som spokojný. Práve cestujem za skvelým obchodom, ale žiaľ, včera nás prepadli...

Aj on zrazu prestal v reči. Pred chvíľou si srdečne potriasali ruky ako priatelia, ktorí sa dlho nevideli, teraz sa však Rollins zahľadel na Santera ako vyjavený a pokračoval:

– Ozaj, ako je to? Hádám ste nás to vy prepadli, Mr. Santer?

– Pravdaže.

– Do čerta! Prepadol ma môj najlepší priateľ, ktorému som niekoľko ráz zachránil život. Čo ste si pritom mysleli?

– Vôbec nič. Čo som si mohol myslieť, keď som vás ani nevidel? Ved' ste zmizli ako gáfor.

– To je pravda. Pokladal som za najlepšie ujsť najprv na nejaké bež pecné miesto, aby som potom dopomohol k úteku týmto gentlemanom, ku ktorým patrím. Preto som neodišiel, ale skryl som sa tu, aby som vyčkal vhodnú chvíľu, Ale čo to vidím! Sú zviazaní, a to ešte ako! To nedovolím, to nemôžem pripustiť, rozviažem ich!

Obrátil sa k nám, ale Santer ho schytil za plece a odvetil:

– Počkajte, Mr. Rollins! Čo vám to prišlo na um? Títo chlapi sú moji úhlavní nepriatelia!

– Ale moji priatelia!

– Do toho ma nič. Majú u mňa veľa na rováši a mušia to zaplatiť životom. Preto som ich prepadol a zmocnil sa ich. Pravdaže, ani som len netušil, že patríte k nim.

– Sto striel! To je nepríjemné! To sú vaši úhlavní nepriatelia? A predsa im musím pomôcť! Vravíte, že majú u vás veľa na rováši. Je toho naozaj tak veľa?

– Viac než dosť. Keby som im bol už desať ráz vykrútiť krk, ešte by sme neboli vyrovnaní.

– Ale pomyslíte si, kto sú tí dvaja!

– Myslíte si azda, že ich nepoznám?

– Winnetou a Old Shatterhand! Takých ľudí nemožno len tak pre nič za nič odpraviť!

– Práve preto, že sú to títo dvaja, nebudem mať s nimi zľutovanie.

– Myslíte to naozaj vážne, Mr. Santer?

– Celkom vážne, smrteľne vážne! Uist'ujem vás, že sú stratení.

– Aj vtedy, keď budem za nich prosiť?

– Aj vtedy.

– Ale nezabúdajte, že ste mi zaviazaný vďakou. Niekoľko ráz som vám zachránil život!

– To viem veľmi dobre, Mr. Rollins, a nikdy vám to nezabudnem.

– A pamätáte si ešte aj to, čo ste mi naposledy sľúbili?

– Čo?

– Prisahali ste mi, že mi splníte každé želanie, Každú prosbu.

– Hm! Myslím, že som to tak nejak povedal.

– Čo keď vás teraz o niečo poprosím?

– Nerobte to, lebo v tomto prípade vašu prosbu nemôžem splniť, a predsa by som nerád zrušil svoje slovo. Poproste ma radšej inokedy.

– Nemôžem. Tu mám záväzky, ktoré sú mi sväté. Poďte trošku nabok, Mr. Santer, pohovárime sa!

Schytil ho pod pazuchu a odviedol ho kúsok stranou, kde zastali a rozprávali sa. Pritom živo posunkovali. Boli dosť ďaleko, slová sme nerozumeli. Tak dobre hrali túto komédiu, že by nás boli azda aj oklamali, keby sme o ich prefikanosť neboli bývali tak pevne presvedčení. Potom sa k nám vrátil iba sám Rollins a povedal:

– Dosiahol som aspoň to, meššurs, že vám môžem trochu uľahčiť. Vidíte, ako sa snažím. Dúfam, že sa mi ešte podarí celkom vás oslobodiť.

Uvoľnil nám putá natoľko, že sme nemuseli ležať v kotúči. Potom sa opäť vrátil k Santerovi, aby zdanlivo ďalej za nás prosil. O hodnú chvíľu prišli obidvaja k nám a Santer nás oslovil:

– Zdá sa, že sám diabol vás chce ochraňovať. Tomuto gentlemanovi som raz dal istý sľub, ktorý musím dodržať. Teraz sa naň odvoláva a nechce popustiť. Kvôli nemu urobím najväčšiu hlúposť svojho života a prepustím vás na slobodu. No všetko, čo máte pri sebe, teda aj vaše zbrane, stane sa mojím majetkom.

Winnetou neprehovoril jediné slovo a ani ja nie.

– No? Azda od údivu nad mojhou šľachetnosťou nemôžete hovoriť?

Keď ani na toto neprišla odpoveď, Rollins poznamenal:

– Pravdaže, stratili reč, Keď dostali takú veľkú milosť. Rozviažem ich.

Siahol na moje putá.

– Počkajte! – povedal som. – Len nechajte tie remene tak, Mr. Rollins!

– Do čerta! Prečo?

– Alebo všetko, alebo nič.

– Ako to myslíte?

– Nechceme slobodu bez našich zbraní a bez nášho majetku.

– Je to možné? Ako to rozmýšľate?

– Nech si iní rozmýšľajú, ako chcú, my si budeme rozmýšľať po svojom. Winnetou a ja sa stadiť to nehneveme, keď nedostaneme, čo nám prináleží. Radšej smrť, než by sme mali počúvať, ako sa o nás rozpráva, že sme tu museli zbabelo zanechať svoje zbrane.

– Ale buďte radi, že...

– Mlčte! – prerušil som ho. – Náš názor nikto nezmení.

– Hrom a peklo! Chcem vás zachrániť a takto ma okríkate!

Opäť odtiahol Santera nabok. K tejto druhej porade zavolali aj Wartonovcov.

– To urobil môj brat dobre, – zašepkal mi Winnetou. – Iste nám urobia po vôli, lebo sa domnievajú, že neskôr aj tak všetko dostanú.

Aj ja som bol o tom presvedčený. Pravdaže, Santer sa musel ešte hodnú chvíľu zdanlivo zdráhať. Napokon prišli všetci k nám a Santer vyhlásil:

– Máte dnes z pekla šťastie. Dal som slovo a musím ho dodržať, aj keď robím vlastne šialený kúsok. Vysmejete sa mi, ale prisahám vám, že sa naposledy budem smiať ja! To zbadáte skôr, než by ste si mysleli. Počúvajte teraz, na čom sme sa dohodli.

Na chvíľu sa odmlčal, aby tak dodal dôrazu tomu, čo malo nasledovať, a potom pokračoval:

– Tentoraz vás prepustím a dostanete všetko, čo je vaše. Ale až do večera ostanete priviazaní k týmto stromom, aby ste nás nemohli prenasledovať skôr než zajtra ráno. My teraz odcválame, skadiaľ sme prišli, a vezmeme so sebou aj Mr. Rollinsa, aby vás predčasne neodviazal. Pustíme ho po určitom čase, aby k vám dorazil, až sa bude stmievať. Jemu môžete ďakovať za svoje životy. Snažte sa teda, aby ste si to s ním vyrovnali.

Viacej nikto neprehovoril. Priviazali nás ku dvom stromom, stojacim vedľa seba. Aj kone priviazali opodiaľ a potom položili vedľa nás všetko, čo nám boli vzali. Ako som sa tešil, že tu boli aj naše zbrane! Keď to všetko urobili, odcválali. Asi hodinu sme mlčali a načúvali každému šuchotu.

Potom Apač povedal:

– Ešte sú tu, aby nás mohli sledovať. Hneď ako vyrazíme. Pustia nás, až sa zotmie, aby sme ich nezbadali. Musíme Santera dostať. Čo myslí môj brat? Ako by sme ho najistejšie chytili?

– Rozhodne nie tak, že by sme ho prilákali až k Old Firehandovi.

– Nie. Nesmie kotlinu ani vidieť. Pôjdeme celú noc a tak zajtra večer by sme mohli doraziť do pevnosti. Ale zastaneme skôr. Rollins pôjde pozadu a iste im bude potajomky zanechávať všelijaké znamenia, podľa ktorých pôjdu za nami. Až príde vhodná chvíľa, zneškodníme ho a na kúsok cesty pôjdeme späť, aby sme ich vyčkali pri našej stope. Súhlasí môj brat Old Shatterhand s týmto plánom?

– Áno, lepší by sme si nemohli priať. Santer je presvedčený, že nás dostane, ale dostaneme my jeho.

– Howgh!

Povedal iba toto jediné slovo, ale zvonila v ňom jasavá, nesmierna radosť, že človek, ktorého sme tak dlho a márne hľadali, konečne sa ocitne v našich rukách.

Čas sa nám do večera vliekol slimačím tempom. Napokon sa však predsa len zotmelo a tu sme čoskoro počuli

dupot koňa. Prišiel Rollins. Zostúpil a rozviazal nám putá. To sa vie, že sa pritom nezabudol vystatovať, ako záchranca nášho života. Pritom nám chcel nahovoriť, ako ďaleko musel ísť s naším úhlavným nepriateľom. Tvárili sme sa, že mu veríme, a uisťovali sme ho, že sme mu veľmi vďační. Chránili sme sa však použiť prehnané výrazy. Potom sme vysadli a pomaly sa dali na cestu.

Rollins, pravdaže, šiel pozadu. Počuli sme, ako občas nechal koňa poskakovať na jednom mieste, aby tam ostali zreteľné stopy. Keď potom vyšiel na oblohu mesačný srp, povšimli sme si, že Rollins zavše zaostal, aby odtrhol konár a hodil ho na cestu, alebo aby zanechal nejaký iný znak.

Ráno sme si na chvíľu oddýchli. Napoludnie sme znovu odpočívali, ale teraz už dlhšie, asi tri hodiny. Chceli sme, aby sa nám Santer čo najväčšmi priblížil. Vedeli sme, že mohol za nami vyraziť až ráno. Potom sme jazdili ešte asi dve hodiny, až sme sa dostali blízko k pevnosti. Teraz už bolo načase zúčtovať s Rollinsom. Zastali sme a zostúpili. To mu muselo byť podozrivé. Keď zoskakoval aj on z koňa, pýtal sa:

– Prečo sme sa zastavili, meššurs? To je dnes už po tretí raz. K Old Firehandovi iste už nemáme ďaleko. Radšej prejdeme ten kus cesty, aby sme tu nemuseli nocovať.

Winnetou, inokedy taký mlčanlivý, odvetil:

– K Old Firehandovi nesmú ísť lotri.

– Lotri? Ako to náčelník Apačov mieni?

– Myslím, že aj ty si jeden z nich.

– Ja? Odkedy je Winnetou taký nespravodlivý a nevďačný, že nadáva záchrancovi svojho života?

– Záchrancovi života? Naozaj si sa domnieval, že oklameš Old Shatterhanda a mňa? Vieme všetko, všetko: Santer je pedlar Burton a ty si jeho vyzvedač. Po celej ceste si mu zanechával znaky, aby mohol nájsť Old Firehandovu skrýšu. Chceš nás vydať Santerovi a tvrdíš, že si naším záchrancom. Pozorovali sme ťa tak, že si o tom nemal ani tušenia. Teraz však prišla naša i tvoja chvíľa. Santer nás

napomenul, aby sme si to s tebou vyrovnali. Dobre teda, zúčtujeme!

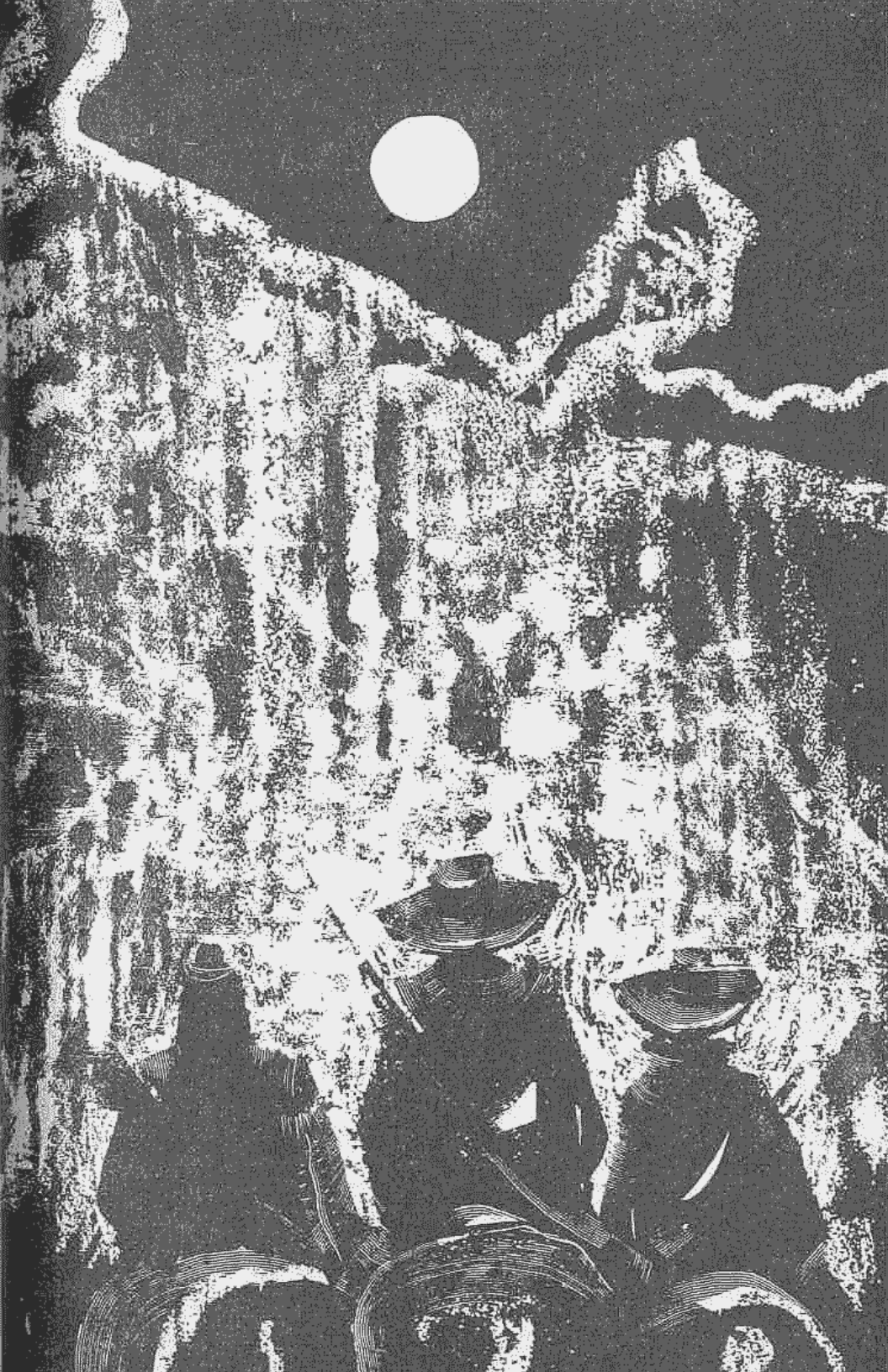
Winnetou chcel Rollinsa chytiť, ale ten bol šikovnejší, odskočil dozadu a bleskurýchle sa vyhupol do sedla, aby odcváľal. No ja som práve tak rýchlo chytil jeho koňa za uzdu a Winnetou sa ešte rýchlejšie vyšvihol za Rollinsa a zdrapol ho za šiju. Rollins videl vo mne nebezpečnejšieho nepriateľa, keďže som držal jeho koňa, preto vytiahol dvojhľavňovú pištoľu, namieril na mňa a vypálil. Zohol som sa, ale Winnetou mu súčasne zrazil zbraň. Obidve guľky prefrkli pomimo, netrafili ma. O chvíľku Rollins zletel z koňa. Winnetou ho zhodil. Netrvalo ani pol minúty, odzbrojili sme ho, sputnali a do úst sme mu vrazili šatku. Priviazali sme ho zatiaľ k stromu tými istými remeňmi, ktorými sme predtým boli sputnaní my. Neďaleko sme priviazali aj jeho koňa. Neskôr, až premôžeme Santera, vrátíme sa sem po Rollinsa. Potom sme šli kus cesty nazad, ale nie po našej stope, lež rovnobežne s ňou. Tak sme došli až k hustému krovisku. Naše stopy viedli na druhej strane za touto húštinou a teda musí tadiaľ prejsť aj Santer. Do tohto kroviska sme zaviedli aj kone a tu sme si sadli, aby sme vyčkali našich nepriateľov, ktorí nám ukladali o život.

Museli prísť od západu. Na tej strane sa rozprestierala malá otvorená préria, takže sme Santera museli uvidieť skôr, než by sa dostal k nášmu úkrytu. Podľa nášho výpočtu už nemohol byť ďaleko. O hodinu a pol sa už zotmie a dovtedy, a to omnoho skôr, nás musí dohoniť.

Sedeli sme verila seba mlčky, bez slova. Poznali sme sa a vedeli, ako zaútočiť, takže sme sa nemuseli o tom ani dohovoriť. Prichystali sme si lasá. Santera a troch Wartonovcov sme mali akoby už v rukách.

Ale prešla štvrt'hodinka, druhá, tretia a čakali sme márne. Prešla takmer celá hodina a tu sme spozorovali naproti, na južnom konci spomenutej prerie rýchlo sa pohybujúci bod. Winnetou chvíľu hľadel tým smerom a potom poznamenal:

– Uff! Tam cváľa jazdec?

– Pravdaže je to jazdec. To je zvláštne!

– Uff, uff! Rýchlo sa ženie tým smerom, skadiaľ má prísť Santer. Rozoznáva môj brat farbu koňa?

– Zdá sa mi, že je hnedá,

– Áno, je to hnedák, celkom taký, akého mal Rollins.

– Rollins? Nemožné! Ako by sa bol vyslobodil?

Winnetouovi sa zablyšľalo v očiach. Dych sa mu zrýchlil a ľahký bronzový nádych jeho tváre stmavel. Napokon sa však ovládol a pokojne riekol:

– Ešte štvrt'hodinu musíme čakať.

Aj táto štvrt'hodina prešla. Jazdec už dávno zmizol, ale Santer neprichádzal. Tu mi Apač riekol:

– Nech môj brat rýchlo uháňa k Rollinsovi a prinesie mi zprávu, či je ešte tam!

– Ale čo, keď ti oplani zatiaľ prídu?

– Tak ich Winnetou premôže sám.

Vyvedol som koná z húštiny a cválal som nazad. Keď som o desať minút dorazil na miesto, kde sme Rollinsa priviazali ku stromu, zajatec bol preč, aj jeho kôň. Trvalo mi ďalších päť minút, kým som prezrel novú stopu, ktorú som tu našiel. Potom som sa vrátil k Winnetouovi. Vyskočil ako pružina, keď som mu povedal, že Rollins zmizol.

– Kam? – spýtal sa.

– Cválal v ústrety Santerovi, aby ho vystríhal.

– Vyčítal si to zo stopy?

– Áno.

– Uff! Vedel, že sme sa vrátili po vlastnej stope, aby sme chytili Santera, a preto urobil menšiu okľuku na juh, aby nemusel ísť povedľa nás. To sme jeho videli na okraji prémie. Ale ako sa vyslobodil? To si nevyčítal zo stôp?

– Ale áno. Z východu prišiel jazdec a pri ňom zostúpil. Ten ho vyslobodil.

– Kto to mohol byť? Vojak z Wilkesovej pevnosti?

– Nie. Boli to také veľké šľapaje, že mohli pochádzať len od prastarých obrovských mokasínov nášho Sama

Hawkensa. A myslím, že také odtlačky kopýt zanecháva iba jeho stará Mary.

– Uff! Možno ešte je čas Santera dolapit', aj keď ho azda Rollins už vystríhal. Nech môj brat Shatterhand ide so mnou!

Vysadli sme na kone, popohnali sme ich ostrohami a už sme aj leteli na západ, stále po svojej stope. Winnetou nepreriekol ani slova, ale v jeho duši zúrila búrka. Beda, prebeda Santerovi, ak ho ešte dolapí!

Slnko už zmizlo za obzorom. O päť minút sme mali prériu za sebou. O tri minúty neskôr sme zbadali vľavo stopu utečenca Rollinsa a pustili sme sa po nej. Po ďalších troch minútach sme dorazili na miesto, kde sa Rollins stretol so Santerom a tromi Wartonovcami. Postáli tu len chvíľku, aby vypočuli Rollinsovu zprávu, a potom čo najrýchlejšie uháňali ďalej. Keby boli cválali po tej istej stope, boli by sme sa hnali za nimi, hoci aj potme. No oni boli natoľko prefíkaní, že odbočili iným smerom. Pretože sme nevedeli, kadiaľ sa uberali, museli sme upustiť od prenasledovania, lebo sa zatiaľ zotmelo a stopu už nebolo možno rozoznať. Winnetou ani teraz nepreriekol jediné slovo, obrátil koňa a už sme aj uháňali nazad. Znovu sme teda cválali na východ. Najprv sme preleteli vedľa miesta, kde sme čakali na Santera, a potom vedľa stromu, ku ktorému sme boli priviazali Rollinsa. Cválali sme do pevnosti. Santer nám znovu ušiel. Či azda len pre dnešok, alebo navždy? Musíme sa za ním pustiť hneď časně zrána, len čo bude možno rozoznať jeho stopu. Dalo sa čakať, že Winnetou ju bude húževnato sledovať a nepustí ju z očí.

Práve vyšiel mesiac, keď sme sa dostali do blízkosti Mankizity. V úžľabine sa aj teraz skrývala stráž v bavlníkovom kroví a zavolala na nás. Keď sme odpovedali, muž poznamenal:

– Nesmiete mi zazlievať, že sa tak prísne spytujem na heslo. Dnes musíme byť obozretnejší než inokedy.

– Prečo? – spýtal som sa.

– Zdá sa, že čosi tu na okolí nie je v poriadku.

– Čo?

– Neviem to určite. Muselo sa však niečo prihodiť, lebo ten malý chlapík, myslím, že sa volá Sam Hawkens, sa vracal z obchôdzky a držal mi tu dlhú kázeň.

– Bol teda preč?

– Áno.

– Aj niekto iný okrem neho?

– Nie, iba on sám.

Teda bolo to naozaj tak: Sam, inokedy taký múdry, vykonal veľkú hlúposť a oslobodil Rollinsa!

Prešli sme skalným vchodom a úzkym priechodom. Prvé, čo sme sa v pevnosti dozvedeli, bolo, že sa Old Firehandov stav zhoršil. Nehrozilo mu síce nejaké nebezpečenstvo, ale poznamenávam to preto, že ma táto okolnosť odlúčila od Winnetoua.

Apač hodil na koňa uzdu a odišiel k táborovému ohňu, pri ktorom sedeli Sam Hawkens, Harry a dôstojník z Wilkesovej pevnosti pri Old Firehandovi, ležiacom v mäkkých prikrývkach.

– Chvalabohu, že ste opäť tu! – privítal nás Old Firehand slabým hlasom. – Našli ste pedlara?

– Našli a opäť stratili, – odvetil Winnetou. – Môj brat Hawkens bol dnes vonku?

– Áno, bol som, – odvetil malý chlapík, ktorý nič netušil.

– Vie môj biely brat, čím je?

– Som zálesák, ak sa nemýlim.

– Nie, vôbec nie zálesák, ale hlupák, a to taký veľký, akého Winnetou ešte nevidel, a ani vidieť nebude. Howgh!

Po poslednom dôraznom slove sa obrátil a odišiel. Pravdaže, tento výrok vždy takého pokojného, ba až jemnocitného Apača vzbudil úžas. Čoskoro to však pochopili, lebo som si sadol a vyrozprával, čo sme zažili. Našli sme Santera a znovu nám unikal! Bola to veľmi významná udalosť. Malý Sam bol celkom bez seba. Nadával sám sebe najpotupnejšími menami. Oboma rukami si šklbal fúzy a bradu, ale nenachádzal útechu. Strhol si z hlavy

parochňu a zhúžval ju do najrozličnejších nemožných tvarov, ale ani tým sa neupokojil. Tu ju zlostne hodil na zem a zvolal:

– Winnetou má pravdu, úplnu pravdu! Som najväčší hlupák, najzadubenejší greenhorn, aký len môže jestvovať, a ostanem taký hlúpy až do smrti.

– Ale ako sa to mohlo stať, milý Sam, že ste Rollinsa vyslobodili? – spýtal som sa.

– K tomu dopomohla práve moja hlúposť. Počul som dva výstrely a hnal som sa na to miesto, skadiaľ zazneli. Tam som našiel muža pripútaného k stromu a neďaleko neho bol priviazaný aj kôň, ak sa nemýlim. To sa vie, spýtal som sa chlapa, ako sa dostal do tohto položenia. Povedal mi, že je pedlar a že chcel vyhľadať Old Firehanda. Vraj ho prepadli Indiáni a priviazali ku stromu. Tak mi aspoň povedal.

– Hm! Keby ste boli pozreli stopy, boli by ste zbadali, že tam Indiáni nemohli byť.

– To je pravda, ale mal som svoj slabý deň, a tak som ho oslobodil. Chcel som ho priviesť sem, ale on vyskočil na koňa a uháňal práve opačným smerom. Naskočila mi husia koža, keď som si pomyslel na Indiánov, o ktorých rozprával, a preto som považoval za najlepšie odcvátať čo najrýchlejšie sem a všetkých vyzvať k ostrážitosti. To som aj urobil, ak sa nemýlim. Od hnevu by som si najradšej vytrhal vlasy po jednom, ale na hlave nemám nijaké, a keby som si ošklbal parochňu a tak ju znivočil, tým by sa na veci nič nezmenilo. Ale zajtra včas ráno vyhľadám stopu tých lotrov a neopustím ju prv, kým ich všetkých nechytím a nepohluším!

– Môj brat Sam to neurobí, – ozval sa Winnetou, ktorý sa opäť vrátil k ohňu. – Náčelník Apačov bude vraha prenasledovať sám. Všetci jeho bieli bratia musia tu ostať, lebo je možné, že Santer ešte vždy pátra po našej pevnosti, aby ju vylúpil. Bude tu teda treba múdrych a udatných mužov na obranu.

Neskoršie, keď sa už trochu utíšil rozruch, ktorý táto udalosť spôsobila, a všetci sa poberali spať, vyhľadal som

Winnetoua. Jeho kôň sa pásol pri vode a on sám ležal neďaleko v tráve. Keď ma videl prichádzať, vstal, chytil mi ruku a riekol:

– Winnetou vie, čo mu jeho milý brat Šarlí chce povedať. Rád by si šiel so mnou a pomohol mi chytiť Santera?

– Áno.

– Nemôžeš. Old Firehand čoraz väčšmi slabne. Jeho syn je ešte dieťa. Sam Hawkens starne, ako si dnes mohol zistiť, a vojakov z pevnosti musíme pokladať za cudzincov. Old Firehand ťa väčšmi potrebuje než ja. Budem prenasledovať Santera sám a netreba, aby mi niekto pomáhal. Lenže zatiaľ, čo ho budem hľadať, môže privolať všelijakých lotrov a vnikne s nimi sem. Dokáž mi svoju lásku tým, že ostaneš tu chrániť Old Firehanda! Chceš vyplniť toto želanie svojho brata Winnetoua?

Ťažko mi bolo privoliť na rozlúčku, ale tak dlho na mňa naliehal, až som povolil. Mal pravdu. Old Firehand ma viac

potreboval než on. Ale na kus cesty som ho predsa len šiel odprevadiť. Zornička ešte jasne svietila, keď sme vyšli spolu do lesa. Osvit už pokročil, keď sme zastali na mieste, odkiaľ sme sa včera vrátili. Tu odbočovala nová Santerova stopa. Bystrý zrak Apačov ju ešte rozoznával.

– Tu sa rozlúčime, – povedal. Naklonil sa zo sedla ku mne. – Veľký Duch káže, aby sme sa teraz rozišli. V pravý čas opäť spojí naše kroky, lebo Old Shatterhand a Winnetou patria spolu. Mňa teraz ženie stadiálne nepriateľstvo; teba sem pripútava priateľstvo; no láska ma opäť spojí s tebou! Howgh!

Bozkal ma, potom hlasitým, prenikavým výkrikom popohнал koňa a už aj uháňal do diaľky. Jeho dlhé nádherné vlasy povievali za ním ako hriva. Díval som sa za ním, až kým nezmizol. Dohoníš nepriateľa? Kedy ťa zase uvidím, drahý, milý Winnetou?...

VYSVETLIVKY

PRVÁ KAPITOLA / STANEM SA DETEKTÍVOM

nugget (angl., vyslov nagit) – hrudka zlata

faktória – obchodná osada, založená európskymi obchodníkmi v koloniálnych krajinách

Mr. – skratka pre angl. oslovenie mister, pán; používa sa len pri spojení s menom

good evening (angl., vyslov gud ívnyng) – dobrý večer

sekcia – oddelenie, oddiel

admirál Farragut – Dávid Gläsgow Farragut (vyslov dejvid gläsgou färeget), slávny severoamerický admirál, žil v rokoch 1801 až 1870.

Vyznačil sa mnohými hrdinstvami a najväčšmi v občianskej vojne Severu proti juhu

Yankee (angl., vyslov jenkí) – Američan zo Spojených štátov

hurikán – silný, búrlivý vietor

šarlatán – mastičkár, podvodník

cezmný – ozdobné kry

Tu mi zrazu oči utkveli na vývesnom štíte nemeckého hostinca. Vypit' si v tejto horúčave trochu plzenského by mi iste nezaškodilo. – Dej románu sa odohráva v druhej polovici minulého storočia, keď Nemci pokladali Čechy za súčasť svojej krajiny, a preto i o plzenskom pive. sa hovorilo ako o „nemeckom“

well (angl., vyslov uel) – dobre

Dutchman (angl., vyslov dačmen) – tu značí: posmešný názov Nemcov, Germán. Inak znamená vlastne Holanďan

Kalkulujem, že budete asi Dutchman – Mnohí zálesáci na divokom západe mali svoje osobné obľúbené úslovie, ktoré často používali, a to aj vtedy, keď vôbec nebolo na mieste. Tak Old Death často vravieval: „Kalkulujem.“ Sam Hawkens zase končieval svoje vety výrazom: „...ak sa nemýlim“

pshaw (angl., vyslov pšó) – bah (citoslovce na vyjadrenie pohrdania, odmietania, zmalicherňovania alebo posmechu)

boy (angl., vyslov boj) – chlapče

scout (angl., vyslov skaut) – zved, vodca, stopár, pomocník

farewell (angl., vyslov férvél) – zbohom

good-bye (angl., vyslov gudbaj) – zbohom

yes (angl., vyslov jes) – áno

massa – černošská skomolenina anglického slova *master*, pán

penzión – druh hotela, podnik, v ktorom hostia môžu bývať i stravovať sa

First-class pension for Ladies and Gentlemen (angl., vyslov först klás phenšn fór lejdyz and džentlmen) – Prvotriedny penzión pre dámy i pánov

mulatka – miešanka, ktorej jeden rodič je beloch a druhý černocho

kreol – potomok európskych kolonizátorov narodený v španielskej, portugalskej alebo francúzskej kolónii

reverz – písomné vyhlásenie vlastnoručne podpísané

miss (angl.) – slečna

Maximilián – Maximilián Ferdinand Jozef Habsburg, brat cisára Františka Jozefa, arcivojvoda rakúsky a od r. 1864 cisár mexický. Žil v rokoch 1832 až 1807. V Mexiku ho podporovala najmä francúzska vláda, ale veliteľ francúzskych vojsk v Mexiku Bazaine ho nepodporoval, ba priam ho nenávidel. R. 1867 Maximiliána v Queretare zajali a zastreli

uzurpátor – človek, ktorý nezákonným spôsobom uchvátil žezlo vlády

secesia – osamostatnenie, odtrhnutie sa. Secesionistickými sa nazývali tzv. južné štáty americké, ktoré vystúpili zo spolku Spojených štátov amerických. V apríli r. 1861 sa začala vojna medzi severnými štátmi, ktoré boli proti otrokárstvu, a južnými, ktoré zastávali otrokárstvo. Vojna sa skončila r. 1865 víťazstvom Severu

Montezumova krajina – Mexiko. Montezuma bol mexický vládár, nad ktorým zvíťazil španielsky dobyvateľ Cortez r. 1520

škuner – dlhá úzka loď s dvoma sťažňami

thunder-storm (angl., vyslov thándr-stórm) – sto hromov, hrom a blesky

hostinec „Uncle Sam“ (angl., vyslov ankl säm) – hostinec „U ujka Sama“

anglická míľa – 1 km 609 m.

monómánia – pomätenosť, sústred'ujúca sa na jednu chorobnú predstavu

abolicionisti – stúpenci zrušenia otroctva

go on (angl., vyslov gou on) – napred

master landlord (angl., vyslov mástr ländlórd) – pán hostinský

parket – tu: prízemie v divadle

Store for all things (angl., vyslov stór fór ól thingz) – Obchod s rozličným tovarom

komisionár – obchodný sprostredkovateľ, agent

„prekliaty republikán“, „černošský ujko“, „prisluhovač Yankeev“ – ľudia protitrokárskeho zmýšľania boli za republikánske zriadenie,

proti zotročovaniu černochov a boli prívržencami severných štátov;
odtiaľ spomenuté posmešné názvy

Bol by som sa stavil neviem o čo, že kapitán je nemeckého pôvodu, akiste zo Švábska. – Švábi sa vyznačujú zavalitou, silnou postavou, bývajú červenolíci, dobromyseľní, ale pritom veľmi prefíkaní a šibalskí.

Kapitán lode, ako ho spisovateľ opisuje, mal všetky tieto vlastnosti
all devils (angl., vyslov ól devlz) – tisíc rohatých
kýl – hlavný trám lodného trupu

DRUHÁ KAPITOLA / KU – KLUX – KLANCI

drakonický – krutý, neľudský

unionisti – prívrženci Severných amerických štátov

černoch Othello – hrdina z rovnomennej Shakespearovej hry

mladá miss z Orleansu menom Jeanne (franc., vyslov žan) – ide o Pannu Orleánsku, slávnu Jeanne d'Arc (franc., vyslov žan dark), francúzsku národnú hrdinku. Žila v rokoch 1412-1431. Bola iba pastierkou, no v čase, keď Angličania vtrhli do Francúzska, hrdinsky si stala na čelo francúzskych vojsk a viedla ich proti votrelcom. Zomrela hrdinskou smrťou v mladučkom veku – devätnásťročná. Angličania ju z pomsty za živa upálili. Wiliam Ohlert ju v Mayovom románe spomínal akiste preto, lebo aj nemecký básnik a dramatik Friedrich Schiller napísal o nej tragédiu s piatimi dejstvami pod názvom „Panna Orleánska“

Ďalej sa ma spytoval na istého mastera Fridolína, ktorý sa vybral do železných hút. – Narážka na Schillerovu báseň „Cesta do železných hút“, ktorej hrdinom je spomínaný Fridolín

Nešťastná lady Márie Stuartová. ktorej v Anglicku odsekli hlavu. – Škótska kráľovná, ktorá pred zúrivosťou svojich nepriateľov musela ujsť do Anglicka, lež ani tu nenašla útočisko. Jej príbuzná Alžbeta, anglická kráľovná, ju dala posadiť do žalára, väznila dlhé roky a napokon ju dala sť ať. Maria Stuartová sa narodila r. 1542, popravili ju r. 1587. Okrem iných dramatikov aj nemecký básnik a dramatik Friedrich Schiller napísal o nej divadelnú hru

Vyzvedal sa na akýsi zvon, ktorý vraj vyzváňal pieseň od Schillera. – Narážka na známu Schillerovu báseň „Pieseň o zvone“

Vyzvedal sa aj na veľmi básnicky založeného sira menom Ludwig Uhland, ktorý prekliat dvoch spevákov, za čo mu kráľovná hodila ružu, ktorú si odpála z hrude. – Ludwig Uhland bol slávny nemecký básnik, ktorý žil v rokoch 1787 až 1862. Tu je narážka na jeho báseň „Spevákova kliatba“. Dvaja potulní speváci, stavec a mladík, prídu ku kráľovi, ktorý je známy svojou krutosťou. Za sprievodu harfy mu

zaspievajú krásnu pieseň a snažia sa dojať jeho tvrdé srdce. Kráľovná, ktorej sa pieseň spevákov nadmieru páčila, nevedela v náhlosti, ako prejaviť svoju vďačnosť. Odopala si napochytro z hrude ružu a hodila ju spevákom. Krutý kráľ sa nad týmto jej činom rozžúril, poddal sa hlúpej a nemiestnej žiarlivosti a mladučkého speváka hneď na mieste prebodol. Starec so žiaľom vzal mŕtvolu na svojho koňa a chystal sa odísť. No najprv ešte roztrieskal svoju drahocennú harfu a vyslovil kľatbu na kráľa a jeho okolie. Preklial siene kráľovského paláca, aby sa v nich nikdy viac neozývali ľubozvučné piesne, ale iba vzdychy, stony a plač. Kvetom voňavých kráľovských záhrad ukázal znetvorenú tvár mladého speváka a preklial ich, aby aj v nich vyhasol život, aby zvädli a uschli, aby nikdy viac nedostali vlahy. Napokon preklial aj samého krutého kráľa, aby stroskotali všetky jeho túžby po sláve a moci, pre ktoré vylial more krvi. Speváková kľatba sa naozaj vyplnila, záhrady kráľovské spustli, z paláca ostali zrúcaniny a meno kráľa, ktorý vládol tyranský a nežičil umeniu a pevcom svojej krajiny, nikto viac nespomína a jeho moc a sláva zanikli.

buenas tardes (špan.) – dobrý večer

cigarillo (špan., vyslov sigariljo) – cigareta

Sheridan (angl., vyslov šeridn) – slávny americký generál, ktorý žil v rokoch 1851 až 1888

Bazaine (franc., vyslov bazén) – vysoký francúzsky dôstojník, hlavný veliteľ francúzskych vojsk v Mexiku (1811-1888)

cantora (špan., vyslov kantora) – speváčka

detektív inkognito – detektív, ktorý tají svoje povolanie

kódex – zbierka zákonov, zákonník

Pierre Jean de Béranger (franc., vyslov pier žan dö béranzé) – francúzsky básnik a pesničkár. Žil v rokoch 1780 až 1857

missis – (angl., vyslov misiz) pani

TRETIA KAPITOLA / CEZ HRANICE

kaliková látka – bavlnená látka

mýval – severoamerický mäsožravec, pripomínajúci výzorom malého medveďa

Kožená Pančucha – hrdina divokého západu, o ktorom americký spisovateľ James Fenimore Cooper napísal svoj slávny päťdielny románový cyklus: Lovca jeleňov, Posledný Mohykán, Stopár, Priekopníci, Préria

legíny – indiánske kožené gamaše alebo nohavice s ozdobnými strapcami po bokoch. Tieto strapce bývali kožené, ale neraz to boli i chumáče vlasov z oskalpovaných nepriateľov

squaw (angl., vyslov skvó) – indiánska žena, Indiánka

vaqueno (špan., vyslov vakero) – pastier dobytká

moquiské a zuniské stavby – indiánske kmene Moquiovia a Zuniovia bývali vo veľmi dobre opevnených a zvláštnym spôsobom vystavaných stavbách

galéria – chodba krytá iba zhora a po oboch bokoch alebo aspoň po jednom otvorená

estancia, hacienda – farma, gazdovstvo, vidiecka budova

caballero (špan., vyslov kavaljero) – rytier, jazdec

peon – v Južnej Amerike a v južnej časti Severnej Ameriky sedliak, robotník

haciendero – majiteľ haciendy, farmy, gazdovstva

capitán de caballeria (špan., vyslov kapitán de kavaljerija) – kapitán jazdy

etiketa – pravidlá správania sa a spoločenského života pri dvore panovníkov, medzi diplomatmi a pod.

epoleta – ozdobný dôstojnícky odznak na pleci uniformy

caramba (špan., vyslov karamba) – doparoma

totem – kmeňový odznak severoamerických Indiánov, vyskytujúci sa aj u iných primitívnych kmeňov austrálskych a afrických. Je to obyčajne obraz nejakého zvieratá, kvetiny alebo prírodného javu. Príslušníci kmeňa si tento obraz obyčajne vyrývajú na zvieraciu kožu

ŠTVRTÁ KAPITOLA / PÚŠŤ MAPIMI

kaňon – hlboké a úzke údolie so strmými skalnými stenami

kalumet – indiánska fajka mieru. Slovo kalumet je francúzske pomenovanie. Fajka bola pre Indiánov znakom priateľstva a vzájomnej úcty. Verili, že obmäkčí srdcia všetkých, ktorí z nej fajčia, a spojí ich v priateľský zväzok. Fajka bola u Indiánov symbolom priateľstva a mieru

piť mier z kalumetu – fajčiť z fajky mieru, a tým prejavovať svoje priateľské, mierumilovné zmýšľanie. Už v prvom diele Winnetoua spisovateľ objasnil, že Indiáni nepovedia „fajčiť tabak“, ale „piť tabak“

Veľký Biely Otec vo Washingtone – prezident Spojených štátov amerických

kone sme priviazali ku kolíkom – kolíky na priväzovanie koni si zálesáci nosili so sebou v kapsách na sedle
gambusino – zlatokop
bonanza (špan., vyslov bonansa) – ložisko vzácnych kovov alebo drahokamov
digger (angl., vyslov digr) – zlatokop
El Bueno Pastor – Dobrý Pastier

PIATA KAPITOLA / OLD FIREHAND

Firehand (angl., vyslov fajrhänd) – Ohnivá ruka
good day (angl., vyslov gud dej) – dobrý deň
your servant – (angl., vyslov jör sörvnt) váš služobník (pozdrav)
traper – potulný lovec chytajúci zver do pascí
squatter – osadník
wherefore – (angl., vyslov uérfór) prečo
Store and Boardinghouse (angl., vyslov stór änd bórdynghaus) – Obchod a reštaurácia
boardkeeper (angl., vyslov bórdkhípr) – čašník
dear uncle (angl., vyslov dýr ankl) – drahý strýko
vlak s oslepivým svetelným kuželom... hodil som na jeho reflektor prikrývku – americké rušne mali na rozdiel od európskych rušňov iba jediný silný reflektor vpredu
zounds (angl., vyslov zaundz) – doparoma
have care (angl., vyslov häv khér) – buďte opatrní, pozor

ŠIESTA KAPITOLA / V „PEVNOSTI“

Mankizita – White River (angl., vyslov uajt river), rieka v Severnej Amerike v Dakote, vlievajúca sa do Missouri
heavens (angl., vyslov hevnz) – nebesá
good night (angl., vyslov gut najt) – dobrú noc
good guard (angl., vyslov gud gárd) – príjemné stráženie (želanie, pozdrav)
šerpa – široká stuha, páska
pooh (angl., vyslov phu) – bah (citoslovce na vyjadrenie zmalicherňovania, posmeškovania, odporovania)
pínia – druh borovice

good lack (angl., vyslov gud läk) – beda, ach

by God – (angl., vyslov baj god) preboha

Assineboinovia – indiánsky kmeň, ktorého meno pochádza odtiaľ, že jeho členovia používali rozpálené kamene pri varení jedál.

Assineboinovia značí totiž „Pražiči kameňov“

vampum – rôznofarebné mušličky navlečené na šnúrke alebo vyšité na páse. Indiáni používali *vampum* ako ozdobu, ako platidlo a dokonca aj ako prostriedok, ktorým si navzájom podávali zprávy. Dorozumievacími znakmi bola farba a veľkosť mušličiek, ich počet, rozmiestenie a pod.

Čiernonožci – indiánsky kmeň, patriaci k veľkej skupine Algonkínov.

Meno je odtiaľ, že nosil čierne mokasíny a čierne nohavice

starý coon (angl., vyslov khún) – skrátene slova *raccon* (räkhún), mýval, dravec podobný medveďovi; zvyčajná prezývka, ktorou sa zálesáci navzájom častovali

couch (angl., vyslov khauč) – pohovka, brloh; tu: názov pre skrýšu koní

SIEDMA KAPITOLA / PEDLAR

pedlar – potulný obchodník

heig-dey (angl., vyslov hej-dej) – hejsa, hopsa, oho (citoslovce na vyjadrenie radosti alebo údivu)

VÝSLOVNOST ĀUDZĪCH MIEN

Atabaska	ātebāske
Austin	ōstyn
Bee Fork	bī fork
Bulcher	balčr
Burton	bōrtn
Cincinnati	sinsinnéty
Clinton	klintn
Cohahuela	koavela
Colorado	kolerādou
Corner	khórnōr
Cortesio	kortesio
Creek	krík
Davis	dejvis
Dick Stone	dyk stoun
Finnety	finety
Forster	fōrstr
Freiberg	frajberg
Gibson	džibsn
Harton	hártn
Harry	hāri
Chihuahua	čivava
Inge	indž
Juarez	chuares
La Grange	la granž
Locksmith	loksmít
Louisville	lujsvil
Missouri	misúri
New Orleans	ńú orlienz
New Wenango	ńú venāngou
Ohlert	ólert
Old Death	ould det
Old Fireband	ould fajrhānd
Old Shatterhand	ould šātrhānd
Quicourt	kikúr
Rio Nueces	rio nueses
Sam Hawkens	sām hōkinz
St. Louis	sent lujs
Swallow	svolou
Taylor	thejlōr

Turkey
Uhlmann
Will Parker
Wilkes
William

thörki
úlman
uil párkur
uilks
uiljem

STOPY

KARL MAY

WINNETOU

druhý diel

Z nemeckého originálu (Winnetou, der Rote Gentleman, 2. Band, Karl May's gesammelte Reiseerzählungen, Band VIII, Friedrich Ernst Fehsenfeld, Freiburg i. Br.) preložil dr. Teofil Ušák. Obálku navrhol Alojz Riškovič. Ilustroval Teodor Schnitzer.

Vydali Mladé letá, slovenské vydavateľstvo kníh pre mládež, n. p., Bratislava, ako svoju 1926. publikáciu, v roku 1965. Prvé vydanie. Pre čitateľov od 11 rokov. Zodpovedná redaktorka E. Šmatláková. Výtvarný redaktor K. Pecho.

Vytlačili Polygrafické závody, n. p., závod 02 Bratislava. AH 28,93 (text 26,80, ilustr. 2,13). VH 29,33. K-04*51021. Náklad 60 000 výtlačkov. Číslo povolenia 1549/I.-64.

66-093-65 14/6. 4 63/VII-10 Cena viaz. Kčs 31, –